

PLAN URZĄDZENIA LASU

Nadleśnictwa Wolsztyn

Na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY (aktualizacja)

Akceptuje:
Prezes TAXUS SI w Warszawie
.....
mgr inż. Adam Konieczny

Warszawa –Wolsztyn 2013 r.

SPIS TREŚCI

PROTOKÓŁ USTALEŃ KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU NADLEŚNICTWA WOLSZTYN	7
PROTOKÓŁ USTALEŃ NARADY TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ DLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN.....	27
OPINIA NADLEŚNICZEGO.....	43
1. WSTĘP.....	45
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OCHRONY PRZYRODY.....	45
1.2. CEL ORAZ METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY DLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN.....	46
1.3. FORMA I ZAKRES PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY	48
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	49
2.1. POŁOŻENIE.....	49
2.1.1. <i>Położenie Nadleśnictwa Wolsztyn na tle jednostek podziału RDLP Zielona Góra</i>	<i>49</i>
2.1.2. <i>Położenie Nadleśnictwa Wolsztyn na tle podziału administracyjnego Polski.....</i>	<i>50</i>
2.1.3. <i>Regionalizacja przyrodniczo-leśna</i>	<i>51</i>
2.1.4. <i>Regionalizacja fizyczno-geograficzna.....</i>	<i>53</i>
2.1.5. <i>Regionalizacja geobotaniczna.....</i>	<i>55</i>
2.2. HISTORIA.....	57
2.2.1. <i>Historia lasów i gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn</i>	<i>57</i>
2.2.2. <i>Historia ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn</i>	<i>62</i>
2.3. MIEJSCE I ROLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO-LEŚNEJ REGIONU...	63
2.3.1. <i>Nadleśnictwo wolsztyn w strukturach sieci korytarzy ekologicznych.....</i>	<i>64</i>
2.3.2. <i>Powiązania z planami zagospodarowania przestrzennego gmin</i>	<i>69</i>
2.4. STRUKTURA UŻYTKOWANIA ZIEMI.....	71
2.5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH	74
3. FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	76
3.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY	77
3.1.1. <i>Rezerwaty przyrody.....</i>	<i>77</i>
3.1.2. <i>Obszary chronionego krajobrazu.....</i>	<i>83</i>
3.1.3. <i>Obszary Natura 2000</i>	<i>87</i>
3.1.4. <i>Siedliska przyrodnicze.....</i>	<i>106</i>
3.1.5. <i>Użytki ekologiczne.....</i>	<i>127</i>
3.1.6. <i>Pomniki przyrody</i>	<i>130</i>
3.1.7. <i>Ochrona gatunkowa.....</i>	<i>134</i>
3.2. PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	152
3.2.1. <i>Projektowane pomniki przyrody.....</i>	<i>152</i>
3.2.2. <i>Projektowane strefy ochrony.....</i>	<i>152</i>
3.2.3. <i>Projektowane użytki ekologiczne.....</i>	<i>155</i>
3.2.4. <i>Projektowane parki krajobrazowe</i>	<i>158</i>
4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE.....	159
4.1. FIZIOGRAFIA TERENU NADLEŚNICTWA	159
4.1.1. <i>Rzeźba terenu</i>	<i>159</i>
4.1.2. <i>Geomorfologia</i>	<i>159</i>
4.2. GLEBY.....	160
4.3. WODY	161
4.3.1. <i>Wody powierzchniowe.....</i>	<i>161</i>
4.3.2. <i>Wody podziemne.....</i>	<i>166</i>
4.3.3. <i>Ekosystemy wodno-błotne</i>	<i>167</i>
4.3.4. <i>Program małej retencji</i>	<i>172</i>
4.4. ROŚLINNOŚĆ	173
4.4.1. <i>Elementy geograficzne flory.....</i>	<i>174</i>
4.4.2. <i>Zespoły roślinne</i>	<i>174</i>

4.5.	SIEDLISKOWE TYPY LASU.....	180
4.6.	DRZEWOSTANY	182
4.6.1.	<i>Bogactwo gatunkowe.....</i>	182
4.6.2.	<i>Struktura pionowa</i>	182
4.6.3.	<i>Pochodzenie drzewostanów.....</i>	183
4.7.	FORMY DEGENERACJI EKOSYSTEMU LEŚNEGO	184
4.7.1.	<i>Aktualny stan siedlisk</i>	184
4.7.3.	<i>Borowacenie.....</i>	185
4.7.4.	<i>Monotypizacja</i>	185
4.7.5.	<i>Neofityzacja.....</i>	186
4.8.	LASY OCHRONNE - KATEGORIE OCHRONNOŚCI	187
4.9.	DRZEWOSTANY PONAD 100-LETNIE.....	189
4.10.	ZESPOŁY PARKOWO-DWORSKIE	194
4.10.1.	<i>Parki zabytkowe</i>	194
4.10.2.	<i>Aleje.....</i>	195
4.10.3.	<i>Drzewostany o charakterze parkowym.....</i>	195
4.11.	ZADRZEWIENIA	196
4.12.	OBIEKTY HISTORYCZNO-KULTUROWE	201
4.12.1.	<i>Ważniejsze obiekty kultury materialnej</i>	201
4.12.2.	<i>Stanowiska archeologiczne</i>	207
4.12.3.	<i>Miejsca o charakterze historycznym, cmentarze</i>	212
4.13.	WALORY TURYSTYCZNE	213
4.13.1.	<i>Szlaki piesze.....</i>	213
4.13.2.	<i>Szlaki rowerowe</i>	214
4.13.3.	<i>Szlaki samochodowe.....</i>	217
4.13.4.	<i>Szlaki wodne</i>	217
4.13.5.	<i>Ścieżki przyrodniczo-leśne.....</i>	217
4.13.6.	<i>Inne atrakcje turystyczne.....</i>	219
4.14.	OBSZARY KONCENTRACJI ELEMENTÓW PRZYRODNICZYCH.....	220
4.15.	MAPA WALORÓW PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH	220
5.	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	221
5.1.	PODZIAŁ ZAGROŻEŃ	221
5.2.	ZAGROŻENIA WYWOŁANE UJEMNYM ODDZIAŁYWANIEM PRZEMYSŁU	221
5.2.1.	<i>Strefa uszkodzeń przemysłowych</i>	221
5.2.2.	<i>Poziom uszkodzenia drzewostanów</i>	222
5.2.3.	<i>Zakłady uciążliwe dla środowiska na terenie nadleśnictwa</i>	222
5.2.4.	<i>Zanieczyszczenie powietrza</i>	222
5.2.5.	<i>Zanieczyszczenia gleb.....</i>	223
5.2.6.	<i>Zagrożenia związane z przebiegiem szlaków komunikacyjnych</i>	224
5.2.7.	<i>Zagrożenia związane z autostradą A2.....</i>	225
5.3.	ZAGROŻENIA EKOSYSTEMÓW WODNYCH	227
5.3.1.	<i>Wody gruntowe.....</i>	227
5.3.2.	<i>Czystość wód powierzchniowych na terenie nadleśnictwa</i>	227
5.4.	ZAGROŻENIA BIOTYCZNE	228
5.4.1.	<i>Szkody powodowane przez owady.....</i>	228
5.4.2.	<i>Szkody powodowane przez ssaki.....</i>	229
5.4.3.	<i>Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby</i>	229
5.5.	ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE	230
5.6.	POŻARY	231
5.7.	BEZPOŚREDNIE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE CZŁOWIEKA NA LASY.....	233
6.	WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI UŻYTKOWANIA ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH.....	234

7. PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM	237
7.1. GENERALNE ZASADY OCHRONY PRZYRODY	238
7.1.1. Zasady ochrony stanowisk cennych roślin naczyniowych i zarodnikowych	238
7.1.2. Zasady ochrony fauny kręgowców i bezkręgowców związanej z ekosystemami leśnymi i ich bezpośrednim sąsiedztwem	240
7.1.3. Zasady ochrony siedlisk hydrogenicznych i kserotermicznych	242
7.1.4. Zasady ochrony starych drzew	243
7.1.5. Zasady ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach	244
7.1.6. Zasady obiegu informacji i procedur decyzyjnych	244
7.1.7. Zasady udostępniania lasu	245
7.1.8. Zasady ochrony zasobów genowych	248
7.1.9. Zasady zalesień	249
7.1.10. Zasady biologicznej zabudowy granicy lasu	251
7.2. ZALECENIA PLANISTYCZNE DLA FRAGMENTÓW TERENU	252
7.2.1. Zalecenia planistyczne dla obszarów koncentracji elementów przyrodniczych	252
7.2.2. Koncepcja docelowej sieci korytarzy ekologicznych na terenie nadleśnictwa	252
7.3. PROPOZYCJE MODYFIKACJI SYSTEMU OBIEKTÓW I OBSZARÓW CHRONIONYCH	253
7.4. PROPOZYCJE Z ZAKRESU UDOSTĘPNIANIA TERENU I EDUKACJI PRZYRODNICZEJ	253
7.4.1. Proponowany model udostępniania terenu	253
7.4.2. Promocja i edukacja przyrodnicza	253
7.5. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	255
7.5.1. Lasy HCVF	256
7.5.2. Ostoje ksylobiontów	259
7.5.3. Ekosystemy reprezentatywne	264
7.5.4. Wykaz drzewostanów bez zabiegów	269
7.5.5. Zagadnienia certyfikacji lasów	277
8. PRZEBIEG PRAC	279
8.1. ZGODNOŚĆ PRZEPROWADZONYCH PRAC Z OBOWIĄZUJĄCYMI WYTYCZNYMI KZP, NGT ORAZ IUL ..	279
8.2. PRACE TERENOWE I KAMERALNE	279
9. LITERATURA	280
10. SYNTEZA WALORYZACJI PRZYRODNICZEJ NADLEŚNICTWA WOLSZTYN	284
SPIS TABEL I RYSUNKÓW	285
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	289
KRONIKA	297

PROTOKÓŁ USTALEŃ KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

Komisja Założeń Planu została zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze celem uzgodnienia podstawowych wytycznych do przeprowadzenia prac urzędzeniowych. Komisja obradowała w dniu 17.01.2012 r. w siedzibie Nadleśnictwa Wolsztyn z udziałem przedstawicieli:

Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie i Ministerstwa Środowiska

Marcin Polewczyk – Starszy specjalista ds. urządzania lasu w DGLP

Janusz Łogożny – Główny Specjalista ds. gospodarki leśnej w MŚ

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze

Krzysztof Poczekaj – Zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej - przewodniczący Komisji

Dariusz Miernik – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Stanu Posiadania

Marta Wiler – Naczelnik Wydziału Zagospodarowania Lasu

Dariusz Kiewlicz – Specjalista SL ds. urządzania lasu

Jerzy Stępień – Specjalista SL ds. kontroli

Paweł Wcisło – p.o. Naczelnika Wydz. Ochrony Zasobów i Obronności

Marek Maciantowicz – Główny specjalista ds. ochrony przyrody

Nadleśnictwa Wolsztyn

Andrzej Popko - Nadleśniczy

Ryszard Jasiński – Zastępca Nadleśniczego

Krzysztof Kotlarski – Inżynier Nadzoru

Michał Lagiera – Spec. ds. użytkowania lasu

Wojciech Ratajczak – St. ref. ds. hodowli lasu

Jacek Szymków – Spec. ds. ochrony lasu

Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku

Robert Zander – Starszy specjalista

Przedstawicieli samorządów

Marek Orzechowski – Zastępca burmistrza Zbąszynia

Zofia Pacholak-Laskowska – Kierownik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Nowym Tomysłu

Roman Nowak – Inspektor Wydziału Ochrony Środowiska i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Wolsztynie

Agnieszka Skorupińska-Głuszak – Inspektor Wydziału Infrastruktury i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Firm wykonawstwa urzędzeniowego

Kazimierz Jakubiak – Starszy inspektor BULiGL w Poznaniu

Krzysztof Ostrowski – Kierownik drużyny urządzania lasu BULiGL w Poznaniu.

Po wysłuchaniu referatu nadleśniczego, koreferatu naczelnika Wydziału Urządzania Lasu i Stanu Posiadania RDLP w Zielonej Górze, w wyniku dyskusji, Komisja przyjęła następujące ustalenia dotyczące wykonawstwa prac urzędzeniowych:

Plan urządzania lasu będzie opracowany na podstawie:

- Ustawy o lasach z 28.09.1991 r., z późniejszymi zmianami,
- „Instrukcji urządzania lasu” stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r.,

- Zasad hodowli lasu – zatwierdzonych Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r.,

- innych, a aktualnie obowiązujących zasad, wytycznych, zarządzeń i instrukcji wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących w dniu przekazania dokumentacji urzędzeniowej.

Szczegółowe ustalenia przedstawia się poniżej wg schematu przewidzianego w § 126 Instrukcji zarządzania lasu:

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych;

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urzędzenia lasu

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych nadleśnictwo przekaze wykonawcy materiały do prac z zakresu inwentaryzacji lasu:

- bazę opisu taksacyjnego SILP- LAS uaktualnioną na koniec 2011 roku,
- aktualne (uaktualnione na koniec 2011 r.) warstwy LMN,
- dane o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000.
- informację dotyczącą podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska – zgodnie z § 9 IUL

Wykonawca planu u.l. uwzględni w opisanu ogólnym te części ww. dokumentów, które odnoszą się do zasad gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Wolsztyn, zaś ustalenia szczegółowe (o ile takie są opisane) umieści w informacji dodatkowej opisu taksacyjnego.

Z uwagi na fakt, że PUL zostanie sporządzony wg stanu na 01.01.2014 r., nadleśnictwo przekaze wykonawcy prac informację o każdym nowopowstałym, przyjętym dokumencie dotyczącym polityki przestrzennej, odnoszącym się do gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Wolsztyn.

Wykonawca wykorzysta w opracowaniu dokumenty i projekty dokumentów dotyczących ochrony obszarów Natura 2000, w tym również obszarów przyległych do lasów zarządzanych przez nadleśnictwo.

Po zakończeniu 2012 roku, zostanie przeprowadzona przez nadleśnictwo aktualizacja SILP i LMN i po raz kolejny zostanie przekazana wykonawcy prac, wyeksportowana baza opisu taksacyjnego – do wprowadzenia stosownych aktualizacji adresów leśnych w bazie Taksatora.

2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów

Plan urzędzenia lasu zostanie opracowany wg stanu na 1.01.2014 r. Ogólna powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Wolsztyn – wg stanu na 1.01.2012 r. – wynosi **19 853,83 ha**. Powierzchnia ta zostanie przyjęta w opisie przedmiotu zamówienia przygotowywanego w ramach SIWZ.

Nadleśnictwo w dziewiątym roku obowiązywania planu nie będzie ograniczać zmian w stanie posiadania. Nadleśnictwo wstrzyma dokonywanie zmian w stanie posiadania po 30.06.2013 r. Zmiany, które powstaną do tej daty, zostaną ujęte w planie u.l.

Leśna Mapa Numeryczna Nadleśnictwa Wolsztyn powstała w oparciu o, przyjętą do Państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, ewidencyjną mapę numeryczną. W ramach prac urzędniowych, wykonawca dokona analizy porównawczej stanu LMN z danymi numerycznymi, będącymi w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. Analiza ta winna dotyczyć w szczególności zgodności przestrzennej obu danych (uznaje się, że dane opisowe – działek i użytków zawarte w SILP są zgodne z powszechną ewidencją). Wykonawca prac pozyska dane do porównań oraz ortofotomapę będącą w państwowym zasobie geodezyjnym na własny koszt. Analiza wykonywana przez wykonawcę winna dotyczyć porównań i działań opisanych § 10 ust. 7 - 10 IUL.

Efektom wyżej opisanej analizy, powinien być stosowny raport, który należy przekazać nadleśniczemu do końca 2012 r. – celem podjęcia decyzji o konieczności zlecenia ewentualnych pomiarów geodezyjnych lub przekazaniu starostwu informacji o błędnie prowadzonym zasobie kartograficznym. W przypadku błędów w LMN, wykonawca zaktualizuje warstwy w ramach aktualizacji LMN – w toku prac urzędniowych.

Czynności te będą wyszczególnione w przedmiocie zamówienia.

Ujawnione podczas terenowych prac taksacyjnych rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi nadleśnictwa, a stanem faktycznym na gruncie, zostaną przedstawione nadleśniczemu w formie protokołu rozbieżności, w terminie miesiąca przed odbiorem prac terenowych. Nadleśniczy podejmie decyzje odnośnie dalszego toku postępowania z tymi przypadkami.

W stanie posiadania nadleśnictwa znajdują się grunty wyłączone z produkcji leśnej, które należy ująć w PUL.

Nadleśnictwo dostarczy wykonawcy PUL do końca 2012 r., wykaz gruntów rolnych, które zamierza przeznaczyć do zalesienia, zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

3. Stan prac glebowo-siedliskowych

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe przedłożone przez nadleśnictwo. Prace siedliskowe wykonało Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu, wg stanu na 1.01.2003 r. (również w postaci warstw LMN). Dla gruntów przejmowanych po sporządzeniu operatu glebowo-siedliskowego nie sporządzano opracowań glebowych, z wyłączeniem gruntów podlegających zalesieniu, które, były sukcesywnie zlecane do badań Pracowni Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra. Opracowania te zostaną przekazane wykonawcy – celem aktualizacji warstwy siedlisk.

4. Podział powierzchniowy

Podział na obręby leśne oraz numeracja oddziałów w nadleśnictwie zasadniczo pozostaje bez zmian. Niewielkie powierzchnie gruntów przejętych zostaną przydzielone do najbliższej położonych oddziałów, a w przypadku przejęcia większych powierzchni zostaną utworzone nowe oddziały o numerach najbliższych oddziałów, z dodaniem litery „A” lub kolejnych liter.

Ze względu na zrealizowane inwestycje w zakresie budownictwa drogowego oraz przejścia gruntów działek ewidencyjnych nr: 670 (obręb ewidencyjny Chrośnica) oraz 267/1 (obręb ewidencyjny Nowe Jastrzębsko), wykonawca w porozumieniu z nadleśnictwem, przedstawi na odbiorze prac terenowych, koncepcję zmian granic oddziałów oraz ewentualnej zmiany ich numeracji.

W trakcie prac kameralnych literacja wydzieleń, w których znajdują się np. obiekty nasiennictwa leśnego lub obiekty chronione, których lokalizacja jest ujmowana w rejestrach prowadzonych przez instytucje zewnętrzne (np. Biuro Nasiennictwa Leśnego) lub których, lokalizacja została zatwierdzona w formie decyzji - w miarę możliwości - będzie pozostawiana bez zmian.

Uzupełnienie brakujących słupów oddziałowych oraz odtworzenie na nich numerów, nadleśnictwo wykona we własnym zakresie.

5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń.

W PUL należy ująć grunty stanowiące współwłasność, wg wykazu przekazanego przez nadleśniczego. W opisie taksacyjnym grunty te należy oznaczyć odpowiednią informacją dodatkową.

W trakcie prac terenowych należy oznaczyć w terenie niewyraźne granice wydzieleń leśnych, na wylotach dróg i linii oddziałowych, obręczkami wykonanymi poprzez ociosanie zewnętrznych warstw martwej kory, na wysokości ok. 1,5 m.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Do prac urządzeniowych należy wykorzystać ortofotomapy pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Wykonawca pozyska je na własny koszt i wykorzysta do dokonania analiz opisanych w pkt 2. niniejszego protokołu oraz do korekt przebiegu granic pododdziałów leśnych oraz lokalizacji obiektów liniowych (drogi, rowy itp.).

7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL

Cechy drzewostanów należy ustalać zgodnie z § 26 IUL.

Nadleśnictwo dostarczy wykonawcy planu, wykazy drzewostanów, ułatwiające identyfikację niektórych cech, w tym m.in.: drzewostany z odnowienia naturalnego z nasion, uprawy po rębni złożonej, młodniki po rębni złożonej i powierzchnie doświadczone.

Cecha dotycząca pochodzenia niejednorodnych drzewostanów będzie ustalana wg przeważającego pochodzenia.

Informacją dodatkową (nie cechą) mają być opisane drzewostany podkrzesane.

W „Informacjach dodatkowych” opisu taksacyjnego opisane zostaną również:

- ostoje ksylobiontów – skrót O_KSYLO,

- ekosystemy reprezentatywne – skrót EKO_REPR,

z ewentualnym podaniem ich powierzchni i lokalizacji – jeśli informacja nie dotyczy całości wydzielienia. Dane o powyższych powierzchniach nadleśnictwo przekaze wykonawcy prac, w terminie jednego miesiąca od podpisania przez wykonawcę, umowy na sporządzenie PUL.

Wykaz drzewostanów przedplonowych ma zostać uzgodniony z nadleśnictwem i przedstawiony przez wykonawcę do akceptacji podczas odbioru prac terenowych.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

W Nadleśnictwie Wolsztyn nie będą tworzone jednostki kontrolne, opisane w § 32 IUL.

9. Zasady przebudowy drzewostanów

Wykonawca planu przedstawi na odbiorze prac terenowych, uzgodniony uprzednio z nadleśniczym, wykaz drzewostanów do przebudowy z podziałem na grupy drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy (A, B, C – zgodnie z § 40 ust. 7 IUL) oraz planowanymi sposobami ich przebudowy.

Kwalifikowanie do pilnej przebudowy pełnej w najbliższym 10-leciu (grupa A) należy prowadzić zgodnie z wytycznymi określonymi w § 40 ust. 6 i 7 instrukcji u.l., z wykorzystaniem (fakultatywnym) następujących kryteriów przyjętych w RDLP Zielona Góra:

1. Drzewostany z przeważającym udziałem gatunków: Brz, Ak, Os w wieku od 31 lat, rosnące na siedlisku lasów i lasów mieszanych
2. Drzewostany bliskorębne o zadrzewieniu 0,6 i niższym oraz rębne o zadrzewieniu 0,4 i niższym.
3. Drzewostany od 21 lat o wyjątkowo niskiej jakości i złym stanie zdrowotnym.
4. Drzewostany z utwalonym, stabilnym odnowieniem podokapowym, złożonym z gatunków zgodnych z TD, pokrywającym co najmniej 50% powierzchni.

Ujęcie w powyższym wykazie, oparte będzie na ocenie elementów taksacyjnych i stanu drzewostanu, wykonanej przez taksatora na gruncie, z wykorzystaniem powyższych kryteriów.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Przyjęto wskaźnik zwiększenia powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, w wysokości 20%.

11. Pomiar drewna martwego

Pomiaru drewna martwego należy dokonać zgodnie z metodyką opisaną w § 40 IUL.

12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map

Plan urządzenia lasu ma się składać z następujących części:

Lp.	Nazwa dokumentu	Ilość	Uwagi
W formie analogowej zostaną wykonane następujące mapy			
1	Mapy gospodarcze w skali 1:5 000	2 komplety w formacie A1	(dla RDLP i N-ctwa)
Mapy przeglądowe w skali 1:25 000 (obrębami):			
2	Drzewostanów (jeden komplet dla N-ctwa na płótnie)	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa
3	Cięć rębnych (jeden komplet dla N-ctwa na płótnie)	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa
4	Siedlisk (jeden komplet dla N-ctwa na płótnie)	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa
5	Ochrony przeciwpożarowej, z naniesionymi współrzędnymi geograficznymi co 30"	- 2 komplety	RDLP i N-ctwa
6	Ochrony lasu	- 2 komplety	RDLP i N-ctwa
7	Gospodarki łowieckiej	- 2 komplety	RDLP i N-ctwa
8	Funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa
9	Walorów przyrodniczo-kulturowych	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa
10	Nasiennictwa i selekcji	- 2 komplety	RDLP i N-ctwa
Mapy sytuacyjno - przeglądowe w skali 1:50 000,			
11	Obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa	- 3 komplety	DGLP, RDLP i N-ctwa

Lp.	Nazwa dokumentu	Ilość	Uwagi
W formie oprawionych wydruków zostaną przekazane następujące tomy			
12	Opisanie ogólne (elaborat)	- 3 komplety	(dla DGLP, RDLP i N-ctwa),
13	Program ochrony przyrody (oddzielny tom)	- 3 komplety	(dla DGLP, RDLP i N-ctwa),
14	Wykaz projektowanych cięć rębnych dla obrębów	- 1 komplet	(dla DGLP)
Opracowania pozostałe:			
15	wydruki map przeglądowych w skali 1:25 000 „czyste”	- po 10 egz.	dla każdego obrębu
16	wydruki map gospodarczo - przeglądowych w skali 1:10 000 „czyste”	- po 5 egz.	dla każdego leśnictwa
17	wydruki map sytuacyjnych w skali 1:50 000 „czyste”	- 20 egzemplarzy	
18	kopia LMN dla RDLP (rastry i warstwy geometryczne na nośniku elektr.)	- 2	RDLP
19	opisy taksacyjne dla obrębów wraz z wszystkimi zestawieniami tabelarycznymi zawartymi w programie TAXATOR,	- 2 komplety oraz 2 kopie na nośnik. elektronicznym	RDLP i N-ctwa
20	wykazy zadań gospodarczych – obrębami (cięcia rębne, przedrębne i zabiegi hodowlane wraz z zestawieniami zbiorczymi (wg tabel z programu TAXATOR)	- 2 komplety, oraz 2 kopie na nośniku el.	RDLP i N-ctwa
21	operaty dla leśniczych - opis taksacyjny oraz wykaz zadań gospodarczych (wykazy zadań z możliwością wprowadzania wykonania - „interlinia”)	1 egzemplarz w formie wydruku + kopia el.	osobno dla każdego leśnictwa, oraz kopia na nośniku elektronicznym
22	mapy gospodarczo – przeglądowe drzewostanów dla leśniczych 1: 10 000 – podklejone na płótnie i zafoliowane	po 1 egz.	osobno dla każdego leśnictwa
23	mapy gospodarczo – przeglądowe cięć dla leśniczych 1: 10 000 – podklejone na płótnie i zafoliowane	po 1 egz.	osobno dla każdego leśnictwa
24	mapy gospodarczo – przeglądowe dla leśniczych 1: 10 000 – walorów przyrodniczych i kulturowych	1 egzemplarz w rulonie	osobno dla każdego leśnictwa,
25	mapy przeglądowe cieków i dróg publicznych w skali 1:25 000 (obrębami leśnymi) – wraz z obcymi drogami gruntowymi i ciekami w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	2 komplety	(dla RDLP i N-ctwa),
26	Prognoza oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000	5 kompletów	(dla DGLP, RDLP i N-ctwa, RDOŚ, PWIS),

Liczba egzemplarzy wyżej wymienionych materiałów oraz map czystych zostanie uwzględniona w opisie przedmiotu zamówienia.

Wykonawca prac u.l. wszystkie wymienione wyżej dokumenty (w tym mapy) prześle również w formie elektronicznej (*.doc., *.jpg, *.pdf, ew, inne formaty) – na płycie CD w pięciu egz.

Nadleśnictwo otrzyma też warstwy mapy numerycznej na płycie CD.

Do decyzji nadleśniczego pozostaje wykonanie opracowań i map dodatkowych. Ich koszt obciąża bezpośrednio nadleśnictwo.

13. Podział na obręby leśne i leśnictwa

Podział na obręby leśne pozostaje bez zmian.

Nadleśnictwo prześle wykonawcy PUL decyzję nadleśniczego o podziale na leśnictwa wraz z mapą, na której zostaną wniesione granice zasięgów terytorialnych leśnictw, w terminie do końca 2012 r. Wykonawca zweryfikuje granice leśnictw – poza gruntami nadleśnictwa – w oparciu o granice działek ewidencyjnych (zgrubna zgodność).

14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód

W Nadleśnictwie Wolsztyn znajdują się obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, w tym stałe ogniska gradacyjne owadów liściożernych.

Granice obszarów ognisk gradacyjnych zostaną zweryfikowane, z uwzględnieniem wyników prac inwentaryzacyjnych prowadzonych przez Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku. Bazę danych, będącą w posiadaniu ZOL i RDLP, należy wykorzystać do opisanie kierunkowych wytycznych, dotyczących zasad gospodarowania

w pierwotnych ogniskach gradacyjnych (m.in. zasady prowadzenia rębni, wprowadzania dolnych pięt drzewostanów, modyfikacje składów gatunkowych upraw, itp.).

15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędzeniowych

Roboty urzędzeniowe kontrolowane i odbierane będą na zasadach określonych w „Instrukcji Urządzania Lasu” oraz zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urzędzeniowych. Terminy tych kontroli określone zostaną przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze, w SIWZ do zamówienia.

16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz

Elaborat, opisy taksacyjne, wykazy zadań gospodarczych, operaty leśniczego, program ochrony przyrody i prognozę oddziaływania na środowisko należy wykonać w twardej oprawie.

Po jednym komplecie map gospodarczo-przeładowych; drzewostanów, cięć i siedlisk, należy wykonać na płótnie w formie zalaminowanej (egz. nadleśnictwa). W tej samej technice należy wykonać mapy w skali 1:10 000 (drzewostanów, cięć) – dla leśniczych.

W ramach wykonania planu u.l. nie przewiduje się wykonania dodatkowych ekspertyz (w tym ekonomicznej oraz docelowej sieci dróg).

17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Tabelę XXII należy wykonać w ramach POP także dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000

W celu ustalenia właściwego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Wolsztyn na środowisko, dyrektor RDLP w Zielonej Górze zwrócił się do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Poznaniu o przekazanie dokumentów, inwentaryzacji przyrodniczych itp. materiałów, będących w posiadaniu RDOŚ.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska w Poznaniu przekazał:

- dokumentację do projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 PLB300004 Wielki Łęg Obrzański,
- inwentaryzację ornitologiczną obszaru PLB080005 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry,

- dane udostępnione przez GDOŚ w geoserwisie.

W oparciu o te dane oraz ustalenia opracowanej w roku 2011, prognozy oddziaływania na środowisko dla expirującego planu urzędzenia lasu, na KZP przyjęto, że podstawowy podział lasu wg pełnionych funkcji, z uwzględnieniem obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, zostanie przyjęty zgodnie z mapami sporządzonymi w ramach wykonania prognozy oddziaływania na środowisko dla expirującego planu urzędzenia lasu.

Dyrektor RDLP w Zielonej Górze wystąpi do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Poznaniu oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w Poznaniu z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000. Załącznikiem do wniosku, oprócz map wymienionych powyżej, będą założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, opisane w części B niniejszego protokołu.

W ramach wykonania planu u.l. nie będą wykonywane dodatkowe inwentaryzacje przyrodnicze. Wykonawca projektu PUL, odnotuje zauważone podczas taksacji lasu stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, na tyle, na ile umożliwi mu to posiadana wiedza w tym zakresie.

Wyniki badań i inwentaryzacji, zleconych przez służby właściwe do spraw ochrony środowiska, zostaną uwzględnione w planie u.l., jeśli zostaną udostępnione dyrektorowi RDLP nie później, niż w dniu odbioru prac terenowych projektu PUL.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu

Na obszarze Nadleśnictwa Wolsztyn znajdują się następujące obszary chronione:

- Obszary Natura 2000
 - PLB080005 Jeziora Pszczewskie i dolina Obry,
 - PLB300004 Wielki Łęg Obrzański,
 - PLH080002 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry.
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - „Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska”,
 - „Rynny Obrzycko-Obrzańskie”.
- Rezerваты przyrody (2 szt. pow. ogółem 30,09 ha):
 - rezerwat „Bagno Chorzemińskie” – Obręb Wolsztyn, Leśnictwo Nowe Tłoki, oddz. 105h,i,j pow. 3,79 ha utworzony Zarządzeniem Nr 151 MLiPD z dn. 5.V.1959 r.,
 - rezerwat „Wyspa na Jeziorze Chobienickim” – Obręb Wolsztyn, Leśnictwo Kopanica, oddz. 189 pow. 26,30 ha utworzony Zarządzeniem Nr 226 MLiPD z dn. 2.VII.1959 r.
- Użytki ekologiczne
 - „Żurawie błota”, w leśnictwie Kopanica, oddz. 220f,
 - „Wyspy na Jeziorze Chobienickim”, w leśnictwie Kopanica, oddz. 202f, 210f,
 - „Diabli dołek”, w leśnictwie Zacisze, oddz. 170 d

(Wyjaśnienia wymaga status pozostałych użytków ekologicznych, będących w stanie posiadania Nadleśnictwa Wolsztyn, w województwie Wielkopolskim, które nie zostały ujęte w piśmie otrzymanym od RDOŚ w Poznaniu. Nadleśnictwo podejmie kroki w celu przywrócenia bądź ustalenia tym obszarom statusu użytków ekologicznych).

- Powierzchniowe pomniki przyrody
 - Rosiczka – Obręb Obra, Leśnictwo Zacisze, oddz. 130d (część), pow. 0,10 ha (Rozp. Nr 5 Woj. Zielonogórskiego z dn. 24.IV.1996 r.)
 - b/n – Obręb Obra, Leśnictwo Dąbrowa, oddz. 14b, pow. 0,87 ha (Rozp. Nr 5 Woj. Zielonogórskiego z dn. 24.IV.1996r.)

Ponadto z obszarem Nadleśnictwa Wolsztyn graniczą bezpośrednio:

- obszar Natura 2000 PLH300028 Barłoznia Wolszyńska,
- Miedzichowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar chronionego krajobrazu „Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice”.

Komisja przyjęła następujący podział lasów ze względu na dominujące funkcje i kategorie ochronności:

- rezerwaty,
- lasy ochronne (uznane za ochronne przez ministra właściwego ds. środowiska)
- lasy gospodarcze (pozostałe lasy).

Lasy ochronne, ujęte w planie ul na okres 2004-2013, uznane zostały Zarządzeniem nr 65 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 czerwca 1994 roku, w sprawie uznania za ochronne lasów, stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Wolsztyn.

Nie przewiduje się zmian dotychczasowego zasięgu lasów ochronnych.

2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe, przedłożone przez nadleśnictwo. Uwzględnić należy również opracowania wykonane przez Pracownię Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra.

Grunty doszłe, bez opracowań siedliskowych podlegać będą uproszczonemu uzupełnieniu parametrów glebowo-siedliskowych i ujęciu ich w opisach taksacyjnych przez wykonawcę prac. Do opisów zostaną przyjęte aktualnie obowiązujące formy zniekształcenia siedlisk.

Aktualizacji podlegać też będzie warstwa LMN. Czynności te będą wyszczególnione w przedmiocie zamówienia.

Istniejące, aktualne inwentaryzacje fitosocjologiczne (o ich przydatności decyduje RDOŚ) zostaną w planie u.l. wykorzystane do rozszerzenia informacji opisujących tśl, o kod siedliska przyrodniczego. W trakcie prac taksacyjnych wykonawca dokona weryfikacji siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 – dotyczy to ewidentnych błędów wynikających z uproszczonej metodyki określania siedlisk z tzw. bazy invent.

3. Typy drzewostanów

Docelowy zestaw gatunków tworzących drzewostany na poszczególnych rodzajach siedlisk, określony pojęciem typu drzewostanu (TD), z uwzględnieniem struktury piętrowej, komisja przyjęła zgodnie z tabelą zawartą w operacie glebowo-siedliskowym Nadleśnictwa Wolsztyn, wg stanu na 1 stycznia 2003 r. – tabela na str. 224 tomu I.

Przyjęto również propozycję orientacyjnych składów upraw, jako pierwszego etapu osiągnięcia celu hodowlanego.

Propozycje te, uzupełnione o propozycje stosownych rębni, zestawiono w poniższej tabeli:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
Bs	So	So 90, Brz i inne 10	-/Ib
Bśw	So	So 80, Brz i inne 20	Ib/IIb
Bw	So	So 80, Św i inne 20	Ib/IIb
BMśw	So	So 80, Dbb i inne 20	Ib/IIIa
	Bk So	So 70, Bk 20, Dbb i inne 10	Ib/IIIa
	Db So	So 70, Dbb 20, Bk i inne 10	Ib/IIIa
BMw	Db So	So 70, Dbb i inne 30	Ib/IIIa, IIb
	Brz So	So 60, Brz 30, Św i inne 10	Ib/IIIa, IIb
BMb	BrzSo	So 70, Brz i inne 30	-/IIa
LMśw	So Db	Dbb 50, So 30, Bk i inne 20	IIIb/Ib, IIb, IIIa
	Db So	So 50, Dbb 30, Bk i inne 20	IIIa/IIb, IIIb, Ib
	Bk So	So 50, Bk 30, Dbb i inne 20	IIIa/Ib, IIb, IIIb
LMw	So Db	Dbs 50, So 30, Św i inne 20	IIIb/IIb, IIIa, Ib
L Mb	OI Brz	Brzo 50, OI 30, Św i inne 20	-/IIa
Lśw	Bk Db	Dbs 60, Bk 30, Gb i inne 10	IIIb/IIa, Ib
	Db	Dbs 80, Gb, Md i inne 20	IIIb/IIa, Ib
Lw	Wz Js Db	Dbs 50, Js 30, Wz i inne 20	IIa/IIIb, Ib
	OI Js Db	Dbs 40, Js 30, OI 30	IIa/IIIb, Ib
LI	Wz Js Db	Dbs 50, Js 30, Wz i inne 20	IIa/IIIb, Ib
	OI-Js	Js 70, OI 20, Wz in. 10	IIa/IIIb, Ib
OI	OI	OI 80, Js i inne 20	Ib/-
OIJ	OI-Js	Js 60, OI 30, Brz i inne 10	IIa/IIIb, Ib

Typy drzewostanu określone w powyższej tabeli zostaną również wykorzystane do oceny zgodności składów gatunkowych drzewostanów z TD.

Odmienne zasady ustalania i realizowania TD, będą obowiązywały na siedliskach przyrodniczych, w obszarach Natura 2000. Zasady te zestawiono w poniższej tabeli:

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	9110-1	LMśw rzadziej Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-90% a2 - 0-5%	Bk	Ip. Bk 100 Iip. Bk Dbb Lpd 100
Żyzna buczyna niżowa (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	9130-1	Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-90% a2 - 0-5%	Bk	Ip. Bk 90-100 Dbs Gb Jw 0-10 Iip Gb Dbs Jw 100
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80% a2 - 50-60%	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30, Klzw Bk i in. 10-30 Iip. Gb 50-70, Lpd 10-30, Bk Klzw i in. 10-20
		LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd Jw i in. 10-30 Iip. Gb 30-70, Lpd 10-60, Jw i in. 10-20
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Lp-Db	Ip. Dbs 50-70, Lpd 20-30, Klzw Jw Gb i in. 10-30 Iip. Gb 60-80, Lpd Klzw Bk i in. 20-40

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
		Lw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw, Js, Wzs i in. 20-30 Iip. Gb 60-80, Lpd Klzw Jw i in. 20-40
Śródłądowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio - Quercetum</i>)	9190-2	BMśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 70-90%	Db	Ip. Dbb 60-70 So 20-30 Bk Gb i in 0-5 Brzb 0-5
		BMw Typowa struktura drzewostanu a1 – 70-90%	Db	Ip. Dbb, Dbs 60-70 So 15-25 Brzb 0-10
		LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 70-100%	Db	Ip. Dbb Dbs 60-80 So 10-15 Bk Gb Os i in 0-10 Brzb 0-5
Śródłądowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio - Quercetum</i>)	9190-2	LMw Typowa struktura drzewostanu a1 – 70-90%	Db	Ip. Dbs Dbb 60-80 So 10-15 Brzo 0-10 Bk Gb Os i in 0-5
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 80-100%	Db	Ip. Dbs Dbb 80-100 Bk Os i in 0-20 Brzb So Gb 0-10
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100%	So-Brzo	Ip. Brzo 60-70 So 20-30 Os i in. 0-10
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 – 60-70%	So	Ip. So 90-95, Brzo i inne 5-10
Nadrzeczny łęg wierzbowy (<i>Salicetum albo-fragilis</i>)	91E0-1	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, Wzs 10-20 Ol Tpb Tpcz 0-10
Nadrzeczny łęg topolowy (<i>Populetum albae</i>)	91E0-2	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100% a2 - 10-20%	Tp	Ip. Tpb Tpcz 80-90 Tpsz Wbb Wbk Wzs Wzp i in. 10-20 Iip. Tpb Tpcz Tpsz 30-60 Wbb Wbk 30-40 Wzp 0-10
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OIJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	Js-Ol Ol-Js	Ip. Js 40-60 Ol 30-50 Wzs i in. 0-10
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu drzewostan dwu-, trzypiętrowy	Db-Wz-Js	Ip. Js 30-50, Wzs 10-30, Dbs 10-30, Wzg Wzp Ol Lpd Klzw Tpb, i in. 10 Iip. Wzs 50, Gb 30 Tpb, KLpd, Lpd i in. 20 III p. Czmzw Gb Lpd Klzw KLpd. Jb i in.
Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>)	91T0	Bs Typowa struktura drzewostanu a1 – 50-60%	So	Ip. So 95-100, Brzb 0-5

Dla siedlisk niewymienionych w tabeli, typy drzewostanu należy przyjąć wg opracowania J.M. Matuszkiewicza, uwzględniając zasadę, że w III krainie przyrodniczo-leśnej pod pojęciem „inne” nie uwzględnia się Św (są to inne gatunki wymienione przy opisie siedlisk, wg Matuszkiewicza).

4. Wieki rębności

Przyjęto dotychczasowe wieki rębności, dla:

Db	140 lat
Wz, Js	120 lat
So, Md, Bk, Lp	100 lat
Św, Dg, Kl, Jw, Gb, Brz, Ol,	80 lat
Ol odr., Os, Ak	60 lat
Tp, Wb, Olsz, Sob	40 lat

Przyjęte przeciętne wieki rębności dla So, Św, Db i Bk są zgodne z zał. nr 1 , rozdz. VIII znowelizowanej w 2011 r. Instrukcji urządzania lasu.

5. Podział na gospodarstwa

Przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), w tym:

zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,

przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do siedlisk lasów i olsów nadleśnictwa.

Do gospodarstwa *specjalnego* (S) zaliczono:

- rezerwaty przyrody wraz z otulinami,
- lasy glebochronne na wydmach śródlądowych,
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody w tym drzewostany na siedliskach suchych, bagiennych i łągowych (Bs, Bb, BMb, LMb, Lł, Ol i OIJ – w 3 wariantcie uwilgotnienia oraz siedliska leśne wymienione w Dyrektywie Siedliskowej w stanie zachowania „A”),
- strefy ochrony ścisłej gatunków objętych ochroną strefową,
- lasy znajdujące się na gruntach spornych,
- obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych (np. parki podworskie lub fragmenty cmentarzysk na gruntach zalesionych, powierzchniowe pomniki przyrody).

Z uwagi na brak możliwości zaliczenia do gospodarstwa specjalnego (ograniczenia § 82 ust. 6 IUL), niżej wymienione lasy zostaną zaliczone do właściwych gospodarstw (O, G):

- otuliny ośrodków wypoczynkowych,
- leśne ekosystemy reprezentatywne,

W lasach tych nie będą jednak planowane zadania z zakresu użytkowania lasu.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego podlegał będzie zatwierdzeniu podczas odbioru prac terenowych.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych **lasów ochronnych (O)** zostaną zaliczone wszystkie drzewostany w lasach ochronnych z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych **lasów gospodarczych (G)** zostaną zaliczone pozostałe lasy. O przyjęciu zrębowego lub przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania decydują siedliska – zgodnie z § 82 ust. 5 IUL.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Wielkość etatu zostanie przyjęta na NTG, po analizie wskaźników i modeli rozwoju stanu zasobów drzewnych, przedstawionych przez wykonawcę planu, zgodnie z § 89. IUL.

Rodzaje rębni zostaną zaprojektowane zgodnie z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu. Nie należy planować rębni Ia, ale przy realizacji rębni nadleśniczy może w uzasadnionych przypadkach wykonać rębnię Ia, jeśli nie ograniczają tego inne przepisy. Realizacja tej rębni może odbyć się po uzyskaniu zgody dyrektora RDLP w Zielonej Górze.

W doborze rodzaju rębni uwzględnione zostaną potrzeby konkretnych drzewostanów, w nawiązaniu do warunków siedliskowych, typów drzewostanów i funkcji ochronnych.

Przyjęto następujące nawroty cięć:

- w gospodarstwie specjalnym i na siedliskach wilgotnych - minimum 7 letnie,
- w pozostałych lasach ochronnych - minimum 5 letnie,
- w lasach gospodarczych minimum - 4 letnie,

Okresy odnowienia w drzewostanach zagospodarowanych sposobem przerębowo-zrębowym i w lasach ochronnych przyjęto jako 15 lat.

Cięcia należy projektować w ramach ostępów stałych. W przypadku występowania bloków drzewostanów rębnych należy stosować ostępy przejściowe.

W rębni IIIa dopuszcza się projektowanie cięć na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu, z zachowaniem nawrotów cięć przy cięciach uprzętających.

Wykaz projektowanych cięć użytków rębnych należy sporządzić obrębami leśnymi, wg podziału na działki zrębowe - bez przydziału na lata.

Przy drogach krajowych i wojewódzkich oraz przy ciekach i zbiornikach wodnych, w miarę możliwości, stosować rębnie złożone, zaś na słabych siedliskach projektować rębnię zupełną z pozostawieniem pasów ochronnych o szerokości 30-50 m. W przypadku prostopadłego przebiegu pasów zrębowych w stosunku do tych dróg, działki zrębowe planować do krawędzi drogi. Pozostawienie pasów przejściowych (ekotonowych) odbywać będzie się w trakcie realizacji zabiegu – jako pozostawianie kęp.

Cięcia wokół osiedli mieszkaniowych zostaną szczegółowo uzgodnione z nadleśnictwem, Zaleca się stosowanie rębni złożonych (bez względu na TSL) ew. bardzo małych zrębów zupełnych lub też odstępowanie od użytkowania rębne.

Nie należy redukować miąższości projektowanej do pozyskania na zrębach zupełnych o miąższość grup i kęp drzew pozostawionych na zrębach.

Przy projektowaniu działek zrębowych należy wykorzystywać przede wszystkim naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp.

W gospodarstwie specjalnym ograniczyć użytkowanie rębne do potrzeb hodowlanych i wynikających ze stanu lasu.

Na siedliskach lasowych, O11 i O1J1 dopuszcza się stosowanie w uzasadnionych przypadkach rębni zupełnej Ib.

Zaleca się odstępować od użytkowania rębego na siedliskach olsów w 2 i 3 wariacie uwilgotnienia oraz w drzewostanach (ew. ich fragmentach) zlokalizowanych wzdłuż cieków lub jezior.

Na siedliskach wilgotnych preferować należy projektowanie zrębów zupełnych, nie większych niż 3 ha.

Nie należy projektować zrębów zupełnych w lasach glebochronnych na stokach (bez względu na siedlisko).

W Gospodarczych Drzewostanach Nasiennych nie planować cięć sanitarno-selekcyjnych. Wskazania rębne w pasach biologicznego zabezpieczenia ppoż., uwzględniać będą ich aktualny wiek i stan zagospodarowania. Nie należy projektować wprowadzania podszytów na gruntach nie rokujących szans na wysoką udatność (zwierzyna, siedlisko, zbyt młody wiek, itp.) Wykonawca prac u.l., w ramach opisu ogólnego, opíše szczegółowy stan zagospodarowania tych pasów, wraz z planowanymi działaniami (w postaci stosownego wykazu).

Wykonawca PUL przeznaczy do usunięcia i opíše we wskazaniach gospodarczych, poszerzenie dojazdów pożarowych – celem dostosowania szerokości dróg do przepisów ppoż.

W przypadku poszerzania dojazdów pożarowych masa pochodząca z zabiegu będzie zaliczana do użytków rębnych niezaliczonych w poczet etatu powierzchniowego.

Projekt lokalizacji cięć rębnych należy uzgodnić protokolarnie z nadleśniczym i przedstawicielem RDLP.

7. Wykaz drzewostanów do przebudowy

Szczegółowy wykaz drzewostanów do przebudowy należy wykonać w oparciu o § 40 IUL z wykorzystaniem wytycznych, określonych w pkt 9. (część A) niniejszego protokołu.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu

Podczas taksacji, dla każdego drzewostanu należy określić rodzaj potrzebnego cięcia pielęgnacyjnego (CP-P, TW, TP) z uwzględnieniem ilości nawrotów i pilności zabiegu, lub brak potrzeby wykonania zabiegu pielęgnacyjnego (dotyczy to przede wszystkim TP). Rezygnacja z planowania użytkowania przedrębego wymaga uzgodnienia z nadleśniczym.

Dla drzewostanów przewidzianych do czyszczeń późnych (CP-P) równolegle musi zostać zaprojektowany zabieg w ramach hodowli lasu (CP) – dwie wskazówki gospodarcze.

Dwunawrotowe cięcia pielęgnacyjne będą planowane w drzewostanach Ib i II k.w., o pełnym zwarcu, dobrej bonitacji, wykazujących dużą dynamikę wzrostu lub o zróżnicowanym składzie gatunkowym. Mogą to być zabiegi CP i TW, do wykonania w jednym dziesięcioleciu.

Potrzeba wykonania zabiegów w dwóch nawrotach, zostanie uzgodniona z nadleśniczym.

W opisanu ogólnym należy sporządzić wykaz cięć dwunawrotowych oraz pozycji bez zabiegu gospodarczego, z uzasadnieniem tak przyjętego postępowania.

Zgodnie z § 46., ust. 13. Instrukcji urządzania lasu oraz , nie będą planowane pielęgnacje projektowanych upraw. W tabeli XVIII nie będzie rozbicia na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne; oba te zabiegi wejdą w skład powierzchni pielęgnowania upraw, co jest zgodne z § 42, ust.4a Zasad hodowli lasu. Powierzchnia pielęgnowania upraw dotyczyć będzie tylko istniejących upraw, które wchodzą w skład powierzchni pielęgnowania lasu, zatwierdzonej przez Ministra Środowiska.

Rozmiar miąższościowy użytków przedrębnych zostanie określony przez NTG - globalnie dla poszczególnych obrębów leśnych na podstawie obliczeń, wg wykonania w ostatnich 5 latach i wg połowy przyrostu drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny w dziesięcioleciu. Jako element dodatkowy, rozmiar cięć zostanie również poddany analizie w stosunku do wykonania z całego dziesięciolecia. Do analizy wykonawca przedstawi również wyliczenia oparte na modelach wzrostu drzewostanów.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Zasady kwalifikowania rodzajów siedlisk do poszczególnych typów drzewostanu określono w pkt 3 (część A) niniejszego protokołu. Decyzja o przyjęciu stosownego wariantu TD, dokonana zostanie przez taksatora na gruncie, z wykorzystaniem zaleceń operatu siedliskowego, a także z uwzględnieniem odrębnego traktowania siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000. Kadra nadleśnictwa, w trakcie stosownych uzgodnień, podda przyporządkowane w trakcie prac terenowych TD, stosownej ocenie i uzgodni ewentualne zmiany.

Pozostałe wytyczne:

- w opisanu ogólnym należy przewidzieć możliwość zastępowania jesionu w orientacyjnych składach gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach wilgotnych, zgodnie z pismem dyrektora RDLP w Zielonej Górze, zn.spr. ZZ-7120-7/2008 z dnia 19.12.2008 r.
- w uzasadnionych przypadkach (specyficzne uwarunkowania glebowo-siedliskowe, wilgotnościowe, braki urodzajów) dopuścić należy możliwość zamiennego stosowania gatunków dębów. Należy jednak trzymać się zasady, by nie wprowadzać Dbb na siedlisku L1 i O1J oraz Dbs na siedlisku BMśw1.
- docelowe składy upraw na gruntach porolnych winny być każdorazowo przyjmowane na podstawie stosownej ekspertyzy PGiF RDLP w Zielonej Górze lub innych uprawnionych do tego podmiotów.
- dla pasów biologicznego zabezpieczenia ppoż. przyjąć należy brzozy typ drzewostanu. Na siedliskach żyzniejszych możliwe jest zastępowanie Brz innymi gatunkami liściastymi.
- podsadzenia produkcyjne należy projektować w zależności od stanu drzewostanu, szczególnie na gruntach porolnych (w drzewostanach sosnowych, w zasadzie IIb klasy wieku na siedliskach Lasów Mieszanych i Lasów).
- do dolesień należy planować luki, których zagospodarowanie jest zasadne (odpowiednio duża powierzchnia, warunki świetlne, żyzność siedliska).
- wprowadzanie podszytów należy projektować w niewielkim rozmiarze: wzdłuż uczęszczanych dróg, przy miejscach postoju pojazdów, i parkingach leśnych, w okolicach ośrodków wypoczynkowych i osadach leśnych oraz na obszarach pierwotnych ognisk gradacyjnych, głównie w drzewostanach sosnowych na żyzniejszych rodzajach siedlisk Bśw oraz słabszych BMśw.

- rozmiar i lokalizacja zaprojektowanych podsadzeń i podszytów zostaną przedstawione na odbiorze prac terenowych, po wstępnym uzgodnieniu z nadleśnictwem i ostatecznym – z Wydziałem ZZ RDLP.
- nie projektować pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych w uprawach projektowanych.
- melioracje agrotechniczne należy planować na wszystkich zrębach zupełnych oraz na powierzchniach do odnowienia przy rębniach częściowych.
- bloki upraw pochodnych należy przyjąć zgodnie z programem na lata 2011- 2035 (po uzgodnieniu z RDLP).
- nadleśniczy w uzgodnieniu z wykonawcą i Wydziałem Zagospodarowania Lasu RDLP, dokona weryfikacji GDN-ów oraz sporządzi wykaz drzewostanów projektowanych do uznania za WDN lub drzewostany zachowawcze. Na etapie inwentaryzacji należy zwracać uwagę na drzewa do uznania za Źródła Nasion.
- należy przyjąć 20% wskaźnik zniszczeń młodego pokolenia przy wykonywaniu rębni złożonych.
- orientacyjne wielkości poprawek, uzupełnień i pielęgnacji projektowanych upraw należy opisać ogólnie w elaboracie, bez przypisywania tych wskazań do konkretnych wydzieleń.

10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

W celu określenia stanu sanitarnego lasu zostaną zinwentaryzowane w kartach dokumentacji źródłowej wszystkie zaistniałe w drzewostanach uszkodzenia, zgodnie z instrukcją u.l.

Wszystkie dane zarejestrowane w trakcie prac taksacyjnych, jak również uzyskane z nadleśnictwa, w tym ogniska gradacyjne oraz stałe pędraczyska, zostaną przedstawione na mapie przeglądowej ochrony lasu w skali 1:25 000, która będzie opracowana zgodnie z instrukcją u.l. i omówiona w elaboracie. Nadleśnictwo Wolsztyn, ze względu na położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych (kolejowa trasa Berlin-Warszawa, autostrada A2), narażone jest na pojawianie się szkodników kwarantannowych, w tym węgorka sosnowca. Wykonawca w opisanu ogólnym przedstawi syntetyczną informację o monitoringu tego szkodnika.

Należy włączyć do opracowania, przyjęte przez nadleśnictwo założenia dot. zasad gospodarowania w wyznaczonych pierwotnych ogniskach gradacyjnych i ich otulinach (m.in. proponowane rębnie, wprowadzanie podszytów, odmienne od przyjętych składy gatunkowe upraw, itd...). Na słabych siedliskach borowych, w rejonie stałych ognisk gradacyjnych – proponuje się stosowanie metod fitomelioracyjnych, np. metodą Sobańskiego.

Plan ochrony przeciwpożarowej zostanie opracowany zgodnie z obowiązującą instrukcją z 2011 r., rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Do końca 2012 r. zostaną opracowane przez naczelnika Wydziału Ochrony Zasobów i Obronności, i przekazane do stosowania wykonawcy prac urzędniowych, wytyczne w sprawie zawartości planu ochrony ppoż. i map, będących składnikiem planu.

Plan z mapami przeglądowymi ochrony przeciwpożarowej w skali 1:25 000, po zaopiniowaniu przez Komendantów Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej i

uzgodnieniu z Wydziałem Ochrony Zasobów i Obronności RDLP, zostanie przedstawiony na NTG, a następnie przedłożony do uzgodnienia Komendantowi Wojewódzkiemu PSP w Poznaniu.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zagadnienia związane z zagospodarowaniem rekreacyjnym lasu zostaną opracowane w elaboracie. Zgodnie z § 108, 109 instrukcji u.l. na mapach oznaczyć należy m.in. istniejące i planowane szlaki konne (w uzgodnieniu z nadleśnictwem).

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Nadleśnictwo nie planuje pozyskania żywicy, w związku z tym nie będą sporządzane odpowiednie wykazy.

Lokalizacja istniejących plantacji choinkowych i poletek łowieckich oraz ewentualna potrzeba założenia nowych powierzchni, zostanie ustalona w ścisłej współpracy z nadleśnictwem. Nadleśnictwo nadzoruje 11 obwodów łowieckich, wydzierżawionych przez 10 kół łowieckich. Kierunkowe wytyczne w sprawie gospodarki łowieckiej ujęte w PUL powinny uwzględniać założenia wieloletniego planu łowieckiego na lata 2007-2017 oraz rocznych planów łowieckich.

Należy sporządzić mapę przeglądową gospodarki łowieckiej - zgodnie z nowym podziałem obwodów łowieckich.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Kierunkowe potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej zostaną opracowane zgodnie z § 108 IUL, w ścisłej współpracy z nadleśnictwem.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczna ocena warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu.

Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL.

Komisja ustaliła, że nie będzie sporządzana specjalistyczna ekspertyza ekonomiczna, zawierająca prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa.

15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego należy sporządzić zgodnie z § 123 IUL, przy ewentualnym wykorzystaniu programów informatycznych, będących w posiadaniu wykonawcy PUL.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Zostanie zaktualizowany, opracowany w 2004 r. Program ochrony przyrody, który będzie zawierał opis stanu przyrody w obszarze terytorialnego zasięgu nadleśnictwa oraz potrzeby w zakresie jej ochrony.

Program będzie zaktualizowany o elementy zinwentaryzowane w trakcie prac urzędniowych. W POP zostaną ujęte również dane dostarczone przez nadleśnictwo, w tym zebrane podczas inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej przez Lasy Państwowe.

Program ochrony przyrody zostanie zaktualizowany o informacje związane z siecią Natura 2000.

Opracowanie przedstawi zasady działań gospodarczych w obszarach Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem orientacyjnych składów upraw i TD na siedliskach przyrodniczych. TD i zasady gospodarowania znajdą swoje odzwierciedlenie w opisach taksacyjnych i wskazaniach gospodarczych.

Zostanie wykonana mapa przeglądowa walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1:25 000.

Pozostałe zasady aktualizacji POP, zawiera informacja dot. aktualizacji POP, przygotowana przez Głównego specjalistę ds. ochrony przyrody RDLP, która zostanie przekazana wykonawcy prac u.l.

17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych

Mapy tematyczne należy wykonać zgodnie z instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych, zawartych w tomie III IUL.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu wynika z przyjętego stanowiska Ministerstwa Środowiska w sprawie poddania planów, strategii i programów z dziedziny leśnictwa, przepisom Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227). Procedura zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi opisanymi § 129 IUL, z uwzględnieniem Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, wprowadzone do stosowania w dniu 18.08.2011 r. przez Ministra Środowiska.

Szczegóły proponowanego zakresu prognozy oddziaływania na środowisko PUL, zostały na KZP przedstawione przez naczelnika Wydziału Urządzania Lasu i Stanu Posiadania RDLP w Zielonej Górze.

19. Inne specyficzne zagadnienia

1. W wyniku przeprowadzonych prac urzędniowych należy sporządzić dodatkowo następujące wykazy i zestawienia:

- do planów gospodarczych należy dołączyć dodatkowe druki na grunty przyjęte oraz pokłękowe,
- opis taksacyjny dla linii elektroenergetycznych stanowiących odrębne wydzielienia (w tym również Nieliterowane) należy uzupełnić o nazwę i nr linii oraz jej operatora, wg inwentaryzacji przeprowadzonej przez nadleśnictwo w 2011 r.

- wykonawca prac ujawni w warstwie LMN wszystkie obiekty infrastruktury liniowej (nadziemnej i podziemnej), wraz z dostępnymi atrybutami je charakteryzującymi. Ujawnieniu w LMN podlegają również obiekty infrastruktury wydzielone w odrębne wydzielania literowane. Informację o infrastrukturze liniowej przygotowują służby nadleśnictwa w formie i czasie uzgodnionym z wykonawcą prac.
2. Inwentaryzację zasobów drzewnych należy przeprowadzić w ostatnim (tj. 2013) roku obowiązywania expirującego planu u.l.
 3. Nie należy inwentaryzować miąższości podrostów i podrostów o charakterze dolnego piętra.

Na tym protokół zakończono.

Protokół sporządził:
mgr inż. Dariusz Kiewlicz

Przewodniczący Komisji:
mgr inż. Krzysztof Poczekaj

PROTOKÓŁ USTALEŃ NARADY TECHNICZNO- GOSPODARCZEJ DLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Wolsztyn zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze odbyła się w dniu 22 października 2013 r. w siedzibie Nadleśnictwa Wolsztyn z udziałem nw. przedstawicieli:

Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie:

1. Marcin Polewczyk – Starszy specjalista ds. urządzania lasu w DGLP

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze:

2. Krzysztof Poczekaj – Zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej - **przewodniczący**

Komisji

3. Dariusz Miernik – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi
4. Piotr Nietopiel – St. Specjalista SL ds. ochrony lasu
5. Dariusz Kiewlicz – St. Specjalista SL ds. urządzania lasu
6. Jerzy Stępień – Specjalista SL ds. kontroli
7. Paweł Wcisło – Naczelnik Wydz. Obronności i Ochrony Mienia
8. Marek Maciantowicz – Główny Specjalista ds. ochrony ekosystemów

Nadleśnictwa Wolsztyn:

9. Andrzej Popko - Nadleśniczy
10. Ryszard Jasiński – Zastępca Nadleśniczego
11. Michał Lagiera – Spec. ds. użytkowania lasu
12. Adam Krajewski – Spec. ds. hodowli lasu i stanu posiadania
13. Jacek Szymków – Spec. ds. ochrony lasu

Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku:

14. Robert Zander – St. specjalista

Wykonawcy:

15. Bogusław Popis – Wiceprezes Taxus SI
16. Bogusław Borusiewicz – Dyrektor Wydziału Urządzania lasu Taxus SI
17. Małgorzata Piotrowska – Z-ca Dyrektora Wydziału Urządzania lasu Taxus SI
18. Katarzyna Szyc – Spec. ds. ochrony środowiska Taxus SI
19. Jan Kaczmarowski – Spec. ds. ochrony p.poż. Taxus SI

Samorządów:

20. Mirosław Ambroszko – Inspektor Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu,
 21. Roman Nowak – Inspektor Starostwa Powiatowego w Wolsztynie
- Załącznikiem do protokołu jest kopia listy obecnych osób wraz z podpisami.

Komisja po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji nad:

- a) materiałami dotyczącymi gospodarki leśnej ubiegłego okresu:
– szczegółową analizą gospodarki leśnej ubiegłego okresu, przedstawioną przez nadleśniczego,

- koreferatem przedstawiciela Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP w Zielonej Górze,
- referatem przedstawiciela Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku,
- koreferatem Wykonawcy projektu planu urządzenia lasu do analizy nadleśniczego,
- informacją Naczelnika Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko, w tym obszary Natura 2000, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko.

b) materiałami przedstawionymi przez kierownika pracowni urządzenia lasu:

- wynikami prac inwentaryzacyjnych,
- oceną wpływu realizacji zadań gospodarczych minionego okresu na obecny stan lasu,
- propozycjami planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2014-2023,
- projektem aktualizacji Programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Wolsztyn na okres 2014-2023,
- prognozą oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko,

podjęła poniższe następujące ustalenia:

A. Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

1. Zakres i forma podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu

Zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn zawarte są w dokumentach planistycznych województwa Wielkopolskiego; powiatu wolsztyńskiego (49% powierzchni), powiatu nowotomskiego (39% powierzchni) oraz województwa Lubuskiego; powiatu zielonogórskiego (11% powierzchni), powiatu nowosolskiego (1% powierzchni).

Przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie gospodarki leśnej przedstawia się następująco:

- ochrona środowiska – lasy pozostające w zasięgu Nadleśnictwa Wolsztyn nie są znacząco narażone na zanieczyszczenia powietrza,
- ochrona przyrody – obszar nadleśnictwa charakteryzuje się bogactwem obszarów i obiektów chronionych - stanowią one 57,5% jego powierzchni,
- udokumentowane złoża kopalin – na obszarze działania nadleśnictwa występują następujące złoża kopalin: piaski; problemem może być pozyskiwanie piasku i żwiru z nieudokumentowanych złóż bez stosownych koncesji,
- gospodarowanie wodami – zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest brak właściwie rozwiązanej gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – problemy w zakresie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne nie występują,

- ochrona krajobrazu – nie są planowane inwestycje mogące w znacznym stopniu wpłynąć na otaczający krajobraz,
- ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji – zachowanie walorów tych terenów wymaga zrównoważonego rozwoju gospodarki turystycznej,
- przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu – położenie planowanych inwestycji nie powinno mieć wpływu na gospodarkę leśną prowadzoną w Nadleśnictwie Wolsztyn.

Komisja zaakceptowała przedstawiony w projekcie PUL zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

2. Wyniki inwentaryzacji

W pełni zaakceptowano wyniki inwentaryzacji lasu wykonane przez Taxus SI obrazujące aktualny stan lasu na tle przyrodniczych warunków produkcji leśnej. Prace terenowe odebrano komisyjnie w dniu 15.05.2013 r., powierzchniowo kołowe w dniach: 19 i 22.08.2013 r. Test kontroli pomiaru miąższości nie wykazał błędów grubych. Komisja odbioru terenowych prac urządzania lasu uznała, że wykonano pracę w terminie i zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia. Do ich wykonania nie wniosła zastrzeżeń.

3. Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego

Ocena gospodarki ubiegłego okresu omówiona została wyczerpująco w referacie nadleśniczego i kierownika ZOL oraz w koreferacie inspektora Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP w Zielonej Górze i wykonawcy projektu planu, które będą elementami elaboratu. Komisja przyjęła wnioski wynikające z analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu. Zwrócono uwagę na niewykonanie wszystkich zadań z zakresu użytkowania lasu, które wynikało z obowiązku nieprzekroczenia etatu miąższościowego użytków głównych.

Wstępna ocena gospodarki leśnej w ubiegłym okresie gospodarczym dokonana została przez Zastępcę dyrektora RDLP w Zielonej Górze. Dyrektor RDLP stwierdził, że zadania planowe zrealizowane w minionym 10-leciu nie naruszają postanowień zawartych w artykule 8 Ustawy o lasach z dnia 28.09.1991 r. Na podstawie analizy, uznał gospodarkę zasobami oraz realizację zadań gospodarczych w zakresie: hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej, edukacji przyrodniczej, gospodarki łowieckiej, użytkowania ubocznego, za właściwą. Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie podkreślił dobre działania nadleśnictwa, dla zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia właściwego stanu sanitarnego drzewostanów.

W najbliższym 10-leciu konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na poprawne rozplanowanie zadań z zakresu użytkowania lasu oraz prawidłowe prowadzenie ewidencji działań gospodarczych.

Końcowa ocena gospodarki przeszłej, sporządzona przez dyrektora RDLP, zostanie zamieszczona w elaboracie.

4. Wytyczne w zakresie ochrony lasu

Komisja przyjęła przedstawiony w referacie projekt kierunkowych wytycznych z zakresu ochrony lasu i zaakceptowała założenia planu ochrony przeciwpożarowej, wg których Nadleśnictwo Wolsztyn zaliczone zostało w całości do I kategorii zagrożenia pożarowego.

5. Komisja stwierdza zgodność wykonanych prac z:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1302),
- Instrukcją urządzania lasu z 2011 r.,
- ustaleniami KZP i ustaleniami dodatkowymi podjętymi w ramach odbioru prac terenowych.
- Zasadami hodowli lasu z 2011 r.,

6. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne prowadzone będzie na dotychczasowym poziomie w zakresie pozyskania choinek i gospodarki łowieckiej.

7. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zagadnienia zagospodarowania rekreacyjnego będą opisane w elaboracie i przedstawione na wspólnej mapie funkcji lasu. Komisja zaakceptowała projekt zagospodarowania rekreacyjnego.

8. Potrzeby w zakresie budownictwa

Przyjęto następujące kierunkowe zadania na najbliższy okres gospodarczy:

- w zakresie budownictwa ogólnego: bieżące remonty istniejących leśniczówek i zabudowań gospodarczych;
- w zakresie budownictwa drogowego: - bieżące utrzymanie i remonty istniejących dróg leśnych oraz w miarę posiadanych środków - rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci dróg;
- w zakresie budowy i konserwacji zbiorników małej retencji - bieżąca konserwacja.

9. Program ochrony przyrody

Zgodnie z ustaleniami KZP, Program ochrony przyrody został uaktualniony przez Taxus SI na lata 2014-2023. Aktualizacja Programu polegała na uwzględnieniu nowych adresów leśnych oraz danych z inwentaryzacji lasu wg stanu na 01.01.2014 r. Zamieszczono również nowe dotychczas nie uwzględnione informacje, celem poszerzenia i wzbogacenia opracowania, m.in. o obszary sieci Natura 2000, dane z „Inwentaryzacji Przyrodniczej siedlisk oraz gatunków flory i fauny”.

Wykonawca dokonał aktualizacji Programu ochrony przyrody zgodnie z wytycznymi §§ 110, 111, 112 Instrukcji urządzania lasu i sporządził mapę walorów przyrodniczo-kulturowych oraz przedstawił Program edukacji leśnej społeczeństwa.

Po uwzględnieniu zgłoszonych uwag NTG zaakceptowała, przedstawiony na posiedzeniu, projekt aktualizacji programu ochrony przyrody.

10. Prognoza oddziaływania na środowisko

W ramach oddziaływania ustaleń projektu planu urządzenia lasu na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną;
- oddziaływanie na ludzi;
- oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione;
- oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione;
- wpływ gatunków obcych geograficznie;
- oddziaływanie na wodę;
- oddziaływanie na powietrze;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi;
- oddziaływanie na krajobraz;
- oddziaływanie na klimat;
- oddziaływanie na zasoby naturalne;
- wpływ cięć rębnych na sąsiadujące ekosystemy;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.

Generalnym wnioskiem z projektu Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu jest to, że Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Wolsztyn nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Komisja zaakceptowała przedstawioną prognozę oddziaływania na środowisko projektu PUL.

11. Inne ustalenia

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowane przez wykonawcę wykazy cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębego i przedrębego oraz pozostałe czynności gospodarcze związane z projektem planu urządzenia lasu. Projekt planu urządzenia lasu zostanie zestawiony w zakresie przewidzianym w Instrukcji urządzania lasu z 2011 roku. Materiały kartograficzne zostaną wykonane zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia oraz Protokołem z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Wolsztyn.

Komplet dokumentów zostanie sporządzony również w postaci elektronicznej, w celu przekazania do opiniowania do RDOŚ i PWIS.

B. Projekt planu urządzenia lasu

1. Stan posiadania

Komisja przyjmuje stan posiadania nadleśnictwa wg grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania. Nadleśnictwo Wolsztyn należy do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Składa się z trzech obrębów leśnych o nazwie Obra, Wolsztyn i Zbąszyń. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn wg stanu 01.01.2014 r. wynosi 19 850,8300 ha.

Tabela I. Główne grupy i rodzaje użytków, z dokładnością do 1m² (0,0001ha) w N-ctwie Wolsztyn

Rodzaj użytku	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
1. Lasy - razem	6128,7238	5655,1540	7398,4009	19182,2728
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	5924,2099	5481,7426	7197,6820	18603,6345
1) drzewostany	5924,2099	5481,7426	7197,6820	18603,6345
2) plantacje drzew - razem				
<i>w tym:</i>				
- plantacje nasienne				
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	14,5172	13,1300	12,5957	40,2429
1) w produkcji ubocznej - razem	4,7578	6,0300	8,6957	19,4835
<i>w tym:</i>				
- plantacje choinek		0,4500		0,4500
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie	4,7578	5,5800	8,6957	19,0335
2) do odnowienia - razem	6,4100	3,8600	3,5000	13,7700
<i>w tym:</i>				
- halizny	0,6000			0,6000
- zręby	5,8100	3,8600	3,5000	13,1700
- płazowiny				
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	3,3494	3,2400	0,4000	6,9894
<i>w tym:</i>				
- przewidziane do naturalnej sukcesji	3,3494	0,4300	0,4000	4,1794
- objęte szczególnymi formami ochrony		2,8100		2,8100
- przewidziane do małej retencji				
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	189,9967	160,2814	188,1232	538,4013
<i>w tym:</i>				
1) budynki i budowle	1,5296	2,6303	1,7202	5,8801
2) urządzenia melioracji wodnych	5,6712	10,1556	4,2088	20,0356

Rodzaj użytku	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
3) linie podziału przestrzennego lasu	76,1270	37,8851	75,5831	189,5952
4) drogi leśne	99,9599	86,8292	92,1995	278,9886
5) tereny pod liniami energetycznymi	6,7090	9,4044	9,9414	26,0548
6) szkółki leśne		12,2191		12,2191
7) miejsca składowania drewna			4,4702	4,4702
8) parkingi leśne		0,4898		0,4898
9) urzędnia turystyczne		0,6679		0,6679
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	2,5423	0,5313	0,3486	3,4222
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	6131,2661	5655,6853	7398,7495	19185,7009
3. Użytki rolne - razem	297,9379	130,0417	90,6987	518,6783
3.1. Grunty orne - razem	33,9143	95,1789	56,2239	185,3171
<i>w tym:</i>				
1) role	33,9143	95,1789	56,2239	185,3171
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym				
3) ugory, odłogi				
3.2. Sady	0,5958	0,6625	0,8500	2,1083
3.3. Łąki trwałe	249,6478	21,3802	23,3426	294,3706
3.4. Pastwiska trwałe	9,5900	12,2968	7,7447	29,6315
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,2600	0,0933	2,5375	2,8908
3.6. Grunty pod stawami rybnymi				
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	3,9300	0,4300		4,3600
4. Grunty pod wodami - razem	0,7495			0,7495
<i>w tym:</i>				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,7495			0,7495
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi				
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi				
5. Użytki ekologiczne - razem	11,1900	13,5300	1,3200	26,0400
6. Tereny różne - razem	0,9634	0,3233	0,6200	1,9067
<i>w tym:</i>				
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.				
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego				
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,9634	0,3233	0,6200	1,9067
4) różne inne				
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,6759	11,0517	2,4680	15,1956
<i>w tym:</i>				
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,1455	0,6522	1,3670	2,1647
7.2. Tereny przemysłowe		2,5000		2,5000
7.3. Tereny zabudowane inne		0,7788		0,7788

Rodzaj użytku	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane				
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,2900	0,2800	1,0911	2,6611
<i>w tym:</i>				
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne			0,8911	0,8911
2) tereny zabytkowe	1,2900	0,2800	0,2000	1,7700
3) tereny sportowe				
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej				
7.6. Użytki kopalne		5,4757		5,4757
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,2404	1,3650	0,0099	1,6153
<i>w tym:</i>				
1) drogi	0,2404	1,3650		1,6054
2) tereny kolejowe			0,0099	0,0099
3) inne tereny komunikacyjne				
8. Nieużytki - razem	45,6700	20,6982	36,1908	102,5590
<i>w tym:</i>				
1) bagna	45,6700	16,9900	34,4198	97,0798
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne				
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		3,7082	1,7710	5,4792
Razem (3-8) Grunty nie zaliczone do lasów	360,7290	176,1762	131,6461	668,5513
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia			0,2800	0,2800
OGÓLEM (1-8)	6489,4528	5831,3302	7530,0470	19850,8300

Rozbieżności pomiędzy powierzchnią ewidencyjną podaną w metrach kwadratowych, a pozostałymi zestawieniami planu urządzenia lasu zestawianymi w arach, wynikają z zaokrąglenia metrów kwadratowych do pełnych arów.

Tabela I Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Wolsztyn, zaokrąglonej do 1 ara (0,01ha), według grup i rodzajów użytków.

	Rodzaj użytku	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Nadleśnictwo
1.	1. Lasy - razem	6128,78	5655,21	7398,28	19182,53
1.1.	1.1. Grunty leśne zalesione - razem	5924,23	5481,72	7197,79	18603,74
1)	1) drzewostany - razem	5924,23	5481,72	7197,79	18603,74
2)	2) plantacje drzew - razem	-	-	-	-
	w tym:				
	- plantacje nasienne	-	-	-	-
	- plantacje drzew szybkorosnących	-	-	-	-
1.2.	1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	14,52	13,13	12,60	40,25
1)	1) w produkcji ubocznej - razem	4,76	6,03	8,70	19,49
	w tym:				
	- plantacje choinek i krzewów	-	0,45	-	0,45
	- poletka łowieckie	4,76	5,58	8,70	19,04
2)	2) do odnowienia - razem	6,41	3,86	3,50	13,77
	w tym:				
	- halizny	0,60	-	-	0,60
	- zręby	5,81	3,86	3,50	13,17
	- płazowiny	-	-	-	-
3)	3) pozostałe leśne niezalesione - razem	3,35	3,24	0,40	6,99
	w tym:				
	- przewidziane do naturalnej sukcesji	3,35	0,43	0,40	4,18
	- objęte szczególnymi formami ochrony	-	2,81	-	2,81
	- przewidziane do wyłączenia z produkcji	-	-	-	-
1.3.	1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	190,03	160,36	188,15	537,54
	w tym:				
1)	1) budynki i budowle	1,53	2,63	1,72	5,88
2)	2) urządzenia melioracji wodnych	5,67	10,15	4,22	20,04
3)	3) linie podziału przestrzennego lasu	76,14	37,89	75,59	189,62
4)	4) drogi leśne	99,98	86,88	92,19	279,05
5)	5) tereny pod liniami energetycznymi	6,71	9,43	9,96	26,10
6)	6) szkółki leśne	-	12,22	-	12,22
7)	7) miejsca składowania drewna	-	-	4,47	4,47
8)	8) parkingi leśne	-	0,49	-	0,49
9)	9) urządzenia turystyczne	-	0,67	-	0,67
2.	2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	2,54	0,53	0,35	3,42
	Razem (1-2) Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	6131,32	5655,74	7398,89	19185,95
3.	3. Użytki rolne - razem	297,93	130,05	90,69	518,67
3.1.	3.1. Grunty orne - razem	33,92	95,18	56,21	185,31
	w tym:				
1)	1) role	33,92	95,18	56,21	185,31
2)	2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	-	-	-	-
3)	3) ugory, odłogi	-	-	-	-
3.2.	3.2. Sady	0,60	0,66	0,85	2,11
3.3.	3.3. Łąki trwałe	249,63	21,39	23,34	294,36
3.4.	3.4. Pastwiska trwałe	9,59	12,30	7,74	29,63
3.5.	3.5. Grunty rolne zabudowane	0,26	0,09	2,55	2,90
3.6.	3.6. Grunty pod stawami rybnymi	-	-	-	-
3.7.	3.7. Grunty pod rowami rolnymi	3,93	0,43	-	4,36
4.	4. Grunty pod wodami - razem	0,76	-	-	0,76
	w tym:				
4.1.	4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,76	-	-	0,76
4.2.	4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	-	-	-	-
4.3.	4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	-	-	-	-
5.	5. Użytki ekologiczne - razem	11,19	13,53	1,32	26,04
6.	6. Tereny różne - razem	0,96	0,33	0,62	1,91

	Rodzaj użytku	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Nadleśnictwo
7.	7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,68	11,07	2,48	15,23
	w tym:				
7.1.	7.1. Tereny mieszkaniowe	0,15	0,65	1,38	2,18
7.2.	7.2. Tereny przemysłowe	-	2,50	-	2,50
7.3.	7.3. Tereny zabudowane inne	-	0,78	-	0,78
7.4.	7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	-	-	-	-
7.5.	7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,29	0,28	1,09	2,66
	w tym:				
1)	1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	-	-	0,89	0,89
2)	2) tereny zabytkowe	1,29	0,28	0,20	1,77
3)	3) tereny sportowe	-	-	-	-
4)	4) ogrody zoologiczne i botaniczne	-	-	-	-
5)	5) tereny zieleni nieurządzonej	-	-	-	-
7.6.	7.6. Użytki kopalne	-	5,48	-	5,48
7.7.	7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,24	1,38	0,01	1,63
	w tym:				
1)	1) drogi	0,24	1,38	-	1,62
2)	2) tereny kolejowe	-	-	0,01	0,01
3)	3) inne tereny komunikacyjne	-	-	-	-
8.	8. Nieużytki - razem	45,67	20,70	36,19	102,56
	w tym:				
1)	1) bagna	45,67	16,99	34,42	97,08
2)	2) piaski	-	-	-	-
3)	3) utwory fizjograficzne	-	-	-	-
4)	4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	-	3,71	1,77	5,48
	Razem (3-8) Grunty nie zaliczone do lasów	360,73	176,21	131,65	669,59
	w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	0,28	0,28
	OGÓLEM (1-8)	6489,51	5831,42	7530,19	19851,12

Na terenie nadleśnictwa znajduje się 5 działek stanowiące współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych o ogólnej powierzchni 1,9240 ha. Działki te są ujęte w planie urządzenia lasu.

W stanie posiadania nadleśnictwa występują grunty wyłączone z produkcji (trwale i czasowo).

Wykaz gruntów wyłączonych trwale z produkcji leśnej w Nadleśnictwie Wolsztyn

L.p	Gmina Obręb ewid.	Adres leśny	Decyzja		Nr działki	Pow w [ha]	Cel wyłączenia
			nr	data			
1.	Kargowa Stary Jaromierz	14-14-1-04-252 -l	ZU-2129-89/12	10.10.2012	252/3	0,1434	Linia energetyczna
		14-14-1-04-252 -m				0,0200	
2.	Wolsztyn Nowe Tłoki	14-14-2-06-122 -bx	ZU-2120-13/02	01.03.2002	547	0,0257	Rurociąg (gazociąg podziemny)
		14-14-2-06-124 -r				0,1588	
		14-14-2-06-125 -o				0,0010	
3	Wolsztyn Chorzemin	14-14-2-06-126 -o	wyłączone przed 1995r*	-	695	0,090	Rurociąg (gazociąg podziemny)
4	Wolsztyn Chorzemin	14-14-2-06-126 -p	ZU-2120-13/02	01.03.2002	696	0,0471	Rurociąg (gazociąg podziemny)
5	Wolsztyn Karpicko	14-14-2-06-127 -l	ZU-2120-45/11	09.09.2011	715	0,0966	droga publiczna

L.p	Gmina Obręb ewid.	Adres leśny	Decyzja		Nr działki	Pow w [ha]	Cel wyłączenia
			nr	data			
6	Wolsztyn Nowe Tłoki	14-14-2-06-132 -p	ZU-2120-13/02	01.03.2002	527/2	0,0007	Rurociąg (gazociąg podziemny)
7	Wolsztyn Powodowo	14-14-2-07-159 -kx	ZU-2120-46/11	12.09.2011	292	0,2458	droga publiczna
Ogółem						0,8291	

*- działka 695 (gmina Wolsztyn, obręb Chorzemin) została wyłączona z produkcji leśnej w latach 80-tych ubiegłego wieku, przed wejściem w życie Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, podstawie której obecnie dokonuje się wyłączeń.

Grunty te zostały ujęte w planie UL

Wykaz gruntów wyłączonych czasowo z produkcji leśnej w Nadleśnictwie Wolsztyn

L.p	Gmina Obręb ewid.	Adres leśny	Decyzja		Nr działki	Pow w [ha]	Cel wyłączenia
			nr	data			
1.	Siedlec Stara Tuchorza	14-14-2-07-76 -cx	ZU-2125- 16/07/36/02	19.12.2007	462/1	2,7982	Kopalnia piasku
		14-14-2-07-76 -dx				2,6775	Kopalnia piasku
		14-14-2-07-76 -fx	ZU- 2125-36/02	30.12.2002	461	0,5174	Kopalnia piasku (obecnie jest drzewostan)
2	Wolsztyn	14-14-2-07-157 -r	P-2-2125-38/92	10.12.1992	313	2,5000	składowisko odpadów
	Powodowo	14-14-2-07-157 -s	ZU-2125-1- 1/10/13/08	09.02.2010	313	0,3000	droga do składowiska odpadów
Ogółem						8,7931	

Grunty te zostały ujęte w planie UL.

Grunty sporne na terenie nadleśnictwa nie występują.

Nadleśnictwo posiada grunt do zalesienia - rola o powierzchni 0,28 ha, zlokalizowana w Obrębie Zbąszyń, leśnictwie Nowy Dwór (oddz.194j). W niniejszym projekcie planu został on zaprojektowany do zalesienia.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto zgodnie z Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 czerwca 1994r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Wolsztyn, zmienionego Zarządzeniem Nr 51 z dnia 30 kwietnia 1996 r. (dodano oddz. 137). Udział powierzchniowy [ha] poszczególnych kategorii przedstawia się następująco:

Kategoria ochronności	Obręby			Nadleśnictwo	
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	WOLSZTYN	
	powierzchnia /ha/				%
1	2	3	4	5	6
Lasy glebochronne	208,29	-	780,98	989,27	27,25
Lasy wodochronne	1654,59	600,01	385,89	2640,49	72,75
LASY OCHRONNE RAZEM	1862,88	600,01	1166,87	3629,76	100,00
<i>Zarządzenie MOŚZN i L z 1994r.i 1996r.</i>	<i>1862,27</i>	<i>599,25</i>	<i>1168,22</i>	<i>3629,24</i>	<i>100,00</i>
<i>Różnica</i>	<i>-0,61</i>	<i>-0,76</i>	<i>1,35</i>	<i>-0,52</i>	

Drobne różnice powierzchniowe wynikają z aktualnych powierzchni ewidencyjnych działek oraz przejęcia/przekazania gruntów.

Przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu i propozycję na Naradę Techniczno-Gospodarczą, obszar Nadleśnictwa Wolsztyn zakwalifikowano do nw. gospodarstw.

Podział na gospodarstwa

Gospodarstwo	Obręby:			Nadleśnictwo	
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	Wolsztyn	
	POWIERZCHNIA LEŚNA - HA				%
Specjalne (S)	211,76	45,42	479,89	737,07	3,95
Lasów ochronnych (O)	1671,32	587,99	703,49	2962,80	15,89
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	3590,21	3811,60	5441,82	12843,63	68,89
Przerębowo-zrębowe w lasach gospodarczych (GPZ)	465,46	1049,84	585,19	2100,49	11,27
Ogółem	5938,75	5494,85	7210,39	18643,99	100,00

4. Wiek i rębności

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie zostały ustalone przez KZP. Dla sosny, świerka dębu i buka są one zgodne z zał. Nr 1, rozdz. VIII Instrukcji Urządzania Lasu (2011r.). Dla pozostałych gatunków drzew, wieki przyjęto zgodnie z poprzednim planem urządzenia lasu. Przyjęto jednakowe wieki rębności dla trzech obrębów leśnych Nadleśnictwa Wolsztyn:

Wiek rębności

Gatunek	Wiek rębności (lat)
dąb	140
wiąz, jesion	120
sosna, modrzew, buk, lipa	100
świerk, grab, brzoza, olsza, klon, jawor, dagleżja	80
akacja, osika, olsza odr.	60
topola, wierzba, olsza szara, sosna banksa	40

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego

a) Użytki rębne – przyjęte etaty użytkowania rębego m³ brutto i netto:

Użytki rębne	Obręby:						Nadleśnictwo Wolsztyn	
	Obra		Wolsztyn		Zbąszyń			
	masa m ³						brutto	netto
brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto			
zaliczone na etat*	160930	135759	212961	179566	227074	192739	600965	508064
niezaliczone na etat	0	0	2	1	680	589	682	590
Razem	160930	135759	212963	179567	227754	193328	601647	508654

* etat netto użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu wraz z 5% przyrostem.

W gospodarstwie specjalnym użytkowanie rębne planowano zgodnie z ustaleniami KZP kierując się potrzebami hodowlanymi drzewostanów.

W gospodarstwie lasów ochronnych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych uwzględniającej potrzeby hodowlane oraz aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej w nadleśnictwie. Są to etaty zbliżone do wyliczonych etatów optymalnych.

W gospodarstwie lasów gospodarczych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych uwzględniającej potrzeby hodowlane oraz podyktowany jest koniecznością inicjowania i kontynuacji rozpoczętej przebudowy drzewostanów. W przypadku obrębu leśnego Zbąszyń, ze względu na nieproporcjonalne nagromadzenie drzewostanów IVb-Va klasy wieku, kierowano się etatem wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych i dla zapewnienia trwałości i ciągłości użytkowania przyjęto etat zbliżony do etatu wg zrównania średniego wieku.

Lokalizację cięć rębnych oraz szczegółowe rodzaje zaprojektowanych rębni, które są zgodne z KZP i obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP i Taxus SI.

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany lub ich części, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu.

Powierzchniowy etat użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie Wolsztyn.

Kategoria cięć	Obręby:			Nadleśnictwo Wolsztyn
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
	Powierzchnia /ha/			
CPP	245,86	92,68	130,99	469,53
TW/TP	3962,25	3672,49	5358,92	12993,66
Łącznie	4208,11	3765,17	5489,91	13463,19

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego przyjęto po przeanalizowaniu danych przedstawionych poniżej w tabeli:

Wskaźniki	Obręby			Nadleśnictwo Wolsztyn
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
	m ³ /ha			
Z wykonania cięć przedrębnych (ostatnie 5 lat)	27,95	37,90	30,58	31,54
Z wykonania cięć przedrębnych (ostatnie 10 lat)	25,75	32,80	27,09	28,30
Półowa spodziewanego przyrostu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny – przyrost tablicowy	31,52	35,75	28,0	31,27
Na podstawie modelu wzrostu drzewostanów	41,80	59,87	60,14	51,28
Etat przyjęty	31	35	30	32

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane Komisja przyjęła orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-letnie w wysokości: **426930 m³ netto przy wskaźniku 32 m³/ha** co stanowi 50,7% spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości z wszystkich drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny.

Drzewostany o niskim i równomiernym zwarcie i zadrzewieniu głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, a także niektóre drzewostany na siedliskach silnie wilgotnych oraz inne cenne ekologicznie, nie są ujęte w etacie powierzchniowym użytkowania przedrębego. Komisja zaakceptowała powierzchnię drzewostanów nie objętych zabiegiem cięć pielęgnacyjnych na powierzchni 861,60 ha.

Przyjęty łączny etat na lata 2014-2023 dla Nadleśnictwa Wolsztyn kształtuje się następująco:

Rodzaj cięcia	Obręb						Nadleśnictwo Wolsztyn	
	Obra		Wolsztyn		Zbąszyń			
	masa /m ³ /						brutto	netto
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto		
Rębne	160930	135759	212963	179567	227754	193328	601647	508654
Przedrębne	163064	130451	164726	131781	205871	164697	533661	426930
Razem	323 994	266 210	377 689	311 348	433 625	358 025	1 135 308	935 584

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębnego

Komisja nie wniosła uwag do zaprezentowanych przez wykonawcę projektu PUL wytycznych w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych właściwych I 10-lecia wg rodzajów rębni i gospodarstw.

Gospodarstwo	Rębnie		Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe		Ogółem
	zupelne	razem	w tym cięcia uprzętające		
Powierzchnia manipulacyjna / ha /					
Obręb Obrza					
Specjalne (S)	-	-	-	-	-
Lasów ochronnych (O)	51,94	174,48	64,21		226,42
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	305,34	-	-		305,34
Przer.-zręb. w lasach gospodarczych (GPZ)	3,94	117,32	65,27		121,26
Razem obręb:	361,22	291,80	129,48		653,02
Obręb Wolsztyn					
Specjalne (S)	-	-	-	-	-
Lasów ochronnych (O)	34,35	80,09	33,72		114,44
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	349,31	-	-		349,31
Przer.-zręb. w lasach gospodarczych (GPZ)	18,29	278,24	187,59		296,53
Razem obręb:	401,95	358,33	221,31		760,28
Obręb Zbąszyń					
Specjalne (S)	13,07	-	-		13,07
Lasów ochronnych (O)	38,21	43,69	11,08		81,90
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	520,29	-	-		520,29
Przer.-zręb. w lasach gospodarczych (GPZ)	3,63	167,69	69,22		171,32
Razem obręb:	575,20	211,38	80,30		786,58
Nadleśnictwo Wolsztyn					
Specjalne (S)	13,07	-	-		13,07
Lasów ochronnych (O)	124,50	298,26	109,01		422,76
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	1174,94	-	-		1174,94
Przer.-zręb. w lasach gospodarczych (GPZ)	25,86	563,25	322,08		589,11
Ogółem Nadleśnictwo	1338,37	861,51	431,09		2199,88

7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Komisja zaakceptowała przyjęte w projekcie PUL typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją zarządzania lasu, w projekcie PUL pielęgnowanie upraw i CW zaplanowano wyłącznie dla istniejących upraw na 1 styczeń 2014 roku. Planowana powierzchnia pielęgnowania upraw jest sumą potrzeb z zakresu pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych.

Zadania z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie przedstawiają się następująco:

Wskazania gospodarcze	Obręb			Nadleśnictwo Wolsztyn
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
	powierzchnia [ha]			
Odnowienia zaległych zrębów	6,41	3,86	3,50	13,77
Zalesienia gruntów nieleśnych	0	0	0,28	0,28
Odnowienia zrębów projektowanych	361,22	401,95	575,20	1338,37
Odnowienia przy rębniach złożonych	176,48	209,82	93,04	479,34
Podsadzenia produkcyjne	65,59	20,51	15,42	101,52
Dolesienia luk i przerzedzeń	3,04	1,79	0,57	5,40
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	9,65	0,11	0,44	10,20
Poprawki i uzupełnienia w projektowanych uprawach otwartych	72,24	80,39	115,04	267,67
Wprowadzanie podszytów	1,74	2,00	1,97	5,71
Pielęgnowanie upraw (PIEL + CW) ¹	386,83	262,41	302,39	951,63
Pielęgnowanie młodników (CP)	824,20	614,31	619,95	2058,46
Melioracje agrotechniczne	610,67	639,05	688,45	1938,17

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Protokół sporządził:

Przewodniczący Komisji

.....

.....

Bogusław Borusiewicz

Krzysztof Poczekaj

¹ Powierzchnia pielęgnowania upraw wynika z sumy powierzchni zaplanowanych wskazań: PIEL i CW dla poszczególnych wydziełów. Powierzchnia pielęgnowania upraw wykazana w danych podstawowych PUL, w punkcie II.2.a (zadanie zatwierdzone decyzją Ministra) uznaje się sumę: powierzchni wskazania CW, powierzchni wskazania PIEL, powierzchni wskazania CW lub PIEL - gdy w jednym wydziale są oba wskazania (w przypadku gdy powierzchnia ta jest różna, brana jest większa).

OPINIA NADLEŚNICZEGO

Nadleśnictwo Wolsztyn

Wolsztyn, 18.12.2013 r.

Opinia Nadleśniczego Nadleśnictwa Wolsztyn na temat Programu Ochrony Przyrody sporządzonego w ramach V rewizji Planu Urządzania Lasu na okres 1.01.2014 – 31.12.2023

Program Ochrony Przyrody sporządzony przez pracowników firmy TAXUS SI Sp. z o.o. z Warszawy oceniam jako istotny dokument stanowiący integralną część sporządzanego Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Wolsztyn. Program w sposób jasny i zrozumiały dla wszystkich potencjalnych czytelników przedstawia problematykę ochrony przyrody poprzez szczegółowe opisanie zagadnień dotyczących:

- ogólnej charakterystyki nadleśnictwa;
- istniejących i projektowanych form ochrony przyrody;
- walorów przyrodniczo-leśnych nadleśnictwa wraz z potencjalnymi zagrożeniami;
- wytycznych dotyczących organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych;
- występujących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obiektów historycznych.

Bardzo cenne jest powiązanie zagadnień dotyczących ochrony przyrody z elementami dotyczącymi kultury materialnej regionu, jego historii i tradycji.

Zaprezentowane zagrożenie uświadamiają czytelnikowi złożoność środowiska w jakim żyje oraz wzbudzają poczucie odpowiedzialności za jego stan.

Sporządzany program spełnia oczekiwania, jakie przed nim postawiono, a także będzie stanowić zbiór wytycznych wspomagających prowadzoną w Nadleśnictwie Wolsztyn gospodarkę leśną.]

NADLEŚNICZY

mgr inż. Andrzej Popko

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OCHRONY PRZYRODY

Uwarunkowania prawne, stanowiące podstawy do prowadzenia działań z zakresu ochrony przyrody, zapewniają ochronę zarówno pojedynczych gatunków zwierząt i roślin, jak i całych ekosystemów, a także elementów składowych środowiska oraz krajobrazu.

Podstawę prawną funkcjonowania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowi *Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991r. wraz z póź. zm. (ostatnia nowelizacja w 2011r.)*. Ustawa szczegółowo określa zasady prowadzenia gospodarki leśnej, szczególny nacisk kładąc na pozaprodukcyjne funkcje lasów, przede wszystkim - ich nieodzowną rolę w ochronie przyrody. Ustawa nakłada na wszystkie jednostki Lasów Państwowych wymóg powszechnej ochrony i trwałości utrzymania lasów oraz szczególnej ochrony cennych przyrodniczo ekosystemów leśnych.

Jednostki Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zobowiązane są również do ochrony przyrody na mocy szeregu aktów prawa polskiego. Mając na uwadze fakt, że na terenach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych występują niemal wszystkie formy ochrony przyrody, podstawowy akt prawny stanowi *Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (z późn. zm.)*. Ustawa zawiera m.in.: ogólne zalecenia ochronne i zakazy w stosunku do ustawowych form ochrony przyrody, których uszczegółowienie znalazło się w podpisanych na mocy ustawy poszczególnych Rozporządzeniach Ministra Środowiska.

Ochrona przyrody w Lasach Państwowych uwarunkowana jest ponadto dokumentami międzynarodowymi, które Polska ratyfikowała i zobowiązała się tym samym do wypełniania ich postanowień poprzez m.in. dopasowanie do ich złożeń aktów prawa polskiego.

Wykaz głównych dokumentów krajowych i międzynarodowych, zgodnie z ustaleniami, których realizowana jest ochrona przyrody w PGL Lasy Państwowe przedstawiono poniżej:

Ustawy i Rozporządzenia:

- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. [Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z póź. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2012 nr 0 poz. 81];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną [Dz. U. Nr 168, poz. 1765];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 [Dz. U. Nr 77, poz. 510];

- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991r. [Dz. U. 2011 Nr 12, poz. 59 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz. U. Nr 1995.16.78];
- Ustawa z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie [Dz.U. 1995 nr 147 poz. 713 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju [Dz.U. 2001 nr 97 poz. 1051 z póź. zm.];

Polityki i Strategie:

- Polityka Leśna Państwa - dokument przyjęty 22.04.1997r.;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości - dokument przyjęty 23.06.1995r., zmodyfikowany w 2003 r.;
- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej z 2003r.;
- Strategia Ochrony Obszarów Wodno-Błotnych w Polsce wraz z Planem Działań (na lata 2006-2013) - dokument zatwierdzony 10.10.2006r.;

Konwencje i Dyrektywy:

- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5.06.1992r [Dz. U. Nr 2002.184.1532.];
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona 2.02.1971r., weszła w życie 21.12.1975r. [Dz. U. Nr 1978.7.24-25.];
- Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt, sporządzona 29.06.1979r. w Bonn [Dz. U. Nr 2003.2.17.];
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19.09.1979r. w Bernie [Dz. U. Nr 1996.58.263-264.];
- Konwencja Waszyngtońska o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem [Dz.U. Nr 2004.112.1183];
- Europejska Konwencja Krajobrazowa [Dz. U. Nr 2006.14.98-99];
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;

1.2.CEL ORAZ METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY DLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

"Lasy są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą od wieków nierozzerwalnie związaną z krajobrazem Polski, niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego, warunkującym rozwój kraju." (Polityka Leśna Państwa, 1997).

Warunkiem trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów oraz zachowania ich ciągłości występowania na terenie Polski jest prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Realizowana obecnie w Polsce polityka leśna zwraca szczególną uwagę na potrzebę

przewartościowania hierarchii gospodarowania w ekosystemach leśnych na bliższą modelowi lasu wielofunkcyjnego i ekologicznego, w którym co najmniej na równi realizowane są jego funkcje produkcyjne i ochronne. Podstawę do ustalenia celów i przedmiotów ochrony oraz sposobów realizacji działań ochronnych w lasach stanowi szczegółowe rozpoznanie walorów przyrodniczych lasów.

Nadleśnictwa, jako jednostki administrujące, obowiązki z tytułu ochrony przyrody wypełniają w ramach Systemu Ochrony Przyrody i Kształtowania Środowiska Naturalnego w Lasach Państwowych. Jednym z jego praktycznych elementów jest obowiązek sporządzania programów ochrony przyrody dla poszczególnych nadleśnictw (*Ustawa o lasach, 28 września 1991 roku; art.18, pkt.4*).

Głównym celem sporządzenia Programu ochrony przyrody jest prezentacja i ocena wartości przyrodniczej terenów pozostających w zarządzie nadleśnictw na tle regionu i kraju, wskazanie cennych obiektów przyrodniczych oraz określenie celów i metod ich ochrony. Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Wolsztyn stanowi podstawę do działań mających na celu skuteczną ochronę oraz wzbogacanie zasobów przyrodniczych omawianego nadleśnictwa, poprzez połączenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej z aktywną ochroną przyrody. Dodatkowo, Program ochrony przyrody dostarcza także danych do sporządzania oraz aktualizacji kompleksowej oceny stanu ochrony w skali zarówno regionu jak i kraju.

Metodyka opracowania Programu ochrony przyrody oparta jest na podstawach prawnych, podnoszących znacznie rangę dokumentu. Opracowanie uwzględnia zasady postępowania planistycznego, pozwalające zrozumieć odmienną planowania ochrony przyrody od planowania działalności z zakresu gospodarki leśnej, która w Programie ochrony przyrody nie jest ujmowana. Zagadnienia i problemy związane z ochroną przyrody w niniejszym opracowaniu starano się rozpatrywać w ujęciu holistycznym, każdy proces i każdy składnik przyrody analizując w możliwie szerokim kontekście zależności i powiązań oraz uznając każdy z nich za element funkcjonalnej całości ekosystemu leśnego.

Do opracowania Programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Wolsztyn wykorzystano wszelkie dostępne materiały naukowe i publikacje, plany urządzenia lasu z okresów minionych rewizji, operat glebowo-siedliskowy, bazy danych Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz mapy i przewodniki turystyczne. Niezastąpione źródło informacji stanowili również pracownicy terenowi Nadleśnictwa.

Dotychczasowy Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Wolsztyn, sporządzony zgodnie z "Instrukcją sporządzania programu ochrony w nadleśnictwie" (MOŚZNiL, 1996), w ramach niniejszego opracowania podlegać będzie weryfikacji i aktualizacji. Metodyka aktualizacji Programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Wolsztyn wynikała bezpośrednio z wytycznych zawartych w § 110, 111 i 112 Instrukcji Urządzania Lasu z 2011 roku.

1.3.FORMA I ZAKRES PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Wolsztyn jest integralną częścią Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Wolsztyn na okres 1.01.2014 r.–31.12.2023 r. Program dotyczy gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn i opracowywany jest na czas obowiązywania Planu urządzenia lasu.

Zakres prac stanowiących podstawę do sporządzenia aktualizacji Programu ochrony przyrody obejmował przede wszystkim:

- zebranie, zestawienie oraz analizę danych o obszarach i obiektach chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Wolsztyn lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- zebranie i zestawienie danych dotyczących zabytków kultury materialnej takich jak miejsca historyczne, stanowiska archeologiczne, miejsca pamięci narodowej;
- zebranie informacji o podstawowych założeniach polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Wolsztyn obejmuje kompleksowy opis stanu przyrody oraz wykaz działań niezbędnych do utrzymania i ochrony danego obiektu przyrodniczego. Zadania z zakresu ochrony, zawarte w Programie obejmują zarówno obligatoryjne działania wynikające z obowiązujących planów ochrony i planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 położonych na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo, jak i działania nieobligatoryjne, stanowiące jedynie wskazania ochronne.

Zakres prac nad *Programem* obejmuje również wykonanie mapy przeglądowej (w skali 1: 25 000) lub sytuacyjno-przeglądowej (w skali 1: 50 000) walorów przyrodniczo-kulturowych.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1. POŁOŻENIE

2.1.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA WOLSZTYN NA TLE JEDNOSTEK PODZIAŁU RDLP ZIELONA GÓRA

Nadleśnictwo Wolsztyn jest jednym z dwudziestu nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Od zachodu Nadleśnictwo Wolsztyn graniczy z Nadleśnictwem Babimost, od południa z Nadleśnictwami Sulechów i Sława Śląska oraz Nadleśnictwem Kościan (RDLP Poznań), od północy z Nadleśnictwami: Trzciel i Bolewice (RDLP Szczecin), od wschodu z Nadleśnictwem Grodzisk (RDLP Poznań).

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Wolsztynie, ul. Bohaterów Bielnika 29, na terenie obrębu leśnego Wolsztyn, oddz.129o.

W skład Nadleśnictwa Wolsztyn wchodzi trzy obręby leśne: Obra (6489,51 ha), Wolsztyn (5831,42 ha) oraz Zbąszyń (7530,19 ha). Ogólna powierzchnia Nadleśnictwa Wolsztyn wg stanu na 1 stycznia 2013 roku wynosi 19851,12 ha.

Rys. 1 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle zasięgu RDLP Zielona Góra (źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl)

2.1.2. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA WOLSZTYN NA TLE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO POLSKI

Nadleśnictwo Wolsztyn sprawuje nadzór i zarządza gruntami położonymi w zasięgu dwóch województw:

Województwo wielkopolskie:

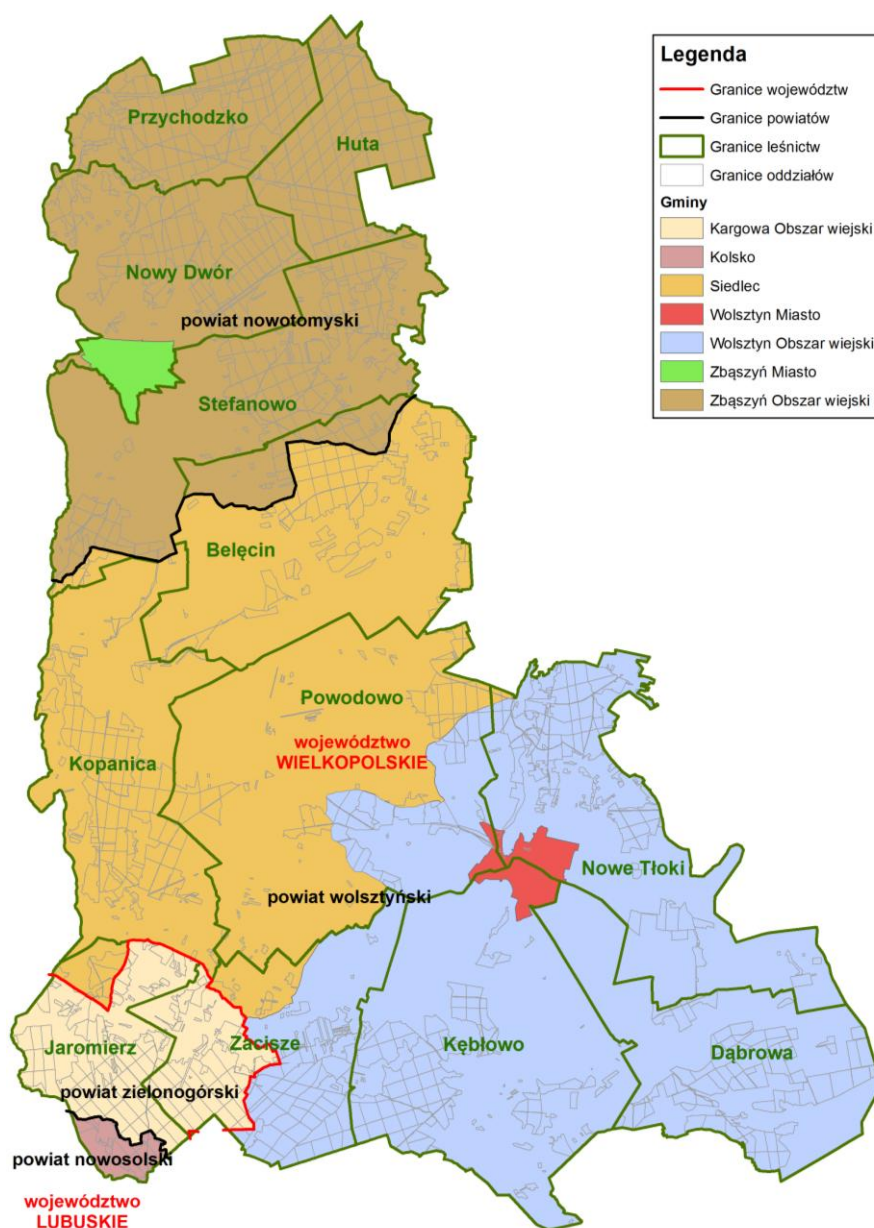
Powiat wolsztyński, gminy: Siedlec, Wolsztyn - obszar wiejski, Wolsztyn Miasto

Powiat nowotomyski, gminy: Zbąszyń - obszar wiejski, Zbąszyń Miasto

Województwo lubuskie:

Powiat zielonogórski, gmina: Kargowa - obszar wiejski

Powiat nowosolski, gmina: Kolsko

Rys. 2 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle podziału administracyjnego Polski

2.1.3. REGIONALIZACJA PRZYRODNICZO-LEŚNA

Regionalizacja przyrodniczo-leśna jest podziałem stworzonym głównie dla potrzeb leśnictwa, głównie hodowli lasu i urządzania lasu. Krainy przyrodnicze obejmują zasięgiem obszar o zbliżonych warunkach fizjograficznych, tym samym typie klimatu pokrywającym się z naturalnym zasięgiem występowania poszczególnych gatunków głównych drzew leśnych.

Według dotychczas stosowanej regionalizacji przyrodniczo-leśnej wg Trampiera (Tramplera i in., 1990) Nadleśnictwo Wolsztyn położone było w:

Kraina: Wielkopolsko-Pomorska	(III)
Dzielnica: Pojezierza Lubuskiego	(III.6)
Mezoregion: Równina Nowotomysko-Kargowska	(III.6.b)
Dzielnica: Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej	(III.7)
Mezoregion: Pojezierza Wielkopolskiego	(III.7.b)

W latach 2007-2009 podjęto prace nad uszczegółowieniem przebiegu granic jednostek regionalizacji opracowanej w 1990 roku przez Trampiera i zespół. Prace te wykonane zostały na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Zakładzie Urządzania Lasu Katedry Urządzania Lasu, Geomatyki i Ekonomiki Leśnictwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW) we współpracy z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (BULiGL). W wyniku przeprowadzonych prac, przygotowano "Regionalizację przyrodniczo-leśną Polski 2010" (Zielony, Kliczkowska, 2010).

Według najnowszej regionalizacji przyrodniczo-leśnej Nadleśnictwo Wolsztyn położone jest w:

Kraina: Wielkopolsko-Pomorska	(III)
Mezoregion: Równiny Nowotomyskiej	(III.23)
Mezoregion: Równiny Opalenicko-Wrzesińskiej	(III.24)
Mezoregion: Kanałów Obry	(III.28)

Kraina Wielkopolsko-Pomorska (III): położona jest w środkowej części zachodniej Polski. Północna i środkowa część krainy ukształtowana została przez zlodowacenie wisły, którego zasięg wyznacza ciąg moren czołowych i wzgórz kemowych. Część południowa krainy ukształtowana została w okresie zlodowacenia warty. Największy obszar stanowią tu zdenudowane wysoczyzny morenowe utworzone z glin zwałowych i ich zwietrzelin oraz piasków i żwirów lodowcowych. Tereny rolne stanowią niemal 60% areалу krainy, leśne i seminaturalne - ponad 35%. Spośród większych rzek, przez krainę przepływają: Wisła, Odra, Warta, Noteć, Drawa, Gwda, Brda. Z większych jezior występują: Wdzydzkie, Charzykowskie, Gopło. Klimat w obrębie krainy jest słabo zróżnicowany. Część zachodnia obejmuje tereny cieplejsze, ze średnią roczną

temperaturą 8,5°C i z okresem wegetacyjnym powyżej 220 dni. Wschodnia część krainy jest nieco chłodniejsza, ze średnią roczną temperaturą 8,0°C i okresem wegetacyjnym 210-220 dni. Potencjalną roślinność naturalną stanowią tu głównie grądy środkowo-europejskie i suboceaniczny bór sosnowy. Lasy rozmieszczone są nierównomiernie, dominują lasy iglaste (ponad 75% powierzchni leśnej krainy). Zdecydowanie dominują gatunki iglaste, gatunek panujący na 86% powierzchni terenów LP stanowi tu sosna. Drzewostany z dębem, jako gatunkiem panującym obejmują zaledwie 5% powierzchni leśnej krainy (Zielony, Kliczkowska, 2010).

Rys. 3 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej 2010

Mezoregion: Równiny Nowotomyskiej (III.23): Lasy i ekosystemy seminaturalne obejmują 51% powierzchni mezoregionu. Dominują tu krajobrazy naturalne fluwioglacjalne równinne i faliste, rzadziej glacialne pagórkowate. Przeważa krajobraz roślinny śródładowych borów sosnowych i borów mieszanych. W zasięgu mezoregionu zlokalizowana jest przeważająca część terenów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn (54 % powierzchni w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).

Mezoregion: Równiny Opalenicko-Wrzesińskiej (III.24): Lasy i ekosystemy seminaturalne obejmują zaledwie 16% powierzchni mezoregionu. Dominują krajobrazy naturalne glacialne równinne i faliste, rzadko pagórkowate. Przeważa krajobraz roślinny grądowy z dużym udziałem łągów jesionowo-wiązowych oraz krajobraz borów mieszanych i łągów w odmianie wielkopolsko-kujawskiej. W zasięgu mezoregionu zlokalizowana jest centralna część Nadleśnictwa Wolsztyn (19 % powierzchni w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).

Mezoregion: Kanałów Obry (III.28): Lasy i ekosystemy seminaturalne obejmują 37% powierzchni mezoregionu. Przeważają krajobrazy naturalne zalewowych den dolin, rzadziej tarasów nadzalewowych. W zachodniej części mezoregionu dominuje krajobraz roślinny borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie wielkopolsko-łużyckiej. Wschodnia część mezoregionu, wzdłuż kanałów Obry, obejmuje krajobraz łągów jesionowo-olszowych. W zasięgu mezoregionu zlokalizowana jest południowa część Nadleśnictwa Wolsztyn (27 % powierzchni w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).

2.1.4. REGIONALIZACJA FIZYCZNO-GEOGRAFICZNA

Podział fizyczno-geograficzny oparty jest na analizie cech morfologicznych i geologicznych krajobrazu, stanowiących podstawę do wyróżnienia regionów różniących się typem krajobrazu naturalnego, stosunkami hydrologicznymi i roślinnością.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki, 2002) Nadleśnictwo Wolsztyn położone jest w zasięgu następujących jednostek:

Obszar: Europa Zachodnia	
Podobszar: Pozaalpejska Europa Zachodnia	(3)
Prowincja: Niż Środkowoeuropejski	(31)
Podprowincja: Pojezierze Południowobałtyckie	(315)
Makroregion: Pojezierze Lubuskie	(315.4)
Mezoregion: Bruzda Zbąszyńska	(315.44)
Makroregion: Pojezierze Wielkopolskie	(315.5)
Mezoregion: Pojezierze Poznańskie	(315.51)
Makroregion: Pradolina Warciańsko-Odrzańska	(315.6)
Mezoregion: Dolina Środkowej Odry	(315.61)
Mezoregion: Kotlina Kargowska	(315.62)
Makroregion: Pojezierze Leszczyńskie	(315.8)
Mezoregion: Pojezierze Śląskie	(315.81)
Mezoregion: Równina Kościańska	(315.83)

Rys. 4 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej wg Kondrackiego

Najważniejszym elementem charakterystyki geomorfologii obszaru Nadleśnictwa Wolsztyn jest jego położenie w prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, którego rzeźba jest kształtowana przez pokrywy osadów czwartorzędowych, związanych z ustępowaniem lodowca.

Bruzda Zbąszyńska (315.44) - mezoregion położony we wschodniej części makroregionu Pojezierza Lubuskiego, stanowiący szerokie obniżenie terenu wypełnione utworami polodowcowymi. Region charakteryzuje znacząca lesistość oraz licznie występujące jeziora rynnowe, z których największe to: Jezioro Zbąszyńskie, Jezioro Lubikowskie oraz Jezioro Chobienickie. W zasięgu mezoregionu pozostają grunty zlokalizowane wzdłuż zachodniej granicy Nadleśnictwa Wolsztyn (1,8% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

Pojezierze Poznańskie (315.51) - mezoregion położony w zachodniej części makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego. Jego granice od zachodu wyznacza Bruzda Zbąszyńska, od wschodu - Poznański Przełom Warty. Średnia wysokość terenu wynosi 75-100 m n.p.m. Mezoregion swym zasięgiem obejmuje północną i centralną część gruntów Nadleśnictwa Wolsztyn (63,3% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

Dolina Środkowej Odry (315.61) - mezoregion położony w zachodniej części makroregionu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej. Obejmuje dolinę rzeki Odry o szerokości 5-10 km i długości ok. 100 km. W budowie doliny wyraźnie zaznaczają się terasy: niższa, łąkowa oraz wyższa, częściowo zalesiona. Dno doliny opada od 50 do 20 m n.p.m. Mezoregion obejmuje południowo-wschodni fragment terenu Nadleśnictwa Wolsztyn (13,8% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

Kotlina Kargowska (315.62) - mezoregion położony w środkowej części makroregionu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej. Region stanowi rozległą, piaszczystą równinę wytworzoną w miejscu styku sandru Bruzdy Zbąszyńskiej z Pradolina Berlińską. Mezoregion obejmuje południowo-zachodni fragment terenu Nadleśnictwa Wolsztyn (20,6% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

Pojezierze Sławskie (315.81) - mezoregion położony w zachodniej części makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego. Południową granicę regionu wyznacza zespół moren czołowych i kemów ostatniego zlodowacenia. Ukształtowanie terenu jest tu urozmaicone. W granicach Nadleśnictwa Wolsztyn, w zasięgu mezoregionu pozostają niewielkie, południowe fragmenty leśnictw: Kębłowo i Dąbrowa (0,2% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

Równina Kościańska (315.83) - mezoregion położony w północnej części makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego. Obejmuje bezjeziorną wysoczyznę morenową. W granicach Nadleśnictwa Wolsztyn w zasięgu mezoregionu zlokalizowany jest niewielki, południowy fragment leśnictwa Dąbrowa (0,3% powierzchni w zasięgu nadleśnictwa).

2.1.5. REGIONALIZACJA GEOBOTANICZNA

Przy podziale geobotanicznym Polski uwzględnia się szatę roślinną, charakterystyczną dla danego obszaru oraz kształtujące ją czynniki geograficzno-historyczne.

W ujęciu wg Matuszkiewicza (2008) Nadleśnictwo Wolsztyn położone jest w zasięgu następujących jednostek podziału:

Prowincja: Środkowoeuropejska	
Dział: Brandenbursko-Wielkopolski	(B)
Kraina: Notecko-Lubuska	(B.1)
Okręg: Międzyrzecko-Nowotomyski	(B.1.7)
Podokręg: Bukowiecki	(B.1.7.c)
Podokręg: Chobienicki	(B.1.7.d)
Okręg: Pojezierza Łagowskiego	(B.1.8)
Podokręg: Sulechowski	(B.1.8.d)
Kraina: Środkowowielkopolska	(B.2)

Okręg: Kościańsko-Opalenicki	(B.2.3)
Podokręg: Wolsztyński	(B.2.3.b)
Kraina: Południow Wielkopolsko-Łużycka	(B.4)
Podkraina: Łużycka	(B.4a)
Okręg: Kotlin Środkowej Odry	(B.4a.2)
Podokręg: Kargowski	(B.4a.2.e)

Rys. 5 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji geobotanicznej wg Matuszkiewicza (źródło: IGiPZ PAN)

2.2. HISTORIA

2.2.1. HISTORIA LASÓW I GOSPODARKI LEŚNEJ NA TERENIE NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

Obszar obecnego Nadleśnictwa Wolsztyn w przeszłości charakteryzowała zmienność zarówno przynależności państwowych jak i różnicowanie w obrębie form własności, co przekładało się na sposób prowadzenia na tych terenach gospodarki leśnej.

2.2.1.1. OKRES DO 1945 ROKU

Po I wojnie światowej w zasięgu aktualnych granic Nadleśnictwa Wolsztyn znalazła się większa część dawnego powiatu babimojskiego (z polskiej części powiatu utworzono wówczas powiat wolsztyński) oraz powiat nowotomyński.

Lasy na omawianym terenie w większości stanowiły własność prywatną, majątkową i chłopską. Część gruntów pozostawała także w zarządzie istniejących w okresie międzywojennym Państwowych Nadleśnictw (m.in. Mochy, Bolewice).

W 1926 r. lasy na terenach ówczesnego powiatu wolsztyńskiego oraz nowotomyńskiego (w zasięgu gminy Zbąszyń) obejmowały odpowiednio: 9342,1 ha oraz 5362 ha.

Tabela 1 Użytkowanie ziemi w 1926r. na terenie ówczesnych powiatów Wolsztyn i Nowy Tomyśl

Nazwa majątku*	Obszar [ha]	W tym lasy [ha]	Właściciel majątku
POWIAT WOLSZTYN			
Bełęcin	1164	602	Teodor Wentzel
Karna	617	14	
Chobienice z folw. Wojciechowo i Nowina	2032	860	Ignacy Mielżyński, Iwno
Chorzemin	783	372	Anna Daum
Dąbrowa Stara z folw. Błocko i Stradyń	3485,3	655	Zygmunt Kornatowski
Godziszewo z folw. Morgi	629	61	Ignacy Mielżyński
Gościeszyn	1004,1	484,1	Zygmunt Kornatowski
Grójec	547	85	Ignacy Mielżyński, Iwno
Jażynec	188,5	45	Wilhelm Ziedrich
Kielpiny	679	213	Oskar Daum
Komorowo z folw. Komorowo, Berzyna, Nialek, Nowydwór	1295	334	Irena Mycielska, Komorowo
Tłoki	455	192,5	
Kuźnica Zbąska z folw. Piaskowo	450	5	Skarb Państwa Polskiego
Kuźnica Zbąska - leśnictwo	2373	2093	Skarb Państwa Polskiego
Nieborza	275	-	Ignacy Mielżyński, Iwno
Obra	1234	490	Helena i Jadwiga Swinarskie
Krutla - obszar dworski Obra	166	9	Elżbieta Wybranowska
Powodowo	1294	378	Ernest Lehfeldt
Radomierz - obszar dworski Zaborowo	375	2,5	Skarb Państwa Polskiego
Rakoniewice - obszar miejski	130	-	Robert Kliem
Rakoniewice - dom. Z folw. Józefin, Wygoda, Tarnowa, Zygmuntowo	1606	461	Marceli Czarnecki
Ruchocice z folw. Rataje	842	155	Roderyk Dunin
Wieleń - folw., obszar gminny Wieleń Zaobrzański	331,25	45	Bolesław Rabski
Wioska	1393	1100	Zofia Charlotta Schlieffen
Wroniawy z folw.	2147	636	Maksymilian Goldschmidt-Rotschild
Żodyń Nowy - obszar gminny	141,5	20	Fritz Berus
Żodyń Nowy - obszar gminny	172	30	Otto Bloens
POWIAT NOWY TOMYŚL - teren gminy Zbąszyń			
Kawęczynskie - obszar dworski Nowy Dwór	117	30	Hugon Mucke
Lomnica - z folw. Kopce, Łęczno, Przychodzko, leśnictwem Szklana Huta	4491	3755	Maria Schoepke
Nowy Dwór z folw. Kąty i Ernestynowo	1385	764	Ryszard Funk
Perzyny z folw. Edmundowo	605	238	Bernard Skórzewski
Stefanowo	850	575	Wincenty Wierchowicki

(Źródło: "Księga adresowa gospodarstw rolnych województwa poznańskiego", 1926r.)

*pogrubioną czcionką zaznaczono majątki ziemskie, na terenie, których znajdowały się tartaki

Rys. 6 Leśnicy przedwojennego majątku Łomnica - Nadleśnictwo Szklana Huta (fot. z zasobów Nadl. Wolsztyn)

państwowych nadleśnictw. Od 1921 roku, w lasach państwowych rozpoczęto tzw. definitywne urządzenie lasu, prowadzone w oparciu o Instrukcję „Urządzenie gospodarstwa leśnego” K.L.Stiebera z 1921 (Dreszer, Zabielski 1962). Od 1928 r., zgodnie z zapisami Rozporządzenia o zagospodarowaniu lasów państwowych, gospodarstwa leśne miały być prowadzone według planów urządzenia gospodarstwa leśnego, zatwierdzanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych (Jaszczak, 2008). Gospodarka leśna w lasach innych własności, zgodnie z treścią Rozporządzenia o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności państwa z 1927 r. (znowelizowanym Rozporządzeniem z dnia 21 października 1932 r.), również opierała się o plany urządzania gospodarstwa leśnego, dla sporządzania których, szczegółowe wytyczne znalazły się w opracowaniu inż. J. Borka "Zarys praktycznego urządzania gospodarstw leśnych" z 1931 r. (Jaszczak, 2008).

W oparciu o informacje archiwalne, w okresie międzywojennym, część lasów majątkowych oraz państwowych, pozostających w zasięgu granic obecnego Nadleśnictwa Wolsztyn, posiadała plany urządzeniowe. W zbiorach Archiwum Państwowego w Poznaniu zachowały się dokumenty związane z państwową gospodarką leśną (m.in.: Operat urządzenia Nadleśnictwa Bolewice część III - obręb Kuźnica 1925r.) oraz nadzorem nad lasami własności prywatnej, m.in.: plany urządzenia gospodarstwa leśnego dla: lasów majątności Wroniawy 1938-1948, lasów majątności Chorzemin 1935-1945, lasów majątności Żodyń Nowy 1935-1945, lasu majątności Łomnica 1929-1939, lasu majątności Zbąszyn-Perzyny 1929-1939, lasu majątności Nowy Dwór 1930-1940.

Teren byłego Leśnictwa Gościeszyn i fragment obecnego Leśnictwa Dąbrowa należał do majątności Gościeszyn. Część lasów Leśnictwa Dąbrowa należała do majątku ziemskiego Wroniawy. Lasy na tym terenie powstały poprzez zalesianie łąk i nieużytków po obniżeniu poziomu wód gruntowych.

W odniesieniu do gospodarki leśnej prowadzonej na terenach majątków ziemskich i nadleśnictw do roku 1945, brak jest szczegółowych danych. W ujęciu ogólnym, wiadomo, iż państwowa gospodarka leśna w okresie międzywojennym opierała się głównie na planach urzędzeniowych pozostałych po zaborcach. W latach 1918–1923 sporządzano tzw. prowizoryczne operaty urządzenia lasu, opisujące w uproszczony sposób tereny

Wybuch II wojny wiązał się z rabunkową eksploatacją polskich lasów przez okupanta przez pięć kolejnych lat. Spowodowało to ogromne straty, zniszczenie lasów i infrastruktury, wylesienia, straty kadrowe oraz długotrwałe obniżenie zdolności produkcyjnej lasów. W okresie okupacji, z samego tylko terenu Państwowego Nadleśnictwa Mochy pozyskano ok. 80 000m³ grubizny stosując zręby zupełne na powierzchni 161 ha, nie przestrzegając przy tym kierunków cięć, nawrotów czy szerokości zrębów. Prowadzone wówczas trzebieże miały charakter jedynie eksploatacyjny (Operat u.l. Nadl. Mochy, 1948/49- 1958/59).

2.2.1.2. OKRES OD 1945 ROKU

W 1945 r. z dawnych lasów państwowych, majątkowych, chłopskich i poniemieckich, przejętych na rzecz Skarbu Państwa na mocy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20.1.1945 r. w sprawie wykonania dekretu P.K.W.N. z dnia 12.02.1944 r., utworzono Nadleśnictwo Wolsztyn.

Pierwszym nadleśniczym Nadleśnictwa Wolsztyn był inż. Adam Babczyszyn. W 1947 roku obsadę terenową nadleśnictwa stanowili: N. Myssak - leśniczy L-ctwa Rakoniewice, J. Poliski - leśniczy L-ctwa Winnica, J. Myszkowski - leśniczy L-ctwa Kuźnica, R. Latos - leśniczy L-ctwa Belęcín, J. Łączny - leśniczy L-ctwa Wioska, K. Chojecki - leśniczy L-ctwa Chorzemin, J. Ipaeth - leśniczy L-ctwa Krzewina, P. Trybuś - p.o. leśniczego L-ctwa Barłożnia, P. Madej - leśniczy L-ctwa Powodowo.

Rys. 7 Leśnicy Nadleśnictwa Wolsztyn - maj 1947 r. Rząd pierwszy: N. Myssak L-ctwo Rakoniewice, J. Poliski L-ctwo Winnica, inż. Adam Babczyszyn Nadleśniczy, J. Myszkowski L-ctwo Kuźnica, R. Latos L-ctwo Belęcín, Rząd drugi: J. Łączny L-ctwo Wioska, K. Chojecki L-ctwo Chorzemin, J. Ipaeth L-ctwo Krzewina, P. Trybuś L-ctwo Barłożnia oraz Trefl - wyżeł szorstkowłosy (własność nadleśniczego) (źródło: zasoby Nadleśnictwa Wolsztyn)

Teren ówczesnego nadleśnictwa Wolsztyn obejmował lasy przedwojennego Nadleśnictwa Bolewice obrębu Kuźnica, lasy wielkiej i drobnej własności ziemskiej: Rakoniewice, Gościeszyn, Wioska, Kiełpiny, Bełęcin, Chobienice, Powodowo, Chorzemin, Nowy Młyn, Komorowo i lasy własności poniemieckiej. Według stanu na 1.10.1948r., powierzchnia wynosiła 8980,21 ha. Przejęte lasy zajmowały przeważnie siedliska V, IV, III klasy bonitacji dla sosny. Gatunek panujący stanowiła sosna z niewielką domieszką gatunków liściastych. Lepsze siedliska obejmowały tereny dawnych majątków Gościeszyn, Chorzemin, Powodowo (Operat u.l. Nadl. Wolsztyn, 1948/49-1958/59).

Nawiązując do aktualnych granic zasięgu Nadleśnictwa Wolsztyn, obszar ten, oprócz w/w, obejmuje również tereny utworzonych tuż po wojnie Nadleśnictw: Świętno, Kargowa, Zbąszyń oraz Mochy. *Nadleśnictwo Świętno* obejmowało część obecnego obrębu Obra w okolicach wsi Uście i Wilcze; *Nadleśnictwo Kargowa* obejmowało część obecnych obrębów: Obra i Wolsztyn. *Nadleśnictwo Zbąszyń* powstało z dawnych majątków: Perzyny, Nowa Wieś, Nowy Dwór, Łomnica, Stefanowo oraz poniemieckich lasów chłopskich. Tereny nadleśnictwa objęły również grunty porolne, nienadające się do uprawy rolniczej. Wg stanu na dzień 1.10.1948 r. powierzchnia nadleśnictwa wynosiła: 18920,86 ha, w tym: 9460,86 ha lasy majątkowe, 5900 ha las miejski m. Zbąszynia, 3560 ha lasy chłopskie poniemieckie oraz grunty porolne. Przejęte lasy stanowiły w większości monokultury sosnowe o niskiej jakości siedliska i bonitacji (IV, V) (Operat u.l. Nadl. Zbąszyń, 1948/49- 1958/59). *Nadleśnictwo Mochy* powstało z terenów dawnych lasów państwowych, majątków: Dąbrowa Stara, Wroniawy, Stradyń, Wijewo, Wieleń Zaobrzański, Siekówko, Siekowo oraz poniemieckich lasów drobnej własności. Wg stanu na dzień 1.10.1948 r. powierzchnia nadleśnictwa wynosiła: 5311,05 ha, w tym: 2981,26 ha dawne lasy państwowe, 2248, 91 ha lasy majątkowe, 80,88 ha poniemieckie lasy drobnej własności (Operat u.l. Nadl. Mochy, 1948/49- 1958/59).

W okresie powojennym powierzchnia Nadleśnictwa Wolsztyn ulegała licznym zmianom w wyniku przekazywania lub przyjmowania lasów z sąsiednich nadleśnictw oraz zalesiania gruntów rolnych. W latach 1948-1965 Nadleśnictwo Wolsztyn przyjęło łącznie 4363,21 ha (w tym m.in. część gruntów Nadleśnictwa Kargowa) oraz przekazało grunty o łącznej powierzchni 1368,83 ha (w tym m.in. 606,01 ha na rzecz Państwowego Gospodarstwa Rybackiego Zbąszyń). Do 31.12.1972 r. Nadleśnictwo Wolsztyn obejmowało łącznie powierzchnię leśną 11155 ha. Z dniem 1.01.1973 r. do Nadleśnictwa Wolsztyn włączono zlikwidowane wówczas Nadleśnictwo Mochy, jako obręb leśny o powierzchni 6668 ha. Z dniem 1.10.1977 r. dotychczasowy obręb Wolsztyn został podzielony na dwa obręby: Wolsztyn- 5746 ha i Rakoniewice 5805 ha.

Nadleśnictwo Wolsztyn w zbliżonych do obecnych granicach powstało 1.01.1979 r. na podstawie Zarządzenia nr 52 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 10.11.1978 r. W skład nadleśnictwa weszły obręby: Obra, Wolsztyn i Zbąszyń. Obręb Obra w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn powstał 1.01.1979 r. z części obrębu Mochy o powierzchni leśnej 3323,25 ha oraz z Nadleśnictwa Świętno o powierzchni leśnej 2068,62 ha. Część obrębu Mochy położona w byłym województwie leszczyńskim została

przekazana jako obręb Mochy do Nadleśnictwa Kościan. Ostatnie znaczące zmiany kształtu i powierzchni Nadleśnictwa Wolsztyn miały miejsce w 1994 r., gdy do Nadleśnictwa Babimost przekazano ok. 984 ha z obrębu Wolsztyn i Zbąszyń.

Siedziba Nadleśnictwa Wolsztyn

Od początku istnienia Nadleśnictwa Wolsztyn siedziba nadleśnictwa mieściła się w Wolsztynie na ul. Drzymały 2, na gruntach dawnego majątku Komorowo należącego do hr. Mycielskiego, przejętego w wyniku realizacji dekretów PKWN.

Wg Operatu z 1.10.1948 r. obiekt ten był położony w oddz. 30 a, b i składał się z dziedzinka przed nadleśnictwem o pow. 0,15 ha obsadzonego lipą, akacją, kasztanowcem, świerkiem, wierzbą i klonem w wieku 61-100 lat, oraz z osady nadleśniczego i budynku biura nadleśnictwa, wokół których kępowo i pojedynczo, na powierzchni 0,72 ha, rosły wierzby, jesiony olsze, lipy i akacje w wieku 51-80 lat. Na zapleczu znajdował się ogród warzywny, łąka i rola.

Wg PUL z 1.10.1965 r. biuro nadleśnictwa składało się z: domu murowanego krytego papą, domu mieszkalnego nadleśniczego murowanego i krytego papą, baraku drewnianego (świetlicy) krytego eternitem, drewnika drewnianego krytego papą, szopy drewnianej krytej eternitem i szopy drewnianej krytej dachówką oraz: stodoły drewnianej krytej dachówką, budynku gospodarczego murowanego krytego dachówką, kurnika drewnianego krytego eternitem i daszku sprzętu p.poż.

W drugiej połowie lat 60-tych wykonano rozbudowę budynku biura polegającą na poszerzeniu i dobudowaniu piętra. Powstało łącznie 10 pomieszczeń biurowych o powierzchni użytkowej 154,92 m², do tego toalety, korytarze i klatka schodowa, co stanowiło łącznie 194,72 m² powierzchni użytkowej biurowca. W tym kształcie budynek pozostał do dnia dzisiejszego, będąc w międzyczasie modernizowany i ocieplany. W 1982 r. wykonano budowę nowego zaplecza, tj. budynku warsztatowo-socjalnego i magazynu.

We wrześniu 2012 r. nadleśnictwo przeniósło swą siedzibę do nowego budynku na ul. Bohaterów Bielnika 29 w Wolsztynie. Nowy budynek ma 781 m² powierzchni użytkowej. Posiada łącznie 47 pomieszczeń, w tym 13 pomieszczeń biurowych, salę konferencyjną, zaplecze socjalne, archiwum, pokój leśniczych, bibliotekę, pomieszczenie edukacyjne, kotłownię oraz toalety. Na terenie siedziby jest również budynek garażowy o powierzchni użytkowej 146 m² oraz parkingi (*w oparciu o dane zebrane i opracowane przez p. K.Kotlarskiego*).

Uroczyste otwarcie nowej siedziby Nadleśnictwa Wolsztyn odbyło się w dniu 25.01.2013 r. W uroczystości, oprócz załogi nadleśnictwa, wzięli udział: dyrektor RDLP w Zielonej Górze oraz przedstawiciele biura regionalnej dyrekcji i nadleśniczowie nadleśnictw podległych Regionalnej Dyrekcji w Zielonej Górze.

Gospodarka leśna oraz urządzenie lasu

W latach 1945-48 gospodarkę leśną prowadzono w oparciu o tzw. prowizoryczną tabelę klas wieku. Od roku 1948 aż do lat 1962-1965 gospodarka leśna na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn opierała się na prowizorycznych planach urządzenia lasu. W omawianym okresie gospodarka leśna prowadzona była głównie w oparciu o zręby zupełne. Powierzchnie odnawiano sztucznie sadzeniem lub siewem sosną z niewielką domieszką innych gatunków. Jedynie na siedliskach żyzniejszych w niewielkim zakresie stosowana była rębnia gniazdowa i częściowa.

Pierwszy prowizoryczny plan urządzenia lasu na 10-lecie 1948/1949-1958/1959 dla ówczesnego Nadleśnictwa Wolsztyn sporządzono w 1949 roku. Plan opracowała Drużyna u.l. Sekcji Urządzenia Lasu dawnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu pod kierownictwem mgr inż. Kazimierza Golińskiego.

W roku 1962 począwszy od terenów Obrębu Obra, rozpoczęto gospodarkę leśną w oparciu o definitywne plany urządzenia lasu.

2.2.2. HISTORIA OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

Ochrona przyrody na terenie Polski ma długą, wywodzącą się jeszcze z czasów średniowiecza tradycję, niemniej działania oparte na naukowych podstawach podjęto dopiero w XX wieku. Po zakończeniu I wojny światowej powołana została Państwowa Tymczasowa Komisja Ochrony Przyrody przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w 1926 r. przekształcona w Państwową Radę Ochrony Przyrody. W wyniku działań w/w organizacji oraz jej współpracowników, w 1934 r. powstała pierwsza Ustawa o ochronie przyrody, na mocy, której w okresie międzywojennym utworzono m.in. 4500 pomników przyrody i 180 rezerwatów.

Na temat działań z zakresu ochrony przyrody prowadzonych do 1945 r. na terenach w granicach obecnego Nadleśnictwa Wolsztyn brak jest szczegółowych danych. Po wojnie, istniejące niegdyś rezerваты przyrody zostały opisane przez Wodczickę i Czubińskiego (1946). Spośród istniejących w okresie międzywojennym rezerwatów przyrody, zlokalizowanych w najbliższym sąsiedztwie Nadleśnictwa Wolsztyn prof. Wodczicko wymienia Rezerwat leśny - "Kopanicki Las" ("*Hutewald*" bei Kopnitz) o powierzchni 2,5 ha, utworzony 14 października 1940 r. Najprawdopodobniej rezerwat ten obejmował lasy położone na zachód od miejscowości Kopanica (tereny obecnego Nadleśnictwa Babimost).

W okresie powojennym na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w 1959 r., utworzono dwa rezerваты przyrody: Bagno Chorzemińskie oraz Wyspa na Jeziorze Chobienickim. Kolejnymi obszarowymi formami ochrony ustanowionymi na terenie nadleśnictwa były obszary chronionego krajobrazu: w 1985 r. - Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska oraz w 2003 r. - 17-Rynny Obrzycko-Obrzańskie. Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn wyznaczono również obszary włączone do europejskiej sieci Natura 2000. Są

to dwie ostoje ptasie: Wielki Łęg Obrzański (2004 r.) i Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (2007 r.) oraz ostoja siedliskowa Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (2007 r.).

W latach 80-tych XX wieku rozpoczęto również intensywny proces uznawania cennych przyrodniczo drzew za pomniki przyrody. Łącznie, w latach 1987-2006 na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn wyznaczono 29 pomników przyrody.

Szczegółowy opis istniejących na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn form ochrony przedstawiono w dalszych rozdziałach niniejszego opracowania.

2.3. MIEJSCE I ROLA NADLEŚNICTWA WOLSZTYN W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO-LEŚNEJ REGIONU

Teren Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowany jest na pograniczu dwóch różniących się wzajemnie regionów: Ziemi Lubuskiej i Wielkopolski. Lasy nadleśnictwa obejmują łącznie 304 kompleksy porozielane polami, łąkami oraz licznymi miejscowościami. Kompleksy leśne nadleśnictwa tworzą tzw. leśny obszar funkcjonalny, tj. obszar względnie jednorodny krajobrazowo, o naturalnych granicach, w którym lasy ze względu na przeważający udział w strukturze użytkowanych gruntów, regionalną rolę w kształtowaniu środowiska, wielorakie funkcje ochronne stanowią dominujący składnik przestrzeni.

Tabela 2 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Wolsztyn

Jednostka	Średni wiek	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział pow. gatunków iglastych [%]
Obręb Obra	53	206	6	71,2	82,1
Obręb Wolsztyn	58	258	7	77,1	86,7
Obręb Zbąszyń	62	254	6	92,0	92,1
Nadleśnictwo Wolsztyn	58	240	7	81,0	87,2
RDLP Zielona Góra*	56	231	3,56	82,4	89,3
Lasy Państwowe*	62	257	9,8	52,1	70,8

* na podstawie: "Aktualizacja stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w LP" (BULiGL, 2012) oraz "Leśnictwo 2010" (GUS)

Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu

Obiekt, nazwa: obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwat Wyspa na J. Chobienickim		131	380	4	38,6	61,4
Rezerwat Bagno Chorzemińskie		43	91	3	100,0	0,0
Obra	ochronne	52	189	6	39,2	60,8
	ogółem	53	206	6	18,3	81,7
Wolsztyn	ochronne	67	268	6	36,4	63,6
	ogółem	58	257	7	13,2	86,8
Zbąszyń	ochronne	58	244	7	8,2	91,8
	ogółem	62	254	6	7,8	92,2
Nadleśnictwo	ochronne	57	220	6	28,8	71,2
	ogółem	58	240	7	12,8	87,2

Lasy Nadleśnictwa Wolsztyn stanowią ważny element przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu. Odgrywają istotną rolę w ochronie przyrody, w obrębie kompleksów leśnych nadleśnictwa występują obiekty chronione oraz fragmenty wyróżnionych w regionie obszarowych form ochrony przyrody. Ponadto, tereny Nadleśnictwa Wolsztyn stanowią

istotne połączenia w strukturze przyrodniczej całego regionu, pełniąc rolę korytarzy migracyjnych zwierząt i przyczyniając się do zachowania bioróżnorodności w obrębie terenów poddanych silnej antropopresji.

Mając na uwadze położenie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn dwóch miast: Wolsztyna i Zbąszynia oraz dużą atrakcyjność turystyczną regionu, tereny leśne nadleśnictwa wraz z istniejącą na ich terenie infrastrukturą, pełnią również rolę wypoczynkowo-rekreacyjną i edukacyjną.

2.3.1. NADLEŚNICTWO WOLSZTYN W STRUKTURACH SIECI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH

Korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów między odizolowanymi siedliskami oraz swobodną wymianę genów między populacjami. Ponadto korytarze zapewniają możliwość formowania się lokalnej szaty roślinnej. Korytarze ekologiczne stanowią najczęściej pradoliny i doliny rzek, zalesione pasy terenu, w tym również pasma górskie i wyżynne, a na terenach zurbanizowanych - pasy zieleni miejskiej.

Model przestrzenny sieci korytarzy ekologicznych na terenie Polski wyznaczony został głównie w oparciu o dwa projekty: Projekt Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL (Liro, 1995) oraz Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Obszarów Natura 2000 w Polsce (ZBS PAN 2005).

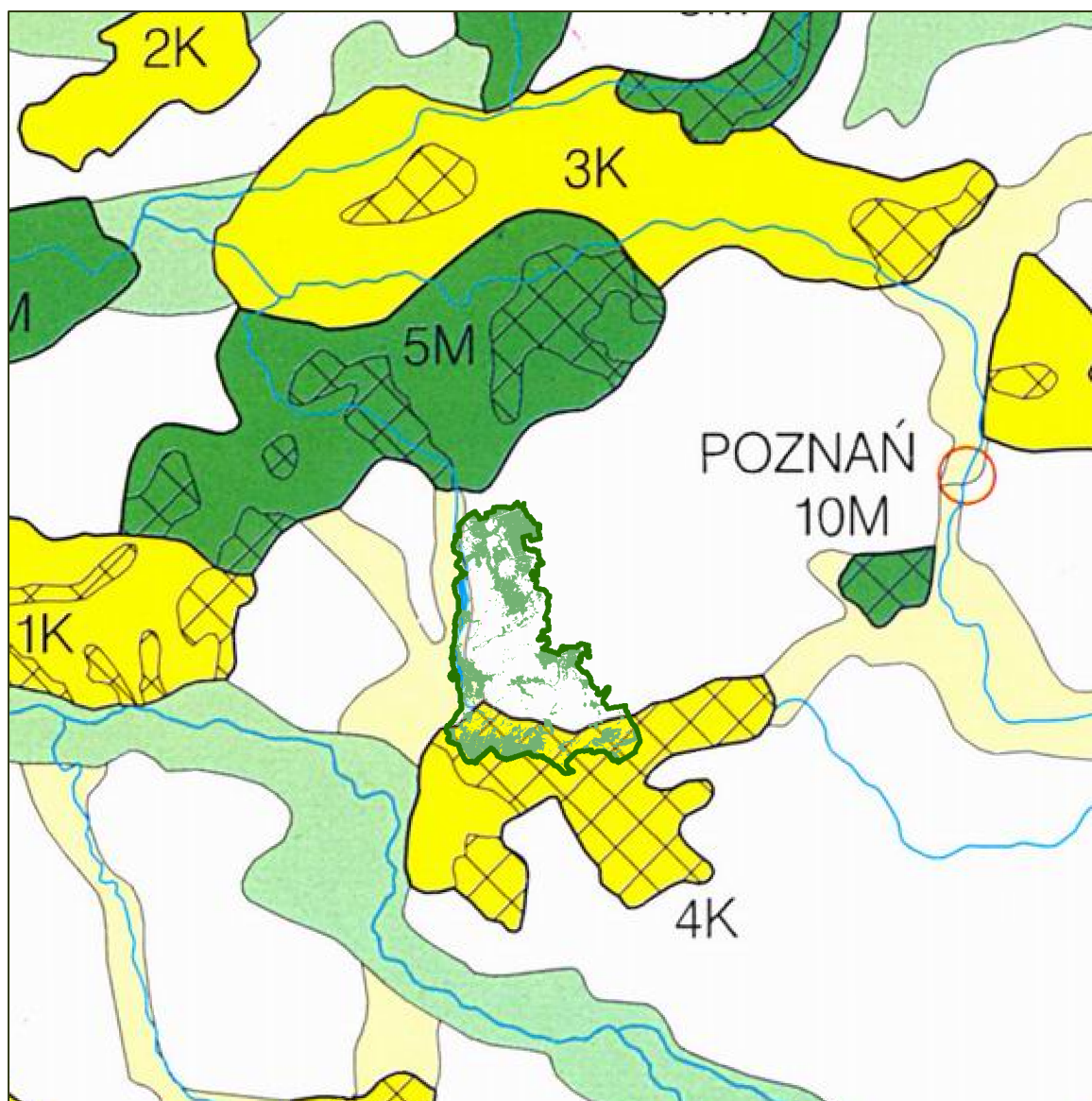
Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

Stanowi część europejskiej sieci ekologicznej ECONET, mającej na celu powiązanie w jeden system funkcjonalny obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody.

Dla całego obszaru Polski, w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA opracowano system obszarów najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi.

Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% powierzchni kraju, tworzona jest przez: obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym; obszary węzłowe o znaczeniu krajowym, w obrębie których wyróżniono biocentra i strefy buforowe; korytarze ekologiczne o znaczeniu międzynarodowym; korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym. Sieć obejmuje również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, najczęściej stanowiące najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra.

W ramach sieci ECONET-POLSKA, na terenie Polski wyznaczono łącznie 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju) (www.ios.edu.pl).

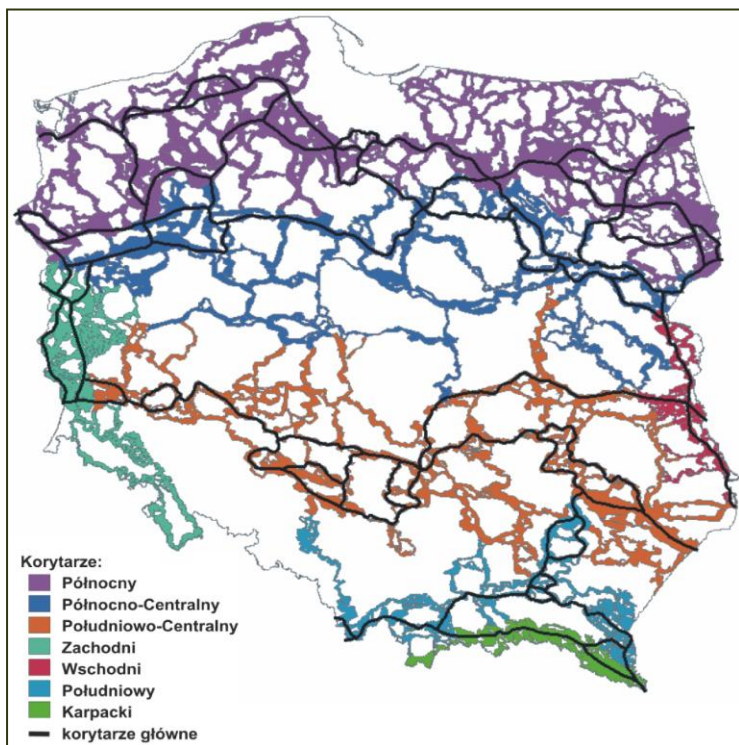
Rys. 8 Sieć ECONET-PL w sąsiedztwie Nadleśnictwa Wolsztyn

W nieznaczącej odległości od granic Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowany jest obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym: 5M Obszar Międzyrzecki. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowany jest natomiast jeden obszar węzłowy o znaczeniu krajowym oraz jeden korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Południowa część obrębu leśnego Obra, leży częściowo w zasięgu granic obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym: 4K Pojezierza Leszczyńskiego. Ponadto, wzdłuż zachodniej granicy nadleśnictwa, przebiega korytarz ekologiczny, również o znaczeniu krajowym, łączący obszary węzłowe 5M z 4K. W zasięgu nadleśnictwa obejmuje on tereny położone wzdłuż rzeki Obry (Bruzda Zbąszyńska).

Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska został wykonany „Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce”. Projekt ten został przygotowany w Zakładzie Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy ze Stowarzyszeniem dla Natury “Wilk” oraz Muzeum i Instytutem Zoologii PAN. Celem projektu było wyznaczenie obszarów zapewniających łączność ekologiczną zarówno w obrębie Polski jak i w skali międzynarodowej.

W ramach projektu wyznaczono ciągłą sieć obejmującą wszystkie ważne obszary przyrodnicze, oraz korytarze łączące te obszary w jedną całość ekologiczną. Na terenie kraju wyróżniono siedem korytarzy głównych, tzw. "międzynarodowych", łączących tereny położone na przeciwległych granicach kraju oraz korytarze krajowe, łączące obszary położone na terenie kraju.

Rys. 9 Sieć korytarzy ekologicznych Polski z podziałem na korytarze główne (międzynarodowe) i krajowe.
Źródło: Jędrzejewski i in. (2009).

Wyznaczone w projekcie korytarze główne (międzynarodowe) stanowią:

- *Korytarz Północny (KPn)* łączący Puszcę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską na wschodzie z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na zachodzie. Przechodzi przez Dolinę Biebrzy, Puszcę Piską, Pojezierze Iławskie, Bory Tucholskie, Pojezierze Kaszubskie, Puszcę Koszalińską, Goleniowską i Wkrzańską, Lasy Krajeńskie, Waleckie i Drawskie, Puszcę Gorzowską;
- *Korytarz Północno-Centralny (KPnC)* łączący Puszcę Białowieską i Mielnicką z Parkiem Narodowym Ujście Warty. Przechodzi przez Dolinę Bugu, Puszcę Białą i Kurpiowską, Lasy Włocławskie, Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką, Lasy Lubuskie, Puszcę Drawską i Lasy Gorzowskie;
- *Korytarz Południowo-Centralny (KPdC)* łączący Rostocze z Borami Dolnośląskimi. Przechodzi przez Puszcę Świętokrzyską, Przedborski i Załęczański Park Krajobrazowy, Lasy Lublinieckie, Bory Stobrawskie, Lasy Milickie i Dolinę Baryczy;

- *Korytarz Zachodni (KZ)* łączący kompleksy leśne Polski Zachodniej, od Sudetów poprzez Bory Dolnośląskie i Lasy Zielonogórskie po Puszcę Rzepińską i Park Narodowy Ujście Warty, gdzie dołącza do korytarza Północno-Centralnego;
- *Korytarz Wschodni (KW)* łączący lasy wzdłuż wschodniej granicy kraju;
- *Korytarz Południowy (KpD)* biegnący od Bieszczadów do Lasów Rudzkich. Przechodzi przez Pogórze Przemyskie i Dynowskie, Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Żywiecki i Śląski, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie;
- *Korytarz Karpacki (KK)* biegnący przez Bieszczady, Beskid Niski i Sądecki do Tatr.

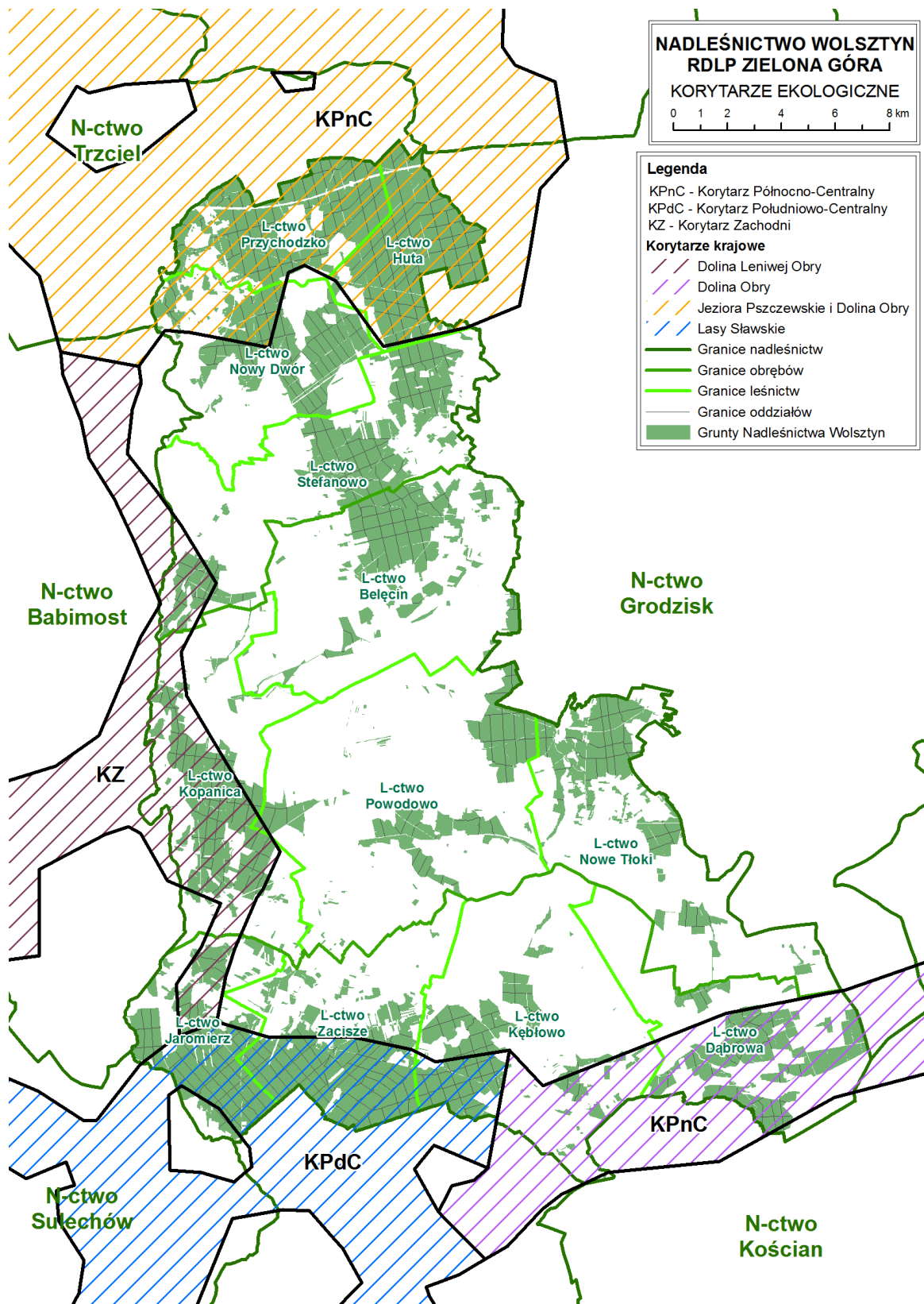
Przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn przebiegają trzy główne korytarze ekologiczne: Korytarz Północno-Centralny, Korytarz Południowo-Centralny oraz Korytarz Zachodni.

Korytarz Północno-Centralny przebiega przez tereny Obrębu Obra (częściowo l-ctwa: Dąbrowa, Kębłowo) oraz Obrębu Zbąszyń (częściowo l-ctwa: Przychodzko, Huta, Nowy Dwór). Korytarz Południowo-Centralny przebiega przez tereny Obrębu Obra (częściowo l-ctwa: Kębłowo, Zacisze, Jaromierz). Korytarz Zachodni przebiega przez teren trzech obrębów (częściowo l-ctwa: Jaromierz, Powodowo, Kopanica, Stefanowo).

Przebieg sieci korytarzy ekologicznych oraz ich zasięg przedstawiono w tabeli oraz na rysunku poniżej.

Tabela 4 Wykaz oddziałów zlokalizowanych w zasięgu sieci korytarzy ekologicznych

Korytarz ekologiczny - krajowy	Lokalizacja na terenie Nadleśnictwa	Powierzchnia ogólna w zasięgu [ha]
Korytarz Północno-Centralny (KPnC)		
Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (KPnC - 7D)	Obr. Zbąszyń - 1-164, 167-176, 183-185, 208-209, 222-225	4421,99
Dolina Obry (KPnC-8A)	Obr. Obra - 6-54, 56- 66, 6A-6E, 25A, 26A, 102, 112,125	1145,81
Korytarz Południowo-Centralny (KpDc)		
Lasy Sławskie (KpDc-9B)	Obr. Obra - 96 -152, 87, 156-162, 167-179, 181-192, 194-212, 214-228, 259-260	2975,04
Korytarz Zachodni (KZ)		
Dolina Leniwej Obry (KZ-1A)	Obr. Obra - oddz. 223-226, 238, 240-246, 248-251; Obr. Wolsztyn - oddz. 213-214, 183-202, 204-210, 215-220, 222-236, 238-240, 250; Obr. Zbąszyń - oddz. 292-294, 296-299, 302-309	2003,3
RAZEM		10846,14

Rys. 10 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle sieci korytarzy ekologicznych Polski (Jędrzejewski i in. 2009)

2.3.2. POWIĄZANIA Z PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMIN

Na terenie gmin, w zasięgu których położone jest Nadleśnictwo Wolsztyn, podstawowym dokumentem regulującym gospodarkę przestrzenną jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

W *Studium* dla każdej z gmin, w zasięgu których położone jest Nadleśnictwo Wolsztyn opisywane są jako ważny element środowiska przyrodniczego i krajobrazu, a gospodarka leśna wskazywana jest jako jeden z kierunków rozwoju gmin. Poniżej przedstawiono skrótowo główne kierunki zagospodarowania przestrzennego gmin w odniesieniu do gospodarki leśnej oraz ochrony terenów leśnych.

Gmina i Miasto Wolsztyn

Przyjęte w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn (*Uchwała NR VIII/71/2007 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dn. 30 maja 2007 r.*) cele rozwoju przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn podkreślają potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Jako jedną z podstawowych funkcji rozwojowych gminy w Studium wskazuje się gospodarkę leśną, dla rozwoju której zakłada się: *"ustalenie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki leśnej w planach urzędzeniowych, wprowadzanie dolesień na gruntach sąsiadujących kompleksami leśnymi i o niskiej bonitacji, wzmocnienie roli małych zakładów przetwórstwa drzewnego w lokalnej gospodarce, zachowanie dotychczasowej lokalizacji istniejących osad leśnych oraz innych obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej; modernizację istniejącej sieci dróg leśnych oraz gminnych przebiegających przez większe kompleksy leśne dla transportu pozyskiwanego drewna; udostępnienie dla rekreacji i turystyki wyznaczonych do tego obszarów leśnych, a w tym: wykorzystanie części dróg leśnych jako szlaków pieszych i rowerowych oraz wyznaczenie na terenach lasów zorganizowanych miejsc wypoczynku"*. Ponadto, w studium zakłada się, że utrzymane będą i rozwijane podstawowe funkcje wsi, w tym również funkcja leśna (w granicach ich obrębów).

Gmina i Miasto Zbąszyń

Dla miasta Zbąszyń oraz części wsi Perzyny i Nowy Dwór, *Uchwałą Nr XXXIV/275/06 Rady Miejskiej w Zbąszyniu z dnia 7 kwietnia 2006 r.*, przyjęto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z zapisami przedmiotowego MPZP, na terenach oznaczonych jako "tereny leśne (TL)" zakazuje się lokalizowania budynków, dopuszcza się natomiast: lokalizowanie sieci infrastruktury technicznej, dróg publicznych, urządzeń rekreacyjno-sportowych, o ile nie będzie to sprzeczne z przepisami odrębnymi; zagospodarowanie terenów związane wyłącznie z przeznaczeniem ich na cele gospodarki leśnej, edukacji ekologicznej i rekreacji; wyznaczanie dróg związanych z gospodarką leśną, ścieżek ekologicznych, tras spacerowych, ścieżek zdrowia oraz lokalizowanie z nimi związanych obiektów małej architektury. Do MPZP wprowadzono w ostatnich latach drobne zmiany, nie wpływające jednak na zagospodarowanie terenów leśnych.

Gmina Zbąszyń posiada ponadto „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zbąszyń”, zmienione w 2011 roku na mocy *Uchwały Nr XII/119/11 Rady Miejskiej w Zbąszyniu z dnia 27 września 2011 r.* W zmianie *Studium*, tereny m.in. lasów stanowiących własność Skarbu Państwa wymienia się jako tereny bez prawa zabudowy. Zgodnie z zapisami zmiany *Studium*, polityka przestrzenna w zakresie obszarów leśnych zakłada: dążenie do maksymalnego zachowania istniejącego drzewostanu; przebudowę monokultur leśnych w drzewostany wielogatunkowe dostosowane do siedliska, z dużym udziałem gatunków liściastych; ograniczenie zrębów zupełnych; stałe utrzymanie terenów w stanie zadrzewionym, dążenie do zalesienia lub zadrzewienia gruntów zdegradowanych i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych (głównie klas VI i VIz oraz V) z wykorzystaniem szerszego wprowadzenia drzewostanów wielogatunkowych, o ile nie zostały wskazane na cele zabudowy.

Gmina Siedlec

Gmina Siedlec posiada "Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlec", zatwierdzone *Uchwałą Nr XXXIX/227/02 Rady Gminy w Siedlcu z dnia 30 sierpnia 2002 r.*, z ostatnią zmianą na mocy *Uchwały Nr XXX/157/13 Rady Gminy Siedlec z dnia 26 lutego 2013 r.* Dodatkowo, zdecydowana większość wsi na terenie gminy posiada również zatwierdzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzone w ostatnich latach zmiany nie ingerują drastycznie w zmiany zagospodarowania terenów dotychczas uznanych za leśne.

Gmina Kargowa

Zgodnie z zapisami Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Karowa, uchwalonego *Uchwałą Nr XVI/105/2000 Rady Miejskiej w Kargowej z dnia 20 grudnia 2000 r.*, polityka przestrzenna w zakresie obszarów leśnych zakłada: bezwzględne utrzymanie istniejących lasów, zakaz wznoszenia w lasach obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów integralnie związanych z funkcją lasów, a także zakaz lokalizacji w lasach składowisk i wysypisk odpadów.

Gmina Kolsko

Zgodnie z zapisami Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kolsko, uchwalonego *Uchwałą NR VII / 55 / 2003 Rady Gminy w Kolsku w dn. 4 lipca 2003 r.* polityka przestrzenna w zakresie obszarów leśnych zakłada: zachowanie istniejących lasów, ze szczególnym uwzględnieniem ich ochrony, m.in. jako lasów: glebochronnych, wodochronnych; stopniową zmianę struktury gatunkowej lasów aby zmniejszyć zagrożenie pożarowe oraz dostosować siedliska funkcji rekreacyjnej i ochronnej lasów, zwiększyć atrakcyjność poznawczą lasów, zmniejszyć zagrożenia ze strony szkodników.

Plany Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin leżących na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn uwzględniają w zadowalającym stopniu gospodarkę leśną. Nie występują w nich elementy zagrażające środowisku leśnemu.

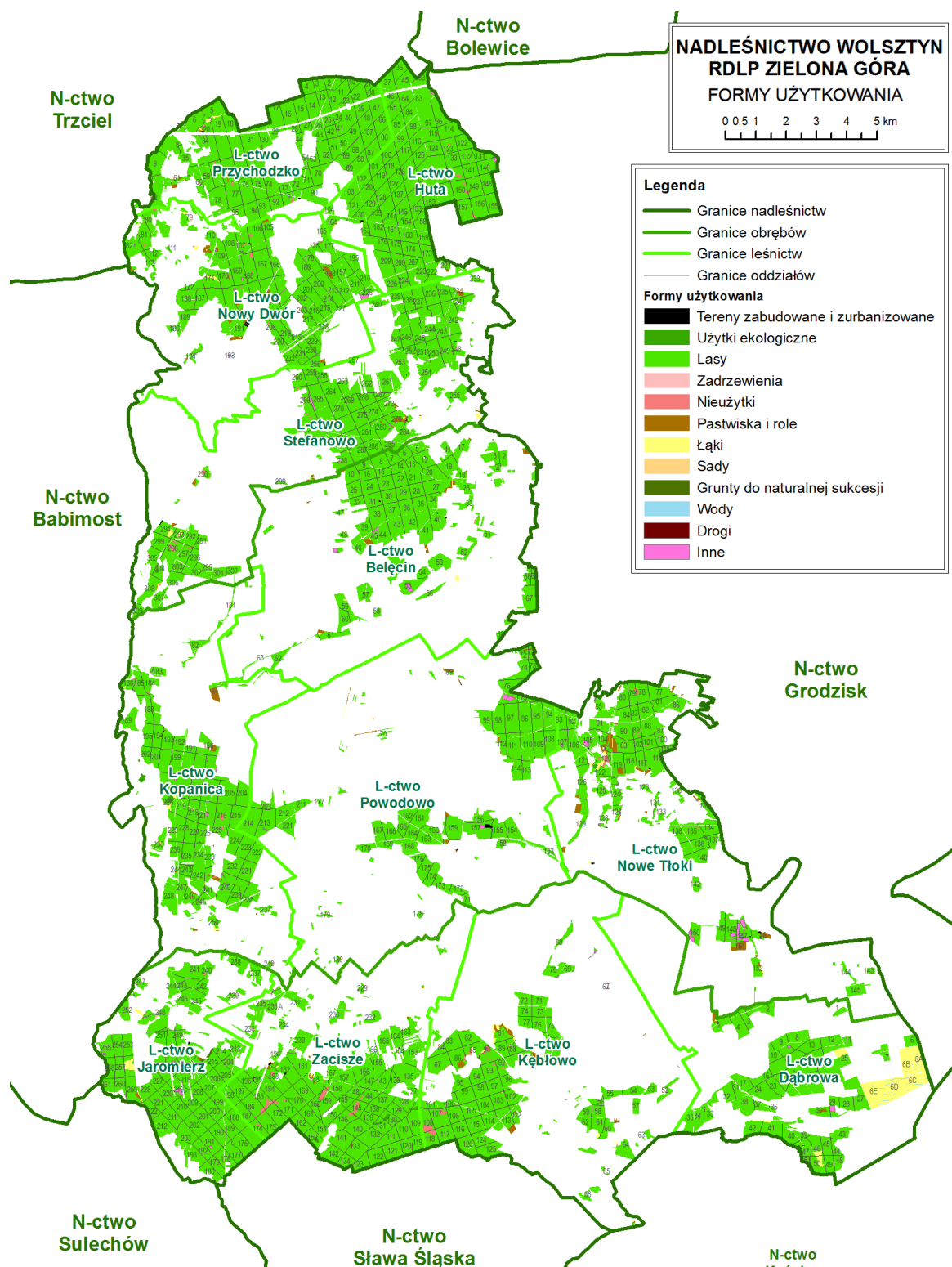
2.4. STRUKTURA UŻYTKOWANIA ZIEMI

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn wynosi 19 850,8300 ha, natomiast jego zasięg terytorialny obejmuje 57 435,84 ha. Grunty leśne obejmują: 19 182,2728 ha (w tym: zalesione 18603,6345 ha, niezalesione 40,2429 ha, związane 538,4013 ha), grunty nieleśne 668,5513 ha.

Strukturę użytkowania gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn, wg grup i rodzajów użytków ewidencyjnych, przedstawia poniższe zestawienie, opracowane na podstawie Tabeli I Planu Urządzenia Lasu na lata 2014-2023.

Tabela 5 Zestawienie powierzchni gruntów wg grup i rodzajów użytków gruntowych oraz kat. użytkowania

1. Lasy - razem	19182,2728
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	18603,6345
1) drzewostany	18603,6345
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	40,2429
1) w produkcji ubocznej - razem	19,4835
- plantacje choinek	0,4500
- poletka łowieckie	19,0335
2) do odnowienia - razem	13,7700
- halizny	0,6000
- zręby	13,1700
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	6,9894
- przewidziane do naturalnej sukcesji	4,1794
- objęte szczególnymi formami ochrony	2,8100
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	538,4013
1) budynki i budowle	5,8801
2) urządzenia melioracji wodnych	20,0356
3) linie podziału przestrzennego lasu	189,5952
4) drogi leśne	278,9886
5) tereny pod liniami energetycznymi	26,0548
6) szkółki leśne	12,2191
7) miejsca składowania drewna	4,4702
8) parkingi leśne	0,4898
9) urządzenia turystyczne	0,6679
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	3,4222
3. Użytki rolne - razem	518,6783
3.1. Grunty orne - razem	185,3171
1) role	185,3171
3.2. Sady	2,1083
3.3. Łąki trwałe	294,3706
3.4. Pastwiska trwałe	29,6315
3.5. Grunty rolne zabudowane	2,8908
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	4,3600
4. Grunty pod wodami	0,7495
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,7495
5. Użytki ekologiczne	26,0400
6. Tereny różne	1,9067
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	1,9067
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	15,1956
7.1. Tereny mieszkaniowe	2,1647
7.2. Tereny przemysłowe	2,5000
7.3. Tereny zabudowane inne	0,7788
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	2,6611
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	0,8911
2) tereny zabytkowe	1,7700
7.6. Użytki kopalne	5,4757
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	1,6153
1) drogi	1,6054
2) tereny kolejowe	0,0099
8. Nieużytki - razem	102,5590
1) bagna	97,0798
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	5,4792
Grunty nie zaliczone do lasów - razem (2-8)	668,5513
grunty przeznaczone do zalesienia	0,2800
OGÓLEM (1-8)	19850,8300

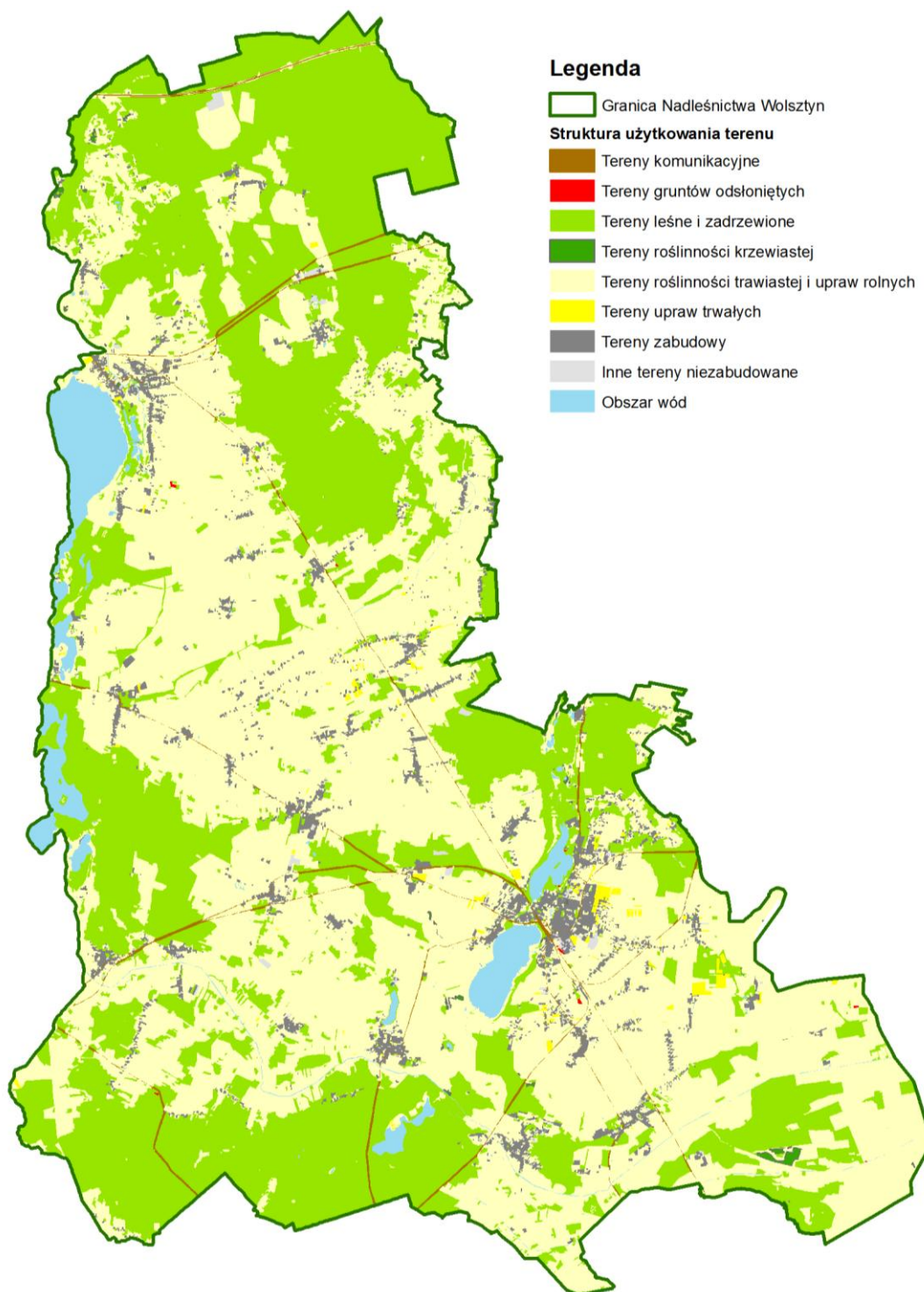

Rys. 11 Formy użytkowania gruntów Nadleśnictwa Wolsztyn

W strukturze użytkowania gruntów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa dominują tereny roślinności trawiastej i upraw rolnych (52,91%) oraz tereny leśne i zadrzewione (39,04%). Tereny zabudowy stanowią 3,46%, obszary wód 3,18 % ogólnej powierzchni nadleśnictwa. Pozostałe tereny obejmują powierzchnię mniejszą niż 1% zasięgu nadleśnictwa.

Tabela 6 Struktura użytkowania gruntów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (źródło: BDOT, CODGiK)

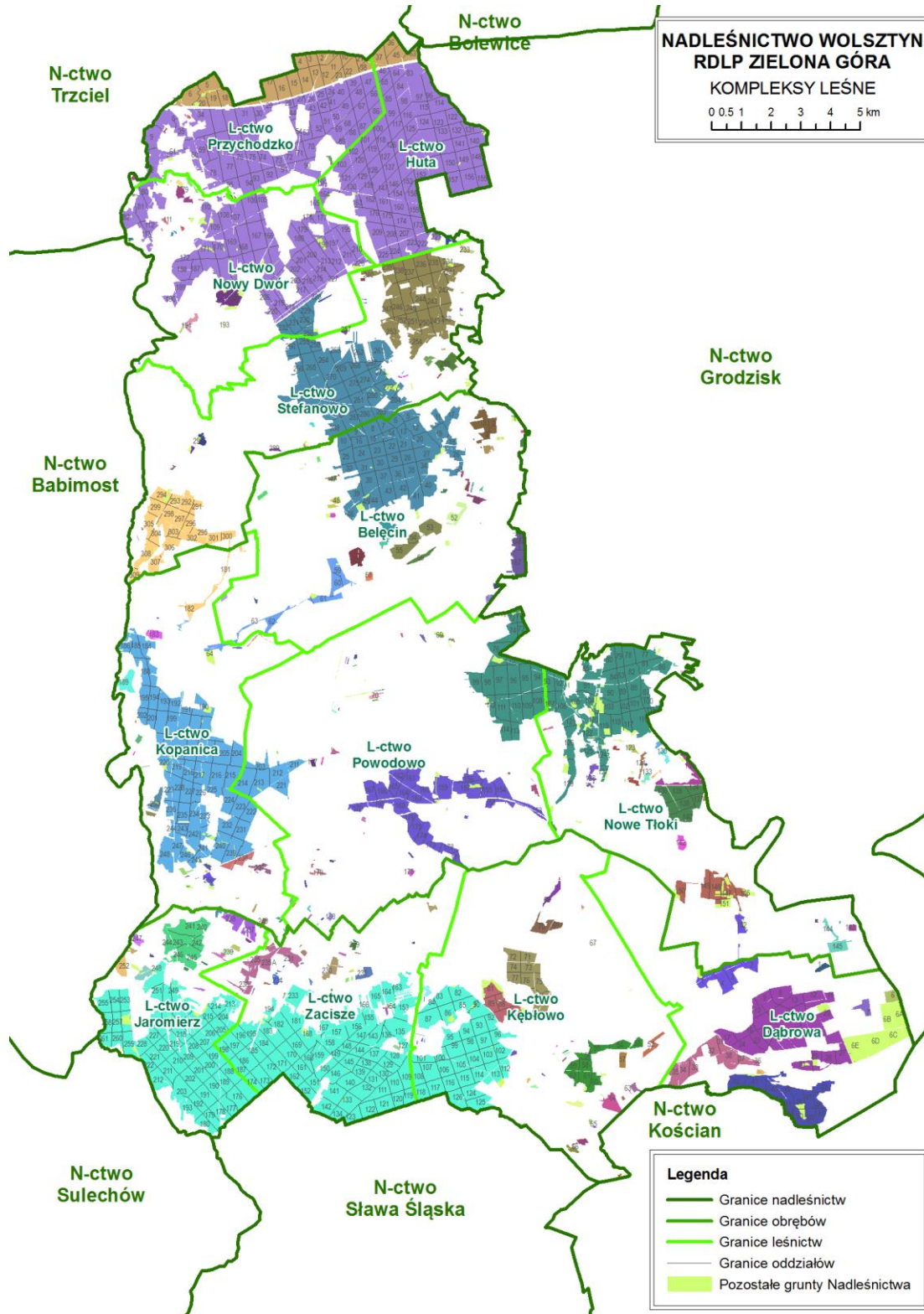
Rodzaj terenu	Powierzchnia [ha]	Udział %
Tereny gruntów odsłoniętych	8,78	0,02
Tereny roślinności krzewiastej	120,68	0,21
Tereny leśne i zadrzewione (wszystkich własności)	22423,8	39,04
Inne tereny niezabudowane	177,65	0,31
Tereny komunikacyjne	216,2	0,38
Tereny roślinności trawiastej i upraw rolnych	30391,85	52,91
Tereny upraw trwałych	244,21	0,43
Obszar wód	1826,73	3,18
Tereny zabudowy	1985,71	3,46

Rys. 12 Struktura użytkowania ziemi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Wolsztyn (źródło: CODGiK)

2.5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Lasy Nadleśnictwa Wolsztyn charakteryzuje stosunkowo duże rozdrobnienie. Zwarte, wielkopowierzchniowe kompleksy leśne występują w obrębie leśnym Zbąszyń oraz południowo-zachodnim fragmencie obrębu Obra.

Rys. 13 Kompleksy leśne Nadleśnictwa Wolsztyn

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Wolsztyn rozdzielone są zarówno drogami publicznymi jak i gruntami obejmującymi łąki, pola. Bariery stanowią również tereny miast i wsi.

Największy kompleks leśny o powierzchni 4617,32 ha położony jest na terenie leśnictw: Huta, Przychodzko oraz Nowy Dwór (Obręb Zbąszyń). Drugi pod względem wielkości kompleks leśny o powierzchni 3868,47 ha zlokalizowany jest na terenie leśnictw: Kębłowo, Zacisze, Jaromierz (Obręb Obra).

W tabeli poniżej przedstawiono ilość i wielkość kompleksów w Nadleśnictwie Wolsztyn. Należy mieć na uwadze, że wykaz ten obejmuje jedynie tereny leśne, nie uwzględniono w nim gruntów nieleśnych, osad, nieużytków, zbiorników i cieków wodnych, nie objęto nim również powierzchni lasów innych własności.

Tabela 7 Liczba i wielkość kompleksów leśnych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Wielkość kompleksu	Nadleśnictwo	
	ha	sztuk
do 1 ha	54,7	114
1,01-5,00 ha	245,43	107
5,01 – 20,00 ha	432,23	46
20,01 – 100,00 ha	741,84	18
100,01 – 200,00 ha	1084,54	8
200,01 – 500,00 ha	642,95	2
500,01 – 2000,00 ha	7085,3	7
powyżej 2000 ha	8485,79	2
Razem:	18763,78	304

3. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zasady ochrony przyrody jest *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.)*.

W rozumieniu w/w Ustawy, ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak m.in.: dziko występujące rośliny, zwierzęta, grzyby, w szczególności gatunki objęte ochroną gatunkową; siedliska przyrodnicze; siedliska roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych; twory przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalne szczątki roślin i zwierząt; krajobraz; zieleń w miastach i na wsiach oraz zadrzewienia.

W/w Ustawa wprowadza następujące formy ochrony przyrody: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów.

W Nadleśnictwie Wolsztyn ochrona przyrody prowadzona jest w ramach Systemu Ochrony Przyrody i Kształtowania Środowiska Naturalnego w Lasach Państwowych, wynikającego z dominujących funkcji lasów i realizowanego poprzez: ustawowe formy ochrony przyrody; lasy ochronne – ogólnego i specjalnego przeznaczenia, m.in.: lasy glebochronne, lasy wodochronne, cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt, wyłączone drzewostany nasienne; otuliny rezerwatów; otuliny parków narodowych; lasy gospodarcze; plantacje nasienne oraz kształtowanie i ochronę środowiska w wyniku prowadzonych inwestycji proekologicznych, m.in.: małej retencji wodnej.

Tabela 8 Zestawienie zbiorcze istniejących form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia [ha]*	Powierzchnia [%]**	W tym pow. leśna [ha]
Rezerwaty	2	30,09	0,15	30,09
Obszary Chronionego Krajobrazu	2	5203,88	26,21	5003,85
Obszary Natura 2000***, w tym:	3	2533,79	12,76	2241,49
Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk	1	1104,16	5,56	1051,61
Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków	2	2533,79	12,76	2241,49
Pomniki przyrody	27	-	-	-
Powierzchniowe pomniki przyrody	2	0,95	0,005	-
Użytki ekologiczne	3	10,94	0,06	-

* w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn

**w stosunku do powierzchni ogólnej w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn

***powierzchnia rzeczywista, zredukowana o powierzchnię pokrywających się zasięgiem w granicach nadleśnictwa Obszarów Natura 2000

3.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY

3.1.1. REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (*art.13.pkt.1. Ustawy o ochronie przyrody*).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn znajdują się dwa rezerwaty przyrody: torfowiskowy "Bagno Chorzemińskie" oraz faunistyczny "Wyspa na Jeziorze Chobienickim".

Dla obu Rezerwatów sporządzono Plany Ochrony na lata 1996-2015, jednakże ze względu na zmiany przepisów m.in. *Ustawy o ochronie przyrody*, dokumenty te straciły moc prawną. Wymagają dostosowania do nowych wymogów prawnych i ponownego zatwierdzenia.

Tabela 9 Ogólna charakterystyka rezerwatów

Lp.	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	MP Nr. poz..	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Pow. [ha]		Uwagi
				oddz. wydz.	gmina leśnictwo	przedm. ochrony	typu środowiska	MP	Plan Ochrony	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	bada wcza	kont rolna	
1	-	Bagno Chorzemińskie	Nr 50, poz. 227 z 1959	105 h,i	Wolsztyn Nowe Tłoki	Fitocenotyczny; zbiorowisk nieleśnych	Torfowiskowy (bagienny); torfowisk przejściowych	3,66	3,79	<i>Molinio - Pinetum; Caricetum lasiocarpae; Sphagnetum magellanici</i>	plązy, gady, ptaki	-	-	-
2	-	Wyspa na jeziorze Chobienickim	Nr 80 poz. 421 z 1959	189	Siedlec Kopanica	Faunistyczny; bezkręgowców	Leśny i borowy; Lasów nizinnych	26,15	26,30	<i>Quercu roboris-Pinetum; Potentilo albae - Quercetum; Ficario-Ulmetum campestris; Salici-Populetum; Ribeso nigri-Alnetum</i>	owady, plązy, gady, ptaki	-	-	-

3.1.1.1. REZERWAT PRZYRODY "BAGNO CHORZEMIŃSKIE"

Utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (*M. P. z 1959 r. Nr 50, poz. 227*). Obowiązujący akt prawny dla Rezerwatu stanowi Zarządzenie Nr 1/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25.01.2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Bagno Chorzemińskie" (*Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 64, poz. 1359*).

Rezerwat torfowiskowy, o łącznej powierzchni 3,66 ha², zlokalizowany jest na terenie gminy Wolsztyn, w obrębie leśnym Wolsztyn, leśnictwie Nowe Tłoki, w oddz. 105h,i.

² Zgodnie z nowym ewidencyjnym rozliczeniem powierzchni w wyniku prac urzędniowych, powierzchnia w/w rezerwatu wynosi 3,66 ha, natomiast zgodnie z obowiązującym dla rezerwatu Zarządzeniem Nr 1/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25.01.2010 r., powierzchnia ta wynosi 3,79 ha. Aktualna powierzchnia urzędniowa zgodna jest jednak z powierzchnią przedmiotowego rezerwatu z jego z aktu powołującego z 1959 r. (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (*M. P. z 1959 r. Nr 50, poz. 227*)).

Przedmiot ochrony rezerwatu stanowi torfowisko o charakterze przejściowym, wykształcone wskutek zarastania zbiorników oraz ostoje rzadkich gatunków roślin.

Rys. 14 Rezerwat "Bagnó Chorzemińskie" na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

W oparciu o wyniki przeprowadzonej w 1996 roku waloryzacji przyrodniczej rezerwatu, na omawianym terenie wyróżniono następujące zbiorowiska roślinne: śródładowy sosnowy bór wilgotny *Molinio - Pinetum*, zbiorowisko *Caricetum lasiocarpae* z panującą turzycą nitkowatą *Carex lasiocarpa* oraz mszar kępowy *Sphagnetum magellanici*.

Spośród gatunków roślin objętych ochroną, na terenie rezerwatu występują m.in.: torfowce: *Sphagnum cuspidatum*, *Sphagnum medium*, *Sphagnum palustre*, *Sphagnum recurvum*, *Sphagnum squarrosum*; bagno zwyczajne *Ledum palustre*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*.

Spośród gatunków zwierząt objętych ochroną, na terenie rezerwatu występują: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*.

Na terenie rezerwatu oraz w jego najbliższej okolicy stwierdzono również występowanie następujących gatunków ptaków: dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopus medius*, dzięciołek *Dendrocopus minor*, turkawka *Streptopelia turtur*, słonka *Scolopax rusticola*, wilga *Oriolus oriolus*, szpak *Sturnus vulgaris*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, sikora bogatka *Parus major*, kowalik *Sitta europea*, kos *Turdus merula*, rudzik *Erithacus rubecula*, dzierzba gąsiorek *Lanius collurio*, lelek kozodój *Caprimuglus europaeus*, dudek *Upupa epops*, kukułka *Cuculus canorus*, myszołów *Buteo buteo*, zimorodek *Alcedo atthis*.

Zalecenia ochronne

Rezerwat "Bagno Chorzemińskie" nie posiada aktualnego Planu Ochrony. Zakazy i dopuszczenia na terenie rezerwatu określają *Akty prawne* powołujące oraz aktualizujące status Rezerwatu, jak również z art. 15 *Ustawy o ochronie przyrody*.

Mając na uwadze założenia ochrony ścisłej, której podlega cała powierzchnia Rezerwatu przyrody "Bagno Chorzemińskie", wskazane jest nieingerowanie w naturalne procesy w nim zachodzące.

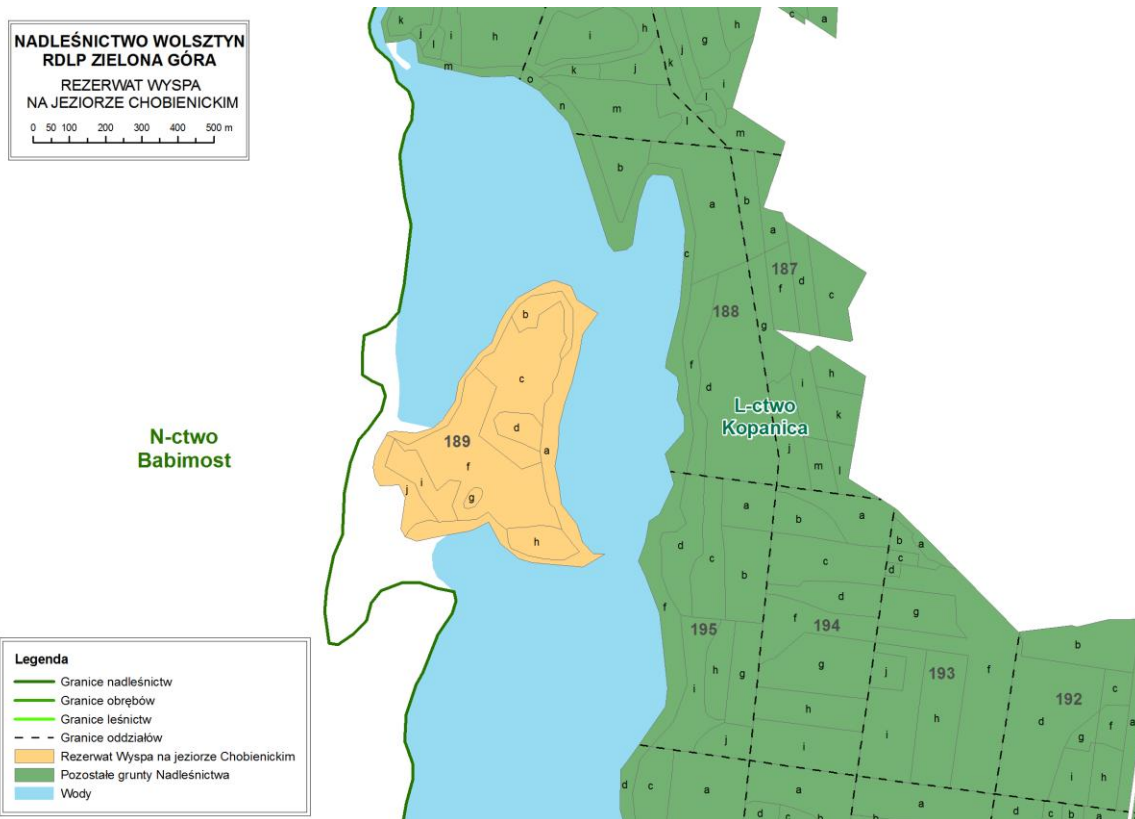

Rys. 15, Rys. 16 Rezerwat "Bagno Chorzemińskie", Leśnictwo Nowe Tłoki, oddz. 105 (fot. K. Szyc)

3.1.1.2. REZERWAT PRZYRODY "WYSPA NA JEZIORZE CHOBIENICKIM"

Utworzony na mocy *Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 2 lipca 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1959 r. Nr 80, poz. 421)*. Obowiązujący akt prawny dla Rezerwatu stanowi *Zarządzenie Nr 2/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012 r., poz. 2022)*.

Rezerwat faunistyczny, o łącznej powierzchni 26,30 ha, zlokalizowany jest na terenie gminy Siedlec, w obrębie leśnym Wolsztyn, leśnictwie Kopanica, w oddz. 189. Zgodnie z obowiązującym dla rezerwatu aktem prawnym, cel ochrony w rezerwacie stanowi zachowanie rzadkich i chronionych gatunków fauny w położonym na wyspie kompleksie lasów liściastych i mieszanych. Rezerwat znajduje się na liście wyróżnionych na terenie województwa wielkopolskiego obszarów ważnych dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji (Wylęgała i in., 2008).

Rys. 17 Rezerwat "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

W oparciu o wyniki przeprowadzonej w 1996 roku waloryzacji przyrodniczej rezerwatu, na omawianym terenie wyróżniono następujące zbiorowiska roślinne: kontynentalny bór mieszany *Quercus robur* – *Pinetum*, świetlista dąbrowa *Potentilla albae*– *Quercetum*, łęg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum campestris*, łęg wierzbowo-topolowy *Salici-Populetum*, ols porzeczkowy *Ribes nigrum*–*Alnetum*, zbiorowiska w stadium.

Spośród gatunków roślin objętych ochroną, na terenie rezerwatu występują m.in.: brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, rokiennik pospolity *Pleurozium schreberi*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, kalina koralowa *Viburnum opulus*, cis pospolity *Taxus baccata*.

Spośród gatunków zwierząt objętych ochroną, na terenie rezerwatu występują m.in.: kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, ropucha szara *Bufo bufo*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*.

Awifauna rezerwatu licznie reprezentowana jest przez gatunki takie jak m.in.: dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopus medius*, dzięciołek *Dendrocopus minor*, słonka *Scolopax rusticola*, wilga *Oriolus oriolus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, kowalik *Sitta europea*, kos *Turdus merula*, kukułka *Cuculus canorus*, rudzik *Erithacus rubecula*, dzierzba gąsiorek *Lanius collurio*, lelek kozodój

Caprimuglus europaeus, dudek *Upupa epops*, myszołów *Buteo buteo*, zimorodek *Alcedo atthis*, bielik *Haliaetus albicilla*.

Na przestrzeni lat zaobserwowano znaczące zmiany awifauny rezerwatu, w szczególności wahania liczebności populacji czapli siwej *Ardea cinerea*, stanowiącej niegdyś główny przedmiot ochrony rezerwatu. Jak podają źródła historyczne, w 1928 roku na kolonia czapli na wyspie liczyła 56 gniazd. Od 1962 roku, kiedy to zainwentaryzowano 110 gniazd, populacja czapli na omawianym terenie wyraźnie malała - w 1983 roku zainwentaryzowano 46 gniazd, z których tylko kilka było zasiedlonych. W kolejnych latach liczebność populacji ponownie wzrosła, w 1996 roku stwierdzono 92 gniazda. Pomimo, iż warunki bytowania czapli na terenie rezerwatu wydawały się być dobre, głównie poprzez utrudnioną dostępność omawianego obszaru dla turystów czy okolicznej ludności, w połowie ubiegłego 10-lecia czaple opuściły obszar rezerwatu. Aktualnie, na terenie rezerwatu brak jest zasiedlonych gniazd czapli siwej.

Zalecenia ochronne

Rezerwat "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" nie posiada aktualnego Planu Ochrony. Zakazy i dopuszczenia na terenie rezerwatu określają zapisy *Aktów prawnych* powołujących oraz aktualizujących status Rezerwatu, jak również z art. 15 *Ustawy o ochronie przyrody*. Zadania ochronne w rezerwacie wynikają z aktualnych potrzeb, a ich realizacja powinna odbywać się po uwzględnieniu z RDOŚ.

Rys. 18, Rys. 19 Rezerwat "Wyspa na Jeziorze Chobienickim", Leśnictwo Kopanica, oddz. 189 (fot. K. Szyc)

Zakazy i dopuszczenia na terenie Rezerwatów Przyrody

Zgodnie z art.15ust.1 *Ustawy o ochronie przyrody*, w Rezerwatach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;
- 3) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kęgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 4) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;

- 5) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów;
- 6) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 8) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 9) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 10) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 11) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 12) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 13) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 14) polowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 15) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 16) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących;
- 17) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach, wskazanymi przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 19) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 20) zakłócania ciszy;
- 21) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 22) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 23) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 24) prowadzenia badań naukowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 25) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 26) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 27) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 4) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 5) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

Ponadto, zgodnie z art.15 ust.4 Ustawy o ochronie przyrody:

5. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska, może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą:

- 1) ochrony przyrody lub
- 2) realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej w rozumieniu art. 3 pkt. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

3.1.2. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

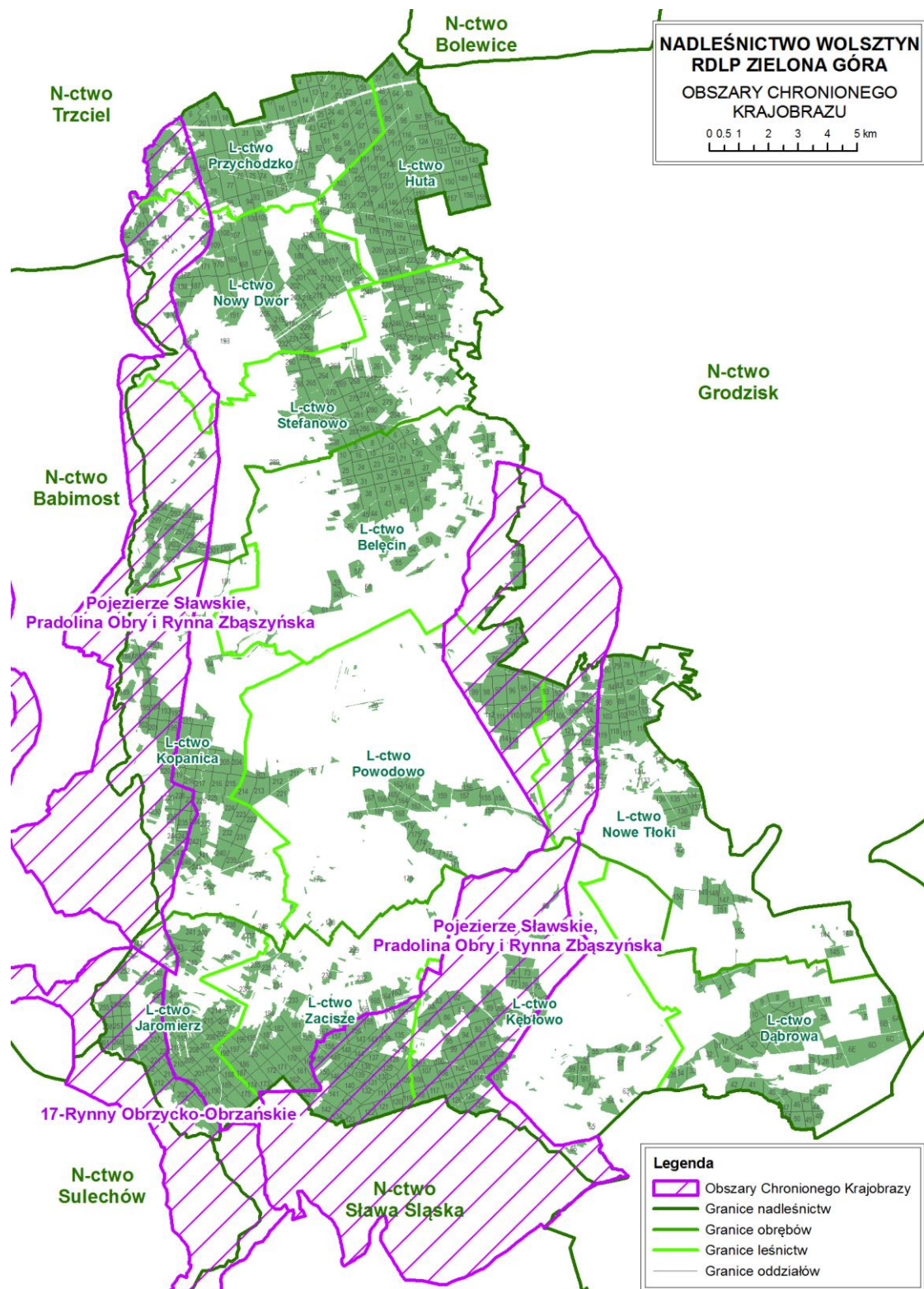
Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art.23.pkt.1. Ustawy o ochronie przyrody).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn znajdują się 2 obszary chronionego krajobrazu: "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska" oraz "Rynny Obrzycko-Obrzańskie".

Tabela 10 Zestawienie powierzchni OChK w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Nazwa OChK	Obręb, oddział*		Pow. sys. [ha]
1	Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska	Obra	66, 68-77, 79-127-159, 174, 244, 246, 247, obiekty liniowe	2242,5
		Wolsztyn	52, 65-69, 71-76, 80, 85, 91-99, 104-114, 120-122, 125, 126, 128, 129, 153, 182-189, 192-195, 199-202, 209, 210, 220, 226-230, 234-236, 243-244, 247,248, obiekty liniowe	1678,13
		Zbąszyń	7-9, 35, 60-62, 79-82, 110-113, 171, 190, 290-299, 302-309	768,02
Ogółem OChK Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska				4688,65
2	17- Rynny Obrzycko-Obrzańskie	Obra	178-180, 191-193, 202, 203, 210-212, 219-222, 226 -228, 248, 251-261, obiekty liniowe	662,06
Ogółem OChK 17- Rynny Obrzycko-Obrzańskie				662,06
Razem powierzchnia OChK w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn				5350,71

*szczegółowa lokalizacja w oddziałach podana została w tabelach w dalszej części POP

Rys. 20 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

3.1.2.1. OCHK "POJEZIERZE SŁAWSKIE, PRADOLINA OBRZY I RYNNA ZBĄSZYŃSKA"

Powołany na mocy Uchwały Nr VII/49/85 WRN w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa

zielonogórskiego (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 7, poz.188). Obowiązujący akt prawny dla Obszaru stanowi Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 12, poz. 109). OChK położony w gminach: Wolsztyn, Zbąszynek, Siedlec, zajmuje powierzchnię 41 700 ha.

Utworzony w celu ochrony i zachowania obszarów o cechach środowiska zbliżonych do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu warunków do wypoczynku, turystyki i rekreacji. Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn OChK "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska" obejmuje powierzchnię 4688,65 ha (w tym obiekty liniowe: 128,42 ha) (w zasięgu terytorialnym: 12986 ha).

Tabela 11 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OChK "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska"

Obręb	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w zasięgu OChK [ha]
Obra	100a-g, 101a-m, 102a-c,f-k, 103a-j, 104a-g, 105a-n, 106a-k, 107a-k, 108a-i, 112a, 113a-g, 114a-l, 115a-n, 116a-g, 117a-i, 118a-i, 124a-l, 125a-r, 126a-r, 66a-l, 68c-j, 69a-d, 70a-m, 71a-g, 72a-i, 73a-j, 74a-d, 75a-h, 76a-i, 77a-f, 79a-d, 80a, 81a-p, 82a-k, 83a-k, 84a-l, 85a-p, 86a-i, 87a-o, 88a-m, 89a-g, 90a-n, 91a-k, 92a-k, 93a-j, 94a-j, 95a-j, 96a-i, 97a-h, 98a-c, 99a-h, 109a-j, 110a-k, 111a-m, 119a-i, 120a-d, 121a-k, 122a-k, 123a-n, 127a-l, 128a-k, 129a-g, 130a-h, 131a-h, 132a-r, 133a-m, 134a-g, 135a-m, 136a-m, 137a-l, 138a-f, 139a-h, 140a-i, 141a-n, 142a-l, 143a-l, 144a-l, 145a-i, 146a-p, 147a-c, 148a-f, 149a-c, 150a-h, 151i,l-n, 152g-l, 153a-l, 154a-d,g, 155a-g, 156a-m, 157c-m,o,p, 158a-x, 159a-s, 174m, 244a-i, 246i-m, 247a-d, obiekty liniowe	2242,5
Wolsztyn	52i, 65a-c, 66a-i, 67a-o, 68a-c, 104a-w, 105a-l, 106a-s, 107a-p, 120a-r, 121a-h, 122a-z,ax,bx, 125a-o, 126a-p, 128a-y, 129a-p, 80d, 85a-w, 91a-h, 92a-o, 93a-j, 108a-m, 109a-o, 110a-r, 111a-n, 112a-o, 113a-i, 114a-j, 153i-j, 69d-h, 71a-g, 72a-j, 73a-g, 74a-i, 75a-f, 76a-z,ax-fx, 94a-t, 95a-t, 96a-s, 97a-w, 98a-k, 99a-l, 182f-h,k-p, 183a-j, 184a-m, 185a-o, 186a-m, 187a-m, 188a-f, 189a-j, 192a-i, 193a-j, 194a-i, 195a-j, 199a-n, 200a-o, 201a-i, 202a-f, 209a-m, 210a-g, 220a-k, 226b, 227a-l, 228a-p, 229a-l, 230a-o, 234a-j,l,m, 235a-m, 236a-t, 243a-i, 244a-h, 247a-n, 248a-t, obiekty liniowe	1678,13
Zbąszyń	35a-k, 60a-l, 61a-l, 62a-x, 7a-g, 78bx, 8a-y, 9a-t, 110a-z,ax-gx, 111a-g, 112a-h, 113a-n, 171a, 190a-l, 79a-r, 80a-s, 81a-l, 82a-p, 290a-n, 291a-f, 292a-j, 293a-m, 294a-m, 295a-g, 296a-i, 297a-k, 298a-j, 299a-l, 302a-g, 303a-h, 304a-i, 305a-l, 306a-j, 307a-h, 308a-r, 309a, obiekty liniowe	768,02
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		4688,65

Zasady zagospodarowania na terenie OChK

W celu zapewnienia stanu równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych obszaru, zgodnie z treścią obowiązującego aktu prawnego, na terenie OChK "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska" obowiązują następujące zasady gospodarowania:

1. Nie lokalizować wysypisk i wylewisk odpadów na terenie chronionym.
2. Ograniczyć wydobywanie surowców mineralnych do niezbędnego minimum, zapewniając jednocześnie zachowanie walorów krajobrazowych oraz ochronę przed szkodliwymi uciążliwościami dla środowiska przyrodniczego.
3. Nowo budowane linie komunikacyjne wyposażać w przejścia lub przepusty dla zwierząt.
4. Inwestycje melioracyjne, które mogą wyphywać negatywnie na stan środowiska przyrodniczego uzgadniać z Wojewodą (Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska).
5. Ograniczyć wycinanie drzew i krzewów z zadrzewień rosnych wzdłuż linii brzegowej jezior i rzek.

6. Nie projektować budowy lub rozbudowy obiektów mogących pogorszyć stan środowiska przyrodniczego.
7. Nie projektować obiektów budowlanych nad jeziorami i rzekami naruszających walory krajobrazowe środowiska lub uniemożliwiające ludziom oraz dziko żyjącym zwierzętom dostęp do wód, zachować możliwość przejścia i przejazdu wzdłuż wód.
8. Napowietrzne linie kablowe oraz linie komunikacyjne i inne urządzenia liniowe wykonać w sposób zapewniający zachowanie walorów krajobrazowych oraz ochronę przed szkodliwymi uciążliwościami dla środowiska przyrodniczego.
9. Obiekty turystyczne lokalizować na terenie istniejącego zainwestowania.

3.1.2.2. OChK "17-RYNNY OBRZYCKO-OBRAŃSKIE"

Powołany na mocy Rozporządzenia nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 9, poz. 172 ze zm.). OChK położony w gminach: Babimost, Bojadła, Świebodzin, Kargowa, Kolsko, Międzyrzecz, Nowa Sól, Sulechów, Szczaniec, Trzciel, Trzebiechów, Zbąszynek, zajmuje łączną powierzchnię 23 375 ha.

Utworzony w celu ochrony i zachowania korytarzy ekologicznych rynien terenowych systemu Obry i Obrzycy. Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn OChK "17-Rynny Obrzycko-Obrzańskie" obejmuje powierzchnię 662,06 ha (w tym obiekty liniowe: 18,41ha) (w zasięgu terytorialnym: 1080 ha).

Tabela 12 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OChK "17-Rynny Obrzycko-Obrzańskie"

Obszar	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w zasięgu OChK [ha]
Obra	178a,c, 179a-d, 180a-h, 191c,f,l, 192a-m, 193a-y, 202a,c,d,h-k, 203a-x, 210c,f, 211a-j, 212a-y, 219d, 220a-i,m,n, 221a-k, 222a-j, 226a-s, 227a-m, 228a-j, 248a-z,ax-wx, 251a-i, 252a-m, 253a-l, 254a-k, 255a-r, 256a-k, 257a-m, 258a-l, 259a-p, 260a-j, 261a-j, obiekty liniowe	662,06
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		662,06

Zakazy na terenie OChK

Zgodnie z treścią aktu powołującego (§4 pkt.3), na terenie OChK "17-Rynny Obrzycko-Obrzańskie" obowiązuje zakaz:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

3.1.3. OBSZARY NATURA 2000

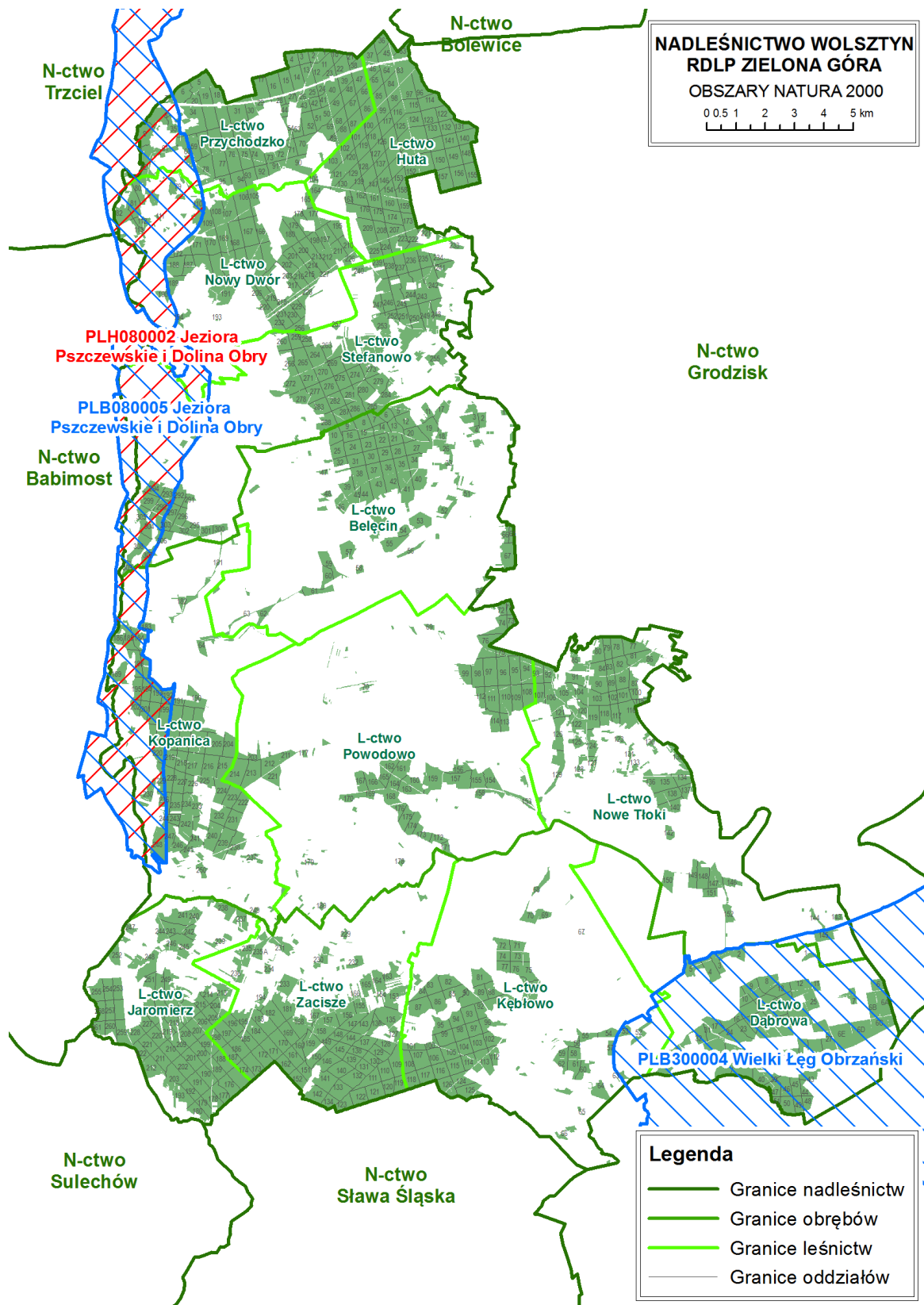
Sieć Natura 2000 stanowi systemem obszarów chronionych, który ma zapewnić zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz trwałość flory i fauny Europy. Europejska Sieć Ekologiczna (jak inaczej nazywana jest Natura 2000) działa w sposób spójny merytorycznie i organizacyjnie na terenie wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- *Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO)* – Obszary zidentyfikowane na podstawie kryteriów zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwanej w skrócie Dyrektywą Ptasią. W Obszarze powołanym na mocy Dyrektywy Ptasiej przedmiot ochrony stanowią gatunki ptaków wymienione w załączniku I w/w dyrektywy;
- *Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO)* – Obszary zidentyfikowane na podstawie kryteriów zawartych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG, zwanej w skrócie Dyrektywą Siedliskową. W Obszarze powołanym na mocy Dyrektywy Siedliskowej przedmiot ochrony stanowią siedliska przyrodnicze z załącznika I dyrektywy siedliskowej oraz populacje gatunków roślin i zwierząt nieopierzonych z załącznika II i IV w/w dyrektywy a także ich siedliska.

W/w Dyrektywy zostały zintegrowane z polskim prawem w *Ustawie o ochronie przyrody z dnia 14 kwietnia 2004*, a także w *Rozporządzeniach Ministra Środowiska*: z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (www.natura2000.gdos.gov.pl).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowane są trzy Obszary, wyróżnione w ramach europejskiej sieci Natura 2000: Wielki Łęg Obrzański PLB300004, Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005 oraz PLH080002.

W ramach realizacji projektu nr POIS.05.03.00-00-186/09 pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków EFRR w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, dla w/w obszarów Natura 2000, właściwe terytorialnie Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska - w Poznaniu oraz Gorzowie Wielkopolskim, zleciły wykonanie Planu Zadań Ochronnych. Konieczność sporządzania PZO dla Obszarów Natura 2000 wynika bezpośrednio z art. 28 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.)*. W przedmiotowych dokumentach zawarto wykaz istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Rys. 21 Obszary Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

3.1.3.1. PLB300004 "WIELKI ŁĘG OBRZAŃSKI"

Zatwierdzony jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków w listopadzie 2004 roku, obejmuje łącznie 23 431,1 ha. Obejmuje najszerszą część doliny Środkowej Obry. Pokryty jest mozaiką łąk, bagien, lasów zalewowych, potorfii oraz lasów mieszanych porastających piaski polodowcowych wyniesień. Miejscami, na terenie Ostoi występują bardzo dobrze zachowane łągi jesionowo-olszowe oraz rozległe połacie łąk, zarówno ekstensywnie użytkowane, jak i zarastające.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 34. Występuje tu, co najmniej 17 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla kulik wielki (ok. 4% populacji krajowej) oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak zbożowy, kania czarna i kania ruda. Licznie występują również: bocian biały, pustułka. W zasięgu Ostoi występują ponadto formy ochrony takie jak: Przemęcki Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Przemęcko-Wschowskie.

Zagrożenie dla przedmiotów ochrony oraz ich miejsc występowania stanowią zmiany istniejących w Obszarze stosunków wodnych, przede wszystkim - osuszanie terenu.

W tabeli poniżej zamieszczono wykaz gatunków ptaków uznawanych za przedmiot ochrony na terenie omawianego Obszaru.

Tabela 13 Gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz regularnie występujące gatunki migrujące, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze OSO "Wielki Łęg Obrzański" (na podst. SDF, 2013)

Kod	Nazwa gatunku	Ocena znaczenia dla Obszaru*			Ogólnie
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	
A140	Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	C	C	C	C
Regularnie występujące Ptaki Migrujące niewymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej					
A160	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	C	C	C	C

(źródło: www.natura2000.gov.pl)

***Populacja** - wielkość populacji gatunku i jej udział w całkowitej populacji krajowej (A:15-100%, B: 2-15%, C: 0-2%, D: nieistotna); **Stan zachowania** - stopień zachowania cech siedliska ważnych dla gat. i możliwości regeneracji w przypadku zniekształceń (A: doskonałe zachowanie, B: dobre zachowanie, C: przeciętny lub uboższy); **Izolacja** - stopień izolacji populacji w stosunku do naturalnego zasięgu tego gat. (A: populacja prawie izolowana, B: nieizolowana, ale na peryferiach zasięgu gat., C: nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru wyst. gat.); **Ocena ogólna** - A: znakomita, B: dobra, C: znacząca.

Tabela 14 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony	Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gosp. na stan ochrony przedm. ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gosp. zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedm. ochrony	
						OBZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PLB300004 "WIELKI ŁĘG OBRZAŃSKI"
1	A140 Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	-	Nie stwierdzono na gruntach nadleśnictwa	Utrzymanie reżimu hydrologicznego rzek, a tym samym - częstotliwości i długości zalewów w dolinach rzecznych	brak	brak
2	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	-	Nie stwierdzono na gruntach nadleśnictwa	Utrzymanie w dolinach rzecznych wysokiego poziomu wód gruntowych późną wiosną, zachowanie okresowo wypełnianych wodą obniżen i płytkich starorzeczy	brak	brak

Tabela 15 Zadania ochronne dla obszaru PLB300004 "Wielki Łęg Obrzański" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn (tab. XXIII, IUL)

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedm. ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	Nie stwierdzono na gruntach nadleśnictwa*	-	Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	-	Ze względu na fakt, iż RDOŚ w Poznaniu nie ujął obszaru w harmonogramach sporządzania PZO, a do czasu zakończenia prac terenowych PUL, projekt PZO nie został sporządzony, dla tego obszaru nie zaplanowano w planie u.l. zadań ochronnych.	
2.	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>		-		-	Zgodnie z ramowymi wytycznymi MŚ w spr. projektowania w planie u.l. zadań ochronnych dla Obszarów N2000 na gruntach w zarządzie. nadleśnictwa, podczas KZP nie podjęto decyzji o ustaleniu zadań ochronnych w ramach PUL, tym samym - zadań nie ustalono.	

* w zasięgu danego Obszaru Natura 2000

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w zasięgu Obszaru zlokalizowane są grunty Leśnictw: Dąbrowa, Kębłowo i Nowe Tłoki, na łącznej powierzchni 1454,69 ha (w tym obiekty liniowe: 25,06 ha) (w zasięgu terytorialnym: 4068 ha). Szczegółowy wykaz wydziełów leżących na terenie OSO "Wielki Łęg Obrzański" przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 16 Wykaz wydziełów położonych w zasięgu OSO "Wielki Łęg Obrzański"

Obręb	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w zasięgu OSO [ha]
Obra	1a-c, 10a-l, 11a, 12a-i, 13a-k, 14a-g, 15a-o, 16a-j, 17a-g, 18a-i, 19a-g, 2a-i, 20a-t, 21a-i, 22a-f, 23a-l, 24a-s, 25a-c, 25Aa-m, 26a-g, 26Aa-b, 27a-m, 28a-i, 29a-k, 3a-i, 30a-k, 31a-i, 32a-g, 33a-h, 34a-l, 35a-j, 36a-g, 37a-j, 38a-p, 39a-l, 4a-l, 40a-h, 41a-n, 42a-i, 43a-h, 44a-c, 45a-j, 46a-n, 47a-n, 48a-k, 49a-i, 5a-o, 50a-m, 51a-d, 6a-h, 6Aa-l, 6Ba-f, 6Ca-x, 6Da-o, 6Ea-z, 7a-h, 8a-r, 9a-t, 52d-i, 53a-c, 63a-b, obiekty liniowe	1432,08
Wolsztyn	145a-h, obiekty liniowe	22,61
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		1454,69

3.1.3.2. PLB080005 " JEZIORA PSZCZEWSKIE I DOLINA OBRZY "

Zatwierdzony jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków w październiku 2007 roku, obejmuje łącznie 14 793,3 ha.

Obszar obejmuje szerokie, południkowe obniżenie położone pomiędzy Pojezierzem Łagowskim, a Pojezierzem Poznańskim, w regionie Bruzdy Zbąszyńskiej. Rzeka Obra przepływa tu przez szereg jezior leżących w rynnach polodowcowej, z których największe to Jezioro Zbąszyńskie. Jeziora są płytkie, eutroficzne, otoczone rozległymi torfowiskami niskimi i przejściowymi wśród lasów łęgowych. Lesistość wynosi ok. 45% powierzchni obszaru, przeważają bory sosnowe. W ostoi występują też rozległe łąki i pastwiska.

Ostoja ptaków o randze europejskiej PL069. Występuje, co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Ostoja wyznaczona została dla ptaków migrujących spoza Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: perkoza dwuczubego, krzyżówki, głowienki, czernicy, gągoła i łyski. Zgrupowania tych gatunków tworzyły w latach 1995-2003 koncentracje przekraczające

20 000 osobników. Inwentaryzacja awifauny lęgowej w roku 2010 wykazała, że gatunkami stanowiącymi przedmiot ochrony w ostoi powinny być: bąk (poniżej 1% krajowej populacji, ale jedno z ważniejszych lęgówisk regionalnych), czapla siwa, kormoran, gęgawa, gągoł, perkoz dwuczuby, kania czarna, kania ruda (populacja bliska progu 1% krajowej populacji). Dodatkowo, w projekcie PZO, jako gatunki uznane/do uznania za przedmiot ochrony wymienia się również: bączka, bielika, błotniaka stawowego, rybołowa, żurawia i podgorzałkę.

W zasięgu Ostoi występują ponadto formy ochrony takie jak: Pszczewski Park Krajobrazowy, Obszary Chronionego Krajobrazu: Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska, Zbąszyńska Dolina Obry, Miedzichowski, Gorzycko oraz Rezerваты Przyrody: Dąbrowa na Wyspie, Jeziora Gołyńskie, Jezioro Wielkie, Wyspa na Jeziorze Chobienickim.

Jako istotne zagrożenia dla gatunków ptaków (i ich siedlisk), będących przedmiotami ochrony Obszaru w projekcie *Planu Zadań Ochronnych* wskazuje się m.in.: hipertrofię jezior Doliny Obry powodującą istotne pogorszenie warunków żerowania; fragmentację i zwiększoną penetrację strefy szuwarów powodującą płoszenie ptaków i straty w lęgach; niedobór miejsc lęgowych – lasów lub zadrzewień spełniających jednocześnie warunków odpowiedniego wieku (ponad 100 lat). Szczegółowo zagrożenia, a także zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotów ochrony zestawiono w tabelach: 16, 17 w dalszej części niniejszego opracowania.

W tabeli poniżej zamieszczono wykaz gatunków ptaków uznanych lub proponowanych do uznania za przedmiot ochrony na terenie omawianego Obszaru. Należy mieć na uwadze, że wykaz ten dotyczy całego Obszaru - na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występuje jedynie część z niżej wymienionych gatunków.

Tabela 17 Gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz regularnie występujące gatunki migrujące, uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony w OSO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" (na podstawie: SDF, projekt PZO)

Kod	Nazwa gatunku	Populacja	Ocena znaczenia dla Obszaru*		
			Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A021	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	C	C	C	C
A022*	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	C	C	C	C
A074*	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
A075*	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
A081*	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
A094*	Rybołów <i>Pandion haliaeetus</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
A127*	Żuraw <i>Grus grus</i>	(C)	(C)	(C)	(C)
Regularnie występujące Ptaki Migrujące niewymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej					
A005	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	C	C	C	C
A017	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	C	C	C	C
A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	C	C	C	C
A043	Gęgawa <i>Anser anser</i>	C	C	C	C
A067	Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	C	C	C	C
A069	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	C	C	C	C

(źródło: www.natura2000.gov.pl.; www.gorzow.rdos.gov.pl)

Populacja - A: 15-100%, B: 2-15%, C: 0-2%, D: nieistotna; **Stan zachowania** - A: doskonale zachowanie, B: dobre zachowanie, C: przeciętny lub zubożały; **Izolacja** - A: populacja prawie izolowana, B: nieizolowana, ale na peryferiach zasięgu gatunku, C: nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku; **Ocena ogólna** - A: znakomita, B: dobra, C: znacząca.

"*" Zaznaczono gatunki proponowane w projekcie PZO do uznania za przedmiot ochrony w Obszarze.

Tabela 18 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony		Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego*	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gosp. na stan ochrony przedm. ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gosp. zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedm. ochrony	
1	A017	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	U1	2-08-210-g-00	Odtworzenie stanu czystowodnego jezior	brak	brak
2	A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	U1	2-08-186-b-00 2-08-186-c-00 2-08-186-d-00	Odtworzenie stanu czystowodnego jezior; zabezpieczenie przed przekształceniem i nadmierną penetracją przez człowieka miejsc łęgów	Utrata siedlisk gniazdowych w wyniku wycinki drzew	Ochrona miejsca łęgów, przez wyłączenie wydzieleń z użytkowania rębego i przedrębego oraz ochronę zachowawczą.
3	A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	U1	Leśnictwo Kopanica	Ochrona starodrzewi, pozostawianie niezabudowanego pasa wokół naturalnych zbiorników wodnych, o szer.100 m	Niepokojenie wysiadujących ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych w pobliżu gniazd; niedobór miejsc łęgowych w wyniku wycinki starodrzewów	We wszystkich typach rębni w granicach Obszaru - pozostawianie 5% drzew w formie grup i/lub kęp do naturalnego rozkładu. W przypadku zlokalizowania gniazda - objąć ochroną strefową
4	A127	Żuraw <i>Grus grus</i>	FV	2-08-220-f-00 Brzeg Obry przy oddz.3-11-113; J. Chobienickie przy wydz. 2-08-210-f; tereny otwarte przy oddz: 3-12-307-f, 2-08-230	Przeciwdziałanie przekształceniom i osuszeniu siedlisk podmokłych, śródleśnych i przyleśnych zbiorników oraz cieków wodnych, użytkowanie dolin rzecznych zgodnie z dotychczasową ewidencją gruntów	Utrata siedlisk w wyniku zalesiania terenów otwartych; porzucenie łęgów w wyniku prowadzenia prac leśnych w okresie łęgowym w pobliżu gniazd	Wykonanie prac w pobliżu gniazd poza okresem łęgowym
5	A005	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	U2	D-stany na gruntach nadl. przylegające do j. Lutol (fragm. wydz.3-09-62r,s), j. Zbąszyńskiego (fragm. wydz. 3-12-294m,h, 299f), j. Nowowiejskiego (fragm. wydz. 3-12-308l,r.), j. Grójeckiego (fragm. wydz. 3-12-309a), j. Chobienickiego (fragm. wydz. 2-08-188c, 189a,b, 195f, 202d,f, 210g,h, 220h) opisano jako skupisko	Utrzymanie powierzchni zajętej przez szuwary, zwłaszcza trzcinowe, na stawach i innych zbiornikach wodnych.	brak	brak
6	A043	Gęgawa <i>Anser anser</i>	FV	D-stany na gruntach nadl. przylegające do j. Zbąszyńskiego (fragm. wydz. 3-12-294h,g,l, 299f,d,c,l) oraz j. Kopanickiego (fragm. wydz. 2-08-230-b) opisano jako skupisko	Utrzymanie istniejącego reżimu wodnego, utrzymanie arealu trzcinowisk na stawach i jeziorach; przeciwdziałanie przekształceniom i osuszeniu siedlisk wilgotnych, redukcja drapieżników (m.in.: norki amerykańskiej, lisa, jenota)	brak	brak
7	A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	U1	D-stany na gruntach nadl. w pobliżu j. Zbąszyńskiego (wydz. 3-11-194-l), j. Chobienickiego oraz terenów przy w/w (fragm. wydz. 2-08-220-j,k,b,c,f,i,h) opisano jako terytorium kani czarnej. Na gruntach nadl. nie wyróżniono gniazd kani czarnej.	Przeciwdziałanie zmianom reżimu hydrologicznego rzek; utrzymanie starodrzewi oraz zapewnienie niewielkiej penetracji potencjalnych i rzeczywistych miejsc łęgów.	Utrata siedlisk gniazdowych w wyniku wycinki drzew, w szczególności starodrzewu z okolic zbiorników i dolin rzecznych	Obserwowanie arealu występowania, zlokalizowanie gniazda i objęcie go ochroną strefową
8	A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	U1	D-stany na gruntach nadl. przylegające do j. Lutol (fragm. wydz.: 3-09-c,g,l,r,t, 62h,i,x.) oraz terenów otwartych w pobliżu wsi Strzyżewo (fragm. wydz. 3-11-190b,c,-d,g) opisano jako terytorium kani rudej. Na gruntach nadl. nie wyróżniono gniazd kani rudej.	Przeciwdziałanie zmianom reżimu hydrologicznego rzek; utrzymanie starodrzewi oraz zapewnienie niewielkiej penetracji potencjalnych i rzeczywistych miejsc łęgów.	Utrata siedlisk gniazdowych w wyniku wycinki drzew, w szczególności starodrzewu z okolic zbiorników i dolin rzecznych	Obserwowanie arealu występowania, zlokalizowanie gniazda i objęcie go ochroną strefową

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony		Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego*	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gosp. na stan ochrony przedm. ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gosp. zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedm. ochrony	
9	A081	Blotniak stawowy Circus aeruginosus	U1	D-stany na gruntach nadl. w pobliżu j. Zbąszyńskiego (fragm. wydz.: 3-12-290l,m) opisano jako skupisko Brzeg Obry przy oddz. 3-11-113; J. Nowowiejskie w nieznaczonej odległości od wydz. 3-12-305-l; J. Grójeckie w nieznaczonej odległości od wydz. 3-12-307-f, J. Chobienickie w nieznaczonej odległości od wydz. 2-08-202-f	Przeciwdziałanie nielegalnej zabudowie obrzeży zbiorników wodnych i linii brzegowej na potrzeby rekreacji; przeciwdziałanie przekształceniom i osuszaniu siedlisk wilgotnych.	Utrata siedlisk w wyniku zalesiania terenów otwartych	Nie zmieniać istniejących form użytkowania gruntu w miejscach gniazdowania i żerowania błotniaka
10	A021	Bąk Botaurus stellaris	U1	Brzeg J. Zbąszyńskiego: przy oddz. 3-11-194, przy oddz. 3-12-290; J. Grójeckie - w nieznaczonej odległości od wydz. 3-12-309-ai 3-12-307-f	Przeciwdziałanie nielegalnej zabudowie obrzeży zbiorników wodnych i linii brzegowej na potrzeby rekreacji.	brak	brak
11	A022	Bączek Ixobrychus minutus	XX	J. Zbąszyńskie - przy wydz. 3-12-299-f	Przeciwdziałanie zmianom reżimu hydrologicznego rzek; utrzymanie powierzchni zajętej przez szuwały, zwłaszcza trzcinowe, na stawach i innych zbiornikach wodnych.	brak	brak
12	A069	Podgorzałka Aythya nyroca	XX	lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Przeciwdziałanie zmianom reżimu hydrologicznego rzek	brak	brak
13	A067	Gagoł Bucephala clangula	U2	lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Poprawa stanu czystości wód, w tym roślinności podwodnej i makrobentosu; zwiększenie podaży miejsc lęgów poprzez ochronę starodrzewi.	Utrata miejsc lęgowych w wyniku wycinki starodrzewów, w szczególności drzew dziuplastych	Kontrola drzew przed wycięciem pod kątem występowania dziupli i konsekwentne pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych oraz innych drzew biocenotycznych
14	A094	Rybołów Pandion haliaeetus	XX	lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Przeciwdziałanie eutrofizacji wód, budowa sztucznych platform oraz zapewnienie niewielkiej penetracji potencjalnych i rzeczywistych miejsc lęgów.	Prowadzenie prac leśnych w pobliżu gniazd w sezonie lęgowym; wycinka starodrzewów	Wykonanie prac leśnych poza okresem lęgowym; pozostawianie grup drzew na zrębach i przestoi

Tabela 19 Zadania ochronne dla obszaru: PLB080002 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/ przewidywane metody i okresy realizacji
1	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i> (kod: A017)	2-08-210-g-00	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Wandalizm - Penetracja kolonii lęgowych powodująca płoszenie ptaków i straty w lęgach.	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie co najmniej 300-400 par lęgowych. Poprawa stanu naturalnych żerowisk w Obszarze poprzez odtworzenie stanu czysto-wodnego jezior południowej części.	<p><i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i></p> <p>Ustawienie w miejscach widocznych z wody tablic informujących o zasadach poruszania się po jeziorach oraz o zakazie przybijania do wysp i podpływania w miejsca gniazdowania ptaków.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem w porozumieniu z Nadleśnictwem Wolsztyn.</p> <p>Okres realizacji: w pierwszych 3 latach obow. PZO</p>	

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
							<p>Ustawienie widocznych z wody tablic "Użytek ekologiczny". Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Wolsztyn. Okres realizacji: przez cały okres obowiązywania PZO.</p> <p><i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i></p> <p>Monitoring wybranych parametrów i ocena stanu ochrony populacji wg metodyki GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) i/lub GIOŚ 2011 co 3 lata. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Okres realizacji: przez cały okres obowiązywania PZO.</p> <p><i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i></p> <p>Opracowanie szczegółowej i długofalowej strategii przywrócenia dobrego stanu ekologicznego wód jezior Doliny Obry. Ustanowienie tej strategii w ramach planu ochrony sporządzonego dla południowej części obszaru. Podmiot odpowiedzialny: Burmistrzowie Zbąszynia i Trzciela, Wójt Gm. Siedlec, w por. z RDOŚ w Gorzowie i Poznaniu przy udziale RZGW w Poznaniu oraz Marszałków woj. lubusk. i wlkp. Okres realizacji: w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO</p>
2	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (kod: A028)	2-08-186-b-00 2-08-186-c-00 2-08-186-d-00	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych. Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze.	Wycinka lasu, Penetracja kolonii lęgowych powodująca płoszenie ptaków i straty w lęgach.	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie co najmniej 100-150 par lęgowych. Poprawa stanu naturalnych żerowisk w Obszarze poprzez odtworzenie stanu czystowodnego jezior południowej części. Zabezpieczenie przed przekształceniem i nadmierną penetracją przez człowieka miejsc lęgów.		<p><i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i></p> <p>Ochrona miejsca lęgów, przez wyłączenie wydzieleń z użytkowania rębego i przedrębego oraz ochronę zachowawczą. Odpowiedzialny: Nadleśnictwo Wolsztyn Okres realizacji: cały okres obow. PZO.</p> <p><i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i></p> <p>Monitoring wybranych parametrów i ocena stanu ochrony populacji wg metodyki GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) i/lub GIOŚ 2011 z częstotliwością co 3 lata. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Okres realizacji: przez cały okres obowiązywania PZO.</p> <p><i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i></p> <p>Opracowanie szczegółowej i długofalowej strategii przywrócenia dobrego stanu ekologicznego wód jezior Doliny Obry. Ustanowienie tej strategii w ramach planu ochrony sporządzonego dla południowej części obszaru. Podmiot odpowiedzialny: Burmistrzowie Zbąszynia i Trzciela, Wójt Gm. Siedlec, w por. z RDOŚ w Gorzowie i Poznaniu, przy udziale RZGW w Poznaniu oraz Marszałków woj. lubusk. i wlkp. Okres realizacji: w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
3	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (kod: A075)	2-08-189-c-00	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	Wycinka lasu, niedobór miejsc lęgów, dostępności żerowisk przez cały sezon lęgowy. Straty w lęgach w wyniku płoszenia, płoszenie na żerowiskach. Możliwość śmierci w wyniku kolizji z liniami elektroenergetycznymi.	Utrzymanie liczebności populacji w Obszarze i na jego obrzeżach na poziomie co najmniej 4-6 par, zwiększenie możliwości wyboru odpowiednich miejsc lęgowych poprzez działania ochrony czynnej, zapewnienie niewielkiej penetracji wybranych obszarów, potencjalnych i rzeczywistych miejsc lęgów przez ludzi.	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej:</i>	
						-	1. Wyznaczenie miejsc odpowiednich do zlokalizowania sztucznych platform gniazdowych dla bielika w Obszarze. 2. Montaż sztucznych platform lęgowych. 3. Monitorowanie stanu technicznego sztucznych platform lęgowych i ich ewentualna naprawa. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśniczy Nadl. Wolsztyn w porozumieniu ze sprawującym nadzór nad Obszarem <u>Okres realizacji:</u> Działania 1,2 - w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO, działanie 3 - przez cały okres obowiązywania PZO.
						<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						W celu utrzymania lub poprawy zasobów potencjalnych miejsc lęgowych bielika, na pow. użytkowanych rębnie - we wszystkich typach rębni w granicach Obszaru - pozostawianie 5% drzew w formie grup i/lub kęp do naturalnego rozkładu. W miarę możliwości łączenie kęp pozostawianych w sąsiednich wydz. W wyjątkowych sytuacjach (wymagania hodowli lasu) - pozostawienie zamiast kęp po drzew w ilości 10-20 szt./ha. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> RDLP Zielon Góra, Nadleśnictwo Wolsztyn <u>Okres realizacji:</u> cały okres obow. PZO.	Nie udostępnianie do zwiedzania rezerwatu „Wyspa na jez. Chobienickim” <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Sprawujący nadzór nad Obszarem <u>Okres realizacji:</u> przez cały okres obowiązywania PZO Ustawienie w miejscach widocznych z wody tablic informujących o zasadach poruszania się po jeziorach oraz o zakazie przybijania do wysp i podpytywania w miejsca gniazdowania ptaków. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Sprawujący nadzór nad Obszarem w porozumieniu z Nadleśnictwem Wolsztyn . <u>Okres realizacji:</u> w pierwszych 3 latach obowiązywania PZO
						<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
-	Monitoring wybranych parametrów i ocena stanu ochrony populacji wg metodyki GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) i/lub GIOŚ 2011 z częstotliwością co 3 lata. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Sprawujący nadzór nad Obszarem <u>Okres realizacji:</u> przez cały okres obowiązywania PZO.						
<i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i>							
-	Opracowanie szczegółowej i długofalowej strategii przywrócenia dobrego stanu ekologicznego wód jezior Doliny Obry. Ustanowienie tej strategii w ramach planu ochrony sporządzonego dla południowej części obszaru. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Burmistrzowie Zbąszynia i Trzciana, Wójt Gm. Siedlec, w por. z RDOŚ w Gorzowie i Poznaniu, przy udziale RZGW w Poznaniu oraz Marszałków woj. lubusk. i wlkp. <u>Okres realizacji:</u> w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO						

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
4	Żuraw <i>Grus grus</i>	2-08-220-f-00	-	Fragmentacja i zwiększona penetracja strefy szuwarów oraz obrzeży wód, powodująca płoszenie ptaków i straty w lęgach.	Utrzymanie odpowiednich warunków siedliskowych i populacji lęgowej na poziomie co najmniej 35-40 par, zapewnienie niewielkiej penetracji wybranych obszarów, potencjalnych i rzeczywistych miejsc lęgów przez ludzi, przeciwdziałanie przekształceniom i osuszaniu siedlisk podmokłych, zapewnienie formalnej ochrony istotnej części stanowisk w Obszarze	-	<p><i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i></p> <p>Monitoring wybranych parametrów i ocena stanu ochrony populacji wg metodyki GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) i/lub GIOŚ 2011 z częstotliwością co 3 lata. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Okres realizacji: przez cały okres obowiązywania PZO.</p>
						-	<p><i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i></p> <p>Opracowanie szczegółowej i długofalowej strategii przywrócenia dobrego stanu ekologicznego wód jezior Doliny Obry. Ustanowienie tej strategii w ramach planu ochrony sporządzonego dla południowej części obszaru. Podmiot odpowiedzialny: Burmistrzowie Zbąszynia i Trzciela, Wójt Gm. Siedlec, w por. z RDOŚ w Gorzowie i Poznaniu, przy udziale RZGW w Poznaniu oraz Marszałków woj. lubusk. i wlkp. Okres realizacji: w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO</p> <p>Szczegółowe rozpoznanie liczebności i rozmieszczenia gatunku w Obszarze, rozpoznanie i ocena wpływu gatunków inwazyjnych na populację lęgowe. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Okres realizacji: w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO.</p>
						-	

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w zasięgu Obszaru zlokalizowane są grunty Leśnictw: Kopanica, Przychodzko, Nowy Dwór i Stefanowo, na łącznej powierzchni 1126,52 ha (w tym obiekty liniowe: 22,36 ha) (w zasięgu terytorialnym: 3977 ha). Szczegółowy wykaz wydzieleń leżących na terenie OSO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 20 Wykaz wydzieleń położonych w zasięgu OSO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"

Obręb	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w zasięgu OSO [ha]
Wolsztyn	183g, 184a-m, 185a-o, 186a-m, 187a-m, 188a-f, 189a-j, 192a-i, 193a-j, 194a-i, 195a-j, 199a-n, 200a-o, 201a-i, 202a-f, 209a-m, 210a-g, 220a-k, 229a-l, 230a-o, 236i-t, 244a-h, 248a-t, obiekty liniowe	493,62
Zbąszyń	35a-k, 60a-l, 61a-l, 62a-x, 7a-g, 78bx, 8a-y, 9a-t, 110a-z, ax-gx, 111a-g, 112a-h, 113a-n, 171a, 190a-g, 194h-l, 79a-r, 80a-s, 81a-l, 82a-p, 290a-n, 293a-m, 294a-m, 298a-j, 299a-l, 303h, 304a-i, 305a-l, 306f-j, 307b,c,f,g, 308a-r, 309a, obiekty liniowe	632,9
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		1126,52

3.1.3.3. PLH080002 "JEZIORA PSZCZEWSKIE I DOLINA OBRY"

Zatwierdzony jako Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty w listopadzie 2007 roku, obejmuje łącznie 15 305,7 ha.

Obszar obejmuje szerokie, południkowe obniżenie położone pomiędzy Pojezierzem Łagowskim, a Pojezierzem Poznańskim, w regionie Bruzdy Zbąszyńskiej. Rzeka Obra przepływa tu przez szereg jezior leżących w rynn timerodowcowej, z których największe to Jezioro Zbąszyńskie. Jeziora są płytkie, eutroficzne, otoczone rozległymi torfowiskami niskimi i przejściowymi wśród lasów łągowych. Lesistość wynosi ok. 45% powierzchni obszaru, przeważają bory sosnowe. W ostoi występują też rozległe łąki i pastwiska.

Na terenie Obszaru występują dobrze zachowane typy siedlisk zarówno nieleśnych jak i leśnych, w tym 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ważny dla fauny związanej z siedliskami wodno-błotnymi. Stwierdzono tu 9 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, na terenie Obszaru, na strychach budynków mieszkalnych w Sierczynku i Prądówce zlokalizowane są jedne z większych kolonii nocka dużego w Wielkopolsce.

Obszar w większości położony jest na terenie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego z rezerwatami przyrody: Dąbrowa na Wyspie, Jeziora Gołyńskie, Jezioro Wielkie, obejmuje także rezerwat przyrody Wyspa na Jez. Chobienickim.

Jako istniejące zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru, w projekcie *Planu Zadań Ochronnych* wskazuje się m.in.: zanieczyszczenia wód powierzchniowych, zaniechanie dotychczasowych form użytkowania np. koszenia, wypasania. Potencjalne zagrożenia stanowić może m.in.: niekontrolowana wycinka lasu, usuwanie starych drzew i martwego drewna. Szczegółowo zagrożenia, a także zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotów ochrony zestawiono w tabelach: 21, 22 w dalszej części niniejszego opracowania.

W tabelach poniżej zamieszczono wykaz siedlisk przyrodniczych oraz gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej zainwentaryzowanych na terenie omawianego Obszaru. Należy mieć na uwadze, że wykaz ten dotyczy całego Obszaru - na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn może występować jedynie część z niżej wymienionych siedlisk i gatunków.

Tabela 21 Siedliska przyrodnicze uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony na terenie SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"(wg SDF, proj. PZO)

Kod	Nazwa siedliska	% pokr.	Stopień reprezen.	Względna pow.	Stan zach.	Ocena ogólna
2230	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,1	C	C	C	C
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	14,3	A (B)	B	A (B)	A (B)
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	0,1	B (C)	C	B (C)	C
6430	Ziolorośla górskie <i>Adenostylin alliariae</i> i ziolorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	0,5	A (C)	C	A (B)	A (C)
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	0,8	B (C)	C	B (C)	C
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	0,1	B (C)	C	B (C)	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	0,4	A (C)	C	A (C)	A (C)
9190	Kwaśne dąbrowy	0,4	B (C)	C	B (C)	B (C)
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>	2,9	A (B)	C	A (B)	A (B)
3140*	Twardowodne oligo - i metoroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	3,8	B	C	B	B
3160*	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	0,1	C	C	C	C
91D0*	Bory i lasy bagienne	0,1	C	C	C	C
91F0*	Łęgowe lasy dębowo - wiązowo - jesionowe	0,1	C	C	C	C
91I0*	Świetlista dąbrowa	0,1	C	C	C	C
91T0*	Sosnowy bór chrobotkowy	0,2	C	C	C	C

(źródło: www.natura2000.gov.pl, www.gorzow.rdos.gov.pl)

*"Zaznaczono gatunki proponowane w projekcie PZO do uznania za przedmiot ochrony w Obszarze.

Tabela 22 Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony na terenie SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" (wg SDF, proj. PZO)

Kod	Nazwa gatunku	Populacja	Ocena znaczenia dla Obszaru*		
			Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	C	B	C	C
1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C	B	C	C
1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	C	B	C	C
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	C	B	C	B
1149	Koza <i>Cobitis taenia</i>	C	B	C	C
1084*	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	C	C	C	C
1088*	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	C	C	C	C
1166*	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	C	C	C	C
1220*	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	C	C	C	C

(źródło: www.natura2000.gov.pl, www.gorzow.rdos.gov.pl)

***Populacja** - A:15-100%, B: 2-15%, C: 0-2%, D: nieistotna; **Stan zachowania** - A: doskonale zachowanie, B: dobre zachowanie, C: przeciętny lub zubożały; **Izolacja** - A: populacja prawie izolowana, B: nieizolowana, ale na peryferiach zasięgu gatunku, C: nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku; **Ocena ogólna** - A: znakomita, B: dobra, C: znacząca.

*"Zaznaczono gatunki proponowane w projekcie PZO do uznania za przedmiot ochrony w Obszarze.

Tabela 23 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony		Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony	
SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK PLH080002 "JEZIORA PSZCZEWSKIE I DOLINA OBRZY" - siedliska przyrodnicze							
1	2230	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	U1	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Obecność piaszczystego, przepuszczalnego i ubożego podłoża; Utrzymanie terenu otwartego, nieporośniętego drzewami/krzewami	Zalesianie terenów otwartych, na których zainwentaryzowano siedlisko	Nie przekształcać płatów siedliska, w razie potrzeby ograniczać sukcesję drzew i krzewów, nie zalesiać.
2	3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	U2	3-12-305-h-00 Powierzchnia: 0,43 ha	Utrzymanie właściwej siedlisku trofii, czystości wód, oraz roślinności szuwarowej, nadbrzeżnej. Właściwe utrzymanie stosunków wodnych w obrębie zbiorników wodnych i ich zlewni.	Usuwanie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika w wyniku cięć rębnych.	W wydz. sąsiadujących z siedliskiem, wskazane jest pozostawienie wzdłuż wybrzeży zbiornika 30-60 metrowego pasa ekotonowego bez użytkowania.
3	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	U2	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Wybitnie ekstensywne koszenie, najlepiej raz na kilka lat, (sierpień-październik). Istotny jest również zmienny poziom wody – łąka nie może być ani stale zabagniona, ani stale przesuszona.	Zalesianie.	Nie zalesiać. Utrzymywać ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe.
4	6430	Ziołorośla górskie <i>Adenostyion alliariae</i> i ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	U1/ FV	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Zachowanie ekotonów oraz właściwych warunków wodnych.	Usuwanie drzew i krzewów w dolinach rzecznych	Z płatów siedliska nie usuwać zadrzewień i zakrzaczeń, wskazane jest eliminowanie gatunków obcych.
5	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	U1	2-08-220-c-00 3-09-61-l-00 3-11-110-fx-00 3-12-308-a-00 3-12-293-i-00 3-12-294-i-00 Powierzchnia: 12,43 ha	Utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowe, z wykluczeniem odwadniania, przeorywania, nawożenia i podsiewania.	Zalesianie	Nie zalesiać. Utrzymywać ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe.
6	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	U2	2-08-184-l-00 Powierzchnia: 0,42 ha	Utrzymanie reżimu wodnego i ewentualna renaturalizacja warunków wodnych.	Zalesianie, usuwanie drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk.	Nie zalesiać. W wydz. sąsiadujących z siedliskiem, wskazane jest, aby pozostawić na obrzeżu 30-50 metrowy pas ekotonowy bez użytkowania.
7	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	U1	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Odstąpienie od rębni zupełnych, stosowanie różnorodnego składu gatunkowego (właściwego jednak dla siedliska).	Wycinka lasu, zmniejszenie udziału starodrzewu, niedobór martwego drewna, neofityzacja runa.	Stosować rębnie częściowe z wydłużonym okresem odnowienia oraz pozostawiać kępy starodrzewu, z nagromadzeniem drzew starych, dziuplastych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony		Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
8	9190	Kwaśne dąbrowy	U1 3-11-194-1-00 Powierzchnia: 0,77 ha	Odstąpienie od rębni zupełnych.	Wycinka lasu, zmniejszenie udziału starodrzewu, niedobór martwego drewna, neofityzacja runa.	Pozostawić do 10% starodrzewów bez zbiegu, w tym także martwego drewna. Wprowadzić typ drzewostanu: Db oraz stopniowo eliminować zniekształceni poprzez przebudowę drzewostanu cięciami trzebieżowymi lub rębniami złożonymi. Usunąć z siedliska sosnę oraz gatunki obce geograficznie.
9	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	U1 2-08-185i.n, 186c.d.g.m, 188c, 189a.g, 195f, 200k, 201i, 202d, 209j,l,m, 210f, 220f,h, 230o; 3-09-35c, 62h,i, 8c,d,y, 9m; 3-11-111f,g, 80l,m, 81d, 82c,d,f,j, 3-12-290i, 293g,j, 298d,i, 299h, 308b Powierzchnia: 81,63 ha	Utrzymywanie odpowiednich warunków hydrologicznych (siedlisko wrażliwe na zmiany warunków wodnych)	Wycinka lasu, zmniejszenie udziału starodrzewu, niedobór martwego drewna, neofityzacja runa, zmiany stosunków wodnych.	Ograniczyć użytkowanie rębne oraz wyłączyć z użytkowania rębnią zupełną. W płatach siedliska graniczących bezpośrednio z ciekami wodnymi lub brzegami jezior - wzdłuż linii brzegowej zaleca się pozostawienie 30-50 m pasa starodrzewu bez zbiegu (w tym martwego drewna).
10	3140	Twardowodne oligo - i metoroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	U1 Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Utrzymanie odpowiedniej trofii i czystości wód zbiorników, a także występującej w jeziorze roślinności podwodnej oraz roślinności szuwarowej na brzegu.	Usuwanie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika w wyniku cięć rębnych.	W wydz. sąsiadujących z siedliskiem, wskazane jest pozostawienie wzdłuż wybrzeży zbiornika 30-60 metrowego pasa ekotonowego bez użytkowania.
11	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	U1 Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Zakaz przeprowadzania zmian w tempie i obiegu wody oraz w przypadku już istniejących zaburzeń - przywrócenie pierwotnych warunków wodnych.	Usuwanie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika w wyniku cięć rębnych.	W wydz. sąsiadujących z siedliskiem, wskazane jest pozostawienie wzdłuż wybrzeży zbiornika 30-60 metrowego pasa ekotonowego bez użytkowania.
12	91D0	Bory i lasy bagienne	U2 3-09-9-b-00 3-12-304-g-00 Powierzchnia: 2,64 ha	Utrzymanie warunków wodnych, w których rozwija się siedlisko (bezodpływowych obniżen terenu, z lustrem wody blisko powierzchni, wypełnionych najczęściej płytką warstwą torfu przejściowego lub murszu) oraz luźnego zwarcia drzewostanu.	Wycinka drzew, zmiany stosunków wodnych.	Wyłączyć z użytkowania rębne.
13	91I0	Świetlista dąbrowa	FV Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony			Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
14	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	U1	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Ubogie warunki wodne oraz kwaśne podłoże (nie dopuścić do eutrofizacji)	Odnowienia lasu po wycince, wprowadzanie podszytów i podsadzeń, wycinka lasu.	5-10% powierzchni płatów siedliska obejmujących np. najuboższe fragmenty, szczyty wydm czy miejsca najlepiej wykształconymi płatami chrobotków pozostawić bez zabiegów. W d-stanach użytkowanych gospodarczo utrzymywać zwarcie przerywane, stosować wyższą intensywność cięć. Wskazane jest usuwanie samosiewów zwiększających zwarcie.
SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK PLH080002 "JEZIORA PSZCZEWSKIE I DOLINA OBRZY" - gatunki roślin i zwierząt							
1	1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	U1	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa *	Utrzymanie istniejących miejsc zimowania i żerowania	brak	brak
2	1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	FV	2-08-230-h-00 3-09-62-x-00 3-12-290-h-00	Ograniczenie regulacji rzek i strumieni; przeciwdziałanie degradacji siedlisk w wyniku zanieczyszczeń wód	Usuwanie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów (w miejscach występowania gatunku)	Pozostawianie nadbrzeżnych zadrzewień i zakrzewień
3	1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	XX	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	Ograniczenie regulacji rzek i strumieni; przeciwdziałanie degradacji siedlisk w wyniku zanieczyszczeń wód	Usuwanie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów (w miejscach występowania gatunku)	Pozostawianie nadbrzeżnych zadrzewień i zakrzewień
4	1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	FV	2-08-184-l-00 2-08-185-i -00 2-08-185-l-00	Przeciwdziałanie degradacji siedlisk (zbiorników, cieków i oczek wodnych i ich nadbrzeży).	brak	Pozostawianie bez zabiegów strefy 25-30 m od potoków i wód, pozostawianie odpadów pożytkowych (np. gałęzi)
5	1149	Koza <i>Cobitis taenia</i>	XX	Podana lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie nadleśnictwa	-	brak	brak
6	1084	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	XX	2-08-189-b-00 2-08-189-c-00 2-08-189-f-00 2-08-189-h-00 2-08-189-i-00	Drzewa zasiedlone przez owady pozostawić do naturalnego rozkładu. Obecność starodrzewu, martwego drewna w d-stanie.	Wycinka lasu, usuwanie martwych i obumierających drzew	Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zwłaszcza drzewa dziuplaste, możliwie najlepiej nasłonecznione. W pobliżu zasiedlonych przez pachnicę drzew zaleca się pozostawienie ok. 10-u w/w drzew
7	1088	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	XX	2-08-189-b-00 2-08-189-c-00 2-08-189-f-00 2-08-189-h-00 2-08-189-i-00	Drzewa zasiedlone przez owady pozostawić do naturalnego rozkładu.	Wycinka lasu, usuwanie martwych i obumierających drzew	Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zwłaszcza zasiedlone przez kozioroga. Utrzymywanie istniejących ostoi ksylobiontów

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony			Lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
8	1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	FV	2-08-184-1-00 2-08-185-i -00 2-08-185-1-00	Zabezpieczenie znanych stanowisk przez przekształceniem, Przeciwdziałanie degradacji siedlisk (zbiorników, cieków i oczek wodnych i ich nadbrzeży).	brak	Pozostawianie bez zabiegów strefy 25-30 m od potoków i wód, pozostawianie odpadów pożyrebowych (np. gałęzi)
9	1220	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	XX	Nie stwierdzono na gruntach nadleśnictwa*	-	-	-

Tabela 24 Zadania ochronne dla obszaru: PLH080002 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> (kod: 3150)	3-12-305-h-00	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; nawożenie, nawozy sztuczne; infrastruktura sportowa i rekreacyjna; wycinka lasu	Zatrzymanie procesów degradacji siedliska w południowej części Obszaru. Utrzymanie właściwego stanu zidentyfikowanych płatów. Ochrona obrzeży jezior stanowiących siedlisko przed degradacją i przekształceniem	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						W lasach graniczących z wodami stanowiącymi siedlisko 3150 pozostawianie pasa szerokości 30-60 m drzewostanu do naturalnej śmierci i rozpadu. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Wolsztyn Okres realizacji: cały okres obowiązywania PZO	-
						<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
						-	Monitoring prowadzony raz na 5 lat zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) na 6 reprezentatywnych stanowiskach. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
<i>Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i>						Opracowanie szczegółowej i długofalowej strategii przywrócenia dobrego stanu ekologicznego wód jezior Doliny Obry, zawierającej: rozpoznanie stanu aktualnego i jego bezpośrednich przyczyn, ocenę możliwości i wskazanie metod naprawy, wariantowe określenie zakresu niezbędnych działań, określenie harmonogramu ich realizacji, kosztów oraz możliwych źródeł finansowania. Ustanowienie tej strategii w ramach planu ochrony sporządzonego dla południowej części obszaru. Podmiot odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Okres realizacji: w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO	

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
2	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i> (kod: 6510)	3-09-61-l-00 3-11-110-fx-00 3-12-308-a-00 3-12-293-i-00 3-12-294-i-00 2-08-220-c-00	Zaniechanie/ brak koszenia	-	Utrzymanie lub odtworzenie powierzchni siedliska w Obszarze, na co najmniej 80 ha. Utrzymanie bądź doprowadzenie co najmniej 50% płatów siedliska do stanu właściwego.	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej:</i>	
						-	<i>Działania obligatoryjne:</i> Utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, z wykluczeniem odwadniania, przeorywania, nawożenia i podsiewania. <i>Działania fakultatywne:</i> Wprowadz. i/lub utrzymanie we wskazanym obszarze wdrażania, formy użytkowania terenu, polegającej na ekstensywnym koszeniu trwałych użytków zielonych. <i>Metody:</i> koszenie ręczne lub mechaniczne <i>Miejsce realizacji:</i> 3-09-61-l, 3-11-110-fx, 3-12-308-a <i>Podmiot odpowiedzialny:</i> Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 <i>Okres realizacji:</i> cały okres obowiązywania PZO
						<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
-	-	Monitoring prowadzony raz na 5 lat wg metodyki GIOS i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) na 4 reprezentatywnych stanowiskach. <i>Podmiot odpowiedzialny:</i> Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000					
3	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod: 7140)	2-08-184-l-00	-	Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Powstrzymanie procesów degradacji, wyprowadzenie wszystkich płatów siedliska ze stanu U2	-	-
4	Kwaśne dąbrowy (kod: 9190)	3-11-194-l-00	-	Wycinka lasu	Formalne zabezpieczenie i utrzymanie co najmniej 50% najcenniejszych płatów siedliska pod ochroną zachowawczą. Utrzymanie siedliska w Obszarze na pow. co najmniej 45 ha. Doprowadzenie lub utrzymanie co najmniej 50% pow. siedliska w stanie właściwym	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						-	W cięciach rębnych wszystkich typów, także częściowych i stopniowych, pozostawianie 5% drzewostanu do naturalnej śmierci i rozpadu, oraz pozostawianie drzew biocenotycznych. W pracach odnowieniowych stosowanie przyrodniczych typów drzewostanów: Db na siedliskach LMśw, Lśw, LMw, Lw; także przy przebudowie sztucznych drzewostanów nie będących obecnie dąbrowami na siedliskach dąbrów. <i>Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Wolsztyn</i> <i>Okres realizacji:</i> cały okres obowiązywania PZO.
						<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
-	-	Monitoring prowadzony raz na 5 lat wg metodyki GIOS i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) na 2 reprezentatywnych stanowiskach. <i>Podmiot odpowiedzialny:</i> Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000					

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
5	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod: 91E0)	2-08-185i,n, 186c,d,g,m, 188c, 189a,g, 195f, 200k, 201i, 202d, 209j,l,m, 210f, 220f,h, 230o; 3-09-35c, 62h,i, 8c,d,y, 9m; 3-11-111f,g, 80l,m, 81d, 82c,d,f,j, 3-12-290i, 293g,j, 298d,i, 299h, 308b	-	Wycinka lasu	Formalne zabezpieczenie i utrzymanie co najmniej 20% najcenniejszych płatów siedliska pod ochroną zachowawczą. Utrzymanie siedliska w Obszarze na pow. co najmniej 420 ha. Doprowadzenie lub utrzymanie co najmniej 50% pow. siedliska w stanie właściwym	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						Uznanie za powierzchnie referencyjne, pozostawienie bez wskazówek gospodarczych <u>Miejsce realizacji:</u> 2-08-209-l, 2-08-209-m, 2-08-210-f, 2-08-220-f, 2-08-220-h.	
						Preferowanie rębni złożonych, we wszystkich cięciach rębnych wszystkich typów pozostawianie 5% drzewostanu do naturalnej śmierci i rozpadu, oraz pozostawianie drzew biocenotycznych. <u>Miejsce realizacji:</u> pozostałe wydz. z 91E0 w granicach Obszaru. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśnictwo Wolsztyn <u>Okres realizacji:</u> cały okres obowiązywania PZO	
						<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
						Monitoring prowadzony raz na 5 lat zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na 6 reprezentatywnych stanowiskach. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000	
6	*Bory i lasy bagienne (kod: 91D0)	3-09-9-b-00 3-12-304-g-00	-	Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych.	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						Uznanie za powierzchnie referencyjne, pozostawienie bez wskazówek gospodarczych <u>Miejsce realizacji:</u> 3-09-9-b-00 <u>Okres realizacji:</u> cały okres obowiązywania PZO	
1	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> (kod: 1337)	2-08-230-h-00 3-09-62-x-00 3-12-290-h-00	-	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Utrzymanie właściwego stanu gatunku w Obszarze, rozwiązywanie ewentualnie pojawiających się konfliktów z gospodarką człowieka.	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka - lokalizacja na terenie nadleśnictwa	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony*		Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania i podmiotem odpowiedzialnym	
			Istniejące	Potencjalne		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
2	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> (kod:1166)	2-08-184-l-00 2-08-185-i -00 2-08-185-l-00		Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Utrzymanie właściwego stanu gatunku w Obszarze, przeciwdziałanie degradacji siedlisk. Zabezpieczenie znanych stanowisk przez przekształceniem.	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej:</i>	
						Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk (zbiorników wodnych lub mokradeł), w przypadku silnego zarastania obrzeży należy usunąć nalot drzew lub krzewów w pasie 10-15 m od brzegu, szczególnie od strony południowej i wschodniej. <u>Miejsce realizacji:</u> 2-08-184l, 2-08-185i, 2-08-185l <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśnictwo Wolsztyn <u>Okres realizacji:</u> jednorazowo, w miarę potrzeb, w okresie obowiązywania PZO	-
3	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> (kod: 1188)			Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Utrzymanie właściwego stanu gatunku w Obszarze, przeciwdziałanie degradacji siedlisk.	<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:</i>	
						-	Monitoring prowadzony zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ i IOP w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na wymaganej ilości reprezentatywnych stanowiskach. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
						<i>Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i>	
						-	Rozpoznanie lub uzupełnienie rozmieszczenia traszki grzebieniastej w Obszarze, ocena stanu ochrony oraz zaprojektowanie ewentualnych działań ochronnych. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 <u>Okres realizacji:</u> w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO
4	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> (kod: 1084)	2-08-189-b-00 2-08-189-c-00 2-08-189-f-00 2-08-189-h-00 2-08-189-i-00 (Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim")		Wycinka lasu, usuwanie martwych i obumierających drzew	Ochrona zachowawcza stanowisk i zabezpieczenie perspektyw rozwoju populacji	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:</i>	
						Ochrona zachowawcza wydzieleni ze stanowiskami obu gatunków, pojedynczych dębów w wieku ponad 100 lat, także martwych i obumierających w wydzieleniach leżących w promieniu 1 km od znanych stanowisk obu gatunków w Obszarze. W wydzieleniach z dębem, jako gatunkiem lasotwórczym w tym obszarze we wszystkich rębniach pozostawianie kęp dębów stanowiących 5% drzewostanu lub 10-20 drzew do naturalnej śmierci i rozpadu. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśnictwo Wolsztyn <u>Okres realizacji:</u> cały okres obowiązywania PZO	-
5	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> (kod:1088)					<i>Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony:</i>	
						-	Rozpoznanie lub uzupełnienie rozmieszczenia gatunków w Obszarze, ocena stanu ochrony oraz zaprojektowanie ewentualnych działań ochronnych. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 <u>Okres realizacji:</u> w ciągu 3 pierwszych lat obow. PZO

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w zasięgu Obszaru zlokalizowane są grunty Leśnictw: Kopanica, Przychodzko, Nowy Dwór, Stefanowo, na łącznej powierzchni 1126,52 ha (w tym obiekty liniowe: 22,36 ha) (w zasięgu terytorialnym: 3977 ha). Szczegółowy wykaz wydzieleń leżących na terenie SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 25 Wykaz wydzieleń położonych w zasięgu SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w zasięgu SOO [ha]
Wolsztyn	183g, 184a-m, 185a-o, 186a-m, 187a-m, 188a-f, 189a-j, 192a-i, 193a-j, 194a-i, 195a-j, 199a-n, 200a-o, 201a-i, 202a-f, 209a-m, 210a-g, 220a-k, 229a-l, 230a-o, 236i-t, 244a-h, 248a-t, obiekty liniowe	493,62
Zbąszyń	35a-k, 60a-l, 61a-l, 62a-x, 7a-g, 78bx, 8a-y, 9a-t, 110a-z, ax-gx, 111a-g, 112a-h, 113a-n, 171a, 190a-g, 194h-l, 79a-r, 80a-s, 81a-l, 82a-p, 290a-n, 293a-m, 294a-m, 298a-j, 299a-l, 303h, 304a-i, 305a-l, 306f-j, 307b,c,f,g, 308a-r, 309a, obiekty liniowe	632,9
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		1126,52

3.1.4. SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Siedlisko przyrodnicze obejmuje obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne (art.5.pkt.17. Ustawy o ochronie przyrody).

Na podstawie powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzięki fauny i flory przeprowadzonej w latach 2006-2007 w Lasach Państwowych oraz jej weryfikacji podczas prowadzonych prac terenowych, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.

Tabela 26 Zestawienie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, w granicach Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO), wyznaczanych w ramach europejskiej sieci Natura 2000

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.*	Adres leśny**	Pow.[ha]	Uwagi
SIEDLISKA NIELEŚNE					
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	3-12-305 -h -00	0,43	-
			RAZEM	0,43	
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	B	2-08-220 -c -00	3,4	-
		B	3-09-61 -l -00	2,07	
		B	3-11-110 -fx -00	1,6	
		B	3-12-293 -i -00	1,76	
		B	3-12-294 -i -00	2,58	
		B	3-12-308 -a -00	1,02	
			RAZEM	12,43	
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	2-08-184 -l -00	0,42	-
		RAZEM			
Razem siedliska przyrodnicze nieleśne				13,28	
SIEDLISKA LEŚNE					
9190-2	Śródładowe kwaśne dąbrowy (Calamagrostio - Quercetum)	B	3-11-194 -l -00	0,77	-
		RAZEM			
91D0-1	Brzezina bagienna (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis)	B	3-09-9 -b -00	1,32	-
		B	3-12-304 -g -00	1,32	
		RAZEM			
91E0-3	Nizowy lęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum)	B	2-08-185 -i -00	3,08	-
		B	2-08-185 -n -00	0,72	
		B	2-08-186 -c -00	0,4	
		B	2-08-186 -d -00	1,07	
		B	2-08-186 -g -00	1,32	
		C	2-08-186 -m -00	1,37	
		C	2-08-188 -c -00	4,92	
		C	2-08-189 -a -00	5,94	
		B	2-08-189 -g -00	0,2	
		C	2-08-195 -f -00	3,7	
B	2-08-200 -k -00	1,44			

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.*	Adres leśny**	Pow.[ha]	Uwagi
91E0-3	Nizowy łęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum)	B	2-08-201 -i -00	1,34	
		B	2-08-202 -d -00	1,95	
		B	2-08-209 -j -00	1,12	
		B	2-08-209 -l -00	1,23	
		B	2-08-209 -m -00	0,98	
		B	2-08-210 -f -00	2,16	
		B	2-08-220 -f -00	5,12	
		B	2-08-220 -h -00	3,21	
		B	2-08-230 -o -00	0,49	
		B	3-09-8 -c -00	0,39	
		B	3-09-8 -d -00	4,21	
		B	3-09-8 -y -00	1,03	
		B	3-09-9 -m -00	0,8	
		C	3-09-35 -c -00	0,96	
		B	3-09-61 -g -00	0,52	
		B	3-09-62 -h -00	5,09	
		B	3-09-62 -i -00	2,98	
		B	3-11-80 -l -00	1,02	
		B	3-11-80 -m -00	10,83	
		C	3-11-81 -d -00	0,38	
		C	3-11-82 -c -00	0,28	
		C	3-11-82 -d -00	0,86	
		C	3-11-82 -f -00	0,94	
		C	3-11-82 -j -00	2,52	
		B	3-11-111 -f -00	0,93	
		B	3-11-111 -g -00	0,34	
		B	3-12-290 -i -00	0,83	
		B	3-12-293 -g -00	0,96	
		B	3-12-293 -j -00	0,46	
		B	3-12-298 -d -00	1,29	
B	3-12-298 -i -00	0,72			
B	3-12-299 -h -00	1,65			
B	3-12-308 -b -00	0,4			
RAZEM				82,15	
Razem siedliska leśne				85,56	
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN (w zasięgu SOO)				98,84	

*Stan zachowania: A- doskonale, B- dobre, C- średnie lub zubożałym stanie; ** Adres leśny: 1-Obra, 2-Wolsztyn, 3-Zbąszyń; 01-Dąbrowa, 02-Kęłbłowo, 03-Zacisze, 04-Jaromierz, 05-Bełęcín, 06-Nowe Tłoki, 07-Kopanica, 09-Przychodźko, 10-Huta, 11-Nowy Dwór, 12-Stefanowo

Tabela 27 Zestawienie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, poza granicami SOO

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.	Adres leśny	Pow.[ha]	Uwagi
SIEDLISKA NIELEŚNE					
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	B	1-02-93 -b -00	0,29	
		B	1-02-92 -d -00	0,36	
		B	1-02-90 -l -00	0,54	Płat siedl. w cz. W
		B	1-02-92 -f -00	0,48	
		B	1-02-92 -c -00	0,07	Płat siedl. w cz. NE
		B	1-02-93 -d -00	0,12	
		B	2-06-138 -a -00	0,68	
		B	2-06-120 -m -00	4,74	
RAZEM				7,28	
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	1-03-144 -j -00	0,5	
		B	1-03-145 -c -00	4,28	
		B	1-03-130 -f -00	0,64	
		RAZEM			
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	B	1-01-6A -c -00	21,36	
		B	1-01-6E -j -00	0,07	
		B	1-01-6A -d -00	3,03	
		B	1-01-6A -f -00	0,75	
		B	1-01-6A -g -00	1,32	
		B	1-01-6C -g -00	21,54	
		B	1-01-6E -a -00	39,95	
		B	1-01-6E -b -00	7,19	
		B	1-01-6E -c -00	1,82	
		B	1-01-6E -i -00	1,53	
		B	1-01-6E -d -00	0,04	
		B	1-01-6B -b -00	17,86	
		B	1-01-6C -b -00	5,92	
		B	1-01-6C -f -00	6,08	
		B	1-01-6D -a -00	45,75	
B	1-01-18 -g -00	3,63			
B	1-01-6E -k -00	0,09			

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.	Adres leśny	Pow.[ha]	Uwagi
		B	1-01-6E -h -00	2,88	
		B	1-01-6B -c -00	2,33	
		B	1-01-6E -g -00	0,07	
		B	1-01-6B -a -00	6,58	
		B	1-01-6E -f -00	0,06	
		B	1-01-6B -d -00	1,35	
		B	1-01-6C -c -00	0,79	
		B	1-01-6C -h -00	0,8	
		B	1-01-6C -i -00	0,49	
		B	1-01-6C -d -00	0,28	
		B	1-01-18 -h -00	5,22	
		B	1-01-18 -i -00	0,55	
		B	1-01-6A -b -00	9,15	
		RAZEM		208,48	
6430	Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	B	1-02-90 -a -00	0,99	
		B	2-06-122 -g -00	0,5	
		B	2-06-122 -j -00	1,79	
		RAZEM		3,28	
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	B	1-02-89 -f -00	0,23	
		B	1-03-182 -b -00	0,44	
		B	1-04-248 -dx -00	3,1	
		B	2-05-48 -b -00	0,8	
		B	2-05-50 -b -00	0,25	
		B	2-05-56 -a -00	0,62	
		B	2-05-56 -b -00	1,74	
		B	2-05-59 -c -00	0,78	
		B	2-06-104 -d -00	0,16	
		B	2-06-104 -f -00	0,46	
		B	2-06-104 -g -00	0,46	
		B	2-06-104 -h -00	1,04	
		B	2-06-120 -a -00	0,58	
		B	2-06-120 -c -00	0,7	
		B	2-06-120 -d -00	0,19	
		B	2-06-120 -g -00	1,25	
		B	3-11-186 -n -00	0,95	
		B	3-12-255 -n -00	2,47	
		RAZEM		16,22	
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	B	1-03-186 -j -00	1,48	
		B	1-03-172 -j -00	0,02	
		RAZEM		1,5	
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	C	1-03-146 -d -00	1,08	
		B	1-03-152 -j -00	2,23	
		B	1-03-170 -g -00	1,39	
		C	1-03-171 -h -00	0,57	
		B	1-03-172 -i -00	0,08	
		B	1-03-184 -l -00	0,32	
		B	1-03-185 -d -00	4,56	
		C	1-04-240 -f -00	0,57	
		B	2-06-101 -g -00	0,38	
		B	2-06-105 -i -00	2,81	
		C	2-08-215 -c -00	0,6	
		C	2-08-216 -i -00	1,61	
		C	2-08-225 -c -00	0,64	
		B	3-11-168 -m -00	0,32	
		RAZEM		17,16	
Razem siedliska przyrodnicze nieleśne				259,34	
SIEDLISKA LEŚNE					
9170-1	Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	B	1-01-5 -b -00	2,1	
		B	1-02-53 -a -00	1,3	
		C	2-05-49 -a -00	1,77	
		C	2-05-59 -i -00	1,52	
		B	2-05-61 -a -00	5,93	
		C	2-05-61 -c -00	2,09	
		C	2-05-61 -d -00	4,18	
		C	2-05-61 -f -00	3,09	
		B	2-05-61 -l -00	0,89	
		C	2-06-82 -a -00	2,1	
		B	2-06-147 -d -00	1,47	
		B	2-06-148 -t -00	1,09	
		C	2-06-149 -f -00	3,08	
		C	2-07-161 -f -00	1,72	

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.	Adres leśny	Pow.[ha]	Uwagi
		C	2-07-161 -h -00	0,17	
		C	2-07-161 -j -00	0,46	
		C	2-07-161 -o -00	4,03	
		C	2-07-170 -d -00	1,16	
		B	2-07-171 -d -00	2,42	
		B	2-08-64 -d -00	1,23	
		C	2-08-64 -o -00	0,46	
		C	2-08-181 -f -00	3,62	
		C	2-08-182 -o -00	0,47	
		C	3-11-182 -c -00	1,28	
		C	3-11-183 -d -00	1,6	
		C	3-11-185 -g -00	2,32	
		C	3-12-300 -f -00	3,42	
		C	3-12-300 -j -00	1,36	
			RAZEM	56,33	
9190-2	Śródłądowe kwaśne dąbrowy (Calamagrostio - Quercetum)	B	1-01-14 -b -00	0,85	
		B	1-01-17 -f -00	1,16	
		B	1-01-19 -c -00	0,92	
		B	1-01-40 -f -00	8,57	
		B	1-01-41 -l -00	1,42	
		B	1-01-41 -n -00	2,59	
		B	1-01-42 -g -00	0,92	
		B	1-01-49 -g -00	1,33	
		B	1-01-50 -k -00	1,9	
		B	1-01-51 -b -00	2,39	
		B	1-04-220 -k -00	0,68	
		B	2-07-69 -d -00	0,42	
		C	2-07-70 -b -00	0,34	
		C	2-07-109 -n -00	1,84	
		B	2-07-162 -c -00	2,77	
		B	2-07-162 -g -00	2,14	
		B	2-07-172 -a -00	2,92	
		C	2-07-203 -c -00	3,45	
		B	2-07-221 -d -00	0,43	
		B	2-08-64 -a -00	1,38	
		B	2-08-64 -c -00	0,76	
		C	2-08-64 -n -00	0,29	
		C	2-08-64 -p -00	0,42	
		C	2-08-181 -c -00	1,71	
		C	2-08-182 -j -00	1,49	
		C	2-08-182 -m -00	0,72	
		B	3-11-194 -f -00	0,87	
		B	3-12-272 -k -00	4,55	
		B	3-12-278 -f -00	4,29	
		B	3-12-291 -f -00	1,42	
		B	3-12-296 -b -00	0,69	
		B	3-12-296 -d -00	1,36	
		B	3-12-300 -k -00	0,47	
		C	3-12-301 -f -00	2,73	
B	3-12-301 -i -00	2,94			
			RAZEM	63,13	
91D0-1	Bór bagienny sosnowy (Vaccinio uliginosi-Pinetum)	B	1-03-109 -b -00	1,83	
		B	1-03-128 -f -00	0,65	
		B	1-03-171 -b -00	1,34	
		B	1-03-173 -b -00	0,48	
		A	2-06-105 -h -00	0,85	
		A	2-06-105 -i -00	2,81	
			RAZEM	7,96	
91D0-2	Bór bagienny sosnowy (Vaccinio uliginosi-Pinetum)	C	1-02-107 -b -00	3,01	
		B	1-03-130 -d -00	2,01	
		B	1-03-131 -b -00	2,44	
		C	1-03-144 -i -00	1,72	
		C	1-03-151 -c -00	0,7	
		B	1-03-152 -j -00	2,23	
		B	1-03-158 -t -00	0,64	
		B	1-03-159 -b -00	5,36	
			RAZEM	18,11	
91E0-3	Nizowy lęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum)	B	1-01-6 -b -00	1,21	
		B	1-01-7 -b -00	1,63	
		B	1-01-7 -g -00	4,36	
		B	1-01-7 -h -00	0,59	
		B	1-01-9 -h -00	0,88	
		B	1-01-9 -m -00	1,29	

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.	Adres leśny	Pow.[ha]	Uwagi
91E0-3	Nizowy łęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum)	B	1-01-14 -c -00	3,04	
		C	1-01-15 -b -00	3,39	
		C	1-01-20 -f -00	3,5	
		C	1-01-20 -l -00	1,12	
		C	1-01-23 -i -00	0,71	
		C	1-01-23 -j -00	1,71	
		C	1-01-23 -k -00	1,2	
		C	1-01-24 -p -00	3,19	
		C	1-01-25 -a -00	12,31	
		C	1-01-25 -c -00	15,46	
		C	1-01-25A -a -00	7,95	
		C	1-01-25A -d -00	3,05	
		C	1-01-25A -h -00	1,89	
		C	1-01-25A -j -00	1,41	
		C	1-01-25A -k -00	1,49	
		C	1-01-25A -l -00	2,56	
		C	1-01-26A -a -00	19,02	
		C	1-01-26A -b -00	12,16	
		C	1-01-27 -a -00	3,97	
		C	1-01-27 -b -00	2,66	
		C	1-01-28 -a -00	0,72	
		C	1-01-28 -b -00	4,4	
		C	1-01-28 -c -00	4,87	
		C	1-01-29 -b -00	2,61	
		C	1-01-30 -a -00	3,79	
		B	1-01-30 -j -00	1,54	
		C	1-01-45 -i -00	0,9	
		C	1-01-49 -b -00	2,14	
		C	1-02-85 -m -00	1,18	
		C	1-02-85 -n -00	2,04	
		C	1-03-142 -j -00	1,75	
		C	1-03-142 -k -00	0,4	
		C	1-03-142 -l -00	0,41	
		C	1-03-235A -a -00	5,95	
		C	1-04-212 -h -00	1,27	
		C	1-04-212 -l -00	2,27	
		B	1-04-215 -a -00	1,08	
		B	1-04-215 -b -00	1,05	
		C	1-04-248 -t -00	0,33	
		C	1-04-252 -d -00	1,86	
		C	1-04-252 -j -00	4,37	
		B	1-04-253 -a -00	2,92	
		B	1-04-253 -b -00	3,29	
		B	1-04-253 -h -00	0,76	
		C	1-04-253 -i -00	0,98	
		B	1-04-253 -j -00	2,28	
		B	1-04-254 -a -00	3,69	
		B	1-04-254 -c -00	1,58	
		C	1-04-255 -o -00	1,81	
		C	1-04-256 -a -00	2,17	
		B	1-04-256 -h -00	1,8	
		B	1-04-256 -j -00	1,51	
		B	1-04-256 -k -00	3,88	
		B	1-04-257 -i -00	0,55	
		C	1-04-258 -c -00	2,59	
		B	1-04-258 -g -00	1,36	
		C	1-04-258 -i -00	3,18	
		C	1-04-259 -a -00	2,37	
		C	1-04-259 -c -00	2,17	
		B	1-04-259 -d -00	4,29	
C	1-04-259 -f -00	6,07			
B	1-04-259 -h -00	0,2			
B	1-04-260 -a -00	3,33			
B	1-04-260 -d -00	3,21			
B	1-04-260 -h -00	2,21			
C	1-04-261 -f -00	2,74			
C	1-04-261 -g -00	3,77			
C	2-05-1 -f -00	2,87			
C	2-05-50 -c -00	1,46			
C	2-05-50 -d -00	1,42			
B	2-05-50 -f -00	2,06			

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Stan zach.	Adres leśny	Pow.[ha]	Uwagi		
91E0-3	Nizowy łęg olszowo-jesionowy (Fraxino-Alnetum)	C	2-05-59 -d -00	0,41			
		B	2-05-59 -f -00	3,85			
		C	2-05-59 -h -00	1,12			
		C	2-05-62 -a -00	1,46			
		B	2-06-78 -j -00	3,64			
		C	2-06-104 -l -00	1,34			
		C	2-06-104 -o -00	2,24			
		C	2-06-105 -a -00	2,96			
		C	2-06-120 -o -00	2,19			
		C	2-06-122 -i -00	1,35			
		B	2-06-122 -j -00	1,79			
		C	2-06-122 -k -00	0,36			
		C	2-06-122 -l -00	1,62			
		B	2-06-125 -m -00	0,65			
		C	2-06-129 -j -00	1,63			
		C	2-07-154 -d -00	1,27			
		C	2-07-154 -n -00	1,05			
		B	2-07-165 -f -00	1,91			
		C	2-07-166 -f -00	1,19			
		C	2-07-168 -f -00	1,43			
		C	2-07-169 -a -00	0,57			
		C	2-07-173 -h -00	0,78			
		C	2-07-178 -a -00	0,38			
		C	2-07-179 -j -00	1,38			
		C	2-08-241 -h -00	2,88			
		C	2-08-241 -l -00	1,51			
		C	2-08-245 -g -00	0,58			
		B	3-09-6 -g -00	1,07			
		B	3-09-6 -l -00	1,79			
		B	3-09-6 -n -00	1,12			
		B	3-09-6 -o -00	0,72			
		B	3-09-9 -b -00	1,32			
		B	3-09-20 -d -00	0,86			
		B	3-10-96 -a -00	3,56			
		C	3-10-114 -a -00	2,13			
		B	3-10-122 -a -00	0,75			
		B	3-10-122 -g -00	0,87			
		B	3-10-122 -h -00	0,76			
		B	3-10-131 -a -00	1,89			
		B	3-10-131 -f -00	1,52			
		B	3-11-167 -c -00	0,85			
		B	3-11-168 -d -00	1,78			
		B	3-11-170 -m -00	0,6			
		B	3-11-170 -p -00	0,54			
		B	3-11-170 -s -00	1,87			
		B	3-12-266 -i -00	0,56			
		RAZEM				295,3	
		91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	C	1-01-34 -k -00	0,93	
				C	1-01-34 -l -00	0,9	
				C	1-01-36 -g -00	1,1	
B	1-04-258 -l -00			2,39			
B	2-05-58 -d -00			1,17			
C	2-05-59 -l -00			0,1			
C	2-05-60 -a -00			0,55			
C	2-05-62 -k -00			1,91			
C	2-05-63 -a -00			1,92			
B	2-05-63 -b -00			1,49			
B	2-05-63 -c -00			0,98			
B	2-05-63 -d -00			2,52			
B	2-05-63 -f -00			0,84			
C	2-06-120 -i -00			2,37			
RAZEM				19,17			
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum)	B	1-02-126 -b -00	3,12			
		B	3-09-34 -gx -00	0,77			
		B	3-09-5 -d -00	0,15	Płat siedliska w cz.NE		
		B	3-09-5 -h -00	0,08	Płaty siedl. w cz.C, S		
		B	3-09-58 -i -00	0,06	Płat siedliska w cz.NE		
		B	3-09-74 -f -00	0,03	Płat siedliska w cz.SW		
		B	3-12-242 -i -00	0,16	Płat siedliska w cz.NE		
RAZEM				4,37			
Razem siedliska leśne				464,37			
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN				723,71			

3.1.4.1. SIEDLISKA NIELEŚNE

Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* (kod: 3150)

Naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (część *Nymphaeion*), a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (*Lemnetea*). Najbliższe otoczenie zbiorników eutroficznych budowane jest przez trzcinowiska - zbiorowiska z klasy *Phragmitetea* - można tu wyróżnić dwa pasy: znajdujący się od strony wody szuwar wysoki (*Phragmitetum* i in.) i występujący w głębi łądu szuwar turzycowy. Szuwar turzycowy składa się ze zbiorowisk wysokich turzyc (*Caricetum acutiformis*, *Caricetum gracilis*, *C. rostratae*, *C. elatae*) zaliczanych do związku Magno-caricion. Dalej mogą występować zbiorowiska mszysto-turzycowe (klasa *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) lub wilgotne łąki (*Molinio-Arrhenatheretea*), na które wkracza łożowisko *Salicetum pentandro-cinereae*. Najdalszą strefę roślinności związaną z eutroficznymi zbiornikami wodnymi stanowią zbiorowiska leśne z klas *Alnetea glutinosae* lub *Quercu-Fagetea*. Woda charakteryzuje się umiarkowanymi i wysokimi koncentracjami pierwiastków biogennych - azotu i fosforu, choć ich stężenia w poszczególnych zbiornikach mogą mieścić się w szerokim zakresie. Charakterystyczna jest także wysoka koncentracja rozpuszczonych soli mineralnych (wysokie przewodnictwo elektrolityczne właściwe). Odczyn wód od obojętnego do alkalicznego - pH najczęściej >7. Ze względu na dużą zasobność w związki biogenne w wodzie występują masowe pojawy fitoplanktonu, które wywołują niebiesko-zieloną barwę wody i niewielką widzialność (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje na łącznej powierzchni 7,71 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictw: Kębłowo, Nowe Tłoki, Stefanowo.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Podstawę w ochronie siedliska stanowić powinno dążenie do utrzymania zbiorników wodnych na poziomie eutrofii i niedopuszczenie do podwyższania ich trofii poprzez m.in. zakazy odprowadzania wody z systemów melioracyjnych. Ważnym elementem ochrony siedliska jest również właściwe utrzymanie stosunków wodnych w obrębie zbiorników wodnych i ich zlewni. W odniesieniu do gospodarki leśnej, prowadzonej w wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem, w przypadku użytkowania rębnią zupełną, wskazane jest pozostawienie wzdłuż linii brzegowej 30-60 metrowego pasa ekotonowego bez użytkowania.

Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod: 3160)

Jeziora dystroficzne są to z reguły niewielkie zbiorniki wodne, charakteryzujące się małą zasobnością substancji pokarmowych oraz dużą zawartością substancji humusowych w wodzie. Głównym źródłem kwasów humusowych są wody torfowiskowe dopływające z pła mszarnego. Występowanie roślinności wodnej uzależnione jest m.in. od składu chemicznego i zakwaszenia wody, kształtu misy jeziornej czy nachylenia brzegu. Na

powierzchni jezior spotyka się hydrofity o liściach pływających, m.in.: grążel żółty *Nuphar luteum*, grzybienie białe *Nymphaea alba*. Bliżej pomostu mszarnego najczęściej rozwijają się grążel żółty i grzybienie białe, tworząc przerywany pierścień o szerokości kilku metrów. Spotyka się także większe fitocenozy zespołu *Nupharo-Nymphaeetum albae*, zbudowane z jednego lub obu tych gatunków. Niekiedy głębiej występuje rdestnica pływająca, która może tworzyć większe jednogatunkowe płyty zespołu *Potametum natantis*. W jeziorach, w których pło mszarne otacza jedynie fragment linii brzegowej, mogą pojawiać się także rośliny szuwaru właściwego (m.in. trzcina pospolita *Phragmites australis*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, pałka wąskolistna *T. angustifolia*), niekiedy wraz z torfowcami *Sphagnum sp.*, czermienią błotną *Calla palustris*, bobrkiem trójlistkowym *Menyanthes trifoliata* i siedmiopalcznikiem błotnym *Comarum palustrae* (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w 3 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 5,42 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictwa Zacisze.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Mając na uwadze ścisły związek jezior dystroficznych ze zlewnią oraz dużą wrażliwość na zmiany stosunków wodnych, działania ochronne powinny obejmować przede wszystkim: zakaz przeprowadzania zmian w tempie i obiegu wody oraz w przypadku już istniejących zaburzeń - przywrócenie pierwotnych warunków wodnych. W odniesieniu do gospodarki leśnej, prowadzonej w wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem, w przypadku użytkowania rębnią zupełną, wskazane jest pozostawienie 30-50 metrowego pasa ekotonowego bez użytkowania wzdłuż wybrzeży zbiornika.

Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) (kod: 6410)

Bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, od silnie zakwaszonych do zasadowych, o zmiennym poziomie wody gruntowej. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe należą do jednych z najbardziej zróżnicowanych półnaturalnych formacji łąkowych powstałych na skutek ekstensywnej gospodarki człowieka. Siedlisko charakteryzuje stały udział trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Gatunki reprezentatywne stanowią m.in.: kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, przytulia północna *Galium boreale*, okrzyn łąkowy *Laserpitium prutenicum*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum caryifolia* i koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*. Rozwój łąk trzęślicowych bywa najczęściej efektem melioracji torfowisk przejściowych lub niskich (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w 30 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 208,48 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictwa Dąbrowa.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Warunkiem zachowania siedliska jest utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego na jego terenie. Koszenie należy prowadzić ręcznie lub mechanicznie, wysokość koszenia nie powinna być mniejsza niż 10 cm od powierzchni gruntu. Dopuszczalne jest nieregularne koszenie, nie mniej, czynność tą należy powtarzać nie rzadziej niż raz na trzy lata i nie częściej niż raz w roku, rozpoczynając nie wcześniej niż po 15 sierpnia. Zbiór siana na łąkach trzęślicowych powinien być przeprowadzony jesienią, po przekwitnięciu większości roślin. Ponadto, na terenach wyróżnionych jako łąki trzęślicowe należy przestrzegać zakazu ich zalesiania.

Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) (kod: 6430)

Naturalne, hydrofilne, trwałe zbiorowiska ziołoroślowe w górach i na pogórzach (klasa *Betulo-Adenostyletea*) oraz nitrofilne, okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy wzdłuż cieków wodnych na niżu (klasa *Galio-Urticenea*). Typ ten obejmuje niewielkie płaty fitocenozy nieleśnych składających się z eutroficznych, wysokich bylin, a na niżu także pnączy. Ziołorośla niżowe tworzą charakterystyczne zbiorowiska welonowe - wąskie okrajki roślin czepnych pomiędzy nadrzeczными szuwarami, a zaroślami wiklinowymi oraz łąkami wierzbowymi w dolinach rzecznych. Gatunki charakterystyczne dla ziołorośli niżowych stanowią: kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, kaniańka pospolita *Cuscuta europea*, przytulia czepna *Galium aparine*, rdestówka zaroślowa *Fallopia dumnetorum*, zaznacza się również duży udział roślin nitrofilnych, m.in. pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica* (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w 3 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 3,28 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictw: Kębłowo (90a) i Nowe Tłoki (122j,g.).

Zalecane metody ochrony siedliska:

Na terenie nadleśnictwa płaty siedliska stanowią jeden z istotnych elementów naturalnej zabudowy roślinnej dolin rzecznych (wydz. 90a - Obra, wydz. 122j,g. - Dojca). Dla utrzymania we właściwym stanie płatów siedliska ważne jest przede wszystkim zachowanie istniejących stosunków wodnych. Zaleca się, aby z płatów siedliska nie usuwać zadrzewień i zakrzaczeń, wskazane jest natomiast eliminowanie gatunków obcego pochodzenia.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) (kod: 6510)

Niżowe i górskie antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i nie suchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Łąki te są bogatymi florystycznie, wielokośnymi zbiorowiskami rozwijającymi się na niżu lub niższych położeniach w górach. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Na nizinach charakteryzuje je udział takich traw, jak rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, stokłosa miękka *Bromus hordoraceus*. W runie znaczny udział mają wysokie byliny z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*): marchew zwyczajna *Daucus*

carota, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa*, biedrzyca wielka *Pimpinella major*. Niższą warstwę tworzą rośliny dwuliścienne o barwnych kwiatach, takie jak: dzwonek rozpięchły *Campanula patula*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, komonica pospolita *Lotus corniculatus*, skalnica ziarenkowata *Saxifraga granulata* (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w 24 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 28,65 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictw: Kębłowo, Zacisze, Jaromierz, Belęcín, Nowe Tłoki, Kopanica, Przychodzko, Nowy Dwór, Stefanowo.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Ochrona siedliska polega przede wszystkim na działaniach mających na celu zachowanie różnorodności florystycznej łąk poprzez ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe. Koszenie należy prowadzić ręcznie lub mechanicznie. Dopuszczalne jest nieregularne koszenie, nie mniej, czynność tę należy powtarzać nie rzadziej niż raz na trzy lata i nie częściej niż dwa razy w roku, rozpoczynając nie wcześniej niż po 1 lipca. Uzyskaną biomasę należy usunąć poza teren łąki. Ponadto, na terenach wyróżnionych, jako łąki użytkowane ekstensywnie należy przestrzegać zakazu ich zalesiania.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (kod: 7110)

Otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilane wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną, ekologicznie bardzo wyspecjalizowaną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i drzewiaste. Optymalne warunki do wykształcania się torfowisk wysokich występują w strefie klimatu umiarkowanego i wilgotnego. Torfowiska wysokie rozwijają się na obszarach wododziałowych, ale również w obniżeniach dolinnych i pradolinach, zawsze jednak poza strefą oddziaływania wód gruntowych czy zalewowych (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w 2 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 1,5 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictwa Zacisze.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Metody ochrony siedliska obejmują zarówno ochronę bierną jak i czynną. Ochrona bierna jest możliwa, gdy na obszarze gdzie występuje siedlisko ogólne warunki hydrologiczne są stabilne oraz nie występuje zagrożenie jego eutrofizacji. Ochrona czynna obejmuje m.in.: podnoszenie poziomu wody na torfowisku poprzez zastawki lub zasypywanie rowów melioracyjnych. W odniesieniu do gospodarki leśnej, w przypadku użytkowania rębnią zupełną drzewostanów w wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem, zaleca się pozostawić na obrzeżu 30-50 metrowy pas ekotonowy bez użytkowania. Niedopuszczalne jest zalesianie płatów siedliska.

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod: 7140)

Torfowiska rozwijające się przy powierzchni oligo- do mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania, tj. korzystające z wody opadowej i w części również podziemnej lub powierzchniowej, porośnięte przez różnorodne torfotwórcze zbiorowiska roślinne, w formie kołyszających się na powierzchni wody kożuchów, pła, trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn omawiane siedlisko przyrodnicze występuje na łącznej powierzchni 17,58 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są na terenie leśnictw: Zacisze, Jaromierz, Nowe Tłoki, Kopanica oraz Nowy Dwór.

Zalecane metody ochrony siedliska:

W odniesieniu do siedlisk odwodnionych działania ochronne powinny obejmować, przede wszystkim czynności zmierzające do podniesienia poziomu wód gruntowych do stanu pierwotnego. W odniesieniu do gospodarki leśnej, w przypadku użytkowania rębnią zupełną drzewostanów w wydzieleniach sąsiadujących z siedliskiem, zaleca się pozostawić na obrzeżu 30-50 metrowy pas ekotonowy bez użytkowania. Niedopuszczalne jest zalesianie płatów siedliska.

3.1.4.2. SIEDLISKA LEŚNE

Grąb środkowoeuropejski i subkontynentalny (kod: 9170)

Lasy dębowo-grabowe nizin środkowoeuropejskich. Wielogatunkowy drzewostan mogą budować niemal wszystkie występujące na danym terenie gatunki drzew liściastych, na terenie Polski niemal stałym elementem drzewostanów jest obecność graba, a w zdecydowanej większości płatów także dębu. Grądy zajmują szerokie spektrum gleb, od gleb rdzawych, przez gleby płowe, brunatne, czarne ziemie leśne, aż po gleby opadowo-glejowe. W klasyfikacji siedlisk leśnych ten typ ekosystemu występuje na siedliskach LMśw, LMw, Lśw, Lw, oraz na analogicznych siedliskach wyżynnych (Herbich, 2004).

- Podtypy siedliska 9170 stwierdzone na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn:

Grąb środkowoeuropejski *Galio-Carpinetum* (kod:9170-1)

Na terenie Polski, siedlisko obejmuje swym zasięgiem głównie obszary nizinne oraz pasma Przedgórzy Sudeckich i piętro pogórza w Sudetach, którego górna granica przebiega na wysokości około 500 m n.p.m. Drzewostany charakteryzuje złożona struktura, duże bogactwo florystyczne oraz wyraźnie zaznaczona zmienność sezonowa.

Warstwę drzew tworzy głównie grab *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur* lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Ponadto, jako gatunki domieszkowe na siedlisku mogą wystąpić m.in.: klon zwyczajny *Acer platanoides*, buk pospolity *Fagus sylvatica*, a na siedliskach żyźniejszych także wiazy: polny *Ulmus minor*, szypułkowy *U. laevis* i gorski *U. glabra*, klony: polny *Acer campestre* i jawor *A. pseudoplatanus*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* oraz czeremcha pospolita *Padus avium*. Warstwa zielna dobrze wykształcona, większość gatunków w warstwie należy do grupy, która

optimum ekologiczno-socjologiczne osiąga w mezo- i eutroficznych lasach liściastych. Warstwa mszysta pokrywa na ogół niewielką część płatów, jej najczęstszym składnikiem jest żurawiec falisty *Atrichum undulatum*.

Gatunki reprezentatywne grądu środkowoeuropejskiego w warstwie zielnej stanowią m.in.: przytulia leśna *Galium sylvaticum*, jaskier rożnolistny *Ranunculus auricomus*, kostrzewa rożnolistna *Festuca heterophylla*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, prosownica rozpięzchła *Milium effusum*, kokoryczka wielkokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, trędownik bulwiasty *Scrophularia nodosa*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*.

Grąd środkowoeuropejski występuje na siedliskowym typie lasu LMśw, LMw, Lśw, Lw. Produktywność siedliska wynosi 6-9 m³ drewna/ha rocznie, osiągając zasobność maksymalnie do ok. 500 m³/ha (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn siedlisko grądu obejmuje łącznie powierzchnię 56,33 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są głównie na terenie obrębu Wolsztyn. W obrębie Obra płaty siedliska zainwentaryzowano w leśnictwach Dąbrowa i Kębłowo, w obrębie Zbąszyń - Nowy Dwór i Stefanowo.

Zalecane metody ochrony siedliska

Gospodarka leśna na siedlisku grądu środkowoeuropejskiego powinna stanowić racjonalny kompromis między ochroną ekosystemów a potrzebami gospodarczymi. W użytkowaniu drzewostanu zalecane jest stosowanie rębni częściowych z wydłużonym okresem odnowienia oraz pozostawienie cennych kęp starodrzewu, z nagromadzeniem drzew starych, dziuplastych, wraz z dolnymi warstwami fitocenozy. Wskazane jest również przyjęcie dla grądów niestandardowych typów lasu z docelowym składem gatunkowym odpowiadającym lokalnym warunkom siedliska. Na siedlisku nie należy wprowadzać gatunków geograficznie obcych, np. daglezi, dębu czerwonego czy modrzewia.

Kwaśne dąbrowy (kod: 9190)

Siedlisko obejmuje ubogie lasy dębowe z acydofilnym runem, typowe dla strefy wpływów klimatu atlantyckiego występujących w zachodniej części Polski. Pomorska postać nadmorska siedliska związana jest z obniżeniami międzywydmowymi, piaszczystymi wyniesieniami. Postać śródładowa występuje na utworach piaszczystych i żwirowych (GIOS, 2011).

- Podtypy siedliska 9190 stwierdzone na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn:

Śródładowe kwaśne dąbrowy *Calamagrostio - Quercetum* (kod: 9190-2)

Warstwę drzew tworzą głównie dęby: szypułkowy *Quercus robur* lub bezszypułkowy *Quercus petraea*. Gatunek domieszkowy stanowić może sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* oraz brzoza brodawkowata *Betula pendula*. W warstwie krzewów występują m.in.: kruszyna *Frangula alnus*, jarzębina *Sorbus aucuparia* oraz podrostry obu dębów. Do typowych gatunków runa należą m.in.: borówka czernica *Vaccinium myrtillus*,

śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*. Warstwa mchów rozwinięta.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, płaty siedliska występują na łącznej powierzchni 63,9 ha.

Zalecane metody ochrony siedliska

Gospodarka leśna na siedlisku kwaśnych dąbrów jest dopuszczalna. W użytkowaniu drzewostanu możliwe jest stosowanie różnego rodzaju rębni, jednak z wyłączeniem rębni zupełnej. Wskazane jest pozostawianie, jako docelowych, drugich pięter złożonych z Db oraz pozostawianie do 10% starodrzewów bez zbiegu, w tym także martwego drewna. Zaleca się wprowadzanie typu drzewostanu: Db oraz stopniowe eliminowanie zniekształceń poprzez przebudowę drzewostanu cięciami trzebieżowymi (na korzyść Db bez względu na jakość techniczną gatunków otaczających) lub rębniami złożonymi. Należy usuwać z siedliska sosnę oraz gatunki obce geograficznie.

Bory i lasy bagiennie (kod: 91D0)

Lasy szpilkowe i liściaste na wilgotnym i mokrym podłożu torfowym, z trwale wysoko położonym lustrem wody, w niektórych przypadkach usytuowanym wyżej niż na otaczającym terenie. Zbiorowiska budowane głównie przez brzozę omszoną *Betula pubescens*, kruszynę pospolitą *Frangula alnus*, sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris*, sosnę drzewokosą *Pinus x rhaetica*, kosodrzewinę *Pinus mugo* i świerka pospolitego *Picea abies* oraz gatunki specyficzne dla oligotroficznych i mezotroficznych terenów bagiennych, w tym gatunki z rodzajów *Sphagnum* spp., *Carex* spp. i *Vaccinium* spp. (Herbich, 2004).

- Podtypy siedliska 91D0 stwierdzone na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn:

Brzezina bagienna *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis* (kod: 91D0-1)

Siedlisko w Polsce osiąga wschodnią granicę swojego zasięgu. Rozwija się w bezodpływowych obniżeniach terenu, z lustrem wody blisko powierzchni, wypełnionych najczęściej płytką warstwą torfu przejściowego lub murszu. Płaty brzeziny bagiennej wyróżniają się luźnym drzewostanem, zwykle dwuwarstwowym.

W warstwie drzew dominuje brzoza omszona *Betula pubescens*, domieszki stanowią gatunki takie jak: sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk *Picea abies* (poza naturalnym zasięgiem). Warstwa krzewów składa się przede wszystkim z kruszyny *Frangula alnus* oraz podrostu drzew. Warstwa runa osiąga zwarcie do 80%, występują w niej m.in.: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, paprocie, nerecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata*, nerecznica krotkoostna *Dryopteris carthusiana*. Warstwa mszysta pokrywa do 90% powierzchni, występują w niej: *Pleurozium schreberi*, *Hylocomium splendens*, *Polytrichum commune* oraz w niewielkiej ilości torfowce – *Sphagnum capillifolium*, *S. fallax*, *S. palustre*, *S. russowii*.

Gatunki reprezentatywne brzeziny bagiennej w warstwie zielnej stanowią: Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, nerecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata*, borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*.

Brzezina bagienna występuje na siedliskowym typie lasu BMb, rzadko LMb. Siedlisko o niskiej wartości gospodarczej (Herbich, 2004).

Płaty siedliska na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, obejmują łącznie powierzchnię 10,6 ha. Zlokalizowane są na terenie leśnictw: Zacisze, Nowe Tłoki, Przychodzko, Stefanowo.

Zalecane metody ochrony siedliska

Należy mieć na uwadze, że omawiane siedlisko jest bardzo wrażliwe na zmiany stosunków wodnych i troficznych, dodatkowo - podatne na wkraczanie i inwazyjny rozwój obcego siedliskowo i geograficznie świerka. W celu zapewnienia właściwej ochrony, zaleca się, aby płaty siedliska wyłączyć z użytkowania rębego. Ponadto, wskazane jest usuwanie świerka z drzewostanów podczas prowadzenia cięć pielęgnacyjnych.

Bór bagienny sosnowy *Vaccinio uliginosi-Pinetum* (kod: 91D0-2)

Występuje w miejscach z bardzo wysokim poziomem stagnujących wód gruntowych pochodzenia opadowego. W stanie naturalnym zwierciadło wody nie opada poniżej 50 cm pod powierzchnię terenu.

Siedlisko charakteryzuje czterowarstwowa budowa. Warstwa drzew jest luźna lub średnio zwarta, dominuje w niej sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Domieszkę stanowi brzoza omszona *Betula pubescens*, rzadziej świerk *Picea abies*. Warstwa krzewów słabo rozwinięta. Warstwa runa bujna, występują głównie krzewinki: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, ponadto wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*. Warstwa mszysta budowana głównie przez torfowce.

Gatunki reprezentatywne boru bagiennego w warstwie zielnej stanowią: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, *Sphagnum magellanicum*, *S. capillifolium*.

Bór bagienny sosnowy występuje na siedliskowym typie lasu: Bb. Siedlisko o niskiej wartości gospodarczej (Herbich, 2004).

Płaty siedliska na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, obejmują łącznie powierzchnię 18,11 ha. Zlokalizowane są występują wyłącznie w obrębie Obra, na terenie leśnictw: Kębłowo i Zacisze.

Zalecane metody ochrony siedliska

Siedlisko bardzo wrażliwe na zmiany warunków wodnych i troficznych. Podstawę wszystkich działań ochronnych powinno stanowić zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. W celu zapewnienia właściwej ochrony, zaleca się, aby płyty siedliska wyłączyć z użytkowania rębego.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod: 91E0)

Jest to siedlisko priorytetowe, obejmujące nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej, wykształcone na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych. (Herbich, 2004).

- Podtypy siedliska 91E0 stwierdzone na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn:

Nizowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (kod: 91E0-3)

Występuje w dolinach mniejszych rzek i strumieni, brzeżnych partiach dolin dużych rzek nizinnych, w strefie ekotonowej między grądami a olsami oraz w otoczeniu jezior. Siedlisko występuje stosunkowo często w całej Polsce, za wyjątkiem gór.

Warstwę drzew tworzy głównie olsza czarna *Alnus glutinosa*, niekiedy z domieszką jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. Ponadto, jako gatunki domieszkowe na siedlisku mogą wystąpić również: klon zwyczajny *Acer platanoides*, jawor *Acer pseudoplatanus*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, a także (w granicach naturalnego zasięgu) świerk pospolity *Picea abies*. Warstwa runa, zazwyczaj bujna i zwarta, jest tworzona przez gatunki właściwe nie tylko dla lasów łęgowych, lecz przechodzące ze zbiorowisk olsowych i bagiennych.

Gatunki reprezentatywne łęgu jesionowo-olszowego w warstwie zielnej stanowią: niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, tojeść zwyczajna *Lysimachia vulgaris* (Herbich, 2004).

Łęg jesionowo-olszowy występuje na siedliskowym typie lasu O1J oraz O1, rzadziej L1 i Lw. Produktywność podtypu 91E0-3 wynosi 8-8,5 m³ drewna/ha rocznie, osiągając zasobność maksymalnie do 200-300 m³/ha (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn siedlisko łęgu jesionowo-olszowego obejmuje łącznie powierzchnię 377,45 ha.

Zalecane metody ochrony siedliska:

Łęg jesionowo-olszowy jest siedliskiem wrażliwym na wszelki zmiany warunków wodnych, degeneracji ulec mogą zarówno w wyniku większego uwilgotnienia jak i przesuszenia. Podstawę ochrony łęgu stanowić powinny zatem działania mające na celu ochronę warunków wodnych, w których funkcjonuje ten ekosystem leśny. Gospodarka leśna na siedlisku łęgu jesionowo-olszowego jest dopuszczalna. W użytkowaniu drzewostanu zalecane jest ograniczenie użytkowania rębego oraz

wyłączenie z użytkowania rębnią zupełną. Ponadto, w płatach siedliska graniczących bezpośrednio z ciekami wodnymi lub brzegami jezior - wzdłuż linii brzegowej zaleca się pozostawienie 30-50 m pasa starodrzewu bez zabiegu (w tym martwego drewna). Docelowe składy gatunkowe należy dostosować do lokalnej specyfiki siedliska.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (kod: 91F0)

Typ siedliska obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, okazjonalnie zalewane wodami rzecznyymi lub pozostające pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych lub ruchomych wód gruntowych. Siedlisko wraz z podtypami zasięgiem obejmuje teren całej Polski (Herbich, 2004).

Drzewostan charakteryzuje wielowarstwowa struktura oraz niewielkie zwarcie. Najwyższą warstwę tworzą: dąb szypułkowy *Quercus robur* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. W niższych warstwach występują m.in.: wiązy: szypułkowy *Ulmus laevis*, polny *Ulmus minor*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, olsza czarna *Alnus glutinosa*. Warstwa krzewów słabo wykształcona, dominuje tu leszczyna pospolita *Corylus avellana*. Warstwa runa bujna, charakteryzująca się zmiennością sezonową oraz zróżnicowaną strukturą pionową.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe występują łącznie na powierzchni 19,17 ha. Płaty siedliska zlokalizowane są w obrębie Obra (L-ctwa Dąbrowa i Jaromierz) oraz w obrębie Wolsztyn (L-ctwa Belęcin, Nowe Tłoki).

Zalecane metody ochrony siedliska:

Podstawę ochrony łęgu stanowią działania mające na celu ochronę warunków wodnych, w których funkcjonuje ten ekosystem leśny. Gospodarka leśna na siedlisku łęgu jest dopuszczalna, powinna jednak stanowić rozsądny kompromis pomiędzy ochroną ekosystemu, a zakładanymi celami gospodarczymi. Wskazane jest użytkowanie drzewostanu rębniąmi częściowymi z wydłużonym okresem odnowienia, niedopuszczalne jest natomiast zagospodarowanie siedliska rębnią zupełną. Docelowe składy gatunkowe powinny być dostosowane do lokalnej specyfiki siedliska. W płatach wyraźnie zniekształconych zleca się unaturalniającą przebudowę drzewostanu.

Śródładowy bór chrobotkowy (kod: 91T0)

Suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki, występujące w rozproszeniu na terenie całej Polski. Najlepiej wykształcone i najbardziej typowe płaty tego zbiorowiska najczęściej występują w zachodniej oraz środkowej części kraju. Płaty siedliska zajmują na ogół niewielkie powierzchnie, zwykle w kompleksie przestrzennym z borami świeżymi.

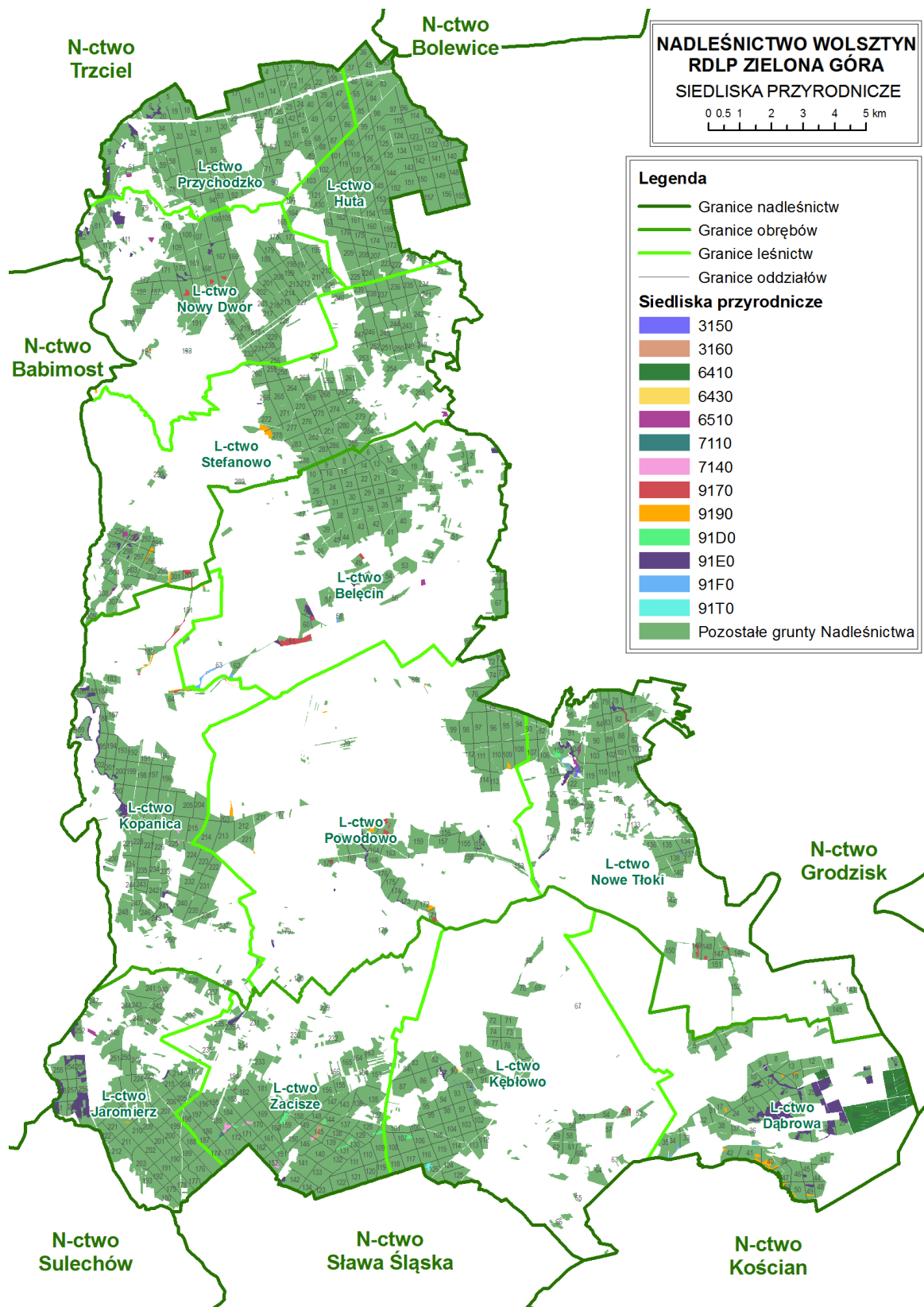
Drzewostan charakteryzuje dość niskie zwarcie (50–60%). Warstwę drzew buduje sosna pospolita *Pinus sylvestris*, słabo przyrastająca i osiągająca najniższe stopnie bonitacji. Pojedynczą domieszkę stanowi jedynie brzoza brodawkowata *Betula pendula*. W ubogiej warstwie krzewów występuje zwykle tylko podrost sosny oraz jałowiec pospolity *Juniperus communis*. Warstwa zielna pokrywa zaledwie 10–30% powierzchni płatów. W jej skład wchodzi przeważnie krzewinki: borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea* i wrzos pospolity *Calluna vulgaris*, rzadziej – borówka czernica *Vaccinium myrtillus*

i mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*. Warstwa porostowo-mszysta dobrze wykształcona, dominują w niej zgrupowania krzaczkowatych porostów, głównie chrobotków *Cladonia sp*, stanowiące jednocześnie gatunki reprezentatywne dla siedliska (Herbich, 2004).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn płaty siedliska występują na łącznej powierzchni 4,37 ha, głównie na terenie Obrębu Zbąszyń.

Zalecane metody ochrony siedliska

Proponuje się, aby 5-10% powierzchni płatów siedliska obejmujących np. najuboższe fragmenty, szczyty wydm czy miejsca najlepiej wykształconymi płatami chrobotków pozostawić bez zabiegów. W drzewostanach użytkowanych gospodarczo zaleca się, aby utrzymywać zwarcie przerywane i zadrzewienie w granicach 0,7-0,8, a także stosować wyższą intensywność cięć. Niedopuszczalne jest wprowadzanie na siedlisku podszytów czy podsadzeń, wskazane jest natomiast usuwanie samosiewów zwiększających zwarcie. Prowadząc gospodarkę leśną na siedlisku 91T0 należy pamiętać niekorzystnym wpływie na gatunki runa działań zaburzających powierzchnię gleby, stąd w celach ochronnych, wskazane jest m.in. wykorzystywanie już istniejących szlaków zrywkowych.

Rys. 22 Siedliska przyrodnicze zainwentaryzowane na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

3.1.4.3. PROPOZYCJE SKŁADÓW GATUNKOWYCH DLA LEŚNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Propozycje składów gatunkowych dla leśnych siedlisk przyrodniczych, zlokalizowanych na terenie Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk, wyznaczonych w ramach sieci Natura 2000, przyjęto zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu Nadleśnictwa Wolsztyn. W przypadku stwierdzenia występowania siedlisk niewymienionych w tabeli, typy drzewostanu, zgodnie z ustaleniami KZP należy przyjąć wg opracowania J.M. Matuszkiewicza, uwzględniając zasadę, że w III krainie przyrodniczo-leśnej pod pojęciem „inne” nie uwzględnia się Św.

Tabela 28 Propozycje składów gatunkowych dla leśnych siedlisk przyrodniczych

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Typ d- stanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	9110-1	LMśw rzadziej Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-90% a2 - 0-5%	Bk	Ip. Bk 100 Iip. Bk Dbb Lpd 100
Żyzna buczyna niżowa (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	9130-1	Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-90% a2 - 0-5%	Bk	Ip. Bk 90-100 Dbs Gb Jw 0-10 Iip. Gb Dbs Jw 100
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80% a2 - 50-60%	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30, Klzw Bk i in. 10-30 Iip. Gb 50-70, Lpd 10-30, Bk Klzw i in. 10-20
		LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd Jw i in. 10-30 Iip. Gb 30-70, Lpd 10-60, Jw i in. 10-20
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Lp-Db	Ip. Dbs 50-70, Lpd 20-30, Klzw Jw Gb i in. 10-30 Iip. Gb 60-80, Lpd Klzw Bk i in. 20-40
		Lw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw, Js, Wzs i in. 20-30 Iip. Gb 60-80, Lpd Klzw Jw i in. 20-40
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio - Quercetum</i>)	9190-2	BMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	Db	Ip. Dbb 60-70 So 20-30 Bk Gb i in 0-5 Brzb 0-5
		BMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	Db	Ip. Dbb, Dbs 60-70 So 15-25 Brzb 0-10
		LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-100%	Db	Ip. Dbb Dbs 60-80 So 10-15 Bk Gb Os i in 0-10 Brzb 0-5
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio - Quercetum</i>)	9190-2	LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	Db	Ip. Dbs Dbb 60-80 So 10-15 Brzo 0-10 Bk Gb Os i in 0-5
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-100%	Db	Ip. Dbs Dbb 80-100 Bk Os i in 0-20 Brzb So Gb 0-10

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Typ d- stanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100%	So- Brzo	Ip. Brzo 60-70 So 20-30 Os i in. 0-10
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70%	So	Ip. So 90-95, Brzo i inne 5-10
Nadrzeczny łęg wierzbowy (<i>Salicetum albo-fragilis</i>)	91E0-1	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, Wzs 10-20 Ol Tpb Tpcz 0-10
Nadrzeczny łęg topolowy (<i>Populetum albae</i>)	91E0-2	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100% a2 - 10-20%	Tp	Ip. Tpb Tpcz 80-90 Tpsz Wbb Wbk Wzs Wzp i in. 10-20 IIp. Tpb Tpcz Tpsz 30-60 Wbb Wbk 30-40 Wzp 0-10
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OIJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	Js-OI OI-Js	Ip. Js 40-60 OI 30-50 Wzs i in. 0-10
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo- jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu drzewostan dwu-, trzypiętrowy	Db- Wz-Js	Ip. Js 30-50, Wzs 10-30, Dbs 10-30, Wzg Wzp Ol Lpd Klzw Tpb, i in. 10 IIp. Wzs 50, Gb 30 Tpb, KLpd, Lpd i in. 20 III p. Czmzw Gb Lpd Klzw KLpd. Jb i in.
Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>)	91T0	Bs Typowa struktura drzewostanu a1 - 50-60%	So	Ip. So 95-100, Brzb 0-5

3.1.4.4. MARTWE DREWNO W EKOSYSTEMACH LEŚNYCH

Martwe drewno w ekosystemach leśnych to obumarłe fragmenty żyjących jeszcze drzew, takie jak: zmurszałe części pni, suche gałęzie i konary, obumarłe korzenie jak również całe, leżące lub stojące drzewa.

Obecność martwego drewna w lesie jest jednym z najważniejszych czynników warunkujących prawidłowe funkcjonowanie całych ekosystemów leśnych oraz zwiększających ich różnorodność biologiczną. W przypadku leśnych siedlisk przyrodniczych, pozostawiona w nich ilość martwego drewna stanowi ponadto ważny wskaźnik oceny ich stanu ochrony.

Martwe drewno, to swoiste mikrosiedlisko, zamieszkałe i wykorzystywane przez tysiące gatunków, zarówno roślin jak i zwierząt. Stanowi miejsce żerowania i schronienia dla mniejszych ssaków, płazów, gadów bezkręgowców. Od jego obecności uzależnione jest przetrwanie wielu rzadkich i chronionych gatunków ptaków (m.in. dzięcioła białogrzbietego i trójpalczastego, muchołówki białoszyjej i małej, sóweczki, włośchatki, kraski i siniaka) oraz bezkręgowców (np. pachnicy dębowej, kozioroga dębosza).

Martwe drewno, oprócz nieocenionej roli w zwiększaniu bioróżnorodności siedlisk leśnych, wzbogaca zasobność gleb (w miarę postępującego rozkładu) oraz polepsza jej strukturę. Dodatkowo, obecność martwego drewna w sąsiedztwie śródleśnych strumieni, w szczególności dużych, powalonych drzew, przyczynia się często do zwiększenia retencji wód powierzchniowych w lesie. Ponadto, na siedliskach regularnie zatapianych, np. łęgach, obecność martwego drewna warunkuje odnawianie się drzewostanu, tworzy

ono bowiem sprzyjające, żyzne mikrosiedliska wyniesione ponad poziom wody (J.M.Gutowski i in., 2004).

W ramach prac urzędniowych, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, przeprowadzono inwentaryzację drewna martwego w drzewostanach. Obecność martwego drewna wykazano w 85% drzewostanów, na łącznej powierzchni 15828,71 ha.

Łącznie, w drzewostanach zainwentaryzowano 61429,55 m³ martwego drewna, w tym: 50587,87 m³ drewna martwych drzew stojących i złomów oraz 10841,68 m³ drewna drzew leżących i fragm. drzew martwych. Na uwagę zasługują znaczące ilości drewna martwego zainwentaryzowane w siedliskach bagiennych: BMB (8,14 m³/ha w Obrębie Obrą), OL (10,77 m³/ha w Obrębie Wolsztyn) czy OLJ (8,47 m³/ha w Obrębie Wolsztyn).

Tabela 29 Zestawienie z inwentaryzacji martwego drewna w Nadleśnictwie Wolsztyn

Obręb leśny	Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Miaższość drewna martwego					
			Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
			m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
Obręb Obrą	BS	14,78	0,77	11,36	0,96	14,23	1,73	25,59
	BŚW	2237,11	1,27	2836,28	1,20	2684,33	2,47	5520,61
	BW	3,90	2,19	8,54	2,96	11,53	5,15	20,06
	BMŚW	1241,62	1,46	1809,56	1,84	2286,79	3,30	4096,34
	BMW	128,46	1,87	240,52	1,03	132,10	2,90	372,62
	BMB	2,42	2,79	6,76	5,35	12,94	8,14	19,70
	LMŚW	211,26	1,40	295,32	1,00	211,13	2,40	506,45
	LMW	444,14	1,35	600,09	1,08	477,93	2,43	1078,02
	LŚW	22,75	2,29	52,11	0,78	17,85	3,07	69,96
	LW	283,52	1,30	368,31	0,53	150,82	1,83	519,12
	OL	11,20	1,30	14,58	0,49	5,52	1,79	20,11
OLJ	195,59	3,53	690,26	0,97	189,28	4,50	879,54	
Razem	4796,75	1,45	6933,69	1,29	6194,44		13128,13	
Obręb Wolsztyn	BŚW	2035,33	3,94	8013,62	0,45	918,05	4,39	8931,67
	BW	2,52	6,60	16,63	0,53	1,34	7,13	17,98
	BMŚW	1525,90	3,53	5391,79	0,50	768,46	4,03	6160,25
	BMW	91,18	5,70	520,15	0,58	52,59	6,28	572,74
	BMB	0,85	6,60	5,61	0,53	0,45	7,13	6,06
	LMŚW	423,97	4,27	1809,60	0,53	225,70	4,80	2035,30
	LMW	290,95	4,47	1300,36	1,18	344,05	5,65	1644,42
	LMB	0,76	6,60	5,02	0,53	0,41	7,13	5,42
	LŚW	55,91	7,40	413,53	0,84	46,78	8,24	460,32
	LW	204,07	5,07	1034,80	3,80	776,13	8,87	1810,94
	LL	1,82	6,60	12,01	0,53	0,97	7,13	12,98
	OL	38,18	5,16	196,91	5,61	214,01	10,77	410,92
	OLJ	49,47	5,62	278,12	2,85	140,84	8,47	418,96
Razem	4720,91	4,02	18998,16	0,74	3489,80		22487,96	
Obręb Zbąszyń	BS	24,95	1,89	47,17	0,14	3,48	2,03	50,65
	BŚW	4466,22	4,18	18683,88	0,21	937,99	4,39	19621,87
	BW	0,47	0,85	0,40	0,00	0,00	0,85	0,40
	BMŚW	1313,24	3,01	3947,49	0,13	168,39	3,14	4115,88
	BMW	27,67	5,72	158,25	0,07	1,99	5,79	160,24
	LMŚW	217,30	3,20	695,64	0,13	28,05	3,33	723,70
	LMW	154,42	3,17	488,87	0,09	13,95	3,26	502,82
	LŚW	6,52	3,01	19,63	0,12	0,78	3,13	20,41
	LW	40,09	3,69	147,78	0,03	1,06	3,72	148,84
	LL	7,30	3,16	23,08	0,00	0,00	3,16	23,08
	OL	51,65	8,55	441,76	0,03	1,74	8,58	443,51
OLJ	1,22	1,71	2,08	0,00	0,00	1,71	2,08	
Razem	6311,05	3,91	24656,02	0,18	1157,44		25813,46	
Ogółem Nadleśnictwo Wolsztyn	15828,71		50587,87		10841,68		61429,55	

3.1.5. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne obejmują zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (*art.42. Ustawy o ochronie przyrody*).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn dotychczas zlokalizowanych było 9 użytków ekologicznych. W wyniku nowelizacji Ustawy o ochronie przyrody, akty powołujące istniejące na terenie nadleśnictwa użytki ekologiczne straciły swoją moc prawną. Do momentu powstania niniejszego opracowania, spośród wyróżnionych na terenie nadleśnictwa użytków ekologicznych, zaktualizowano status prawny 3 obiektów: U.E. Diabli Dołek na terenie gminy Kargowa, oraz U.E.: Żurawie Błota i Wyspa na Jez. Chobienickim na terenie gminy Siedlec.

Pozostałe użytki ekologiczne zlokalizowane na terenie nadleśnictwa dalej uznawane są za przyrodniczo cenne, a ochrona przyrody na ich terenie realizowana jest zgodnie z art. 45 *Ustawy o ochronie przyrody*. Do końca 2013 roku planowane jest jednak przywrócenie im prawnego statusu ochronnego.

W związku z powyższym, aktualnie, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn znajdują się 3 użytki ekologiczne o zaktualizowanym statusie prawnym, na łącznej powierzchni 10,94 ha. Wykaz istniejących użytków ekologicznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 30 Wykaz użytków ekologicznych o aktualnym statusie prawnym

Lp.	Nr Rej. woj.	Nr zarządzenia	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. [ha]	Opis obiektu	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
				oddz.	gmina leśnictwo			Projektowane	Wykonane	
OBRĘB OBRA										
1.	-	Rozp. Woj. Lubuskiego Nr 5 z 03.05.2002 r.	(Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	170g	Kargowa Zacisze	1,39	Diabli Dołek	Zachować istniejące stosunki wodne	Oznakowano tablicą informacyjną w 2010r	-
Razem Obręb Obra						1,39				
OBRĘB WOLSZTYN										
2.	-	Uchwała Nr XXXII/238/06 Rady Gm. Siedlec z dn. 31.06.2006 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 28, poz. 719	202f 210g	Siedlec Kopanica	4,43	Wyspy na Jeziorze Chobienickim	Zachować istniejące stosunki wodne	-	-
3.	-	Uchwała Nr XXXII/238/06 Rady Gm. Siedlec z dn. 31.06.2006 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 28, poz. 719	220f	Siedlec Kopanica	5,12	Żurawie Błota	Zachować istniejące stosunki wodne	-	-
Razem Obręb Wolsztyn						9,55				
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN						10,94				

Użytek ekologiczny "Diabli Dolek"

Rys. 23 UE "Diabli Dolek" (fot.K.Kotlarski)

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r., aktualizowany Rozporządzeniem Woj. Lubuskiego Nr 5 z 03.05.2002 r., o powierzchni 1,39 ha. Położony na terenie leśnictwa Zacisze w oddz. 170g.

Obejmuje śródleśny mszar wełniankowo-torfowiskowo-turzycowy położony w niecce powykopaliskowej, powstałej po

poborze torfu. Mszar na obrzeżach porośnięty sosną w wieku 100 lat, dębem szypułkowym i brzozą w wieku 60 lat. Występują stanowiska chronionych i rzadkich roślin, m.in.: torfowce, torfowiec ostrolistny, pływacz zwyczajny, wełnianka pochwowata. Ponadto, stanowi miejsce bytowania i rozrodu szeregu gatunków płazów, gadów oraz bobra europejskiego.

Użytek ekologiczny "Żurawie Błota"

Rys. 24 UE "Żurawie Błota" (fot. K. Szyc)

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r., aktualizowany Uchwałą Nr XXXII/238/06 Rady Gminy Siedlec z dnia 31 czerwca 2006 r. Powierzchnia użytku wynosi 5,12 ha. Położony na terenie leśnictwa Kopanica w oddz. 220f.

Obejmuje bagno z zadrzewieniami i zakrzewieniami.

Użytek ekologiczny "Wyspy na Jeziorze Chobienickim"

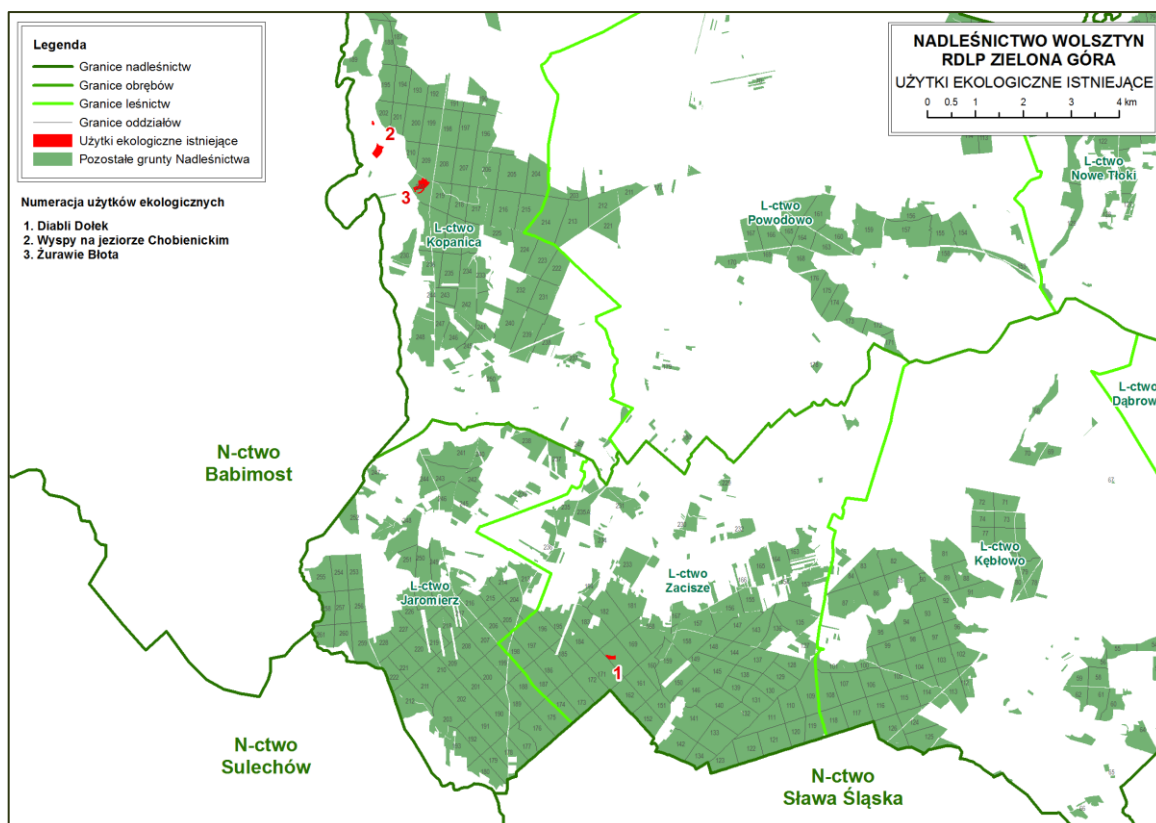

Rys. 25 UE "Wyspy na j. Chobienickim" (fot. K. Szyc)

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 2 z dnia 25 stycznia 1995 r., aktualizowany Uchwałą Nr XXXII/238/06 Rady Gminy Siedlec z dnia 31 czerwca 2006 r. Powierzchnia użytku wynosi 4,43 ha. Położony na terenie leśnictwa Kopanica w oddz. 202f, 210g.

Obejmuje zasięgiem 2 cenne przyrodniczo wyspy, mające duże znaczenie dla

zachowania różnorodności biologicznej roślin i zwierząt. Stanowi również cenną ostoję ptactwa, głównie gatunków związanych z ekosystemami wodno-błotnymi.

Rys. 26 Użytki ekologiczne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Zakazy na terenie Użytków Ekologicznych

Na terenie w/w użytków ekologicznych, zgodnie z art.45 *Ustawy o ochronie przyrody* oraz zapisami Aktów powołujących, zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także mineralów;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

3.1.6. POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody obejmują pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (*art.40.pkt.1 Ustawy o ochronie przyrody*).

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn występują pomniki przyrody w formie pojedynczej lub grup drzew, wyróżniono również 2 pomniki powierzchniowe. Wykaz istniejących pomników przyrody przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 31 Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Nr Rej.	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gatunek	Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
OBRĘB OBRA										
1.	1039	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 11.12.1998r.	3f	Wolsztyn Dąbrowa	Wiąz szypułkowy	200	329	28	2	w cz. C
2.	976	Rozporządzenie Nr 7 Woj. Zielonog. z dnia 07.12.1995r. (Dz. Urz. Wojew. Zielonog. Nr 15/95)	4k	Wolsztyn Dąbrowa	Wiąz szypułkowy	300	345	28	2	w cz. S
3.	994	Rozporządzenie Nr 5 Woj. Zielonog. z dnia 24.04.1998r.	14b	Wolsztyn Dąbrowa	Lilia złotogłów	-	-	-	-	Powierzchniowy pomnik przyrody – 0,85ha; ogrodzony w 1996r.; oznakowany w 1998r.
4.	819	Zarządzenie Woj. Zielonog. Nr 139/87 z dnia 12.11.1987r. (Dz. Urz. Wojew. Zielonog. Nr 9/87)	36f	Wolsztyn Dąbrowa	Dąb szypułkowy	400	545	21	2	Poddany zabiegom konserwatorskim w 1996r.; oznakowany w 1997r.; ogrodzony w 1998r.; w cz. N
5.	818	Zarządzenie Woj. Zielonog. Nr 139/87 z dnia 12.11.1987r. (Dz. Urz. Wojew. Zielonog. Nr 9/87)	50a	Wolsztyn Dąbrowa	Dąb szypułkowy	400	486	23	2	Poddany zabiegom konserwatorskim w 1996r.; w cz. C
6.	1285 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	60i	Wolsztyn Kębłowo	Wiąz szypułkowy	200	318	30	2	w cz. S
7.	995	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 20.11.1997r.	61f	Wolsztyn Kębłowo	Jesion wyniosły	250	657	27	3	Pomnik oznakowano i ogrodzono w 1998r.; w cz. N
8.	158	PWRN Poznań	96b	Wolsztyn Kębłowo	Dąb szypułkowy (grupa 12 drzew)	360	280-665	18-25	2	Dęby [szt.7] poddane zabiegom konserwatorskim w 1997r.; oznakowano w 1998r.; w cz. NE
9.	993	Rozporządzenie Nr 5 Woj. Zielonog. z dnia 24.04.1998r.	130d	Wolsztyn Zacisze	Rosiczka okrągłolistna	-	-	-	-	Powierzchniowy pomnik przyrody – 0,10ha; ogrodzony i oznakowany w 1997r.; Położony w ist. UE „Karasiowy Stawek”
10.	1502 /36	R.W.L Nr 42 z 19 maja 2006. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 842 z dn. 5.06.2006 r.)	252j	Kargowa Jaromierz	Dąb szypułkowy	250	455	27	2	w cz. C
11.	1414 /34	R.W.L Nr 39 z 19 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 839 z dn. 5.06.2006 r.)	253h	Kargowa Jaromierz	Dąb szypułkowy	400	549	29	2	w cz. E (przy kanale)

Lp.	Nr Rej.	Obowiązujący akt prawny	Polożenie		Gatunek	Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
12.	1413 /33	R.W.L Nr 39 z 19 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 839 z dn. 5.06.2006 r.)	256f	Kargowa Jaromierz	Dąb szypułkowy (3 szt.)	350 300 350	424 361 455	24 17 25	3 5 2	w cz. W w cz. NW (martwy) w cz. N
13.	809 /16	R.W.L Nr 39 z 19 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 839 z dn. 5.06.2006 r.)	257h	Kargowa Jaromierz	Dąb szypułkowy	450	575	22	3	Dąb poddany zabiegom konserwatorskim w 2000r.; w cz. W
14.	1501 /35	R.W.L Nr 39 z 19 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 839 z dn. 5.06.2006 r.)	259g	Kargowa Jaromierz	Dąb szypułkowy	400	486	25	2	w cz. NE
OBREB WOLSZTYN										
1.	1035	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 11.12.1998r.	17b	Siedlec Bełęcín	Dąb szypułkowy	300	512	26	-	w cz. C
2.	977	Rozporządzenie Nr 7 Woj. Zielonog. z dnia 07.12.1995r.	58a	Siedlec Bełęcín	Dąb szypułkowy (3 szt.)	250	390-465	22-25	-	Pomnik oznakowano w 1997r.; w cz. C
3.	1036	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 11.12.1998r.	62k	Siedlec Bełęcín	Wierzba biała	50	315	34	-	w cz. W
4.	150	Ogłoszenie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 14 maja 1975r.	105i	Wolsztyn Nowe Tłoki	Sosna pospolita	160	255	22	2	Pomnik ogrodzono w 1996r.; w cz. C
5.	153	Ogłoszenie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 14 maja 1975r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Poznaniu Nr 12 poz. 130)	120i	Wolsztyn Nowe Tłoki	Sosna pospolita (7 szt.)	160	212 210 210 298 266 189	23 20 18 26 25 23	2 5 5 2 2 2	Pomniki ogrodzono w 1996r.; w cz. NE; z 7 istniejących pomników 2 są martwe
6.	1286 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	159bx	Wolsztyn Powodowo	Dąb szypułkowy	300	580	26	3	w cz. S
7.	1287 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	159bx	Wolsztyn Powodowo	Dąb bezszypułkowy	200	335	28	2	w cz. S
8.	1034	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 11.12.1998r.	168h	Wolsztyn Powodowo	Buk zwyczajny Buk zwyczajny	160 160	340 358	29 30	2 2	w cz. C
9.	1260 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	64d	Siedlec Kopanica	Buk zwyczajny	250	360	33	2	w cz. C
10.	1262 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	185h	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	200	385	27	2	w cz. C
11.	1261 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	217o	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	250	465	23	2	w cz. S
OBREB ZBĄSZYŃ										
1.	975	Rozporządzenie Nr 7 Woj. Zielonog. z dnia 07.12.1995r.	280o	Zbąszyń Stefanowo	Dąb szypułkowy	300	483	25	2	Pomnik oznakowano w 1997r.; w cz. S
2.	1020	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 20.11.1997r.	291b	Zbąszyń Stefanowo	Sosna pospolita	200	386	20	5	Pomnik oznakowano i ogrodzono w 1998r.; w cz. SE (martwy)
3.	1031	Rozporządzenie Nr 15 Woj. Zielonog. z dnia 20.11.1997r.	243s	Zbąszyń Stefanowo	Lipa drobnolistna	350	415	20	4	w cz. C (pień w środku pusty)
4.	1289 /01	Rozporządzenie Nr 39 Woj. Wielkop. z dnia 05.11.2001r.	304b	Zbąszyń Stefanowo	Sosna pospolita (szt. 5)	200	210-315	20-23	2	w cz. S

Oprócz pomników przyrody zlokalizowanych na gruntach leśnych Nadleśnictwa, w jego zasięgu terytorialnym występują ponadto pomniki przyrody we własności miejskiej, gminnej lub prywatnej. Wykaz przedmiotowych pomników przyrody, zgodny z rejestrem RDOŚ Poznań oraz RDOŚ Gorzów Wielkopolski przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 32 Wykaz pomników przyrody na gruntach innej własności, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]	Uwagi
		Miejscowość	Opis lokalizacji				
MIASTO I GMINA WOLSZTYN							
1.	Dz. Urz. WRN Nr 1	Wolsztyn	Obok plaży nad jez. Wolsztyńskim	Dąb szypułkowy	420	20	-
2.	Dz. Urz. WRN Nr 1	Wolsztyn	Obok plaży nad jez. Wolsztyńskim	Topola kanadyjska	490	25	-
3.	Dz. Urz. WRN Nr 1	Wolsztyn	Zabytkowy park miejski	Dąb bezszypułkowy	420	30	-
4.	-	Wolsztyn	Zabytkowy park miejski, na zapleczu "Domu Turysty"	Miłorząb dwuklapowy	150	19	-
5.	Rozporządzenie Nr 105 Woj. Zielonog. z dnia 10 listopada 1986r.	Wolsztyn	przy ul. 5-go stycznia 14	Dąb szypułkowy	450	25	-
6.		Wolsztyn	ul. 5-go stycznia 5	Dąb szypułkowy	400	20	-
7.		Wolsztyn	Obok plaży nad jez. Wolsztyńskim, przy alejce spacerowej	Dąb szypułkowy	440	25	-
8.		Wolsztyn	Park miejski, obok plaży nad jez. Wolsztyńskim	Buk pospolity	360	20	-
9.		Wolsztyn	w pobliżu budynku USC, przy ul. 5-go stycznia 6	Dąb szypułkowy	400	20	-
10.		Wolsztyn	przy ul. 5-go Stycznia 4	Dąb szypułkowy	470	25	-
11.	Decyzja Nr RLS-XI-7141/74/74 Woj. Zielonog. z dnia 24 grudnia 1976 r., Dz. Urz. Nr 1/77	Wroniawy	Park podworski	Platan (2szt.)	380-420	18	-
GMINA SIEDLEC							
1.	Decyzja Nr RLS-XI-7141/74/76 Woj. Zielonog. z dnia 24 grudnia 1976r., Dz. Urz. Nr 1/77	Chobienice	Park w Chobienicach.	Lipa drobnolistna	470	25	-
2.		Chobienice	Park w Chobienicach.	Platan	420	25	-
3.		Chobienice	Park w Chobienicach.	Lipa drobnolistna	200	25	-
4.	Decyzja Nr OSGW-op-7140/26/83 Woj. Konserwatora Przyrody z up. Wojewody z dnia 29 grudnia 1983r.	Karna	Na brzegu parku, od strony zachodniej.	Wiąz szypułkowy	440	24	Własność prywatna: Adam Jazdon zam. Zakrzewo, pod nadzorem Nadleśnictwa Wolsztyn
5.		Karna	W części zachodniej parku, na polanie.	Lipa drobnolistna	495	27	
6.		Karna	W parku, na północnym skraju środkowej polany	Dąb szypułkowy	495	27	
7.		Karna	Przy ścieżce północnej parku.	Dąb szypułkowy	455	20	
8.		Karna	Przy drodze środkowej parku	Dąb szypułkowy	390	28	
9.		Karna	Przy ścieżce środkowej, we wschodniej części parku	Dąb szypułkowy	470	24	
10.		Karna	Park wiejski w Karnie, we wschodniej części parku.	Buk zwyczajny	330	30	
11.	Karna	Przy ścieżce południowej parku.	Buk zwyczajny	325	28		
12.	Decyzja Nr 7140/23/84 Dyrektora Wydziału z up. Wojewody z dnia 13 czerwca 1984r. Dz. Urz. Nr 5/84	Karna	Na skraju parku, w zachodniej części.	Aleja platanów (14 szt.)	188-363	24-30	Własność prywatna: Adam Jazon
13.	Ogłoszenie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 14 maja 1975r., Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Poznaniu Nr 12 poz.130	Zakrzewo	Park wiejski	Dąb szypułkowy	695	20	-
14.		Zakrzewo	Park wiejski	Dąb szypułkowy	780	20	-
MIASTO I GMINA ZBĄSZYŃ							
1.	Decyzja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dn. 15, 16, 17, 18, 19, 21 sierpnia 1972 r. Dz. Urz. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu Nr 1, poz. 13	Zbąszyń	Park miejski w Zbąszyniu, na wale obronnym	Dąb szypułkowy	300	16	-
2.		Zbąszyń	Park miejski w Zbąszyniu w północnej części "wyspy"	Dąb szypułkowy	440	20	-
3.		Zbąszyń	Park miejski w Zbąszyniu w środkowej części "wyspy"	Dąb szypułkowy	625	20	-
4.		Zbąszyń	Park miejski w Zbąszyniu w środkowej części "wyspy"	Dąb szypułkowy	500	20	-

Lp.	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]	Uwagi
		Miejscowość	Opis lokalizacji				
5.	Decyzja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dn. 15, 16, 17, 18, 19, 21 sierpnia 1972 r., Dz. Urz. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu Nr 1, poz. 13	Zbąszyń	Park miejski w Zbąszyniu w środkowej części "wyspy"	Dąb szypułkowy	409	20	-
6.		Strzyżewo	Pole	Sosna zwyczajna	298	13	Własność prywatna, Antoni Kleszko
7.	Decyzje Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Poznań Nr RL.op-4101/799/67 z 6 lipca 1967 r.	Chrośnica	Teren składu tartaczego w pobliżu stacji PKP	Sosna zwyczajna (4 szt.)	173-198	13-16	-
8.	Zarz. Woj. Zielonog. Nr 132/85 z 12.10.1985r.	Łomnica	Dziedzinek zakładu rolnego, przy budynku nr 65/1	Lipa drobnolistna	440	20	-
GMINA KARGOWA							
1.	R.W.L Nr 47 z 19 maja 2006. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz. 847 z dn. 5.06.2006 r.)	Stary Jaromierz	Naprzeciwko budynku nr 19	Dąb szypułkowy	420	28	-

Zakazy

W odniesieniu do pomników przyrody oraz ich otoczenia, zgodnie zapisami art. 45 *Ustawy o ochronie przyrody* dotyczącymi bezpośrednio pomników przyrody oraz treścią *Aktów powołujących*, zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) umieszczania tablic reklamowych.

Rys. 27 Pomnik przyrody, oddz.217n (fot. K. Szyc)

Rys. 28 Pomnik przyrody, oddz.36f (fot. K. Kotlarski)

Rys. 29 Pomnik przyrody oddz.96b (fot. K. Kotlarski)

3.1.7. OCHRONA GATUNKOWA

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony (art. 46.pkt.1-2. Ustawy o ochronie przyrody).

3.1.7.1. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN I GRZYBÓW

Aktualnie obowiązującymi rozporządzeniami, określającymi listy gatunków chronionych roślin i grzybów są: *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 81)* oraz *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. 2004 nr 168 poz. 1765)*.

Sporządzając listę gatunków roślin i grzybów chronionych w Nadleśnictwie Wolsztyn, opierano się na terenowych pracach urzędzeniowych (Taxus SI, 2012), Programie Ochrony Przyrody (BULiGL, 2004), Programie Ochrony Flory Nadleśnictwa Wolsztyn (Klub Przyrodników), a także informacjach pozyskanych od administracji i pracowników terenowych Nadleśnictwa Wolsztyn oraz dostępnych danych literaturowych.

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, stwierdzono łącznie występowanie 5 taksonów grzybów (1 gatunek grzyba, 4 gatunki porostów), oraz 43 taksony roślin (8 gatunków mchów, 7 gatunków paprotników, 28 gatunków roślin naczyniowych) objętych ochroną ustawową, a także 10 gatunków rzadkich w skali regionu.

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn wyróżniono nw. chronione gatunki roślin i grzybów:

a) Gatunki objęte ochroną ścisłą:

Grzyby:

Brodaczka zwyczajna *Usnea filipendula*

Szmaciak *Sparassis sp.*

Torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*

Rośliny:

Paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*

Podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant*

Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*

Rys. 30 Kosaciec syberyjski, oddz. 24a
(fot. K. Kotlarski)

Widłak cyprysowaty *Diphasiastrum tristachyum*
 Widłak goździsty *Lycopodium clavatum*
 Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*
 Widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*
 Bagno zwyczajne *Ledum palustre*
 Buławnik czerwony *Cephalanthera rubra*
 Buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*
 Centuria pospolita *Centaureum erythraea*
 Cis pospolity *Taxus baccata*
 Goździk pyszny *Dianthus superbus*
 Goździk piaskowy *Dianthus arenarius*
 Grzybień północny *Nymphaea candida*
 Kosaciec syberyjski *Iris sibirica*
 Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*
 Lilia złotogłów *Lilium martagon*
 Listera jajowata *Listera ovata*
 Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*
 Pływacz *Utricularia spp.*
 Pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa belladonna*
 Przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*
 Pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*
 Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*

b) Gatunki objęte ochroną częściową:

Grzyby:

Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*
 Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*
 Chrobotek smukły *Cladonia ciliata*

Rośliny:

Bielista siwa *Leucobryum glaucum*
 Gajnik lśniący *Hylocomium splendens*
 Rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*
 Brodawki czyste *Pseudoscleropodium purum*
 Widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*
 Widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*
 Barwinek pospolity *Vinca minor*
 Bluszcz pospolity *Hedera helix*
 Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*
 Grażel żółty *Nuphar lutea*
 Kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*
 Konwalia majowa *Convallaria majalis*

Rys. 31 Rosiczka okrągłolistna
(fot. K. Kotlarski)

Rys. 32 Modrzewnica zwyczajna
(fot. K. Kotlarski)

Rys. 33 Kalina koralowa
(fot. K. Kotlarski)

Rys. 34 Pierwiosnki
(fot. K. Kotlarski)

Kalina koralowa *Viburnum opulus*
 Kruszyna pospolita *Frangula alnus*
 Pierwiosnek lekarski *Primula veris*

c) Gatunki rzadkie

Czermień błotna *Calla palustris*
 Gruszyca jednokwiatowa *Moneses uniflora*
 Gruszyca jednostronna *Orthilia secunda*
 Jaskier wielokwiatowy *Ranunculus polyanthemus*
 Kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*
 Kokoryczka wonna *Polygonatum odoratum*
 Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*
 Pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*
 Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*
 Żurawina błotna *Oxycoccus palustris*

Rys. 35 Gruszyca jednostronna
 (fot. K. Szyć)

Wykaz roślin i grzybów chronionych, rzadkich i zagrożonych wraz z ogólnym opisem obiektu i jego statusem zagrożenia w skali regionu i Polski przedstawiono w tabeli poniżej. Przy nazwie gatunku podano kategorie zagrożenia według opracowań:

- „Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski” (Żukowski, Jackowiak 1995), wyróżnione kat. zagrożenia: *E* - gatunki wymierające; *V* - gatunki narażone; *R* - gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; *I* - gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; *K* - gatunki o zagrożeniu niedostatecznie znanym;
- „Czerwona lista roślin i grzybów Polski” (Zarzycki K. Mirek Z, 2006), wyróżnione kat. zagrożenia: *Ex* - wymarłe i zaginione, *E* - wymierające - krytycznie zagrożone, *V* - narażone- zagrożone wyginięciem, *R* - rzadkie (potencjalnie zagrożone), *I* - o nieokreślonym zagrożeniu;
- „Polska Czerwona Księga Roślin” (Kaźmierczakowa Zarzycki, 2001), wyróżnione kat. zagrożenia: *CR*- (critical) - krytycznie zagrożone, *EN*- (endangered) - zagrożone, *VU* - (vulnerable) - narażone, *LR* (low risk) - niskiego ryzyka.

Tabela 33 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków porostów, mszaków, grzybów i roślin

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
OBRĘB OBRA							
Porosty							
Gatunki objęte ochroną częściową							
1	Chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i>			126b, 122c, 182m	Występują pospolicie, ale niezbyt licznie, głównie w lukach oraz na silnie nasłonecznionych siedliskach	Gatunek częsty na Bs, Bśw, BMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączone z monitoringu*
2	Chrobotek reniferowy <i>Cladonia rangiferina</i>			106a, 126b, 122c, 182m			
3	Chrobotek smukły <i>Cladonia ciliata</i>			126b			
4	Chrobotki sp. <i>Cladonia sp.</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 147 wydź.	Występują w lukach oraz na nasłonecznionych siedliskach	j.w.	gat. wyłączone z monitoringu*
Grzyby							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
5	Szmaciak - rodzaj			73a	Pojedyncze okazy		

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
Mchy							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
6	Torfowiec <i>Sphagnum spp.</i>			109b, 128f, 130d, 131b, 144i, 145c, 151c, 152j, 158t, 159b, 170g, 171b, 172j, 185d, 186j,l	Tworzy zwarte kobierce	Śródleśne torfowiska, siedliska bagienne	gat. wyłączony z monitoringu*
7	Torfowiec ostrolistny <i>Sphagnum capillifolium</i>			109b, 130d, 131b, 151c, 159b		Śródleśne torfowiska, siedliska bagienne	
Gatunki objęte ochroną częściową							
8	Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>			44b, 109a	Rozproszone stanowiska	Gatunek częsty na Bśw, BMśw, LMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączony z monitoringu*
9	Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 108 wydz.	Gatunek pospolity na właściwych sobie siedliskach (głównie BMśw, LMśw)	Na siedliskach borowe i lasowe świeże, rzadziej na torfowiskach	gat. wyłączony z monitoringu*
10	Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>			189g, 199f,m, 208a, 213g,l, 224j, 225b, 237k, 240h, 241o, 245j, 248c,p			gat. wyłączony z monitoringu*
11	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 1399 wydz.	Gatunek bardzo pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Na siedliskach borów, BM, LM	gat. wyłączony z monitoringu*
12	Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 164 wydz.	Gatunek pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
13	Widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polysetum</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 235 wydz.	Gatunek pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
Paprotniki							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
14	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>			2d, 4b, 12h, 39i, 101a, 153c, 163s, 164b,c,d, 230p	Poj.	Na siedliskach BM i LM	-
15	Podrzeń zebrowiec <i>Blechnum spicant</i>	E	-	108h	Poj.	Na siedliskach wilgotnych	Na niżu - relikw glacialny
16	Widłak cyprysowaty <i>Diphasiastrum tristachyum</i>	V	EN	115m, 126g	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	
17	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>			215g	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	
18	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	R	-	123n, 151a,g, 168k	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	
Rośliny naczyniowe							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
19	Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	V	-	109b, 128f, 152j, 158t, 159b, 171b, 172a, 173b, 184i, 185d, 186j	Poj., płyty osobników po kilka kilkanaście m ²	Na siedliskach Bb i BMb, a także na śródleśnych bagienkach	
20	Buławnik sp. <i>Cephalanthera spp.</i>	-	-	141c,d	Poj.	-	-
21	Buławnik czerwony <i>Cephalanthera rubra</i>	-	EN	107d	Poj.	Na żyznych glebach wapiennych	-
22	Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i>	-	-	256f	-	Na łąkach, miedzach, polanach i nasłonecznionych stokach wzgórz	-
23	Goździk pyszny <i>Dianthus superbus</i>	V	-	30f, 43a	-	Wilgotne łąki, torfowiska, skraje lasów	*CzLR kat. zagroź.: V
24	Kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	E	-	15m, 17c, 23a, 24a, 133a,h, 141c,d	Na terenie nadleśnictwa występuje na nietypowych siedliskach – pod okapem drzewostanów	Śródleśne mokradła	CzLR kat. zagroź.: V
25	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	-	-	22a	Poj.	Na siedliskach żyznych lasów liściastych	-
26	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	V	-	14b, 37a, 39d	-	Dąbrowa, las dębowo-sosnowy, las sosnowy, uprawa leśna.	-
27	Mącznica lekarska <i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	-	-	145d, 150f, 171c	Płatowo	Widne, rzadkie bory sosnowe, suche wrzosowiska	-

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
28	Pływacz <i>Utricularia spp.</i>	-	-	93d, 130d,f, 131b, 144j, 145c, 159b, 171b, 172a, 173b, 184l, 185d, 186j	Nielicznie	Torfowiska, mlaki	CzLR kat. zagroz.: V
29	Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	-	-	36g, 223g	Poj., płyty osobników po kilka m ²	Na siedliskach lasów mieszanych i lasów	-
30	Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>	V	-	130d, 131b, 152j, 158t, 159b, 171b, 172a, 173b, 184l, 185d, 186j	Poj. egzemplarze, rzadziej większe skupiska	Na siedlisku Bb, bagnach i brzegach dystroficznych śródlęśnych zbiorników wodnych	-
Gatunki objęte ochroną częściową							
31	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	-	-	16i, 37a, 44b, 45a, 49i, 5k, 57a, 60i, 68g,h	Licznie	Na siedliskach od BMśw do Lśw silnie świeżego; często forma pnąca na drzewach	-
32	Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	-	-	89f	Poj.	Na torfowiskach, mokrych łąkach, młakach	-
33	Grażel żółty <i>Nuphar lutea</i>	-	-	w pobliżu wydz. 130d,f, 131b	Od kilku do kilkunastu osobników w zatoczkach jeziora	Żyzne, wypłycone zatoki, zasobne w materię organiczną podłoża	-
34	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	-	-	Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 622 wydz.	Licznie	Na siedliskach wilgotnych i mokrych	gat. wyłączony z monitoringu*
35	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>			52i	Nielicznie	Na siedliskach zasobnych, w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych	
36	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	-	-	4a,b, 5i,k, 12h, 14b, 16h,i,j, 20a,h,k, 21a, 22d, 23a, 24a,c, 36d,f, 37a,b,c,h, 38c,d, 39a,d,h,i,k, 40c, 41b, 42g, 44b, 45a, 47g,l,m, 49g,h, 50j,k,l,m, 51b, 66d,f, 100b,124j,125p,r, 141l, 174g,k, 182k, 210b, 220k, 226p, 228i, 254b, 259n,o	Liczny, płyty osobników po kilka m ²	Na siedliskach borów i lasów mieszanych, rzadziej lasów	gat. wyłączony z monitoringu*
OBRĘB WOLSZTYN							
Porosty							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
1	Brodaczka zwyczajna <i>Usnea filipendula</i>	-	-	3g	Poj.	Na korze drzew, szczególnie iglastych	CzLR kat. zagroz.:RE
Gatunki objęte ochroną częściową							
2	Chrobotki sp. <i>Cladonia sp.</i>	-	-	Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 214 wydz.	Występują w lukach oraz na nasłonecznionych siedliskach	Gatunek częsty na Bs, Bśw, BMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączone z monitoringu*
Mchy							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
3	Torfowiec <i>Sphagnum spp.</i>	-	-	101g, 105h,i, 184l, 216i, 242m	Tworzy zwarte kobierce	Śródlęsne torfowiska, siedliska bagienne	gat. wyłączony z monitoringu*
Gatunki objęte ochroną częściową							
4	Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>			gatunek zainwentaryzowano łącznie w 36 wydz.	Gatunek pospolity na właściwych sobie siedliskach (głównie BMśw, LMśw)	Na siedliskach borowe i lasowe świeże, rzadziej na torfowiskach	gat. wyłączony z monitoringu*
5	Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>			220i, 238c, 246b	Gatunek pospolity, na terenie nadleśnictwa występuje nielicznie	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
6	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 1115 wydz.	Gatunek bardzo pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Na siedliskach borów, BM, LM	gat. wyłączony z monitoringu*
7	Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 20 wydz.	Gatunek pospolity, na terenie obrębu występuje nielicznie	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
8	Widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polysetum</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 359 wydz.	Gatunek pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
Paprotniki							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
9	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	-	-	41o, 112o, 161i, 184c, 239p	Poj.	Na siedliskach BM i LM	-
10	Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	R	-	126h	Poj.	Na siedliskach wilgotnych i mokrych	-
11	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	R	-	1i, 38g, 86o, 163g,h, 164c, 165g, 166k, 168c	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
12	Widłak spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i>	V	-	219a	Poj. i płatami po kilka m ² , często tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
Rośliny naczyniowe							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
13	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	R	V U	189c,f	Poj. drzewa, krzewy	Na siedliskach lasów mieszanych.	-
14	Grzybień północny <i>Nymphaea candida</i>	K	-	przy wydz. 135d	Od kilku do kilkunastu osobników	Wody stojące i słabo płynące	-
15	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	-	-	64m,o	Poj.	Na siedliskach żyznych lasów liściastych	-
16	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	V	-	59a	Pojedyncze stanowiska	-	-
17	Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	-	-	54b, 59a,b,h,j, 60b,c,f, 61a,c, 120i, 152j	Poj., płyty osobników po kilka m ²	Na siedliskach lasów mieszanych i lasów	-
Gatunki objęte ochroną częściową							
18	Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	-	-	182n	Płaty osobników od kilku do kilkunastu m ²	Na siedliskach lasów liściastych	-
19	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	-	-	46j, 59f, 61a,b,c,d, 126h,i, 128h, 129j,k,l, 146j,l, 152j, 87f, 92i, 153g,h,j, 158a, 159bx, 171d, 69d, 186j, 188c, 247m	Licznie	Na siedliskach od BMśw do Lśw silnie świeżego; często forma pnąca na drzewach	-
20	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	-	-	41n,o, 42g, 46c,i, 119c, 122ax, 126h, 127d, 129p, 133m, 136f, 148h, 78j,k, 82a,b, 87f, 153c,f,j, 159bx,dx,p,r,t,y, 161b, 163c,170d, 69d,f, 184f, 189f, 194c, 217n, 218g,h	Liczny, płyty osobników po kilka m ²	Na siedliskach borów i lasów mieszanych, rzadziej lasów	gat. wyłączony z monitoringu*
21	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	-	-	Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 883 wydz.	Licznie	Na siedliskach wilgotnych i mokrych	gat. wyłączony z monitoringu*
22	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	-	-	195f, 218b	Nielicznie	Na siedliskach zasobnych, w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych	-
23	Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i>	-	-	57d	Nielicznie	Świetliste lasy, zarośla	-
OBRĘB ZBĄSZYŃ							
Porosty							
Gatunki objęte ochroną częściową							
1	Chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i>	-	-	5a,b,h,k, 6c, 9i, 18b,d,f, 33b,d,h, 34t,ax,gx, 47a, 49b, 53f, 58i, 59m,62w, 71b, 74f,g,h,i, 75b, 77l, 78a,b,g, 90d, 94h, 95h, 176a, 106a,j, 107z,ax, 172c, 242i, 254p	Występują pospolicie, ale niezbyt licznie, głównie w lukach oraz na silnie nasłonecznionych siedliskach	Gatunek częsty na Bs, Bśw, BMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączone z monitoringu*
2	Chrobotek reniferowy <i>Cladonia rangiferina</i>	-	-	5a,b,c,f,h, 21a, 34gx, 38a, 50a, 58i, 71b, 73g, 74f,i, 78a, 94b, 175a,b,d,f, 176a, 208g, 106j, 107ax, 172c, 242i, 253i, 254p, 266c	Występują w lukach oraz na nasłonecznionych siedliskach	Gatunek częsty na Bs, Bśw, BMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączone z monitoringu*
3	Chrobotek smukły <i>Cladonia ciliata</i>	-	-	34gx, 58i, 242i, 253i, 254p			
4	Chrobotki sp. <i>Cladonia sp.</i>	-	-	Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 207 wydz.	Występują w lukach oraz na nasłonecznionych siedliskach	Gatunek częsty na Bs, Bśw, BMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączone z monitoringu*

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
Grzyby							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
5	Szmaciak - rodzaj			125f, 127a, 145a, 161b, 163k, 302c	Pojedyncze okazy		
Mchy							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
6	Torowiec <i>Sphagnum spp.</i>			9b, 168l,m, 80d, 298i, 304g	Tworzy zwarte kobierce	Śródleśne torfowiska, siedliska bagienne	gat. wyłączony z monitoringu*
7	Torowiec ostrolistny <i>Sphagnum capillifolium</i>			304g	-	Śródleśne torfowiska, siedliska bagienne	
Gatunki objęte ochroną częściową							
8	Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>			33b, 6f, 75h, 8a, 9f, 106j, 109k, 166h, 167i, 181i, 185a, 185d, 186a, 188b, 246k, 253b, 264g,m, 266c, 278c,h, 288d, 71a, 78f	Rozproszone stanowiska. na siedliskach Bśw i silnie świeżych	Gatunek częsty na Bśw, BMśw, LMśw – rodzaju uboższym	gat. wyłączony z monitoringu*
9	Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 138 wydz.	Gatunek pospolity na właściwych sobie siedliskach (głównie BMśw, LMśw)	Na siedliskach borowe i lasowe świeże, rzadziej na torfowiskach	gat. wyłączony z monitoringu*
10	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 1608 wydz.	Gatunek bardzo pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Na siedliskach borów, BM, LM	gat. wyłączony z monitoringu*
11	Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 83 wydz.	Gatunek pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
12	Widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polysetum</i>			Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 776 wydz.	Gatunek pospolity (na właściwych sobie siedliskach)	Siedliska borowe	gat. wyłączony z monitoringu*
Paprotniki							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
13	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	-	-	190g, 188b,d, 243j, 299i, 253c	Poj.	Na siedliskach BM i LM	-
14	Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	R	-	131g	Poj.	Na siedliskach wilgotnych i mokrych	-
15	Widłak spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i>	V	-	75c, 152c, 153b, 107ax, 170r, 205b, 288g	Poj. i płatami po kilka m ² , często tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
16	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	R	-	16i, 55f, 93b,c, 96h, 114c, 163k, 168j, 182z, 219h, 248c,d	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
17	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	R	-	73d, 75a, 163k, 169j, 170b, 185d, 186b, 215a, 216a, 228j, 234j, 244a,b, 246k, 278c,d	Poj. i płatami po kilka m ² , często tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
18	Widłak cyprysowaty <i>Diphasiastrum tristachyum</i>	V	EN	95h	Poj. i płatami po kilka m ² , tworzy kobierce	Na siedliskach borów	-
Rośliny naczyniowe							
Gatunki objęte ochroną ścisłą							
19	Buławnik czerwony <i>Cephalanthera rubra</i>	-	EN	183d	Poj.	Na żyznych glebach wapiennych	-
20	Buławnik mieczolistny <i>Cephalanthera longifolia</i>		V U	184f,p, 191m,n	Poj.		
21	Goździk piaszkowy <i>Dianthus arenarius</i>	R	-	250m	-	Murawy, bory sosnowe, dąbrowy	-
22	Goździk pyszny <i>Dianthus superbus</i>	V	-	255n	-	Wilgotne łąki, torfowiska, skraje lasów	CzLR kat. zagroż.: V
23	Kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	E	-	182a	Na terenie nadleśnictwa występuje na nietypowych siedliskach – pod okapem drzewostanów	Śródleśne mokradła	CzLR kat. zagroż.: V
24	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	-	-	19b, 78m,n, 81a,j, 113i, 177m, 182c,n, 183d,j, 184k, 185g, 191b,n, 192c,d,f,g,h,l, 194f,g,k, 248l, 272k	Poj.	Na siedliskach żyznych lasów liściastych	-
25	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	V	-	6i, 183d	Pojedyncze stanowiska	-	-
26	Mącznica lekarska <i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	-	-	2a, 13a, 36i	Płatowo	Widne, rzadkie bory sosnowe, suche wrzosowiska	-

Lp	Gatunek	Status zagrożenia		Lokalizacja	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Opis obiektu, walory przyrodnicze, kategoria gruntu	Uwagi
		Wkp	PL				
27	Pokrzyk wilcza-jagoda <i>Atropa belladonna</i>	-	-	168d, 80l	Poj.	Na obrzeżach lasów	-
28	Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i>	R	-	32f	Poj. lub grupami	Na siedliskach borów	-
Gatunki objęte ochroną częściową							
29	Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	-	-	248i	Platy osobników od kilku do kilkunastu m ²	Na siedliskach lasów liściastych	-
30	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	-	-	111c, 182c, 185g, 191n.o, 192r, 248i, 279h, 300a	Licznie	Na siedliskach od BMśw do Lśw silnie świeżego; często forma pnąca na drzewach	-
31	Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	-	-	308a	Poj.	Na torfowiskach, mokrych łąkach, młakach	-
32	Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	-	-	62a, 107p,r, 110ax, 81i	Nielicznie	-	-
33	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	-	-	35k, 109j, 112h, 166h, 167j, 169i,j,k,n, 170f, 172a, 180h, 181c, 188c,d, 194g,l, 201f, 227d, 228d, 256l, 243s, 248a,c,d,f,g,i	Liczny, platy osobników po kilka m ²	Na siedliskach borów i lasów mieszanych, rzadziej lasów	gat. wyłączony z monitoringu*
34	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	-	-	Zainwentaryzowano na terenie całego obrębu, łącznie w 628 wydz.	Licznie	Na siedliskach wilgotnych i mokrych	gat. wyłączony z monitoringu*
GATUNKI RZADKIE I ZAGROŻONE							
1	Czermień błotna <i>Calla palustris</i>	-	-	Obr. Obra - 128f, Obr. Zbąszyń - 80d, 168m	-	Torfowiska, brzegi zbiorników wodnych	-
2	Gruszyca jednokwiatowa <i>Moneses uniflora</i>	-	-	Obr. Wolsztyn - 193g, Obr. Zbąszyń - 230a, 62r	Nieliczny, poj., platy osobników po 1-3 m ²	Na siedliskach borów	-
3	Gruszyca jednostronna <i>Orthilia secunda</i>	V	-	Obr. Zbąszyń - 62r, 210f	Nieliczny, poj., platy osobników po 1-3 m ²	Na siedliskach borów i lasów mieszanych	-
4	Jaskier wielokwiatowy <i>Ranunculus polyanthemos</i>	-	-	Obr. Obra - 248tx	-	-	Gat. cenny dla Pom. Zachodn.
5	Kokoryczka wielokwiatowa <i>Polygonatum multiflorum</i>	-	-	Obr. Zbąszyń - 228h	Nielicznie	Na siedliskach zasobnych (lasów)	-
6	Kokoryczka wonna <i>Polygonatum odoratum</i>	-	-	Obr. Obra - 66d,f, Obr. Zbąszyń - 228j	Nielicznie	Na siedliskach borów	-
7	Modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i>	-	R	Obr. Obra - 152j, 171b, 172a, 173b, 184l, 185d, 186j	Nielicznie	Na siedlisku Bb, bagnach i brzegach dystroficznych śródlęśnych zbiorników wodnych	-
8	Pajęcznica gałęzista <i>Anthericum ramosum</i>	-	-	Obręb Zbąszyń - 184a	-	w rozproszeniu w suchych, widnych lasach i na porębach	Gat. cenny dla Pom. Zachodn.
9	Welnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>	V	-	Obr. Obra - 109b, 128f, 130d, 131b, 144i, 145c, 151c, 152j, 158t, 159b, 171b, 172i,j, 185d, 186j; Obr. Wolsztyn - 105h,i; Obr. Zbąszyń - 304g	Liczna, często tworzy kobierce	Śródlęsne torfowiska, mokradła o obniżonym poziomie wody gruntowej	-
10	Żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>	V	-	Obr. Obra - 130d; Obr. Zbąszyń - 304g	Nielicznie, tworzy zwarte kobierce	Śródlęsne torfowiska, mokradła	-

*uwaga "gat. wyłączony z monitoringu" wynika bezpośrednio z treści pisma RDLP w Zielonej Górze z dn. 22.02.2013r., dodatkowo, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, gatunkiem wyl. z monitoringu jest również konwalia majowa.

W stosunku do w/w gatunków dziko występujących grzybów, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną zabrania się:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;

- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania całych grzybów i ich części;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych.
- 7) pozyskiwania, zbioru.

W stosunku do w/w gatunków dziko występujących roślin, zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia stycznia 2012r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* zabrania się:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

Zakazy, o których mowa w punktach 1–3, zarówno w stosunku do gatunków dziko występujących grzybów (z wyjątkiem gatunków oznaczonych w Zał. nr 1 do *Rozporządzenia* symbolem (1)), jak również do gatunków dziko występujących roślin (z wyjątkiem gatunków wymienionych w Zał. nr 1 do *Rozporządzenia*, oznaczonych symbolem (1)), objętych ochroną gatunkową, nie dotyczą:

- 1) wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów;
- 2) usuwania roślin/grzybów niszczących materiały lub obiekty budowlane.

3.1.7.2. OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie, określające listę gatunków chronionych zwierząt stanowi: *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419).

Sporządzając listę gatunków chronionych zwierząt w Nadleśnictwie Wolsztyn, opierano się na terenowych pracach urzędniowych (Taxus SI, 2012), Programie Ochrony Przyrody (BULiGL, 2004), Inwentaryzacji ornitologicznej Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: PLB080005 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (Eco-Expert, 2010), a także informacjach pozyskanych od administracji i pracowników terenowych Nadleśnictwa Wolsztyn oraz dostępnych danych literaturowych.

Spośród zwierząt kręgowych, na terenie nadleśnictwa najlepiej poznane są ptaki. Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn stwierdzono występowanie 141 gatunków ptaków: 137 gatunków chronionych i 4 gatunków łownych, w tym 27 gatunków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej.

Z ciekawszych gatunków zwierząt, na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn występują m.in.:

Bączek - *Ixobrychus minutus*
 Bielik - *Haliaeetus albicilla*
 Błotniak stawowy - *Circus aeruginosus*
 Bocian czarny - *Ciconia nigra*
 Bóbr europejski - *Castor fiber*
 Kania czarna - *Milvus migrans*
 Kania ruda - *Milvus milvus*
 Kozioróg dębosz - *Cerambyx cerdo*
 Kumak nizinny - *Bombina bombina*
 Lerka - *Lullula arborea*
 Traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus*
 Zimorodek - *Alcedo atthis*

Rys. 36 Dzięcioł czarny (fot. K.Kotlarski)

Wykaz chronionych gatunków zwierząt z uwzględnieniem ich statusu występowania, zagrożenia i ochrony przedstawiono w tabeli poniżej. Przy nazwie gatunku podano kategorie zagrożenia według opracowań:

- „Polska Czerwona Księga Zwierząt - kręgowce” (Głowaciński, 2001), kat. zagrożenia: *EX* - gatunki wymarłe, *CR* - gatunki skrajnie zagrożone, *EN* - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, *VU* - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, *NT* - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, *LC* - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem;
- „Polska Czerwona Księga Zwierząt – bezkręgowce” (Głowaciński, Nowacki, 2004), kat. zagrożenia: *EX* - gatunki zanikłe, *CR* - gatunki skrajnie zagrożone, *EN* - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, *VU* - gatunki wysokiego ryzyka, *LR* - gatunki niższego ryzyka.

Tabela 34 Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ścisła	częściowa		
BEZKRĘGOWCE							
PIJAWKI							
1	Pijawka lekarska <i>Hirudo medicinalis</i>	Teren nadleśnictwa - rzeki, zbiorniki wodne	VU	+			
PAJĘCZAKI							
1	Gryziele <i>Atypus sp.</i>	Teren nadleśnictwa	EN*	+			* PCKZ odnosi się do gat.: gryziel stepowy
OWADY							
1	Biegaczowate <i>Carabidae</i>	Teren nadleśnictwa		+			
2	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Obr. Wolsztyn - 189h,i,f,c,b, 55b	VU	+		Zał. II DS	Na światowej czerwonej liście IUCN: gat. zagrożony (VU)
3	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Obr. Wolsztyn - 189h,i,f,c,b	VU	+		Zał. II DS	

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ścisła	częściowa		
4	Tęcznik mniejszy <i>Calosoma inquisitor</i>	Teren nadleśnictwa		+			
5	Trzmiele <i>Bombus sp.</i>	Teren nadleśnictwa		+			
6	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Obr. Obra - 144j Obr. Wolsztyn - 220f, Obr. Zbąszyń - 304d		+		Zał. II, IV DS	
ŚLIMAKI							
1	Ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i>	Teren nadleśnictwa			+		
MAŁŻE							
1	Szczeżują wielka <i>Anodonta cygnea</i>	Teren nadleśnictwa	EN	+			
2	Szczeżują spłaszczona <i>Pseudoanodonta complanata</i>	Teren nadleśnictwa	EN	+			
KRĘGOWCE							
PLĄZY							
1	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obr. Wolsztyn - 184l, 185i,l,		+		Zał. II, IV DS	
2	Ropucha paskówka <i>Bufo calamita</i>	Teren nadleśnictwa		+			
3	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	Teren nadleśnictwa		+			
4	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
5	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Teren nadleśnictwa		+			
6	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Obr. Wolsztyn - 160b,184l, 185i,l, 213m	NT	+		Zał. II, IV DS	
7	Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
8	Żaba jeziorkowa <i>Rana lessonae</i>	Teren nadleśnictwa		+			
9	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. IV DS.	
10	Żaba śmieszka <i>Rana ridibunda</i>	Teren nadleśnictwa		+			
11	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Teren nadleśnictwa		+			
12	Żaba wodna <i>Rana esculenta</i>	Teren nadleśnictwa		+			
GADY							
1	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. IV DS.	
2	Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	Teren nadleśnictwa		+			
3	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
4	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	Teren nadleśnictwa		+			
PTAKI							
1	Batalion <i>Philomachus pugnax</i>	Teren nadleśnictwa - wilgotne łąki, torfowiska, bagna	EN	+		Zał. I DP	gat. przelotny
2	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Teren nadleśnictwa - trzciniowiska, łożowiska	VU	+		Zał. I DP	
3	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Teren nadleśnictwa - okolice zbiorników wodnych z trzciniowiskami	LC	+		Zał. I DP	gat. lęgowy
4	Bekas kszyc <i>Gallinago gallinago</i>	Teren nadleśnictwa - tereny podmokłe		+			gat. przelotny
5	Białorzotka <i>Oenanthe oenanthe</i>	Teren nadleśnictwa - tereny otwarte, poręby leśne		+			
6	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	L-ctwo Kopianica, L-ctwo Stefanowo	LC	+		Zał. I DP	wymaga ochrony strefowej
7	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Obr. Zbąszyń - 290k,l,m		+		Zał. I DP	rewir
8	Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	Teren nadleśnictwa - tereny otwarte	VU	+		Zał. I DP	
9	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Teren nadleśnictwa - tereny otwarte		+		Zał. I DP	
10	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	gat. zalatujący

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ściśla	częściowa		
11	Bogatka <i>Parus major</i>	Teren całego nadleśnictwa		+			
12	Brodzicz samotny <i>Tringa ochropus</i>	Teren nadleśnictwa - zadrzewione tereny bagienne		+			gat. lęgowy i przelotny
13	Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	Teren nadleśnictwa - strome skarpy nadrzeczne		+			
14	Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	Teren nadleśnictwa - skraje lasów, zręby		+			gat. przelotny
15	Cyranka <i>Anas querquedula</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	gat. przelotny
16	Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	Teren nadleśnictwa - tereny otwarte		+		Zał. II DP	
17	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Obr. Wolsztyn - oddz.186b,c,d			+		gat. lęgowy
18	Czarnogłówka <i>Parus montanus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
19	Czubatka <i>Parus cristatus</i>	Teren nadleśnictwa - stare bory sosnowe		+			
20	Czyż <i>Carduelis spinus</i>	Teren nadleśnictwa - bory iglaste i mieszane		+			
21	Drozd śpiewak <i>Turdus philomelos</i>	Teren nadleśnictwa		+			
22	Dudek <i>Upupa epops</i>	Teren nadleśnictwa		+			
23	Dymówka <i>Hirundo rustica</i>	Teren nadleśnictwa		+			
24	Dzierlatka <i>Galerida cristata</i>	Teren nadleśnictwa - tereny otwarte		+			
25	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Obr. Wolsztyn - 229i, 210g, 201g, 188c; Obr. Zbąszyń - 308j, 297d, 299l		+		Zał. I DP	
26	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	Teren nadleśnictwa		+			
27	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	
28	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	
29	Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
30	Dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>	Teren nadleśnictwa		+			
31	Dzwoniec <i>Carduelis chloris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
32	Gajówka <i>Sylvia borin</i>	Teren nadleśnictwa		+			
33	Gawron <i>Corvus frugilegus</i>	Teren nadleśnictwa			+		
34	Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	gat. przelotny
35	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	
36	Gęś mała <i>Anser erythropus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
37	Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Teren nadleśnictwa		+			
38	Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Teren nadleśnictwa		+			
39	Helmiatka <i>Netta rufina</i>	Teren nadleśnictwa - wody śródlądowe	LC	+		Zał. II DP	gat. przelotny
40	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
41	Jer <i>Fringilla montifringilla</i>	Teren nadleśnictwa		+			
42	Jerzyk <i>Apus apus</i>	Teren nadleśnictwa		+			

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ściśla	częściowa		
43	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Obr. Wolsztyn - 220b,c,f,g,h,i,j,k, Obr. Zbąszyń - 194l	NT	+		Zał. I DP	Wydz. opisane w PZO jako terytorium
44	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	Obr. Zbąszyń - 62h,i,x, 9c,g,l,r,t, 190b,c,d,f,g	NT	+		Zał. I DP	Wydz. opisane w PZO jako terytorium
45	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	Teren nadleśnictwa		+			
46	Kawka <i>Corvus monedula</i>	Teren nadleśnictwa		+			
47	Kłaskawka <i>Saxicola torquata</i>	Teren nadleśnictwa		+			
48	Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	Teren nadleśnictwa		+			
49	Kokoszka wodna <i>Galinula chloropus</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	
50	Kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i>	Teren nadleśnictwa		+			
51	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	Obr. Wolsztyn - 210g			+		Średnio liczny, gat. lęgowy
52	Kos <i>Turdus merula</i>	Teren nadleśnictwa		+			
53	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	Teren nadleśnictwa		+			
54	Krakwa <i>Anas strepera</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	gat. przelotny
55	Krętgłów <i>Jynx torquilla</i>	Teren nadleśnictwa		+			
56	Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. przelotny
57	Kruk <i>Corvus corax</i>	Teren nadleśnictwa			+		
58	Kukułka <i>Cuculus canorus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
59	Kulczyk <i>Serinus serinus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
60	Kwiczół <i>Turdus pilaris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
61	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Obr. Wolsztyn - 194b		+		Zał. I DP	
62	Lerka <i>Lullula arborea</i>	Obr. Wolsztyn - 185l, 187b, 188a,c,d,f, 195a,b,c, 198c,d,f,g,i,j,k,l, 199b,c,f,g,h,u,j,k,l,m,n, 200c,i,j,m,n, 209f, 210a,b, 220c,f,g,h,i, 227h, 228g,h,i,j,k, 229f,g,h,i,j, 244h, 247d,f,g,j,k,m, 248a,b,d,g,h,i,j, Obr. Zbąszyń - 307g, 308m, 294f		+		Zał. I DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru wyróżnionego w inwent. do PZO jako skupisko, pogrubioną czcionką zaznaczono wydz. opisane jako stan. lęgowe
63	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	
64	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	
65	Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	Teren nadleśnictwa - łożowiska		+			
66	Makolągwa <i>Carduelis cannabina</i>	Teren nadleśnictwa		+			
67	Mazurek <i>Passer montanus</i>	Teren nadleśnictwa - obrzeża lasów		+			
68	Mewa mała <i>Larus minutus</i>	Teren nadleśnictwa - gęsto zarośnięte zbiorniki wodne	LC	+		Zał. I DP	
69	Mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	Teren nadleśnictwa			+		gat. przelotny
70	Mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	Teren nadleśnictwa - zbiorniki eutroficzne		+		Zał. II DP	gat. przelotny
71	Modraszka <i>Parus caeruleus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
72	Muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>	Teren nadleśnictwa		+			

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ściśla	częściowa		
73	Mucholówka żalobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	Teren nadleśnictwa		+			
74	Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
75	Myszołów <i>Buteo buteo</i>	Teren nadleśnictwa		+			
76	Nur rdzawoszyi <i>Gavia stellata</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	gat. przelotny
77	Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	gat. przelotny
78	Ohar <i>Tadorna tadorna</i>	Teren nadleśnictwa	LC	+			
79	Oknówka <i>Delichon urbica</i>	Teren nadleśnictwa		+			
80	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
81	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
82	Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	Teren nadleśnictwa - obrzeża świetlistych, rzadkich lasów liściastych lub mieszanych		+			
83	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	Obr. Wolsztyn - 188c, 189a,b, 195f, 202d,f, 210f,g, 220h, Obr. Zbąszyń - 62i,r,s, 9c, 294h,l,m, 299d,f, 308l,o,r, 309a,		+			Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w PZO jako skupisko, gat. przelotny
84	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	Teren nadleśnictwa		+			Nieliczny gat. przelotny
85	Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Teren nadleśnictwa		+			przelotny i migrujący
86	Pięgża <i>Sylvia curruca</i>	Teren nadleśnictwa		+			
87	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	Teren nadleśnictwa		+			
88	Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
89	Pliszka górська <i>Motacilla cinerea</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. lęgowy i przelotny
90	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. lęgowy i przelotny
91	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. lęgowy i przelotny
92	Plaskonos <i>Anas clypeata</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	gat. przelotny
93	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Teren nadleśnictwa	EN	+		Zał. I DP	gat. przelotny
94	Pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i>	Teren nadleśnictwa		+			
95	Potrzyszcz <i>Miliaria calandra</i>	Teren nadleśnictwa		+			
96	Potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
97	Pustułka <i>Falco tinnunculus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
98	Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
99	Remiz <i>Remiz pendulinus</i>	Obr. Wolsztyn - 202d		+			
100	Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
101	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	Teren nadleśnictwa		+			
102	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	nieliczny
103	Rybołów <i>Pandion haliaetus</i>	Teren nadleśnictwa	VU	+		Zał. I DP	gat. przelotny
104	Sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i>	Teren nadleśnictwa		+			liczny gat. lęgowy

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ścisła	częściowa		
105	Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	Teren nadleśnictwa		+			
106	Sikora uboga <i>Parus palustris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
107	Siniak <i>Columba oenas</i>	Obr. Zbąszyń - 297g		+		Zał. II DP	
108	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
109	Słonka <i>Scolopax rusticola</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	
110	Słownik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i>	Teren nadleśnictwa		+			nieliczny
111	Sokół wędrowny <i>Falco peregrinus</i>	Teren nadleśnictwa	CR	+		Zał. I DP	gat. zalatujący
112	Sosnowka <i>Parus ater</i>	Teren nadleśnictwa		+			
113	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	Teren nadleśnictwa		+			
114	Sroka <i>Pica pica</i>	Teren nadleśnictwa			+		
115	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
116	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	Teren nadleśnictwa		+			
117	Świergotek drzewny <i>Anthus Trivialis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
118	Świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	Teren nadleśnictwa		+			
119	Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	
120	Świerszczak <i>Locustella naevia</i>	Teren nadleśnictwa		+			
121	Świstun <i>Anas penelope</i>	Teren nadleśnictwa	CR	+		Zał. II DP	gat. przelotny
122	Świstunka <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Teren nadleśnictwa		+			
123	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Obr. Wolsztyn - 186b,c,m, 185n, 188c, 189a,b, 195f, 2022d,f, 210f,g, Obr. Zbąszyń - 62r,s, 9c, 294g,h,l,m, 299c,d,f,l, 305f, 308l,o,r, 309a		+			Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako skupisko
124	Trzciniaczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. II DP	
125	Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Obr. Zbąszyń - 113c,g,h,i,j,k,l,m,n		+		Zał. I DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako terytorium
126	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	Teren nadleśnictwa		+			
127	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. lęgowy i przelotny
128	Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	Teren nadleśnictwa	LC	+			
129	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
130	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	Teren nadleśnictwa		+			gat. przelotny
131	Wrona siwa <i>Corvus corone</i>	Teren nadleśnictwa			+		
132	Wróbel <i>Passer domesticus</i>	Teren nadleśnictwa		+			
133	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>	Teren nadleśnictwa		+			
134	Zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	Teren nadleśnictwa		+			Średnio liczny gat. lęgowy i przelotny
135	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	Teren nadleśnictwa		+			
136	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Teren nadleśnictwa		+		Zał. I DP	gat. przelotny

Lp.	Nazwa gatunkowa	Lokalizacja	Polska Czerwona Księga Zwierząt	Status ochronny w Polsce		Dyrektywy Europejskie	Uwagi
				ścisła	częściowa		
137	Żuraw <i>Grus grus</i>	Obr. Obra - 141i, 30c, 185d, 27b, 26Ab,a, 145c, 159b, Obr. Wolsztyn - 220f, 150g, 241h, 221d, 161g, 125j, 126h, 122n, 70z,y, 184l, 61d, 59d,1f Obr. Zbąszyń - 266i,168c		+		Zał. I DP	
Ptaki - ochrona prawna: gatunek łowny							
1	Gęgawa <i>Anser anser</i>	Obr. Wolsztyn - 230b,f, Obr. Zbąszyń - 294g,h,l,m, 299c,d,f,l, 305f, 309a				Zał. II DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako skupisko
2	Głowienka <i>Aythya ferina</i>	Obr. Zbąszyń - 294h,l,m, 299c,d,f,l, 305f				Zał. II DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako skupisko
3	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	Obr. Wolsztyn - 188c, 189a, 195f, 202b,d,f, 210g, 220h,j, Obr. Zbąszyń - 294g,h,l,m, 299c,d,f,l, 305d,f				Zał. II DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako skupisko
4	Łyska <i>Fulica atra</i>	Obr. Wolsztyn - 188c, 189a,b,c, 195f, 202b,d,f, 210d,f,g, 220h,i,j, Obr. Zbąszyń - 294g,h,l,m, 299c,d,f,l, 305d,f, 308g,l,o,r				Zał. II DP	Wydz. w zasięgu granic obszaru opisanego w inwent. do PZO jako skupisko
SSAKI							
1	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Obr. Obra - 170g, 212l, 144i,j, 146d, 259r, 261i,g, 36g, 228c, 253d, 258l, Obr. Wolsztyn - 230h, 64g, Obr. Zbąszyń - 290h, 62y		+		Zał. II, IV DS	
2	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	Teren nadleśnictwa	+				
3	Jez zachodni <i>Erinaceus europaeus</i>	Teren nadleśnictwa	+				
4	Kret <i>Talpa europaea</i>	Teren nadleśnictwa		+			
5	Łasica łąska <i>Mustela nivalis</i>	Teren nadleśnictwa					
6	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	Teren nadleśnictwa	+				
7	Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i>	Teren nadleśnictwa	+				
8	Nietoperze <i>Chiroptera sp.</i>	Teren nadleśnictwa	+			7 gat.* wymienia się w Zał. II, IV DS	*na terenie nadl. brak oznaczenia do gatunku
9	Wiewiórka <i>Sciurus vulgaris</i>	Teren nadleśnictwa	+				
10	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Obr. Obra - Obrzański Kanał Północny, 30h, 8b, Obr. Wolsztyn - 64d		+		Zał. II, IV	

* DP - Dyrektywa Ptasia; DS - Dyrektywa Siedliskowa

Tabela 35 Zestawienie gatunków z Zał. II DP/DS, poza granicami Obszarów Natura 2000 (tab.XXII, IUL)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony	Lokalizacja na mapie przeglądowej obrębu leśnego *	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gosp. na stan ochrony	Zalecenia dot.możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gosp. zgodnie z podstawowymi wymaganiami gat.
BEZKREGOWCE					
1	1084 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	- Obr. Wolsztyn - 55b	Drzewa zasiedlone przez owady pozostawić do naturalnego rozkładu.	Wycinka lasu, usuwanie martwych i obumierających drzew	Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zawłaszcza zasiedlone przez kozioroga. Utrzymywanie istniejących ostoi ksylobiontów

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony, symbol znaczenia wg SDF, stan ochrony	Lokalizacja na mapie przeglądowej obrębu leśnego *	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gosp. na stan ochrony	Zalecenia dot. możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gosp. zgodnie z podstawowymi wymaganiami gat.
2	1042 Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Obr. Obra - 144j	Przeciwdziałanie zwiększaniu trofit wód, ograniczenie zarybiania i wędkowania na wybranych zespołach torfianek	brak	brak
KRĘGOWCE					
3	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Obr. Wolsztyn - 160b, 213m	Zabezpieczenie znanych stanowisk przez przekształceniem, Przeciwdziałanie degradacji siedlisk (zbiorników, cieków i oczek wodnych i ich nadbrzeży).	brak	Pozostawianie w stanie niezmienionym terenów w strefie 25-30 m od potoków i wód, pozostawianie odpadów pożyrbowych (np. gałęzi)
4	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Obr. Obra - 141i, 145c, 159b, 185d, Obr. Wolsztyn - 150g, 241h, 221d, 161g, 125j, 126h, 122n, 70z.y, 61d, 59d, 1f, Obr. Zbąszyń - 266i, 168c	Przeciwdziałanie przekształceniom i osuszaniu siedlisk podmokłych, śródleśnych i przyleśnych zbiorników oraz cieków wodnych,	Utrata siedlisk w wyniku zalesiania terenów otwartych; porzucenie łęgów w wyniku prowadzenia prac leśnych w okresie łęgowym w pobliżu gniazd	Wykonanie prac w pobliżu gniazd poza okresem łęgowym
5	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Obr. Zbąszyń - 297d	Zachowanie jak największej powierzchni starych drzewostanów oraz utrzymanie odpowiedniej ilości starych i dziuplastych drzew w lasach gospodarczych; zatrzymanie w lesie odpowiedniej ilości martwego i obumierającego drewna	Utrata siedlisk w wyniku wycinki starodrzewów, usuwania drzew dziuplastych, a także usuwania martwego drewna z drzewostanów	Pozostawianie w trakcie trzebieży późnych wszelkich drzew dziuplastych, pozostawianie na zrębach kęp starodrzewu, chronić zachowawczo drzewostany zasobne w martwe i obumierające drewno
6	A207 Siniak <i>Columba oenas</i>	Obr. Zbąszyń - 297g	ochrona dzięcioła czarnego, którego dziuple stanowią podstawowe miejsce gniazdowania siniaka, ochrona zachowawczo jak największej powierzchni starodrzewi mieszanych i liściastych	Utrata siedlisk w wyniku wycinki starodrzewów, usuwania drzew dziuplastych, fragmentacji i odmładzania drzewostanów	Pozostawianie w trakcie trzebieży późnych wszelkich drzew dziuplastych, chronić zachowawczo stare drzewostany liściaste
7	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Obr. Obra - 212l, 159p, 261g, 144i,j, 146d Obr. Wolsztyn - 64g	Ograniczenie regulacji rzek i strumieni; przeciwdziałanie degradacji siedlisk w wyniku zanieczyszczeń wód	Potencjalne zagrożenie stanowić może usuwanie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów (w miejscach występowania gatunku)	Pozostawianie nadbrzeżnych zadrzewień i zakrzewień
8	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Obr. Obra - Obrzański Kanał Północny, Obr. Wolsztyn - 64d	Ograniczenie regulacji rzek i strumieni; przeciwdziałanie degradacji siedlisk w wyniku zanieczyszczeń wód	Usuwanie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów (w miejscach występowania gatunku)	Pozostawianie nadbrzeżnych zadrzewień i zakrzewień

*W tabeli ujęto gatunki z Zał. Dyrektywy Ptasiej lub Siedliskowej, o potwierdzonej lokalizacji na gruntach nadleśnictwa., zainwentaryzowane poza granicami Obszarów Natura 2000.

W stosunku do w/w gatunków dziko występujących zwierząt, zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* zabrania się:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;

- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) fotografowania, filmowania i obserwacji, mogących powodować płoszenie lub niepokojenie zwierząt, przy których nazwach w Zał. nr 1 do Rozp. zamieszczono znak;
- 16) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 17) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Zgodnie z treścią art. 52a Ustawy o ochronie przyrody:

1. Gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1–3, 7, 8, 12 i 13³, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska lub jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.

2. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zachowania gatunków chronionych we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, uwzględniając wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne.

³ Zakazy z art. 52, o których mowa w art. 52a dotyczą: 1) umyślnego zabijania; 2) umyślnego okaleczania lub chwytania; 3) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych; 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania; 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień; 12) umyślnego płoszenia lub niepokojenia; 13) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

3.2. PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

3.2.1. PROJEKTOWANE POMNIKI PRZYRODY

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn łącznie zlokalizowanych jest 12 drzew zgłoszonych przez pracowników nadleśnictwa do uznania za pomnik przyrody przez właściwy terytorialnie Urząd Gminy. Podczas prac terenowych zainwentaryzowano ponadto 2 cenne przyrodniczo drzewa, proponowane przez taksatorów do objęcia ochroną w formie pomnika przyrody.

Tabela 36 Wykaz projektowanych i proponowanych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Położenie		Gatunek	Wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
	oddz.	gmina leśnictwo						
OBREB OBRA								
1	15h	Wolsztyn Dąbrowa	Dąb szypułkowy	250	345	25	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
2	19c	Wolsztyn Dąbrowa	Dąb szypułkowy	250	345	25	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
3	28d	Wolsztyn Dąbrowa	Wiąz szypułkowy	160	267	22	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
			Wiąz szypułkowy	160	295	28	2	
4	30b	Wolsztyn Dąbrowa	Wiąz szypułkowy	200	279	24	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
OBREB WOLSZTYN								
1	161c	Wolsztyn Powodowo	Dąb szypułkowy	250	395	27	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
2	176f	Wolsztyn Powodowo	Dąb szypułkowy	250	483	23	3	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Wolsztyn
3	197a	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	200	440	24	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Siedlec
4	197i	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	250	408	29	3	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Siedlec
5	207a	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	180	361	22	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Siedlec
6	220h	Siedlec Kopanica	Dąb szypułkowy	250	360	24	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Siedlec
-	168k	Wolsztyn Powodowo	Dąb szypułkowy	200	383	27	2	Proponowany przez taksatora
OBREB ZBĄSZYŃ								
1	80h	Zbąszyń Nowy Dwór	Dąb szypułkowy	200	308	26	2	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Zbąszyń
2	106n	Zbąszyń Nowy Dwór	Dąb szypułkowy	250	530	25	3	Zgłoszony do uznania do Urzędu Gminy Zbąszyń
-	131d	Zbąszyń Huta	Kasztanowiec biały	150	148	20	2	Proponowany przez taksatora

3.2.2. PROJEKTOWANE STREFY OCHRONY

Ochrona strefowa opiera się na zapisach *Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami* oraz *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2011 Nr 237 poz. 1419)*, zawierające m.in. wykaz gatunków dziko występujących zwierząt, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Ochroną strefową w Polsce objętych zostało m.in. 11 gatunków ptaków drapieżnych (orzeł przedni *Aquila chrysaetos*, orlik grubodzioby *Aquila clanga*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, gadożer *Circaetus gallicus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, orzełek *Hieraaetus pennatus*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, rybołów *Pandion haliaetus*, raróg *Falco cherrug*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*), puchacz *Bubo bubo* i bocian czarny *Ciconia nigra*.

Ochrona strefowa realizowana jest przez wytyczanie obszarów-stref, które trwale lub okresowo zabezpieczają otoczenie ostoi i miejsc rozrodu, w szczególności gniazd ptaków drapieżnych, przed negatywnym oddziaływaniem działalności ludzkiej.

Strefa ochrony całorocznej

Funkcjonuje na zasadach ochrony ścisłej, na jej terenie obowiązują m.in. zakazy: „przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą”, wycinania drzew lub krzewów. Wykonywanie jakichkolwiek czynności na tym obszarze wymaga uzgodnień z Generalną lub Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Wielkość i kształt strefy są określane indywidualnie dla każdego gatunku i każdego stanowiska w oparciu o zasady podane w w/w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska* (KOO). Strefa ochrony całorocznej wyznaczona dla ptaków, obejmuje drzewa gniazdowe wraz z fragmentem otaczającego je lasu. Dla niektórych gatunków, np. puchacza, strefa obejmować może również fragment terenu otwartego, np. torfowiska lub bagna.

Strefa ochrony okresowej

Stanowi obszar wyłączony okresowo z działalności człowieka, obejmujący najbliższe otoczenie miejsca rozrodu opisanego strefą ścisłą. Strefa ochrony okresowej ma na celu zapewnienie ptakom spokoju i bezpieczeństwa w okresie wyprowadzania lęgów. Strefa ochrony częściowej, obejmuje obszar o promieniu 300-500 m od gniazda.

W przypadku odnalezienia nowych miejsc gniazdowania gatunków podlegających ochronie strefowej zaleca się poinformować o zaistniałym fakcie Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Od momentu zgłoszenia gniazda, zarządca terenu zobowiązany jest chronić gniazdo. Wyznaczania granic stref ochronnych, dokonuje właściwy terytorialnie RDOŚ lub osoby przez niego upoważnione (najczęściej są to ornitolodzy z Komitetu Ochrony Orłów lub Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków), wspólnie z zarządcą terenu. Analogicznie procedura obowiązuje po zlokalizowaniu nowego gniazda w istniejącej już strefie, jednak zamiast tworzenia nowej strefy jej zasięg w uzasadnionych przypadkach podlega modyfikacji. Granice stref ochrony oznacza się tablicami z napisem: *ostoja zwierząt* i informacją: *osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony*.

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, planuje się wyznaczenie stref ochrony w związku z zainwentaryzowaniem zasiedlonego gniazda bielika *Haliaeetus albicilla*.

Miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika zlokalizowane są na terenie leśnictwa Stefanowo. Zgodnie z w/w *Rozporządzeniem Ministra Środowiska*, strefa ochrony całorocznej bielika obejmować będzie odległość 200 m, ochrony okresowej 500 m od gniazda. Termin okresowej ochrony: 1.01—31.07. W drzewostanach znajdujących się w strefie ochrony całorocznej wokół gniazd bielika nie planuje się żadnych zabiegów gospodarczych, natomiast w strefie ochrony okresowej zaplanowano w drzewostanach wskazania gospodarcze, których realizacja odbywać się może wyłącznie w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia, po uzyskaniu stosownej zgody dyrektora RDOŚ.

Rys. 37, Rys. 38 Bielik *Haliaeetus albicilla* (fot. K. Kotlarski)

Zakazy i dopuszczenia w strefach ochronnych

Na terenie stref ochrony obowiązują zakazy i dopuszczania z art. 52 *Ustawy o ochronie przyrody* oraz zapisy *Rozporządzenia Ministra Środowiska*. Na terenie stref ochronnych, bez zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, zabrania się:

- 1) *przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;*
- 2) *wycinania drzew lub krzewów;*
- 3) *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;*
- 4) *wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.*

W uzasadnionych sytuacjach Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może wyrazić zgodę na wykonanie określonych zabiegów w strefach ochronnych (określa rozmiar prac, odległość od gniazd, terminy wykonania). Dotyczy to przede wszystkim strefy ochrony całorocznej.

3.2.3. PROJEKTOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie nadleśnictwa zlokalizowanych jest 6 obiektów cennych przyrodniczo, które niegdyś posiadały prawny status użytku ekologicznego (utracony w związku z unieważnieniem powołujących je aktów prawnych w wyniku nowelizacji *Ustawy o ochronie przyrody*). Do końca 2013 roku planowane jest ponowne nadanie tym obszarom statusu użytku ekologicznego, na chwilę obecną obiekty te nie figurują jednak w rejestrach użytków ekologicznych. W związku z powyższym, pozostałe użytki ekologiczne o nieaktualnym statusie prawnym, wyróżnione na terenie nadleśnictwa, opisano w niniejszym opracowaniu, jako projektowane użytki ekologiczne.

Wykaz omawianych obiektów przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 37 Wykaz projektowanych użytków ekologicznych

Lp.	Nr Rej. woj.	Nr zarządzenia (nieaktualny)	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. [ha]	Opis obiektu	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
				oddz.	gmina leśnictwo			Projektowane	Wykonane	
OBRĘB OBRA										
1.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	109b 128f	Wolsztyn Zacisze	2,48	Żurawie Bagno	1.Zachować istniejące stosunki wodne; 2.Oznakować; 3.Usunąć samosiew So, Brz	Nie wykonywano żadnych zabiegów	-
2.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	130d 130f 131b	Wolsztyn Zacisze	5,09	Karasiowy Stawek	1.Zachować istniejące stosunki wodne; 2.Oznakować	Nie wykonywano żadnych zabiegów	-
3.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	152j	Wolsztyn Zacisze	2,23	Grzęzawisko Wilczewskie	Zachować istniejące stosunki wodne	Oznakowano tablicą informacyjną w 2010r.	-
Razem Obręb Obra						9,8				
OBRĘB WOLSZTYN										
4.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	122g 122j	Wolsztyn Nowe Tłoki	2,29	Rozlewiska Rzeki Dojcy	Zachować istniejące stosunki wodne		-
5.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	135k 137h 138a	Wolsztyn Nowe Tłoki	1,69	Kobyłe Błoto	Zachować istniejące stosunki wodne		-
Razem Obręb Wolsztyn						3,98				
OBRĘB ZBĄSZYŃ										
6.	-	Rozp. Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.	-	304g	Zbąszyń Stefanowo	1,32	Byczy Dół	Zachować istniejące stosunki wodne	Oznakowano tablicą informacyjną w 2010r.	-
Razem Obręb Zbąszyń						1,32				
OGÓLEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN						15,1				

Użytek ekologiczny "Żurawie Bagno"

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r., o łącznej powierzchni 2,48 ha. Położy na terenie leśnictwa Zacisze w oddz. 109b i 128f. Obejmuje śródleśny mszar wełniankowo-torfowiskowego, z dobrze zachowanym torfowiskiem wysokim, na którym wykształciło się siedlisko 91D0-2 (sosnowy bór bagienny). Ponadto, na terenie użytku występują stanowiska chronionych i rzadkich roślin, m.in. torfowce, torfowiec ostrolistny, bagno zwyczajne, wełnianka

pochwowata, żurawina błotna. Torfowisko w części centralnej porośnięte sosną w wieku 25-60 lat i brzozą omszoną, brodawkowatą w wieku 45 lat

Użytek ekologiczny "Karasiowy Stawek"

Rys. 39 UE "Karasiowy Stawek" (fot. K. Kotlarski)

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r., o łącznej pow. 5,09 ha. Położony na terenie leśnictwa Zacisze w oddz. 130d,f, i131b. Obejmuje naturalny dystroficzny zbiornik wodny (siedlisko 3160) oraz śródleśny mszar wełniankowo-torfowiskowy z dobrze zachowanym torfowiskiem wysokim, na którym wykształciło się siedlisko 91D0-2. W części zachodniej mszaru zlokalizowane torfowisko przejściowe z cechami przesuszenia, silnie porośnięte trzęślicą. Ponadto na terenie użytku występują stanowiska chronionych i rzadkich roślin, m.in.: torfowce, torfowiec ostrolistny, modrzewnica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, pływacz zwyczajny, wełnianka pochwowata, żurawina błotna. Torfowisko na obrzeżach porośnięte sosną w wieku 25 -35 lat.

Użytek ekologiczny "Grzęzawisko Wilczewskie"

Rys. 40UE "Grzęzawisko Wilcz." (fot. K.Kotlarski)

Utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r., o łącznej pow. 2,23 ha. Położony na terenie leśnictwa Zacisze w oddz. 152j. Obejmuje śródleśny mszar wełniankowo-torfowiskowy z dobrze zachowanym torfowiskiem wysokim, na którym wykształciło się siedlisko 91D0-2 w części centralnej. Występują stanowiska chronionych i rzadkich roślin, m.in.: torfowce, torfowiec ostrolistny, wełnianka pochwowata, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna. Torfowisko porośnięte sosną w wieku 25-45 lat.

Użytek ekologiczny "Rozlewiska Rzeki Dojcy"

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r.. Powierzchnia użytku wynosi 2,29 ha. Położony na terenie leśnictwa Nowe Tłoki w oddz. 122g, 122j. Obejmuje tereny bagienne z zadrzewieniami.

Użytek ekologiczny "Byczy Dół"

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r. Powierzchnia użytku wynosi 2,29 ha. Położony na terenie leśnictwa Stefanowo w oddz. 304g.

Rys. 41 UE "Byczy Dół" (fot. K. Szyca)

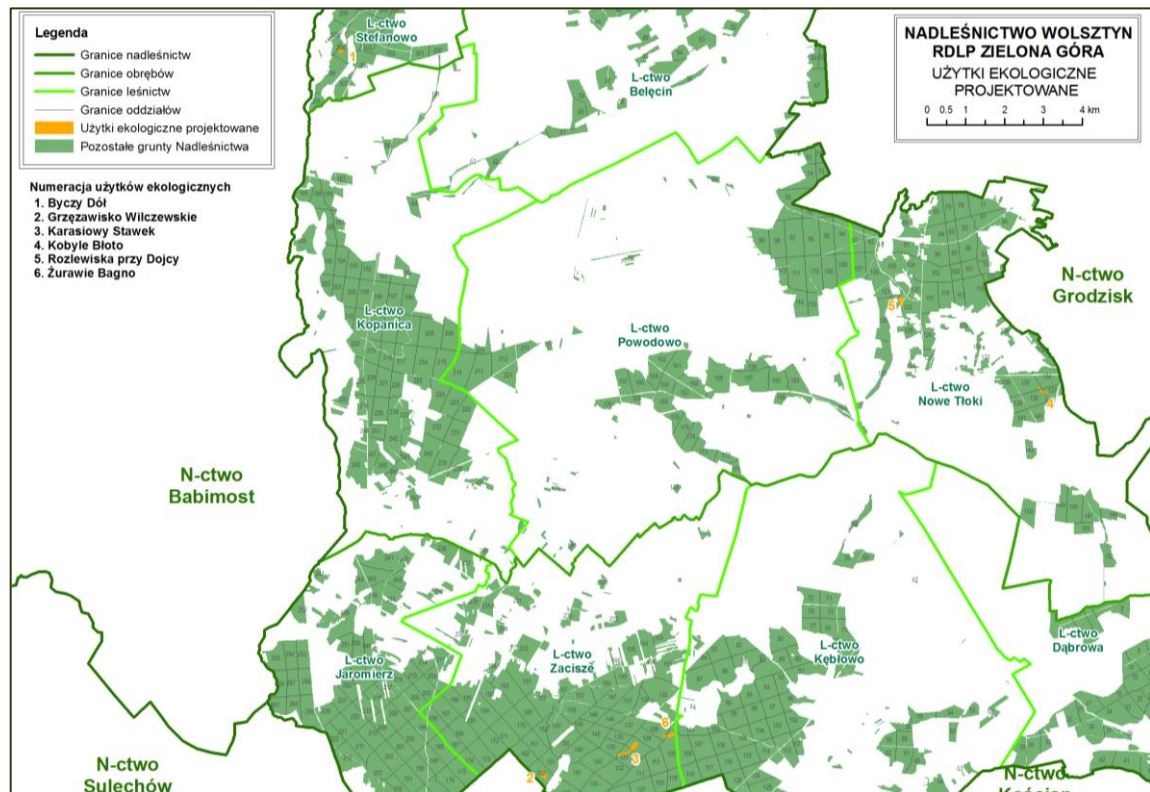
Obejmuje śródleśny mszar wełniankowo-torfowiskowy położony w niecce bezodpływowej, z lustrem wody. W części północnej mszaru zlokalizowane jest dobrze zachowane torfowisko przejściowe, na którym wykształciło się siedlisko 91D0-1. Ponadto, występują tu stanowiska chronionych i rzadkich roślin, m.in.: torfowce, czernień błotna, wełnianka pochwowata, żurawina błotna.

Użytek ekologiczny "Kobyle Błoto"

Rys. 42 UE "Kobyle Błoto" (fot. K. Szyca)

Utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 14 z dnia 20 listopada 1997 r. Powierzchnia użytku wynosi 1,69 ha. Położony na terenie leśnictwa Nowe Tłoki w oddz. 135k, 137h, 138a. Obejmuje bagna z zadrzewieniami, stanowi miejsce gniazdowania ptactwa błotnego, w tym gatunków chronionych i rzadkich.

Rys. 43 Projektowane użytki ekologiczne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

3.2.4. PROJEKTOWANE PARKI KRAJOBRAZOWE

Fragment Nadleśnictwa Wolsztyn (Obręb Wolsztyn; oddz. 65-68, 77-85, 88-91, 102-105,120, część 86, 92, 101, 116-119) pozostaje w zasięgu projektowanego parku krajobrazowego o roboczej nazwie "Sandr Nowotomyski".

Projektowany park krajobrazowy położony jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, na terenie gmin Nowy Tomyśl, Rakoniewice, Siedlec i Wolsztyn. Na obszarze parku kontrastujące ze sobą zróżnicowane cechy fizyczno-geograficzne oraz znaczne zróżnicowanie stosunków gruntowo-wodnych. Płaty przesuszonych gleb piaszczystych w położeniu elewacyjnym sąsiadują z zasobniejszymi w próchnicę i bardziej wilgotnymi glebami w lokalnych obniżeniach i fragmentach o płytkim zaleganiu słabo przepuszczalnego podłoża. W obniżeniach powstają nagromadzenia substancji organicznej tworząc torfowiska niskie i przejściowe. Część wschodnia planowanego parku krajobrazowego to teren mało rozczłonkowany. Część zachodnia jest ogólnie bardziej sucha z uformowanym ciągiem wydm o wysokości przekraczającej często 20 metrów. Ponadto występują na tym terenie cenne walory kulturowe i historyczne. Zarejestrowano tu 148 budowlanych obiektów dziedzictwa kulturowego, m.in. zagrody, domy, obiekty gospodarskie i kaplice.

Działania Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, zmierzające do utworzenia w/w parku krajobrazowego rozpoczęto 2005 roku. Prace obejmowały m.in. wybór grupy celów ochrony parku, opracowanie proponowanej granicy parku wraz z jej wrysowaniem na mapę w skali 1:50 000, opracowanie zakazów i odstępstw mających na celu zachowanie wartości przyrodniczych projektowanego parku. W 2007 r. przeprowadzono konsultacje i uzgodnienia proponowanych celów ochrony oraz granic projektowanego parku. Nadleśnictwo Wolsztyn zaproponowało korektę przebiegu granic projektowanego parku krajobrazowego, w ramach której zasięg przedmiotowego parku na gruntach nadleśnictwa uległby zwiększeniu, obejmując dodatkowo następujące tereny: Obręb Wolsztyn, oddz. 71-76, 93-99,112, część oddz. 92, 106-111.

Na chwilę obecną przedmiotowy park krajobrazowy nadal jest na etapie projektu.

4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

4.1. FIZJOGRAFIA TERENU NADLEŚNICTWA

4.1.1. RZEŻBA TERENU

Nadleśnictwo Wolsztyn charakteryzuje typowo nizinne ukształtowanie terenu. Dominują tereny nizinne równe, z deniwelacjami do 5 m, związane z utworami holoceniowymi w obrębie Obra, z polami piasków rzecznych plejstoceniowych w obrębie Wolsztyn i obszarami sandrów w obrębie Zbąszyń. Tereny nizinne faliste, z wysokościami względnymi nieprzekraczającymi 15 m, związane z utworami eolicznymi, występują głównie we wschodniej i południowo-zachodniej części obrębu Obra. Krajobraz nizinny pagórkowaty, charakteryzujący się deniwelacjami do 25 m oraz znacznymi nachyleniami stoków, spotykany jest jedynie w miejscach kumulacji utworów eolicznych. Nizinny charakter terenu nadleśnictwa urozmaicają doliny rzek, m.in. Obry, Dojcy, Obrzańskiego Kanału Środkowego oraz licznie występujące jeziora.

Szczegółowe informacje dotyczące rzeźby terenu nadleśnictwa zamieszczono w Operacie glebowo-siedliskowym wykonanym przez BULiGL O/Poznań w 2003 roku.

4.1.2. GEOMORFOLOGIA

Nadleśnictwo Wolsztyn zajmuje obszar ukształtowany w zasięgu zlodowacenia wisły, na pograniczu dwóch jego faz: poznańskiej (w postaci rozległego sandru moren międzychodzko-pniewskich na terenie Równiny Nowotomyskiej - północna część nadleśnictwa) oraz leszczyńskiej (w postaci złożenia glin na brzegach pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej - południowa część nadleśnictwa). Powierzchnię budują tu głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe oraz piaski i żwiry sandrowe zlodowacenia północnopolskiego. Niewielkie fragmenty powierzchni budują również holoceniowe piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły.

W ujęciu geomorfologicznym, na terenach nadleśnictwa, pierwotna rzeźba terenu (koremy, kemy, ozy) ukształtowała się w cyklu glacialnym, następnie, w cyklu peryglacialnym pierwotna rzeźba glacialna uległa przeobrażeniu (wykształciły się pola piasków rzeczno- i wodnolodowcowych). W końcowej fazie erozji wietrznej (cykl postglacialny) na omawianym terenie formowały się pola eoliczne.

Formy akumulacyjne występujące na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn to:

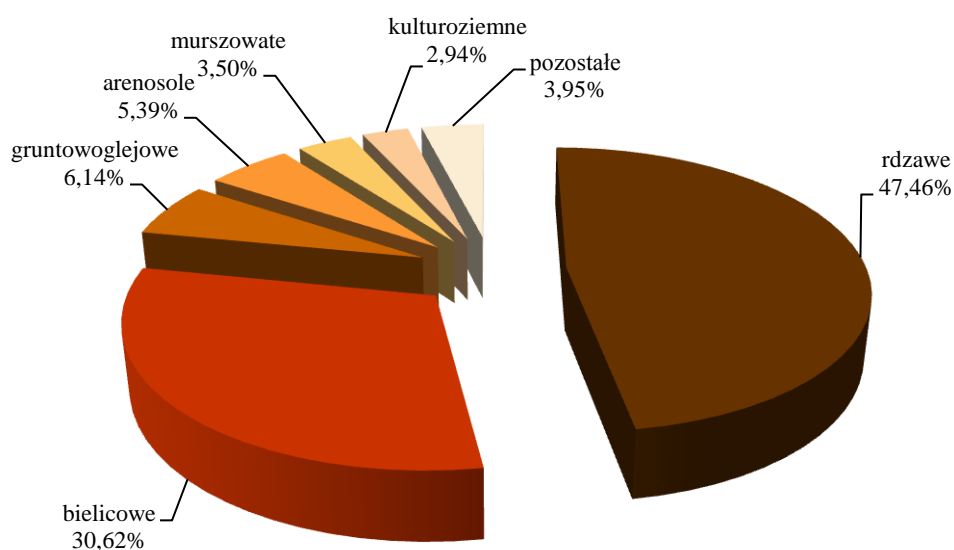
- formy akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej,
- formy akumulacji rzecznej,
- formy akumulacji eolicznej późnoglacialnej i holoceniowej,
- formy erozji rzeczno-lodowcowej,
- formy erozji wodnej,
- formy erozji mniejszych rzek i strumieni z okresu holoceniowego.

4.2. GLEBY

Gleba stanowi integralny składnik ekosystemów lądowych. Powstaje ze zwietrzliny skalnej w wyniku oddziaływania organizmów żywych, zwłaszcza roślinności oraz czynników klimatycznych w określonych warunkach rzeźby terenu. W procesie glebotwórczym następuje zróżnicowanie gleb na poziomy genetyczne, których morfologia i właściwości stanowią jedno z kryteriów podziału gleb. W systematyce gleb, podstawową jednostką stanowi typ, obejmujący gleby o takim samym układzie głównych poziomów genetycznych, podobnych właściwościach fizykochemicznych i typie próchnicy, jednakowym wietrzeniu, przemieszczaniu się i osadzeniu składników.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn wyróżniono łącznie 20 typów i 65 podtypów gleb. Dominują gleby rdzawe (47,46%), istotny udział powierzchniowy wykazują również gleby bielcowe (30,62%). Wśród typów gleb, których udział powierzchniowy wynosi poniżej 1%, na terenie nadleśnictwa występują: rankery (0,01%), rędziny (0,02%), pararędziny (0,12%), czarne ziemie (0,68%), brunatne (0,12%), płowe (0,23%), ochrowe (0,06%), opadowoglejowe (0,18%), mułowe (0,25%), torfowe (0,96%), murszowe (0,81%), mady rzeczne (0,07%), deluwialne (0,09%), industrio- i urbanoziemne (0,36%).

Szczegółowy opis gleb przedstawiono w opisanu ogólnym planu u.l. oraz Operacie glebowo-siedliskowym wykonanym przez BULiGL O/Poznań w 2003 r.

Wykres 1 Typy gleb występujące na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

4.3. WODY

W zależności od ogólnych warunków hydrologicznych, reliefu, budowy geologicznej oraz składu mechanicznego gleb, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występują następujące typy stosunków wodnych:

Typ ewaporacyjno-przemysłowy - charakterystyczny dla przepuszczalnych gleb piaszczystych. Gleby te otrzymują wilgoć z opadów atmosferycznych i kondensacji, występują w nich poziomy wymywanie i wmywania. W glebach o tym typie stosunków wodnych w okresach dłuższej suszy rośliny mogą cierpieć z powodu niedoborów wody. Omawiany typ stosunków wodnych jest typem dominującym na terenie nadleśnictwa.

Typ podsiąkowo-przemysłowy - charakterystyczny dla gleb semihydrogenicznych. Gleby o tej gospodarce wodnej wytworzone są z przepuszczalnych piasków, a związane głównie z siedliskami silnie świeżymi i wilgotnymi. Typ ten obejmuje niewielkie powierzchnie nadleśnictwa.

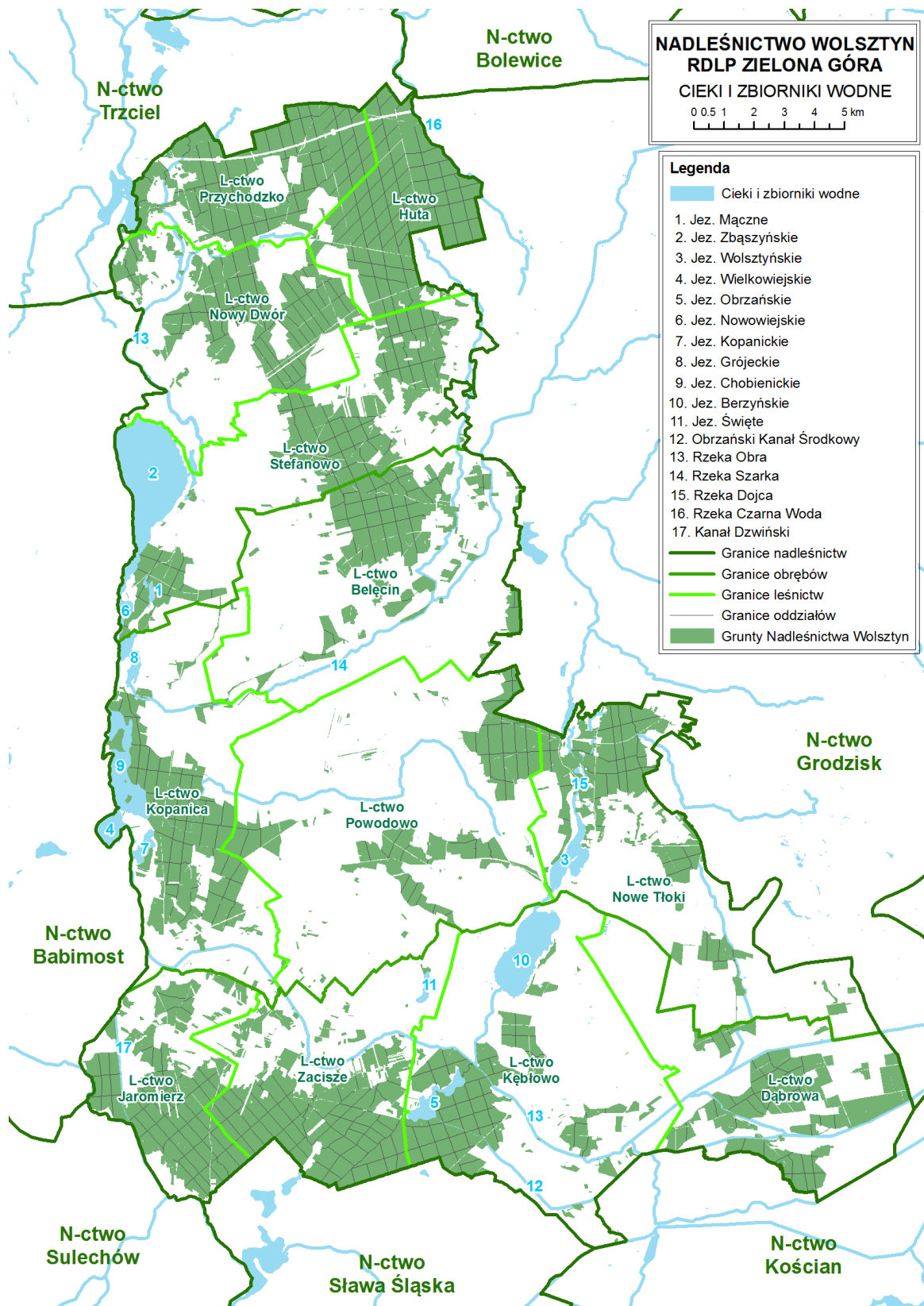
Typ zastojowo-przemysłowy - związany jest ze słabo przepuszczalnymi glebami gliniastymi i piaszczysto gliniastymi, w których woda opadowa zatrzymuje się na warstwach nieprzepuszczalnych. Może powstawać tu odgórne oglejenie. Tworzą się siedliska silnie świeże i umiarkowanie wilgotne z wodą glebowo-opadową w stopniach. Rośliny na glebach o tym typie stosunków wodnych na ogół nie cierpią z powodu niedostatku wody. Typ ten obejmuje niewielkie fragmenty nadleśnictwa.

4.3.1. WODY POWIERZCHNIOWE

W myśl Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2002r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, utworzenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne (Dz. U. Nr 232, poz. 1953 z późn. zm.) obszar Polski podzielony został na dorzecza oraz na regiony wodne. Nadleśnictwo Wolsztyn położone jest w całości w regionie wodnym Środkowej Odry, zlewni rzeki Obry.

Sieć hydrograficzną na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn tworzą rzeki: Obra (Obrzański Kanał Północny, Obrzański Kanał Środkowy), Dojca, Szarka, Czarna Woda, cieki wodne IV rzędu: Kanał Grabarski, Kanał Dźwiński, Kanał Wroniawski, Rów Wroniawy-Terespol oraz mniejsze kanały, bezimienne cieki i rowy. Uzupełnienie sieci stanowią jeziora, stawy, śródlądne oczka wodne.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn występuje 11 jezior, z których największe stanowią: J. Zbąszyńskie (pow. 742,5 ha), J. Berzyńskie (pow. 330,8 ha), J. Chobienickie (pow. 230,3 ha), J. Wolsztyńskie (pow. 124,2 ha).

Rys. 44 Cieki i zbiorniki wodne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

5.3.1.1. RZEKI

Przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn, spośród większych cieków wodnych przepływają:

Rzeka Obra - rzeka nizinna, lewy dopływ Warty, zlewnia w górnym odcinku III rzędu, w dolnym - II rzędu. Źródła rzeki leżą na Wysoczyźnie Kaliskiej na południe od Jarocina. Na pewnym odcinku, płynie kanalizowanym Kanałem Obry, który należy do zlewni II rzędu. Poniżej Kościana, przy tzw. Węźle Bonikowskim, Kanał Obry dzieli się na 3 ramiona (kanały) zachodnie: Obrzański Kanał Północny, Obrzański Kanał Środkowy, Obrzański Kanał Południowy oraz 1 wschodni: Kanał Mosiński, odprowadzający część wód bezpośrednio do Warty. Przez teren nadleśnictwa przepływają dwa Kanały Obry: Północny i Środkowy, które łączą się w okolicy Wolsztyna i wpadają do J. Kopanickiego. Od tego miejsca Obra odzyskuje naturalny charakter.

- Obrzański Kanał Północny - jest to kanał odwadniający Dolinę Środkowej Obry, uznawany za główne koryto Obry na tym odcinku. Kanałem Północnym, nazywany jest odcinek cieków od ujścia Mogilnicy do ujścia do jeziora Kopanickiego i dalej do ciągu jezior Zbąszyńskich. Ciek już, jako Obra uchodzi do Warty. Długość tego kanału wynosi około 55 km, powierzchnia zlewni (łącznie z Kanałem Grabarskim, Dojcą i Obrzańskim Kanałem Środkowym) - około 980 km². Zlewnia cieków ma charakter typowo rolniczy. Źródłem zanieczyszczenia wód są spływy z pól.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości rzek w punkcie pomiarowo-kontrolnym Północny Kanał Obry - Kopanica/Mała Wieś, potencjał ekologiczny wód kanału określono jako umiarkowany. Wskaźniki biologiczne w III klasie, hydromorfologiczne w II klasie, fizykochemiczne - poniżej stanu dobrego (WIOŚ, 2012).

- Obrzański Kanał Środkowy - Oddziela się od Kanału Południowego Obry i jest głównie zasilany wodami z odwodnień łąk Wielkiego Łęgu Obrzańskiego. Łączy się z KPO dwoma odnogami – północną, z ujściem przez Kanał Wroniawski oraz południową, prowadzącą przez J. Oberskie.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości rzek w punkcie pomiarowo-kontrolnym Obrzański Kanał Środkowy - Zacisze, potencjał ekologiczny wód kanału określono jako słaby. Wskaźniki biologiczne w IV klasie, hydromorfologiczne w II klasie, fizykochemiczne w II klasie (WIOŚ, 2012).

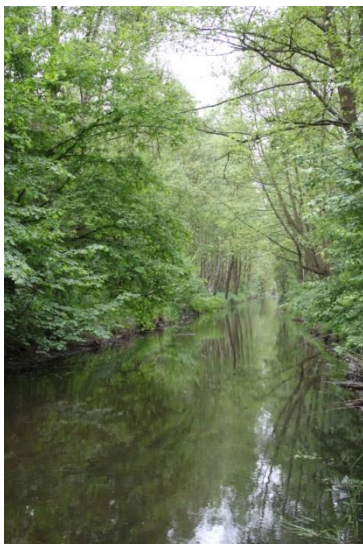
Rzeka Dojca - prawobrzeżny dopływ Północnego Kanału Obry. Całkowita długość cieków to 42,6 km, a powierzchnia zlewni 290,6 km². Rzeka wypływa na południowy zachód od miejscowości Sątopy (powyżej Nowego Tomyśla). Jej dopływami lewostronnymi są dopływ z Albertowska i dopływ z Błońska. W oparciu o wyniki monitoringu jakości rzek w punkcie pomiarowo-kontrolnym Dojca-Obra zwirownia, potencjał ekologiczny wód rzeki Dojcy określono, jako słaby, stan chemiczny - poniżej dobrego. Wskaźniki biologiczne w IV klasie, hydromorfologiczne w II klasie, fizykochemiczne - poniżej stanu dobrego (WIOŚ, 2012).

Rzeka Szarka - prawostronny dopływ Obry o całkowitej długości 33,8 km i powierzchni zlewni 215,7 km². Uchodzi do Jeziora Grójeckiego. Jako początek ciek przyjmuje się miejsce połączenia kilku rowów ok. 0,5 km na północny-wschód od Starego Tomyśla. Zlewnia Szarki ma charakter rolniczy i posiada bardzo korzystne warunki pod względem infiltracyjnym, co stwarza zagrożenie dla wód podziemnych, ze względu na możliwość przenikania szkodliwych zanieczyszczeń na znaczne głębokości.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości rzek w punkcie pomiarowo-kontrolnym Szarka-Chobienice, potencjał ekologiczny wód rzeki Szarki określono jako słaby. Wskaźniki biologiczne w IV klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne poniżej stanu dobrego (WIOŚ, 2012).

Rzeka Czarna Woda - prawostronny dopływ Obry, o całkowitej długości ok. 34,0 km i powierzchni zlewni 306,9 km². Wypływa z łąk koło wsi Konin przepływa przez Jezioro Konińskie (gmina Lwówek). Głównymi dopływami Czarnej Wody są: dopływ z Lwówka, dopływ z Nowego Tomyśla zwany Bobrówką oraz Struga Bolewicka. Wody dorzecza Czarnej Wody pobierane są na potrzeby stawów rybnych, zlokalizowanych w okolicach miejscowości Jabłonka Stara, Miedzichowo, Stary Folwark.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości rzek w punkcie pomiarowo-kontrolnym Czarna Woda-Mokre Ogrody, potencjał ekologiczny wód rzeki określono jako umiarkowany. Wskaźniki biologiczne w II klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne poniżej stanu dobrego (WIOŚ, 2012).

Rys. 45 Rzeka Dojca, oddz. 122, L-ctwo Nowe Tłoki (fot. K.Szyc)

Rys. 46 Obrzański Kanal Śródkowy, (fot. K.Szyc)

Rys. 47 Ciek wodny, L-ctwo Stefanowo (fot. K. Szyc)

5.3.1.2. WODY STOJĄCE

Spośród większych jezior, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowane są następujące:

Jeziro Berzyńskie - położone w południowo-zachodniej części miasta Wolsztyn, przepływa przez nie rzeka Dojca. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 330,8 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 58,6 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 2,4 m, natomiast głębokość maksymalna 4,5 m.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości wód jezior, wskaźniki biologiczne zaliczono do V klasy, hydromorfologiczne do I klasy, fizykochemiczne i chemiczne poniżej stanu dobrego. Potencjał ekologiczny jeziora określono, jako zły (WIOŚ, 2012).

Jeziro Chobienickie - położone na terenie gminy Siedlec, stanowi jedno z jezior w ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 231,0 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 51,8 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 1,8 m, natomiast głębokość maksymalna 3,4 m.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości wód jezior, wskaźniki biologiczne zaliczono do III klasy, hydromorfologiczne do I klasy, fizykochemiczne poniżej stanu dobrego. Potencjał ekologiczny jeziora określono jako umiarkowany (WIOŚ, 2012).

Jeziro Grójeckie - położone na terenie gminy Siedlec, stanowi jedno z jezior w ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 70,5 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 52,9 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 1,9 m, natomiast głębokość maksymalna 5,6 m. Jezioro zasila rzeka Obrza dopływająca do środkowej części jeziora szerokim kanałem. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Kopanickie - położone na terenie gminy Siedlec, stanowi jedno z jezior w ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 37,5 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 52,0 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 1,8 m, natomiast głębokość maksymalna 2,8 m. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Mączne - niewielki zbiornik o powierzchni ok.10 ha i średniej głębokości nie przekraczającej 1,0 m. Położone na terenie gminy Zbąszyń. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Nowowiejskie - położone na terenie gminy Zbąszyń, stanowi zbiornik przepływowy, najmniejszy w ciągu Jezior Zbąszyńskich. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 31,0 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 52,0 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 1,5 m, natomiast głębokość maksymalna 2,0 m. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Obrzańskie - Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 86,8 ha, głębokość maksymalna 5,1 metra. W oparciu o wyniki monitoringu jakości wód jezior, stan ekologiczny jeziora określono jako zły (WIOŚ, 2008).

Jeziro Święte - położone w zlewni wód Obrzańskiego Kanału Północnego - Obry, na wysokości 51,1 m n.p.m. Powierzchnia całkowita zwierciadła wody wynosi 24,7 ha, głębokość maks. 16,6 m, głębokość średnia 8,9 m. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Wielkowiejskie - położone na terenie gminy Siedlec, stanowi jezioro przepływowe w ciągu Jezior Zbąszyńskich. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 78,3 ha. Średnia głębokość jeziora wynosi 2 m, natomiast głębokość maksymalna 2,9 m. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu jakości wód jeziora.

Jeziro Wolsztyńskie - jezioro przepływowe leżące w północnej części Wolsztyna. Przez Jezioro przepływa rzeka Dojca. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 124,2 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 59,2 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 2,0 m, natomiast głębokość maksymalna 4,2 m. Powierzchnia zlewni całkowitej obejmuje 193,5 km².

W oparciu o wyniki monitoringu jakości wód jezior, stan ekologiczny jeziora określono jako zły (WIOŚ, 2008).

Jeziro Zbąszyńskie - stanowi jezioro przepływowe, największe i ostatnie z kolei w ciągu Jezior Zbąszyńskich. Przez jezioro przepływa rzeka Obra. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 742,5 ha. Średnia głębokość jeziora wynosi 3,5 m, natomiast głębokość maksymalna 9,6 m.

W oparciu o wyniki monitoringu jakości wód jezior, wskaźniki biologiczne zaliczono do V klasy, hydromorfologiczne do I klasy, fizykochemiczne i chemiczne poniżej stanu dobrego. Potencjał ekologiczny jeziora określono jako zły (WIOŚ, 2012).

Rys. 48 Jezioro Mączne (fot. K. Szye)

Rys. 49 Jezioro Zbąszyńskie (fot. K. Szye)

4.3.2. WODY PODZIEMNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn położone są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

GZWP Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej Nr 150- zbiornik pradolinny w czwartorzędzie. Powierzchnia całkowita zbiornika: 1904 km². Średnia głębokość ujęć: 25-25 m. Zbiornik obejmuje zasięgiem tereny obrębu Obra.

GZWP Dolina Kopalna Wielkopolska Nr 144 - zbiornik dolin kopalnych w czwartorzędzie. Powierzchnia całkowita zbiornika: 4000 km². Średnia głębokość ujęć: 60 m. Jakość wód podziemnych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w oparciu o wyniki monitoringu z punktu pomiarowego nr 794 (Tuchorza) określono, jako dobrą. Wody podziemne zaliczono do II klasy jakości (WIOŚ, 2012)

4.3.3. EKOSYSTEMY WODNO-BŁOTNE

Bagna i mokradła położone są najczęściej w nieckach terenowych, w przedłużeniach rynien jeziornych itp. Stanowią ważne enklawy wśród leśnych siedlisk.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn tereny bagienne zajmują powierzchnię 105,51 ha, co stanowi 0,51% ogólnej powierzchni gruntów pozostających w zarządzie nadleśnictwa.

Obwód Odra

bagna nieliterowane	30 szt.	2,74 ha
bagna literowane	39 szt.	45,67 ha
razem	69 szt.	48,41 ha

Obwód Wolsztyn

bagna nieliterowane	31 szt.	3,42 ha
bagna literowane	23 szt.	16,99 ha
razem	54 szt.	20,41 ha

Obwód Zbąszyń

bagna nieliterowane	31 szt.	2,37 ha
bagna literowane	50 szt.	34,32 ha
razem	81 szt.	36,69 ha

Nadleśnictwo Wolsztyn

bagna nieliterowane	92 szt.	8,53 ha
bagna literowane	112 szt.	96,98 ha
razem	204 szt.	105,51 ha

Wskazania ochronne:

Bagna wyłączyć z prowadzenia zabiegów hodowlanych (zalesienia, melioracje). W bezpośrednim sąsiedztwie większych bagien należy pozostawić pas ochronny o szerokości ok. 30 m, nieużytkowany rębnią zupełną.

Rys. 50 Bagno, oddz. 122 (fot. K. Szyc)

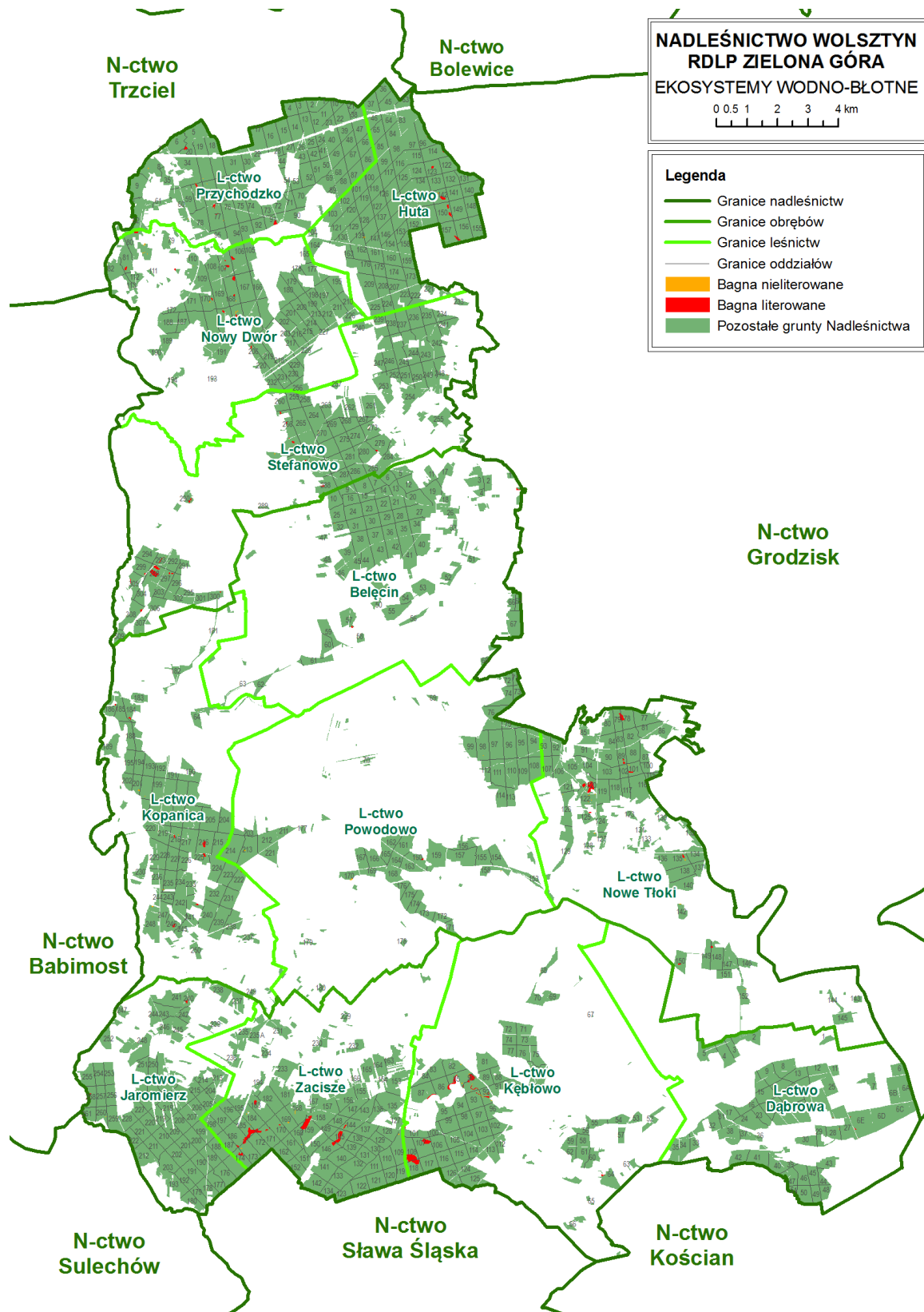
Rys. 51 Bagno, oddz. 298, (fot. K. Szyc)

Tabela 38 Szczegółowy wykaz ekosystemów wodno-błotnych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Nazwa	Oddział	Liczba	Powierzchnia [ha]	
OBRĘB OBRA				
bagna nieliterowane (PNSW)	01-28 -a -00	1	0,04	
	02-108 -i -00	1	0,06	
	02-118 -c -00	1	0,18	
	02-82 -d -00	1	0,1	
	02-84 -b -00	1	0,05	
	02-85 -h -00	1	0,22	
	02-85 -p -00	1	0,06	
	02-90 -k -00	4	0,2	
	02-90 -m -00	1	0,05	
	02-92 -c -00	2	0,25	
	02-92 -g -00	1	0,08	
	02-92 -h -00	1	0,05	
	02-92 -i -00	1	0,05	
	02-93 -a -00	1	0,12	
	02-93 -d -00	1	0,12	
	02-95 -b -00	1	0,08	
	03-109 -a -00	1	0,17	
	03-160 -i -00	1	0,03	
	03-168 -s -00	1	0,2	
	03-169 -i -00	1	0,29	
	03-173 -c -00	1	0,07	
	03-184 -a -00	1	0,06	
	03-184 -g -00	1	0,08	
	03-184 -i -00	1	0,03	
	03-187 -a -00	1	0,04	
	04-260 -h -00	1	0,06	
		Razem	30	2,74
	bagna literowane	01-25A -m -00	1	0,06
01-6E -d -00		1	0,04	
01-6E -f -00		1	0,06	
01-6E -g -00		1	0,07	
01-6E -j -00		1	0,07	
02-101 -k -00		1	0,28	
02-107 -b -00		1	3,01	
02-108 -h -00		1	6,11	
02-118 -b -00		1	2,82	
02-64 -g -00		1	0,25	
02-85 -c -00		1	1,88	
02-86 -c -00		1	0,87	
02-87 -g -00		1	0,84	
02-90 -b -00		1	3,18	
02-90 -l -00		1	0,54	
02-92 -d -00		1	0,36	
02-92 -f -00		1	0,48	
02-93 -b -00		1	0,29	
03-144 -j -00		1	0,5	
03-145 -c -00		1	4,28	
03-146 -d -00		1	1,08	
03-158 -t -00		1	0,64	
03-159 -b -00		1	5,36	
03-170 -d -00		1	0,19	
03-171 -b -00		1	1,34	
03-171 -d -00		1	0,21	
03-171 -h -00		1	0,57	
03-172 -a -00		1	0,3	
03-172 -i -00		1	0,08	
03-172 -j -00		1	0,02	
03-173 -b -00		1	0,48	
03-174 -d -00		1	0,81	
03-183 -g -00		1	1,09	
03-184 -l -00		1	0,32	
03-185 -d -00		1	4,56	
03-186 -j -00		1	1,48	
03-186 -l -00		1	0,28	
04-240 -f -00		1	0,57	
04-258 -h -00		1	0,3	
		Razem	39	45,67
Razem Obręb Obra		69	48,41	

Nazwa	Oddział	Liczba	Powierzchnia [ha]
OBREB WOLSZTYN			
bagna nieliterowane (PNSW)	05-32 -a -00	1	0,3
	05-36 -f -00	1	0,03
	05-46 -j -00	1	0,1
	05-60 -g -00	2	0,06
	06-101 -f -00	1	0,07
	06-122 -a -00	1	0,15
	06-122 -c -00	1	0,2
	06-122 -m -00	1	0,08
	06-122 -n -00	1	0,15
	06-124 -i -00	1	0,05
	06-126 -c -00	1	0,08
	06-128 -h -00	1	0,2
	06-130 -c -00	1	0,19
	06-135 -c -00	1	0,12
	06-142 -a -00	1	0,1
	06-152 -b -00	1	0,07
	07-113 -a -00	1	0,05
	07-158 -a -00	1	0,1
	07-160 -c -00	1	0,25
	07-170 -g -00	1	0,2
	07-213 -m -00	1	0,2
	07-98 -h -00	1	0,05
	08-200 -l -00	1	0,03
	08-201 -g -00	1	0,25
	08-216 -f -00	1	0,03
	08-218 -d -00	1	0,03
	08-225 -d -00	1	0,02
	08-235 -l -00	1	0,01
	08-248 -c -00	1	0,22
	08-64 -f -00	1	0,03
	Razem	31	3,42
bagna literowane	05-1 -h -00	1	0,54
	05-57 -l -00	1	0,35
	06-101 -g -00	1	0,38
	06-120 -m -00	1	4,74
	06-120 -p -00	1	0,84
	06-125 -c -00	1	0,25
	06-135 -d -00	1	0,55
	06-148 -c -00	1	0,34
	06-150 -g -00	1	0,46
	06-78 -h -00	1	1,2
	06-79 -f -00	1	0,98
	06-89 -g -00	1	0,3
	06-89 -h -00	1	0,4
	07-160 -b -00	1	0,32
	08-184 -l -00	1	0,42
	08-186 -f -00	1	0,24
	08-215 -c -00	1	0,6
	08-216 -i -00	1	1,61
	08-218 -f -00	1	0,33
	08-222 -c -00	1	0,46
08-225 -c -00	1	0,64	
08-241 -f -00	1	0,38	
08-246 -t -00	1	0,66	
Razem	23	16,99	
Razem Obręb Wolsztyn		54	20,41
OBREB ZBĄSZYŃ			
bagna nieliterowane (PNSW)	09-33 -k -00	1	0,04
	09-34 -dx -00	1	0,03
	09-57 -a -00	1	0,02
	09-57 -c -00	1	0,05
	09-57 -d -00	1	0,07
	09-60 -k -00	1	0,04
	09-77 -m -00	1	0,04
	09-78 -x -00	1	0,01
	09-8 -f -00	1	0,03
	10-138 -a -00	1	0,02
	10-139 -a -00	1	0,2
	10-142 -c -00	1	0,1
	10-156 -i -00	1	0,15
	10-157 -a -00	1	0,04
	11-107 -m -00	2	0,1
	11-110 -k -00	1	0,02
	11-168 -l -00	1	0,03

Nazwa	Oddział	Liczba	Powierzchnia [ha]
	11-168 -n -00	1	0,05
	11-170 -g -00	1	0,05
	11-183 -d -00	3	0,17
	11-184 -c -00	1	0,03
	11-184 -f -00	1	0,05
	11-80 -l -00	1	0,16
	11-80 -m -00	3	0,18
	11-81 -d -00	1	0,07
	11-82 -j -00	1	0,22
	12-272 -a -00	1	0,02
	12-272 -l -00	1	0,2
	12-289 -j -00	1	0,1
	12-293 -h -00	1	0,03
	12-298 -c -00	1	0,05
	Razem	31	2,37
bagna literowane	09-20 -d -00	1	0,86
	09-57 -f -00	1	0,4
	09-58 -c -00	1	1,04
	09-77 -d -00	1	0,62
	09-77 -i -00	1	0,24
	09-91 -i -00	1	1,14
	10-114 -b -00	1	0,6
	10-122 -g -00	1	0,87
	10-123 -c -00	1	0,57
	10-142 -d -00	1	1,43
	10-144 -d -00	1	0,33
	10-150 -b -00	1	0,64
	10-150 -h -00	1	1,04
	10-156 -k -00	1	0,6
	10-157 -h -00	1	0,75
	10-63 -a -00	1	2,22
	10-96 -a -00	1	3,56
	11-106 -k -00	1	0,85
	11-107 -j -00	1	0,25
	11-107 -n -00	1	0,51
	11-107 -o -00	1	0,13
	11-110 -gx -00	1	0,22
	11-168 -c -00	1	1,36
	11-168 -m -00	1	0,32
	11-170 -j -00	1	0,32
	11-183 -i -00	1	0,32
	11-184 -d -00	1	0,34
	11-206 -b -00	1	0,28
	11-80 -d -00	1	0,86
	11-81 -k -00	1	0,8
	11-82 -o -00	1	0,84
	12-248 -m -00	1	0,06
	12-266 -b -00	1	0,29
	12-266 -f -00	1	0,34
	12-266 -l -00	1	0,21
	12-272 -c -00	1	0,41
	12-278 -i -00	1	0,23
	12-279 -m -00	1	0,3
	12-288 -i -00	1	0,45
	12-290 -f -00	1	0,57
	12-290 -j -00	1	0,41
	12-293 -j -00	1	0,46
	12-297 -b -00	1	0,29
	12-297 -c -00	1	0,16
	12-298 -d -00	1	1,29
	12-298 -h -00	1	3,29
	12-299 -j -00	1	0,3
12-300 -b -00	1	0,12	
12-305 -h -00	1	0,43	
12-308 -b -00	1	0,4	
	Razem	50	34,32
Razem Obręb Zbąszyń		81	36,69
RAZEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN		204	105,51

Rys. 52 Lokalizacja bagien (literowanych i nieliterowanych) na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

4.3.4. PROGRAM MAŁEJ RETENCJI

Po raz pierwszy, pojęcie małej retencji zdefiniowano w 1997 roku, kiedy to na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych zostały opracowane Zasady planowania i realizacji małej retencji w Lasach Państwowych. W oparciu o w/w Zasady, pod pojęcie "mała retencja" rozumie się, jako *"zdolność do gromadzenia wody w małych zbiornikach naturalnych i sztucznych oraz podpiętrzania wody w korytach rzek i potoków, kanałach i rowach"*.

Małą retencję w lasach realizuje się poprzez działania techniczne, np. budowę małych zbiorników wodnych, urządzeń: progów, bystrotoków, urządzeń piętrzących na ciekach; zabiegi agro- i fitomelioracyjne. Ponadto, w ramach małej retencji prowadzi się działania prewencyjne, służące zachowaniu istniejących torfowisk, oczek wodnych, olsów i łągów w stanie zbliżonym do naturalnego. W ramach działań retencyjnych przywraca się, również dawne stosunki wodne w miejscach osuszonych, odtwarza dawne stawy czy oczka wodne, o ile działania te nie zagrażają istniejącym wartościom przyrodniczym.

W ostatnich latach, w ramach kompleksowego podejścia do prowadzonych w lasach działań retencyjnych, przy współudziale naukowców, opracowano koncepcje programowo-przestrzenne dla terenów nizinnych i górskich Polski: *"Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych"* oraz *"Przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich związanej ze sływem wód opadowych. Utrzymanie potoków górskich i związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie"*. Projekty te znajdują się w planie inwestycyjnym Programu Operacyjnego - „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007–2013, a nadzór na ich realizacją sprawuje Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, w ramach w/w projektu dla terenów nizinnych, do realizacji na 2013 rok zaplanowano 3 zadania: Budowę 10 obiektów, progów piętrzących wodę (L-ctwo Zacisze i L-ctwo Nowy Dwór) oraz budowę progów i grobli zamykającej (L-ctwo Powodowo). Celem w/w działań z zakresu małej retencji będzie zwiększenie zasobów wodnych nadleśnictwa poprzez zretencjonowanie istniejących zasobów wodnych, poprawienie stosunków wodnych na terenie leśnictw, zrekompensowanie odpływu wód opadowych, spowolnienie odpływu powierzchniowego wody a także zapobieganie osłabieniu drzewostanów poprzez ograniczenie znacznych wahań wód gruntowych.

Wykaz projektowanych obiektów małej retencji wraz z opisem poszczególnych zadań przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 39 Wykaz projektowanych obiektów małej retencji

Nr zadania	Nazwa zadania/ Lokalizacja	Opis warunków przyrodniczych na terenie zadania	Lata realizacji
14-14-10	Budowa 4 obiektów piętrzących wodę na cieku wodnym, rowie melioracji szczegółowej (progi, groble, mnie); L-ctwo Zacisze oddz. 144; 145; 146	Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w kompleksie leśnym o dużym niedoborze wód gruntowych, w odległości około 7,5 km od najbliższego zbiornika wodnego. Teren inwestycji oraz grunty zlokalizowane w jego sąsiedztwie obejmują siedliska borowe (Bśw, BMśw, BMw, BMB), fragmenty LMśw oraz gruntów nieleśnych Skład gatunkowy: So 44-129 lat z wyst. częściowo podsadzeniem Db.b i podrostem Św. Typy siedlisk leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego częściowo pod umiarkowanym wpływem wód gruntowych. Występujące w tym rejonie siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000 to: 91D0-2a, 3160, 7140	IX.2012- XI.2013

Nr zadania	Nazwa zadania/ Lokalizacja	Opis warunków przyrodniczych na terenie zadania	Lata realizacji
14-14-11	Budowa progów i grobli zamykającej w celu piętrzenia wody na cieku wodnym, rowie melioracji szczegółowej (próg, grobla); L-ctwo Powodowo, oddz. 154	Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w kompleksie leśnym o dużym niedoborze wód gruntowych, w odległości około 3 km od najbliższego zbiornika wodnego. Teren inwestycji oraz grunty zlokalizowane w jego sąsiedztwie obejmują siedliska LMw, Lw oraz fragment Ol. Skład gatunkowy stanowi So, Ol oraz Brz w wieku 20 - 80 lat. Typy siedlisk leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego częściowo pod umiarkowanym wpływem wód gruntowych. Wydzielenia 154-d, k, n stanowią siedlisko przyrodnicze 91E0b poza obszarem Natura 2000.	IX.2012- XI.2013
14-14-12	Budowa 4 obiektów, progów piętrzących wodę na cieku wodnym, rowie melioracji szczegółowej; L-ctwo Nowy Dwór oddz. 106, 168 i 169	Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w kompleksie leśnym o dużym niedoborze wód gruntowych, w odległości około 4 km od najbliższego zbiornika wodnego. Teren inwestycji oraz grunty zlokalizowane w jego sąsiedztwie obejmują siedliska BMśw, LMw, i Ol. Skład gatunkowy stanowi So oraz Ol w wieku 38 - 94 lata. Typy siedlisk leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego częściowo pod umiarkowanym wpływem wód gruntowych. Wydzielenie 168d to siedlisko przyrodnicze 91E0b poza obszarem Natura 2000.	IX.2012- XI.2013

Mając na uwadze m.in. jeden z priorytetowych celów gospodarki wodnej w województwie wielkopolskim, jakim jest poprawa bilansu wodnego, oraz realizowany *Program małej retencji zbiornikowej w województwie wielkopolskim w latach 2001–2015*, wskazane jest dalsze prowadzenie działań Nadleśnictwa Wolsztyn, mających na celu poprawę bilansu wodnego. Przywrócenie właściwych stosunków wodnych poprzez spiętrzanie i zatrzymanie wody w lesie, warunkować będzie prawidłowe retencjonowanie wody w ekosystemach wodno-błotnych oraz sprzyjać będzie poprawie warunków hydrologicznych regionu.

Cel ten może być zrealizowany poprzez działania wodnomelioracyjne m.in.: remont istniejących grobli, przetamowanie ziemne, zasypanie rowów, wykonanie oczek wodnych i modernizacja istniejących, odtworzenie strumieni czy stawów, oraz budowę różnego typu urządzeń, takich jak m.in.: progi ze ścianką szczelną, progi-bystrzoki, brody, jazy, nowe groble, zastawki dębowe, rowy kierunkowe tzw. kinet. Ponadto działania te mogą obejmować czynności takie jak: usuwanie zadrzewień i zakrzaceń z otwartych ekosystemów, ze szczególności z uwzględnieniem Brz, koszenie łąk, jak również cięcia regeneracyjne.

4.4. ROŚLINNOŚĆ

Roślinnością określaną jest zazwyczaj ogół zbiorowisk roślinnych występujących na danym obszarze. Czynnikiem kształtującym poszczególne formacje roślinne są przede wszystkim warunki naturalne takie jak np.: klimat, typ gleby, wysokość nad poziomem morza czy ukształtowanie terenu (Witkowska-Żuk, 2008).

Teren Nadleśnictwa Wolsztyn jest słabo zbadany pod względem fitosocjologicznym i florystycznym. Dla omawianego terenu brak jest aktualnych specjalistycznych opracowań naukowych dotyczących poszczególnych grup roślin. Dane wykorzystane w niniejszym opracowaniu pochodzą głównie z terenowych prac urzędniowych oraz dostępnych danych literaturowych. Uzyskane dane nie pozwalają jednak na dokładne określenie liczby gatunków w ramach poszczególnych grup roślin. Wykaz roślin i grzybów chronionych i rzadkich przedstawiono w rozdziale 3.1.7.1.

4.4.1. ELEMENTY GEOGRAFICZNE FLORY

Położenie geograficzne Polski oraz występowanie tu klimatu przejściowego między oceanicznym a kontynentalnym, warunkuje dość dużą różnorodność flory, a co za tym idzie - mnogość zbiorowisk leśnych. Na terenie Polski wygasa zasięg wielu niżowych zbiorowisk leśnych związanych z klimatem atlantyckim jak i zbiorowisk leśnych związanych z klimatem kontynentalnym, co skutkuje obecnością we florze Polski zarówno gatunków borealnych jak i gatunków stepowych (Witkowska-Żuk, 2008).

Obszar Nadleśnictwa Wolsztyn położony jest w obrębie Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej, w zasięgu Śląsko-Wielkopolskiego Regionu Klimatycznego odznaczającego się przewagą wpływów oceanicznych. Lasy nadleśnictwa leżą w geograficznym zasięgu występowania na nizinach niemal wszystkich ważniejszych gatunków lasotwórczych.

Główny element flory omawianego obszaru stanowią gatunki środkowoeuropejskie, m.in.: dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* oraz eurosyberyjskie: sosna zwyczajna *Pinus silvestris*, brzoza omszona *Betula pubescens*.

Grupę gatunków północnych stanowią m.in.: widłaki *Lycopodiophyta*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*.

Do gatunków górskich, występujących we florze Nadleśnictwa Wolsztyn należą m.in.: olsza szara *Alnus incana*, bez koralowy *Sambucus racemosa* (Obr.1 - 85i, 235A, Obr.2 - 49g, 122k, 125j,l,n, 148a), lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*, klon zwyczajny *Acer platanoides*.

Do gatunków obcych, występujących na terenie nadleśnictwa należą: robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*, dąb czerwony *Quercus rubra*, daglezja *Pseudotsuga Carriere*, klon jesionolistny *Acer negundo*, kasztanowiec biały *Aesculus hippocastanum*, sosna Banksa *Pinus banksiana*, sosna wejmutka *Pinus strobus*, sosna czarna *Pinus nigra*, śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*.

4.4.2. ZESPOŁY ROŚLINNE

Tereny Nadleśnictwa Wolsztyn pozostają w zasięgu następujących potencjalnych zbiorowisk roślinnych: Suboceaniczny świeży bór sosnowy *Leucobryo-Pinetum*, Kontynentalny bór mieszany *Quercu-Pinetum*, Grąd środkowoeuropejski *Galio-Carpinetum*, Acydofilny środkowoeuropejski las dębowy *Calamagrostio-Quercetum*, Łęg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum*, Łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*.

4.4.2.1. SUBOCEANICZNY ŚWIEŻY BÓR SOSNOWY *LEUCOBRYO-PINETUM*

Zespół *Leucobryo-Pinetum* należy do klasy *Vaccinio-Picetea*, rzędu *Cladonio-Vaccinietalia*, związku *Dicrano-Pinion*.

Zespół ten, związany z klimatem oceanicznym, rozpowszechniony jest w zachodniej, środkowej i południowej Polsce. Skład gatunkowy typowy dla borów świeżych, brak gatunków charakterystycznych dla zespołu.

Drzewostany tworzy sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* z niewielką domieszką brzozy brodawkowatej *Betula pendula*. Warstwę podszytową tworzą: jałowiec *Juniperus communis*, jarząg pospolity *Sorbus aucuparia* i kruszyna pospolita *Frangula alnus* oraz samosiewy sosny i brzozy miernej jakości hodowlanej. W runie obecne gatunki: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, mietlica pospolita *Agrostis tenuis*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, widłoząg falisty *Dicranum undulatum*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi* oraz widłak goździsty *Lycopodium clavatum* (Matuszkiewicz, 2008).

Drzewostany rosnące na siedlisku boru świeżego należą do silnie eksploatowanych, są również najchętniej wykorzystywane w rekreacji, dlatego też często podlegają one antropogenicznym zniekształceniom oraz synantropizacji. W typowych postaciach tego zespołu występuje obficie śmiełek pogięty. Według typologii leśnej jest to siedliskowy typ boru świeżego.

4.4.2.2. KONTYNTENTALNY BÓR MIESZANY *QUERCO-PINETUM TYPICUM*

Zespół *Quercu-Pinetum* należy do klasy *Vaccinio-Picetea*, rzędu *Piceetalia abietis*, związku *Dicrano-Pinion*.

Odnacza się specyficznym składem florystycznym - oprócz gatunków właściwych dla borów spotykane są tu również gatunki lasów liściastych. Spośród gatunków charakterystycznych dla klasy *Vaccinio-Picetea*, rzędu *Piceetalia abietis*, występujących stale i licznie w warstwie zielnej należą: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*. Gatunki właściwe lasom liściastym nie wykazują stałości oraz nie są również licznie reprezentowane.

Typowe drzewostany zespołu *Quercu-Pinetum* są lasami o złożonej strukturze piętrowej. Warstwa drzew jest zwykle złożona z trzech podwarstw tworzonych przez sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris* i dęba szypułkowego *Quercus robur* z domieszką brzozy brodawkowatej *Betula pendula* i graba pospolitego *Carpinus betulus* w niższej warstwie, osiki *Populus tremula* i brzozy omszonej *Betula pubescens*, świerka *Picea abies* lub jodły *Abies alba*. Warstwa krzewów jest tu silnie rozwinięta, dominują w niej jarząg pospolity *Sorbus aucuparia*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, podrost z gatunków drzewostanu i leszczyna pospolita *Corylus avellana*. Warstwę zielną tworzą m.in.: siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, kosmatka owłosiona

Luzula pilosa; trawy: trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, krzewinki: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, paprocie: orlica pospolita *Pteridium aquilinum*. W warstwie mszystej dominuje rokićnik pospolity *Pleurozium schreberi* z udziałem złotowłosa strojnego *Polytrichastrum formosum*, płonnika pospolitego *Politrychum commune*.

Występowanie zespołu uwarunkowane jest głównie rodzajem i zasobnością podłoża. Zespół związany jest z czwartorzędowymi utworami piaszczystymi takimi jak: sandry, piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych, piaski wydymowe, piaski akumulacji lodowcowej z głazami, piaski i żwiry ozów lub moreny czołowej, piaski i żwiry stożków napływowych (Matuszkiewicz, 2008).

4.4.2.3. GRĄD ŚRODKOWOEUROPEJSKI *GALIO-CARPINETUM*

Zespół *Galio-Carpinetum* należy do rzędu *Fagetalia silvaticae*, związku *Carpinion betuli*. Z zespołem *Tilio-Carpinetum* tworzy parę zespołów zastępujących się regionalnie. Odpowiada siedlisku „grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, kod: 9170”, chronionemu w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

Zbiorowisko grądu odznacza się bogatą strukturą pionową. Wielowarstwowy i wielogatunkowy drzewostan składa się głównie z graba pospolitego *Carpinus betulus*, dębu szypułkowego *Quercus robur* i lipy drobnolistnej *Tilia cordata* oraz miejscami wiązu i jesionu. Na siedliskach zniekształconych występuje sosna i brzoza. Gatunki runa stanowią: pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, przytulia leśna *Galium silvaticum*, kostrzewa różnolistna *Festuca heterophylla*. Występowanie w runie gatunków borowych m.in. borówki czernicy *Vaccinium myrtillus*, pszeńca zwyczajnego *Melampyrum pratense*, rokietu pospolitego *Entodon schreberi* i siódmaczka leśnego *Trientalis europaea* wskazuje najczęściej na zniekształcenie fitocenozy. W warstwie krzewów stosunkowo słabo rozwiniętej występują leszczyna i trzmielina europejska oraz podrośty gatunków liściastych.

Gatunkami regionalnie wyróżniającymi zespół *Galio-Carpinetum* są: Klon polny *Acer campestre*, świerżabek gajowy *Chaerophyllum temulum*, jaskier różnolistny *Ranunculus auricomus*. Gatunek charakterystyczny dla zespołu stanowi przytulia leśna *Galium silvaticum*.

W obrębie zespołu wyróżnia się cztery, siedliskowo uwarunkowane podtypy, oraz dwie odmiany regionalne: wielkopolską i kujawską. Zbiorowisko występuje na siedliskowym typie lasu: LMśw, Lśw, Lw (Matuszkiewicz, 2008).

4.4.2.4. ACYDOFILNY ŚRODKOWOEUROPEJSKI LAS DĘBOWY *CALAMAGROSTIO-QUERCETUM*

Zespół *Calamagrostio-Quercetum* należy do klasy *Quercetea robori petraeae*. Jest najbardziej kresową postacią kwaśnych dąbrów. Występuje w zachodniej części Niżu Polskiego, obejmując środkową i południową Wielkopolskę i Śląsk.

W drzewostanie panuje dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* z domieszką sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, świerka pospolitego *Picea abies* i brzozy brodawkowatej *Betula pendula* (w Nadleśnictwie Wolsztyn występują głównie kwaśne dąbrowy z przewagą dębu szypułkowego). Podszyt tworzą: jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, kruszyna pospolita *Frangula alnus* oraz podrost gatunków z drzewostanu. W krzewinkowym lub trawiasto-mszystym runie występują następujące gatunki: borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, mietlica pospolita *Agrostis vulgaris*, trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum*, konwalia majowa *Convallaria maialis*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium* oraz mchy – rokieta pospolity *Entodon schreberi*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, rokieta pierzasty *Ptilium crista-castrensis* (Witkowska-Żuk, 2008).

4.4.2.5. ŁĘG JESIONOWO-WIĄZOWY *FICARIO-ULMETUM*

Zespół *Ficario-Ulmetum* należy do związku *Alno-Ulmion*, podzwiązku *Ulmion*. Odpowiada siedlisku "łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)", chronionemu w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Zasięg zespołu *Ficario-Ulmetum* obejmuje całą Polskę na obszarach niżowo-wyżynnych.

Spośród gatunków charakterystycznych dla związku *Alno-Ulmion* często występują m.in.: wiąz pospolity *Ulmus minor*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*. Gatunki charakterystyczne dla zespołu stanowią wiąz pospolity *Ulmus minor*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*. Gatunkami wyróżniającymi w obrębie związku są także: dąb szypułkowy *Quercus robur*, jeżyna *Rubus caesius*, kupkówka *Dactylis polygama*, złoć żółta *Gagea lutea*, dereń świdwa *Cornus sanguinea* i skrzydlik cisolistny *Fissidens taxifolius*.

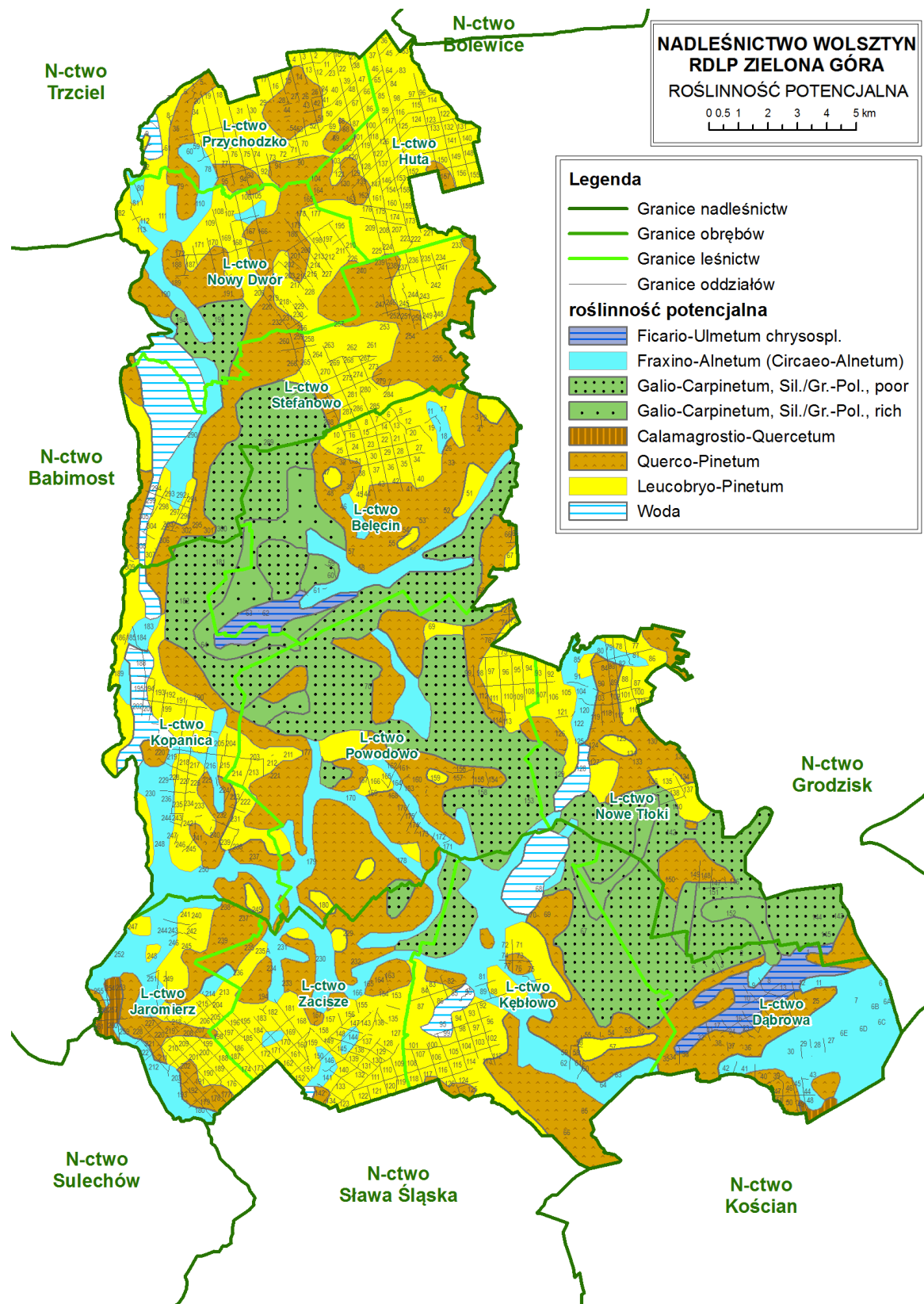
Podzespół *Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum*, związany jest z dolinami niewielkich rzek oraz rynnami i nieckowatymi zagłębieniami, którymi okresowo spływają wody opadowe. Wyróżnia się częstszym udziałem wielu gatunków występujących także w innych łęgach, np.: kopytnika pospolitego *Asarum europaeum*, siódmaczka leśnego *Oxalis acetosella*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*. W podzespole wyróżnia się dwie odmiany regionalne: wielkopolsko-małopolską z gatunkiem wyróżniającym: jaskier różnolistny *Ranunculus auricomus* i podlasko-mazurską z gatunkiem wyróżniającym: jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*. Drzewostan cechuje złożona struktura i duże zwarcie. Podzespół klasyfikowany jest najczęściej na typie siedliskowym lasu - Lw. (Matuszkiewicz, 2008).

4.4.2.6. ŁĘG JESIONOWO-OLSZOWY *FRAXINO-ALNETUM*

Zespól *Fraxino-Alnetum* należy do związku *Alno-Ulmion*, podzwiązku *Alnenion glutinoso-incanae*. Odpowiada priorytetowemu siedlisku „łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0)”, chronionemu w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

W drzewostanach łęgowych dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa* przy współdziale jesion wyniosłego *Fraxinus excelsior*. Podszyt tworzą następujące gatunki: czeremcha zwyczajna *Padus avium*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, trzmielina brodawkowata *Evonymus verrucosa* oraz kruszyna pospolita *Frangula alnus*. W runie występują: pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria*, świerżbęk orzęsiony *Chaerophyllum hirsutum*, kuklik zwisły *Geum rivale*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, knieć błotna *Caltha palustris*, jasnota plamista *Lamium maculatum*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, czartawa drobna *Circaea alpina*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*.

Zespól *Fraxino-Alnetum* związany jest z siedliskami hydrogenicznymi, warunkowanymi powolnym przepływem wód. Pod zbiorowiskiem łęgu jesionowo-olszowego wykształcają się gleby: pobagienne typu gleb murszowych, zabagnione typu gruntowo-glejowych, napływowe typu mąd rzecznych. Dla siedlisk charakterystyczne jest stałe nawodnienie górnych warstw gleby, jednak bez trwającego dłużej zalewu czy występowania wody na powierzchni. Wykazuje dużą zmienność siedliskową, głównie w zależności od wilgotności: od siedlisk umiarkowanie wilgotnych do wyraźnie wilgotnych i zabagnionych. Regionalnie wyróżnia się dwie odmiany: środkowoeuropejską z jaskrem różnolistnym (*Ranunculus auricomus*) i podlasko-mazurską m.in. z jaskrem kaszubskim (*Ranunculus cassubicus*) (Matuszkiewicz, 2008).

Rys. 53 Roślinność potencjalna na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn (w oparciu o: Potencjalna roślinność naturalna Polski, J.M. Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, 2008)

4.5. SIEDLISKOWE TYPY LASU

W strukturze typów siedliskowych lasu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn widoczna jest zdecydowana przewaga siedlisk borowych (80,91%), z dominującym udziałem Bśw. Siedliska lasowe, wśród których dominują LMśw i LMw, zajmują łącznie 19%.

Przyjmując za kryterium warunki wilgotnościowe, udział poszczególnych grup siedlisk przedstawia się następująco:

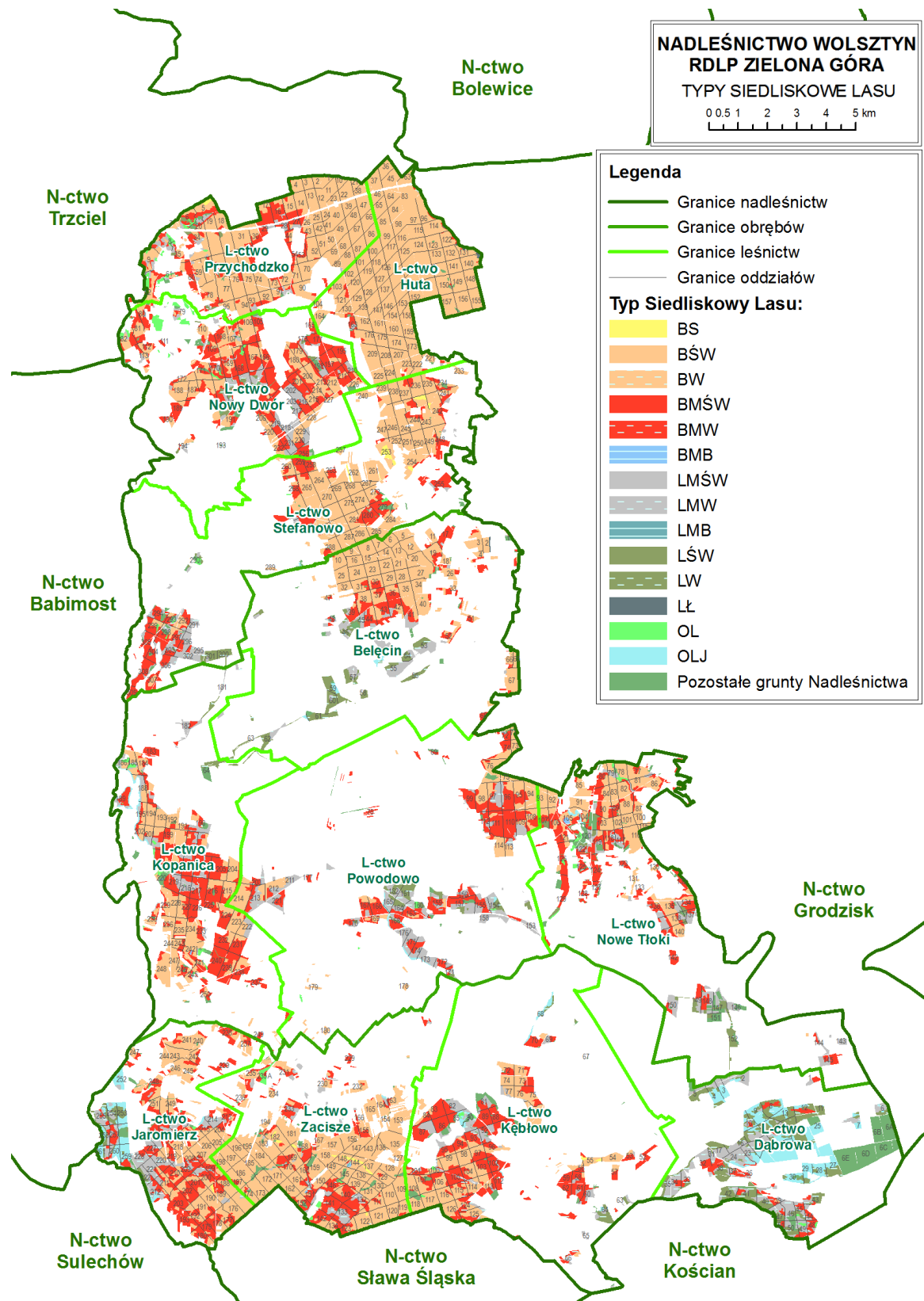
- siedliska suche (Bs) - 0,26%,
- siedliska świeże (Bśw, BMśw, LMśw, Lśw) - 84,66%,
- siedliska wilgotne (Bw, BMw, LMw, Lw) - 11,61%,
- siedliska bagienne (BMb, Ol, OIJ, Lł) - 3,47%.

Tabela 40 Powierzchniowy i procentowy udział poszczególnych typów siedliskowych lasu (w oparciu o dane z aktualnej inwentaryzacji lasu)

TSL	Obręb Odra		Obręb Wolsztyn		Obręb Zbąszyń		Nadleśnictwo Wolsztyn		
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	1.01.2003 [%]
Bs	19,84	0,33	-	-	28,56	0,40	48,4	0,26	0,19
Bśw	2613,91	44,01	2400,29	43,68	5088,53	70,57	10102,73	54,19	54,79
Bw	3,90	0,07	2,52	0,05	2,36	0,03	8,78	0,05	0,05
BMśw	1421,82	23,94	1713,40	31,18	1479,65	20,52	4614,87	24,75	24,79
BMw	162,85	2,74	109,79	2,00	30,15	0,42	302,79	1,62	1,65
BMb	2,42	0,04	4,51	0,08	-	-	6,93	0,04	0,04
LMśw	237,74	4,00	497,39	9,05	234,53	3,25	969,66	5,20	5,05
LMw	558,79	9,41	342,52	6,23	185,15	2,57	1086,46	5,83	5,6
Lmb	-	-	0,76	0,01	-	-	0,76	0,004	-
Lśw	22,75	0,38	68,24	1,24	6,52	0,09	97,51	0,52	0,51
Lw	438,28	7,38	260,06	4,73	67,56	0,94	765,90	4,11	4,22
Ol	30,30	0,51	42,46	0,77	75,46	1,05	148,22	0,80	0,78
OIJ	426,15	7,18	51,09	0,93	1,22	0,02	478,46	2,57	2,26
Lł	-	-	1,82	0,03	10,70	0,15	12,52	0,07	0,07
Razem	5938,75	100	5494,85	100	7210,39	100	18643,99	100	100

Porównując aktualny udział poszczególnych typów siedliskowych lasu z danymi zawartymi w opracowaniu z ubiegłego okresu gospodarczego zauważyć można stosunkowo niewielkie zmiany, obejmujące mniej niż 1% w obrębie danego TSL.

Tendencję wzrostową wykazują typy siedliskowe: Bs - z 0,19 % do 0,26%, LMśw - z 5,05% do 5,20%, LMw - z 5,6% do 5,83%, OIJ - z 2,26% do 2,57%. Zmniejszenie się udziału powierzchniowego odnotowano m.in. w przypadku Bśw - o 0,60%. Pozostałe zmiany są nieistotne, obejmują spadek mniejszy niż 0,5%. Ponadto, w porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym, na terenie nadleśnictwa odnotowano udział dotychczas niewyróżnianego typu siedliskowego: Lmb.

Rys. 54 Rozmieszczenie siedliskowych typów lasu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

4.6. DRZEWOSTANY

Obszar Nadleśnictwa Wolsztyn znajduje się w zasięgu naturalnego występowania większości ważniejszych gatunków lasotwórczych, m.in.: sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, brzozy omszonej *Betula pubescens*, dęba bezszypułkowego *Quercus petraea* i szypułkowego *Quercus robur*, buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* (poza południowo-wschodnią część nadleśnictwa), graba zwyczajnego *Carpinus betulus*, jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*, olszy czarnej *Alnus glutinosa*.

Dominuje sosna zwyczajna, stanowiąc gatunek panujący w drzewostanach na ok. 90% powierzchni. Ponadto, udział powierzchniowy powyżej 1% wykazują: olsza czarna (4,10%), dąb szypułkowy (2%) brzoza brodawkowata (1,56%).

4.6.1. BOGACTWO GATUNKOWE

Drzewostany na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn wykazują średni stopień zróżnicowania gatunkowego. Na terenie każdego z obrębów dominują drzewostany jednogatunkowe, ogółem w nadleśnictwie występując na 67% powierzchni. Wielogatunkowość wyraźnie widoczna jest w drzewostanach do 40 lat (głównie w uprawach i młodnikach).

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w Nadleśnictwie Wolsztyn, pomimo niewielkiego zróżnicowania siedliskowego (niemal 81% udział siedlisk borowych), w skali całego nadleśnictwa, udało się osiągnąć 14 % powierzchniowy udział drzewostanów wielogatunkowych (trzy i więcej gatunkowych).

Tabela 41 Zestawienie powierzchni drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		Wiek <=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Obra	jednogatunkowe	799,42	1994,89	760,91	3555,22	60,0
	dwugatunkowe	666,64	385,22	212,39	1264,25	21,3
	trzygatunkowe	289,23	195,57	136,19	620,99	10,5
	cztero- i więcej gatunkowe	305,36	118,62	59,79	483,77	8,2
Obręb Wolsztyn	jednogatunkowe	623,73	2160,66	787,59	3571,98	65,2
	dwugatunkowe	518,33	295,76	236,83	1050,92	19,2
	trzygatunkowe	276,37	172,04	77,37	525,78	9,6
	cztero- i więcej gatunkowe	163,29	105,33	64,42	333,04	6,1
Obręb Zbąszyń	jednogatunkowe	555,57	3112,59	1673,35	5341,51	74,2
	dwugatunkowe	727,89	387,59	85,75	1201,23	16,7
	trzygatunkowe	192,77	145,23	77,23	415,23	5,8
	cztero- i więcej gatunkowe	149,07	58,24	32,51	239,82	3,3
Nadleśnictwo Wolsztyn	jednogatunkowe	1978,72	7268,14	3221,85	12468,71	67,0
	dwugatunkowe	1912,86	1068,57	534,97	3516,40	18,9
	trzygatunkowe	758,37	512,84	290,79	1562,00	8,4
	cztero- i więcej gatunkowe	617,72	282,19	156,72	1056,63	5,7

4.6.2. STRUKTURA PIONOWA

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn dominują zdecydowanie drzewostany jednopiętrowe zajmujące ok. 96% udziału powierzchniowego. Drzewostany w KO i KDO wykazują jedynie 3,5% udziału powierzchniowego. Drzewostany dwupiętrowe występują sporadycznie (0,1%). Drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują.

Niewielki stopień zróżnicowania budowy pionowej jest wynikiem przeważającego udziału siedlisk borowych oraz panującą w okresie powojennym tendencją do zalesiania gruntów porolnych jednym gatunkiem (najczęściej - sosną) bez względu na występujące, niekiedy znaczne i nierozpoznane, zróżnicowanie siedliskowe.

Tabela 42 Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i budowy pionowej

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Obra	jednopiętrowe	2055,41	2645,32	996,09	5696,82	96,2
	dwupiętrowe	1,86	0,62	8,09	10,57	0,2
	w KO i KDO	3,38	48,36	165,10	216,84	3,7
Obręb Wolsztyn	jednopiętrowe	1581,72	2687,71	926,06	5195,49	94,8
	dwupiętrowe	0,00	1,81	4,27	6,08	0,1
	w KO i KDO	0,00	44,27	235,88	280,15	5,1
Obręb Zbąszyń	jednopiętrowe	1625,30	3663,08	1754,52	7042,90	97,8
	dwupiętrowe	0,00	0,60	2,26	2,86	0,0
	w KO i KDO	0,00	39,97	112,06	152,03	2,1
Nadleśnictwo Wolsztyn	jednopiętrowe	5262,43	8996,11	3676,67	17935,21	96,4
	dwupiętrowe	1,86	3,03	14,62	19,51	0,1
	w KO i KDO	3,38	132,60	513,04	649,02	3,5

4.6.3. POCHODZENIE DRZEWOSTANÓW

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Wolsztyn drzewostany pochodzą przede wszystkim z odnowienia sztucznego. Powierzchnia wydzielen z sadzenia stanowi 99,2% ogólnej powierzchni lasów nadleśnictwa. Odnowienie z samosiewu, występuje na 0,6% powierzchni. Nie występują plantacje drzew szybko-rosnących.

Drzewostany pochodzenia odrosłego obejmują 0,2% ogólnej powierzchni drzewostanów - zaliczono do nich tylko te, w których z odrosli pochodzi ponad 50 % warstwy drzew. Rosną one głównie na siedliskach bagiennych (ols, ols jesionowy).

Tabela 43 Zestawienie powierzchni według rodzajów i pochodzenia drzewostanów i grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Obra	z panującym gat. obcym	1,20	0,00	4,02	5,22	0,1
	odrosłowe	26,34	1,04	1,81	29,19	0,5
	z samosiewu	6,15	0,60	3,59	10,34	0,2
	z sadzenia	2028,96	2692,66	1166,56	5888,18	99,3
Obręb Wolsztyn	z panującym gat. obcym	15,21	25,44	12,72	53,37	1,0
	odrosłowe	3,02	5,09	0,00	8,11	0,1
	z samosiewu	9,24	29,55	13,51	52,30	0,9
	z sadzenia	1579,6	2716,11	1161,18	5456,89	98,9
Obręb Zbąszyń	z panującym gat. obcym	0,72	0,00	5,58	6,30	0,1
	odrosłowe	3,70	1,65	0,96	6,31	0,1
	z samosiewu	16,65	24,14	3,57	44,36	0,6
	z sadzenia	1605,43	3677,86	1868,03	7151,32	99,3
Nadleśnictwo Wolsztyn	z panującym gat. obcym	17,13	25,44	22,32	64,89	0,3
	odrosłowe	33,06	7,78	2,77	43,61	0,2
	z samosiewu	32,04	54,29	20,67	107,00	0,6
	z sadzenia	5213,99	9086,63	4195,77	18496,39	99,2

4.7. FORMY DEGENERACJI EKOSYSTEMU LEŚNEGO

4.7.1. AKTUALNY STAN SIEDLISK

Formy aktualnego stanu siedlisk leśnych ustala się wyróżniając w nich grupy siedlisk w stanie naturalnym, zniekształconym, zdegradowanym lub silnie zdegradowanym, z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów oraz grup żyznościowych siedlisk tj. bory, bory mieszane, lasy mieszane oraz lasy.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn siedliska naturalne oraz w stanie zbliżonym do naturalnego występują na 11588,58 ha, co stanowi 62,3 % powierzchni ogólnej. Siedliska zniekształcone wyróżniono na 7000,01 ha (37,6%). Siedliska zdegradowane występują zaledwie na 15,15 ha (0,1%), w wydzieleniach: 35g, 205b (Obr. Obra), 185k, 188a,f, 195d (Obr. Wolsztyn). Siedliska silnie zniekształcone nie występują.

Tabela 44 Zestawienie powierzchni wg grup typów siedliskowych lasu, stanu lasu i grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Wiek			Powierzchnia		
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat	Ogółem	Ogółem [%]	
Obręb Obra	bory	naturalne	772,86	775,42	413,31	1961,59	33,1	
		zniekształcone	126,01	463,94	82,46	672,41	11,4	
		zdegradowane	0,00	1,66	0,00	1,66	0,0	
	bory mieszane	naturalne	251,11	270,61	160,26	681,98	11,5	
		zniekształcone	172,57	593,86	134,97	901,40	15,2	
	lasz mieszane	naturalne	163,20	102,09	74,40	339,69	5,7	
		zniekształcone	103,28	238,43	110,59	452,30	7,6	
		zdegradowane	2,60	0,00	0,00	2,60	0,0	
	lasz	naturalne	140,37	107,55	80,98	328,90	5,6	
		zniekształcone	40,65	28,80	62,31	131,76	2,2	
	ogółem	naturalne	1379,84	1300,52	743,44	3423,80	57,8	
		zniekształcone	678,21	1392,12	425,84	2496,17	42,1	
zdegradowane		2,60	1,66	0,00	4,26	0,1		
Obręb Wolsztyn	bory	naturalne	637,24	764,20	338,30	1739,74	31,7	
		zniekształcone	135,67	398,79	128,61	663,07	12,1	
	bory mieszane	naturalne	335,80	259,64	212,00	807,44	14,7	
		zniekształcone	141,61	709,87	164,24	1015,72	18,5	
	lasz mieszane	naturalne	122,31	95,95	114,91	333,17	6,1	
		zniekształcone	95,97	300,23	92,47	488,67	8,9	
		zdegradowane	0,48	2,76	7,65	10,89	0,2	
	lasz	naturalne	65,34	38,87	44,86	149,07	2,7	
		zniekształcone	26,24	122,26	31,90	180,40	3,3	
	ogółem	naturalne	1180,63	1189,98	727,65	3098,26	56,5	
		zniekształcone	400,61	1541,05	430,91	2372,57	43,3	
		zdegradowane	0,48	2,76	7,65	10,89	0,2	
Obręb Zbąszyń	bory	naturalne	1066,19	1959,49	1247,19	4272,87	59,4	
		zniekształcone	130,35	514,90	198,93	844,18	11,7	
	bory mieszane	naturalne	138,60	229,35	169,14	537,09	7,5	
		zniekształcone	159,76	683,94	124,73	968,43	13,5	
	lasz mieszane	naturalne	19,07	49,69	79,79	148,55	2,1	
		zniekształcone	40,39	191,48	36,74	268,61	3,7	
	lasz	naturalne	20,35	21,00	6,01	47,36	0,7	
		zniekształcone	15,16	16,61	2,25	34,02	0,5	
	ogółem	naturalne	1271,70	2288,63	1506,19	5066,52	70,4	
		zniekształcone	353,60	1415,02	362,65	2131,27	29,6	
	Nadleśnictwo Wolsztyn	bory	naturalne	2476,29	3499,11	1998,80	7974,20	42,9
			zniekształcone	392,03	1377,63	410,00	2179,66	11,7
zdegradowane			0,00	1,66	0,00	1,66	0,0	
bory mieszane		naturalne	725,51	759,60	541,40	2026,51	10,9	
		zniekształcone	473,94	1987,67	423,94	2885,55	15,5	
lasz mieszane		naturalne	304,58	247,73	269,10	821,41	4,4	
		zniekształcone	239,64	730,14	239,80	1209,58	6,5	
		zdegradowane	3,08	2,76	7,65	13,49	0,1	
lasz		naturalne	226,06	167,42	131,85	525,33	2,8	
		zniekształcone	82,05	167,67	96,46	346,18	1,9	
ogółem		naturalne	3832,17	4779,13	2977,28	11588,58	62,3	
		zniekształcone	1432,42	4348,19	1219,40	7000,01	37,6	
	zdegradowane	3,08	4,42	7,65	15,15	0,1		

4.7.3. BOROWACENIE

Borowacenie objawia się zmianą składu gatunkowego runa leśnego, podszytu i podrostu, głównie w wyniku wprowadzenia na siedlisko gatunków iglastych lub eliminacji gatunków liściastych z drzewostanów mieszanych. Określa się je dla drzewostanów na siedlisku borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów.

W zależności od procentowego udziału So lub Św w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

borowacenie słabe - przy udziale So lub Św wynoszącym:

ponad 80% na siedlisku BM,

50-80% na siedlisku LM,

10-30% na siedliskach lasowych;

borowacenie średnie - przy udziale So lub Św wynoszącym:

ponad 80% na siedlisku LM,

30-60% na siedliskach lasowych;

borowacenie mocne - przy udziale So lub Św wynoszącym:

ponad 60% na siedliskach lasowych.

W drzewostanach na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn borowacenie w stopniu słabym występuje na 26,8% (4987,45 ha), w stopniu średnim - na 7,1% (1327,23 ha), w stopniu mocnym - na 1,8% (328,50 ha) powierzchni. Na 11960,56 ha, tj. 64,3% powierzchni lasów nadleśnictwa procesu borowacenia nie stwierdzono.

Tabela 45 Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		Wiek <=40 lat	Wiek 41-80 lat	Wiek > 80 lat		
Obręb Obrza	brak	1446,42	1450,93	583,84	3481,19	58,8
	słabe	465,70	905,43	312,22	1683,35	28,4
	średnie	118,76	274,60	148,35	541,71	9,1
	mocne	29,77	63,34	124,87	217,98	3,7
Obręb Wolsztyn	brak	1041,03	1352,90	566,69	2960,62	54,0
	słabe	465,43	1031,69	395,20	1892,32	34,5
	średnie	65,71	286,69	173,53	525,93	9,6
	mocne	9,55	62,51	30,79	102,85	1,9
Obręb Zbąszyń	brak	1436,33	2611,16	1471,26	5518,75	76,7
	słabe	171,54	932,59	307,65	1411,78	19,6
	średnie	15,83	156,12	87,64	259,59	3,6
	mocne	1,60	3,78	2,29	7,67	0,1
Nadleśnictwo Wolsztyn	brak	3923,78	5414,99	2621,79	11960,56	64,3
	słabe	1102,67	2869,71	1015,07	4987,45	26,8
	średnie	200,30	717,41	409,52	1327,23	7,1
	mocne	40,92	129,63	157,95	328,50	1,8

4.7.4. MONOTYPIZACJA

Mototypizacją określa się proces ujednoczenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów, określanego dla kompleksów o powierzchni powyżej 200 ha oraz dla drzewostanów jednogatunkowych lub jednowiekowych, występujących na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Mototypizację określa się dla sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) i świerka zwyczajnego (*Piceca abies*). Wyróżnia się:

mototypizację pełną - gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%;

monotypizację częściową - gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50 - 80 % lub gdy udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków i jednej klasie wieku przekracza 80 %.

W oparciu o przeprowadzoną analizę przestrzennego rozmieszczenia jednogatunkowych drzewostanów w programie ArcGIS stwierdzono, że na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występują fragmenty drzewostanu o pełnej monotypizacji. Na terenie obrębu Zbąszyń wyróżniono 4 zwarte kompleksy leśne (o pow. większej niż 100ha), obejmujące jednogatunkowe drzewostany sosnowe w IV lub V klasie wieku. Monotypizacji częściowej nie stwierdzono.

4.7.5. NEOFITYZACJA

Neofityzacja jest wynikiem wprowadzania sztucznych upraw lub też samoistnego wnikania do drzewostanów gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia (co najmniej 10% udziału gatunku w drzewostanie). Uwzględnia się tu również powierzchnie z podszytami lub podrostami gatunków obcych rodzimej florze.

Neofityzacja lasów Nadleśnictwa Wolsztyn związana jest z występowaniem zarówno w drzewostanie jak i w warstwie podszytu następujących gatunków obcych: robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*, dąb czerwony *Quercus rubra*, daglezja *Pseudotsuga Carriere*, klon jesionolistny *Acer negundo*, kasztanowiec biały *Aesculus hippocastanum*, sosna Banksa *Pinus banksiana*, sosna wejmutka *Pinus strobus*, sosna czarna *Pinus nigra*, śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*.

W drzewostanach Nadleśnictwa Wolsztyn neofityzacja występuje na powierzchni 6893,65 ha, co stanowi 37,1 % powierzchni leśnej nadleśnictwa. Spośród gatunków obcych największy udział wykazuje czeremcha amerykańska, występując łącznie w drzewostanach na 4857,24 ha (26,1% powierzchni nadleśnictwa). Duży udział czeremchy ma związek przede wszystkim z jej obecnością w warstwie podszytu - jako składnik warstwy drzew gatunek ten występuje zaledwie w 1 wydzieleniu. Drugim pod względem udziału powierzchniowego gatunkiem jest robinia akacjowa zajmująca łączną powierzchnię 1561,58 ha (w powierzchni tej uwzględniono również warstwę podszytu). Pozostałe zainwentaryzowane gatunki obce występują na stosunkowo niewielkich powierzchniach.

Tabela 46 Zestawienie powierzchni wg gatunków panujących i rzeczywistych - gatunki obce

Gatunek	Powierzchnia (ha)		Powierzchnia (ha)	
	wg gatunków panujących	%*	wg gatunków rzeczywistych	%
Robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>	14,17	0,08	29,48	0,16
Czeremcha amerykańska <i>Prunus serotina</i>	-	-	0,54	0,00
Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	0,40	-	8,23	0,04
Daglezja <i>Pseudotsuga Carriere</i>	-	-	3,04	0,02
Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>	1,00	0,01	1,77	0,01
Sosna czarna <i>Pinus nigra</i>	6,06	0,03	7,45	0,04
Razem	21,63	-	46,34	-

* procenty odnoszą się do ogólnej powierzchni gruntów leśnych nadleśnictwa

Tabela 47 Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – neofityzacja

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	Wiek 41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Obra	AK	61,28	142,91	72,01	276,20	4,7
	CZM.P	320,17	703,61	405,11	1428,89	24,1
	DB.C	30,22	7,04	29,34	66,60	1,1
	DG	2,07	1,24	-	3,31	0,1
	KSZ	2,02	-	-	2,02	0,0
	SO.B	-	-	1,93	1,93	0,0
	SO.C	4,74	-	0,71	5,45	0,1
	SO.WE	-	18,52	34,34	52,86	0,9
ŚNG.B	3,63	3,16	-	6,79	0,1	
Obręb Wolsztyn	AK	88,33	275,06	117,55	480,94	8,8
	CZM.P	183,21	677,93	463,27	1324,41	24,2
	DB.C	7,51	14,85	6,12	28,48	0,5
	DG	4,84	-	0,90	5,74	0,1
	KSZ	-	2,85	-	2,85	0,1
	SO.C	4,08	2,09	1,22	7,39	0,1
	SO.WE	-	-	1,00	1,00	0,0
Obręb Zbąszyń	AK	101,10	477,27	226,07	804,44	11,2
	CZM.P	448,98	1177,48	477,48	2103,94	29,2
	DB.C	34,67	99,02	86,28	219,97	3,1
	DG	9,79	2,64	4,35	16,78	0,2
	JKL	1,93	-	-	1,93	0,0
	SO.C	-	-	2,97	2,97	0,0
	SO.WE	-	1,14	-	1,14	0,0
	ŚNG.B	10,68	21,59	15,35	47,62	0,7
Nadleśnictwo Wolsztyn	AK	250,71	895,24	415,63	1561,58	8,4
	CZM.P	952,36	2559,02	1345,86	4857,24	26,1
	DB.C	72,40	120,91	121,74	315,05	1,7
	DG	16,70	3,88	5,25	25,83	0,1
	JKL	1,93	-	-	1,93	0,0
	KSZ	2,02	2,85	-	4,87	0,0
	SO.B	-	-	1,93	1,93	0,0
	SO.C	8,82	2,09	4,90	15,81	0,1
	SO.WE	-	19,66	35,34	55,00	0,3
ŚNG.B	14,31	24,75	15,35	54,41	0,3	

Spośród w/w gatunków obcych, w warstwie podszytowej stwierdzono obecność:

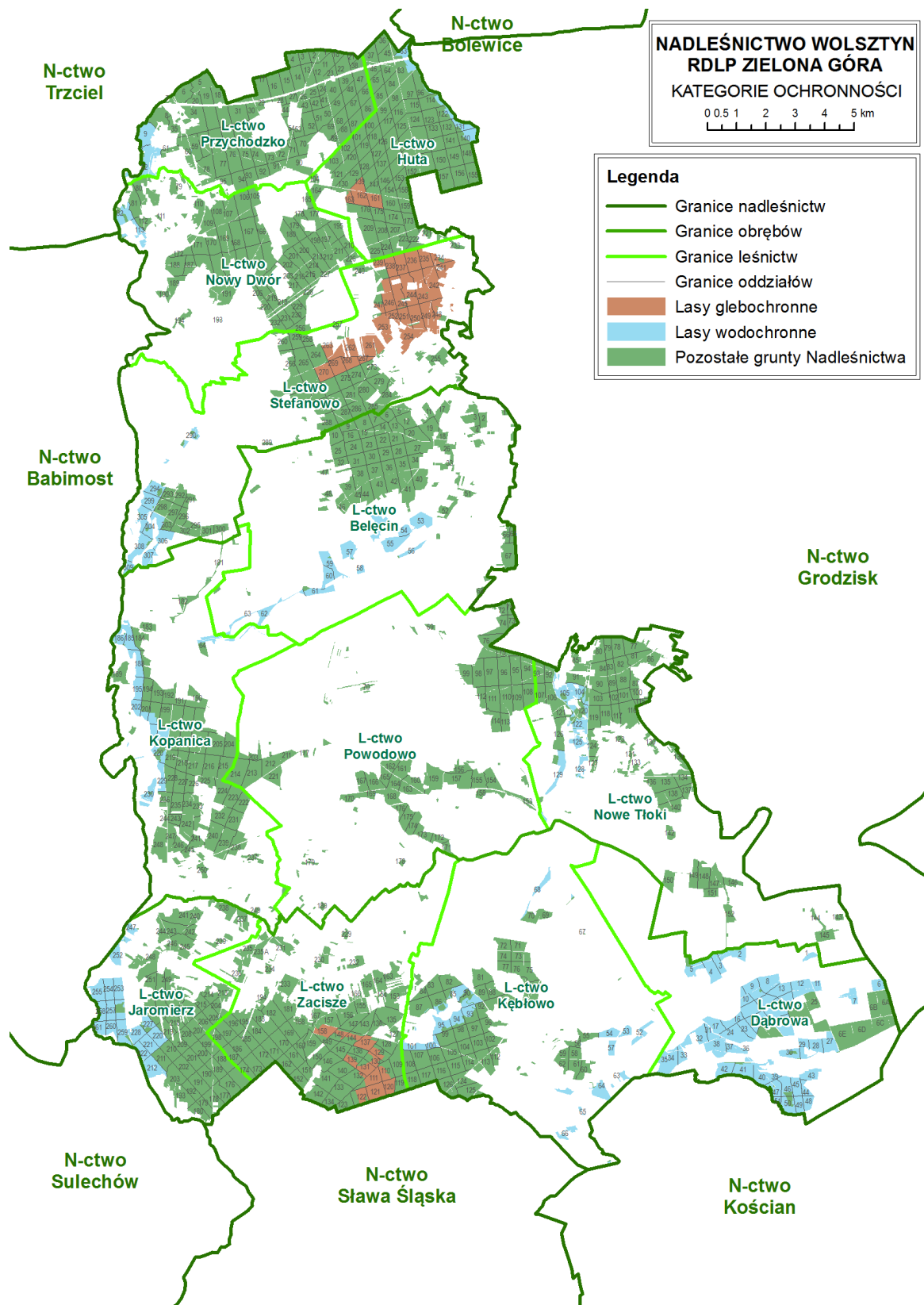
- czeremchy amerykańskiej w 1777 wydzieleniach na łącznej pow. 4864,6 ha,
- robinii akacjowej w 587 wydzieleniach na łącznej pow. 1533,55 ha,
- dęba czerwonego w 64 wydzieleniach na łącznej pow. 256,67 ha,
- klona jesionolistnego w 1 wydzieleniu o pow. 1,93 ha,
- kasztanowca białego w 3 wydzieleniach na łącznej pow. 4,87 ha,
- śnieguliczki białej w 19 wydzieleniach na łącznej pow. 54,41 ha.

4.8. LASY OCHRONNE - KATEGORIE OCHRONNOŚCI

W Nadleśnictwie Wolsztyn występują lasy ochronne zgodnie z Zarządzeniem nr 65 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20.06.1994 r. Powierzchnia ogólna lasów ochronnych wynosi: 3629,92 ha, w tym: lasy glebochronne - 989,28 ha, lasy wodochronne - 2640,64 ha.

Tabela 48 Lasy ochronne - kategorie ochronności wyróżnione na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Kategoria ochronności	Obręb			Nadleśnictwo Wolsztyn
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
Lasy wodochronne	1654,74	600,01	385,89	2640,64
Lasy glebochronne	208,3	-	780,98	989,28
Razem	1863,04	600,01	1166,87	3629,92

Rys. 55 Lasy ochronne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

4.9. DRZEWOSTANY PONAD 100-LETNIE

Drzewostany ponad 100-letnie to jedne z cenniejszych przyrodniczo fragmentów lasów Nadleśnictwa Wolsztyn, stanowiące ostoje różnorodności biologicznej. Specyfika starodrzewów, m.in.: złożona struktura oraz stosunkowo duża ilość martwego drewna (drzewa stojące i leżące, miejscami o imponujących rozmiarach, nagromadzenia gałęzi na dnie lasu, płyty odstającej kory itp.) sprawia, że warunki schronienia i przetrwania znajdują w nich szereg wyspecjalizowanych gatunków.

Drzewostany ponad 100-letnie wyróżniono w 337 wydzieleniach, łącznie na 919,41 ha, co stanowi 4,93% powierzchni leśnej Nadleśnictwa Wolsztyn. Wykaz drzewostanów ponad 100-letnich zamieszczono w tabeli poniżej:

Tabela 49 Wykaz drzewostanów ponad 100-letnich na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Adres leśny	Opis wydzielenia	Powierzchnia [ha]
OBRĘB OBRA			
1	1-01-7 -b -00	7JS 102-0,6-OLJ	1,63
2	1-01-14 -b -00	10DB.B 180-0,7-LMŚW	0,85
3	1-01-16 -j -00	7SO 125-0,6-LMŚW	5,42
4	1-01-17 -f -00	8DB.S 103-0,7-LMŚW	1,16
5	1-01-18 -f -00	9JS 107-0,6-LW	1,68
6	1-01-19 -c -00	9DB.S 230-0,4-LŚW	0,92
7	1-01-21 -b -00	8SO 102-1-LMW	2,68
8	1-01-23 -c -00	7SO 108-0,7-LMŚW	6,53
9	1-01-24 -c -00	10SO 116-0,5-LMŚW	2,23
10	1-01-37 -a -00	8SO 112-0,9-BMŚW	2,23
11	1-01-37 -h -00	10SO 112-0,8-BMŚW	1,52
12	1-01-40 -c -00	6SO 108-0,4-LMW	4,82
13	1-01-41 -m -00	9SO 105-0,4-LW	4,91
14	1-01-42 -g -00	10DB.S 117-0,6-LW	0,92
15	1-01-44 -b -00	7SO 135-0,6-BMŚW	5,79
16	1-01-46 -c -00	9SO 102-0,5-LMW	2,4
17	1-01-49 -g -00	6DB.S 140-0,8-BMŚW	1,33
18	1-01-50 -j -00	9SO 107-0,5-LW	4,11
19	1-01-50 -k -00	8DB.S 107-0,7-LW	1,9
20	1-01-50 -l -00	7SO 112-0,7-BMŚW	2,57
21	1-01-50 -m -00	8SO 112-0,6-LMŚW	2,96
22	1-02-53 -a -00	10DB.S 125-0,8-LMŚW	1,3
23	1-02-54 -d -00	10SO 117-0,8-BŚW	5,92
24	1-02-64 -j -00	10SO 113-0,4-LW	4,1
25	1-02-75 -c -00	10SO 107-0,8-BMŚW	2,31
26	1-02-75 -h -00	10SO 107-0,8-BŚW	2,67
27	1-02-77 -b -00	10SO 111-0,9-BŚW	6,21
28	1-02-80 -a -00	10SO 104-0,9-BŚW	11,34
29	1-02-81 -m -00	10SO 112-0,5-BMŚW	2,72
30	1-02-88 -f -00	10SO 112-0,7-BMŚW	1,8
31	1-02-88 -j -00	10SO 107-0,9-BMŚW	3,47
32	1-02-90 -j -00	10SO 115-0,8-BMŚW	1,6
33	1-02-90 -m -00	6SO 110-0,5-LMW	2,66
34	1-02-91 -d -00	10SO 107-0,9-BMŚW	5,6
35	1-02-92 -b -00	10SO 110-0,7-BMŚW	1,04
36	1-02-92 -c -00	10SO 107-0,5-LMW	5,34
37	1-02-93 -a -00	10SO 115-0,6-LMW	3,35
38	1-02-96 -b -00	10SO 106-0,8-BŚW	3,77
39	1-02-105 -l -00	10SO 112-0,9-BMŚW	4
40	1-02-106 -j -00	10SO 116-0,9-BMŚW	1,18
41	1-02-106 -k -00	10SO 116-0,9-BŚW	2,49
42	1-02-107 -k -00	10SO 119-0,7-BŚW	3,97
43	1-02-112 -i -00	10SO 116-0,8-BMŚW	2,06
44	1-02-114 -d -00	10SO 120-0,7-BMW	1,14
45	1-02-114 -k -00	10SO 120-0,9-BŚW	4,22
46	1-02-114 -l -00	10SO 102-0,7-BMW	1,13
47	1-02-115 -l -00	10SO 120-0,9-BMŚW	1,29
48	1-02-115 -m -00	10SO 120-0,8-BŚW	1,77
49	1-02-115 -n -00	10SO 120-0,9-BŚW	3,3
50	1-02-117 -h -00	10SO 125-0,6-BŚW	2,5
51	1-02-124 -d -00	9SO 106-0,5-BMW	2,48
52	1-03-109 -j -00	10SO 120-0,8-BŚW	4,61
53	1-03-110 -d -00	10SO 106-1-BŚW	1,55

Lp.	Adres leśny	Opis wydzielenia	Powierzchnia [ha]
54	1-03-121 -f -00	10SO 116-0,8-BŚW	3,39
55	1-03-122 -i -00	9SO 120-0,9-BŚW	3,53
56	1-03-139 -g -00	10SO 106-1-BŚW	4,91
57	1-03-139 -h -00	10SO 106-0,8-BMŚW	1,07
58	1-03-146 -a -00	8SO 107-0,8-BMW	1,37
59	1-03-146 -h -00	10SO 107-0,9-BŚW	2,46
60	1-03-146 -i -00	10SO 107-0,8-BMŚW	2,72
61	1-03-146 -l -00	10SO 107-0,5-BMŚW	6,04
62	1-03-146 -n -00	10SO 107-0,8-BŚW	1,7
63	1-03-146 -o -00	8SO 130-0,6-BMŚW	3,02
64	1-03-150 -c -00	10SO 103-0,9-BŚW	10,35
65	1-03-155 -g -00	10SO 102-0,7-BŚW	0,74
66	1-03-157 -k -00	10SO 115-0,9-BŚW	2,85
67	1-03-159 -r -00	10SO 115-0,9-BŚW	1,53
68	1-03-162 -b -00	10SO 105-0,7-BŚW	1,49
69	1-03-162 -g -00	10SO 110-0,8-BŚW	4,17
70	1-03-174 -g -00	10SO 125-1,1-BŚW	0,87
71	1-03-174 -k -00	10SO 125-0,7-BŚW	2,25
72	1-03-187 -f -00	10SO 115-1-BMŚW	0,97
73	1-03-187 -j -00	10SO 115-0,7-BŚW	1,93
74	1-03-187 -k -00	10SO 105-0,5-BŚW	0,62
75	1-03-196 -g -00	10SO 115-1-BŚW	1,95
76	1-03-233 -r -00	10SO 105-0,7-BMW	1,08
77	1-04-177 -d -00	7SO 120-1-BŚW	1,08
78	1-04-188 -a -00	10SO 110-0,6-BMŚW	2,76
79	1-04-188 -b -00	10SO 110-0,6-BMW	2,18
80	1-04-189 -b -00	10SO 125-0,7-BMŚW	1,57
81	1-04-189 -d -00	10SO 125-0,9-BŚW	1,63
82	1-04-190 -b -00	10SO 110-0,9-BŚW	12,3
83	1-04-190 -d -00	9SO 110-0,8-BŚW	0,26
84	1-04-191 -b -00	10SO 105-0,8-BŚW	2,44
85	1-04-193 -t -00	6SO 105-0,9-BMŚW	0,99
86	1-04-202 -c -00	7SO 115-0,6-BMŚW	1,04
87	1-04-202 -g -00	10SO 115-0,6-BMŚW	0,95
88	1-04-202 -h -00	10SO 115-0,6-BMŚW	1,71
89	1-04-207 -c -00	10SO 120-1-BŚW	1,27
90	1-04-207 -g -00	10SO 105-0,8-BŚW	5,74
91	1-04-207 -i -00	10SO 105-0,6-BMŚW	3,64
92	1-04-209 -n -00	10SO 120-0,9-BMŚW	1,98
93	1-04-212 -n -00	10SO 110-0,7-LMŚW	2,1
94	1-04-220 -k -00	10DB.S 116-0,7-LMW	0,68
95	1-04-228 -c -00	7SO 120-0,5-LMW	4,6
96	1-04-242 -d -00	10SO 115-0,9-BŚW	2,91
97	1-04-245 -b -00	10SO 115-1-BŚW	1,22
98	1-04-245 -w -00	10SO 105-0,9-BMŚW	0,63
99	1-04-246 -a -00	10SO 120-1-BŚW	1,5
100	1-04-246 -m -00	10SO 120-0,9-BŚW	0,09
101	1-04-250 -b -00	10SO 110-1,1-BŚW	0,79
102	1-04-250 -h -00	10SO 110-1-BŚW	2,01
103	1-04-252 -j -00	10OL 110-0,8-OLJ	4,37
104	1-04-254 -f -00	10SO 120-0,8-LMW	5,19
105	1-04-258 -l -00	3JS 120-0,5-OLJ	2,39
106	1-04-259 -d -00	4OL 120-0,8-OLJ	4,29
107	1-04-259 -o -00	8SO 110-0,6-LMW	0,88
Razem Obręb Obra			297,65
OBREB WOLSZTYN			
1	2-05-1 -b -00	10SO 105-0,8-BŚW	0,91
2	2-05-3 -k -00	8SO 120-0,7-BŚW	0,62
3	2-05-4 -k -00	10SO 107-0,8-BŚW	0,19
4	2-05-10 -i -00	10SO 130-1-BŚW	1,96
5	2-05-12 -h -00	10SO 120-0,8-BŚW	4,53
6	2-05-21 -f -00	10SO 119-0,8-BŚW	3,13
7	2-05-28 -b -00	10SO 119-0,8-BŚW	4,32
8	2-05-31 -b -00	10SO 120-1-BŚW	1,98
9	2-05-31 -f -00	10SO 120-0,9-BMŚW	3,16
10	2-05-39 -d -00	10SO 109-0,9-BMŚW	7,17
11	2-05-50 -g -00	7OL 103-0,7-LW	1,17
12	2-05-58 -d -00	7WZ 109-0,7-LW	1,17
13	2-05-59 -i -00	10DB.S 155-0,4-LW	1,52
14	2-05-62 -i -00	10ŚW 109-0,7-LW	1,15
15	2-05-63 -b -00	7DB.S 130-0,8-LW	1,49
16	2-05-63 -c -00	5DB.S 111-0,6-LW	0,98
17	2-05-63 -d -00	6DB.S 130-0,4-LW	2,52
18	2-05-63 -f -00	10DB.S 130-0,5-LW	0,84
19	2-05-67 -i -00	10SO 109-0,8-BŚW	11,15

Lp.	Adres leśny	Opis wydzielenia	Powierzchnia [ha]
20	2-05-67 -m -00	10SO 109-0,8-BŚW	1,44
21	2-06-85 -f -00	10SO 103-0,7-BŚW	1,98
22	2-06-92 -m -00	10SO 109-0,8-BŚW	2,3
23	2-06-92 -o -00	10SO 119-0,9-BŚW	1,94
24	2-06-104 -n -00	10SO 107-0,8-BŚW	1,88
25	2-06-105 -f -00	10SO 109-0,8-BMSW	1,52
26	2-06-105 -g -00	9SO 109-0,8-BŚW	2,41
27	2-06-107 -d -00	10SO 114-0,8-BŚW	2,33
28	2-06-107 -i -00	10SO 114-0,8-BMSW	1,26
29	2-06-116 -g -00	10SO 115-0,8-BŚW	2,1
30	2-06-116 -h -00	8SO 130-0,9-BŚW	1,71
31	2-06-116 -i -00	8SO 115-0,8-BŚW	3,33
32	2-06-118 -k -00	10SO 119-0,8-BŚW	1,22
33	2-06-118 -l -00	10SO 119-0,8-BMSW	1,48
34	2-06-119 -b -00	10SO 109-0,7-BMSW	2,95
35	2-06-120 -i -00	3OL 110-0,4-LW	2,37
36	2-06-122 -w -00	10SO 106-0,7-BMSW	0,63
37	2-06-125 -f -00	10SO 103-0,8-BMSW	3,9
38	2-06-125 -n -00	10SO 120-0,8-BMSW	2,12
39	2-06-128 -i -00	10SO 103-0,8-BŚW	1,04
40	2-06-129 -j -00	8OL 110-0,8-OL	1,63
41	2-06-129 -p -00	7SO 170-0,5-BMSW	3,42
42	2-06-133 -b -00	10SO 115-0,6-BŚW	0,2
43	2-06-134 -o -00	10SO 112-0,4-LŚW	2,24
44	2-06-139 -c -00	5SO 107-0,6-LMW	5,49
45	2-06-144 -b -00	10DB.S 160-0,3-LMSW	4,89
46	2-06-146 -f -00	10SO 118-0,4-LMSW	1,91
47	2-06-146 -j -00	10SO 118-0,5-LMSW	1,39
48	2-06-147 -l -00	10SO 125-0,6-LŚW	0,89
49	2-06-148 -p -00	10SO 125-0,7-LMSW	1,19
50	2-07-69 -d -00	10DB.S 130-0,6-BMSW	0,42
51	2-07-70 -a -00	10SO 105-0,7-BMSW	1,13
52	2-07-72 -i -00	7SO 105-0,8-BMSW	0,64
53	2-07-73 -a -00	10SO 110-0,8-BŚW	0,69
54	2-07-76 -l -00	6SO 115-0,8-BŚW	2,32
55	2-07-76 -n -00	10SO 106-0,8-BŚW	2,16
56	2-07-76 -t -00	6SO 110-0,6-BŚW	0,33
57	2-07-76 -x -00	10SO 110-0,8-BŚW	0,69
58	2-07-94 -g -00	10SO 101-0,8-BŚW	0,73
59	2-07-97 -w -00	7SO 115-0,6-BMSW	2,73
60	2-07-98 -i -00	9SO 109-0,6-BMSW	1,08
61	2-07-108 -b -00	10SO 109-0,9-BŚW	3,6
62	2-07-108 -h -00	10SO 109-0,6-BMSW	4,09
63	2-07-108 -i -00	10SO 109-0,6-BMSW	3,65
64	2-07-109 -h -00	10SO 109-0,9-BŚW	4,29
65	2-07-110 -n -00	10SO 109-0,6-BMSW	3,16
66	2-07-110 -o -00	10SO 109-0,7-BMSW	4,53
67	2-07-110 -r -00	10SO 109-0,6-BMSW	2,34
68	2-07-111 -g -00	9SO 108-0,8-BMSW	9,42
69	2-07-111 -m -00	10SO 108-0,8-BMSW	4,96
70	2-07-111 -n -00	10SO 108-0,8-BMSW	2,95
71	2-07-112 -b -00	5DB.S 115-0,7-LMW	0,54
72	2-07-114 -j -00	10SO 120-0,8-BŚW	3
73	2-07-153 -c -00	10SO 115-0,6-LMSW	1,25
74	2-07-153 -g -00	9SO 115-0,7-LMSW	1,19
75	2-07-157 -a -00	10SO 110-0,6-BMSW	7,44
76	2-07-157 -i -00	10SO 110-0,4-LMW	1,85
77	2-07-157 -j -00	8SO 110-0,4-LW	0,95
78	2-07-161 -l -00	10SO 103-0,6-LW	2,71
79	2-07-162 -a -00	9SO 103-0,7-LW	4,27
80	2-07-162 -c -00	10DB.S 135-0,6-LW	2,77
81	2-07-168 -a -00	10SO 110-0,6-BMW	0,76
82	2-07-168 -c -00	10SO 109-0,6-BMW	2,46
83	2-07-168 -d -00	10SO 109-0,6-LMW	2,92
84	2-07-168 -h -00	4BK 140-0,7-LW	2,49
85	2-07-168 -m -00	10SO 125-0,8-LMW	1,14
86	2-07-169 -c -00	10SO 110-0,7-BŚW	0,64
87	2-07-170 -d -00	10DB.S 120-0,6-LŚW	1,16
88	2-07-171 -d -00	10DB.S 135-0,7-LŚW	2,42
89	2-07-173 -a -00	10SO 109-0,6-LMSW	5,3
90	2-07-176 -c -00	10SO 119-0,6-LMSW	2,73
91	2-07-203 -c -00	10DB.S 120-0,7-LMW	3,45
92	2-07-203 -j -00	10SO 107-0,8-BŚW	3,34
93	2-07-211 -c -00	8SO 107-0,6-LMSW	4,95
94	2-07-221 -d -00	10DB.S 105-0,6-LMSW	0,43

Lp.	Adres leśny	Opis wydzielenia	Powierzchnia [ha]
95	2-08-64 -a -00	10DB.S 135-0,9-LW	1,38
96	2-08-64 -d -00	5DB.S 150-0,3-LW	1,23
97	2-08-64 -h -00	4DB.S 125-0,3-LW	1,22
98	2-08-64 -i -00	3DB.S 125-0,5-LW	1,93
99	2-08-64 -m -00	4DB.S 122-0,7-LW	0,09
100	2-08-64 -n -00	8DB.S 125-0,7-LW	0,29
101	2-08-64 -o -00	6BK 125-0,5-LW	0,46
102	2-08-64 -p -00	10DB.S 125-0,8-LW	0,42
103	2-08-182 -g -00	4SO 135-0,6-LMSW	1,06
104	2-08-182 -o -00	8DB.S 120-0,7-LMSW	0,47
105	2-08-185 -c -00	10SO 110-0,8-BŚW	2,23
106	2-08-186 -a -00	10SO 102-0,7-BŚW	1,65
107	2-08-186 -h -00	10SO 120-1-BŚW	4,69
108	2-08-187 -b -00	10SO 120-0,8-BMŚW	1,74
109	2-08-187 -g -00	10SO 120-0,9-BŚW	2,07
110	2-08-188 -a -00	10SO 102-0,5-LMSW	5,08
111	2-08-188 -d -00	10SO 102-0,7-BŚW	9,16
112	2-08-188 -f -00	10SO 102-0,6-LMSW	2,57
113	2-08-189 -a -00	9OL 113-0,8-OLJ	5,94
114	2-08-189 -b -00	5JW 103-0,6-BMŚW	1,17
115	2-08-189 -c -00	6SO 153-0,9-BMŚW	5,76
116	2-08-189 -d -00	5SO 153-0,6-BMŚW	0,98
117	2-08-189 -f -00	10SO 153-1-BMŚW	7,74
118	2-08-190 -s -00	5SO.WE 120-0,7-LMSW	1
119	2-08-196 -k -00	10SO 107-0,6-BMŚW	5,02
120	2-08-197 -j -00	10SO 102-0,5-BMŚW	3,56
121	2-08-197 -k -00	10SO 102-0,6-BMŚW	1,84
122	2-08-197 -l -00	10SO 102-0,7-LMSW	1,69
123	2-08-199 -d -00	10SO 108-0,8-BMŚW	5,32
124	2-08-199 -i -00	10SO 108-0,8-BŚW	1,84
125	2-08-199 -j -00	10SO 108-0,9-BMŚW	1,45
126	2-08-200 -f -00	10SO 108-0,8-BŚW	2,46
127	2-08-200 -g -00	10SO 108-0,6-BMŚW	1,34
128	2-08-200 -h -00	10SO 108-0,6-LMŚW	3,52
129	2-08-201 -d -00	10SO 109-0,8-BŚW	1,46
130	2-08-201 -f -00	10SO 109-0,9-BMŚW	1,22
131	2-08-201 -h -00	9SO 101-0,4-LMSW	2,37
132	2-08-207 -c -00	8SO 111-0,4-LMSW	4,14
133	2-08-207 -f -00	10SO 111-0,7-BMŚW	3,93
134	2-08-208 -b -00	10SO 106-0,8-LMŚW	1,5
135	2-08-208 -c -00	10SO 106-0,8-BMŚW	3,51
136	2-08-208 -d -00	10SO 107-0,9-BŚW	4,96
137	2-08-216 -c -00	10SO 109-0,7-BŚW	6,22
138	2-08-216 -d -00	10SO 109-0,5-BMŚW	6,69
139	2-08-216 -j -00	10SO 130-0,6-BMŚW	4,31
140	2-08-216 -k -00	10SO 109-0,8-BMŚW	4,48
141	2-08-217 -f -00	10SO 111-0,5-BMŚW	5,11
142	2-08-217 -h -00	10SO 102-0,8-BMŚW	1,67
143	2-08-217 -j -00	10SO 102-0,5-LMSW	2,43
144	2-08-217 -k -00	10SO 111-0,5-BMŚW	3,56
145	2-08-222 -j -00	10SO 107-0,7-BŚW	2,92
146	2-08-223 -i -00	10SO 107-0,7-BŚW	6,51
147	2-08-233 -g -00	10SO 120-0,9-BŚW	1,7
148	2-08-250 -k -00	10SO 120-0,8-BŚW	0,27
Razem Obręb Wolsztyn			386,52
OBRĘB ZBĄSZYŃ			
1	3-09-9 -f -00	10SO 105-0,8-BŚW	1,51
2	3-09-27 -b -00	10SO 104-0,7-LMSW	3,41
3	3-09-27 -c -00	10SO 104-0,8-BŚW	1,28
4	3-09-54 -a -00	10SO 108-0,8-BMŚW	3,62
5	3-09-54 -f -00	10SO 110-0,6-BMŚW	1,24
6	3-09-72 -c -00	10SO 110-0,9-BŚW	3,6
7	3-09-72 -d -00	10SO 110-0,8-BMŚW	1,29
8	3-09-75 -h -00	10SO 105-0,7-BŚW	2,16
9	3-09-78 -d -00	5SO 130-0,8-BŚW	1,12
10	3-09-78 -f -00	10SO 130-0,7-BŚW	0,73
11	3-09-93 -a -00	10SO 135-0,6-BŚW	1,75
12	3-09-93 -b -00	10SO 111-0,9-BŚW	2,56
13	3-10-125 -f -00	10SO 110-1,3-BŚW	9,28
14	3-10-140 -h -00	10SO 104-1,1-BŚW	3,52
15	3-10-142 -c -00	10SO 110-1-BŚW	7,58
16	3-10-152 -c -00	10SO 104-1,1-BŚW	4,46
17	3-10-155 -i -00	10SO 135-1,3-BŚW	3,32
18	3-10-156 -d -00	10SO 117-1,5-BŚW	5,16
19	3-10-156 -f -00	10SO 135-1,5-BŚW	3,1

Lp.	Adres leśny	Opis wydzielenia	Powierzchnia [ha]
20	3-10-156 -j -00	8SO 117-1,4-BŚW	3,45
21	3-10-162 -b -00	10SO 112-1,1-BŚW	15,35
22	3-10-163 -i -00	10SO 104-1,1-BMŚW	1,07
23	3-10-163 -k -00	10SO 110-1,1-BMŚW	0,71
24	3-10-174 -j -00	10SO 120-1,4-BŚW	3,32
25	3-11-106 -j -00	10SO 114-0,8-BŚW	3,96
26	3-11-110 -l -00	6SO 110-0,7-BMŚW	0,97
27	3-11-167 -i -00	10SO 120-0,9-BMŚW	3,17
28	3-11-168 -i -00	10SO 111-0,7-BMŚW	2,41
29	3-11-171 -i -00	10SO 101-0,6-BMŚW	1,65
30	3-11-182 -c -00	10DB.S 130-0,6-LW	1,28
31	3-11-182 -h -00	10SO 120-0,8-BMŚW	1,38
32	3-11-183 -d -00	9DB.S 120-0,7-LW	1,6
33	3-11-185 -g -00	10DB.S 130-0,6-LW	2,32
34	3-11-186 -l -00	10SO 104-1-BMŚW	2,22
35	3-11-188 -h -00	10SO 120-0,9-BŚW	4,28
36	3-11-189 -f -00	10SO 105-0,9-BMŚW	4,15
37	3-11-191 -b -00	10SO 104-0,8-BŚW	6,39
38	3-11-191 -n -00	10SO 114-0,5-BMŚW	1,07
39	3-11-194 -f -00	8DB.S 135-0,6-LMW	0,87
40	3-11-194 -l -00	8DB.S 130-0,7-LŚW	0,77
41	3-11-211 -h -00	10SO 135-0,6-BMŚW	1,13
42	3-11-219 -c -00	10SO 104-1,1-BŚW	0,88
43	3-11-219 -h -00	10SO 104-0,9-BMŚW	2,47
44	3-11-220 -b -00	10SO 104-0,8-BŚW	8,8
45	3-11-231 -a -00	10SO 104-0,7-BMŚW	1,13
46	3-11-231 -b -00	10SO 104-0,8-BMŚW	1,72
47	3-11-232 -a -00	10SO 114-0,8-BŚW	1,14
48	3-11-232 -b -00	10SO 114-0,9-BŚW	1,39
49	3-11-232 -c -00	10SO 114-0,9-BŚW	0,38
50	3-12-233 -d -00	10SO 102-0,8-BŚW	0,98
51	3-12-236 -b -00	10SO 104-0,8-BŚW	3,12
52	3-12-237 -j -00	10SO 135-1,1-BŚW	8,52
53	3-12-240 -d -00	10SO 120-0,8-BŚW	0,77
54	3-12-240 -l -00	10SO 120-0,8-BŚW	0,31
55	3-12-244 -o -00	9SO 102-0,8-BŚW	1,7
56	3-12-245 -a -00	10SO 105-0,8-BŚW	1,17
57	3-12-247 -f -00	10SO 102-0,8-BŚW	0,73
58	3-12-249 -j -00	10SO 120-0,9-BŚW	4,01
59	3-12-249 -n -00	9SO 115-0,8-BŚW	1,9
60	3-12-261 -m -00	10SO 110-1-BŚW	3,63
61	3-12-264 -m -00	10SO 125-0,8-BŚW	2,93
62	3-12-265 -j -00	10SO 125-1-BŚW	2,7
63	3-12-266 -k -00	10SO 104-1-BŚW	2,14
64	3-12-269 -g -00	10SO 115-0,8-BŚW	1,37
65	3-12-272 -f -00	10SO 110-0,6-BMŚW	4,63
66	3-12-272 -k -00	9DB.S 135-0,6-LMW	4,55
67	3-12-278 -f -00	7DB.S 130-0,7-LMŚW	4,29
68	3-12-281 -h -00	10SO 104-0,9-BŚW	3,98
69	3-12-283 -h -00	10SO 104-0,9-BŚW	1,9
70	3-12-286 -c -00	10SO 101-1-BŚW	5,76
71	3-12-288 -h -00	10SO 105-0,8-BŚW	6,68
72	3-12-291 -c -00	10SO 105-0,5-LMW	2,03
73	3-12-292 -h -00	10SO 110-0,6-BMŚW	1,98
74	3-12-292 -j -00	9SO 110-0,6-LMW	1,57
75	3-12-293 -a -00	8SO 110-0,5-LMŚW	1,1
76	3-12-294 -d -00	9SO 104-0,6-LMW	1,06
77	3-12-294 -f -00	5SO 104-0,6-BMŚW	4,25
78	3-12-295 -c -00	6SO 120-0,6-LMW	6,26
79	3-12-297 -d -00	10SO 104-0,7-BŚW	1,21
80	3-12-299 -c -00	10SO 104-0,8-BMŚW	2,25
81	3-12-306 -g -00	10SO 101-0,8-BMŚW	2,7
82	3-12-306 -h -00	9SO 101-1-LMW	0,94
Razem Obręb Zbąszyń			235,24
Razem Nadleśnictwo Wolsztyn			919,41

4.10. ZESPOŁY PARKOWO-DWORSKIE

Zespoły parkowo-dworskie obejmują obiekty architektury (dworki, pałace), najczęściej wpisane do rejestru zabytków, oraz otaczające je założenia parkowe, często z egzotycznymi gatunkami drzew i krzewów.

Znaczna liczba zespołów parkowo-pałacowych po II wojnie światowej została zniszczona. Po niektórych nie pozostał żaden ślad, wiele znajduje się w ruinie. Część obiektów została jednak odrestaurowana i stanowi cenne świadectwo danej epoki (Róžańska, A i in., 2002).

4.10.1. PARKI ZABYTKOWE

Pojęcie "parku" pojawiło się w połowie XVIII wieku, określając ogród, którego cechą charakterystyczną było powiązanie przestrzenno-kompozycyjne z otaczającym krajobrazem. Nazwą tą zaczęto określać wówczas także m.in. duże ogrody przy pałacach i dworkach (Róžańska, A i in., 2002).

Najcenniejsze przyrodniczo parki położone są głównie na terenach podworskich, przykościelnych, stanowią również pozostałości założeń parkowo-pałacowych. Parki te charakteryzuje najczęściej duży udział wiekowych drzew oraz nagromadzenie na stosunkowo niewielkim terenie wielu rzadkich i egzotycznych gatunków drzew i krzewów. Parki o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych zostały uznane za zabytkowe i wpisane do rejestru parków zabytkowych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W zasięgu terytorialnym granic Nadleśnictwa Wolsztyn, wg wykazu Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zlokalizowane są następujące parki wpisane do rejestru zabytków:

Gmina i Miasto Zbąszyń:

Łomnica: park dworski z XVIII w., nr rej.: 148 z 15.07.1968 r.,

Nowa Wieś Zamek: park z XIX w., nr rej.: A-9 z 20.07.1948 r.,

Miasto Zbąszyń: park miejski, nr rej.: 3201 z 27.12.1983 r.,

park pałacowy z XIX/XX w., nr rej.: 840/Wlkp/A z 10.06.2011r.

Gmina Siedlec:

Bełęcin: park pałacowy z 2 poł. XIX w., nr rej.: 493/Wlkp/A z 2.07.1974 r.,

Chobienice: park pałacowy z początku XIX w., nr rej.: 118/A z 12.04.1961 r.,

Kiełpiny: park podworski z 2 poł. XIX w., nr rej.: 564/Wlkp/A z 11.12.2007 r.,

Tuchorza: park dworski na terenie parafii, nr rej.: 483/Wlkp/A z 3.04.2007 r.,

park dworski z początków 1732 r., nr rej.: 483/Wlkp/A z 30.05.1984 r.,

Wielka Wieś: park dworski z 1880 r., nr rej.: 3204 z 27.12.1983 r.,

Zakrzewo: park dworski z 1821 r., nr rej.: 3228 z 30.12.1986 r.

Gmina i Miasto Wolsztyn:

Chorzemin: park pałacowy z XIX w., nr rej.: 403/Wlkp/A z 12.04.1973 r.,

Gościeszyn: park pałacowy XVIII/XIX w., nr rej.: 413/Wlkp/1-2/A z 21.10.1968r.,

Kębłowo: ogród plebański z XIX w., nr rej.: 793/Wlkp/A z 31.03.2010 r.,
Obra: park z 2 poł. XIX w., nr rej.: 3210 z 27.12.1983 r.,
Powodowo: park pałacowy z 2 poł. XVIII, poł. XIX, nr rej.: 3213 z 30.05.1984r.,
Miasto Wolsztyn: park miejski, nr. rej.: 414/Wlkp/1-2 z 28.11.1968 i 12.04.1973r.,
Wroniawy: park pałacowy, nr rej.: 419/Wlkp/A z 12.04.1973 r.

Większość z w/w parków stanowi część zabytkowych założeń parkowo-dworskich i parkowo-pałacowych, szczegółowo opisanych w rozdz. 4.12.

4.10.2. ALEJE

Przydrożne aleje drzew stanowią osobliwości przyrodnicze terenu, pełniąc jednocześnie szczególną rolę w kształtowaniu różnorodności biologicznej. Aleje często pełni rolę ostoi dla gatunków pierwotnie leśnych, które zaadaptowały się do życia w krajobrazie antropogenicznym. Zadrzewienia liniowe są także ważne dla gatunków zależnych od terenów otwartych lub półotwartych.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn aleje złożone z wiekowych i okazałych drzew występują w zabytkowych parkach oraz wzdłuż lokalnych dróg. Wykaz alei na terenie nadleśnictwa przedstawiono poniżej:

1. Aleja przy drodze Gościeszyn - Dąbrowa Stara - grupa 167 drzew w różnym wieku głównie lip drobnolistnych (obw. do 460 cm, wys. 30 m).
2. Obra - grupa 12 lip drobnolistnych o obw. 300-316 cm i wys. 20-26 m. rosnący obok boiska szkolnego i przy kapliczce św. Anny.
3. Karna - Aleja platanowa złożona z 14 drzew.
4. Zbąszyń - Aleja grabowa.
5. Łomnica - Aleja lipowa.

4.10.3. DRZEWOSTANY O CHARAKTERZE PARKOWYM

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, podczas prac urządzeniowych, drzewostan o charakterze parkowym wyróżniono w wydzieleniu 129p, w leśnictwie Nowe Tłoki.

Omawiany drzewostan pełni funkcję wodochronną - stanowi fragment otuliny jeziora Wolsztyńskiego. Drzewostan buduje głównie sosna niskiej bonitacji oraz robinia akacjowa. Miejscowo występują 110-letnie brzoza brodawkowata, kasztanowiec biały, dąb szypułkowy. Podszyt 70%, o składzie gatunkowym: robinia akacjowa, bez czarny, klon pospolity, jarząb pospolity. W warstwie runa płatowo występuje m.in.: konwalia majowa. Powierzchnia wydzielenia: 3,42 ha.

W najbliższym dziesięcioleciu, w drzewostanie nie projektuje się użytkowania rębego.

4.11. ZADRZEWIENIA

Zadrzewienia pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Jako nieużytkowane enklawy stanowią spokojne miejsca bytowania zwierząt oraz miejsca spontanicznego rozwoju roślinności. Zalecana jest ich ochrona oraz nieingerowanie.

W Nadleśnictwie Wolsztyn zadrzewienia i zakrzewienia stwierdzono łącznie w 335 wydzieleniach na łącznej powierzchni 248,99 ha. Zadrzewienia ewidencyjne występują w 13 wydzieleniach na 3,55 ha, pozostała powierzchnia dotyczy zadrzewień i zakrzewień m.in. na łąkach, polach, pod liniami energetycznymi. Wykaz wszystkich zadrzewień i zakrzewień zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela 50 Wykaz zadrzewień i zakrzewień na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
OBRĘB OBRA				
01- 5-d	LP	0,38	90	Zadrzewienie na użytku "sad na roli": LP 90,JB 60,CZR 40,ŚL 40
01- 5-g	DB.S	0,65	120	Zadrzewienie na roli: DB.S 120,AK 100
01- 6A-a	DB.S	0,60	120	Zadrzewienie na łące: DB.S 120,JS 120,OL 80,OL 50
01- 6C-a	JS	0,20	120	Zadrzewienie na łące: JS 120,OL 80,KL 45
01- 9-p	DB.S	0,71	23	Zadrzewienie na grodzisku:DB.S 23,SW 85,JS 85,LP 85;Zakrzew.: SW ,JS,DER.B,LSZ
01- 25A-g	BRZ	0,56	85	Zadrzewienie: BRZ 85,OS 70,JS 40
01- 46-l	DB.S	4,23	90	Zadrzewienie na łące: DB.S 90,OL 18,BRZ 25,OL 35
01- 50-b	OL	5,22	50	Zadrzewienie na łące: OL 50,OL 25,BRZ 35;Zakrzew.: OL
02- 60-a	WB	1,07	60	Zadrzewienie na pastwisku: WB 60
02- 61-f	JS	1,56	250	Zadrzewienie na łące: JS 250
02- 64-g	OL	0,25	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55,OL 20,OL 70
02- 69-b	BRZ	0,12	30	Zadrzewienie pod linią energetyczną: BRZ 30,DB.S 30;Zakrzew.: BRZ ,CZM.P,DB
02- 70-c	DB.S	0,28	30	Zadrzewienie pod linią energetyczną: DB.S 30,DB.C 30,BRZ 30;SAMOS: DB 17,DB.C 17,BRZ 17
02- 85-c	OL	1,88	40	Zadrzewienie na bagnie: OL 40,TP 40,SO 40,CZM 30,SW 46
02- 85-o	OL	1,53	40	Zadrzewienie na łące: OL 40
02- 87-g	OL	0,84	11	Zadrzewienie na bagnie: OL 11
02- 90-l	BRZ	0,54	54	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 54,OL 54,SW 54
02- 92-d	OL	0,36	45	Zadrzewienie na bagnie: OL 45,JS 45,BRZ 45
02- 92-f	OL	0,48	70	Zadrzewienie na bagnie: OL 70,OL 50
02- 93-b	OL	0,29	80	Zadrzewienie na bagnie: OL 80
02- 101-k	OL	0,28	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55,OL 80,OL 25
02- 103-a	KSZ	0,16	130	Zadrzewienie przy leśniczówce: KSZ 130,SW 30
02- 107-b	SO	3,01	80	Zadrzewienie na bagnie: SO 80,SO 50,SO 20,OL 80;SAMOS: SO 15,OL 8
02- 108-h	SO	6,11	55	Zadrzewienie na bagnie: SO 55,SO 40,OL 55;SAMOS: SO 15
02- 118-b	OL	2,82	60	Zadrzewienie na bagnie: OL 60,SO 60,SO 35,OL 35,SW 35,OL 80;Zakrzew.: OL ,KRU,SO
03- 109-b	SO	1,83	38	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 38,BRZ 38,SO 65;SAMOS: SO 20,BRZ 20
03- 119-g	SW	0,19	50	Zadrzewienie na roli: SW 50,SO 50,BRZ 50,SO 20,KL 40
03- 128-f	SO	0,65	35	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 35,SO 20,SO 45
03- 130-d	SO	2,01	45	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 45,SO 20,SW 30;Zakrzew.: SO
03- 131-b	SO	2,44	55	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 55,SO 35
03- 144-j	SO	0,50	45	Zadrzewienie na bagnie: SO 45,BRZ 45
03- 145-c	SO	4,28	35	Zadrzewienie na bagnie z samosiewu: SO 35,SO 85,BRZ 85,SO.WE 60,OL 30
03- 146-d	SO	1,08	55	Zadrzewienie na bagnie: SO 55,SO 70,SO 35,BRZ 70
03- 151-m	OL	0,24	55	Zadrzewienie na łące: OL 55;Zakrzew.: OL ,KRU
03- 151-n	OL	0,17	19	Zadrzewienie na łące: OL 19,OL.S 50
03- 152-j	SO	2,23	40	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 40,SO 55,BRZ 40,DB.B 70;SAMOS: SO 20
03- 158-t	SO	0,64	35	Zadrzewienie na bagnie: SO 35,SO 25,BRZ 30,BRZ 80
03- 159-b	SO	5,36	25	Zadrzewienie na bagnie: SO 25,SO 35,BRZ.O 25;Zakrzew.: SO ,BRZ.O
03- 164-g	SO	0,17	15	Zadrzewienie pod linią energetyczną: SO 15;Zakrzew.: CZM
03- 168-d	SO	0,72	15	Zadrzewienie na roli: SO 15,BRZ 15
03- 168-l	BRZ	0,28	50	Zadrzewienie na pastwisku: BRZ 50,SO 50,SO 110,BRZ 110,BRZ 12,SO 10;Zakrzew.: KRU
03- 168-r	OL	0,19	25	Zadrzewienie na pastwisku: OL 25,AK 25,GLG 50;Zakrzew.: OL ,AK,GLG
03- 168-t	OL	0,33	50	Zadrzewienie na pastwisku: OL 50,AK 90,AK 40,SO 60,OL 40,GLG 60;Zakrzew.: AK ,ŚNG.B,GLG,BEZ.C
03- 170-d	BRZ	0,19	58	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 58
03- 170-g	BRZ	1,39	45	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: BRZ 45,SO 45,SO 105,BRZ 90;SAMOS: SO 20,WB 20,BRZ 20
03- 171-b	BRZ	1,34	70	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 70,OL 70;Zakrzew.: BRZ 15,OL 15,SO 20
03- 171-h	SO	0,57	30	Zadrzewienie na bagnie: SO 30
03- 172-a	SO	0,30	20	Zadrzewienie na bagnie z samosiewu: SO 20,WB 20
03- 172-i	SO	0,08	75	Zadrzewienie na bagnie: SO 75
03- 172-j	SO	0,02	75	Zadrzewienie na bagnie: SO 75

Leśnictwo	Gatunek	Pow.	Wiek	Ogólny opis, skład gatunkowy
03-173-b	SO	0,48	15	Zadrzewienie na bagnie z samosiewu: SO 15
03-174-d	SO	0,81	35	Zadrzewienie na bagnie: SO 35,SO 60,ŚW 14
03-182-b	BRZ	0,44	50	Zadrzewienie na łące: BRZ 50,SO 50,BRZ 90,OL 50;Zakrzew.: SO 12,BRZ 12
03-182-k	SO	0,46	120	Zadrzewienie na cmentarzu: SO 120,DB 90,AK 50;Zakrzew.: SO
03-183-g	BRZ	1,09	50	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 50,OL 50,SO 20,BRZ 20;Zakrzew.: SO ,WB,KRU
03-184-l	SO	0,32	25	Zadrzewienie na bagnie: SO 25
03-185-d	SO	4,56	35	Zadrzewienie na bagnie: SO 35,SO 95;Zakrzew.: SO ,BRZ
03-186-j	SO	1,48	35	Zadrzewienie na bagnie: SO 35;Zakrzew.: SO ,BRZ,BEZ.C
03-186-l	SO	0,28	39	Zadrzewienie na bagnie: SO 39,SO 55
03-194-m	OS	0,67		Zakrzewienie na pastwisku: OS ,BRZ
03-194-t	SO	0,05		Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO ,BRZ,DB
03-194-w	SO	0,04		Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO ,BRZ,DB
03-195-h	SO	0,12	100	Zadrzewienie na cmentarzu: SO 100,DB.B 140,BRZ 90,ŚW 100;Zakrzew.: SO 18
03-195-i	BRZ	0,24	25	Zadrzewienie na roli: BRZ 25,SO 15,AK 15;Zakrzew.: AK 10
03-229-d	BRZ	0,09	10	Zakrzewienie na roli: BRZ 10,SO 5,DB 6,BRZ 3
03-235-c	SO	0,20	6	Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO 6
04-216-b	BRZ	1,10	60	Zadrzewienie na pastwisku: BRZ 60,BRZ 20,ŚW 15
04-223-d	ŚW	0,40	70	Zadrzewienie przy leśniczówce: ŚW 70;SAMOS: AK 20
04-240-f	BRZ	0,57	55	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 55
04-245-s	TP	0,18	48	Zadrzewienie przy zabudowaniach na roli: TP 48,KSZ 90
04-248-i	OL	0,63	50	Zadrzewienie na pastwisku: OL 50;Zakrzew.: DB
04-256-f	DB.S	7,05	350	Zadrzewienie na łące: DB.S 350,DB.S 300,BRZ 75,SO 75,BRZ 40
04-256-g	BRZ	3,27	40	Zadrzewienie na łące: BRZ 40
04-258-h	OL	0,30	75	Zadrzewienie na bagnie: OL 75
04-259-i	OL	1,23	80	Zadrzewienie na pastwisku: OL 80
04-259-k	SO	0,20	85	Zadrzewienie na łące: SO 85
Razem Obręb Obrą		87,59		
OBRĘB WOLSZTYN				
05-1-f	OL	2,87	30	Zadrzewienie na pastwisku: OL 30,OL 55
05-1-h	OL	0,54	20	Zadrzewienie na bagnie: OL 20;Zakrzew.: KRU ,OL
05-10-f	SO	0,98	25	Zadrzewienie na pastwisku: SO 25,OL 25
05-12-f	DB.S	0,14	120	Zadrzewienie na cmentarzu: DB.S 120,LP 120,SO 55,SO 120,OS 45
05-27-b	SO	0,88	13	Zadrzewienie na roli: SO 13
05-31-g	WZ	0,07	130	Zadrzewienie przy leśniczówce: WZ 130,SO 130,AK 80,DB.S 130
05-40-f	DB.S	0,22	100	Zadrzewienie na cmentarzu: DB.S 100,BRZ 80
05-45-g	OL	4,49	40	Zadrzewienie na roli: OL 40,JB 30
05-46-n	OL	1,23	35	Zadrzewienie na terenach zdewastowanych: OL 35,OS 30,WB 20
05-47-b	OL	0,10	80	Zadrzewienie: OL 80;Zakrzew.: BEZ.C ,KRU,OL
05-48-a	OL	0,08	51	Zadrzewienie: OL 51,OS 80,BRZ 51,SO 51;Zakrzew.: BEZ.C
05-57-l	OL	0,35	103	Zadrzewienie na bagnie: OL 103,KSZ 70
05-59-c	BRZ	0,78	50	Zadrzewienie na łące: BRZ 50,OL 40,OL 80
05-66-c	DB.S	0,06	90	Zadrzewienie na cmentarzu: DB.S 90,ŚW 90,LP 90,SO 90;Zakrzew.: JRZ ,DB
06-77-a	OL	1,17	35	Zadrzewienie na roli: OL 35
06-77-c	SO	0,26	40	Zadrzewienie na roli: SO 40,OL 40,BRZ 40,OS 40;Zakrzew.: KRU
06-78-h	OL	1,20	60	Zadrzewienie na bagnie: OL 60,SO 60
06-79-f	OL	0,98	65	Zadrzewienie na bagnie: OL 65
06-89-g	SO	0,30	23	Zakrzewienie na bagnie: SO 23
06-89-h	SO	0,40	25	Zakrzewienie na bagnie: SO 25
06-101-g	OL	0,38	18	Zadrzewienie na bagnie z samosiewu: OL 18,SO 7
06-104-d	OL	0,16	40	Zadrzewienie na pastwisku: OL 40
06-104-f	DB.S	0,46	70	Zadrzewienie na pastwisku: DB.S 70
06-104-g	DB.S	0,46	120	Zadrzewienie na pastwisku: DB.S 120,OL 45
06-104-h	OL	1,04	40	Zadrzewienie na pastwisku: OL 40,WZ 40,DB.S 40
06-104-p	DB.S	0,45	120	Zadrzewienie na roli: DB.S 120,GR 80
06-104-r	KRU	0,07		Zakrzewienie pod linią energetyczną: KRU
06-104-t	KRU	0,06		Zakrzewienie pod linią energetyczną: KRU
06-105-l	SO	0,20	80	Zadrzewienie na parkingu leśnym: SO 80,BRZ 80,AK 80,LP 80
06-116-o	DB.S	0,27	110	Zadrzewienie przy zabudowaniach: DB.S 110,LP 110,BRZ 80,KSZ 80,ŚW 20
06-116-p	SO	0,20	10	Zakrzewienie na użytku "sad na roli": SO 10,BRZ 10,MD
06-119-l	SO	0,25		Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO ,BRZ,DB.S,JRZ
06-120-b	SO	0,12	20	Zadrzewienie przy obiektach turystycznych: SO 20,BRZ 20,OL 60,LP 60
06-120-c	TP	0,70	15	Zadrzewienie na pastwisku: TP 15
06-120-d	OL	0,19	25	Zadrzewienie na pastwisku: OL 25
06-120-f	BRZ	0,84	55	Zadrzewienie na roli: BRZ 55
06-120-m	OL	4,74	50	Zadrzewienie na bagnie: OL 50,BRZ 50,OL 80
06-120-n	OL	1,41	50	Zadrzewienie na łące: OL 50;Zakrzew.: ŚW
06-122-f	OL	1,10	60	Zadrzewienie na łące: OL 60,BRZ 60,JS 60,SW 20;Zakrzew.: WB ,KRU,CZM
06-122-g	OL	0,50	60	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 60,BRZ 60;Zakrzew.: CZM ,OL
06-122-h	OL	0,25	40	Zadrzewienie na łące: OL 40,BRZ 40,TP 40;Zakrzew.: KRU
06-122-j	OL	1,79	60	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 60
06-122-p	KRU	0,91		Zakrzewienie pod linią energetyczną: KRU ,SO,BRZ
06-122-z	OL	0,36	30	Zadrzewienie na łące: OL 30;Zakrzew.: CZM ,OL
06-124-m	ŚW	0,64		Zakrzewienie pod linią energetyczną: ŚW ,BRZ,KRU
06-125-c	OL	0,25	40	Zadrzewienie na bagnie: OL 40,OS 40;Zakrzew.: OL
06-126-f	ŚW	0,25	20	Zadrzewienie pod linią energetyczną: ŚW 20,SO 20;Zakrzew.: BEZ.C

Leśnictwo	Gatunek	Pow.	Wiek	Ogólny opis, skład gatunkowy
06-127-h	SO	1,04	30	Zadrzewienie na roli: SO 30,BRZ 40
06-127-i	SO	0,27	30	Zadrzewienie na roli: SO 30,BRZ 40
06-128-r	BRZ	0,15	40	Zadrzewienie na parkingu leśnym: BRZ 40,OL 40
06-128-t	ŚW	0,09	65	Zadrzewienie przy zabudowaniach: ŚW 65,DG 65,KL 65,WZ 105,KSZ 65,LP 50,WB 40;Zakrzew.: JAŁ
06-128-y	DG	0,11	65	Zadrzewienie przy zabudowaniach: DG 65;Zakrzew.: ŻYW,Z
06-129-o	JRZ	0,71		Zakrzewienie przy nadleśnictwie: JRZ ,ŚW,ŻYW,Z
06-131-b	DB.S	0,12	110	Zadrzewienie na cmentarzu: DB.S 110,AK 65,SO 100,BRZ 75,AK 40;Zakrzew.: BEZ,C
06-135-d	SO	0,55	20	Zadrzewienie na bagnie: SO 20;Zakrzew.: KRU
06-135-k	OL	0,48	45	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 45,GB 45,BRZ 45;Zakrzew.: KRU
06-137-h	OL	0,53	40	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 40,BRZ 40,GB 40;Zakrzew.: KRU ,CZM,DB
06-138-a	OL	0,68	40	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 40,GB 40,BRZ 40
06-146-a	KL	0,76	80	Zadrzewienie na roli: KL 80
06-146-b	WIŚ	1,70	40	Zadrzewienie na roli: WIŚ 40,GR 40
06-146-c	DB.S	2,42	130	Zadrzewienie na roli: DB.S 130,GB 130
06-146-n	DB.S	0,41	100	Zadrzewienie przy zabudowaniach: DB.S 100,SO 80
06-148-c	AK	0,34		Zakrzewienie na bagnie: AK
06-150-g	WB	0,46		Zakrzewienie na bagnie: WB
06-152-a	LP	0,40	60	Zadrzewienie na pastwisku: LP 60,OL 60,LP 130
06-152-f	TP	0,92	60	Zadrzewienie na pastwisku: TP 60,OL 60,DB.S 80
06-152-i	TP	1,10	60	Zadrzewienie na łące: TP 60
07-71-b	OL	0,34	85	Zadrzewienie na roli: OL 85,OL 70,OL 30;Zakrzew.: OL ,KRU
07-71-c	SO	0,46	70	Zadrzewienie na pastwisku: SO 70,OL 85;Zakrzew.: OL
07-72-c	OL	0,73	75	Zadrzewienie na pastwisku: OL 75,OL 55,SO 75;Zakrzew.: OL ,SO
07-76-r	SO	0,38	20	Zakrzewienie na nieużytkach pokopalnianych: SO 20;ZADRZEW: SO 100
07-76-cx	SO	2,80	70	Zadrzewienie przy kopalni piasku: SO 70
07-112-d	BRZ	0,29	65	Zadrzewienie na łące: BRZ 65,TP 95,OL 65,OL 20
07-112-g	DB	1,05	100	Zadrzewienie na roli: DB 100,BRZ 70,OL 50
07-112-k	SO	0,34	45	Zadrzewienie na roli: SO 45,CZR 55,AK 45
07-159-g	OL	1,23	20	Zadrzewienie na roli: OL 20;Zakrzew.: ŚL.T ,KRU
07-159-s	AK	0,49		Zakrzewienie pod linią energetyczną: AK ,KRU,ŚW,SO,BRZ
07-159-cx	KRU	0,07		Zakrzewienie pod linią energetyczną: KRU ,AK,BRZ
07-160-b	OS	0,32	40	Zadrzewienie na bagnie: OS 40,OL 40;Zakrzew.: ŚL.T ,KRU,CZM
08-185-o	BRZ	0,25	85	Zadrzewienie przy obiektach turystycznych: BRZ 85,OL 85,DB.S 160;Zakrzew.: KRU
08-190-k	BRZ	0,19	70	Zadrzewienie na pastwisku: BRZ 70,WB 70,OS 80
08-190-m	DG	0,09	90	Zadrzewienie na roli: DG 90
08-190-p	AK	0,28	60	Zadrzewienie na użytku "sad na roli": AK 60
08-202-f	OL	0,43	70	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 70,DB.S 160;Zakrzew.: BEZ,C ,KRU,CZM
08-210-g	OL	4,00	75	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 75,SO 140,DB.S 140;Zakrzew.: KRU
08-215-c	BRZ	0,60		Zakrzewienie na bagnie: BRZ
08-220-f	OL	5,12	55	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: OL 55;Zakrzew.: OL ,IWA,BRZ,KRU
08-225-c	OL	0,64	65	Zadrzewienie na bagnie: OL 65,BRZ 65
08-230-g	OL	1,01		Zakrzewienie na łące: OL ,ŚW
08-237-k	AK	0,05		Zakrzewienie na roli: AK
08-237-l	AK	0,26		Zakrzewienie na roli: AK
08-241-f	TP	0,38	60	Zadrzewienie na bagnie: TP 60
Razem Obręb Wolsztyn		70,19		
OBRĘB ZBĄSZYŃ				
09-5-p	OL	0,87	40	Zadrzewienie na łące: OL 40,OL 60;Zakrzew.: KRU ,WB
09-19-a	BRZ	1,23	25	Zadrzewienie na łące: BRZ 25,OL 25,OL 60;Zakrzew.: WB
09-20-a	OL	0,06	21	Zadrzewienie: OL 21,OL 60
09-20-b	OL	0,82	21	Zadrzewienie na łące: OL 21,OL 60
09-20-d	OL	0,86	60	Zadrzewienie na bagnie: OL 60,OL 35,DB.S 110;Zakrzew.: KRU ,CZM
09-20-h	BRZ	0,56	20	Zadrzewienie na roli: BRZ 20,SO 20;Zakrzew.: BRZ ,SO
09-20-j	GR	0,20	60	Zadrzewienie na użytku "sad na roli": GR 60,JB 60
09-20-k	MD	0,25	60	Zadrzewienie przy zabudowaniach na roli: MD 60,JB 60
09-20-l	OL	0,57	35	Zadrzewienie na roli: OL 35;Zakrzew.: CZM ,BRZ,SO
09-50--a	SO	0,13	90	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 90
09-50--a	SO	0,11	90	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 90
09-57-f	OL	0,40	45	Zadrzewienie na bagnie: OL 45,SO 45;Zakrzew.: BRZ 15,SO 18
09-57-j	BRZ	0,46	70	Zadrzewienie na pastwisku: BRZ 70;Zakrzew.: SO 23
09-58-c	BRZ	1,04	60	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 60;Zakrzew.: SO ,BRZ,KRU,OS
09-61-c	GR	0,15	30	Zadrzewienie na pastwisku: GR 30,WIŚ 30,JB 30
09-61-d	JB	0,14	45	Zadrzewienie na roli: JB 45;Zakrzew.: LSZ
09-61-f	ŚL	0,40	30	Zadrzewienie na roli: ŚL 30
09-61-l	OL	2,07	50	Zadrzewienie na pastwisku: OL 50
09-61--a	CZM	0,13		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM
09-61--c	CZM	0,05		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM
09-62--a	SO	0,14	56	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 56
09-62--d	SO	0,17	56	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 56
09-62--f	OL	0,01	50	Zadrzewienie na drodze leśnej: OL 50
09-62--f	OL	0,05	50	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: OL 50
09-62--k	DB	0,15	20	Zakrzewienie pod linią energetyczną: DB 20
09-77-d	SO	0,62	90	Zadrzewienie na bagnie: SO 90,SO 45,ŚW 90;Zakrzew.: SO 17,BRZ 17,KRU,ŚW,BRZ
09-77-i	SO	0,24	75	Zadrzewienie na bagnie: SO 75;Zakrzew.: SO ,BRZ,KRU,CZM

Leśnictwo	Gatunek	Pow.	Wiek	Ogólny opis, skład gatunkowy
09-91-i	DB.B	1,14	100	Zadrzewienie na bagnie: DB.B 100,DB.B 60,WB 30,OS 40;Zakrzew.: BEZ.C ,WB,OL,S,CZM,JW
09-91-n	JS	0,11	120	Zadrzewienie przy zabudowaniach na roli: JS 120,KSZ 100,AK 80;Zakrzew.: AK
09-91--a	SO	0,03	52	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 52
09-91--a	SO	0,15	52	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 52
09-94--a	SO	0,08	75	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 75
09-94--b	SO	0,36	75	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 75
10-45--c	SO	0,02	61	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 61
10-45--d	SO	0,29	45	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 45,SO 60,SO 79
10-83--d	SO	0,08	72	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 72
10-83--f	SO	0,14	84	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 84,SO 72
10-96-a	OL	3,56	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55,OL 45,BRZ 55,SO 55
10-96--b	SO	0,60	89	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 89
10-114-b	OL	0,60	30	Zadrzewienie na bagnie: OL 30
10-114--c	SO	0,32	82	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 82
10-122-g	OL	0,87	50	Zadrzewienie na bagnie: OL 50,DB.S 110,BRZ 30
10-122--c	SO	0,19	64	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 64,SO 25
10-123-c	SO	0,57	55	Zadrzewienie na bagnie: SO 55,SW 55
10-124--d	SO	0,26	94	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 94
10-126--a	SO	0,28	80	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 80
10-127--a	SO	0,35	84	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 84
10-128--a	SO	0,35	84	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 84
10-129--a	SO	0,35	84	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 84,SO 43
10-130--a	SO	0,35	27	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 27,SO 80,SO 57
10-132--f	SO	0,20	90	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 90,SO 63
10-133--a	SO	0,15	55	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 55
10-134--b	SO	0,26	80	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 80
10-140--c	SO	0,28	32	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 32,SO 104,SO 51
10-142-d	SO	1,43	94	Zadrzewienie na bagnie: SO 94,SO 20,SO 110;Zakrzew.: SO
10-144-d	SO	0,33	55	Zadrzewienie na bagnie: SO 55
10-145--a	SO	0,29	90	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 90
10-148--c	SO	0,20	90	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 90
10-150-b	SO	0,64	20	Zadrzewienie na bagnie: SO 20,BRZ 20
10-150-h	SO	1,04	30	Zadrzewienie na bagnie: SO 30,BRZ 30,BRZ 60,SO 60
10-150--b	SO	0,37	62	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 62,SO 33,SO 60,SO 32,BRZ 32
10-150--c	SO	0,25	33	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 33,SO 60,SO 100
10-154--b	SO	0,14	55	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 55
10-156-k	SO	0,60	117	Zadrzewienie na bagnie: SO 117,BRZ 117,BRZ 40,SO 20,BRZ 10
10-157-h	SO	0,75	50	Zadrzewienie na bagnie: SO 50,BRZ 50,SO 20,BRZ 20,SO 80,LP 80
10-157--c	SO	0,48	48	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 48,SO 40
10-160--a	SO	0,27	100	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 100
10-163-b	DB.S	0,55	130	Zadrzewienie przy leśniczówce: DB.S 130,KL 130,LP 110,DG 75,KSZ 110
10-163-c	AK	0,70	35	Zadrzewienie na roli: AK 35,JB 50
10-174--a	SO	0,18	95	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 95,SO 120
10-176-f	OS	0,40	18	Zadrzewienie na łące: OS 18
10-208--a	SO	0,36	57	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 57
10-221-i	KSZ	0,20	95	Zadrzewienie na terenach zdewastowanych: KSZ 95,LP 60,AK 40,JB 60;Zakrzew.: AK, SNG.B
10-221-j	SO	0,57		Zakrzewienie na roli: SO ,AK
11-79-d	BRZ	1,27	70	Zadrzewienie na łące: BRZ 70,OL 70,BRZ 40;Zakrzew.: WB ,KRU
11-80-d	DB.S	0,86	150	Zadrzewienie na bagnie: DB.S 150,DB.S 90,BRZ 35;Zakrzew.: BRZ 15,WB,SO,OL,KRU
11-81-b	OL	0,34	50	Zadrzewienie na łące: OL 50,BRZ 50;Zakrzew.: KRU ,CZM,BRZ,WB,GLG
11-81-k	BRZ	0,80	70	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 70,OS 70,OL 50;Zakrzew.: BRZ ,WB,KRU
11-82-o	OL	0,84	70	Zadrzewienie na bagnie: OL 70,WZ 130,OL 100,SO 100,DB.S 130;Zakrzew.: CZM ,WB,KRU,WZ,BRZ
11-106-k	OS	0,85	60	Zadrzewienie na bagnie: OS 60,BRZ 60,SO 65,OL 60;Zakrzew.: BRZ ,SO,KRU
11-106--g	BRZ	0,40	43	Zadrzewienie na drodze leśnej: BRZ 43,SO 43
11-107-j	OL	0,25	60	Zadrzewienie na bagnie: OL 60,OL 80,OS 80,DB.S 110,SO 80;Zakrzew.: KRU ,BEZ.C
11-107-n	OL	0,61	80	Zadrzewienie na bagnie: OL 80,OL 60;Zakrzew.: KRU ,BRZ
11-107-r	KSZ	0,24	120	Zadrzewienie przy zabudowaniach: KSZ 120
11-110-o	DB.S	1,65	80	Zadrzewienie na pastwisku: DB.S 80,OL 70
11-110-s	BRZ	0,50	25	Zadrzewienie na roli: BRZ 25,GR 80
11-110-x	SO	0,86	90	Zadrzewienie na roli: SO 90,BRZ 90
11-110-gx	OL	0,22	60	Zadrzewienie na bagnie: OL 60;Zakrzew.: WB
11-113-k	BRZ	0,16	100	Zadrzewienie na pastwisku: BRZ 100
11-113-n	BRZ	0,66	100	Zadrzewienie na łące: BRZ 100;Zakrzew.: WB
11-166--f	KRU	0,06		Zakrzewienie na linii oddziałowej: KRU ,SW
11-168-c	OL	1,36	65	Zadrzewienie na bagnie: OL 65;Zakrzew.: OL ,KRU
11-168-m	SO	0,32	15	Zakrzewienie na bagnie: SO 15,BRZ 15,KRU
11-170-j	OL	0,32	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55
11-171-k	OL	2,63	55	Zadrzewienie na łące: OL 55,OL 80,OL 25;Zakrzew.: KRU ,OL,JS
11-181-f	BRZ	0,29		Zakrzewienie pod linią energetyczną: BRZ ,CZM,KRU
11-182-x	CZM	0,18		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM ,SO
11-182-y	SO	0,18	15	Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO 15
11-183-i	OL	0,32	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55

Leśnictwo	Gatunek	Pow.	Wiek	Ogólny opis, skład gatunkowy
11- 184-d	WB	0,34		Zakrzewienie na bagnie: WB ,BRZ
11- 189--h	BRZ	0,23	25	Zakrzewienie na linii oddziałowej: BRZ 25
11- 191-d	SO	0,75	9	Zakrzewienie na roli: SO 9,BRZ 9
11- 191-g	SO	1,16	9	Zakrzewienie na roli: SO 9,BRZ 9
11- 191-i	DB.C	0,66	17	Zakrzewienie przy budynku na roli: DB.C 17,KL 17,BK 17,ŚW 17
11- 191-j	BRZ	0,41	25	Zadrzewienie przy zabudowaniach na roli: BRZ 25,DB.C 25,DB.S 25;Zakrzew.: AK ,JRZ,BRZ
11- 191-r	JB	0,46	50	Zakrzewienie na użytku "sad na roli": JB 50,DB 90
11- 191-s	JD	0,19	80	Zakrzewienie przy leśniczówce: JD 80
11- 191-x	SL	1,21	30	Zadrzewienie na roli: SL 30,JB 30,GR 30
11- 191-bx	BRZ	0,27	40	Zadrzewienie przy zabudowaniach: BRZ 40,DB.S 50
11- 193-b	LP	0,47	120	Zadrzewienie o charakterze parkowym: LP 120,AK 100,ŚW 40
11- 194-d	BRZ	0,29		Zakrzewienie pod linią energetyczną: BRZ ,DB,CZM
11- 194-j	BRZ	0,28	6	Zakrzewienie na roli: BRZ 6
11- 198-b	BRZ	4,43	30	Zakrzewienie na roli: BRZ 30
11- 206-b	WB	0,28		Zakrzewienie na bagnie: WB ,KRU,BRZ,CZM,WZ
11- 227-b	JKL	0,01		Zakrzewienie przy urządzeniach kolejowych: JKL
11- 229--d	SO	0,11	92	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 92
11- 230-k	CZM	0,12		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM ,BRZ,SO
11- 230--f	SO	0,31	79	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 79,SO 23,BRZ 23,SO 94
11- 231-j	CZM	0,22		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM ,AK,BRZ,SO
11- 232-i	CZM	0,24		Zakrzewienie pod linią energetyczną: CZM ,AK,BRZ
11- 256-b	SO	0,17		Zakrzewienie pod linią energetyczną: SO ,BRZ
11- 256-h	LP	0,42	100	Zadrzewienie przy zabud.: LP 100,DB.S 100,BRZ 80,KL 100,KSZ 100;Zakrzew.: LSZ
11- 256-k	DB.S	0,21	45	Zadrzewienie na roli: DB.S 45;Zakrzew.: ŚW 18
11- 256--b	SO	0,23	84	Zadrzewienie na drodze leśnej: SO 84
12- 234-f	SO	2,50	51	Zadrzewienie na roli: SO 51
12- 243-t	WB	0,05	60	Zadrzewienie: WB 60,BRZ 60;Zakrzew.: CZM ,ŚNG,B
12- 243-w	KSZ	0,12	90	Zadrzewienie na remizie: KSZ 90,LP 110,MD 90,DER.Ś 60; Zakrzew.: CZM ,SO,ŚNG,B,JRZ,ŚL,T
12- 245--h	SO	0,33	61	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 61
12- 248-i	SO	0,20	60	Zadrzewienie na cmentarzu: SO 60,DB.S 90,ŚW 60,BRZ 60,LP 50,ŻYW.Z 40; Zakrzew.: DB ,SO,KRU
12- 248-m	WB	0,06	50	Zadrzewienie na bagnie: WB 50;Zakrzew.: WB ,ŚW,BRZ
12- 249--k	SO	0,19	55	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 55
12- 259--c	SO	0,22	57	Zadrzewienie na liniach oddziałowych: SO 57
12- 266-b	BRZ	0,29	80	Zadrzewienie na bagnie: BRZ 80,OL 80,DB.S 100,SO 100,OS 40; Zakrzew.: KRU ,BEZ.C,JRZ,DB,CZM
12- 266-f	OL	0,34	50	Zadrzewienie na bagnie: OL 50,BRZ 75;Zakrzew.: KRU ,WB,SO
12- 266-l	DB.B	0,21	100	Zadrzewienie na bagnie: DB.B 100,BRZ 100,OL 80,OL 50; Zakrzew.: KRU,SO,DB,CZM,BEZ.C
12- 272-c	SO	0,41	24	Zadrzewienie na bagnie: SO 24,BRZ 85,DB.B 100,OL 60;Zakrzew.: KRU
12- 273-n	BRZ	0,97	10	Zakrzewienie na roli: BRZ 10
12- 278-i	SO	0,23	25	Zadrzewienie na bagnie: SO 25
12- 279-j	OL	2,97	60	Zadrzewienie na roli: OL 60,BRZ 60,DB.S 120
12- 279-m	OL	0,30	70	Zadrzewienie na bagnie: OL 70,BRZ 70,WB 70;Zakrzew.: KRU ,WB,TRZ.B,BEZ.C
12- 279-p	OL	0,70	25	Zadrzewienie na łące: OL 25
12- 279-s	DB.B	0,46	130	Zadrzewienie na roli: DB.B 130,DB.B 60
12- 279-x	WB	0,32	50	Zadrzewienie na pastwisku: WB 50,OL 50,BRZ 50
12- 280-f	BRZ	0,52	50	Zadrzewienie na roli: BRZ 50,OL 50,SO 50
12- 280-o	DB.S	0,24	300	Zadrzew. na remizie: DB.S 300,ŻYW.Z 80,ŚW 100;Zakrzew.: DB, DB.C, MD, BK, OS, BRZ
12- 284-d	LP	0,07	110	Zadrzewienie przy zabudowaniach: LP 110
12- 284-i	DB.S	0,34	110	Zadrzewienie na pastwisku: DB.S 110,BRZ 80;Zakrzew.: OS
12- 288-i	OL	0,45	35	Zadrzewienie na bagnie: OL 35,OL 50,SO 25;Zakrzew.: KRU ,BRZ,OL
12- 289-b	DB.S	0,39	70	Zadrzewienie na roli: DB.S 70,DG 80,SW 60
12- 289-c	ORZ.C	0,19	50	Zadrzewienie na użytku "sad na roli": ORZ.C 50,JB 50
12- 290-f	OL	0,57	20	Zadrzewienie na bagnie: OL 20,OL 55
12- 290-h	OL	1,45	65	Zadrzewienie na nieużytkach pokopalnianych:OL 65,BRZ 65,OL 40,SO 65,OS 40; Zakrzew.: BEZ.C ,KRU
12- 290-j	OL	0,41	75	Zadrzewienie na bagnie: OL 75
12- 293-j	OL	0,46	35	Zadrzewienie na bagnie: OL 35,BRZ 35;Zakrzew.: KRU ,OL
12- 294-h	OL	0,42	80	Zadrzewienie przy miejscu biwakowym: OL 80
12- 294-i	WB	2,58		Zakrzewienie na łące: WB
12- 294-j	WB	0,78		Zakrzewienie na łące: WB
12- 297-b	OL	0,29	55	Zadrzewienie na bagnie: OL 55,BRZ 55;Zakrzew.: KRU
12- 297-c	KRU	0,16		Zakrzewienie na bagnie: KRU ,OL
12- 298-d	OL	1,29	40	Zadrzewienie na bagnie: OL 40,OL 80,OL 25;Zakrzew.: KRU ,WB,OL
12- 298-h	OL	3,29	45	Zadrzewienie na bagnie: OL 45,SO 45,BRZ 45,OL 16;Zakrzew.: KRU ,WB
12- 299-j	OL	0,30	75	Zadrzewienie na bagnie: OL 75,OL 40,BRZ 60;Zakrzew.: KRU
12- 300-b	WB	0,12		Zakrzewienie na bagnie: WB ,OL
12- 304-g	SO	1,32	25	Zadrzewienie na użytku ekologicznym: SO 25,BRZ 15;Zakrzew.: KRU ,WB,BRZ
12- 308-a	OL	1,02	85	Zakrzewienie na łące: OL 85,BRZ 55,OL 40
12- 308-b	OL	0,40	40	Zadrzewienie na bagnie: OL 40;Zakrzew.: KRU ,OL
12- 309--a	SO	0,07	67	Zadrzewienie: SO 67
Razem Obręb Zbąszyń		91,21		
Razem Nadl.Wolsztyn		248,99		

4.12. OBIEKTY HISTORYCZNO-KULTUROWE

4.12.1. WAŻNIEJSZE OBIEKTY KULTURY MATERIALNEJ

Zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (*art.3. pkt.1 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*).

W myśl w/w *Ustawy*, ochronie i opiece konserwatorskiej podlegają zabytkowe: krajobrazy kulturowe; układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane; dzieła architektury i budownictwa; dzieła budownictwa obronnego; obiekty techniki, zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Poniżej przedstawiono ważniejsze obiekty kultury materialnej (zabytki nieruchome) wg wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zlokalizowane w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn.

Gmina Siedlec:

Bełęcin

1. *Zespół pałacowy, nr rej.: 493/Wlkp/A z 2.07.1974 r.*

Obejmuje pałac oraz założenie parkowe. Pałac zbudowany ok. 1870 r. przez niemiecką rodzinę von Wentzel, to budowla eklektyczna z elementami neogotyckimi i klasycznymi. Na początku XX w., do elewacji pałacu dostawiono secesyjną przybudówkę wejściową oraz oranżerię. Na zachód od pałacu znajduje się rządcówka z połowy XIX wieku, na wschód - zabudowania folwarczne z XIX i początku XX wieku. Pałac zlokalizowany na skraju parku krajobrazowego z cennymi i rzadkimi gatunkami drzew, założonego w 1846 r.

Boruja

Zespół obiektów ludowego budownictwa drewnianego wielkopolskiego z XIX:

1. *Zagroda nr 34 z II poł. XIXw., nr rej.: 272/Wlkp/A z 14.06.1980 r.*

W skład zagrody, wchodzi drewniana chata, obora o konstrukcji zrębowo-sumikowo-łątkowej, stodoła drewniana kryta strzechą.

2. *Dom nr 15, z I poł. XIX, nr rej.: 3160 z 14.06.1980 r.*

3. *Dom nr 16, z I poł. XIX, nr rej.: 308/Wlkp/A z 14.06.1980 r.*

4. *Dom nr 29, z poł. XIX, nr rej.: 3159 z 14.06.1980 r.*

5. *Dom nr 45, z poł. XIX, nr rej.: 309/Wlkp/A z 8.04.1978 r.*

6. *Zagroda nr 97, z II poł. XIX, nr rej.: 274/Wlkp/A z 14.06.1980 r.*

W skład zagrody wchodzi: chata drewniana zrębowa, stodoła zrębowa, budynek gospodarczy (obora, stajnia, wozownia).

Chobienice

1. *Kościół parafialny. p.w. św. Piotra w Okowach, nr rej.: 178/Wlkp/A z 22.12.1932 r.*
Obecny kościół wzniesiony w 1778 z Fundacji Józefa Mielżyńskiego kasztelana poznańskiego, poświęcony 1783. Rozbudowany 1928-30 wg projektu R. Jezierskiego. Kościół późnobarokowy i pseudobarokowy. Wyposażenie wnętrza z ok. 1780.

2. *Zespół pałacowy, pocz. XIX, nr rej.: 118/A z 12.04.1961 r.*
Obejmuje pałac, oficynę oraz park. Wzniesiony przed 1765 dla Józefa Mielżyńskiego. Budowla klasycystyczna. W I połowie XIX w. pałac został przedłużony, przed fasadą dobudowano czterokolumnowy portyk z herbem Mielżyńskich w tympanonie, z napisem na fryzie "Nie sobie, lecz następcom". Przy pałacu znajduje się dawna stajnia koni wyjazdowych z końca XVIII w. W pobliżu głównej bramy wjazdowej wznosi się oficyna o cechach barokowo-klasycystycznych, z końca XVIII lub początku XIX wieku. W parku pałacowym, obejmującym ok. 18 ha, występuje wiele drzew pomnikowych. Część parku położona za rzeką ma charakter bardziej leśny.

3. *Szkoła, XIX, nr rej.: 1008/A z 11.03.1970 r.*

Kielpiny

1. *Zespół dworski i folwarczny, nr rej.: 564/Wlkp/A z 11.12.2007 r.*
Zespół dworski obejmuje: parterowy dwór z 1861 roku i rządcówkę z II połowy XIX w., oraz park krajobrazowy z II poł. XIX w. o powierzchni 2,7 ha. Obok dworku wznoszą się zabudowania folwarczne: dwukondygnacyjny spichrz i obora z XIX w. Pośrodku podwórza stoi dawna hydrofomia z 1930 r.

Kopanica

1. *Zespół kościoła parafialnego, nr rej.: 213/Wlkp/A z 14.12.2004 r.*
Obejmuje: Kościół Parafialny p.w. NMP Wniebowziętej, zbudowany w 1885 r. na miejscu dawnego kościoła drewnianego z 1688 r., cmentarz kościelny z XVII i XIX w., zabytkowe ogrodzenie i furtkę z 1885 r., plebanię z 1885 r. oraz dom katolicki (obecnie kaplica i kostnica) z początku XX w.

2. *Kościół ewangelicki, nr rej.: 189/Wlkp/A z 25.06.2004 r.*
Dawny kościół neoromański z lat 1858-59.

3. *Cmentarz kościelny, nr rej.: 189/Wlkp/A z 25.06.2004 r.*

Mariankowo

1. *Dom nr 1 z II poł. XIX, nr rej.: 320/Wlkp/A z 21.01.1982 r.*

Nowa Tuchorza

Zespół obiektów ludowego budownictwa drewnianego wielkopolskiego z XIX:

1. *Dom nr 9 z I poł. XIX, nr rej.: 3150 z 9.06.1980 r.*

2. *Dom nr 13 z poł. XIX, nr rej.: 430/Wlkp/A z 12.05.1980 r.*

3. *Dom nr 21 z I poł. XIX, stodoła z XIX w., nr rej.: 417/Wlkp/A z 9.06.1980 r.*

4. *Dom nr 23 z I poł. XIX, nr rej.: 418/Wlkp/A z 9.06.1980 r.*

5. *Dom nr 27 z I poł. XIX, stodoła z XIX w., nr rej.: 491/Wlkp/A z 20.02.1970 i z 9.06.1980 r.*

6. Zagroda nr 12 z poł. XIX, nr rej.: 273/Wlkp/A z 9.06.1980 r.

W skład zagrody wchodzi: chata zrębowo-węglowa z chlewem, stodoła zrębowo-słupowa z węglami oraz zrębowa obora.

Siedlec

1. Bramka na cmentarz kościelny z poł. XVIII w., nr rej.: 179/1-3/A z 20.02.1970 r.

2. Plebania z przelomu XVIII/XIX w., nr rej.: 179/1-3/A z 20.02.1970 r.

3. Organistówka z przelomu XVIII/XIX w., nr rej.: 179/1-3/A z 20.02.1970 r.

Tuchorza

1. Zespół kościoła ewangelickiego, nr rej.: 483/Wlkp/A z 3.04.2007 r.

Obejmuje: neobarokowy kościół poewangelicki św. Piotra i Pawła, zbudowany w latach 1905-06 (obecnie kościół rzymsko-katolicki), neogotycką kaplicę grobową rodziny von Kottwitz z 1880 r., parterową pastorówkę z początku XX w., krytą dachem mansardowym, budynek gospodarczy z początku XX w. Zabudowania wznoszą się na terenie parku podworskiego.

2. Park podworski, nr rej.: 483/Wlkp/A z 30.05.1984 i z 12.03.2007 r.

Park założony przez ówczesnych właścicieli dóbr - rodzinę Grabskich, w 1732 r. Obejmuje powierzchnię 6,32 ha. W XIX w. park podworski przekształcono w park krajobrazowy, ze stawkiem i kopcem widokowym. W drzewostanie parkowym przeważają olchy, jesiony, lipy, dęby, buki, klony i gatunki egzotyczne, rosną tu też okazy pomnikowe: dąb o obwodzie 400 cm, buk - 380 cm, sosna czarna - 330 cm, oraz płatany.

3. Plebania, z poł. XIX, nr rej.: 275/Wlkp/A z 9.06.1980 r.

Wielka Wieś

1. Park dworski, nr rej.: 3204 z 27.12.1983 r.

Park założony w 1880 r., obejmuje powierzchnię 5, 81 ha.

Zakrzewo

1. Pałac, nr rej.: 861/Wlkp/A z 27.04.2012 r.

Neobarokowy pałac zbudowany w 1910 r., dwukondygnacyjny, z wysokim dachem mansardowym.

2. Park krajobrazowy, nr rej.: 3228 z 30.12.1986 r.

Park o powierzchni 6,71 ha, założony w 1821 r.

Gmina i Miasto Wolsztyn:

Chorzemin

1. Zespół pałacowy, nr rej.: 403/Wlkp/A z 12.04.1973 r.

Zespół obejmuje: neogotycki pałac z XIX w., wzniesiony dla rodziny Daum, oraz założenie parkowe o powierzchni 2,73 ha, z okazałymi drzewami, m.in.: dębem kaukaskim o obw. 350 cm, klonem srebrzystym o obw. 340 cm.

Gościeszyn

1. Kościół par. p.w. św. Stanisława Biskupa, nr rej.: 180/Wlkp/A z 28.07.1978 r.

Kościół w stylu późnobarokowym, zbudowany w 1778 r. przez rodzinę Malczewskich. W latach 1914-1916 rozbudowany przez rodzinę Kurnatowskich. We wnętrzu kościoła znajdują się m.in.: barokowo-rokokowe ołtarze boczne z 1780 r., barokowe rzeźby czterech Ewangelistów z poł. XVIII w., neobarokowa chrzcielnica z płaskorzeźbą dłuta Marcina Rożka oraz obraz Opłakiwanie Chrystusa z XVII/XVIII wieku.

2. *Zespół pałacowy, nr rej.: 413/Wlkp/1-2/A z 21.10.1968 i z 27.12.1983 r.*

Zespół obejmuje: neogotycki pałac Kurnatowskich z lat 1904-19011, neogotycką oficynę z sześciobocznymi wieżyczkami w narożnikach z II poł. XIX w., stajnię z ujeżdżalnią, oraz park krajobrazowy z II poł. XVIII w. o powierzchni 12,52 ha. W parku rosną liczne drzewa pomnikowe, m.in.: platany o obw. do 620 cm, jesiony o obw. do 530 cm. Park od północy otoczony jest aleją lipową, od południa aleją dębowo-lipową.

3. *Zespół folwarczny, nr rej.: 29/Wlkp/A z 5.05.2000 r.*

Zespół obejmuje: gorzelnię z 1873 r. oraz spirzch, stajnię, kuźnię z II poł. XIX w.

Kębłowo

1. *Zespół kościoła parafialnego, nr rej.: 793/Wlkp/A z 31.03.2010 r.*

W skład zespołu wchodzi: kościół, cmentarz kościelny, plebania oraz ogród plebański. Kościół p.w. św. Bartłomieja, ufundowany został w XIII w. podczas lokacji miasta. Obecny kościół w stylu neoromańskim, pochodzi z lat 1852-69. Neobarokowa plebania i ogród plebański pochodzą z II poł. XIX w., cmentarz kościelny z XIV w.

2. *Kościół cmentarny p.w. św. Wawrzyńca, nr rej.: 181/Wlkp/A z 21.04.1971 r.*

Kościół drewniany z 1778 r. Wewnątrz kościoła zachowało się wyposażenie barokowe z XVIII w.

3. *Dworzec PKP, nr rej.: 3354 z 13.05.1998 r.*

Budynek dworca PKP (ul. Rauera 3) oraz budynek gospodarczy pochodzą z 1906 r.

4. *Wiatrak koźlak z 1789 r., nr rej.: 286/Wlkp/A z 19.05.1980 r.*

Obra

Zespół klasztorny cystersów, obecnie - misjonarzy oblatów:

1. *Kościół p.w. św. Jakuba Apostoła, nr rej.: 306 z 22.12.1932 r.*

Późnobarokowy kościół został zbudowany w latach 1722-57 na miejscu starszej świątyni. Rokokowy i wczesnoklasycystyczny wystrój wnętrza pochodzi z 1755-89 r. Żaglaste sklepienie jest ozdobione późnobarokową polichromią z lat 1753-54 pędzla poznańskiego malarza Brzozowskiego.

2. *Klasztor, nr rej.: 306 z 22.12.1932 r.*

Budowa trójskrzydłowego klasztoru trwała od 1618 r. do 1756 r. W najstarszym, trzykondygnacyjnym skrzydle zlokalizowana jest zakrystia z rokokowym wyposażeniem z 1761 r. i polichromią z 1758 r.

3. *Obora z II poł. XVIII w., nr rej.: 891/A z 20.02.1970 r.*

4. *Organistówka z XVIII w., nr rej.: 890/A z 20.02.1970 r.*

5. *Opatówka z 1724r., nr rej.: 3296 z 8.06.1994 r.*

6. *Park z 2 poł. XVIII w., nr rej.: 3210 z 27.12.1983r.*

7. *Kaplica p.w. św. Anny z poł. XVIII w., nr rej.: 185/Wlkp/A z 19.02.1970 r.*

Sześcioboczna drewniana kapliczka z II poł. XVIII w. W kapliczce znajduje się kopia późnogotyckiej rzeźby św. Anny Samotrzeć z pocz. XVI w. (oryginał przeniesiono do skarbcza klasztorowego).

8. *Kościół p.w. św. Walentego, nr rej.: 186/1-2/Wlkp/A z 22.12.1932 i z 19.02.1970 r.*

Drewniany kościół cmentarny z 1719 r. o konstrukcji zrębowej, z czworoboczną wieżą zwieńczoną hełmem z ośmioboczną latarnią. Pierwotnie stał tu murowany kościół szpitalny, wzniesiony przez cystersów przed 1467 r. Obok kościoła znajduje się trójdzielna brama późnobarokowa z II poł. XVIII w.

Powodowo

1. *Park pałacowy, nr rej.: 3213 z 30.05.1984 r.*

Park z II poł. XVIII w. o powierzchni 2,92 ha, pierwotnie charakteryzował się układem regularnym, obecnie stanowi założenie krajobrazowe, wzbogacone nowym drzewostanem. W parku występuje szereg drzew cennych przyrodniczo, w tym drzewa pomnikowe oraz egzotyczne (np. buk purpurowy).

Stara Dąbrowa

Zespół folwarczny:

1. *Spichlerz z II poł. XIX w., nr rej.: 355/A z 29.10.1968 r.*

2. *2 obory z XIX, w. nr rej.: 1007 z 11.03.1970 r.*

Stary Widzim

1. *Zabudowania folwarczne, nr rej.: 298/Wlkp/A z 20.02.1970 r.*

Miasto Wolsztyn

1. *Zespół architektoniczno-urbanistyczny z XIV-XIX w., nr rej.: 2201 z 24.03.1976 r.*

2. *Kościół par. p.w. Niepokalanego Poczęcia, nr rej.: AK-I-11a/20 z 24.03.1976 r.*

Kościół późnobarokowy, trzynawowy, z dwiema kaplicami na przedłużeniu naw bocznych i wieżą. Fasada frontowa kościoła ozdobiona wnękami z późnobarokowymi rzeźbami św. Piotra i Pawła z 1780 r. Sklepienia żaglaste kościoła pokryte są rokokową polichromią z 1778 r. pędzla Jakuba Byszkowskiego z Warszawy. Wyposażenie kościoła w stylu rokokowym, z II poł. XVIII w.

3. *Dzwonnica z II poł. XVIII, nr rej.: 418/A z 28.11.1968 r.*

4. *Kościół ewangelicki, nr rej.: 183/Wlkp/A z 20.02.1970 r.*

Kościół o cechach późnoklasycystycznych i neoromańskich, wzniesiony w latach 1830-1835. Obecnie należy do parafii rzymsko-katolickiej p.w. Wniebowstąpienia Pańskiego.

5. *Zespół pałacowy, nr rej.: 414/Wlkp/1-2 z 28.11.1968 i z 12.04.1973 r.*

Zespół obejmuje pałac, pierwotnie neorenesansowy, zbudowany w 1845 r. przez Apolinarego Gajewskiego, w 1911 r. przebudowany w formach neoklasycystycznych dla Stefana Mycielskiego oraz park z przełomu XVIII i XIX w. o powierzchni 18 ha.

6. *Skansen budownictwa ludowego, nr rej.: 3125 z 20.07.1987 r.*

Skansen Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski położony jest na ul. Bohaterów Bielnika 26, przy zachodnim brzegu jez. Wolsztyńskiego. W skansenie, na powierzchni 3,3 ha zgromadzono 14 zabytkowych obiektów architektury drewnianej, m.in.: wiatrak "koźlak" z 1603 r., chałupa ze Świętna z XIX w.

7. *Kamienica z 1911 r., ul. Dąbrowskiego 3, nr rej.: 818/Wlkp/A z 21.10.2010 r.*

8. *Dom - muzeum Roberta Kocha, nr rej.: 303/Wlkp/A z 10.09.1974 r.*

Dom przy ul. Kocha 12 z XX w., w którym w latach 1872-1880 mieszkał i pracował niemiecki lekarz Robert Koch, laureat Nagrody Nobla z zakresu medycyny (1905 r.)

9. *Zespół dawnego Progimnazjum Realnego, nr rej.: 825/Wlkp/A z 30.11.2010 r.*

Objęmuje zespół obiektów z 1908 r., zlokalizowanych przy ul. Poniatowskiego: budynek szkolny, ogród szkolny i boisko. Obecnie znajduje się tu szkoła podstawowa.

10. *Zespół Seminarium Nauczycielskiego, nr rej.: 427/Wlkp/A z 6.11.2006 r.*

Zespół obiektów z lat 1910-1913, zlokalizowanych przy ul. Poniatowskiego 7: budynek szkolny z łącznikiem, łaźnię (ob. bud. gospodarczy) oraz willę dyrektora na ul. Marcinkowskiego 10.

11. *Sierociniec, ul. Poznańska 32, nr rej.: 297/Wlkp/A z 12.09.1984 r.*

12. *Dom, ul. 5 Stycznia 34, nr rej.: 39/Wlkp/A z 26.09.2000 r.*

Budynek w 1934 r. zaprojektował i wybudował na swoje mieszkanie i pracownię rzeźbiarz Marcin Rożek. Na tyłach budynku znajduje się ogród, wychodzący bezpośrednio na promenadę nad jez. Wolsztyńskim. Obecnie, w budynku mieści się Muzeum Regionalne im. M. Rożka.

Wroniawy

1. *Zespół pałacowy, nr rej.: 419/Wlkp/A z 12.04.1973 r.*

W skład zespołu wchodzi: pałac wzniesiony po 1820 r. dla Stanisława Platęra, po 1905 r. przebudowany dla nowych właścicieli, oraz park o powierzchni 12,18 ha założony pod koniec XVIII w.

Gmina i Miasto Zbąszyń:

Łomnica

1. *Dzwonnica, nr rej.: 149 z 16.07.1968 r.*

Dzwonnica drewniana z 1770 r., zbudowana przy kościele p.w. św. Wawrzyńca.

2. *Zespół dworski, 2 poł. XVIII, nr rej.: 148 z 15.07.1968 r.*

W skład zespołu wchodzi: dwór Garczyńskich z poł. XVIII w., dwie oficyny oraz założenie parkowe.

Nowa Wieś – Zamek

1. *Zespół pałacowy, nr rej.: 104/Wlkp/A z 28.08.2002 r.*

W skład zespołu wchodzi: pałac z II poł. XIX w., kaplica z przełomu XIX i XX w. oraz założenie parkowe z II poł. XIX w. z cmentarzem rodzowym, wpisane do rejestru zabytków pod nr: A-9 z 20.07.1948.

Przyprostynia

1. Kościół cmentarny p.w. św. Stanisława Biskupa, XIX, nr rej.: 939 z 25.02.1970 r.

Zbąszyń

1. Zespół urbanistyczno-architektoniczny, nr rej.: 3172 z 12.01.1981 r.
2. Kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: AK-I-11a/208 z 12.12.1932 r.
3. Brama w ogrodzeniu, z XVIII w., nr rej.: 942 z 4.13.1970 r.
4. Kościół cmentarny p.w. św. Mikołaja, z XVIII w., nr rej.: 921 z 4.13.1970 r.
5. Kaplica, nr rej.: 109/Wlkp/A z 3.09.2002 r.
Kaplica grobowa rodziny Czajków - Szostaków z 1907 r., zlokalizowana na cmentarzu parafialnym przy ul. Mostowej.
6. Zespół zamkowy, nr rej.: Z-II/116/49 z 16.09.1950 r.
W skład zespołu wchodzi: fortyfikacje bastionowo - ziemne z fosą oraz wieża bramna.
7. Browar, nr rej.: 1583 z 27.07.1974 r.
8. Park miejski, nr rej.: 3201 z 27.12.1983 r.
9. Dom z 1800 r. przy ul. Garczyńskich 1, nr rej.: 943 z 4.03.1970 r.
10. Zespół pałacowy, nr rej.: 840/Wlkp/A z 10.06.2011 r.
W skład zespołu wchodzi: pałac z przełomu XIX/XX w. oraz założenie parkowe.
11. Dom z przełomu XVIII/XIX w. przy ul. Senatorskiej 10, nr rej.: 945 z 4.03.1970 r.
12. Dom z 1904 r. przy ul. Senatorskiej 21, nr rej.: 232/Wlkp/A z 17.05.2005 r.

Gmina Kargowa:

Stary Jaromierz

1. Dom nr 58 z pocz. XIX w., nr rej.: 3144 z 3.12.1979 r.
2. Dom na skraju wsi z pocz. XIX w., nr rej.: 3143 z 3.12.1979 r.

4.12.2. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów, albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem (*art.3 ust.4 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*).

Zabytki archeologiczne ruchome to przede wszystkim przedmioty związane z działalnością człowieka w przeszłości, wytwory pracy ludzkiej, takie jak naczynia, narzędzia, ozdoby, broń. Zabytki archeologiczne nieruchome, nazywane również *stanowiskami archeologicznymi*, obejmują najczęściej obszary w obrębie, których występują źródła archeologiczne wraz ich bezpośrednim otoczeniem. Stanowiskami archeologicznymi mogą być m.in.: grodziska, cmentarzyska, pozostałości dawnych osad, nawarstwienia miast, nawarstwienia związane z funkcjonowaniem zamków, wsi historycznych.

Stanowiska archeologiczne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn

W oparciu o dane z Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), programu badawczo-konserwatorskiego prowadzonego od 1978 r., którego celem jest rozpoznanie metodą badań powierzchniowych i w kwerendzie źródłowej, stanowisk archeologicznych na terenie całego kraju, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowanych jest przynajmniej 757 stanowisk archeologicznych. Należy mieć na uwadze, że AZP stanowi rozpoznanie wstępne, a badaniami dotychczas objęto 87% powierzchni kraju, stąd wykaz może odbiegać nieco od stanu na gruncie. Poniżej zamieszczono zestawienie obejmujące tylko miejscowości i wyróżnione na ich terenie stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru AZP.

Tabela 51 Wykaz stanowisk archeologicznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, wpisanych do rejestru Archeologicznego Zdjęcia Polski

Gmina	Miejscowość	Liczba stanowisk	Nr rejestru wg AZP
województwo wielkopolskie			
Siedlec	Boruja	37	55/19, 56/19
	Chobienice	22	56/18, 57/18
	Godziszewo	2	56/18, 57/18
	Grójec Wielki	1	
	Jaromierz	16	59/18, 58/18
	Karna	11	57/18, 57/19
	Kopanica	38	58/18
	Mariankowo	4	56/19
	Reklin	13	57/19
	Reklinek	7	57/19
	Siedlec	21	58/19, 58/18, 57/19
	Stara Tuchorza	5	57/19
	Nowa Tuchorza	6	56/19
	Tuchorza	49	57/19
	Wojciechowo	8	57/18
Zakrzewo	10	56/18	
	Razem	250	
Wolsztyn	Adamowo	19	52/38, 58/20, 59/19, 59/20
	Chorzemin	10	57/19, 58/20
	Karpicko	27	58/20
	Kębłowo	15	56/33
	Komorowo	27	59/20, 59/19, 58/20
	Nowa Obra	4	59/19
	Obra	114	59/19, 58/19
	Nowy Widzim	5	59/20
	Powodowo	31	58/19
	Stary Widzim	17	59/20
	Wroniawy	23	59/20, 60/20
	Wilcze	3	60/18
	m. Wolsztyn	11	58/20
	Razem	306	
Zbąszyń	Nowy Dwór	28	55/18
	Perzyny	49	56/18
	Przychodzko	11	53/18, 54/18
	Przyprostynia	45	55/18, 56/18
	Stefanowice	5	55/19
	Stefanowo	12	56/18, 55/18
	Zakrzewko	24	56/18
	Razem	174	
województwo lubuskie			
Kargowa	Stary Jaromierz	7	59/18
	Obra Dolna	6	59/18
	Razem	13	
Kolsko	Uście	14	60/80

Stanowiska archeologiczne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn, obejmujące jedno z najstarszych znanych pozostałości osadnictwa ludzkiego (z okresu środkowej epoki kamienia) zlokalizowane są głównie na terenie gminy Wolsztyn. Są to ślady obozowisk i luźne znaleziska na terenie wsi Obra, Karpicko, Kębłowo i Wilcze. Pojedyncze znaleziska z epoki kamienia występują także w Obrze Dolnej (gm. Kargowa).

Na omawianym terenie występują również ślady kultury łużyckiej (epoka brązu i wczesna epoka żelaza), obejmujące pozostałości układów osadniczych, złożonych z osad i cmentarzysk. Znajdźiska te występują m.in. w Wolsztynie, Kębłowie, Obrze, Chorzeminie (gm. Wolsztyn), Obrze Dolnej, Starym Jaromierzu (gm. Kargowa), Uściu (gm. Kolsko). Ponadto, zachowały się archiwalne informacje o grodzisku z tego okresu, zlokalizowanym w Powodowie.

Najwięcej znalezisk na omawianym terenie pochodzi z okresu kultury pomorskiej (epoka żelaza), charakteryzującej się obrządkiem pogrzebowym z urnami twarzowymi i płaskimi cmentarzyskami (w odróżnieniu od kurhanowego pochówku kultury łużyckiej) oraz osiedlami o charakterze otwartym. Kulturę materialną charakteryzują bursztynowe wyroby przeznaczone na handel wymienny, narzędzia krzemienne stopniowo wychodzące z użycia na rzecz metalowych oraz przedmioty wykonane z rogu i kości. Stanowiska archeologiczne obejmujące znaleziska z tej epoki zlokalizowane są na terenie miejscowości w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, m.in.: w Wolsztynie, Karpicku.

Występują tu również stanowiska archeologiczne związane z okresem wczesnego średniowiecza. Są to głównie grodziska zlokalizowane m.in. w Powodowie, Chorzeminie, Gościeszynie oraz Kębłowie (gm. Wolsztyn).

Stanowiska archeologiczne na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Stanowiska archeologiczne zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, obejmują m.in. pozostałości dawnych osad i obozowisk, cmentarzyska oraz grodziska. Łącznie na gruntach nadleśnictwa występuje ok. 59 znanych stanowisk archeologicznych. Wykaz stanowisk wraz z ich charakterystyką przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 52 Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn

Adres leśny	Nr wg AZP	Opis stanowiska	Uwagi
1-01-9 -p -00	59-21/10	Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza.	Obiekt o dużej wartości poznawczej, wpisany do rejestru zabytków: Nr 437/A z dn. 2.12. 1968 r.
1-02-60 -d -00	60-20/82	Ślady osadnicze z epoki kamienia, z okresu wczesnego średniowiecza oraz z okresu późnego średniowiecza. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,5ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
1-02-62 -b -00	60-20/64	Ślady osadnicze z okresu kultury łużyckiej, z okresu wczesnego oraz późnego średniowiecza. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,5ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
1-02-62 -b -00	60-20/63	Ślady osadnicze z okresu epoki kamienia, z okresu kultury łużyckiej oraz z okresu wczesnego średniowiecza. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,5ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
1-02-81 -m -00	59-19/126	Cmentarz z okresu kultury łużyckiej.	Stanowisko archiwalne
1-02-88 -i -00	59-19/127	Ślady osadnicze z okresu pradziejów oraz z okresu późnego średniowiecza. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,5ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
1-02-89 -b -00	59-19/140	Cmentarz z okresu kultury łużyckiej.	Stanowisko archiwalne
1-02-89 -c -00	59-19/139	Cmentarz z okresu kultury łużyckiej.	Stanowisko archiwalne
1-02-90 -i -00	59-19/14	bd	-
1-03-232 -d -00	59-19/45	Ślady osadnicze z okresu kultury przeworskiej oraz osada z okresu pradziejów. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,01ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
1-04-240 -a -00	54-18/53	Ślady osadnicze z okresu pradziejów.	-
2-05-55 -g -00	56-19/47	Punkt osadniczy	Stanowisko archiwalne
2-06-103 -h -00	57-20/4	Punkt osadniczy	Stanowisko archiwalne
2-06-121 -d -00	57-20/3	Punkt osadniczy	Stanowisko archiwalne

Adres leśny	Nr wg AZP	Opis stanowiska	Uwagi
2-06-122 -r -00	57-20/8	Ślady osadnicze z okresu pradziejów oraz epoki kamienia. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,01ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
2-06-122 -w -00	57-20/7	Ślady osadnicze z epoki kamienia. Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,01ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	-
2-06-125 -f -00	57-20/6	pkt.os.	Stanowisko archiwalne
2-06-125 -l -00	58-20/43	Stanowisko obejmuje powierzchnię mniejszą niż 0,01ha, o małej gęstości występowania znalezisk.	Stanowisko archiwalne
2-06-128 -h -00	58-20/19	Osada z okresu wczesnego i późnego średniowiecza oraz ślady osadnictwa z okresu pradziejów.	Stanowisko archiwalne
2-06-128 -i -00	58-20/15	bd	-
2-06-128 -i -00	58-20/44	bd	Stanowisko archiwalne
2-06-128 -o -00	58-20/16	Ślady osadnicze z okresu pradziejów oraz dwie osady z okresu wczesnego i późnego średniowiecza.	Duża wartość poznawcza, zagrożenie stanowią czynniki naturalne - wywiewanie piasku powoduje odsłonięcie stropu obiektów
2-07-174 -a -00	58-19/73	Ślady osadnicze z okresu wczesnego średniowiecza.	-
2-08-189 -f -00	57-18/30	Osada z okresu wczesnego średniowiecza.	Stanowisko archiwalne
2-08-220 -k -00	58-18/61	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	-
2-08-229 -a -00	58-18/9	Obozowisko z epoki kamienia oraz znaleziska z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza oraz średniowiecza. Rodzaj znalezisk: 3 odłupki, artefakty krzemienne, ceramika. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,1ha.	-
2-08-229 -a -00	58-18/59	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-229 -c -00	58-18/8	Obozowisko z epoki kamienia oraz znaleziska z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: 5 odłupków, artefakty krzemienne, ceramika. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,1ha.	-
2-08-230 -a -00	58-18/54	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -a -00	58-18/53	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -c -00	58-18/52	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -d -00	58-18/51	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -h -00	58-18/50	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -h -00	58-18/49	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -h -00	58-18/48	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -j -00	58-18/47	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -j -00	58-18/46	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza a także z okresu średniowiecza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-230 -n -00	58-18/44	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-236 -o -00	58-18/43	Obozowisko z okresu mezolitu oraz znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne, ceramika.	Stanowisko archiwalne
2-08-236 -t -00	58-18/7	Obozowisko z okresu późnego paleolitu. Rodzaj znalezisk: 6 odłupków, artefakty krzemienne. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,5ha. Punkt osadniczy z okresu kultury przeworskiej (epoka żelaza) oraz ślad osadniczy z okresu późnego średniowiecza.	-

Adres leśny	Nr wg AZP	Opis stanowiska	Uwagi
2-08-244 -c -00	58-18/86	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-247 -h -00	bd	bd	-
2-08-248 -h -00	58-18/38	Znaleziska z epoki kamienia (narzędzia i toporek kamienny), obozowisko z okresu mezolitu, oraz znaleziska z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza oraz znaleziska z okresu średniowiecza.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -o -00	58-18/37	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -o -00	58-18/4	Obozowisko z okresu późnego paleolitu oraz znaleziska z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza. Rodzaj znalezisk: 18 odłupków, 2 rdzenie, 3 drapacze, ceramika. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 1ha.	-
2-08-248 -o -00	58-18/35	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne. Dodatkowo, na obszarze stanowiska występują znaleziska z epoki neolitu (siekierka kamienna) oraz z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -o -00	58-18/1	Ślad osadniczy z epoki kamienia. Rodzaj znalezisk: 2 odłupki krzemienne. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,01ha.	-
2-08-248 -o -00	58-18/2	Ślad osadniczy z okresu wczesnego średniowiecza. Rodzaj znaleziska: fragment ceramiki. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,01ha.	-
2-08-248 -o -00	58-18/31	Obozowisko z okresu mezolitu, na obszarze stanowiska odnaleziono artefakty krzemienne i ceramikę. Dodatkowo, na obszarze stanowiska występują znaleziska z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza (fragment szpili brązowej).	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -o -00	58-18/8	Obozowisko z epoki kamienia, oraz dodatkowo - znaleziska z epoki brązu/wczesnego żelaza. Rodzaj znalezisk: 5 odłupków, artefakty krzemienne. Stanowisko obejmuje powierzchnię do 0,1 ha.	-
2-08-248 -p -00	58-18/36	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -s -00	58-18/32	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne. Dodatkowo, na obszarze stanowiska występują znaleziska z epoki brązu: naczynie gliniane.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -t -00	58-18/34	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne.	Stanowisko archiwalne
2-08-248 -t -00	58-18/35	Obozowisko z okresu mezolitu, rodzaj znalezisk: artefakty krzemienne. Dodatkowo, na obszarze stanowiska występują znaleziska z epoki neolitu (siekierka kamienna) oraz z epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza.	Stanowisko archiwalne
2-08-250 -f -00	58-18/22	Ślady osadnicze z okresu późnego średniowiecza.	-
2-08-250 -g -00	58-18/23	Obozowisko z okresu neolitu, na obszarze stanowiska zlokalizowano ok. 50 zabytkowych znalezisk.	Stanowisko archiwalne
2-08-250 -g -00	58-18/25	Obozowisko z okresu mezolitu, na obszarze stanowiska zlokalizowano ok. 50 zabytkowych znalezisk.	Stanowisko archiwalne
2-08-250 -g -00	58-18/24	Obozowisko z okresu mezolitu, na obszarze stanowiska zlokalizowano ok. 50 zabytkowych znalezisk.	Stanowisko archiwalne

(źródło: dane WUOZ Delegatura w Lesznie oraz WUOZ w Zielonej Górze)

Wskazania ochronne:

Na obszarze oznaczonym w wydzieleniu jako stanowisko archeologiczne, w miejscach występowania znalezisk, podczas pielęgnacji gleby, zalecane jest stosowanie płytkiej orki. Nie należy również stosować w tych miejscach karczowania. Wymienione działania minimalizacyjne zaleca się prowadzić w obrębie wszystkich stanowisk archeologicznych o potwierdzonej lokalizacji. Ponadto, w wydzieleniu 9p w leśnictwie Dąbrowa, zaleca się zachować formę terenową występującego tu grodziska.

W przypadku znalezienia na powierzchni ziemi przedmiotów historycznych (np. fragmentów ceramiki, kości), znalezisko zaleca się zgłosić do właściwego terytorialnie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Rys. 56, Rys. 57 Grodzisko, L-ctwo Dąbrowa (fot. K. Kotlarski)

4.12.3. MIEJSCA O CHARAKTERZE HISTORYCZNYM, CMENTARZE

Na gruntach leśnych Nadleśnictwa Wolsztyn występują miejsca o charakterze historycznym, związane głównie z wydarzeniami z okresu II wojny światowej. Na terenie leśnictwa Jaromierz, w wydz. 214a, zlokalizowany jest Pomnik więźniarek żydowskich.

Na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowane są również dawne cmentarze, nie wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiące jednak cenne świadectwo historii omawianego terenu. Wykaz cmentarzy przedstawiono poniżej:

Tabela 53 Wykaz cmentarzy na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Leśnictwo	Adres leśny	Pow. wydz. [ha]	Skrócony opis taks.	opis wydz.
OBREB OBRA				
Zacisze	182k	0,46	Zadrzewienie: So 120l, Db 90l, Ak 50 l.	cmentarz ewangelicki
	195h	0,12	Zadrzewienie: So 100l, Db.b 140l, Brz 90l, Św 100l.	cmentarz ewangelicki
OBREB WOLSZTYN				
Bełęcין	12f	0,14	Zadrzewienie: Db.s 120l, Lp 120l, So 120l.	Lasy HCVF 6
	40f	0,22	Zadrzewienie: Db.s 100l, Brz 80l.	-
	66c	0,06	Zadrzewienie: Db.s, Św, Lp, So 90l,	cmentarz nieogrodzony
	46j	0,05	D-stan:8 Db.s 13l.	cmentarz w cz. E
	68	0,1	Kępa: So 109l.	cmentarz w kępie w cz.N
Nowe Tłoki	131c	0,12	Zadrzewienie: Db.s 110l, So 100l, Brz 75l.	
OBREB ZBĄSZYN				
Stefanowo	248i	0,2	Zadrzewienie: Db.s 90, So, Św, Brz, 60, Lp 50	Lasy HCVF 6
Razem Nadleśnictwo		1,47		

Rys. 58 Cmentarz, oddz. 182k (fot. K. Kotlarski)

Rys. 59 Cmentarz, oddz. 195h, (fot. K. Kotlarski)

4.13. WALORY TURYSTYCZNE

Nadleśnictwo Wolsztyn zajmuje teren szczególnie atrakcyjny zarówno pod względem krajobrazowym, turystycznym jak i kulturowym.

Obszar ten charakteryzują szczególne walory widokowe krajobrazu - w otoczeniu lasów i łąk zlokalizowane są duże jeziora oraz urokliwe śródleśne oczka wodne, tereny te przecinają również malownicze zakola Obry i Dojcy. Na omawianym terenie istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania czynnego wypoczynku - przebiega tu 20 tras i szlaków turystycznych, w tym m.in. szlaki piesze, rowerowe, konne czy kajakowe. Walory kulturowe regionu to przede wszystkim liczne zabytki sakralne i świeckie, m.in.: barokowy zespół pocysterski w Obrze, liczne zabytkowe drewniane kościoły, zespoły parkowo-pałacowe oraz ciekawe muzea, w tym, unikalne w skali europejskiej muzeum zabytkowych parowozów. Atrakcyjność turystyczną regionu podwyższa również istniejąca baza noclegowa, dobrze zorganizowana infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa (również dzięki nakładom pracy Nadleśnictwa Wolsztyn), oraz korzystne położenie w układzie sieci drogowych.

Walory przyrodnicze oraz kulturowe obszaru opisano szczegółowo we wcześniejszych rozdziałach. Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę istniejących tras i szlaków oraz atrakcji turystycznych, zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym oraz na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn.

4.13.1. SZLAKI PIESZE

Przez tereny Nadleśnictwa Wolsztyn przebiegają fragmenty następujących opisanych i oznakowanych szlaków pieszych:

 Szlak niebieski: *Nowa Wieś Zbąska - Grójec Wielki - Wielka Wieś - Kopanica - Wilcze - Rudno - Świętno - Kaszczor - Wieleń - Olejnica - Górsko - Boszkowo.*

Trasa o łącznej długości 60,4 km, stanowi jeden z najdłuższych szlaków nizinnych w Polsce. Początkowy odcinek szlaku, do Kopanicy biegnie po zachodniej stronie doliny Obry. Dalszy odcinek biegnie przez lasy i miejscowości letniskowe nad jeziorami w ciągu Jezior Zbąszyńskich. Za Świętnem szlak przecina dolinę Obszańskiego Kanału Południowego. Końcowy odcinek biegnie wzdłuż brzegów tzw. "jezior przemeckich" (www.powiatwolsztyn.pl).

 Szlak żółty: *Świętno - Obra - Wolsztyn - Karpicko - Ruchocki Młyn - Kuźnica Zbąska;*

Trasa o łącznej długości 33,3 km, stanowi fragment dłuższego szlaku. Początkowo szlak prowadzi przez zalesiony obszar wydm śródładowych, następnie przez dolinę Obrzańskiego Kanału Południowego, dalej przez dolinę Dojcy i tereny leśne, następnie w końcowym odcinku - przez tereny leśne wzdłuż doliny rzeki Dojcy.

■ Szlak czerwony: *Osetna Młyn - Zawada - Zachodzko - Miedzichowo - Łomnica - Przychodzko - Strzyżewo - Czarny Dwór - Dąbrówka Wlkp. - Bronikowo - Chlastawa - Kosieczyn - Nowa Wieś - Nowa Wieś Zbąska - Perzyny - Przyprostynia - Zbąszyń.*

Trasa o łącznej długości 57,5 km.

4.13.2. SZLAKI ROWEROWE

Przez grunty Nadleśnictwa Wolsztyn oraz obszar w jego zasięgu terytorialnym przebiegają następujące ścieżki rowerowe oraz znakowane trasy wycieczek rowerowych:

W granicach gminy Wolsztyn

■ Szlak żółty - "Szlak Żurawi"

Trasa o łącznej długości 10,5 km będzie przy jeziorze Wolsztyńskim i wzdłuż rozlewisk rzeki Dojcy. Po drodze zobaczyć można liczne pomniki przyrody oraz miejsca gniazdowania żurawi i innych rzadkich ptaków.

■ Szlak niebieski - "Ptasi Raj"

Trasa o łącznej długości 9,8 km, prowadzi groblą wokół Jeziora Berzyńskiego, w większości wśród trzcinowisk i zarośli, w których gniazdują rzadkie ptaki, m.in. bąki, krwawodzioby i czajki.

■ Szlak brązowy - "Kąpielisko Krutla"

Wolsztyn - Nialek Wielki - Jezioro Świąte - Obra - Berzyna - Wolsztyn

Trasa okrężna o długości 17,2 km prowadzi z Wolsztyna do kąpieliska nad Jeziorem Świątym (Krutla). Po drodze, w miejscowości Obra zobaczyć można cenne zabytki, m.in.: zespół pocysterskich obiektów sakralnych.

■ Szlak czerwony - "Szlak Konwaliowy"

Wolsztyn - Karpicko - Tłoki - Stara Dąbrowa - Nowa Dąbrowa - Wroniawy - Borki - dąb przy Obrzańskim Kanale Środkowym

Trasa o łącznej długości 19,5 km prowadzi częściowo po skarpie starorzecza Obry. Do ciekawszych miejsc na trasie zaliczyć można zespół pałacowo-parkowy z IX wieku we Wroniawach.

■ Szlak zielony - "Szwedzkie Szańce"

Wolsztyn - Karpicko - Tłoki - Stara Dąbrowa - Gościeszyn - grodzisko "Szwedzkie Szańce" - Błocko - Gościeszyn

Trasa o łącznej długości 21,3 km, prowadzi przez szereg ciekawostek turystycznych regionu, m.in.: park miejski w Wolsztynie, użytek ekologiczny "Kobyle Błoto", zespół pałacowo-parkowy w Gościeszynie, grodzisko z VIII-IXw. oraz w pobliżu powierzchniowego pomnika przyrody.

W granicach gminy Siedlec:

Wycieczka rowerowa Nr 1:

Siedlec - Grójec Mały - Grójec Wielki - Wąchabno - Siedlec (32 km).

Wycieczka rowerowa Nr 2:

Siedlec - Stara Tuchorza - Nowa Tuchorza - Boruja - Mariankowo - Siedlec (30 km).

Wycieczka rowerowa nr 3:

Siedlec - Kopanica - Podborowo - Rów Grabowski - Jez. Kopanickie - Kopanica (20 km).

Wycieczka rowerowa "Atrakcje przyrodnicze":

Siedlec - Reklin - Stara Tuchorza - Tuchorza - Bełęcin - Zakrzewo - Godziszewo - Chobienice - Wojciechowo - Nieborza - Siedlec (22 km).

Wycieczka rowerowa "Miejsca pamięci":

Siedlec - Żodyń - Kopanica - Wielka Wieś - Mała Wieś - Wąchabno - Grójec Wielki - Chobienice - Wojciechowo - Nieborza - Siedlec (20 km).

Wycieczka rowerowa "Drewniane budownictwa ludowe":

Siedlec - Reklin - Stara Tuchorza - Tuchorza - Nowa Tuchorza - Boruja - Karna - Wojciechowo - Nieborza - Siedlec (20 km).

W granicach gminy Zbąszyń:

 Szlak żółty - "Szlak Powstańców Wielkopolskich"

Trasa o długości 19 km prowadzi ze Zbąszynia do Miedzichowa. Ścieżka biegnie początkowo drogą asfaltową do Nowego Dworu, następnie drogami gruntowymi pośród lasów aż do Miedzichowa. Po drodze warto zobaczyć m.in.: XVIIIw. drewniany kościół p.w. św. Wawrzyńca w Łomnicy.

 Szlak zielony - "Szlak Jeziora Błędnego"

Trasa o długości ok. 20 km, wyznaczona wokół jeziora Błędnego (jez. Zbąszyńskie).

 Szlak czarny - "Szlak Budownictwa Olęderskiego"

Trasa o długości ok. 25 km. Ścieżka biegnie od Nowego Tomyśla przez wieś z zabytkowym drewnianym budownictwem w stylu olęderskim, m.in.: Paproć, Chojniki, Grubsko, Chrośnicę aż do Zbąszynia. Fragmenty trasy prowadzą przez grunty leśne nadleśnictwa.

Szlak Północnego Frontu Powstania Wielkopolskiego 1918-1919.

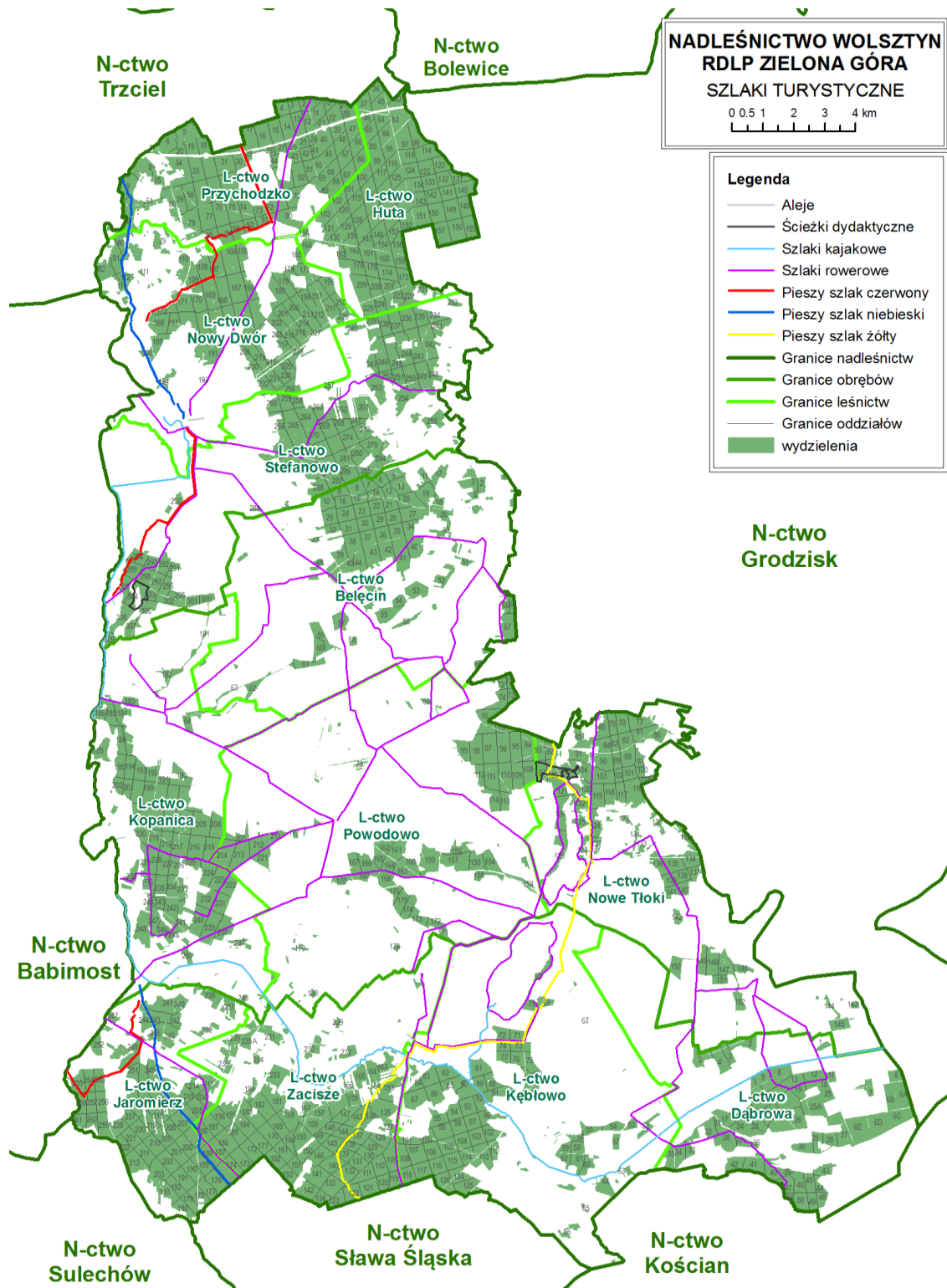
Pniewy – Lwówek – Opalenica – Grubsko – Chrośnica

Trasa o łącznej długości 66,2 km, wiedzie przez miejscowości, w których znajdują się pamiątki po Powstaniu Wielkopolskim. Szlak oznakowany jest dwoma skrzyżowanymi szablami w kolorze czarnym i tabliczkami kierunkowymi.

Przez tereny nadleśnictwa przebiegają fragmenty między-powiatowych tras rowerowych:

- Wolsztyn - Tuchorza - Zbąszyń (33 km),

- Nowy Tomyśl - Trzciel - Zbąszyń - Wolsztyn - Nowy Tomyśl (87 km),
- Świętno - Wolsztyn - Kargowa - Babimost - Zbąszynek - Międzyrzecz (97 km),
- Nowy Tomyśl - Zbąszyń - Kargowa - Świętno - Wolsztyn (81 km).

Rys. 60 Mapa szlaków pieszych i rowerowych biegnących przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn

4.13.3. SZLAKI SAMOCHODOWE

Przez miasto Wolsztyn biegnie samochodowa trasa turystyczna z Poznania przez Stęszew, Grodzisk do Kargowej i Sulechowa, pokrywająca się ze szlakiem najstarszej w Wielkopolsce wozowej poczty z okresu saskiego (I poł. XVIII w.) Warszawa - Poznań - Drezno.

4.13.4. SZLAKI WODNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn występuje oznakowany szlak wodny:

Szlak kajakowy "Spływ Obrą"

Odcinek Lubuskiego Szlaku Wodnego o długości 44 km, rozpoczynający się nad Jeziorem Wolsztyńskim, kończący się w Zbąszyniu. W początkowym odcinku biegnie przez jeziora Wolsztyńskie i Berzyńskie, następnie rzeką Dojcą do Obrzańskiego Kanału Północnego do Kopanicy, gdzie początek ma dolny odcinek biegu Obry. Dalej szlak przebiega przez kilka jezior z ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich aż do Zbąszynia.

4.13.5. ŚCIEŻKI PRZYRODNICZO-LEŚNE

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn zlokalizowane są następujące ścieżki edukacyjne:

1. Ścieżka przyrodniczo-leśna "Bagno Chorzemińskie"

Ścieżka położona na terenie Leśnictwa Nowe Tłoki, w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu "Bagno Chorzemińskie". Do ścieżki można dojechać szosą (trasa Wolsztyn - N.Tomyśl a następnie wg. drogowskazów w kierunku na Ruchocki Młyn) (*odległość od Wolsztyna wynosi ok. 4 km*). Na miejscu znajduje się parking oraz wiata z ławkami.

Ścieżka przeznaczona jest dla grup młodzieży i dorosłych oraz turystów indywidualnych. Przedstawia ciekawe elementy środowiska przyrodniczego. Prezentuje pracę leśników i fragment ich działań mających na celu zachowanie i ochronę środowiska leśnego. Na trasie ścieżki wyznaczono 15 przystanków tematycznych prezentujących najciekawsze jej punkty, m.in.: grupę pomnikowych sosen, fazy rozwojowe drzewostanu, obiekty ochrony pożytecznej fauny, urządzenia łowieckie, dostrzegalnię przeciwpożarową.

Przygotowano dwa warianty trasy: krótszy dla dzieci młodszych, oznaczony w terenie kolorem żółtym, długości 2 km oraz dłuższy dla młodzieży i dorosłych, oznaczony w terenie kolorem zielonym, dł. 5 km.

2. Ścieżka przyrodniczo-leśna "Nad Jeziorem Mącznym"

Rys. 61 Mapa poglądowa przebiegu ścieżki "Nad Jez. Mącznym" (źródło: Folder "Nad J. Mącznym")

Ścieżka położona na terenie Leśnictwa Stefanowo nad malowniczym Jeziorem Mącznym. W sąsiedztwie ścieżki przebiega szosa Perzyny – Nowa Wieś Zbąska umożliwiając tym samym dogodny dojazd (odległość od wsi Perzyny wynosi ok. 1,5 km). Na miejscu znajduje się parking i wiata z ławkami.

Trasa ścieżki długości ok. 3 km, oznaczona w terenie kolorem żółtym, tworzy pętlę wokół Jeziora Mącznego. Na trasie ścieżki wyznaczono 12 przystanków tematycznych opisujących m.in.: piętrową budowę lasu, gatunki obce w lasach, sposoby odnowienia i ochrony lasu, urządzenia łowieckie (lizawki, paśnik).

3. Ścieżka przyrodniczo-leśna "Leśnym Tropem"

Rys. 62 Mapa poglądowa ścieżki "Leśnym Tropem" (źródło: Folder ścieżki przyrodniczej)

Ścieżka położona na terenie Leśnictwa Kopianica, biegnie przez grunty nadleśnictwa oraz lasy prywatne, zlokalizowane w sąsiedztwie szosy Zielona Góra-Poznań. Ścieżka powstała w ramach współpracy Nadleśnictwa Wolsztyn z Gminą Siedlec.

Ścieżka znajduje się w obrębie obszaru chronionego krajobrazu. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży oraz dla wszystkich zainteresowanych czynnym wypoczynkiem oraz poszerzaniem wiedzy przyrodniczej.

Przygotowano dwa warianty trasy: krótszy, pieszy oznaczony kolorem pomarańczowym, o długości 2 km oraz dłuższy, rowerowy oznaczony kolorem niebieskim, o długości 9,5 km.

Na trasie ścieżki wyznaczono 14 przystanków tematycznych, opisujących m.in.: fazy rozwojowe lasu, drzewa, krzewy oraz problem wysypisk śmieci.

4.13.6. INNE ATRAKCJE TURYSTYCZNE

5.13.7.1. PAROWOZOWNIA W WOLSZTYNIE

Do najciekawszych atrakcji turystycznych położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn należy jedyna w Europie czynna parowozownia.

Wolsztyńska parowozownia powstała w 1907 r. Początkowo szopa parowozowni mieściła cztery parowozy, od 1909 r., po rozbudowie, znajduje się tu osiem stanowisk. Stanowi jedyne miejsce w Europie, gdzie do dnia dzisiejszego można zobaczyć parowóz wyruszający w trasę z planowym pociągiem osobowym. Najcenniejsza maszyna w kolekcji to "Piękna Helena" - parowóz Pm 36-2, który w 1937 r. został odznaczony złotym medalem na międzynarodowych targach w Paryżu. Pozostałe eksponaty to m.in.: Ok22-31 pierwszy polski parowóz osobowy z roku 1929 oraz parowóz Pt47 - dwa takie parowozy konstrukcji powojennej przeznaczone dla obsługi ruchu pospiesznego. Uzupełnienie kolekcji parowozów stanowi dwanaście dwu - i trzyosiowych historycznych wagonów osobowych z lat 1909-1930 oraz tabor specjalny: pług odśnieżny z 1883 r., parowóz bezogniowy z 1912 r. dźwig warsztatowy o napędzie ręcznym z 1913 r.

Za parowozownią znajduje się stara wieża wodna z 1907 r. mieszcząca 100m³ wody, za parowozownią znajduje się obrotnica posiadająca napęd elektryczny oraz ręczny z 1908 r. Na stacji w Wolsztynie znajdują się jedne z najstarszych w Polsce żurawi wodnych do nabierania wody przez parowozy. W okolicy stacji mieszczą się dwie nastawnie WL oraz WL I. Znajdują się tam ławy nastawcze z 1903 r. oraz aparat blokowy z 1891 r.

Rys. 63 Parowozownia w Wolsztynie (źródło: www.parowozowniawolsztyn.pl)

4.14. OBSZARY KONCENTRACJI ELEMENTÓW PRZYRODNICZYCH

W Nadleśnictwie Wolsztyn, jako fragment lasów o znacznym nagromadzeniu powierzchniowych form ochrony, stanowiący jednocześnie miejsce występowania wielu spośród wymienionych w niniejszym *Programie* chronionych gatunków roślin i zwierząt można wskazać pas wzdłuż zachodniej granicy nadleśnictwa.

Na omawianym obszarze, obejmującym ciąg jezior (tzw. Jezior Zbąszyńskich) z wyspami oraz przyległe tereny leśne, występują: Obszary Natura 2000: PLB 080005 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry oraz PLH080002 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry; OChK Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska; Rezerwat przyrody "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" oraz użytek ekologiczny "Wyspy na Jeziorze Chobienickim". Ponadto, w omawianym rejonie planuje się również utworzenie stref ochrony bielika.

4.15. MAPA WALORÓW PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH

Mapy: przeglądową i sytuacyjno- przeglądową sporządzono zgodnie z §111 Instrukcji Urządzania Lasu z 2011 roku. W myśl w/w przytoczonego paragrafu, mapy te wykonuje się na bazie map sytuacyjno-przeładowych lub przeglądowych obszarów chronionych funkcji lasu, aktualizując dane oraz informacje z dotychczas sporządzonych map walorów przyrodniczo-kulturowych.

Na mapach walorów przyrodniczo-kulturowych przedstawiono następujące informacje:

- lasy zarządzane przez Nadleśnictwo Wolsztyn,
- obszary Natura 2000,
- obszary chronionego krajobrazu,
- pomniki przyrody, powierzchniowe pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne,
- stanowiska roślin chronionych,
- lasy ochronne,
- drzewostany ponad 100 letnie,
- zadrzewienia, zabytkowe parki wiejskie,
- jeziora, bagna,
- łąki turystyczne,
- ciekawsze zabytki kultury materialnej,
- grodziska, stanowiska archeologiczne.

5. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

5.1. PODZIAŁ ZAGROŻEŃ

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki, określane jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

Pochodzenie: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;

Charakter oddziaływania: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;

Długotrwałość oddziaływania: okresowe, ciągłe;

Rolę, jaką odgrywają w procesie degradacji: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Jednoczesne działanie wielu czynników stresowych znacznie osłabia odporność biologiczną ekosystemów, powodując jednoczesny wzrost podatności danego ekosystemy na procesy destrukcyjne. W konsekwencji, długotrwałe złożone oddziaływanie czynników stresowych na ekosystemy przy ich ograniczonej odporności, w krańcowych przypadkach doprowadzić może do zamierania całych drzewostanów.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, skutki oddziaływania czynników stresowych stanowią wypadkową stopnia ich nasilenia oraz odporności poszczególnych ekosystemów. W wyniku jednoczesnego działania wielu czynników, m.in. żeru szkodników owadzych, chorób grzybowych, wahań poziomu zalegania lustra wód gruntowych oraz działania czynników pogodowych takich jak np. huraganowe wiatry, w ubiegłym okresie gospodarczym, pozyskano następujące ilości posuszu:

Tabela 54 Pozyskanie posuszu w ubiegłym okresie gospodarczym [grubizna w m³]

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Masa	3939,95	3732,36	5344,9	19970,16	9143,15	4571,86	6342,02	12817,46	7452,52	2457,22

* do 26.08.2013 r.

5.2. ZAGROŻENIA WYWOŁANE UJEMNYM ODDZIAŁYWANIEM PRZEMYSŁU

5.2.1. STREFA USZKODZEŃ PRZEMYSŁOWYCH

W trakcie prac taksacyjnych do poprzedniego planu u.l. (2004 rok), na podstawie przeprowadzonego rozpoznania wielkości szkód od gazów i pyłów, 383 ha w orębie Wolsztyn zaliczono do I strefy uszkodzeń przemysłowych. Pozostałą część nadleśnictwa zaliczono do 0 strefy uszkodzeń.

W pracach związanych z obecnym planem u.l., ze względu na brak aktualnej metodyki, nie przeprowadzono rozpoznania wielkości szkód od gazów i pyłów, stanowiącego podstawę do ustalenia stref uszkodzeń przemysłowych.

5.2.2. POZIOM USZKODZENIA DRZEWOSTANÓW

Do 2005 r. na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn znajdowało się 7 stałych powierzchni monitoringu biologicznego (SPO I rzędu). Od roku 2005 stałe powierzchnie monitoringu biologicznego rozmieszczone były na siatce Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu. Od 2007 roku IBL nie wykonuje w nich żadnych badań.

Tabela 55 SPO I rzędu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Kod SPO	Rok założenia	Obręb	Oddz. i pododdz.	Gat. Panujący	Kl. Wiek	Rząd SPO
36	1989	Obra	192a	So	IV	1
37	1989	Wolsztyn	190p	So	IV	1
43	1989	Wolsztyn	27k	So	V	1
38	1989	Zbąszyn	285a	So	IV	1
39	1989	Zbąszyn	66a	So	IV	1
42	1989	Zbąszyn	172b	So	IV	1
113G	1996	Zbąszyn	73a	So	II	1

5.2.3. ZAKŁADY UCIAŹLIWE DLA ŚRODOWISKA NA TERENIE NADLEŚNICTWA

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn brak jest zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zakładów wpisanych do rejestru potencjalnych źródeł nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, nie występują również zakłady stanowiące zagrożenie dla środowiska ze względu na technologie i środki chemiczne stosowane w procesie produkcji.

Na terenie nadleśnictwa główne źródło emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego stanowią skupiska zabudowy wielorodzinnej oraz niewielkich i średnich zakładów przemysłowych. Obiekty te stanowią źródła tzw. emisji niskiej, związanej z emisją substancji szkodliwych pochodzących z ogrzewania węglowego budynków. Źródło emisji zanieczyszczeń na terenie nadleśnictwa stanowi także transport, głównie samochodowy.

Znaczną uciążliwością dla ludzi, oraz potencjalnym zagrożeniem dla środowiska, charakteryzują się zlokalizowane w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa fermy drobiu (m.in. placówki spółki Fermy Drobiu Borkowski Sp. z o.o.). Obiekty te stanowią źródło uciążliwych odorów oraz potencjalnie - zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych. Koncentracja odchodów zwierzęcych stanowić może również zagrożenie mikrobiologiczne (wśród bakterii, jakie potencjalnie mogą przedostać się do wód lub przemieszczać wraz z powietrzem wskazuje się m.in.: gronkowce, pałeczki z grupy Coli, streptokoki fekalne, laseczki różycy) (www.gajanet.pl)

5.2.4. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

Zanieczyszczenia powietrza obejmują wszelkie substancje - gazy, ciecze, ciała stałe, które znajdują się w powietrzu atmosferycznym, lecz nie stanowią jego naturalnych składników. Główne źródło emisji zanieczyszczeń stanowi przemysł, przede wszystkim procesy technologiczne w zakładach chemicznych, rafineriach, hutach czy kopalniach. Istotne źródło zanieczyszczeń powietrza stanowi także transport samochodowy. Wyróżnia się trzy typy emitorów zanieczyszczeń: punktowe (np.: elektrociepłownie,

ciepłownie, zakłady produkcyjne, spalarnie odpadów), powierzchniowe (obszary charakteryzujące się występowaniem dużej liczby małych, jednorodnych źródeł emisji), liniowe (głównie arterie i węzły komunikacyjne). Zasięg i natężenie występowania zanieczyszczeń powietrza uwarunkowany jest czynnikami takimi jak: temperatura powietrza, kierunek i prędkość wiatru oraz opady atmosferyczne.

Zgodnie z treścią aktów prawnych: *Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr.25.poz.150)*, *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz.1031)* oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.2012, poz.914)*, właściwy terytorialnie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska opracowuje oceny roczne jakości powietrza w danym województwie (w tym przypadku: wielkopolskim i lubuskim). Ocenę przeprowadza się w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów wyróżnionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin. Parametry oceniane pod kątem ochrony roślin stanowią: tlenki azotu NO_x , dwutlenek siarki SO_2 oraz ozon O_3 . Dopuszczalne poziomy w/w substancji w powietrzu atmosferycznym wynoszą odpowiednio: tlenki azotu NO_x - $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dwutlenek siarki SO_2 - $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Poziom docelowy dla ozonu O_3 (AOT40) w powietrzu w okresie wegetacyjnym (1V-31VII) wynosi $18000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$, poziom celu długoterminowego wynosi $6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$ (WIOŚ, 2012).

Wyniki badania jakości powietrza pod kątem ochrony roślin, wykonanego w 2012 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu (woj. wielkopolskie) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze (woj. lubuskie) nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu NO_x i SO_2 .

Średnie roczne stężenia dwutlenku siarki i tlenków azotu mierzone na stanowiskach zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (Chorzemin, pow. wolsztyński) oraz najbliższej odległości od jego granic (Sątopy, pow. nowotomyski) przedstawiały się następująco:

<u>Chorzemin:</u>	SO_2	$2,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$	dopuszczalna norma $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	NO_x	$15,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$	dopuszczalna norma $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<u>Sątopy:</u>	SO_2	$4,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	dopuszczalna norma $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	NO_x	$20,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$	dopuszczalna norma $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$

W oparciu o wyniki oceny jakości powietrza w 2012 r., na terenie obu województw przekroczony został poziom celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu, określony ze względu na ochronę roślin.

5.2.5. ZANIECZYSZCZENIA GLEB

Jedno z największych zagrożeń dla zachowania dobrego stanu gleb oraz w konsekwencji - dobrego stanu zdrowotnego drzewostanów, stanowią nielegalne wysypiska śmieci. Proceder ten stanowi niebezpieczeństwo zarówno dla gleb, jak i dla wód gruntowych - niewłaściwa ekranizacja podłoża na terenie tzw. "dzikich wysypisk śmieci" powodować może zanieczyszczenie gleby różnego rodzaju związkami chemicznymi, w tym także

toksycznymi, oraz ich przenikanie do warstw wodonośnych. Do najbardziej narażonych na zanieczyszczenia należą pobocza leśnych odcinków dróg lokalnych i krajowych oraz okolice parkingów leśnych.

Istotne zagrożenie dla gleb występujących przede wszystkim w granicy pasa drogowego stanowi również transport komunikacyjny. Pojazdy spalinowe stanowią główne źródło akumulowanego w glebie ołowiu i kadmu. Degradację gleby przyspieszają także środki chemiczne stosowane do likwidacji skutków zimy, m.in.: NaCl, CaCl₂.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowane są także składowiska odpadów:

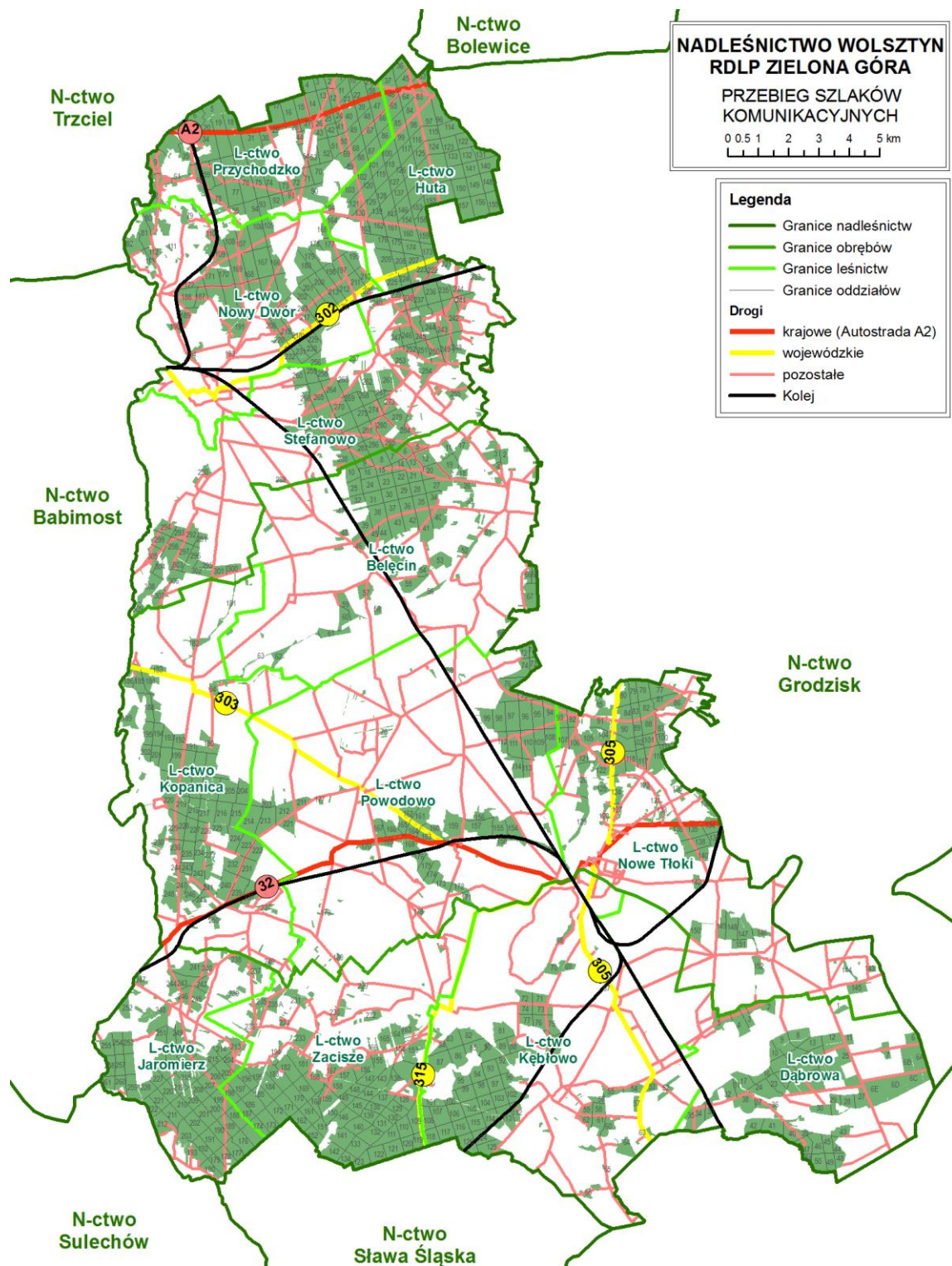
- *Gm. Zbąszyń - Nowy Dwór*: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujące odpady komunalne, o pow. 3 ha. Ilość składowanych odpadów w 2012 r.: 265,8 Mg.
- *Gm. Wolsztyn - Powodowo*: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujące odpady komunalne, o pow. 6,25 ha. Ilość składowanych odpadów w 2012 r.: 11998,23 Mg.

5.2.6. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z PRZEBIEGIEM SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn, w tym również przez kompleksy leśne, przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: Autostrada A2 (fragment odcinka Nowy Tomyśl - Świecko), droga krajowa nr 32, drogi wojewódzkie nr 302, 303, 305, 315. Z ważniejszych szlaków komunikacji kolejowej, przez tereny nadleśnictwa biegnie dwutorowa zelektryfikowana linia międzynarodowa E-20 Berlin-Poznań-Warszawa ze stacjami w Zbąszyniu i Chrośnicy. Poza w/w, na terenie nadleśnictwa występuje sieć połączeń o znaczeniu powiatowym oraz lokalnym.

Obecność sieci dróg krajowych, wojewódzkich oraz pozostałych dróg publicznych w pobliżu lasów nadleśnictwa determinuje szereg zagrożeń. Przydrożne strefy lasów szczególnie narażone są na zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenki i dwutlenki siarki i azotu, dwutlenek ołowiu i węglowodory obecne w spalinach samochodowych), zanieczyszczenia gleb, jak i bezpośrednie szkodnictwo leśne. Wzmożony ruch samochodowy zwiększa również zagrożenie pożarowe na terenach leśnych. Zagrożenie pożarowe wynika głównie z możliwości zaprószenia ognia przez wadliwie pracujące pojazdy mechaniczne, kolizje drogowe jak i brak rozwagi pasażerów, przejawiający się wyrzucaniem niedopałków. Ponadto, obecność dróg o dużym nasileniu ruchu w obrębie kompleksów leśnych stanowi poważne utrudnienie w migracji zwierząt.

Bezpośrednio z obecnością w/w dróg i torów kolejowych związany jest klimat akustyczny. Największe znaczenie na omawianym terenie ma hałas komunikacyjny, którego poziom związany jest m.in. z natężeniem ruchu oraz udziałem transportu ciężkiego. Największe zagrożenie hałasem na terenie nadleśnictwa występuje w obrębie dróg krajowych oraz wojewódzkich.

Rys. 64 Przebieg szlaków komunikacyjnych przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn

5.2.7. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z AUTOSTRADĄ A2

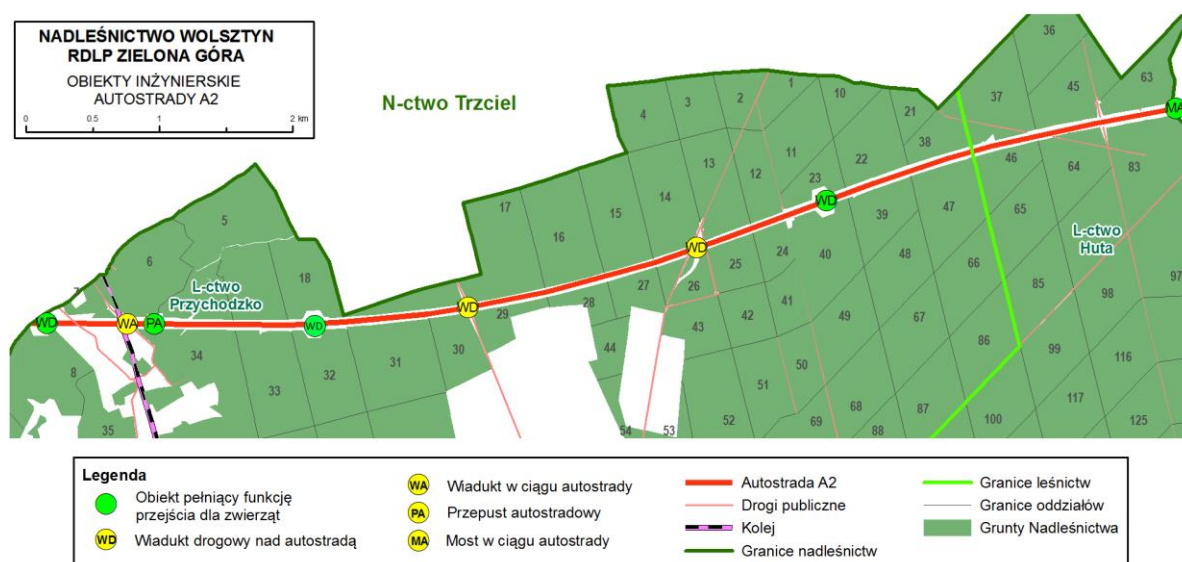
Autostrada A-2 stanowi inwestycję, która najsilniej ingeruje w siedliska i szlaki migracyjne dużych ssaków. Przez północne tereny Nadleśnictwa Wolsztyn przebiega fragment odcinka autostrady A2 Nowy Tomyśl - Świecko.

W związku z tym, że odcinek autostrady Nowy Tomyśl - Świecko niemal w 85% przebiega przez tereny leśne (w granicach nadleśnictwa są to kompleksy na terenie leśnictw: Huta i Przychodzko), wzdłuż 106 kilometrowego odcinka powstało łącznie blisko 200 przejść i przepustów dla dużych i małych zwierząt.

W zasięgu nadleśnictwa, na omawianym odcinku autostrady (G.Ratajczak, M.Nowak), zlokalizowanych jest pięć przejść dla zwierząt: trzy przejścia górne dla zwierząt dużych oraz dwa zespolone dla zwierząt średnich. Zastosowane rozwiązania pozwalają na minimalizację wpływu inwestycji na korytarze migracji zwierząt.

Tabela 56 Wykaz przejść dla zwierząt na autostradzie A2 w zasięgu nadleśnictwa

Symbol	Lokalizacja (km A2)	Lokalizacja (adres leśny)	Typ obiektu
WD63a	93+600	oddz.7/8	Przejście górne dla zwierząt dużych
PA65	94+442	oddz. /34	Przejście zespolone dolne dla zwierząt średnich
WD65a	95+650	18g,f,d/32a,b	Przejście górne dla zwierząt dużych
WD67a	99+600	23a/23b	Przejście górne dla zwierząt dużych
MA 69	102+354	oddz.63/83	Przejście zespolone dolne dla zwierząt dużych

Rys. 65 Mapa pogodowa lokalizacji przejść dla zwierząt na autostradzie A2 na terenie nadleśnictwa

Ponadto, w poprzedniej rewizji planu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn wykonano powierzchnie ekotonowe, wzbogacające obrzeża autostrady, na łącznej powierzchni 68,29 ha. W obecnym planie u.l. powierzchnie te opisano jako "ekoton". Szczegółową lokalizację w/w zamieszczono w tabeli poniżej:

Tabela 57 Zestawienie wykonanych powierzchni ekotonowych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Leśnictwo	Adres leśny
Huta	83a,c,d, 63g,d,h,i, 45i 64a,b,c, 45g, 37f,g,h, 46b
Przychodzko	47a, 12h,i,j, 13f, 14d,f, 15c, 16i,j, 17f,g,h,i,j, 18d,f,g, 19f, 20n, 22d,f, 23a, 24a, 25a, 26a,b,d, 27a, 28a,c, 29a,b,c, 30a, 31a,b, 32a,b,c, 33a,b, 34a,b,d, 38b, 39a,b, 40a, 47c, 6p, 7c,f

5.3. ZAGROŻENIA EKOSYSTEMÓW WODNYCH

5.3.1. WODY GRUNTOWE

Wody gruntowe odgrywają istotną rolę w kształtowaniu stosunków hydrologicznych: magazynują opady atmosferyczne zasilając jednocześnie źródła, rzeki, jeziora, bagna i mokradła.

Na części obszaru Nadleśnictwa Wolsztyn obserwuje się proces stopniowego obniżania się poziomu zalegania wody gruntowej, którego przyczynę stanowi przede wszystkim znaczny deficyt opadów atmosferycznych, wzrost temperatur, szczególnie w okresie letnim oraz prowadzone prace z zakresu melioracji wodnych. Efektem wahań poziomu wód gruntowych może być stopniowe osuszanie zatorfionych obniżen terenowych, oczek wodnych, siedlisk wilgotnych i bagien, często z unikatową roślinnością chronioną na śródleśnych mokradłach. Proces ten powodować może również zjawisko osłabiania odporności drzewostanów, zwiększając ich podatność na ataki szkodników pierwotnych, patogenów grzybowych i chorób łańcuchowych.

Zanieczyszczenia wód, w szczególności wód gruntowych, stanowią jedno z najbardziej istotnych zagrożeń dla drzewostanów. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Wolsztyn zanieczyszczenie wód gruntowych i podziemnych występuje w obrębie starej zabudowy oraz zabudowy nieskanalizowanej, głównie na terenie i obrzeżach większych miast: Wolsztyna i Zbąszynia. W rejonach tych notowane są wyższe stężenia azotanów, siarczanów i chlorków - substancji, na które szczególną wrażliwość wykazuje większość roślin. Dodatkowo, na terenach zwartej zabudowy, w okresie zimowym, w składzie chemicznym wód gruntowych wzrastać może stężenie chlorków, co związane jest ze stosowaniem soli do utrzymania przejezdności dróg w obrębie miast.

5.3.2. CZYSTOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Wolsztyn, główne źródła zanieczyszczeń wód na terenach zabudowanych stanowią ścieki komunalne zawierające m.in. detergenty oraz bakterie *Escherichia coli* oraz ścieki przemysłowe zawierające m.in. sole (azotany, chlorki, fosforany, siarczany), jony metali ciężkich (ołowiu (Pb), miedzi (Cu), rtęci (Hg), kadmu (Cd), arsenu (As)).

Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód są także drogi o dużym natężeniu ruchu - wody występujące w pobliżu szlaków komunikacyjnych zawierają najczęściej zwiększone ilości związków ołowiu, tlenków azotu, węglowodorów. Szkodliwe substancje występujące w powietrzu atmosferycznym przedostają się także do środowiska gruntowo-wodnego wraz z opadami atmosferycznymi.

Potencjalne źródło zanieczyszczeń wód stanowić mogą również istniejące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków: Zakładu Eksploatacji Urządzeń Komunalnych w Siedlcu (odbiornik: rowy oraz w Chobienicach - rzeka Szarka), Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Wolsztynie, Przedsiębiorstwa

Gospodarki Komunalnej (odbiornik: rzeka Dojca, jez. Berzyńskie), Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Zbąszyniu (odbiornik: Obra). W przypadku oczyszczalni istnieje potencjalne ryzyko zanieczyszczenia głównych odbiorników w wyniku zrzutu niewystarczająco oczyszczonych ścieków.

Stan czystości wód powierzchniowych terenu Nadleśnictwa Wolsztyn szczegółowo opisano w rozdz. 4.3.1

5.4.ZAGROŻENIA BIOTYCZNE

Zagrożenia biotyczne to przede wszystkim szkody powodowane przez owady leśne, zwierzynę łowną, gryzonie oraz patogeniczne grzyby, powodujące choroby lub zamieranie drzew.

5.4.1. SZKODY POWODOWANE PRZEZ OWADY

Szkody powodowane przez owady stanowią jedno z największych zagrożeń dla drzewostanów. Do najistotniejszych szkodników owadzych należą: barczatka sosnówka *Dendrolimus pini*, brudnica mniszka *Lymantria monacha*, strzygonia choinówka *Panolis flammea*, boreczniki sosnowe i poproch cetyniak *Bupalus piniarius*, które wykazują tendencje do pojawów masowych.

W 1991 r. na terenie nadleśnictwa wystąpiła gradacja boreczników. W latach 1993-1995 odnotowano gradację barczatki sosnówki, zwalczona w wyniku wykonanych oprysków. Następna gradacja barczatki sosnówki miała miejsce w 1997 r. Kolejna gradacja - barczatki sosnówki i brudnicy mniszki - wystąpiła w latach 2002 - 2004. W latach 2005-2006 miała miejsce gradacja boreczników, zwalczano ją wtedy na powierzchni: 2005 r. - 1084,52 ha, 2006 r. - 46,38 ha. W roku 2008 oraz 2013 wystąpił masowy pojaw barczatki sosnówki, zwalczany na powierzchniach: 2008 r. - 1277,95 ha, 2013 r. - 1265,31 ha.

Zgodnie z *Decyzją nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 27.06.2007 r., w sprawie uznania niektórych drzewostanów za pierwotne ogniska gradacyjne*, na obszarze Nadleśnictwa Wolsztyn, jako pierwotne ogniska gradacyjne, zostały wyznaczone 3 obszary o łącznej powierzchni 3522,01 ha:

1. *Pierwotne Ognisko Gradacyjne (POG) - Zacisze*: obejmuje drzewostany położone w Leśnictwie Zacisze, na łącznej pow. 1353,10 ha. Na terenie POG Zacisze odnotowano następujące gradacje, zwalczane w wyniku oprysku ratowniczego z aparaturą lotniczą:

1994 r. gradacja barczatki sosnówki,

1995 r. gradacja barczatki sosnówki,

2002 r. gradacja brudnicy mniszki i barczatki sosnówki,

2003 r. gradacja barczatki sosnówki i brudnicy mniszki,

2005 r. gradacja boreczników,

2007 r. gradacja boreczników.

2. *Pierwotne Ognisko Gradacyjne (POG) - Belęcín*: obejmuje drzewostany położone na granicy leśnictw Belęcín i Stefanowo, na łącznej pow. 1105,87 ha. Na terenie POG

Bełęcin odnotowano następujące gradacje, zwalczone w wyniku oprysku ratowniczego z aparaturą lotniczą:

1995 r. gradacja barczatki sosnowki,

2001 r. gradacja barczatki sosnowki i brudnicy mniszki,

2007 r. gradacja barczatki sosnowki.

3. *Pierwotne Ognisko Gradacyjne (POG) - Huta*: obejmuje drzewostany położone na granicy leśnictw Przychodzko i Huta o łącznej pow. 1063,04 ha. Na terenie POG Huta odnotowano następujące gradacje, zwalczone w wyniku oprysku ratowniczego z aparaturą lotniczą:

1991r. gradacja boreczników,

1993 r. gradacja brudnicy mniszki,

1994 r. gradacja brudnicy mniszki,

1997 r. gradacja barczatki sosnowki,

1998 r. gradacja brudnicy mniszki i barczatki sosnowki,

2002 r. gradacja brudnicy mniszki i barczatki sosnowki,

2003 r. gradacja barczatki sosnowki i brudnicy mniszki,

2007 r. gradacja boreczników.

W wyniku prac urzędniowych, uszkodzenia drzew od owadów opisano w 380 wydzieleniach o łącznej powierzchni 1918,34 ha. Zainwentaryzowane uszkodzenia nie wskazują na duże zagrożenie od szkodników owadzych w opisanych drzewostanach - najwięcej stwierdzonych przypadków obejmuje przedział uszkodzeń do 10%. Znaczne uszkodzenia drzew, (powyżej 50%) w wyniku działalności kornika drukarza, opisano jedynie na terenie Obrębu Obra w wydzieleniach: 9k, 27j, 16c.

5.4.2. SZKODY POWODOWANE PRZEZ SSAKI

Obszary leśne Nadleśnictwa Wolsztyn stanowią miejsce przebywania populacji zwierząt łownych: jelenia, sarny i dzika. Efektem tego są wyrządzane szkody, głównie spalowanie młodników i zgryzanie upraw jak również redukcja liściastych gatunków głównych i domieszkowych w zakładanych uprawach.

W wyniku prac urzędniowych uszkodzenia zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 4438,94 ha. Największa powierzchnia obejmuje przedział uszkodzeń do 10%. Drzewostany, w których zainwentaryzowano znaczne uszkodzenia (pow. 50%) obejmują łącznie 169,04 ha, co stanowi 0,83% powierzchni nadleśnictwa.

5.4.3. SZKODY POWODOWANE PRZEZ PATOGENICZNE GRZYBY

Największe zagrożenie od patogenicznych grzybów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występuje w drzewostanach na gruntach porolnych, są one, bowiem bardziej podatne na wystąpienie w nich chorób grzybowych, m.in.: huby korzeni, huby sosny.

Drzewostany na gruntach porolnych występują na łącznej powierzchni 5605,84 ha (Obręb Obra 1934,21 ha, Obręb Wolsztyn 2075,35 ha, Obręb Zbąszyń 1596,28 ha).

W wyniku prac urządzeniowych uszkodzenia grzybowe zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 3308,48 ha, z czego 1674,43 ha uszkodzeń stwierdzono w drzewostanach na gruntach porolnych. W uszkodzonych drzewostanach stwierdzono głównie hubę korzeni (patogen: *Heterobasidion annosum*) oraz hubę sosny (patogen: *Phellinus pini*), w mniejszym stopniu opieńkową zgniliznę korzeni (patogeny: kilka gatunków opieńek, m.in. opieńka ciemna *Armillaria ostoyae*), a także choroby złożone, jak np.: zamieranie dębu.

Największa powierzchnia obejmuje przedział uszkodzeń do 10%, znaczący jest także udział powierzchni uszkodzeń do 20%. Drzewostany, w których zainwentaryzowano znaczne uszkodzenia (pow. 50%) obejmują łącznie 13,08 ha, co stanowi zaledwie 0,06% powierzchni nadleśnictwa.

5.5.ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE

Zagrożenia abiotyczne wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Związane są one z występowaniem anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów i wiatrów), okresowym obniżeniem poziomu zalewania wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy, późnymi wiosennymi i wczesnymi jesiennymi przymrozkami.

Spośród zagrożeń abiotycznych, zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- *Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu* - silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym.
- *Przymrozki* - istotnym zagrożeniem dla upraw są późne przymrozki wiosenne (od końca kwietnia do połowy maja) oraz przymrozki wczesne występujące w końcu września i na początku października.
- *Okiść śniegową* - występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są przerzedzone młode drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach.
- *Zmrozowiska* - są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie nadleśnictwa potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w dolinie rzeki Obry, Dojcy i Szarki.

W wyniku prac urzędniowych uszkodzenia od czynników klimatycznych zainwentaryzowano w 84 wydzieleniach o łącznej powierzchni 165,01 ha. Największa powierzchnia obejmuje przedział uszkodzeń do 10%.

- *Zakłócenia gospodarki wodnej* - istotnym zagrożeniem, powodującym osłabienie naturalnej odporności drzewostanów jest niedobór wody, spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata zwierząt.

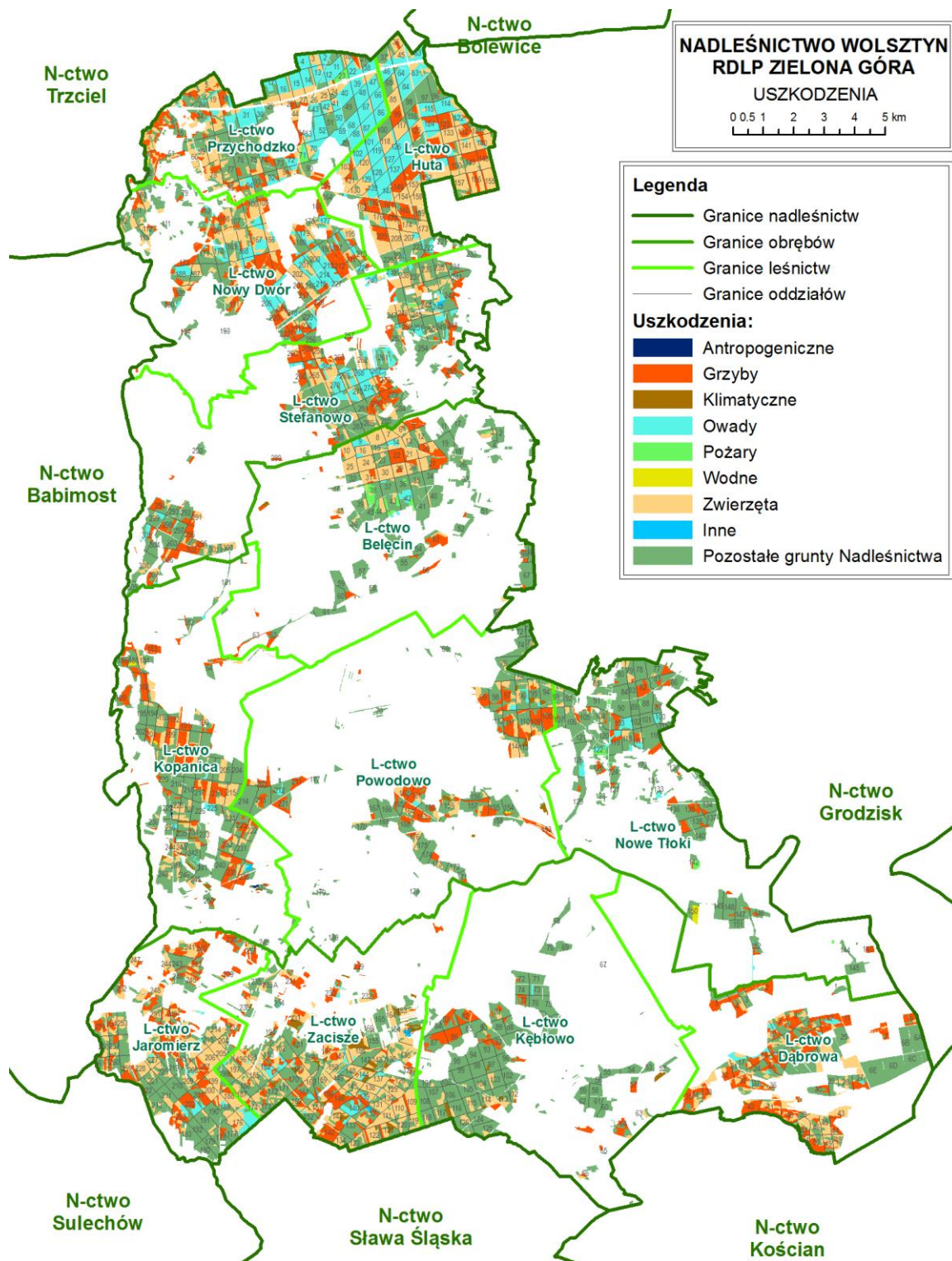
Zakłócenia stosunków wodnych zainwentaryzowano na 24,69 ha, z czego zdecydowaną większość na terenie Obrębu Wolsztyn. Łącznie uszkodzenia wynikające ze zmian poziomu wód stwierdzono w 9 wydzieleniach (Obr. Obra - 90a; Obr. Wolsztyn - 150d, 154n, 185i, 200k, 220g; Obr. Zbąszyń - 62i, 114a, 167c).

5.6. POŻARY

Zgodnie z art.2 pkt.1. Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie *szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów* (Dz.U. nr 137, poz. 923), obszar Nadleśnictwa Wolsztyn w całości zaliczony został do I kategorii zagrożenia pożarowego, wskazującej na duże zagrożenie. Na zakwalifikowanie omawianego terenu do najwyższej kategorii zagrożenia pożarowego wpływa szereg czynników, z których do najważniejszych należą: silna presja wynikająca z atrakcyjności turystycznej i wypoczynkowej lasów, gęsty przebieg szlaków komunikacyjnych przez tereny leśne, obecność na terenie lasów linii energetycznych, o zwiększonym ryzyku poważnej awarii.

Podczas prac urzędniowych, uszkodzenia od pożarów (do 10%), zainwentaryzowano na łącznej powierzchni wydzieleni: 82,97 ha. Uszkodzenia występowały na terenie Obrębu Wolsztyn oraz w pojedynczych wydzieleniach w Obrębie Zbąszyń.

Szczegółowe dane dotyczące zagrożenia pożarowego, pożarów oraz profilaktyki zawiera *Plan ochrony przeciwpożarowej* zamieszczony w opisanu ogólnym planu u.l.

Rys. 66 Uszkodzenia drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

5.7. BEZPOŚREDNIE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE CZŁOWIEKA NA LASY

Bezpośrednia, negatywna działalność człowieka stanowi istotny problem i realne zagrożenie dla ekosystemów leśnych. Zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka w lasach to przede wszystkim:

- wydeptywanie upraw leśnych i runa leśnego, masowy i plądrowniczy sposób zbierania grzybów oraz pozyskiwanie owoców runa leśnego za pomocą niedozwolonych narzędzi i sposobów, prowadzące m.in. do: ograniczenia różnorodności gatunkowej runa, problemów z naturalnym i sztucznym odnowieniem lasu oraz negatywnych zmian w strukturze ściółki leśnej i gleby;
- zbiór grzybów i owoców na terenach chronionych (użytki ekologiczne oraz strefy ochronne wokół miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków), prowadzący m.in. do niszczenia stanowisk gatunków rzadkich i chronionych;
- nagminne nieprzestrzeganie zakazu wjazdu pojazdów na tereny leśne oraz nieprzestrzeganie zasad prawidłowego zachowania się w lesie;
- wandalizm, np. niszczenie infrastruktury turystycznej, edukacyjnej, obiektów służących ochronie lasu;
- przenoszenie z lasu do przydomowych ogrodów i oczek wodnych prawnie chronionych gatunków roślin;
- nieuprawnione korzystanie z otwartego ognia na terenach leśnych;
- kradzieże drewna, głównie drewna stosowego przygotowanego do wywozu, kradzieże choinek, nielegalne pozyskiwanie stroiszu;
- kłusownictwo leśne;
- dokarmianie zwierzyny: wykładanie dużych ilości karmy powoduje, że zwierzyna leśna częściej i chętniej przebywa w obrębie osiedli ludzkich, powodując szkody oraz stwarzając zagrożenie dla ich mieszkańców;
- wyprowadzanie psów bez smyczy - pomimo zakazu puszczania psów luzem w lesie, wielu mieszkańców oraz turystów nie stosuje się do powyższego zakazu, co powodować może niepokojenie i płoszenie zwierzyny.

Spośród w/w, na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn najistotniejsze zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka w lasach obejmują przede wszystkim:

Bezprawne korzystanie z lasu: w latach 2004-2012 liczba zarejestrowanych przypadków wyniosła łącznie 1636. Na przestrzeni lat obserwuje się spadek liczby notowanych wypadków. W 2012 r. odnotowano ich 109, podczas gdy np. w 2008 r. aż 270.

Kłusownictwo: w latach 2004-2012 wykryto łącznie 11 przypadków kłusownictwa.

Kradzieże drewna: w latach 2004-2012 liczba kradzieży drewna odnotowanych w repetytoriach wyniosła 143 wypadki. Od 2011 r. odnotowano spadek liczby kradzieży.

Wśród czynników zwiększających ryzyko szkodnictwa leśnego na terenie nadleśnictwa wymienia się dużą atrakcyjność turystyczną omawianego obszaru, co skutkuje okresowo zwiększoną penetracją lasów.

6. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI UŻYTKOWANIA ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

"Ekologizacja" gospodarki leśnej na przestrzeni lat stała się kluczowym elementem w organizacji gospodarstwa leśnego i regulacji użytkowania zasobów leśnych. Jednym z dokumentów, odnoszących się do zrównoważonej gospodarki leśnej jest program zainicjowany przez MOŚZNiL, uwzględniający również zobowiązania międzynarodowe Polski: *Polska Polityka Zrównoważonej Gospodarki Leśnej*. Program ten służy głównie realizacji koncepcji trwałego rozwoju lasów, w oparciu o następujące założenia:

1. *Zachowanie całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie.*
2. *Odtworzenie zbiorowisk zdegradowanych i zniekształconych metodami hodowli i ochrony lasu przy wykorzystaniu w miarę możliwości sukcesji naturalnej.*
3. *Utrzymanie i wzmocnienie pozaprodukcyjnych funkcji lasów.*
4. *Ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin i zwierząt.*
5. *Utrzymanie i wzmocnienie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów.*
6. *Utrzymanie zdrowotności i witalności ekosystemów leśnych.*

Gospodarowanie w lasach Nadleśnictwa Wolsztyn powinno zatem obejmować działania, które z jednej strony mają na celu zabezpieczenie istniejącej w lasach różnorodności biologicznej oraz zapewnienie ciągłości ich trwania, z drugiej zaś możliwie najlepsze przystosowanie lasów do pełnienia przez nie szeregu funkcji pozaprodukcyjnych.

W celu pełnego wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk oraz w dążeniu do zwiększenia bogactwa gatunkowego i urozmaicenia struktury drzewostanów zastosowano jednostki regulacji użytkowania rębego (gospodarstwa), zgodnie z IUL (2011). Zestawienie powierzchni leśnych obrębów według wyodrębnionych gospodarstw przedstawia się następująco:

Tabela 58 Zestawienie powierzchni wg wyodrębnionych gospodarstw

Gospodarstwo	Obręb			Powierzchnia [ha]
	Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
Specjalne (S)	214,9	45,42	509,59	769,91
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	1671,48	587,99	709,37	2968,84
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), w tym:				
zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	3592,63	3833,96	5407,91	12834,5
przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	460,53	1027,88	583,8	2072,21
Ogółem	5939,54	5495,25	7210,67	18645,46

Zgodnie z ustaleniami KZP, do gospodarstwa specjalnego (S) zaliczono: rezerwy przyrody wraz z otulinami; lasy glebochronne na wydmach śródlądowych; lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, w tym drzewostany na siedliskach suchych, bagiennych i łęgowych (Bs, Bb, BMb, LMb, Lł, Ol i OIJ – w 3 wariantcie uwilgotnienia oraz siedliska leśne wymienione w

Dyrektywie Siedliskowej w stanie zachowania „A”); strefy ochrony ścisłej gatunków objętych ochroną strefową; lasy znajdujące się na gruntach spornych; obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych (np. parki podworskie lub fragmenty cmentarzysk na gruntach zalesionych, powierzchniowe pomniki przyrody).

Łącznie do zatwierdzenia w użytkowaniu rębnym: **508 654 m³ netto**. Etat użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym wyniesie **426 930 m³ netto** na 10-lecie. Etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym ustala się na poziomie 13463,19 ha.

Najważniejsze planowane zadania z zakresu hodowli lasu przedstawiają się następująco:

odnowienia na powierzchniach otwartych	1352,42 ha
odnowienia przy rębniach częściowych	479,34 ha
dolesienia luk i przerzedzeń	5,40 ha
posadzenia produkcyjne	101,52 ha
wprowadzanie podszytów	5,71 ha
poprawki i uzupełnienia	10,20 ha
pielęgnowanie gleby	171,82 ha
pielęgnowanie upraw (CW)	779,81 ha
pielęgnowanie młodników (CP)	2058,46 ha
melioracje agrotechniczne	1938,17 ha

W związku ze stwierdzeniem w części wydzieleń niezgodności obecnych składów gatunkowych drzewostanów ze składami przewidzianymi na danych siedliskach, do realizacji zaplanowano również przebudowę drzewostanów. Prowadzenie działań z zakresu przebudowy w efekcie przyczyniać się będzie do unaturalnienia składu drzewostanów oraz dostosowania go do warunków siedliskowych. Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, drzewostany zakwalifikowane do przebudowy obejmują łącznie powierzchnię 737,44 ha. W oparciu o §40 IUL, zastosowano podział na trzy grupy drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy:

- A - drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w najbliższym dziesięcioleciu. Zakwalifikowano tu drzewostany na łącznej powierzchni 225,11 ha;
- B - drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w pierwszym 10-leciu bez użytkowania rębego, z zastosowaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym 10-leciu oraz trzebieży przekształceniowych. Do grupy tej zakwalifikowano drzewostany na łącznej powierzchni 141,68 ha;
- C - drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych. Do grupy tej zakwalifikowano drzewostany na łącznej powierzchni 370,65 ha.

Tabela 59 Podział drzewostanów do przebudowy

Przebudowa drzewostanów		Obręb			Ogółem Nadleśnictwo
		Obra	Wolsztyn	Zbąszyń	
A	intensywna	131,09	77,42	16,6	225,11
B	stopniowa	97,93	21,78	21,97	141,68
C	częściowa	135,35	102,04	133,26	370,65
RAZEM		364,37	201,24	171,83	737,44

Szczegółową charakterystykę gospodarki leśnej w obecnym okresie gospodarczym zamieszczono w opisanu ogólnym planu u.l.– elaboracie (tom I).

W celu minimalizacji potencjalnych szkód w środowisku przyrodniczym, wynikających z wykonywanych prac leśnych, należy stosować technologie i rozwiązania przyjazne dla wszystkich elementów ekosystemów leśnych. Należy uwzględnić również potencjalne oddziaływanie realizacji prowadzonych prac leśnych na sąsiadujące ekosystemy, w tym również ekosystemy nieleśne, w szczególności wodno-błotne. Cele te można osiągnąć m.in. poprzez:

- dostosowanie okresu pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lasu od szkodników owadzych i patogenów grzybowych, wiatru, śniegu oraz możliwości wykorzystania przez zwierzynę kopytną cienkiej kory na drzewach leżących;
- dostosowanie okresu pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków, tj. prowadzenie cięć w terminach od początku października do końca lutego;
- stosowanie środków technicznych chroniących pozostające na powierzchni drzewa przed uszkodzeniami powstającymi w trakcie zrywki;
- ograniczanie zniszczeń runa i ściółki leśnej m.in. poprzez wykonywanie zrywki zimą przy pokrywie śnieżnej lub przy użyciu odpowiednich urządzeń zabezpieczających;
- zwracanie szczególnej uwagi na kontrolowane obalanie drzew w pobliżu stanowisk występowania gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas realizacji użytkowania przedrębego;
- pozostawianie w lesie jak największej biomasy, o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu;
- porządkowanie powierzchni pozrębowych przy użyciu rozdrabniaczy mechanicznych oraz pozostawianiu zrębków w miejscu wykonywania zabiegu;
- stosowanie do sadzenia materiału sadzeniowego jak najlepszej jakości,
- wykorzystywanie mikrosiedlisk do zwiększania areалу gatunków liściastych,
- stosowanie przy pracach leśnych maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami,
- stosowanie olei biodegradowalnych, jako smarów silnikowych.

7. PLAN DZIAŁAŃ

- ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM

Mając na uwadze ogólne cele i zadania ochrony przyrody oraz koncepcję ekorozwoju, strategia działania na rzecz ochrony ekosystemów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn powinna opierać się na:

1. Dbalości o pozaprodukcyjne funkcje lasów.
2. Prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej zgodnej z zasadami zawartymi w planie u.l., która realizuje potrzeby społeczeństwa poprzez:
 - zapewnienie trwałości lasów,
 - zachowanie naturalnego bogactwa lokalnej przyrody,
 - łączenie problemów leśnictwa z kształtowaniem środowiska przyrodniczego,
 - kształtowanie prawidłowej świadomości społecznej o charakterze pracy leśnika,
 - upowszechnianie wiedzy na temat roli lasów i gospodarki leśnej na terenie miasta,
 - ograniczanie negatywnego wpływu na lasy źródeł zagrożenia znajdujących się poza obszarami leśnymi,
 - kształtowanie i ochronę środowiska przyrodniczego.

Ponadto, nawiązując do w/w strategii działania, Nadleśnictwo Wolsztyn zobowiązane jest realizować wytyczne dyrektora RDLP w Zielonej Górze w sprawie monitoringu wpływu planu u.l. na środowisko, wprowadzone Zarządzeniem nr 22 z dnia 10 grudnia 2012 r.

Konieczność prowadzenia monitoringu wpływu planu u.l. przez służby Lasów Państwowych wynika z ustawowego obowiązku poddawania wszystkich planów u.l. strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. W myśl *Ustawy OOS*, celem strategicznej oceny jest określenie, czy poddane procedurze dokumenty zawierają przedsięwzięcia mogące znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja ich zapisów naruszać będzie zakazy, o których mowa w art. 52 *Ustawy o ochronie przyrody*. Jednym z elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest właśnie monitoring skutków realizacji planu u.l.

W oparciu o "Ramowe wytyczne w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urzędzenia lasu na środowisko, prowadzonego przez służby LP w RDLP w Zielonej Górze", monitoringowi w Nadleśnictwie Wolsztyn, na terenach szczególnie cennych i ustawowo chronionych, podlegać powinny działania:

- opisane w planie urzędzenia lasu w formie wskazań gospodarczych;
- opisane w planie urzędzenia lasu w formie ogólnej i kierunkowej (np. prace inżynierskie, remontowe, realizacja zadań z ochrony lasu i ochrony ppoż., itp.);
- nieopisane w pul, wynikające z działań związanych z realizacją zadań ochronnych, hodowlanych, usuwania skutków klęsk żywiołowych, usuwania zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, itd.;
- wynikające z decyzji administracyjnych;
- inne (np. umowne udostępnianie nieruchomości, lokalizacja inwestycji obcych).

7.1. GENERALNE ZASADY OCHRONY PRZYRODY

7.1.1. ZASADY OCHRONY STANOWISK CENNYCH ROŚLIN NACZYNIOWYCH I ZARODNIKOWYCH

Podstawę prawną ochrony roślin stanowi *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 81)*.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących roślin: objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej; objętych ochroną częściową; objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania; wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.

Zawiera również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków roślin. Zgodnie z art. 6. w/w Rozporządzenia, w stosunku do w/w roślin zabrania się:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

Zgodnie z art.8 w/w Rozporządzenia, sposoby ochrony gatunków polegają na:

- 1) zabezpieczeniu ostoi i stanowisk roślin przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 2) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska roślin, w szczególności:
 - a) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków świetlnych,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - d) koszeniu siedliska, w sposób właściwy dla gatunku,
 - e) wypasie zwierząt gospodarskich na obszarze siedliska, w sposób właściwy dla gatunku chronionego,
 - f) regulowaniu liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 3) wspomaganiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- 5) zabezpieczeniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę *ex situ*;
- 6) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzenie osobników z hodowli *ex situ*;
- 7) przywracaniu roślin z hodowli *ex situ* do środowiska przyrodniczego;
- 8) przenoszeniu roślin zagrożonych na nowe stanowiska;

- 9) edukacji w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
- 10) prowadzeniu upraw roślin należących do gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;
- 11) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, oprócz roślin prawnie chronionych, występują również gatunki rzadkie i zagrożone, których zachowanie i ocalenie od wyginięcia jest równie ważne. Metody zachowania stanowisk szczególnie cennych gatunków (chronionych, rzadkich czy zagrożonych) powinny być planowane indywidualnie.

W myśl publikacji: *Poradnik lokalnej ochrony Przyrody* (Pawlaczyk P., Jermaczyk A. 2008), w ochronie poszczególnych stanowisk roślin na terenie nadleśnictwa, planując gospodarkę leśną powinno uwzględniać się poniższe zasady:

1. Nie zmieniać charakteru miejsca występowania stanowisk cennych roślin.

Zgodnie z powyższym, tam, gdzie stwierdzono występowanie cennego gatunku, należy: zachować obecną formę użytkowania terenu (nie zalesiać łąk i muraw kserotermicznych) oraz tradycyjny sposób użytkowania terenu, np. koszenie łąk.

2. Pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami cennych roślin.

W przypadku lokalizacji stanowiska cennego gatunku w zwartym drzewostanie, podczas prowadzenia cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych zaleca się pozostawienie kęp drzewostanu o promieniu równym wysokości drzewostanu. Ponadto, w celu zapewnienia jak najlepszej ochrony gatunków szczególnie cennych, planowane działania z zakresu gospodarki leśnej zaleca się przeprowadzać poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą.

3. Zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych.

W przypadku stanowisk cennych roślin związanych z ekosystemami takimi jak: bagno, torfowisko i drugie warianty siedlisk wilgotnych, łąg, źródlika, drobne okresowo wysychające zagłębienie, bezpośrednie sąsiedztwo strumienia lub rzeki zaleca się prowadzenie jedynie takich działań z zakresu gospodarki leśnej, które nie naruszają obecnych stosunków wodnych ekosystemów. Aby zachować warunki wodne, przy planowaniu cięć, dla w/w ekosystemów zaleca się pozostawianie stref buforowych nieużytkowanych rębnią zupełną o szer. 30m.

4. Rozwiązania kompromisowe dla roślin o charakterze reliktu dawnej formy użytkowania terenu.

W przypadku wystąpienia stanowisk cennych, stanowiących relikty dawniejszych form użytkowania terenu, np. gatunków związanych z łąkami występujących na uprawie leśnej, zaleca się pozostawienie fragmentu terenu ze stanowiskiem rośliny jako luki w aktualnie występującej formie użytkowania (uprawa, drzewostan) i użytkowanie go zgodnie z dawniejszą formą (koszenie).

5. Zabezpieczanie stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.

Aby zminimalizować ryzyko przypadkowego zniszczenia stanowiska podczas wykonywania czynności związanych z gospodarką leśną, zaleca się, aby lokalizacja stanowiska oraz wygląd cennej rośliny były znane zarówno pracownikom terenowym, jak i wykonawcom prac leśnych. Wskazane jest również, aby leśniczowie nadzorowali prace z zakresu użytkowania, hodowli, ochrony lasu wymagające ochrony cennych gatunków.

6. Planowanie i wykonanie zabiegów ochronnych

Zaleca się, aby planowane zabiegi ochronne na rzecz konkretnego stanowiska cennej rośliny (prześwietlenia drzewostanu, usunięcia krzewów itp.) były konsultowane ze specjalistami zanim rozpoczną się właściwe prace.

7.1.2. ZASADY OCHRONY FAUNY KRĘGOWCÓW I BEZKRĘGOWCÓW ZWIĄZANEJ Z EKOSYSTEMAMI LEŚNYMI I ICH BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWE

Ochrona fauny związanej z ekosystemami leśnymi na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Wolsztyn powinna opierać się o zasady i przepisy zamieszczone zarówno w dyrektywach UE jak i krajowych regulacjach prawnych.

W Polsce ochrona gatunkowa oraz ochrona obszarowa zwierząt jest stosowana na mocy *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 Nr 92 poz. 880 z późn. zm.)* oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419)*, określającego listę gatunków objętych ochroną, sposoby realizacji ochrony oraz ograniczenia, zakazy i nakazy. Ponadto, ochrona gatunkowa kręgowców realizowana jest również w oparciu o *Ustawę Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066, ze zm)*, zapewniającą dodatkowo ochronę zwierzyny łownej poprzez tworzenie warunków bytowania zwierzyny, w szczególności poprzez: zwalczanie kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego, zakaz płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny, zakaz wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia legowisk, nor i gniazd ptasich.

Uzupełnienie ochrony gatunkowej zwierząt stanowi ochrona obszarowa, w myśl której ochronie podlegają wybrane gatunki zwierząt wraz z ich siedliskami występowania. W ramach ochrony obszarowej wyznacza się strefy ochrony całorocznej i okresowej. W Polsce zarówno ochronę gatunkową jak i obszarową regulują te same, w/w akty prawne: Ustawa o ochronie przyrody oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występują gatunki chronione, rzadkie i zagrożone, ponadto, planuje się również wyznaczenie stref ochrony całorocznej i okresowej dla bielika. Oprócz zastosowania się do ogólnych zasad ochrony gatunkowej, wynikających z obowiązującego prawa (szczegółowo opisanych w rozdz. 3.1.7), w celu ochrony

wyróżnionych na terenie lasów nadleśnictwa populacji zwierząt i ich siedlisk, należy bezwzględnie przestrzegać zasad prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Wskazania ochronne, jakie należy uwzględnić w prowadzeniu na omawianym obszarze gospodarki leśnej, stanowią:

1. Przestrzeganie terminów wykonywania cięć

Planując wykonanie cięć odnowieniowych, pielęgnacyjnych lub sanitarnych, wskazane jest, aby brać pod uwagę obecność ptaków lęgowych w danym wydzieleniu. Jeśli istnieje taka możliwość, zaleca się prowadzenie cięć poza okresem lęgowym zaobserwowanych gatunków.

2. Potencjalne występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej

W przypadku stwierdzenia przez pracowników terenowych dużych gniazd na drzewach, zaleca się zgłosić zaistniały fakt do RDOŚ. Do czasu otrzymania ekspertyzy zaleca się wstrzymać z zaplanowanymi w danym wydzieleniu cięciami.

3. Ochrona drzew dziuplastych

Zaleca się pozostawianie na pniu drzew dziuplastych. W drzewostanach młodszych, w których brak jest drzew dziuplastych wskazane jest wywieszanie i bieżąca konserwacja budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy.

4. Pozostawianie martwego drewna

Zaleca się pozostawianie w drzewostanie martwego drewna, w tym m.in.: posuszu gatunków liściastych, kłód, gałęzi. Szczególnie wartościowe są drzewa martwe grube i eksponowane na nasłonecznienie, stanowią, bowiem potencjalne biotopy cennych gatunków chrząszczy. Ponadto, pozostawione kłody czy grubsze gałęzie tworzyć będą potencjalne miejsca zimowania płazów. Usuwanie pozostałości martwych drzew z ekosystemu leśnego wskazane jest jedynie w przypadku, gdy jest to zabieg niezbędny dla ochrony lasu.

5. Uwzględnianie gatunków biocenotycznych

W celu urozmaicenia bazy pokarmowej, np. trzmieli, zaleca się uwzględnianie gatunków biocenotycznych w planowanych składach gatunkowych. Nie należy również wycinać i usuwać, o ile występują, starych drzew owocowych, szczególnie odmian jabłek, grusz, śliw i czereśni.

6. Metody ochrony lasu

Zaleca się preferowanie naturalnych metod ochrony lasu. W przypadku istotnego zagrożenia trwałości lasu, wskazane jest, aby konieczność chemicznego zwalczania szkodników leśnych poprzedzona była oceną zagrożenia, wykonaną w oparciu o Instrukcję Ochrony Lasu, po uzyskaniu zgody WIORIN, w myśl paragrafu 39 Ustawy z dnia 08.03.2013 roku o środkach ochrony roślin (Dziennik Ustaw z dnia 12.04.2013 roku, pozycja 455).

7.1.3. ZASADY OCHRONY SIEDLISK HYDROGENICZNYCH I KSEROTERMICZNYCH

Siedliska hydrogeniczne

Siedliska hydrogeniczne to m.in. mokradła i torfowiska. Przyjmuje się, że na terenie całej Polski mokradła zajmują ok. 4,35 mln ha (13,9% pow. kraju), natomiast torfowiska występują na powierzchni 12547 km² (4% pow. kraju). (*Dembek i in. 2004*).

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn siedliska hydrogeniczne zajmują łącznie 646,89 ha, z czego: BMb - 6,93 ha, LMb - 0,76 ha, Lł - 12,52 ha, Ol - 148,22 ha, OIJ - 478,46 ha.

Podstawę w ochronie siedlisk hydrogenicznych powinny stanowić działania mające na celu zarówno ochronę zasobów wodnych jak i ochronę czystości wód, obejmujące:

1. Wyłączenie z użytkowania

Zaleca się, aby w sąsiedztwie naturalnych cieków, brzegów olsów i łęgów, śródleśnych bagienek, źródeł, krawędzi zboczy dolin i wyraźnych rynien terenowych pozostawić strefę o szerokości ok. 30 metrów, nieużytkowaną rębniami zupełnymi. Wykonanie zabiegu gospodarczego w wydzieleniu, w którym występuje wypływ wód podziemnych poprzedzić analizą wpływu planowanych prac na lokalne stosunki hydrologiczne.

2. Zachowanie wszystkich istniejących antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę

W celu ochrony zasobów wodnych zaleca się, aby pozostawić istniejącą na siedliskach infrastrukturę i urządzenia zatrzymujące wodę takie jak: podpiętrzenia, młynówki czy stawy. W projektach nowych obiektów tego typu należy pamiętać o konieczności zachowania w niezmienionym stanie istniejących już naturalnych struktur takich jak np. bagna czy torfowiska.

3. Ochrona czystości wód

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód podejmowane są w odniesieniu do całej zlewni. Ochrona czystości wód na terenie nadleśnictwa, wymaga zatem zintegrowanego działania Nadleśnictwa Wolsztyn z jednostkami administracji państwowej i samorządowej, związanymi z ochroną środowiska.

4. Renaturyzacja terenów podmokłych

W celu ochrony przesuszonych i zdegradowanych siedlisk hydrogenicznych, zaleca się przywrócenie na ich terenie dawnych stosunków wodnych (bez powodowania powierzchniowego zalewu terenu). Poprzez przywrócenie terenów bagiennych zwiększy się areal terenów potencjalnego występowania wielu zagrożonych i rzadkich gatunków roślin oraz zwierząt. Ponadto, nastąpi poprawa retencyjności zlewni oraz ogólnych walorów krajobrazowych i ekologicznych terenu.

Siedliska kserotermiczne

Obejmują zbiorowiska roślinne wykształcające się na siedliskach o bardzo silnym nasłonecznieniu, silnie nagrzewających się, z niewielką dostępnością wody. Do najcenniejszych siedlisk kserotermicznych należą murawy kserotermiczne. Są to zbiorowiska roślinne półnaturalne - nie utrzymują się samoistnie, tylko przy współdziałaniu

człowieka. Większość muraw utrzymuje otwarty charakter dzięki ekstensywnej gospodarce, głównie wypasowi, rzadziej koszeniu czy wypalaniu.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn nie wyróżniono powierzchni z typowymi siedliskami kserotermicznymi, takimi jak: murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea*, niemniej jednak, gdyby w przyszłości na terenach nadleśnictwa rozpoznano płaty siedlisk kserotermicznych, jedne z najważniejszych cech, jakie należy uwzględnić w planowaniu ochrony stanowi ich duża wrażliwość na ograniczony dostęp światła oraz wzrost wilgotności gleby. Działania ochronne powinny: utrzymywać odpowiednie dla tych zespołów warunki siedliskowe, zahamować proces sukcesji wtórnej, poprzez usuwanie nalotu drzew (brzoza i sosna), co zapewni dostęp światła do zbiorowisk i zmniejszy wilgotność podłoża oraz ograniczy odkładanie się nierozłożonej materii organicznej powodującej wzrost trofii.

7.1.4. ZASADY OCHRONY STARYCH DRZEW

Ochronę starych drzew można realizować na dwa sposoby: w ramach ochrony starodrzewów oraz typowania cennych drzew na pomniki przyrody.

W odniesieniu do skupisk starych drzew, już na etapie projektowania gospodarki leśnej należy uwzględnić pozostawianie kęp starodrzewów na powierzchniach zaplanowanych do cięć odnowieniowych. W starodrzewach wyłączonych z użytkowania, działania z zakresu gospodarki leśnej powinny ograniczać się jedynie do cięć sanitarnych, o ile w drzewostanie stwierdzono istotne zagrożenia dla zachowania ich trwałości.

W przypadku zgłoszenia drzew do objęcia ochroną pomnikową, typując drzewa na pomniki przyrody powinno się uwzględniać nie tylko nieprzeciętne rozmiary drzewa, lecz także cechy takie jak: oryginalny kształt korony, unikatowe formy morfologiczne – wielopienność, kołnierzykowatość kory lub obecność bogatej flory epifitycznej bądź unikatowych jej taksonów. Jednocześnie, zaleca się prowadzenie i aktualizowanie rejestru istniejących pomników przyrody.

Należy również pamiętać, że zgodnie z art. 40 pkt.2 *Ustawy o ochronie przyrody*: "*Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu*". W związku z powyższym, zaleca się, aby z chwilą stwierdzenia symptomów chorobowych lub istotnych uszkodzeń pomnika przyrody powiadomić właściwą terytorialnie Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, celem podjęcia niezbędnych działań ochronnych.

7.1.5. ZASADY OCHRONY PAMIĄTEK KULTURY LEŚNEJ I KULTURY POWSZECHNEJ W LASACH

Początki Nadleśnictwa Wolsztyn sięgają roku 1945 r. Przed II wojną światową, lasy na omawianym terenie w większości stanowiły własność prywatną, majątkową i chłopską. Część gruntów pozostawała także w zarządzie istniejących w okresie międzywojennym Państwowych Nadleśnictw (m.in. Mochy, Bolewice).

Leśnicy Nadleśnictwa Wolsztyn są kontynuatorami i spadkobiercami tradycji leśników, którzy od pokoleń, od czasu lasów majątków ziemskich po obecne lasy Skarbu Państwa, hodują las i dbają o jego jak najlepszą kondycję. Ślad po nich, a także po innych użytkownikach ostępów leśnych i starych osad wchłoniętych przez las pozostał w różnej formie na terenach obecnych lasów omawianego nadleśnictwa.

Aby możliwie jak najlepiej oddać i opisać dla przyszłych pokoleń wieloletnią tradycję gospodarki leśnej na terenach obecnego Nadleśnictwa Wolsztyn wskazane jest, aby obecna administracja nadleśnictwa, w miarę możliwości, przechowywała i konserwowała świadectwa i dokumenty dawnej gospodarki leśnej takie jak: stare mapy i opisy taksacyjne lasu, stare fotografie i inne dokumenty związane z gospodarką leśną. Zaleca się także popularyzowanie oraz o ile jest to możliwe - eksponowanie takich dokumentów oraz wszelkich faktów związanych z historią gospodarki leśnej.

Ponadto, zaleca się utrzymywanie w miarę możliwości drzewostanów i innych elementów w przestrzeni leśnej, które stanowią historyczne świadectwo dawnych technik stosowanych w gospodarce leśnej, np.: powierzchni eksperymentalne z egzotycznymi gatunkami drzew, drzewostany ukształtowane w wyniku nietypowych schematów postępowania hodowlanego, pojedyncze drzewa egzotycznych gatunków sadzone przez dawnych leśników, dawne pasy przeciwpożarowe, relikty dawnych metod ochrony lasu.

Wartościowym działaniem, mającym na celu popularyzację wiedzy o historii lasów Nadleśnictwa Wolsztyn, będzie również odtworzenie i promowanie w wydawnictwach np. Urzędu Miasta Wolsztyna i Zbąszynia historycznego nazewnictwa terenu – ostępów, uroczysk, wzniesień, bagien i dróg leśnych.

Ochroną zaleca się również objąć wyróżnione na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn pozostałości kultury powszechnej takie jak: lokalizacje dawnych osad ludzkich, pojedyncze mogiły, krzyże i kapliczki a także pozostałości dawnych fortyfikacji. Wskazane jest ich zachowanie, konserwowanie, jak również popularyzowanie wiedzy o ich istnieniu i w miarę możliwości - historii lokalizacji na terenach lasów nadleśnictwa.

7.1.6. ZASADY OBIEGU INFORMACJI I PROCEDUR DECYZYJNYCH

Jednostki administracji leśnej są zobowiązane do pozyskiwania, gromadzenia, archiwizowania i wieczystego przechowywania informacji i dokumentów określających stan przyrody na swoim terenie.

Rzetelnie skompletowana wiedza o środowisku przyrodniczym stanowi podstawę do prawidłowego planowania i realizacji i w miarę potrzeby modyfikacji gospodarki leśnej.

Wskazane jest zatem gromadzenie i aktualizowanie stanu przyrody przez pracowników terenowych nadleśnictwa, oraz rejestrowanie i monitorowanie przyrodniczych konsekwencji zabiegów realizowanych w ramach gospodarki leśnej.

Podstawowe źródło informacji o środowisku na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn stanowi sporządzany na 10 lat plan u.l., obejmujący m.in.: syntetyczne opisanie ogólne (elaborat), informacje o elementach taksacyjnych każdego drzewostanu i powierzchniach nieleśnych (opis taksacyjny), część planowa, w której zawarte są zadania z zakresu użytkowania, hodowli i ochrony lasu oraz opracowanie omawiające stan środowiska przyrodniczego - Program Ochrony Przyrody. Informacje zawarte w w/w dokumencie mogą być udostępniane podmiotom zainteresowanym, zaleca się jednak zastrzeżenie poufności informacji gospodarczych oraz szczegółowej lokalizacji stanowisk gatunków chronionych.

Informacje dotyczące obecności szczegółowych elementów środowiska przyrodniczego lasów rejestrowane są również na bieżąco przez leśniczych w Książkach ochrony przyrody i walorów kulturowych. Książki te stanowią kompendium wiedzy o występujących na terenie leśnictwa gatunkach roślin i zwierząt, stosowanych formach ochrony przyrody oraz zinwentaryzowanych elementach dziedzictwa kulturowego. Wiadomości te ulegają również corocznej aktualizacji i są następnie agregowane na poziomie nadleśnictwa. W ramach realizacji wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu u.l. na środowisko, prowadzenie tego rodzaju dokumentacji leśnictwa będzie kontynuowane w kolejnej rewizji planu. Zaktualizowane Książki ochrony przyrody i walorów kulturowych zostaną opracowane przez wykonawcę planu u.l.

W obecnych czasach, coraz większą rolę w pozyskiwaniu i udostępnianiu informacji odgrywają również serwisy internetowe. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze, w 2010 r. uruchomiła "Regionalny System Udostępniania Informacji o Lasach oraz Stanie ich Ochrony dla RDLP w Zielonej Górze". Serwis ten umożliwia wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z terenami w zasięgu RDLP zarówno od strony administracyjnej (m.in. granice RDLP i Nadleśnictw, lokalizacja ich siedzib itp.) jak i ochrony przyrody (do publicznego wglądu udostępniono m.in.: lokalizacje lasów o szczególnych wartościach, szczegółowe informacje o zasięgu obszarów Natura 2000 wraz z wyróżnieniem lokalizacji siedlisk przyrodniczych).

7.1.7. ZASADY UDOSTĘPNIANIA LASU

Podstawę prawną zasad udostępniania lasu stanowi Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2011 Nr 12, poz. 59 z póź. zm.). Zgodnie rozdziałem 5 w/w Ustawy:

Art. 26.

1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności.

2. Stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

- 1) uprawy leśne do 4 m wysokości;*
- 2) powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne;*

- 3) ostoje zwierząt;
 - 4) źródłiska rzek i potoków;
 - 5) obszary zagrożone erozją.
3. Nadleśniczy wprowadza okresowy zakaz wstępu do lasu stanowiącego własność Skarbu Państwa, w razie gdy:
- 1) wystąpiło zniszczenie albo znaczne uszkodzenie drzewostanów lub degradacja runa leśnego;
 - 2) występuje duże zagrożenie pożarowe;
 - 3) wykonywane są zabiegi gospodarcze związane z hodowlą, ochroną lasu lub pozyskaniem drewna.
4. Lasy objęte stałym lub okresowym zakazem wstępu, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 pkt 1, oznacza się tablicami z napisem „zakaz wstępu” oraz wskazaniem przyczyny i terminu obowiązywania zakazu. Obowiązek ustawiania i utrzymywania znaków ciąży na nadleśniczym w stosunku do lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach pozostałych lasów.
5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku zakazu wstępu do lasu oraz zasady jego umieszczania.

Art. 27.

1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane, z uwzględnieniem zakazów zawartych w art. 26 i art. 30, do zbioru płodów runa leśnego:
- 1) na potrzeby własne;
 - 2) dla celów przemysłowych, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Zbiór płodów runa leśnego dla celów przemysłowych wymaga zawarcia umowy z nadleśnictwem.
3. Nadleśniczy odmawia zawarcia umowy, w przypadku gdy zbiór runa leśnego zagraża środowisku leśnemu.
4. Lokalizowanie pasiek w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa jest nieodpłatne.
5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasady lokalizowania pasiek na obszarach leśnych.

Art. 29.

1. Ruch pojazdem silnikowym, zaprzęgowym i motorowerem w lesie dozwolony jest jedynie drogami publicznymi, natomiast drogami leśnymi jest dozwolony tylko wtedy, gdy są one oznakowane drogowskazami dopuszczającymi ruch po tych drogach. Nie dotyczy to inwalidów poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb.
- 1a. Jazda konna w lesie dopuszczalna jest tylko drogami leśnymi wyznaczonymi przez nadleśniczego.
2. Postój pojazdów, o których mowa w ust. 1, na drogach leśnych jest dozwolony wyłącznie w miejscach oznakowanych.
3. Przepisy ust. 1 oraz art. 26 ust. 2 i 3, a także art. 28, nie dotyczą wykonujących czynności służbowe lub gospodarcze:
- 1) pracowników nadleśnictw;

- 2) osób nadzorujących gospodarkę leśną oraz kontrolujących jednostki organizacyjne Lasów Państwowych;
- 3) osób zwalczających pożary oraz ratujących życie lub zdrowie ludzkie;
- 4) funkcjonariuszy Straży Granicznej chroniących granicę państwową oraz funkcjonariuszy innych organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny;
- 5) osób wykonujących czynności z zakresu gospodarki łowieckiej oraz właścicieli pasiek zlokalizowanych na obszarach leśnych;
- 6) właścicieli lasów we własnych lasach;
- 7) osób użytkujących grunty rolne położone wśród lasów;
- 8) pracowników leśnych jednostek naukowych, instytutów badawczych i doświadczalnych, w związku z wykonywaniem badań naukowych i doświadczeń z zakresu leśnictwa i ochrony przyrody;
- 9) wojewódzkich konserwatorów przyrody oraz pracowników Służb Parków Krajobrazowych;
- 10) osób sporządzających plany urządzenia lasu, uproszczone plany urządzenia lasu lub inwentaryzację stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3.

4. Imprezy sportowe oraz inne imprezy o charakterze masowym organizowane w lesie wymagają zgody właściciela lasu.

Art. 30.

1. W lasach zabrania się:

- 1) zanieczyszczania gleby i wód;
- 2) zaśmiecania;
- 3) rozkopywania gruntu;
- 4) niszczenia grzybów oraz grzybni;
- 5) niszczenia lub uszkodzania drzew, krzewów lub innych roślin;
- 6) niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic;
- 7) zbierania płodów runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych;
- 8) rozcarniania i zbierania ściółki;
- 9) wypasu zwierząt gospodarskich;
- 10) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lasu lub nadleśniczego;
- 11) wybierania jaj i piskląt, niszczenia legowisk i gniazd ptasich, a także niszczenia legowisk, nor i mrowisk;
- 12) płoszenia, ścigania, chwywania i zabijania dziko żyjących zwierząt;
- 13) puszczania psów luzem;
- 14) hałasowania oraz używania sygnałów dźwiękowych, z wyjątkiem przypadków wymagających wszczęcia alarmu.

2. Przepisy ust. 1 pkt. 3 i 5 nie dotyczą czynności związanych z gospodarką leśną, a pkt 12–14 nie dotyczą polowań.

3. W lasach oraz na terenach śródleśnych, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, zabrania się działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo, a w szczególności:

- 1) rozniecania ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lasu lub nadleśniczego;
- 2) korzystania z otwartego płomienia;
- 3) wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą działań i czynności związanych z gospodarką leśną pod warunkiem, że czynności te nie stanowią zagrożenia pożarowego.

Art. 31.

W przypadku lasu będącego w użytkowaniu wieczystym na podstawie odrębnych przepisów lub wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zadania i kompetencje określone w art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 3 pkt 1, art. 26 ust. 3 i 4 oraz art. 30 ust. 1 pkt 10 i ust. 3 pkt 1 wykonują odpowiednio użytkownik wieczysty albo Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa¹). Ilekroć w tych przepisach jest mowa o:

- 1) nadleśnictwie – należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną użytkownika wieczystego albo Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa¹) powołaną do prowadzenia gospodarki leśnej;
- 2) nadleśniczym – należy przez to rozumieć kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w pkt 1.

7.1.8. ZASADY OCHRONY ZASOBÓW GENOWYCH

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn ochrona zasobów genowych realizowana powinna być zgodnie z treścią *Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz.U. 2001 nr 73 poz. 761)* oraz założeniami "*Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035*".

Cele strategiczne przygotowanego na lata 2011-2035 *Programu* obejmują: Ochronę istniejącej w lasach różnorodności genetycznej, hodowlę drzew leśnych oraz tworzenie i utrzymanie, na właściwym poziomie ilościowym i jakościowym, bazy nasiennej na potrzeby odnowienia i zalesienia.

W oparciu o założenia w/w *Programu*, ochronę zasobów genowych w lasach realizuje się (w ujęciu prac terenowych) poprzez: prowadzenie wybranych drzewostanów zachowawczych (powierzchnie *in situ*); zakładanie i prowadzenie powierzchni zachowawczych *ex situ*; zakładanie upraw pochodnych; zakładanie i prowadzenie zachowawczych i hodowlanych plantacji nasiennych, plantacyjnych upraw nasiennych oraz archiwów klonów (ochrona *ex situ* pojedynczych genotypów); pozyskanie w drzewostanach zachowawczych, populacjach hodowlanych i pojedynczych genotypach materiału rozmnożeniowego (nasion, części roślin, pyłków) do długookresowego przechowywania w Leśnym Banku Genów; a także realizację programów zachowania i restytucji ginących i zagrożonych siedlisk oraz gatunków.

W myśl założeń *Programu*, do nowych zadań, związanych z oceną wartości genetycznej LMP, należeć będzie m.in.: zakładanie, prowadzenie i ocena LMP, służącego do produkcji LMR II i III kategorii (drzewostany wyselekcjonowane, drzewa mateczne, plantacje nasienne, plantacyjne uprawy nasienne); wybór obiektów LMP, służących do produkcji LMR kategorii „przetestowany”; zakładanie plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych II generacji; zakładanie bloków upraw z LMP o znanej wartości genetycznej.

Podstawowymi formami ochrony zasobów genowych *in situ* są komisyjnie uznawane i w sposób specjalny zagospodarowane drzewostany nasienne, uprawy i plantacje nasienne oraz drzewa doborowe. Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn zinwentaryzowano 27 gospodarczych drzewostanów nasiennych (23 drzewostany sosny zwyczajnej, 1 dębu szypułkowego, 1 modrzewiowy, 2 olszy czarnej), na łącznej powierzchni 107,73 ha. Drzewostany stanowiące źródła nasion (Brz.o, Czr.p., Gb, Jw, Kl, Lp, Ol.s), zatwierdzone przez nadleśnictwo, obejmują łącznie powierzchnię 0,62 ha. W Nadleśnictwie znajdują się również 3 bloki upraw pochodnych: sosny Bolewickiej, sosny Taborskiej oraz sosny Gubińskiej, o łącznej powierzchni 110,82 ha. Wszystkie pochodzą z właściwych dla regionu nasiennego WDN.

Nadleśnictwo prowadzi rejestr gospodarczych drzewostanów nasiennych, który jest systematycznie aktualizowany. W 2013 roku, na mocy Decyzji Ministra Środowiska, z rejestru GDN wykreślono dwa obiekty: GDN w L-ctwie Przychodzko (*Decyzja Ministra Środowiska Nr 1507/KRLMP/13 z dnia 14.08.2013 o wykreśleniu obiektu z KRLMP*), GDN w L-ctwie Jaromierz (*Decyzja Ministra Środowiska Nr 1509/KRLMP/13 z dnia 14.08.2013 o wykreśleniu obiektu z KRLMP*). Z rejestru usunięto również plantację nasienną So czarnej w L-ctwie Nowe Tłoki (*Decyzja Ministra Środowiska Nr 1510/KRLMP/13 z dnia 14.08.2013 o wykreśleniu obiektu z KRLMP*).

Na terenie Obrębu Wolsztyn, w Gościeszynie, zlokalizowana jest szkółka leśna. Powierzchnia manipulacyjna szkółki wynosi 12,22 ha, powierzchnia produkcyjna: 10,02 ha. Produkuje się na niej rocznie ok. 3 mln. sadzonek gatunków lasotwórczych, domieszkowych, krzewów biocenotycznych, co w pełni zaspakaja potrzeby nadleśnictwa w zakresie materiału sadzeniowego do odnowień i zalesień.

Sprawy formalne związane z ochroną zasobów genowych w Lasach Państwowych reguluje *Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 29 z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie ochrony leśnych zasobów genowych na potrzeby nasiennictwa i hodowli drzew leśnych (ZH-7132-7/2013)*.

7.1.9. ZASADY ZALESIENÍ

Podstawę prawną zalesień stanowi Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2011 Nr 12, poz. 59 z póź. zm.). Zgodnie z art.14 w/w Ustawy:

1. *Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.*

2. Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- 1) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- 2) lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- 3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- 4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

2a. Wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

3. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

4. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.

5. Właściciele lub użytkownicy wieczysti gruntów mogą otrzymać dotacje z budżetu państwa przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów zalesienia gruntów, o których mowa w ust. 3. Decyzję w sprawie przyznania środków na pokrycie tych kosztów wydaje starosta na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, po zaopiniowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

7. Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny, jeżeli zalesienia gruntu dokonano na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

8. Starosta może powierzyć, w drodze porozumienia, dokonanie oceny udatności upraw nadleśniczemu.

Podstawowy cel, jaki spełnia zalesienie to inicjowanie produkcji leśnej na gruntach dotychczas niezalesionych. Aby nowo powstający las w przyszłości charakteryzował się złożoną budową i wielogatunkowością, już na etapie planowania zalesień wskazane jest, aby przed zalesieniem terenów porolnych obowiązkowo wykonać analizę glebowo-siedliskową oraz analizę roślinności potencjalnej, celem prawidłowego określenia docelowego składu gatunkowego drzewostanu oraz w pełni wykorzystać wykazane zróżnicowanie siedliskowe. Ponadto, należy uznawać w pierwszym pokoleniu sukcesyjne - pionierskie stadia rozwojowe lasu budowane przez takie gatunki jak brzoza, osika, wierzba i rzadziej pojawiającą się olchę i klony i powstrzymać się od ich przebudowy. Przy zalesieniach, obowiązkowo należy stosować sadzonki dobrej jakości, w miarę

możliwości mikoryzowane oraz nie stosować gatunków obcego pochodzenia geograficznego, nawet do celów fitomelioracyjnych.

Ponadto, w celu zapewnienia właściwej ochrony ekosystemów nieleśnych, zaleca się nie wprowadzania zalesień na cennych przyrodniczo: łąkach, pastwiskach, pozostałych terenach nieleśnych o wysokich walorach przyrodniczych.

7.1.10. ZASADY BIOLOGICZNEJ ZABUDOWY GRANICY LASU

Strefy ekotonowe, obejmujące najczęściej granicę lasu na styku z terenem otwartym oraz pasy drzewostanów wzdłuż dróg, stanowią fragmenty drzewostanów o specyficznej budowie i składzie gatunkowym. Charakteryzuje je duże bogactwo gatunkowe drzew i krzewów oraz struktura przestrzenna, w której występuje kilka pasów roślinności różniących się wysokością. Właściwie zaprojektowane strefy ekotonu pełnią szereg funkcji, m.in.: stwarzają możliwości przeżycia dla tych gatunków, których istnienie gdzie indziej jest zagrożone, zapewniają osłonę przed wiatrem, nadmierną insolacją i przed ekstremalnymi zmianami temperatury oraz spełniają rolę filtra biologicznego, nie dopuszczając do wnętrza lasu różnego rodzaju imisji w postaci pyłów, aerozoli i gazów (Brzeziecki, 2001).

Optymalnie wykształcona zewnętrzna granica lasu powinna obejmować trzy strefy:

- *Drzewiastą*, stanowiącą wewnętrzną część strefy ekotonowej. W strefie tej powinny znajdować się drzewa gatunków osiągających duże rozmiary końcowe. Docelowa szerokość strefy drzewiastej powinna wynieść około 15 m.
- *Drzewiasto-krzewiastą*, graniczącą od zewnątrz ze strefą drzewiastą, osiągając szerokość około 5 m. Tworzą ją drzewa osiągające mniejsze rozmiary końcowe oraz krzewy.
- *Krzewiastą*, stanowiącą najbardziej zewnętrzną część strefy ekotonowej, tworzoną przez pas krzewów o szerokości od 3-5 m.

Do kształtowania stref ekotonowych wskazane jest wykorzystanie gatunków drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, dostosowanych do lokalnych warunków. Zaleca się, aby maksymalnie wykorzystywać, o ile występuje, odnowienie naturalne, np. pędy odrosłowe różnych gatunków. Do powstania stref ekotonowych wykształconych zgodnie z powyższym schematem powinno się dążyć przede wszystkim w przypadku większych kompleksów leśnych, szczególnie tam gdzie dominują gatunki iglaste.

W zdecydowanej większości, kompleksy leśne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn mają już ukształtowaną od wielu lat strefę ekotonową. Wynika to zarówno z długiego okresu jej kształtowania, jak również z zasad gospodarowania zobowiązujących do pozostawiania w trakcie użytkowania rębnych pasów drzewostanu wzdłuż jezior, torfowisk, rzek, głównych dróg publicznych i szlaków kolejowych. Obecnie strefa ekotonowa powinna być przede wszystkim starannie kształtowana na nowo przejętych gruntach, w nowo tworzonych kompleksach zalesień.

W przypadku już istniejących zewnętrznych stref ekotonowych, zaleca się, aby ich utrzymanie miało charakter ciągły, a sposób gospodarowania zgodny był z ogólnie

przyjętymi zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. W przypadku drzewostanów złożonych z gatunków liściastych, występujących na obrzeżu lub wewnątrz większych kompleksów złożonych z gatunków iglastych, na szerokości około 30 m zaleca się, aby zrezygnować z ich odnawiania przy pomocy zrębów zupełnych.

7.2. ZALECENIA PLANISTYCZNE DLA FRAGMENTÓW TERENU

Szczegółowe zalecenia planistyczne odnoszące się do poszczególnych fragmentów lasu Nadleśnictwa Wolsztyn zawarte są w planach szczegółowych u.l.: cięć użytków rębnych i przedrębnych, hodowli lasu, elaboracie oraz innych podrozdziałach niniejszego opracowania.

7.2.1. ZALECENIA PLANISTYCZNE DLA OBSZARÓW KONCENTRACJI ELEMENTÓW PRZYRODNICZYCH

Wyraźna koncentracja elementów przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn występuje wzdłuż jego zachodniej granicy, w obrębie ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich. Spośród mniejszych powierzchniowo obiektów (pozostających jednocześnie w zasięgu wielkopowierzchniowych form ochrony), zlokalizowane są tu: rezerwat przyrody "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" oraz użytki ekologiczne: "Wyspy na Jeziorze Chobienickim" oraz "Żurawie Błota". Na omawianym terenie, w granicach nadleśnictwa, dodatkowo, nakładają się na siebie zasięgi wielkopowierzchniowych obiektów: OChK "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska" oraz dwóch obszarów objętych ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000: PLH080002 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry", PLB080005 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry".

Dla każdego z w/w obiektów istnieją dokumenty, w których zawarte są szczegółowe ustalenia dotyczące ochrony ekosystemów oraz obowiązujące na ich terenie zakazy (akty powołujące, Ustawa o ochronie przyrody oraz w przypadku w/w Obszarów Natura 2000 - projekty Planów Zadań Ochronnych). Koncentracja kilku różnych form ochrony przyrody w omawianym fragmencie nadleśnictwa warunkuje swego rodzaju intensyfikację działań ochronnych w najcenniejszych nakładających się na siebie fragmentach. Dodatkowo, wielkopowierzchniowe formy ochrony takie jak Obszary Natura 2000, zabezpieczają pozostałe tereny przed ich nadmierną eksploatacją i dewastacją, obejmując ochroną m.in. miejsca bytowania i występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin jak również płaty siedlisk przyrodniczych w zasięgu ich granic. Mając na uwadze powyższe przesłanki można przyjąć, że omawiany fragment jest już w pełni chroniony.

7.2.2. KONCEPCJA DOCELOWEJ SIECI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA

Problematyka sieci korytarzy ekologicznych kraju, została szczegółowo omówiona w publikacji Anny Liro (red.): *Koncepcja krajowej sieci ekologicznej* oraz publikacji Włodzimierza Jędrzejewskiego (red.): *Ochrona łączności ekologicznej w Polsce*, natomiast koncepcja docelowej sieci korytarzy ekologicznych w najbliższym regionie, w tym również na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn szczegółowo opisana została w rozdziale 2.3.1.

7.3. PROPOZYCJE MODYFIKACJI SYSTEMU OBIEKTÓW I OBSZARÓW CHRONIONYCH

Ochrona obiektowa obejmuje najczęściej wyłączenie z gospodarczego użytkowania cennego obiektu przyrodniczego, w konsekwencji prowadząc do nadania obiektowi nowej, uwarunkowanej atrakcyjnością przyrodniczą, formy ochrony.

Analizując aktualne formy ochrony przyrody wyróżnione na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, stwierdzono prawidłowość stosowanych przez administrację nadleśnictwa zasad ochrony oraz ich adekwatność w stosunku do rzeczywistych wartości ochronnych obiektów. Nadana ranga chronionym obiektom odpowiada randze przyjętych form ochrony.

Ponadto stwierdzono, że na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo Wolsztyn zasadniczo nie zachodzi potrzeba zmiany sieci obiektów chronionych. Występuje tu znaczna różnorodność form obiektów chronionych. Istniejące formy ochrony spełniają w sposób optymalny przyjęte założenia ochrony i zachowania lokalnych wartości przyrodniczych.

W ujęciu celów długoterminowych, wskazane byłoby stopniowe przywracanie statusu ochronnego dawnym użytkom ekologicznym. Aktualnie, ochrona przyrody tych obiektów nie odbiega od tej, jaką realizuje się na terenie użytków ekologicznych widniejących w rejestrach RDOŚ, niemniej, warto byłoby zapewnić przedmiotowym użytkom również ochronę prawną.

7.4. PROPOZYCJE Z ZAKRESU UDOSTĘPNIANIA TERENU I EDUKACJI PRZYRODNICZEJ

7.4.1. PROPONOWANY MODEL UDOSTĘPNIANIA TERENU

Istniejący model udostępnienia lasu należy uznać za wystarczający, gdyż zapewnia on zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

Mając na uwadze atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną terenów Nadleśnictwa Wolsztyn, w celu ograniczenia szkód w środowisku przyrodniczym, zaleca się, aby podobnie jak dotychczas, ruch turystyczny kanalizować na wybranych szlakach i wydzielonych, atrakcyjnych fragmentach lasu. Ponadto, wskazane jest, aby z ruchu turystycznego wyłączyć niektóre szczególne fragmenty lasu, jak np. ostoje i miejsca koncentracji zwierzyny, ostoje rzadkich ptaków, skupiska roślin chronionych, szczególnie cenne zbiorowiska roślinne itp.

7.4.2. PROMOCJA I EDUKACJA PRZYRODNICZA

Edukacja przyrodniczo-leśna stanowi istotny czynnik wspierający zachowanie i ochronę przyrody. Podstawowym zadaniem edukacji przyrodniczej jest kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów ochrony przyrody i leśnictwa.

Ważnym jest, aby wśród miejscowej ludności upowszechnić wiedzę o środowisku leśnym oraz wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej. Nieodzownym elementem działań przyrodniczo-leśnych powinno być także budowanie zaufania społecznego dla prowadzonej działalności zawodowej leśników. Zaleca się także, aby pracownicy Nadleśnictwa Wolsztyn, w ramach szeroko pojętych zadań edukacji przyrodniczej, brali udział w wytyczaniu szlaków turystycznych przez tereny leśne, wydawaniu publikacji krajoznawczo-przyrodniczych, czy organizacji imprez turystyczno-krajoznawczych. Działalność ta sprzyjać będzie budowaniu pozytywnego wizerunku leśników wśród okolicznej ludności.

Tereny pozostające w zasięgu Nadleśnictwa Wolsztyn charakteryzują się znacznymi walorami przyrodniczymi, turystycznymi i krajobrazowymi, co przekłada się potencjalnie na duże możliwości dydaktyczne.

W miarę możliwości, pracownicy nadleśnictwa czynnie angażują się w popularyzację wiedzy przyrodniczo-leśnej wśród mieszkańców okolicznych gmin. Na terenie lasów, staraniem pracowników nadleśnictwa wyznaczono trzy ścieżki przyrodniczo - leśne:

1. *Ścieżka przyrodniczo-leśna "Bagno Chorzemińskie",*
2. *Ścieżka przyrodniczo-leśna "Nad Jeziorem Mącznym"*
3. *Ścieżka przyrodniczo-leśna "Leśnym Tropem"*

W zakresie infrastruktury, każdej ścieżce ustawiono tablice informacyjne oraz elementy związane z gospodarką leśną, np. pułapki feromonowe w punkcie dotyczącym ochrony lasu. Dodatkowo dla potrzeb m.in. edukacji ekologicznej, przy ścieżkach przygotowano wiaty z miejscem na ognisko.

Staraniem Nadleśnictwa Wolsztyn, wydawane są broszury informacyjne m.in.: folder „Ścieżka przyrodniczo-leśna „Bagno Chorzemińskie”, folder „Nadleśnictwo Wolsztyn”, folder „Ścieżka przyrodniczo-leśna „Nad Jeziorem Mącznym”. Ponadto, tereny nadleśnictwa opisane zostały również w publikacjach innych wydawców, m.in.: LOP Zielona Góra 1998 – Ścieżki przyrodnicze na terenie województwa zielonogórskiego, Mikołajczak E 2000 Przyroda Ziemi Wolsztyńskiej.

Wzorowo przebiega współpraca Nadleśnictwa Wolsztyn ze szkołami z terenu okolicznych gmin i miast. Prawidłowo i owocnie rozwija się także współpraca z lokalnymi władzami samorządowymi. Do systematycznego doskonalenia wiedzy przyrodniczej przyczynia się także uczestnictwo leśników w konferencjach i sesjach organizowanych przez ośrodki naukowe oraz aktywna współpraca z pozarządowymi organizacjami przyrodniczymi (m.in. Klub Przyrodników, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków).

O tym, jak ważne miejsce w lokalnej społeczności zajmuje Nadleśnictwo Wolsztyn świadczyć może Nagroda za Promowanie i Wkład w Rozwój Miasta i Gminy Wolsztyn, jaką 6 marca 2013 r. Nadleśniczy Nadleśnictwa Wolsztyn otrzymał z rąk Burmistrza Wolsztyna Andrzeja Rogozińskiego. Nagroda ta niewątpliwie jest wyrazem uznania dla działalności nadleśnictwa i wielu cennych inicjatyw podejmowanych na rzecz lokalnego środowiska na przestrzeni ostatnich lat.

Spośród wielu czynności, w jakie angażują się pracownicy nadleśnictwa w celu propagowania wiedzy ekologicznej wymienić można: organizowanie wspólnie z samorządami i szkołami cyklicznej akcji "Sprzątania Świata", prowadzenie zajęć w terenie, głównie z wykorzystaniem ścieżek przyrodniczych, jako zaplecza edukacyjnego dla grup zorganizowanych; prowadzenie spotkań i prelekcji tematycznych w szkołach; uczestnictwo w imprezach i akcjach edukacyjnych organizowanych przez inne podmioty.

Rys. 67 Edukacja przyrodnicza
(źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl)

Rys. 68 Promocja i edukacja
(źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl)

7.5. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Według definicji przyjętej oficjalnie przez *Konwencję o różnorodności biologicznej* różnorodność gatunkowa oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi m.in. w ekosystemach lądowych, morskich czy słodkowodnych, jak też w zespołach ekologicznych, których organizmy te są częścią. Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, jej ochronę powinno się rozpatrywać się na czterech poziomach: genetycznym, gatunkowym, ekosystemowym oraz krajobrazowym.

W Polsce, ochrona różnorodności biologicznej w lasach jest uwarunkowana jest prawnie i wynika z istniejących ustaw, zarządzeń i instrukcji. Do najważniejszych z nich należą: *Ustawa o lasach*, *Ustawa o ochronie przyrody*, *Zasady hodowli i ochrony lasu*.

W oparciu o zapisy w/w dokumentów, w celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Wolsztyn zaleca się:

1. Dla zachowania różnorodności na poziomie genetycznym:

- Należy nasiona pozyskiwać z populacji i osobników o wysokich walorach genetycznych (GDN, WDN, źródła nasion, plantacje, uprawy pochodne),
- chronić populacje cennych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

2. Dla zachowania różnorodności na poziomie gatunkowym:

- dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych typów drzewostanów,

- zwracać uwagę na skład gatunkowy warstw drzew, podszytów oraz runa.

3. Dla zachowania różnorodności na poziomie ekosystemowym:

- jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
- dążyć do jak najliczniejszej obecności drzew starych i grubych oraz starodrzewu,
- preferować obecność martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych,
- stopniowo poprawiać stosunki wodne.

4. Dla zachowania różnorodności na poziomie krajobrazowym:

- zachowywać ekosystemy nieleśne w lasach, w uzasadnionych przypadkach nie dopuszczając do naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych na tych terenach,
- nie zalesiać śródleśnych łąk, bagien i nieużytków,
- preferować procesy naturalnej sukcesji.

7.5.1. LASY HCVF

Lasy HCVF na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn zostały wyznaczone na podstawie *Zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 14 września 2007 r. w sprawie procedury wyznaczania Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF - High Conservation Value Forests) na terenie RDLP w Zielonej Górze*. Zidentyfikowanie powierzchni HCVF jest według zasad FSC jednym z elementów prowadzenia dobrej gospodarki leśnej. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych HCVF w granicach Nadleśnictwa obejmują następujące kategorie obszarów:

HCVF 1 - lasy posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji wartości biologicznych:

HCVF 1.1 – obszary chronione w rezerwach przyrody przeznaczone wyłącznie do ochrony walorów przyrodniczych.

HCVF 3 - obszary obejmujące rzadkie, ginące i zagrożone ekosystemy:

HCVF 3.1 - ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej.

HCVF 3.2 - ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, ale pospolitsze w Polsce i występujące wielkoobszarowo.

HCVF 4 - lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych:

HCVF 4.1 - lasy wodochronne chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych na siedliskach wilgotnych i bagiennych, oraz lasy położone na terenach okresowo zalewanych - wzdłuż rzek, potoków i zbiorników wodnych.

HCVF 4.2 - lasy glebochronne.

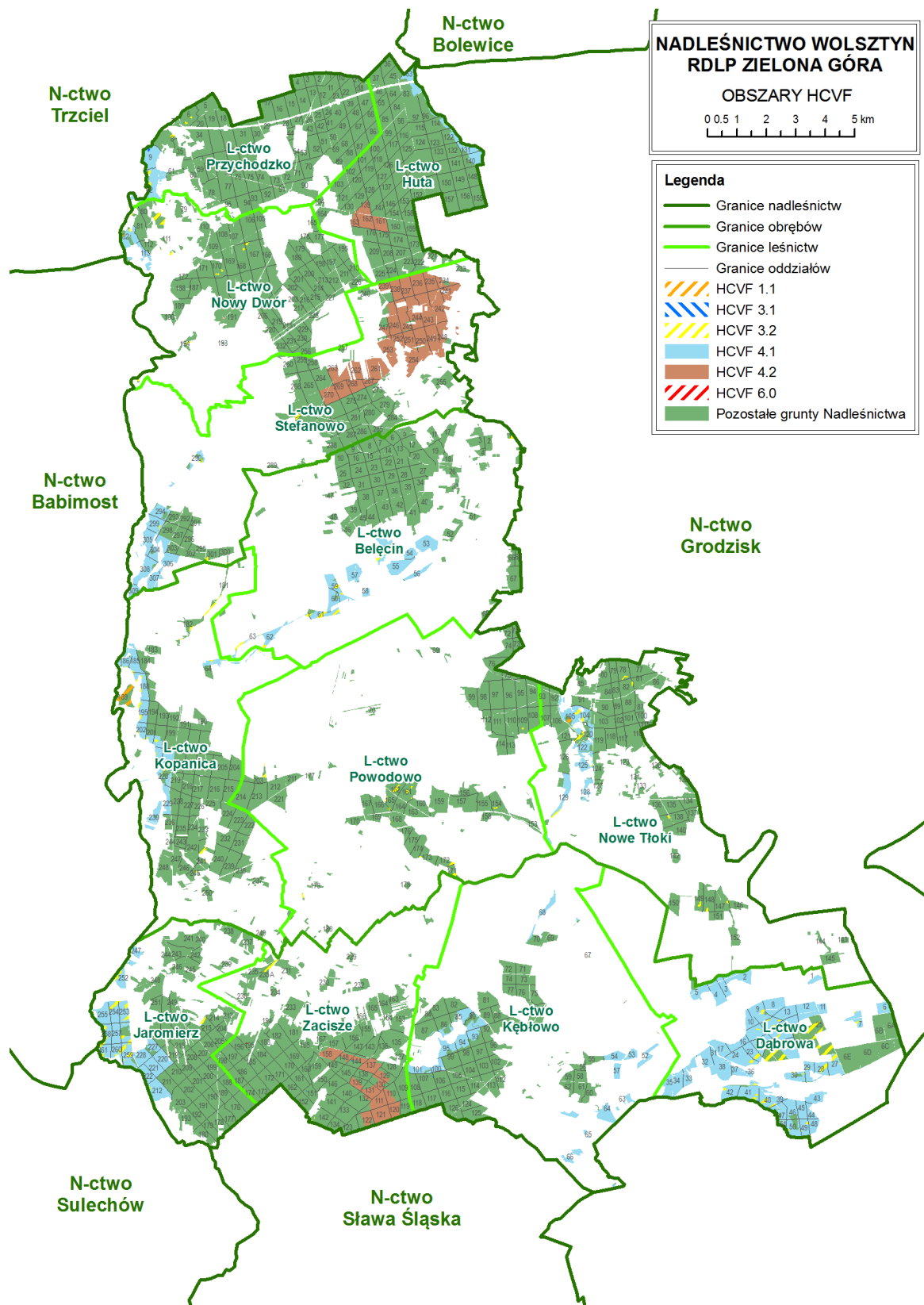
HCVF 6 - lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej:

HCVF 6.1 - lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnej społeczności, ustalone w porozumieniu z lokalnymi władzami oraz na podstawie danych historycznych: cmentarzyska, kurhany, miejsca pamięci, mogiły, tereny ważne kulturalnie.

W tabeli poniżej zestawiono kategorie ochronne lasów zaliczonych do HCWF ich powierzchnię, a także zasady gospodarowania:

Tabela 60 Zestawienie lasów HCWF oraz zasady gospodarowania

Lp.	Kategoria ochronna HCWF	Powierzchnia lasów HCWF [ha]	Zasady gospodarowania
1	1.1 Obszary w granicach rezerwatów przyrody bez zabiegów	29,96	„Działania wynikające z potrzeb ochrony przyrody.” Obszary bez zabiegów ochronnych
2	3.1 Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej: 91D0-1 - Brzeziny bagienne 91D0-2 - Sosnowe bory bagienne	11,73	Lasy porastające skrajnie rzadkie i ginące ekosystemy, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej włączono do grupy lasów nieobjętych gospodarowaniem. Naturalne odnowienie oraz obumieranie, bez ingerencji człowieka, gwarantuje zachowanie unikalnych siedlisk tworzących strefy buforowe w obszarach objętych gospodarowaniem.
3.	3.2 Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy 9170-1 – Grąd środkowoeuropejski 9190-2 – Śródładowe kwaśne dąbrowy 91E0-3– Nizowe łągi olszowo-jesionowe 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	503,13	Działania nadleśnictwa na lasach porastających rzadkie i zagrożone ekosystemy w skali Europy ukierunkowane są na ochronę i odtwarzanie zniekształconych poprzez tworzenie warunków do ich naturalnej regeneracji zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków” prezentowanych przez Ministerstwo Środowiska.
4.	4.1 Lasy wodochronne (lasy spełniające funkcje w sytuacjach krytycznych)	2631,42	„Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu.” W przypadku występowania w lasach wodochronnych, innej kategorii lasów HCWF, należy podać powierzchnię i kategorię HCWF, wskazując że będą tam stosowane zasady dotyczące tej kategorii, wcześniej opisane.
5.	4.2 Lasy glebochronne	989,28	Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu” W przypadku występowania w lasach glebochronnych, innej kategorii lasów HCWF należy podać powierzchnię i kategorię lasu wskazując że będą tam stosowane zasady dotyczące tej kategorii wcześniej opisane
6.	6.1 Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności	4,61	„Zagospodarowanie powinno uwzględniać wolę i opinię lokalnej społeczności”. Wycinka drzew wykonywana (bez uzgodnienia i konsultacji) wyłącznie w przypadku zagrożenia życia użytkowników tych obiektów lub zagrożenia obiektów kulturowych.

Rys. 69 Lasy HCVF na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

7.5.2. OSTOJE KSYLOBIONTÓW

Ostoje ksylobiontów tworzy się w celu poprawy warunków bytowania i rozwoju gatunków żyjących na rozkładającym się drewnie, poprzez m.in. ochronę zasobów martwego drewna w lasach.

Na terenie RDLP Zielona Góra ochrona zasobów martwego drewna sformalizowana została w 2007 r., Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 29 stycznia 2007 r. w sprawie ochrony zasobów rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych na terenie RDLP w Zielonej Górze.

Zgodnie z zasadami typowania ostoi ksylobiontów, ostoje powinny stanowić wybrane drzewostany starszych klas wieku m.in. w nadbrzeżnych strefach ekotonowych, przy źródłiskach, na siedliskach wilgotnych (Bw, BMw, LMw, Lw, Lł, Ol, OlJ). Ponadto, ostoje ksylobiontów obejmują najczęściej wszystkie drzewostany na siedliskach bagiennych, oraz część kęp drzewostanów sosnowych pozostawionych na zrębach. Przede wszystkim jednak, jako ostoje ksylobiontów powinny zostać wyznaczone wszystkie miejsca występowania chronionych ksylobiontów: jelonka rogowca, kozioroga dębosza oraz pachnicy dębowej.

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn tereny wytypowane, jako ostoje ksylobiontów obejmują łącznie 400,91 ha, co stanowi 1,97 % ogólnej powierzchni gruntów w zarządzie nadleśnictwa.

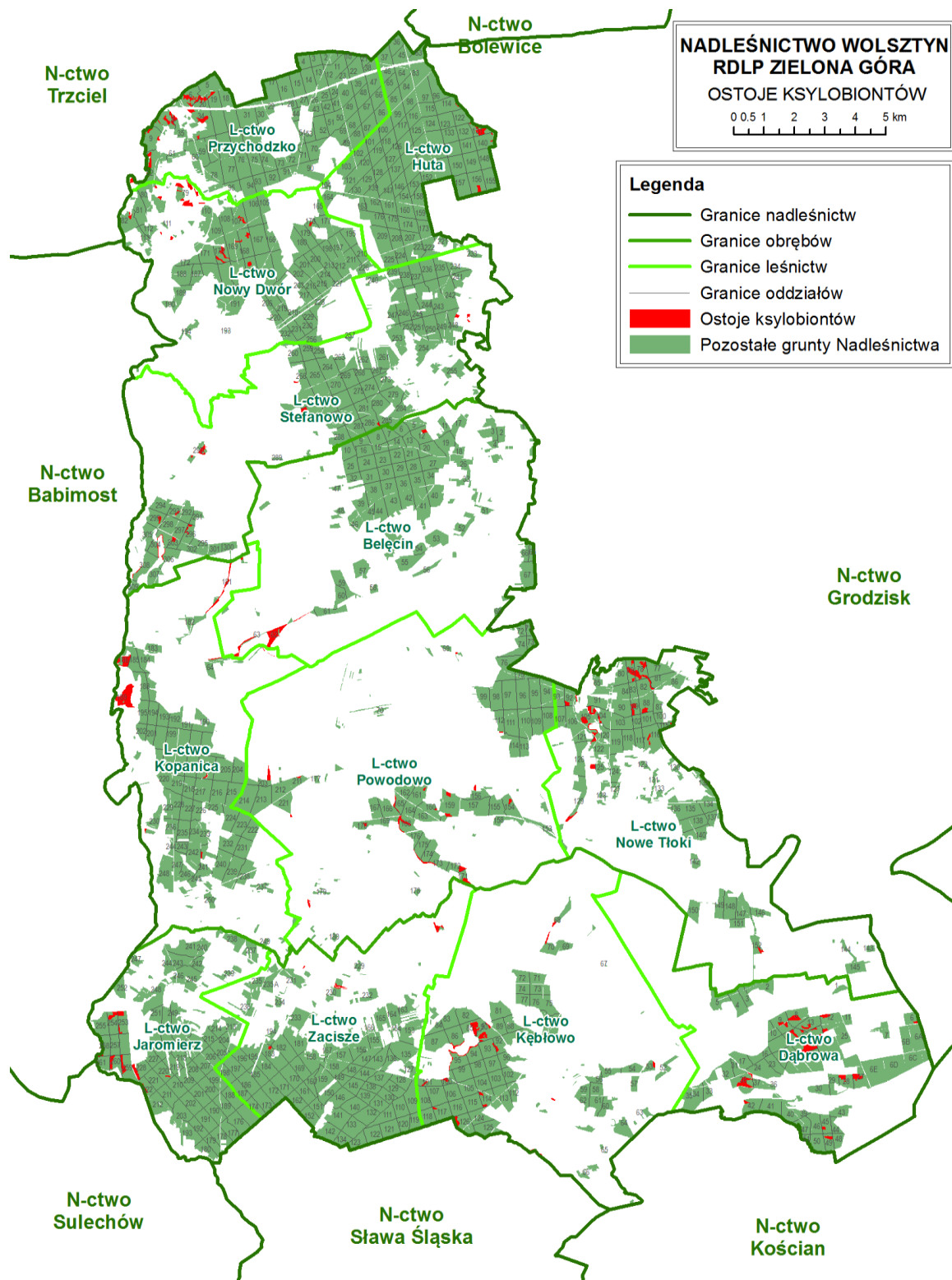
Tabela 61 Wykaz ostoi ksylobiontów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

Lp.	Adres leśny	Skrócony opis taks., zadrzew.,TSL	Pow. [ha]	Uwagi
OBREB OBRA				
1	01-6 -b -00	8OL 45-0,7-OLJ	1,21	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
2	01-6 -d -00	8JS 60-0,5-LW	1,61	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
3	01-8 -l -00	7JS 70-0,6-OLJ	2,69	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
4	01-8 -m -00	5JS 70-0,6-LW	2,78	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
5	01-9 -i -00	9OL 30-0,7-OLJ	1,59	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
6	01-9 -m -00	3OL 95-0,3-OLJ	1,29	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
7	01-12 -c -00	5JS 65-0,5-OLJ	2,92	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
8	01-13 -i -00	9JS 87-0,3-LW	2,37	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
9	01-14 -b -00	10DB.B 180-0,7-LMŚW	0,85	Ekosystem reprezentatywny. Powierzchniowy pomnik przyrody. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
10	01-14 -c -00	6JS 86-0,4-OLJ	3,04	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 Lasy HCVF 4.1
11	01-18 -f -00	9JS 107-0,6-LW	1,68	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
12	01-19 -c -00	9DB.S 230-0,4-LŚW	0,92	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu zlokalizowany projektowany pomnik przyrody: Dbs 250l. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
13	01-19 -g -00	7JS 100-0,6-OLJ	2,45	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
14	01-20 -p -00	7JS 70-0,5-OLJ	5,08	Ekosystem reprezentatywny. Teren trudnodostępny. Lasy HCVF 4.1
15	01-20 -r -00	10SO 87-0,7-LW	2,02	Ekosystem reprezentatywny. Teren trudnodostępny. Lasy HCVF 4.1
16	01-20 -s -00	6JS 55-0,4-OLJ	1,62	Ekosystem reprezentatywny. Ostoja zwierząt. Lasy HCVF 4.1
17	01-27 -c -00	5OL77-0,4-OLJ	4,68	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
18	01-28 -d -00	7OL 82-0,5-OLJ	3,39	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu zlokalizowany proponowany pomnik przyrody: Wsz. Lasy HCVF 4.1.
19	01-38 -a -00	4JS 95-0,6-OLJ	0,89	Ekosystem reprezentatywny. W cz SW na 15% pow. Lw. Lasy HCVF 4.1
20	01-38 -h -00	8JS 75-0,6-LW	9,74	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
21	01-42 -g -00	10DB.S 117-0,6-LW	0,92	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
22	01-45 -i -00	10OL-0,7-OL	0,9	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
23	01-49 -b -00	10OL 82-0,7-OL	2,14	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
RAZEM LEŚNICTWO DĄBROWA			56,68	
1	02-53 -a -00	10DB.S 125-0,8-LMSW	1,3	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2, 4.1. Strefa ochr. ujęcia wody
2	02-68 -j -00	6OL 61-0,8-OLJ	1,15	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1.
3	02-70 -j -00	10TP 40-0,4-OLJ	1,86	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1.
4	02-85 -k -00	9BRZ 54-0,7-OL	1,75	Ekosystem reprezentatywny. W cz. E na 20% pow. LMw. Lasy HCVF 4.1
5	02-85 -l -00	4SO 64-0,7-OL	1,03	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
6	02-85 -m -00	10OL 29-0,8-OLJ	1,18	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
7	02-85 -n -00	10OL 49-0,8-OLJ	2,04	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
8	02-85 -p -00	5BRZ 54-0,7-OLJ	1,52	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1

Lp.	Adres leśny	Skrócony opis taks., zadrzew.,TSL	Pow. [ha]	Uwagi
9	02-86 -i -00	7ŚW 46-0,8-LMW	2,16	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
10	02-90 -a -00	6OL 73-0,4-OL	0,99	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1. Siedlisko 6430-3
11	02-90 -k -00	6SO 54-0,8-LMW	4,19	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
12	02-90 -n -00	5SO 66-0,8-LMW	0,83	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
13	02-92 -g -00	6SO 50-1-LMW	1,43	Ekosystem reprezentatywny. W cz. S na 20% pow. LMśw
14	02-93 -d -00	5ŚW 50-0,8-LMW	0,77	Ekosystem reprezentatywny. Na bagnie śródleśnym siedlisko 3150
15	02-94 -a -00	6OL 70-0,7-LMW	1,78	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
16	02-95 -a -00	6OL 80-0,8-LMW	2,22	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
17	02-95 -h -00	5OL 48-0,9-LMW	1	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
18	02-100 -f -00	9OL 55-0,9-OL	1,72	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
19	02-101 -h -00	6OL 60-0,9-OLJ	0,88	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1. W cz. SE na 25% pow. LMśw
20	02-112 -l -00	10SO 55-0,8-BMŚW	0,69	Ekosystem reprezentatywny
21	02-114 -d -00	10SO 120-0,7-BMW	1,14	Ekosystem reprezentatywny
22	02-114 -l -00	10SO 102-0,7-BMW	1,13	Ekosystem reprezentatywny
23	02-117 -g -00	8OL 57-0,5-OL	0,99	Ekosystem reprezentatywny
24	02-125 -p -00	10SO 87-0,8-BMŚW	1,38	Ekosystem reprezentatywny
25	02-125 -r -00	7SO 57-0,8-BMŚW	0,6	Ekosystem reprezentatywny
26	02-126 -c -00	10SO 15-1-BSW	0,41	Kępa sosny 105 lat wyróżniona jako ostoja ksylobiontów
RAZEM LEŚNICTWO KĘBŁOWO			36,14	
1	03-183 -f -00	5BRZ 50-0,7-LMW	1,03	Ekosystem reprezentatywny
2	03-229 -a -00	10SO 100-0,6-BMŚW	3,78	Ekosystem reprezentatywny. Wydzielenie stanowi otulinę jeziora
3	03-230 -d -00	5OL 95-0,7-LMW	1,53	Ekosystem reprezentatywny
4	03-230 -f -00	5BRZ 95-0,6-LMW	0,84	Ekosystem reprezentatywny
5	03-230 -h -00	10SO 95-0,7-BMŚW	0,48	Ekosystem reprezentatywny
6	03-231 -a -00	10SO 48-0,7-LMW	0,17	Ekosystem reprezentatywny
7	03-231 -b -00	10SO 47-0,6-LMW	0,26	Ekosystem reprezentatywny
RAZEM LEŚNICTWO ZACISZE			8,09	
1	04-220 -k -00	10DB.S 116-0,7-LMW	0,68	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
2	04-222 -h -00	5DB.S 80-0,6-LW	2,93	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
3	04-228 -c -00	7SO 120-0,5-LMW	4,6	Ekosystem reprezentatywny. W cz. W na 30% pow. Lw. Lasy HCVF 4.1.
4	04-253 -b -00	5OL 48-0,5-OLJ	3,29	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
5	04-253 -k -00	10OL 92-0,8-OLJ	1,81	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
6	04-254 -a -00	8OL 60-0,7-OLJ	3,69	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
7	04-258 -l -00	3JS 120-0,5-OLJ	2,39	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
8	04-259 -d -00	4OL 120-0,8-OLJ	4,29	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
9	04-259 -h -00	9OL 48-0,8-OLJ	1,6	Ekosystem reprezentatywny. W cz. N na 0,2ha siedlisko 91E0-3. Lasy HCVF 4.1
10	04-260 -c -00			Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
11	04-260 -f -00	10SO 100-0,7-LMŚW	3,57	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
RAZEM LEŚNICTWO JAROMIERZ			30,2	
RAZEM OBREB OBRA			113,21	
OBREB WOLSZTYN				
1	05-12 -d -00	7SO 80-0,6-BŚW	1,75	Ekosystem reprezentatywny.
2	05-62 -b -00	6OL 79-0,8-LW	0,94	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
3	05-62 -d -00	4BRZ 78-0,8-LMW	4,85	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
4	05-62 -g -00	7BRZ 78-0,7-LW	3,48	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
5	05-62 -h -00	9BRZ 89-0,7-LW	2	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
6	05-62 -i -00	10ŚW 109-0,7-LW	1,15	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
7	05-62 -j -00	6BRZ 79-0,8-LW	3,53	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
8	05-62 -k -00	5JS 50-0,8-LW	1,91	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
9	05-63 -b -00	7DB.S 130-0,8-LW	1,49	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
10	05-63 -c -00	5DB.S 111-0,6-LW	0,98	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
11	05-63 -d -00	6DB.S 130-0,4-LW	2,52	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
12	05-63 -f -00	10DB.S 130-0,5-LW	0,84	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
RAZEM LEŚNICTWO BEŁĘCIN			25,44	
1	06-78 -c -00	10SO 83-0,7-BŚW	3,63	Ekosystem reprezentatywny
2	06-78 -j -00	8OL 80-0,7-OL	3,64	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
3	06-78 -k -00	8SO 80-0,7-LMW	1,1	Ekosystem reprezentatywny
4	06-79 -a -00	7OL 70-0,7-OL	1,28	Ekosystem reprezentatywny. W cz. C na 10% pow. BMśw
5	06-79 -h -00	6SO 80-0,6-LMW	4,63	Ekosystem reprezentatywny. W cz. N na 5%, w cz. S na 10% pow. BMśw
6	06-79 -j -00	10SO 83-0,7-BŚW	0,88	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
7	06-82 -a -00	7OL 83-0,5-LMW	2,1	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
8	06-88 -k -00	10SO 89-0,8-BŚW	2,46	Ekosystem reprezentatywny
9	06-89 -d -00	10SO 93-0,8-BMW	4,1	Ekosystem reprezentatywny. W cz. E na 20% pow. BMśw
10	06-92 -i -00	8OL 80-0,7-OLJ	0,82	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
11	06-92 -o -00	10SO 119-0,9-BŚW	1,94	Ekosystem reprezentatywny
12	06-93 -f -00	10SO 73-0,9-BŚW	0,74	Ekosystem reprezentatywny
13	06-104 -l -00	10OL 66-0,7-OLJ	1,34	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
14	06-104 -n -00	10SO 107-0,8-BŚW	1,88	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
15	06-104 -o -00	10OL 70-0,7-OLJ	2,24	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
16	06-105 -h -00	5BRZ 70-0,7-BMB	0,85	Wydzielenie położone w Rezerwacie przyrody "Bagno Chorzemskie". Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.1
17	06-105 -i -00	5BRZ 25-0,5-BMB	2,81	Rezerwat "Bagno Chorzemskie". Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
18	06-115 -a -00	10SO 80-0,7-BŚW	0,89	Ekosystem reprezentatywny

Lp.	Adres leśny	Skrócony opis taks., zadrzew.,TSL	Pow. [ha]	Uwagi
19	06-116 -h -00	8SO 130-0,9-BŚW	1,71	Ekosystem reprezentatywny
20	06-120 -i -00	3OL 110-0,4-LW	2,37	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.1
21	06-122 -i -00	8OL 83-0,7-OL	1,35	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
22	06-125 -j -00	7OL 65-0,6-OL	2,29	Ekosystem reprezentatywny. Teren w 50% zalany. Lasy HCVF 4.1
23	06-129 -j -00	8OL 110-0,8-OL	1,63	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2. oraz HCVF 4.1
24	06-129 -l -00	10SO 93-0,7-LŚW	1,03	Ekosystem reprezentatywny. Otulina jeziora. Lasy HCVF 4.1
25	06-152 -j -00	5JS 95-0,6-LW	1,5	Ekosystem reprezentatywny
RAZEM LEŚNICTWO NOWE TŁOKI			49,21	
1	07-69 -d -00	10DB.S 130-0,6-BMSW	0,42	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
2	07-112 -o -00	9OL 70-0,7-LMW	0,57	Ekosystem reprezentatywny
3	07-154 -d -00	10OL 86-0,8-OLJ	1,27	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
4	07-156 -j -00	10BRZ 55-0,9-BMSW	1,15	Ekosystem reprezentatywny
5	07-159 -f -00	5BRZ 67-0,7-LW	1,65	Ekosystem reprezentatywny
6	07-159 -bx -00	10AK 87-0,8-BMSW	1,92	Ekosystem reprezentatywny. W wydz. pomnik przyrody Dbs3001, 2001
7	07-160 -b -00	OS 40--	0,32	Ekosystem reprezentatywny
8	07-161 -g -00	5BRZ 50-0,8-LW	0,68	Ekosystem reprezentatywny
9	07-165 -f -00	10OL 97-0,8-OLJ	1,91	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
10	07-168 -f -00	9OL 97-0,7-OLJ	1,43	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
11	07-168 -h -00	4BK 140-0,7-LW	2,49	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu zlokalizowany pomnik przyrody Bk, szt 2. W cz. E na 20% powierzchni OIJ
12	07-169 -a -00	10OL 71-0,7-OLJ	0,57	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
13	07-170 -d -00	10DB.S 120-0,6-LŚW	1,16	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
14	07-171 -c -00	3OL 45-0,8-LMW	1,57	Ekosystem reprezentatywny
15	07-171 -d -00	10DB.S 135-0,7-LŚW	2,42	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
16	07-172 -a -00	9DB.S 65-0,8-LMŚW	2,92	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
17	07-173 -h -00	10OL 91-0,8-OLJ	0,78	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
18	07-174 -k -00	9OL 77-0,8-OLJ	1,42	Ekosystem reprezentatywny
19	07-175 -l -00	8OL 81-0,8-OLJ	1,17	Ekosystem reprezentatywny
20	07-179 -j -00	7OL 65-0,7-OL	1,38	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
21	07-203 -c -00	10DB.S 120-0,7-LMW	3,45	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
22	07-211 -b -00	9BRZ 66-0,7-LMW	0,6	Ekosystem reprezentatywny
23	07-221 -d -00	10DB.S 105-0,6-LMŚW	0,43	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
RAZEM LEŚNICTWO POWODOWO			31,68	
1	08-64 -a -00	10DB.S 135-0,9-LW	1,38	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
2	08-64 -n -00	8DB.S 125-0,7-LW	0,29	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
3	08-64 -o -00	6BK 125-0,5-LW	0,46	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
4	08-64 -p -00	10DB.S 125-0,8-LW	0,42	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
5	08-181 -c -00	6DB.S 65-0,8-LMW	1,71	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
6	08-181 -d -00	4BRZ 65-0,6-LMW	4,17	Ekosystem reprezentatywny
7	08-181 -f -00	3DB.S 70-0,6-LW	3,62	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2,
8	08-186 -d -00	10OL 91-0,5-OL	1,07	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
9	08-186 -g -00	8OL 47-0,6-OL	1,32	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
10	08-186 -h -00	10SO 120-1-BŚW	4,69	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
11	08-186 -k -00	7BRZ 81-0,7-LMŚW	1,63	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
12	08-186 -m -00	6OL 91-0,5-OLJ	1,37	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1, 3.2. Otulina jeziora
13	08-189 -a -00	9OL 113-0,8-OLJ	5,94	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
14	08-189 -b -00	5JW 103-0,6-BMSW	1,17	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
15	08-189 -c -00	6SO 153-0,9-BMŚW	5,76	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
16	08-189 -d -00	5SO 153-0,6-BMŚW	0,98	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
17	08-189 -f -00	10SO 153-1-BMŚW	7,74	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
18	08-189 -h -00	4OL 89-0,5-LMW	1,4	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
19	08-189 -i -00	10SO 73-0,9-LMŚW	1,73	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
20	08-189 -j -00	4OL 43-0,4-LMW	1,38	Ekosystem reprezentatywny. Rezerwat "Wyspa na jez. Chobienickim"
21	08-206 -j -00	4ŚW 91-0,6-LMW	0,9	Wydzielenie stanowi otulinę ciekłu śródleśnego
22	08-230 -o -00	8OL 65-0,8-OL	0,49	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
23	08-241 -k -00	8BRZ 56-0,6-LMW	1,16	Ekosystem reprezentatywny
RAZEM LEŚNICTWO KOPANICA			50,78	
RAZEM OBREB WOLSZTYN			157,11	
OBREB ZBĄSZYŃ				
1	09-6 -h -00	8OL 70-0,8-LW	4,63	Ekosystem reprezentatywny
2	09-6 -l -00	10OL 67-0,7-OL	1,79	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
3	09-6 -n -00	8OL 65-0,7-OL	1,12	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
4	09-8 -d -00	8OL 65-0,8-OL	4,21	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
5	09-8 -h -00	5OL 63-0,7-LMW	2,63	Ekosystem reprezentatywny
6	09-8 -n -00	4OL 90-0,7-LMW	1,71	Ekosystem reprezentatywny. W cz.W na 10% powierzchni OI. Proponowany pomnik przyrody: So1301
7	09-9 -b -00	8OL 94-0,7-OL	1,32	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1, 3.2 oraz 3.1. Drzewostan stanowi źródło nasion LMP.
8	09-9 -c -00	7SO 61-1-LMŚW	3,38	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
9	09-9 -m -00	10OL 74-0,7-OL	0,8	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1 oraz HCVF 3.2
10	09-19 -c -00	10OL 70-0,7-LMW	1,72	Ekosystem reprezentatywny
11	09-20 -c -00	8OL 70-0,8-LMW	2,66	Ekosystem reprezentatywny
12	09-34 -g -00	7OL 70-0,9-LW	1,59	Ekosystem reprezentatywny
13	09-34 -p -00	10SO 85-0,6-BŚW	0,77	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu w cz.NW zlokalizowany

Lp.	Adres leśny	Skrócony opis taks., zadrzew.,TSL	Pow. [ha]	Uwagi
				proponowany pomnik przyrody: Dbs160l
14	09-34 -gx -00	3BRZ 66-0,7-LMW	4,03	
15	09-58 -j -00	10SO 85-0,7-BŚW	0,83	
16	09-62 -h -00	5OL 21-0,6-OL	5,09	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
17	09-62 -x -00	7SO 56-0,8-BMŚW	2,56	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu w cz. W na 15% powierzchni LMw, w cz. E na 15% powierzchni LMśw. Lasy HCVF 4.1
RAZEM LEŚNICTWO PRZYCHODZKO			40,84	
1	10-63 -b -00	10SO 63-0,8-BŚW	0,3	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
2	10-114 -a -00	10OL 75-0,8-LŁ	2,13	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
3	10-122 -a -00	9OL 75-1,3-LŁ	0,75	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
4	10-122 -a -00	9OL 80-0,8-LŁ	0,76	
5	10-131 -a -00	5OL 80-0,9-LŁ	1,89	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
6	10-131 -f -00	7OL 45-1,2-LŁ	1,52	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
7	10-131 -h -00	10SO 59-1,3-BŚW	2,7	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
8	10-131 -k -00	10SO 100-1,2-BŚW	2,84	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
9	10-140 -b -00	10BRZ 64-0,9-LŁ	0,25	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
10	10-140 -d -00	9SO 29-1,5-BMŚW	1,6	Ekosystem reprezentatywny. W wydzieleniu w cz. E na 10% powierzchni Lś, w cz. W na 5% powierzchni Bśw. Lasy HCVF 4.1
11	10-156 -f -00	10SO 135-1,5-BŚW	3,1	Ekosystem reprezentatywny
RAZEM LEŚNICTWO HUTA			17,84	
1	11-79 -a -00	7OL 80-0,5-OL	2,8	Ekosystem reprezentatywny
2	11-79 -b -00	6BRZ 75-0,7-OL	1,58	Ekosystem reprezentatywny
3	11-79 -c -00	8BRZ 80-0,6-OL	2,43	Ekosystem reprezentatywny
4	11-79 -g -00	8SO 46-0,8-LMW	0,63	Ekosystem reprezentatywny
5	11-79 -n -00	10BRZ 80-0,6-OL	0,86	Ekosystem reprezentatywny
6	11-79 -o -00	4BRZ 80-0,7-OL	4,37	Ekosystem reprezentatywny. Miejsce bytowania lokalnej awifauny
7	11-80 -a -00	7OL 65-0,7-LMW	0,53	Ekosystem reprezentatywny
8	11-80 -l -00	8OL 80-0,7-OL	1,02	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
9	11-82 -c -00	7OL 65-0,5-OL	0,28	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
10	11-82 -f -00	5OL 65-0,6-OL	0,94	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
11	11-107 -m -00	3BRZ 50-0,7-LMW	2,22	Ekosystem reprezentatywny
12	11-110 -a -00	6BRZ 80-0,7-LW	0,76	Ekosystem reprezentatywny
13	11-111 -f -00	5OL 70-0,7-OL	0,93	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
14	11-111 -g -00	10OL-0,8-OL	0,34	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
15	11-168 -d -00	10OL 95-0,6-OL	1,78	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
16	11-168 -h -00	6OL 95-0,6-LMW	0,6	Ekosystem reprezentatywny
17	11-169 -f -00	5OL 85-0,7-LMW	0,53	Ekosystem reprezentatywny
18	11-170 -g -00	7BRZ 64-0,6-LMW	2,49	Ekosystem reprezentatywny. W cz. W na 15% pow. BMśw
19	11-170 -m -00	8OL 33-0,7-OL	0,6	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
20	11-170 -p -00	7OL 35-0,3-OL	0,54	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
21	11-170 -s -00	5OL 25-0,7-OL	1,87	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
22	11-178 -c -00	3DB.S 76-0,6-LŚW	1,04	Ekosystem reprezentatywny. W wydz. drewno martwe, drzewa dziuplaste
23	11-183 -d -00	9DB.S 120-0,7-LW	1,6	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2. W wydz. drzewa dziuplaste
RAZEM LEŚNICTWO NOWY DWÓR			30,74	
1	12-248 -a -00	8OL 80-0,7-LMW	1,03	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.2
2	12-248 -b -00	10OL 85-0,6-LMW	0,48	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.2
3	12-248 -g -00	5OL 80-0,7-LMW	1,26	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.2
4	12-266 -i -00	10OL 55-0,8-OL	0,56	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
5	12-278 -f -00	7DB.S 130-0,7-LMŚW	4,29	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2. W wydz. drzewa dziuplaste.
6	12-286 -d -00	10SO 90-0,9-BŚW	1,03	
7	12-290 -a -00	10OL 75-0,8-LW	0,64	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
8	12-290 -g -00	6OL 55-0,7-OL	2,16	Ekosystem reprezentatywny. Teren trudnodostępny - wyrobisko pokopalmiane. Lasy HCVF 4.1
9	12-290 -i -00	10OL 55-0,7-OL	0,83	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
10	12-290 -l -00	10OL 50-0,5-LW	0,47	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
11	12-293 -g -00	7OL 90-0,6-OL	0,96	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
12	12-296 -b -00	8DB.S 100-0,5-LMW	0,69	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
13	12-296 -d -00	10DB.S 100-0,6-LMW	1,36	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2
14	12-299 -h -00	7OL 45-0,5-OL	1,65	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 3.2 oraz HCVF 4.1
15	12-303 -c -00	4BRZ 74-0,7-LMŚW	1,84	Ekosystem reprezentatywny. W cz. NW na 10%, w cz. SE na 20% powierzchni Lśw
16	12-304 -c -00	8SO 90-0,7-LMW	1,79	Ekosystem reprezentatywny. Otulina jeziora. Lasy HCVF 4.1
17	12-306 -h -00	9SO 101-1-LMW	0,94	Ekosystem reprezentatywny. Otulina jeziora. Lasy HCVF 4.1
18	12-308 -l -00	10OL 90-0,6-LMW	1,19	Ekosystem reprezentatywny. Lasy HCVF 4.1
RAZEM LEŚNICTWO STEFANOWO			23,17	
RAZEM OBREB ZBĄSZYŃ			112,59	
RAZEM NADLEŚNICTWO WOLSZTYN			400,91	

Rys. 70 Rozmieszczenie ostoje ksylobiontów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn

7.5.3. EKOSYSTEMY REPREZENTATYWNE

Ekosystemy reprezentatywne, zwane także ekosystemami referencyjnymi, to wytypowane obszary o szczególnych walorach, na których nie prowadzi się działań gospodarczych związanych z pozyskaniem drewna (za wyjątkiem likwidacji klęsk żywiołowych oraz usuwania drzew zagrażających życiu i zdrowiu ludzi).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 12 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 15 maja 2009 r. w sprawie procedury wyznaczania ekosystemów reprezentatywnych na terenie RDLP w Zielonej Górze, dokonano wyboru takich obiektów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn.

Ekosystemy reprezentatywne, zatwierdzone przez nadleśniczego Nadleśnictwa Wolsztyn Decyzją nr 9 z dnia 20.07.2009 r., podczas prowadzonych prac taksacyjnych poddano weryfikacji. Aktualny wykaz wydziałów przedstawiono nadleśniczemu, w celu wydania nowego zarządzenia w tej sprawie.

Zgodnie z aktualnym opisaniem stanu lasu, ekosystemy reprezentatywne zajmują łącznie powierzchnię 1133,65 ha, co stanowi 5,71% ogólnej powierzchni nadleśnictwa.

- Obręb Obra: 230 wydziałów na łącznej pow. 556,32 ha.
- Obręb Wolsztyn: 197 wydziałów na łącznej pow. 350,73 ha.
- Obręb Zbąszyń: 162 wydziałów na łącznej pow. 226,60 ha.

Tabela 62 Wykaz ekosystemów reprezentatywnych

Lp	Adres leśny	Pow.
Obręb Obra		
1	01-4 -l -00	4,11
2	01-5 -b -00	2,1
3	01-6 -b -00	1,21
4	01-6 -d -00	1,61
5	01-6A -a -00	0,6
6	01-6A -b -00	9,15
7	01-6A -c -00	21,36
8	01-6A -d -00	3,03
9	01-6A -f -00	0,75
10	01-6A -g -00	1,32
11	01-6B -a -00	6,58
12	01-6B -b -00	17,86
13	01-6B -c -00	2,33
14	01-6B -d -00	1,35
15	01-6C -a -00	0,2
16	01-6C -b -00	5,92
17	01-6C -c -00	0,79
18	01-6C -d -00	0,28
19	01-6C -f -00	6,08
20	01-6C -g -00	21,54
21	01-6C -h -00	0,8
22	01-6C -i -00	0,49
23	01-6D -a -00	45,75
24	01-6E -a -00	39,95
25	01-6E -b -00	7,19
26	01-6E -c -00	1,82
27	01-6E -d -00	0,04
28	01-6E -f -00	0,06
29	01-6E -g -00	0,07
30	01-6E -h -00	2,88
31	01-6E -i -00	1,53
32	01-6E -j -00	0,07
33	01-6E -k -00	0,09
34	01-7 -b -00	1,63
35	01-7 -g -00	4,36
36	01-8 -l -00	2,69
37	01-8 -m -00	2,78
38	01-8 -n -00	2,13
39	01-8 -o -00	1,95
40	01-8 -p -00	3,56
41	01-9 -i -00	1,59
42	01-9 -m -00	1,29
43	01-9 -p -00	0,71
44	01-10 -k -00	1,63
45	01-12 -c -00	2,92
46	01-12 -d -00	0,46
47	01-13 -b -00	2,97
48	01-13 -i -00	2,37
49	01-14 -b -00	0,85
50	01-14 -c -00	3,04
51	01-18 -b -00	1,03
52	01-18 -f -00	1,68
53	01-18 -g -00	3,63
54	01-18 -h -00	5,22
55	01-18 -i -00	0,55
56	01-19 -c -00	0,92
57	01-19 -g -00	2,45
58	01-20 -p -00	5,08
59	01-20 -r -00	2,02
60	01-20 -s -00	1,62
61	01-23 -i -00	0,71
62	01-24 -j -00	1,2
63	01-25A -f -00	0,31
64	01-25A -g -00	0,56
65	01-25A -m -00	0,06
66	01-26 -a -00	4,39
67	01-26 -f -00	11,85
68	01-27 -c -00	4,68
69	01-28 -d -00	3,39
70	01-28 -i -00	1,21
71	01-29 -c -00	2,93
72	01-30 -g -00	0,8
73	01-30 -j -00	1,54

Lp	Adres leśny	Pow.
74	01-34 -k -00	0,93
75	01-34 -l -00	0,9
76	01-36 -g -00	1,1
77	01-38 -a -00	0,89
78	01-38 -h -00	9,74
79	01-42 -g -00	0,92
80	01-45 -i -00	0,9
81	01-47 -j -00	0,64
82	01-49 -b -00	2,14
83	01-49 -g -00	1,33
Razem L-ctwo Dąbrowa		323,16
1	02-53 -a -00	1,3
2	02-60 -i -00	0,71
3	02-64 -d -00	1,88
4	02-64 -g -00	0,25
5	02-68 -b -00	0,76
6	02-68 -c -00	0,57
7	02-68 -d -00	1,54
8	02-68 -f -00	3,26
9	02-68 -g -00	2,27
10	02-68 -h -00	4,5
11	02-68 -i -00	0,52
12	02-68 -j -00	1,15
13	02-70 -j -00	1,86
14	02-82 -d -00	5,44
15	02-85 -b -00	1,12
16	02-85 -c -00	1,88
17	02-85 -g -00	1,42
18	02-85 -h -00	1,66
19	02-85 -i -00	0,45
20	02-85 -j -00	1,84
21	02-85 -k -00	1,75
22	02-85 -l -00	1,03
23	02-85 -m -00	1,18
24	02-85 -n -00	2,04
25	02-85 -p -00	1,52
26	02-86 -c -00	0,87
27	02-86 -i -00	2,16
28	02-87 -g -00	0,84
29	02-87 -m -00	0,5
30	02-88 -f -00	1,8
31	02-88 -h -00	0,63
32	02-89 -f -00	0,23
33	02-90 -a -00	0,99
34	02-90 -b -00	3,18
35	02-90 -k -00	4,19
36	02-90 -l -00	0,54
37	02-90 -n -00	0,83
38	02-92 -d -00	0,36
39	02-92 -f -00	0,48
40	02-92 -g -00	1,43
41	02-93 -b -00	0,29
42	02-93 -d -00	0,77
43	02-94 -a -00	1,78
44	02-95 -a -00	2,22
45	02-95 -h -00	1
46	02-96 -b -00	3,77
47	02-100 -f -00	1,72
48	02-101 -h -00	0,88
49	02-101 -k -00	0,28
50	02-102 -h -00	1,13
51	02-107 -b -00	3,01
52	02-108 -h -00	6,11
53	02-112 -l -00	0,69
54	02-114 -d -00	1,14
55	02-114 -l -00	1,13
56	02-117 -g -00	0,99
57	02-118 -b -00	2,82
58	02-125 -p -00	1,38
59	02-125 -r -00	0,6
Razem L-ctwo Kębłowo		92,64
1	03-109 -b -00	1,83
2	03-123 -n -00	0,62
3	03-128 -f -00	0,65
4	03-130 -d -00	2,01

Lp	Adres leśny	Pow.
5	03-130 -f -00	0,64
6	03-131 -b -00	2,44
7	03-141 -i -00	2,56
8	03-142 -l -00	0,41
9	03-144 -i -00	1,72
10	03-144 -j -00	0,5
11	03-145 -c -00	4,28
12	03-146 -d -00	1,08
13	03-151 -c -00	0,7
14	03-152 -j -00	2,23
15	03-158 -t -00	0,64
16	03-159 -b -00	5,36
17	03-169 -i -00	1,11
18	03-170 -d -00	0,19
19	03-170 -g -00	1,39
20	03-171 -b -00	1,34
21	03-171 -h -00	0,57
22	03-172 -a -00	0,3
23	03-172 -i -00	0,08
24	03-172 -j -00	0,02
25	03-173 -b -00	0,48
26	03-173 -d -00	2,48
27	03-174 -d -00	0,81
28	03-182 -b -00	0,44
29	03-182 -k -00	0,46
30	03-183 -f -00	1,02
31	03-183 -g -00	1,09
32	03-183 -j -00	1,14
33	03-183 -k -00	1,33
34	03-183 -o -00	2,14
35	03-184 -c -00	1,63
36	03-184 -l -00	0,32
37	03-185 -c -00	3,73
38	03-185 -d -00	4,56
39	03-186 -g -00	1,4
40	03-186 -j -00	1,48
41	03-186 -l -00	0,28
42	03-195 -d -00	1,5
43	03-195 -h -00	0,12
44	03-195 -i -00	0,24
45	03-229 -a -00	3,78
46	03-230 -d -00	1,53
47	03-230 -f -00	0,84
48	03-230 -h -00	0,48
49	03-231 -a -00	0,17
50	03-231 -b -00	0,26
51	03-234 -a -00	0,27
52	03-234 -b -00	0,75
53	03-234 -c -00	0,23
Razem L-ctwo Zacisze		67,63
1	04-203 -c -00	4,02
2	04-208 -d -00	1,83
3	04-208 -g -00	1,15
4	04-212 -h -00	1,27
5	04-212 -l -00	2,27
6	04-212 -n -00	2,1
7	04-215 -a -00	1,08
8	04-215 -b -00	1,05
9	04-220 -k -00	0,68
10	04-222 -h -00	2,93
11	04-227 -f -00	1,57
12	04-227 -h -00	3,06
13	04-228 -c -00	4,6
14	04-240 -f -00	0,57
15	04-248 -i -00	0,63
16	04-248 -t -00	0,33
17	04-250 -b -00	0,79
18	04-250 -h -00	2,01
19	04-253 -a -00	2,92
20	04-253 -b -00	3,29
21	04-253 -k -00	1,81
22	04-254 -a -00	3,69
23	04-254 -f -00	5,19
24	04-256 -j -00	1,51
25	04-256 -k -00	3,88

Lp	Adres leśny	Pow.
26	04-257 -i -00	0,55
27	04-258 -g -00	1,36
28	04-258 -h -00	0,3
29	04-258 -l -00	2,39
30	04-259 -a -00	2,37
31	04-259 -d -00	4,29
32	04-259 -h -00	1,6
33	04-259 -o -00	0,88
34	04-260 -c -00	3,57
35	04-260 -f -00	1,35
Razem L-ctwo Jaromierz		72,89
Razem Obręb Obrza		556,32
Obręb Wolsztyn		
1	05-1 -f -00	2,87
2	05-1 -h -00	0,54
3	05-2 -a -00	1,82
4	05-12 -d -00	1,75
5	05-12 -f -00	0,14
6	05-39 -h -00	2,06
7	05-46 -f -00	1,85
8	05-50 -a -00	2,5
9	05-50 -c -00	1,46
10	05-50 -d -00	1,42
11	05-50 -f -00	2,06
12	05-50 -g -00	1,17
13	05-53 -a -00	4,48
14	05-55 -d -00	1,98
15	05-57 -b -00	0,74
16	05-57 -l -00	0,35
17	05-58 -c -00	0,94
18	05-58 -d -00	1,17
19	05-59 -b -00	8,12
20	05-59 -d -00	0,41
21	05-59 -f -00	3,85
22	05-59 -j -00	5,72
23	05-60 -c -00	7,81
24	05-60 -d -00	2,31
25	05-60 -g -00	1,91
26	05-61 -a -00	5,93
27	05-61 -b -00	0,76
28	05-61 -c -00	2,09
29	05-61 -d -00	4,18
30	05-61 -f -00	3,09
31	05-61 -g -00	0,93
32	05-61 -l -00	0,89
33	05-62 -a -00	1,46
34	05-62 -b -00	0,94
35	05-62 -d -00	4,85
36	05-62 -g -00	3,48
37	05-62 -h -00	2
38	05-62 -i -00	1,15
39	05-62 -j -00	3,53
40	05-62 -k -00	1,91
41	05-63 -b -00	1,49
42	05-63 -c -00	0,98
43	05-63 -d -00	2,52
44	05-63 -f -00	0,84
45	05-63 -g -00	1,41
46	05-66 -c -00	0,06
Razem L-ctwo Bełecin		103,92
1	06-78 -c -00	3,63
2	06-78 -h -00	1,2
3	06-78 -j -00	3,64
4	06-78 -k -00	1,1
5	06-79 -a -00	1,28
6	06-79 -f -00	0,98
7	06-79 -h -00	4,63
8	06-79 -j -00	0,88
9	06-82 -a -00	2,1
10	06-88 -k -00	2,46
11	06-89 -d -00	4,1
12	06-89 -g -00	0,3
13	06-89 -h -00	0,4
14	06-92 -i -00	0,82
15	06-92 -o -00	1,94

Lp	Adres leśny	Pow.
16	06-93 -f -00	0,74
17	06-101 -g -00	0,38
18	06-104 -l -00	1,34
19	06-104 -n -00	1,88
20	06-104 -o -00	2,24
21	06-105 -a -00	2,96
22	06-105 -h -00	0,85
23	06-105 -i -00	2,81
24	06-105 -j -00	1,12
25	06-115 -a -00	0,89
26	06-116 -h -00	1,71
27	06-120 -i -00	2,37
28	06-120 -m -00	4,74
29	06-120 -p -00	0,84
30	06-122 -g -00	0,5
31	06-122 -i -00	1,35
32	06-122 -k -00	0,36
33	06-122 -l -00	1,62
34	06-122 -z -00	0,36
35	06-125 -c -00	0,25
36	06-125 -j -00	2,29
37	06-125 -m -00	0,65
38	06-126 -h -00	1,76
39	06-129 -j -00	1,63
40	06-129 -l -00	1,03
41	06-131 -b -00	0,12
42	06-135 -d -00	0,55
43	06-135 -k -00	0,48
44	06-137 -h -00	0,53
45	06-138 -a -00	0,68
46	06-148 -c -00	0,34
47	06-150 -g -00	0,46
48	06-152 -j -00	1,5
Razem L-ctwo Nowe Tłoki		70,79
1	07-69 -d -00	0,42
2	07-70 -bx -00	0,17
3	07-70 -dx -00	0,65
4	07-99 -a -00	1,75
5	07-109 -k -00	1,38
6	07-112 -o -00	0,57
7	07-154 -a -00	0,52
8	07-154 -d -00	1,27
9	07-156 -j -00	1,15
10	07-157 -p -00	0,98
11	07-159 -f -00	1,65
12	07-159 -bx -00	1,92
13	07-160 -b -00	0,32
14	07-160 -c -00	2,76
15	07-161 -c -00	4,4
16	07-161 -g -00	0,68
17	07-162 -a -00	4,27
18	07-162 -c -00	2,77
19	07-165 -f -00	1,91
20	07-166 -f -00	1,19
21	07-168 -f -00	1,43
22	07-168 -h -00	2,49
23	07-169 -a -00	0,57
24	07-170 -d -00	1,16
25	07-171 -c -00	1,57
26	07-171 -d -00	2,42
27	07-172 -a -00	2,92
28	07-173 -d -00	3,69
29	07-173 -h -00	0,78
30	07-174 -k -00	1,42
31	07-175 -l -00	1,17
32	07-178 -a -00	0,38
33	07-179 -j -00	1,38
34	07-203 -c -00	3,45
35	07-211 -b -00	0,6
36	07-221 -d -00	0,43
Razem L-ctwo Powodowo		56,59
1	08-64 -a -00	1,38
2	08-64 -b -00	2,36
3	08-64 -d -00	1,23
4	08-64 -h -00	1,22

Lp	Adres leśny	Pow.
5	08-64 -i -00	1,93
6	08-64 -m -00	0,09
7	08-64 -n -00	0,29
8	08-64 -o -00	0,46
9	08-64 -p -00	0,42
10	08-64 -r -00	1,89
11	08-181 -c -00	1,71
12	08-181 -d -00	4,17
13	08-181 -f -00	3,62
14	08-182 -a -00	1,28
15	08-182 -b -00	1,33
16	08-182 -g -00	1,06
17	08-184 -l -00	0,42
18	08-185 -i -00	3,08
19	08-185 -n -00	0,72
20	08-186 -d -00	1,07
21	08-186 -f -00	0,24
22	08-186 -g -00	1,32
23	08-186 -h -00	4,69
24	08-186 -k -00	1,63
25	08-186 -m -00	1,37
26	08-188 -b -00	2,07
27	08-188 -c -00	4,92
28	08-189 -a -00	5,94
29	08-189 -b -00	1,17
30	08-189 -c -00	5,76
31	08-189 -d -00	0,98
32	08-189 -f -00	7,74
33	08-189 -g -00	0,2
34	08-189 -h -00	1,4
35	08-189 -i -00	1,73
36	08-189 -j -00	1,38
37	08-190 -s -00	1
38	08-195 -f -00	3,7
39	08-200 -k -00	1,44
40	08-200 -o -00	1,54
41	08-201 -i -00	1,34
42	08-202 -d -00	1,95
43	08-202 -f -00	0,43
44	08-209 -j -00	1,12
45	08-209 -l -00	1,23
46	08-209 -m -00	0,98
47	08-210 -g -00	4
48	08-215 -c -00	0,6
49	08-216 -i -00	1,61
50	08-218 -f -00	0,33
51	08-220 -c -00	3,4
52	08-220 -f -00	5,12
53	08-220 -g -00	0,76
54	08-220 -h -00	3,21
55	08-220 -i -00	2,17
56	08-220 -j -00	0,57
57	08-220 -k -00	1,05
58	08-222 -c -00	0,46
59	08-225 -c -00	0,64
60	08-230 -b -00	1,92
61	08-230 -o -00	0,49
62	08-241 -f -00	0,38
63	08-241 -h -00	2,88
64	08-241 -k -00	1,16
65	08-242 -m -00	0,85
66	08-246 -t -00	0,66
67	08-250 -o -00	0,17
Razem L-ctwo Kopianica		119,43
Razem Obręb Wolsztyn		350,73
Obręb Zbąszyń		
1	09-6 -g -00	1,07
2	09-6 -h -00	4,63
3	09-6 -l -00	1,79
4	09-6 -n -00	1,12
5	09-8 -d -00	4,21
6	09-8 -h -00	2,63
7	09-8 -n -00	1,71
8	09-8 -y -00	1,03
9	09-9 -b -00	1,32

Lp	Adres leśny	Pow.
10	09-9 -c -00	3,38
11	09-9 -m -00	0,8
12	09-19 -c -00	1,72
13	09-20 -a -00	0,06
14	09-20 -c -00	2,66
15	09-20 -d -00	0,86
16	09-20 -m -00	0,53
17	09-34 -g -00	1,59
18	09-34 -p -00	4,03
19	09-34 -y -00	0,73
20	09-57 -f -00	0,4
21	09-57 -g -00	0,95
22	09-58 -c -00	1,04
23	09-61 -g -00	1,73
24	09-61 -l -00	2,07
25	09-62 -h -00	5,09
26	09-62 -j -00	2,32
27	09-62 -x -00	2,56
28	09-77 -d -00	0,62
29	09-77 -i -00	0,24
30	09-91 -i -00	1,14
31	09-93 -a -00	1,75
Razem L-ctwo Przychodzko		55,78
1	10-63 -a -00	2,22
2	10-63 -b -00	0,3
3	10-96 -a -00	3,56
4	10-114 -a -00	2,13
5	10-114 -b -00	0,6
6	10-122 -a -00	0,75
7	10-122 -g -00	0,87
8	10-122 -h -00	0,76
9	10-123 -c -00	0,57
10	10-131 -a -00	1,89
11	10-131 -f -00	1,52
12	10-131 -h -00	2,7
13	10-131 -k -00	2,84
14	10-140 -b -00	0,25
15	10-140 -d -00	1,6
16	10-140 -h -00	3,52
17	10-142 -d -00	1,43
18	10-144 -d -00	0,33
19	10-150 -b -00	0,64
20	10-150 -h -00	1,04
21	10-155 -i -00	3,32
22	10-156 -f -00	3,1
23	10-156 -j -00	3,45
24	10-156 -k -00	0,6
25	10-157 -h -00	0,75
26	10-162 -c -00	2,47
27	10-163 -k -00	0,71
28	10-164 -f -00	1,19
29	10-221 -i -00	0,2
Razem L-ctwo Huta		45,31
1	11-79 -a -00	2,8
2	11-79 -b -00	1,58
3	11-79 -c -00	2,43
4	11-79 -g -00	0,63
5	11-79 -n -00	0,86
6	11-79 -o -00	4,37
7	11-80 -a -00	0,53
8	11-80 -d -00	0,86
9	11-80 -l -00	1,02
10	11-80 -m -00	10,83
11	11-81 -b -00	0,34
12	11-81 -c -00	0,4
13	11-82 -c -00	0,28
14	11-82 -f -00	0,94
15	11-82 -j -00	2,52
16	11-82 -o -00	0,84
17	11-106 -k -00	0,85
18	11-107 -j -00	0,25
19	11-107 -m -00	2,12
20	11-107 -n -00	0,61
21	11-107 -o -00	0,13
22	11-110 -a -00	0,76

Lp	Adres leśny	Pow.
23	11-110 -gx -00	0,22
24	11-111 -f -00	0,93
25	11-111 -g -00	0,34
26	11-165 -d -00	0,73
27	11-167 -c -00	0,85
28	11-168 -c -00	1,36
29	11-168 -d -00	1,78
30	11-168 -h -00	0,6
31	11-168 -m -00	0,32
32	11-169 -f -00	0,53
33	11-169 -r -00	3,06
34	11-170 -g -00	2,49
35	11-170 -j -00	0,32
36	11-170 -m -00	0,6
37	11-170 -p -00	0,54
38	11-170 -s -00	1,87
39	11-178 -c -00	1,04
40	11-182 -c -00	1,28
41	11-182 -f -00	0,98
42	11-183 -d -00	1,6
43	11-183 -i -00	0,32
44	11-184 -d -00	0,34
45	11-185 -g -00	2,32
46	11-185 -l -00	1,26
47	11-194 -f -00	0,87
48	11-194 -l -00	0,77
49	11-206 -b -00	0,28
Razem L-ctwo Nowy Dwór		63,55
1	12-248 -a -00	1,03
2	12-248 -b -00	0,48
3	12-248 -g -00	1,26
4	12-248 -i -00	0,2
5	12-248 -m -00	0,06
6	12-253 -j -00	7,87
7	12-253 -n -00	4,08
8	12-253 -p -00	2,24
9	12-260 -c -00	0,4
10	12-266 -b -00	0,29
11	12-266 -f -00	0,34
12	12-266 -i -00	0,56
13	12-266 -l -00	0,21
14	12-272 -c -00	0,41
15	12-278 -f -00	4,29
16	12-278 -i -00	0,23
17	12-279 -d -00	2,19
18	12-280 -d -00	0,84
19	12-288 -i -00	0,45
20	12-289 -g -00	1,22
21	12-290 -a -00	0,64
22	12-290 -f -00	0,57
23	12-290 -g -00	2,16
24	12-290 -h -00	1,45
25	12-290 -i -00	0,83
26	12-290 -j -00	0,41
27	12-290 -k -00	1,71
28	12-290 -l -00	0,47
29	12-290 -n -00	1,41
30	12-293 -g -00	0,96
31	12-293 -i -00	1,76
32	12-293 -j -00	0,46
33	12-294 -m -00	0,78
34	12-296 -b -00	0,69
35	12-296 -d -00	1,36
36	12-297 -b -00	0,29
37	12-297 -c -00	0,16
38	12-298 -d -00	1,29
39	12-298 -h -00	3,29
40	12-298 -i -00	0,72
41	12-299 -f -00	0,9
42	12-299 -h -00	1,65
43	12-299 -j -00	0,3
44	12-300 -b -00	0,12
45	12-300 -k -00	0,47
46	12-303 -c -00	1,84
47	12-304 -c -00	1,79

Lp	Adres leśny	Pow.
48	12-304 -g -00	1,32
49	12-305 -f -00	0,55
50	12-305 -h -00	0,43
51	12-306 -h -00	0,94
52	12-308 -b -00	0,4
53	12-308 -l -00	1,19
Razem L-ctwo Stefanowo		61,96
Razem Obręb Zbąszyń		226,6
Razem Nadleśnictwo Wolsztyn		1133,65

7.5.4. WYKAZ DRZEWOSTANÓW BEZ ZABIEGÓW

Na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn, drzewostany, w których nie zaplanowano zadań gospodarczych zajmują łącznie powierzchnię 863,09 ha. Wykaz drzewostanów bez zabiegów przedstawiono poniżej:

Tabela 63 Wykaz drzewostanów bez zabiegów

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
Obręb Obrza			
1-01-4 -l -00	4,11	4JS 75-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-5 -b -00	2,1	4LP 70-0,8-LŚW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-6 -b -00	1,21	8OL 45-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-6 -d -00	1,61	8JS 60-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-7 -b -00	1,63	7JS 102-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-7 -g -00	4,36	6OL 49-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-8 -l -00	2,69	7JS 70-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-8 -m -00	2,78	5JS 70-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1
1-01-8 -n -00	2,13	10 Brz-1,0-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_4.1
1-01-8 -o -00	1,95	5JS 66-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, ostoja daniela; Lasy HCVF_4.1
1-01-8 -p -00	3,56	7JS 65-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-9 -i -00	1,59	9OL 30-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-9 -m -00	1,29	3OL 95-0,3-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-10 -k -00	1,63	10JS 65-0,3-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-12 -c -00	2,92	5JS 65-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-12 -d -00	0,46	6WZ 23-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja jelenia; Lasy HCVF_4.1
1-01-13 -b -00	2,97	10JS 65-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-13 -i -00	2,37	9JS 87-0,3-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-14 -b -00	0,85	10DB.B 180-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Pow. pom.p.; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-14 -c -00	3,04	6JS 86-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-18 -b -00	1,03	10JS 67-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-18 -f -00	1,68	9JS 107-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-19 -c -00	0,92	9DB.S 230-0,4-LŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Proj. Dbs 250l; Lasy HCVF_3.2; HCVF_4.1
1-01-19 -g -00	2,45	7JS 100-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-20 -p -00	5,08	7JS 70-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Teren trudnodostępny; Lasy HCVF_4.1
1-01-20 -r -00	2,02	10SO 87-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Teren trudnodostępny; Lasy HCVF_4.1
1-01-20 -s -00	1,62	6JS 55-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Ostoja dzików i jeleni; Lasy HCVF_4.1
1-01-23 -i -00	0,71	9OL 53-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-24 -j -00	1,2	7OL 19-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-26 -a -00	4,39	10OL 82-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-26 -f -00	11,85	7BRZ 65-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-27 -c -00	4,68	5OL 77-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-28 -d -00	3,39	7OL 82-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-28 -i -00	1,21	8OL 82-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-29 -c -00	2,93	4OL 82-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-30 -g -00	0,8	10BRZ 65-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-30 -j -00	1,54	10OL 83-0,4-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-34 -k -00	0,93	7WZ 93-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.1; Lasy HCVF_4.1
1-01-34 -l -00	0,9	5DB.S 93-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.1; Lasy HCVF_4.1
1-01-36 -g -00	1,1	6DB.S 95-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.1; Bobry
1-01-38 -a -00	0,89	4JS 95-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-38 -h -00	9,74	8JS 75-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-01-40 -f -00	8,57	7DB.S 62-0,6-LW	Lasy HCVF_3.2; HCVF_4.1
1-01-41 -l -00	1,42	10DB.S 70-0,5-LW	Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-41 -n -00	2,59	10DB.S 70-0,5-LW	Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-42 -g -00	0,92	10DB.S 117-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-45 -i -00	0,9	10OL 75-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; 0_KSYLO; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-47 -j -00	0,64	4DB.S 75-0,4-LW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-01-49 -b -00	2,14	10OL 82-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-01-49 -g -00	1,33	6DB.S 140-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; HCVF_4.1
1-01-49 -i -00	0,99	9SO 87-0,8-LMW	Lasy HCVF_4.1. Ekoton

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
1-02-53 -a -00	1,3	10DB.S 125-0,8-LMŚW	Ostoja ksylobiontów;Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_3.2;4.1; Strefa ochr. ujęcia wody
1-02-56 -h -00	0,27	6SO 55-0,5-BMŚW	
1-02-56 -i -00	0,25	6SO 65-0,7-BŚW	
1-02-60 -i -00	0,71	10SO.C 92-0,9-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ist pomnik przy Wz szyp. 200 lat wg Pac 2
1-02-61 -g -00	0,29	10SO 92-0,8-LMŚW	D-stan ekotonowy
1-02-64 -d -00	1,88	6OL 18-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1.
1-02-68 -b -00	0,76	10OL 45-0,9-LW	Ekosystem reprezentatywny
1-02-68 -c -00	0,57	3JS 20-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny
1-02-68 -d -00	1,54	6OL 56-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny
1-02-68 -f -00	3,26	10OL 43-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny
1-02-68 -g -00	2,27	5OL 35-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny
1-02-68 -h -00	4,5	8OL 87-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1;
1-02-68 -i -00	0,52	6OL 20-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1.;
1-02-68 -j -00	1,15	6OL 61-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1.
1-02-70 -j -00	1,86	10TP 40-0,4-OLJ	Ostoja ksylobiontów; Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1.
1-02-76 -i -00	0,18	6OL 80-0,8-LMW	D-stan ekotonowy
1-02-78 -c -00	0,53	6SO 16-0,9-LMŚW	Wyrobisko pokopalniane
1-02-82 -d -00	5,44	3BRZ 30-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny
1-02-84 -l -00	0,26	10SO 65-0,8-BMŚW	
1-02-85 -b -00	1,12	8OL 35-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -g -00	1,42	7ŚW 38-1-LMW	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -h -00	1,66	10OL 54-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -i -00	0,45	8ŚW 42-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -j -00	1,84	7SO 63-0,8-LMW	W cz. C budynek mur. (historyczny);EKO-REPR.LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -k -00	1,75	9BRZ 54-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów; LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -l -00	1,03	4SO 64-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-85 -m -00	1,18	10OL 29-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów; LASZ HCVF_4.1;Lasy HCVF_3.2
1-02-85 -n -00	2,04	10OL 49-0,8-OLJ	E REPR;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1;
1-02-85 -p -00	1,52	5BRZ 54-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-86 -i -00	2,16	7ŚW 46-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-87 -m -00	0,5	10SO 55-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny;LASZ HCVF_4.1. Otulina jez. Obrzańskie
1-02-88 -f -00	1,8	10SO 112-0,7-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Drzewa dziuplaste
1-02-88 -h -00	0,63	4AK 95-0,5-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-02-90 -a -00	0,99	6OL 73-0,4-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1;6430_3[Ziołorośla nizowe]
1-02-90 -k -00	4,19	6SO 54-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-90 -n -00	0,83	5SO 66-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-92 -g -00	1,43	6SO 50-1-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;
1-02-93 -d -00	0,77	5ŚW 50-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów; 3150 [B] -na bagnie śródleśnym
1-02-94 -a -00	1,78	6OL 70-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-95 -a -00	2,22	6OL 80-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-95 -h -00	1	5OL 48-0,9-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-96 -b -00	3,77	10SO 106-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ist. p.p.Dbs 360 lat -12 szt. wg Pac 2
1-02-100 -b -00	1,12	4BRZ 48-0,7-LMW	LASZ HCVF_4.1. Pas ochronny jez. Obrzańskie.
1-02-100 -f -00	1,72	9OL 55-0,9-OL	LASZ HCVF_4.1;Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-02-101 -h -00	0,88	6OL 60-0,9-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów;LASZ HCVF_4.1
1-02-102 -h -00	1,13	10OL 55-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny.
1-02-108 -i -00	1,78	5SO 81-0,6-BŚW	Pas ochronny dr. publ. i śródleśnego mszaru;
1-02-112 -l -00	0,69	10SO 55-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-02-113 -g -00	1,07	10SO 41-0,7-BMŚW	
1-02-114 -d -00	1,14	10SO 120-0,7-BMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
1-02-114 -l -00	1,13	10SO 102-0,7-BMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-02-117 -g -00	0,99	8OL 57-0,5-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów.
1-02-118 -a -00	0,14	10SO 47-0,8-BMŚW	
1-02-118 -i -00	1,51	10SO 96-0,8-BŚW	Pas ochronny drogi publicznej
1-02-125 -p -00	1,38	10SO 87-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
1-02-125 -r -00	0,6	7SO 57-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów; Naruszenie granicy
1-03-123 -n -00	0,62	7BRZ 82-0,7-BMW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-130 -c -00	0,44	10SO 45-0,7-BW	
1-03-137 -k -00	1,8	10SO 44-0,6-BS	Lasy HCVF_4.2
1-03-141 -i -00	2,56	5OL 20-0,9-OL	Ekosystem reprezentatywny
1-03-142 -l -00	0,41	10OL 45-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3_2
1-03-144 -i -00	1,72	8SO 45-0,7-BMB	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.1; 91D0_2(C)-przesuszenie
1-03-151 -c -00	0,7	10SO 41-1-BMB	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.1; 91D0_2(C)-przesuszenie
1-03-153 -a -00	0,11	7SO 30-0,7-BŚW	
1-03-153 -g -00	0,89	10SO 80-0,6-BŚW	
1-03-158 -h -00	4,63	10SO 33-0,6-BŚW	Lasy HCVF_4.2; w cz. C na 15% Bs
1-03-158 -r -00	1,01	8SO 33-0,6-BŚW	
1-03-159 -c -00	0,48	10SO 86-0,6-BŚW	Pas odnowy

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
1-03-163 -i -00	0,02	8SO 75-0,5-BŚW	
1-03-166 -d -00	0,11	8SO 80-0,6-BMŚW	
1-03-167 -c -00	0,47	10SO 48-0,5-BMŚW	D-stan ekotonowy
1-03-167 -g -00	0,34	10SO 55-0,5-BMŚW	D-stan ekotonowy
1-03-169 -i -00	1,11	8SW 47-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-173 -d -00	2,48	10SO 100-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-183 -f -00	1,02	5BRZ 50-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-183 -j -00	1,14	10SO 95-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-183 -k -00	1,33	10SO 95-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-183 -o -00	2,14	10SO 90-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-184 -c -00	1,63	10SO 100-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-185 -c -00	3,73	10SO 95-1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; w cz. S - pow. ogniskowo-kompleksowa
1-03-186 -g -00	1,4	10SO 100-0,9-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-195 -a -00	0,06	10SO 48-0,7-BŚW	
1-03-195 -d -00	1,5	8SO 95-1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Drzewa dziuplaste
1-03-229 -a -00	3,78	10SO 100-0,6-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Otulina jeziora
1-03-229 -b -00	1,28	5SO 100-0,5-LMŚW	w cz. S - parking; Otulina jeziora
1-03-230 -d -00	1,53	5OL 95-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-230 -f -00	0,84	5BRZ 95-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-230 -h -00	0,48	10SO 95-0,7-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-230 -m -00	0,1	10SO 50-0,6-BMŚW	
1-03-231 -a -00	0,17	10SO 48-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-231 -b -00	0,26	10SO 47-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
1-03-234 -a -00	0,27	10SO 50-0,7-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; wykreślono z O_KS
1-03-234 -b -00	0,75	10SO 51-0,7-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-234 -c -00	0,23	10SO 51-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-03-236 -i -00	0,2	10SO 80-0,8-BMŚW	D-stan ekotonowy
1-04-200 -j -00	0,09	9SO 34-0,6-BMŚW	
1-04-203 -c -00	4,02	10SO 100-0,9-BŚW	Ekosystem reprezentatywny, w cz. NE na 10% BMŚw
1-04-208 -d -00	1,83	9BRZ 71-0,8-BMW	Ekosystem reprezentatywny
1-04-208 -g -00	1,15	9SO 90-0,8-BMW	Ekosystem reprezentatywny, w cz. S na 5% LMw
1-04-212 -h -00	1,27	5OL 25-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-212 -l -00	2,27	10OL 31-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-212 -n -00	2,1	10SO 110-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny, w cz. NW na 25% LMw; Lasy HCVF_4.1
1-04-220 -k -00	0,68	10DB.S 116-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1; 3.2
1-04-222 -h -00	2,93	5DB.S 80-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-04-223 -l -00	0,84	7SO 90-0,7-BŚW	kompleks śródpolny
1-04-227 -f -00	1,57	9SO 91-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, w cz. S na 20% BMw; Lasy HCVF_4.1
1-04-227 -h -00	3,06	10SO 81-0,8-BMW	Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_4.1
1-04-228 -c -00	4,6	7SO 120-0,5-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-04-246 -m -00	0,09	10SO 120-0,9-BŚW	
1-04-248 -m -00	0,11	10SO 41-0,9-BŚW	
1-04-248 -t -00	0,33	6OL 60-1,2-OL	Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_3.2
1-04-250 -b -00	0,79	10SO 110-1,1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-04-250 -h -00	2,01	10SO 110-1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
1-04-253 -a -00	2,92	9OL 57-1-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-253 -b -00	3,29	5OL 48-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-253 -k -00	1,81	10OL 92-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-04-254 -a -00	3,69	8OL 60-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-254 -f -00	5,19	10SO 120-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_4.1
1-04-256 -i -00	0,15	8BRZ 38-0,7-LMW	
1-04-256 -j -00	1,51	10OL 55-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-256 -k -00	3,88	6OL 28-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-257 -i -00	0,55	7OL 35-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-258 -g -00	1,36	8OL 51-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-258 -l -00	2,39	3IS 120-0,5-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.1
1-04-259 -a -00	2,37	10OL 54-0,9-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
1-04-259 -d -00	4,29	4OL 120-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2
1-04-259 -h -00	1,6	9OL 48-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1
1-04-259 -o -00	0,88	8SO 110-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
1-04-260 -c -00	3,57	10SO 100-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
1-04-260 -f -00	1,35	10SO 100-0,7-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
Razem Obręb Obra	318,99		
Obręb Wolsztyn			
2-05-2 -a -00	1,82	5OL 70-0,7-LL	Ekosystem reprezentatywny

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
2-05-4 -k -00	0,19	10SO 107-0,8-BŚW	
2-05-6 -g -00	0,75	10SO 36-0,6-BŚW	
2-05-11 -g -00	0,14	7BRZ 32-0,7-BMŚW	
2-05-12 -d -00	1,75	7SO 80-0,6-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-05-26 -a -00	0,35	10SO 95-0,8-BŚW	D-stan ekotonowy
2-05-27 -i -00	1,03	10SO 80-0,6-BŚW	
2-05-39 -h -00	2,06	10OL 72-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; w cz. W pas p.poż typu [BK];
2-05-46 -f -00	1,85	6OL 79-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; w cz. E pas p.poż typu [BK];
2-05-50 -a -00	2,5	10OL 80-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-50 -c -00	1,46	9OL 76-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-50 -d -00	1,42	7OL 28-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-50 -f -00	2,06	6OL 93-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-50 -g -00	1,17	7OL 103-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1;
2-05-53 -a -00	4,48	10OL 81-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1;
2-05-55 -d -00	1,98	10OL 80-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1;
2-05-57 -b -00	0,74	10OL 89-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-58 -c -00	0,94	10OL 83-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1;
2-05-58 -d -00	1,17	7WZ 109-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.1; LAS Y HCVF 4.1
2-05-59 -b -00	8,12	5DB.S 35-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1;
2-05-59 -d -00	0,41	10OL 77-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-59 -f -00	3,85	7OL 40-0,9-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-59 -j -00	5,72	8BRZ 77-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-60 -c -00	7,81	8OL 80-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-60 -d -00	2,31	9SO 72-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-60 -g -00	1,91	9BRZ 77-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-61 -a -00	5,93	3ŚW 77-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.2
2-05-61 -b -00	0,76	5BRZ 52-0,9-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-61 -c -00	2,09	3DB.S 80-0,9-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.2
2-05-61 -d -00	4,18	5BRZ 80-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.2
2-05-61 -f -00	3,09	5BRZ 45-1-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.2
2-05-61 -g -00	0,93	9AK 45-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1
2-05-61 -l -00	0,89	4JS 65-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.2
2-05-62 -a -00	1,46	7JS 58-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -b -00	0,94	6OL 79-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -d -00	4,85	4BRZ 78-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -g -00	3,48	7BRZ 78-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -h -00	2	9BRZ 89-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -i -00	1,15	10ŚW 109-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -j -00	3,53	6BRZ 79-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-05-62 -k -00	1,91	5JS 50-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.1
2-05-63 -b -00	1,49	7DB.S 130-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.1
2-05-63 -c -00	0,98	5DB.S 111-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.1
2-05-63 -d -00	2,52	6DB.S 130-0,4-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.1
2-05-63 -f -00	0,84	10DB.S 130-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1; LAS Y HCVF 3.1
2-05-63 -g -00	1,41	9JS 55-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny;
2-06-78 -c -00	3,63	10SO 83-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-78 -j -00	3,64	8OL 80-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Oles z lustrem wody; LAS Y HCVF 3.2
2-06-78 -k -00	1,1	8SO 80-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-79 -a -00	1,28	7OL 70-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-79 -h -00	4,63	6SO 80-0,6-LMW	Ostoja ksylobiontów; Ekosystem reprezentatywny
2-06-79 -j -00	0,88	10SO 83-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-82 -a -00	2,1	7OL 83-0,5-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 3.2
2-06-88 -k -00	2,46	10SO 89-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-89 -d -00	4,1	10SO 93-0,8-BMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; W cz. E 20% BMśw
2-06-92 -i -00	0,82	8OL 80-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-06-92 -o -00	1,94	10SO 119-0,9-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-93 -f -00	0,74	10SO 73-0,9-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-104 -l -00	1,34	10OL 66-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; HCVF 3.2; HCVF 4.1
2-06-104 -n -00	1,88	10SO 107-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 4.1
2-06-104 -o -00	2,24	10OL 70-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-06-105 -a -00	2,96	10OL 66-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2; LAS Y HCVF 4.1
2-06-105 -h -00	0,85	5BRZ 70-0,7-BMB	Rez. "Bagno Chorzemskie"; Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 3.1
2-06-105 -i -00	2,81	5BRZ 25-0,5-BMB	Rez. "Bagno Chorzemskie"; Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LAS Y HCVF 3.1
2-06-105 -j -00	1,12	10SO 83-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Otulina rezerwatu; LAS Y HCVF 4.1
2-06-115 -a -00	0,89	10SO 80-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
2-06-116 -h -00	1,71	8SO 130-0,9-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-06-120 -i -00	2,37	3OL 110-0,4-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_4.1; LASY HCVF_3.1
2-06-122 -i -00	1,35	8OL 83-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2; LASY HCVF_4.1
2-06-122 -k -00	0,36	6OL 65-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; teren w 20% zalany; LASY HCVF_3.2; LASY HCVF_4.1
2-06-122 -l -00	1,62	8OL 25-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny; teren w 20% zalany; LASY HCVF_3.2; LASY HCVF_4.1
2-06-122 -y -00	0,06	10SO 61-0,7-BMŚW	LASY HCVF_4.1
2-06-124 -h -00	0,02	8SO 60-0,7-BMŚW	
2-06-125 -j -00	2,29	7OL 65-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; teren w 50% zalany; LASY HCVF_4.1
2-06-125 -m -00	0,65	6OL 80-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Teren w 20% zalany; LASY HCVF_4.1; LASY HCVF_3.2
2-06-126 -h -00	1,76	9OL 40-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny
2-06-127 -f -00	0,62	9SO 59-0,8-LMŚW	Pas ochronny miasta Wolsztyn; w cz. SE na 40% BMśw
2-06-127 -g -00	1,84	7SO 59-0,7-BMŚW	Pas ochronny miasta Wolsztyn
2-06-127 -k -00	0,99	10SO 59-0,8-BMŚW	Pas ochronny miasta Wolsztyn
2-06-128 -b -00	0,05	9AK 50-0,6-BMŚW	D-stan o walorach miiododajnych; Pas ochronny miasta Wolsztyn
2-06-128 -c -00	0,37	9AK 50-0,6-BMŚW	D-stan o walorach miiodod.; LASY HCVF_4.1; kabel podziemny 15m
2-06-128 -d -00	0,08	8AK 12-0,6-LMW	Teren podmokły; otulina ośrodka wypocz.; kabel podziemny 20m
2-06-128 -g -00	0,25	5DB.S 80-0,7-LMW	Lasy HCVF_4.1
2-06-128 -o -00	2,19	10SO 59-0,9-BMŚW	LASY HCVF_4.1
2-06-129 -j -00	1,63	8OL 110-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2; LASY HCVF_4.1
2-06-129 -l -00	1,03	10SO 93-0,7-LŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Otulina jez.; LASY HCVF_4.1
2-06-129 -p -00	3,42	7SO 170-0,5-BMŚW	Las o charakterze parku; Otulina jez.; LASY HCVF_4.1
2-06-133 -b -00	0,2	10SO 115-0,6-BŚW	Kompleks położony wśród osiedli
2-06-147 -l -00	0,89	10SO 125-0,6-LŚW	Otulina kwater szkółki leśnej
2-06-152 -j -00	1,5	5JS 95-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-69 -d -00	0,42	10DB.S 130-0,6-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-70 -bx -00	0,17	7TP 45-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-70 -dx -00	0,65	5SO 61-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-99 -a -00	1,75	6OL 74-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-109 -k -00	1,38	7SO 83-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-112 -o -00	0,57	9OL 70-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-154 -a -00	0,52	7BRZ 20-0,5-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-154 -d -00	1,27	10OL 86-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-156 -j -00	1,15	10BRZ 55-0,9-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-157 -p -00	0,98	9OL 65-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-159 -f -00	1,65	5BRZ 67-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-159 -bx -00	1,92	10AK 87-0,8-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-160 -c -00	2,76	7OL 76-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny
2-07-161 -c -00	4,4	3JS 15-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-161 -g -00	0,68	5BRZ 50-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-162 -a -00	4,27	9SO 103-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny
2-07-162 -c -00	2,77	10DB.S 135-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_3.2
2-07-165 -f -00	1,91	10OL 97-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-166 -f -00	1,19	5OL 53-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_3.2
2-07-168 -f -00	1,43	9OL 97-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-168 -h -00	2,49	4BK 140-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-169 -a -00	0,57	10OL 71-0,7-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-170 -d -00	1,16	10DB.S 120-0,6-LŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-170 -h -00	0,5	6AK 35-0,6-BMŚW	
2-07-171 -c -00	1,57	3OL 45-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-171 -d -00	2,42	10DB.S 135-0,7-LŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-172 -a -00	2,92	9DB.S 65-0,8-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-173 -d -00	3,69	8SO 93-0,8-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny. d-wa dziuplaste
2-07-173 -h -00	0,78	10OL 91-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-174 -k -00	1,42	9OL 77-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; naruszenie granicy
2-07-175 -l -00	1,17	8OL 81-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
2-07-178 -a -00	0,38	10OL 70-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_3.2
2-07-179 -j -00	1,38	7OL 65-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-203 -c -00	3,45	10DB.S 120-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-07-211 -b -00	0,6	9BRZ 66-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
2-07-221 -d -00	0,43	10DB.S 105-0,6-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-08-64 -a -00	1,38	10DB.S 135-0,9-LW	LASY HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,LASY HCVF_4.1
2-08-64 -b -00	2,36	9JS 33-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny ,LASY HCVF_4.1
2-08-64 -d -00	1,23	5DB.S 150-0,3-LW	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-64 -h -00	1,22	4DB.S 125-0,3-LW	Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_4.1
2-08-64 -i -00	1,93	3DB.S 125-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-64 -m -00	0,09	4DB.S 122-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_4.1
2-08-64 -n -00	0,29	8DB.S 125-0,7-LW	LASY HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-64 -o -00	0,46	6BK 125-0,5-LW	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-64 -p -00	0,42	10DB.S 125-0,8-LW	LASY HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-64 -r -00	1,89	10BRZ 80-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_4.1
2-08-181 -c -00	1,71	6DB.S 65-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Ostojka ksylobiontów; LASY HCVF_3.2
2-08-181 -d -00	4,17	4BRZ 65-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów
2-08-181 -f -00	3,62	3DB.S 70-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Ostojka ksylobiontów; LASY_HCVF_3.2,
2-08-181 -h -00	1,57	10OL 62-0,5-LW	kompleks śródpolny
2-08-182 -a -00	1,28	6DB.S 65-0,5-LMW	Ekosystem reprezentatywny
2-08-182 -b -00	1,33	6SW 76-0,3-LMSW	Ekosystem reprezentatywny
2-08-182 -g -00	1,06	4SO 135-0,6-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny
2-08-182 -m -00	0,72	7DB.S 65-0,5-LMŚW	LASY HCVF_3.2
2-08-182 -o -00	0,47	8DB.S 120-0,7-LMŚW	LASY_HCVF_3.2
2-08-185 -c -00	2,23	10SO 110-0,8-BŚW	miejsce gniazd czapli siwej;LASY HCVF_4.1
2-08-185 -d -00	2,62	10SO 92-0,9-BŚW	miejsce gniazd. czapli siwej;LASY HCVF_4.1
2-08-185 -i -00	3,08	8OL 25-0,4-OL	Ekosystem reprezentatywny;HCVF_4.1;3.2
2-08-185 -k -00	0,48	6BRZ 40-0,6-LMŚW	LASY HCVF_4.1
2-08-185 -n -00	0,72	10OL 87-0,8-OLJ	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny, LASY HCVF_4.1
2-08-186 -c -00	0,4	10OL 70-0,4-OL	LASY HCVF_3.2
2-08-186 -d -00	1,07	10OL 91-0,5-OL	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-186 -g -00	1,32	8OL 47-0,6-OL	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-186 -h -00	4,69	10SO 120-1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-186 -k -00	1,63	7BRZ 81-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów;LASY HCVF_4.1
2-08-186 -m -00	1,37	6OL 91-0,5-OLJ	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,otulina jez.LASY HCVF_4.1
2-08-188 -b -00	2,07	10SO 96-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny, LASY HCVF_4.1
2-08-188 -c -00	4,92	9OL 87-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_3.2;LASY HCVF_4.1
2-08-189 -a -00	5,94	9OL 113-0,8-OLJ	LASY_HCVF_3.2;Ekosystem reprezentatywny;Ostojka ksylobiontów;rez."Wys na jez Chobienickim"
2-08-189 -b -00	1,17	5JW 103-0,6-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -c -00	5,76	6SO 153-0,9-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -d -00	0,98	5SO 153-0,6-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -f -00	7,74	10SO 153-1-BMŚW	Ekosystem reprezentatywny;Ostojka ksylobiontów;rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -g -00	0,2	10OL 78-0,8-OL	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -h -00	1,4	4OL 89-0,5-LMW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -i -00	1,73	10SO 73-0,9-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-189 -j -00	1,38	4OL 43-0,4-LMW	Ekosystem reprezentatywny,Ostojka ksylobiontów,rez."Wyspa na jez Chobienickim"
2-08-190 -s -00	1	5SO.WE 120-0,7-LMŚW	Ekosystem reprezentatywny
2-08-195 -f -00	3,7	8OL 89-0,6-OLJ	Ekosystem reprezentatywny,LASY HCVF_3.2, LASY HCVF_4.1
2-08-200 -k -00	1,44	6OL 55-0,5-OL	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_4.1
2-08-200 -o -00	1,54	10OL 72-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny,drzewa dziupl., LASY HCVF_4.1
2-08-201 -i -00	1,34	10OL 79-0,8-OLJ	LASY_HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_4.1
2-08-202 -d -00	1,95	10OL 83-0,7-OLJ	LASY HCVF_3.2,Ekosystem reprezentatywny, LASY HCVF_4.1
2-08-206 -j -00	0,9	4SW 91-0,6-LMW	Ostojka ksylobiontów, otulina cieku śródleśnego
2-08-209 -j -00	1,12	7OL 46-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_3.2;LASY HCVF_4.1
2-08-209 -l -00	1,23	10OL 40-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny;LASY HCVF_3.2;LASY HCVF_4.1
2-08-209 -m -00	0,98	6OL 73-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1; Lasy HCVF_3.2.
2-08-210 -f -00	2,16	10OL 72-0,7-OL	LASY HCVF_3.2;LASY HCVF_4.1

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
2-08-216 -h -00	0,59	7SO 60-0,8-BMW	pas ochrony źródleśnego torfowiska
2-08-220 -g -00	0,76	8SO 61-0,7-LMB	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-220 -h -00	3,21	6OL 80-0,7-OL	LASY HCVF_3.2;4.1, Ekosystem reprezentatywny
2-08-220 -i -00	2,17	10SO 97-0,7-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-220 -j -00	0,57	10SO 100-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-220 -k -00	1,05	5SO 90-0,7-BMW	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_4.1
2-08-230 -b -00	1,92	5OL 77-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny; Otulina jez.; LASY HCVF_4.1
2-08-230 -o -00	0,49	8OL 65-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny, LASY HCVF_3.2, Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF_4.1
2-08-237 -j -00	0,38	9SO 61-0,6-BMSW	
2-08-238 -k -00	0,3	10BRZ 8-0,7-BŚW	Kompleks śródpolny o charakterze remizy
2-08-241 -h -00	2,88	10OL 56-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; LASY HCVF_3.2
2-08-241 -k -00	1,16	8BRZ 56-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów
2-08-242 -m -00	0,85	9OL 20-0,5-BMB	Ekosystem reprezentatywny;
2-08-244 -b -00	0,21	5SO 30-0,8-BŚW	d-stan ekotonowy
2-08-250 -k -00	0,27	10SO 120-0,8-BŚW	Pas ochronny drogi
2-08-250 -o -00	0,17	10SO 80-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny
Razem Obręb Wolsztyn	342,29		
Obręb Zbąszyń			
3-09-6 -g -00	1,07	10OL 21-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_3.2
3-09-6 -h -00	4,63	8OL 70-0,8-LW	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny
3-09-6 -l -00	1,79	10OL 67-0,7-OL	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_3.2
3-09-6 -n -00	1,12	8OL 65-0,7-OL	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny, Lasy HCVF_3.2
3-09-8 -d -00	4,21	8OL 65-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2
3-09-8 -h -00	2,63	5OL 63-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów
3-09-8 -n -00	1,71	4OL 90-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, O_KSYL,
3-09-8 -y -00	1,03	10OL 65-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2
3-09-9 -b -00	1,32	8OL 94-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; HCVF_4.1; 3.2; 3.1
3-09-9 -c -00	3,38	7SO 61-1-LMSW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-09-9 -m -00	0,8	10OL 74-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1, Lasy HCVF_3.2
3-09-19 -c -00	1,72	10OL 70-0,7-LMW	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny
3-09-20 -c -00	2,66	8OL 70-0,8-LMW	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny
3-09-20 -m -00	0,53	10OL 55-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny
3-09-34 -g -00	1,59	7OL 70-0,9-LW	Ostoja ksylobiontów, Ekosystem reprezentatywny
3-09-34 -p -00	4,03	3BRZ 66-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów;
3-09-34 -y -00	0,73	8OL 41-1-OL	Ekosystem reprezentatywny
3-09-34 -gx -00	0,77	10SO 85-0,6-BŚW	Ostoja ksylobiontów
3-09-57 -g -00	0,95	10OL 63-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Drzewa dziuplaste
3-09-58 -j -00	0,83	10SO 85-0,7-BŚW	Ostoja ksylobiontów;
3-09-61 -g -00	1,73	3OL 40-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny
3-09-62 -h -00	5,09	5OL 21-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2, Lasy HCVF_4.1
3-09-62 -i -00	2,98	10OL 10-1-OL	Lasy HCVF_3.2
3-09-62 -j -00	2,32	8BRZ 60-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
3-09-62 -o -00	0,18	8BRZ 60-0,6-OL	Lasy HCVF_4.1
3-09-62 -t -00	0,38	6JS 20-0,4-OL	kompleks położony wśród pól; Lasy HCVF_4.1
3-09-62 -x -00	2,56	7SO 56-0,8-BMSW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-09-93 -a -00	1,75	10SO 135-0,6-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
3-10-63 -b -00	0,3	10SO 63-0,8-BŚW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1
3-10-64 -g -00	0,97	10BRZ 45-0,5-BŚW	Pas p.poż. typu D
3-10-65 -a -00	1,02	10SO 45-0,5-BŚW	Pas p.poż. typu D
3-10-99 -a -00	0,94	10BRZ 45-0,5-BŚW	pas p.poż. typu D
3-10-114 -a -00	2,13	10OL 75-0,8-LL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
3-10-122 -a -00	0,75	9OL 75-1,3-LL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
3-10-122 -h -00	0,76	9OL 80-0,8-LL	Ekosystem reprezentatywny, O_KSYO, Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
3-10-131 -a -00	1,89	5OL 80-0,9-LL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
3-10-131 -f -00	1,52	7OL 45-1,2-LL	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_3.2; Lasy HCVF_4.1
3-10-131 -h -00	2,7	10SO 59-1,3-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-10-131 -k -00	2,84	10SO 100-1,2-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-10-140 -b -00	0,25	10BRZ 64-0,9-LL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów, Lasy HCVF_4.1
3-10-140 -d -00	1,6	9SO 29-1,5-BMSW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-10-140 -h -00	3,52	10SO 104-1,1-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
3-10-145 -b -00	0,51	10SO 42-0,7-BŚW	
3-10-155 -i -00	3,32	10SO 135-1,3-BŚW	Ekosystem reprezentatywny
3-10-156 -f -00	3,1	10SO 135-1,5-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów
3-10-156 -j -00	3,45	8SO 117-1,4-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; w cz. S na 10% BMŚw
3-10-159 -g -00	1,36	10BRZ 18-0,5-BŚW	Pas p.poż. typu D
3-10-162 -c -00	2,47	10SO 92-1,3-BŚW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.2
3-10-163 -k -00	0,71	10SO 110-1,1-	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.2

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
		BMSW	
3-11-79 -a -00	2,8	7OL 80-0,5-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-79 -b -00	1,58	6BRZ 75-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-79 -c -00	2,43	8BRZ 80-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-79 -g -00	0,63	8SO 46-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-79 -i -00	0,94	10SO 44-0,6-BSW	Wyrobisko pokopalniane porośnięte lasem.
3-11-79 -n -00	0,86	10BRZ 80-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-79 -o -00	4,37	4BRZ 80-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów ;miejsce bytowania lokalnej awifauny
3-11-79 -r -00	0,27	10BRZ 70-0,7-LMW	kompleks położony wśród pól
3-11-80 -a -00	0,53	7OL 65-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-80 -l -00	1,02	8OL 80-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-11-80 -m -00	10,83	7OL 18-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny;Teren trudnodostepny; Lasy HCVF_3.2
3-11-81 -c -00	0,4	7SO 46-0,5-BMSW	Ekosystem reprezentatywny
3-11-82 -c -00	0,28	7OL 65-0,5-OL	LASY HCVF_4.1;Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_3.2
3-11-82 -f -00	0,94	5OL 65-0,6-OL	LASY HCVF_4.1;Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_3.2
3-11-82 -j -00	2,52	10OL 11-1-OL	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_3.2
3-11-107 -m -00	2,12	3BRZ 50-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-110 -a -00	0,76	6BRZ 80-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-111 -f -00	0,93	5OL 70-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-11-111 -g -00	0,34	10OL 75-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny;O-KSYLO;LAS Y HCVF 3.2
3-11-165 -a -00	0,24	8AK 40-0,6-BMSW	dstan w bezpośr. sąsiedztwie wsi Lomnica
3-11-165 -d -00	0,73	7SW 85-0,7-LMSW	Ekosystem reprezentatywny
3-11-167 -c -00	0,85	10OL 48-0,5-OL	Ekosystem reprezentatywny, LASY HCVF 3.2
3-11-168 -d -00	1,78	10OL 95-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny; Ostoja ksylobiontów; LASY HCVF 3.2
3-11-168 -h -00	0,6	6OL 95-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-169 -f -00	0,53	5OL 85-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów
3-11-170 -g -00	2,49	7BRZ 64-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;
3-11-170 -m -00	0,6	8OL 33-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-11-170 -p -00	0,54	7OL 35-0,3-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_3.2
3-11-170 -s -00	1,87	5OL 25-0,7-OL	Ostoja ksylobiontów;Ekosystem reprezentatywny;LAS Y HCVF 3.2
3-11-178 -c -00	1,04	3DB.S 76-0,6-LSW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów (drewno martwe, drzewa dziuplaste)
3-11-181 -j -00	0,05	10SO 74-0,8-BMSW	
3-11-182 -c -00	1,28	10DB.S 130-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny; Zwójka zieloneczka
3-11-182 -f -00	0,98	8BRZ 70-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny
3-11-182 -g -00	0,82	3JS 20-0,6-LW	
3-11-182 -w -00	0,74	5SO 64-0,6-BMSW	Drzewostan ekotonowy (gr. polno - lesna)
3-11-183 -d -00	1,6	9DB.S 120-0,7-LW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów, LASY HCVF 3.2;drz. dziuplaste,
3-11-185 -g -00	2,32	10DB.S 130-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny;LAS Y HCVF 3.2
3-11-185 -l -00	1,26	9OL 67-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny
3-11-192 -n -00	0,72	8SO 71-0,7-LMSW	Lasy HCVF_6
3-11-194 -f -00	0,87	8DB.S 135-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;LAS Y HCVF 3.2
3-11-194 -l -00	0,77	8DB.S 130-0,7-LSW	Ekosystem reprezentatywny;LAS Y HCVF 3.2
3-11-210 -g -00	2,04	10BRZ 37-0,6-BMSW	
3-11-218 -b -00	0,03	10SO 85-0,8-BMSW	
3-11-232 -d -00	0,41	10BRZ 23-0,6-BSW	w cz. S pas ppoż typu BK (zmineralizowany)
3-12-242 -s -00	0,28	6OL 17-0,6-LMW	Lasy HCVF_4.2
3-12-248 -a -00	1,03	8OL 80-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.2
3-12-248 -b -00	0,48	10OL 85-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.2
3-12-248 -g -00	1,26	5OL 80-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.2
3-12-253 -j -00	7,87	10SO 91-0,7-BS	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.2
3-12-253 -n -00	4,08	10SO 91-0,7-BSW	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.2;
3-12-253 -p -00	2,24	7SO 100-0,8-BSW	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.2
3-12-255 -p -00	0,04	10SO 65-0,8-BMSW	
3-12-266 -i -00	0,56	10OL 55-0,8-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-12-273 -b -00	0,16	8BRZ 60-0,7-BMW	
3-12-277 -d -00	0,21	10SO 89-0,6-BMSW	
3-12-278 -f -00	4,29	7DB.S 130-0,7-LMSW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów;drzewa dziuplaste; LASY HCVF 3.2
3-12-279 -d -00	2,19	10OL 49-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny
3-12-279 -w -00	0,25	7BRZ 47-0,6-BMSW	
3-12-280 -d -00	0,84	4OL 51-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny
3-12-286 -d -00	1,03	10SO 90-0,9-BSW	Ostoja ksylobiontów
3-12-289 -g -00	1,22	10OL 70-0,8-OLJ	Ekosystem reprezentatywny
3-12-290 -a -00	0,64	10OL 75-0,8-LW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.1
3-12-290 -g -00	2,16	6OL 55-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;wyrob. pokop. (trudnodost);Lasy HCVF_4.1

Adres leśny	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny	Informacje różne
3-12-290 -i -00	0,83	100L 55-0,7-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2;Lasy HCVF_4.1
3-12-290 -k -00	1,71	10SO 63-0,7-LMSW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
3-12-290 -l -00	0,47	100L 50-0,5-LW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.1
3-12-290 -n -00	1,41	10SO 47-0,9-LMSW	Ekosystem reprezentatywny; Lasy HCVF_4.1
3-12-291 -f -00	1,42	9DB.S 100-0,5-LMW	LASY HCVF 3.2
3-12-293 -g -00	0,96	7OL 90-0,6-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-12-294 -m -00	0,78	100L 80-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.1
3-12-296 -b -00	0,69	8DB.S 100-0,5-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-12-296 -d -00	1,36	10DB.S 100-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;LAS Y HCVF 3.2
3-12-298 -i -00	0,72	100L 28-0,5-OL	Ekosystem reprezentatywny; LAS Y HCVF 3.2
3-12-299 -f -00	0,9	8OL 80-0,8-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.1
3-12-299 -h -00	1,65	7OL 45-0,5-OL	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów ;LAS Y HCVF 3.2; 4.1
3-12-300 -k -00	0,47	8DB.S 70-0,6-LW	Ekosystem reprezentatywny;LAS Y HCVF 3.2
3-12-303 -c -00	1,84	4BRZ 74-0,7-LMSW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów
3-12-304 -c -00	1,79	8SO 90-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny, Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-12-304 -i -00	0,93	10SO 66-0,8-BMSW	Lasy HCVF_4.1; Proj. strefa ochrony bielika
3-12-305 -f -00	0,55	100L 74-0,7-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Lasy HCVF_4.1
3-12-305 -k -00	0,06	10BRZ 55-0,7-BMSW	Lasy HCVF_4.1
3-12-306 -h -00	0,94	9SO 101-1-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów; Lasy HCVF_4.1
3-12-308 -l -00	1,19	100L 90-0,6-LMW	Ekosystem reprezentatywny;Ostoja ksylobiontów;Lasy HCVF_4.1
Razem Obręb Zbąszyń	201,81		
Razem Nadleśnictwo	863,09		

7.5.5. ZAGADNIENIA CERTYFIKACJI LASÓW

Certyfikacja FSC

FSC stanowi skrót od angielskiej nazwy organizacji Forest Stewardship Council, założonej w 1993 r. w Meksyku. Celem jej działalności jest popularyzacja sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach uwzględniających nie tylko aspekty ekonomiczne, ale również społeczne i przyrodnicze.

FSC jest pierwszym i obecnie najbardziej rozpoznawalnym globalnie systemem certyfikacji lasów i produktów drzewnych. Według wyników badań FAO – Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, FSC jest najszybciej rozwijającym się systemem certyfikacji gospodarki leśnej i produktów z drewna.

Proces certyfikacji FSC jest oceną zgodności postępowania z zapisami odpowiednich standardów systemu FSC. Ocena dokonywana jest przez niezależnie działające jednostki certyfikujące – posiadające akredytację organizacji FSC. Jeżeli wynik oceny jest pozytywny – jednostka certyfikująca przyznaje certyfikat z indywidualnym numerem identyfikacyjnym, który upoważnia certyfikowanego do posługiwania się oświadczeniami (na dokumentach sprzedaży) i etykietami (na produktach, opakowaniach, materiałach reklamowych) systemu FSC. Certyfikat nadawany jest na 5 lat, w czasie których przynajmniej corocznie jednostka certyfikująca sprawdza zgodność postępowania certyfikowanego ze standardami systemu FSC.

Warunkiem otrzymania certyfikatu jest prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem wszystkich regulacji prawnych danego kraju oraz międzynarodowych traktatów i porozumień, których dany kraj jest sygnatariuszem. Obligatoryjne jest również spełnienie zasad i kryteriów przyznawania certyfikatu.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze Certyfikat FSC ma przyznany od 2001 roku.

Certyfikacja PEFC

Od 2003 r. w polskich lasach wdrażany jest alternatywny system certyfikacyjny – PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes – Program Zatwierdzenia Systemów Certyfikacji Leśnej). Jest to największy system certyfikacyjny w Europie, funkcjonujący od 1999 r.

Inicjatorem procesu tworzenia krajowych standardów PEFC były Lasy Państwowe oraz Rada PEFC Polska, działająca obecnie przy Instytucie Badawczym Leśnictwa. Standardy te zostały akredytowane w październiku 2008 r. Certyfikat PEFC otrzymały do tej pory dyrekcje w Olsztynie, Radomiu, Szczecinku, Szczecinie, Warszawie, Białymstoku, Krakowie, Toruniu, Łodzi i Zielonej Górze.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze otrzymała certyfikat PEFC w 2011 roku. System zarządzania funkcjonujący w RDLP w Zielonej Górze został oceniony i certyfikowany jako spełniający wymagania zawarte w Polskich kryteriach i wskaźnikach trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów dla potrzeb certyfikacji lasów. Zakres rejestracji obejmuje trwałe i zrównoważone zagospodarowanie lasów na terenie nadleśnictw RDLP w Zielonej Górze. Certyfikat ważny jest od 21/12/2011 do 20/12/2014 roku oraz pozostaje ważny z zastrzeżeniem uzyskiwania pozytywnych wyników audytów nadzoru.

8. PRZEBIEG PRAC

8.1. ZGODNOŚĆ PRZEPROWADZONYCH PRAC Z OBOWIĄZUJĄCYMI WYTYCZNYMI KZP, NGT ORAZ IUL

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Wolsztyn został wykonany zgodnie z zapisami zawartymi w Ustawie o lasach z dnia 28.09.1991 r. (z póź. zm.), wytycznymi do sporządzania „Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie” dla Nadleśnictw RDLP Zielona Góra oraz postanowieniami Komisji Założeń Planu, której posiedzenie odbyło się 7 marca 2012 roku, w Wolsztynie.

8.2. PRACE TERENOWE I KAMERALNE

Prace terenowe obejmowały ustalenie granic wyłączeń taksacyjnych na szkicu taksacyjnym oraz sporządzenie opisu taksacyjnego lasu wraz ze wskazaniem gospodarczymi. Prace terenowe rozpoczęto w 2012 r., zakończono wiosną 2013 r.

Prace kameralne - rozpoczęto wiosną 2013 roku. Obejmowały następujące czynności:

- usystematyzowanie informacji zawartych w raptularzach terenowych i opisach taksacyjnych,
- zebranie danych o elementach środowiska przyrodniczego terenu Nadleśnictwa Wolsztyn,
- zebranie informacji o istniejących i proponowanych formach ochrony przyrody,
- zebranie informacji o zabytkach kultury materialnej,
- zebranie informacji o stanie środowiska, czystości powietrza i wód,
- zebranie informacji o istniejących stosunkach wodnych i sieci rzecznej,
- sporządzenie map tematycznych.

Program ochrony przyrody opracowała mgr inż. Katarzyna Szyc.

Mapy walorów przyrodniczo-kulturowych opracował inż. Wojciech Kędziora.

Nadzór i kontrolę nad całością prac sprawował Dyrektor Wydziału Urządzania Lasu TAXUS SI w Warszawie mgr inż. Bogusław Borusiewicz.

9. LITERATURA

Publikacje:

Anderwald D. (red.): Ochrona drapieżnych zwierząt. Poszukiwanie kompromisów, Studia i materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej, Rogów 2006.

Borek J. : Zarys praktycznego urządzenia gospodarstw leśnych wraz z wzorami załączników do planów i programów gospodarczych. Drukarnia A. Mólki w Nowym Sączu, 1931.

Brzeziecki B.: Zasady zakładania i pielęgnowania leśnych stref ekotonowych, Warszawa 2001.

Chalupka W. i in.: Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035, CILP, Warszawa 2011.

Dembek W.: Kryteria bioróżnorodności i współczesne dylematy jej ochrony. I Kongres Nauk. Rolniczych Nauka Praktyce. Puławy 14–15 maja 2009.

Dreszer L., Zabielski B: Urządzanie lasu. PWRiL, Warszawa, 1962.

Głowaciński Z.(red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, PAN Instytut Ochrony Przyrody, Kraków 2002 .

Głowaciński Z.: Polska Czerwona Księga Zwierząt - Kręgowce, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 2001.

Głowaciński Z., J. Nowacki (red.): Polska Czerwona Księga Zwierząt - Bezkręgowce, Instytut Ochrony Przyrody PAN Kraków, Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego Poznań, Kraków 2004.

Grzywacz A: Grzyby leśne - Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1988.

Gutowski J. M., Bobiec A., Pawlaczyk P., Zub K.: Drugie życie drzewa. WWF Polska. Warszawa-Hajnówka, 2004.

Herbich J. (red.): Lasy i Bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny T. 5. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.

Iddle E., Bines T.: Planowanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo - przewodnik dla praktyków i ich szefów, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin 2004.

Jańczak J.: Atlas jezior Polski - Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Poznań 1996.

Jaszczak R.: Urządzanie lasu w Polsce do 1939 roku. Część IV – urządzenie lasu na ziemiach polskich w latach 1918–1939. Sylwan 10: 3–13, 2008

Jędrzejczak W., Ławreszuk D.: Ochrona łączności ekologicznej w Polsce, ZBS PAN Białowieża, 2009.

Kaźmierczakowa R., Zarzycki K.: Polska Czerwona Księga Roślin - Paprotniki i rośliny kwiatowe - Polska Akademia Nauk, Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody, Kraków 2001.

Kondracki J.: Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN Warszawa 2002.

Liro A. (red.): Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995.

Matuszkiewicz J.M.: Zespoły leśne Polski, PWN Warszawa, 2008.

Matuszkiewicz J.M.: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

Mikołajczak E. : Przyroda Ziemi Wolsztyńskiej, Wydawnictwo „Biblioteka” – Wolsztyn 2000.

Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H. (i in.): Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski, Instytut Botaniki PAN, Kraków 2002.

Operat prowizoryczny urzędzenia lasów państwowych Nadleśnictwa Wolsztyn na 10-lecie 1948/1949-1957/1958. Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

Operat prowizoryczny urzędzenia lasów państwowych Nadleśnictwa Mochy na 10-lecie 1948/1949-1957/1958. Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

Operat prowizoryczny urzędzenia lasów państwowych Nadleśnictwa Zbąszyń na 10-lecie 1948/1949-1957/1958. Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

Operat urzędzenia Nadleśnictwa Bolewice część III - obręb Kuźnica, 1925r. Akta nr: 53/4484/0/-/3654, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Pawlaczyk P.: Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych - propozycja społeczna, Wydawnictwo Lubuskiego Klubu Przyrodników, Świebodzin 2000.

Pawlaczyk P., Jermaczek A.: NATURA 2000 - narzędzie ochrony przyrody, WWF Polska, Warszawa 2004.

Pawlaczyk P., Jermaczek A.: Poradnik lokalnej ochrony przyrody, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin 2008.

Plan urzędzenia gospodarstwa leśnego lasu majątności Chorzemin, powiat wolsztyński 1935-1945. Akta nr: 53/4351/0/18/935, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Plan urzędzenia gospodarstwa leśnego dla lasu majątności Wroniawy, powiat wolsztyński 1938-1948. Akta nr: 53/4351/0/18/962, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Plan urzędzenia gospodarstwa leśnego lasu majątności Żodyń Nowy, powiat wolsztyński 1935-1945. Akta nr: 53/4351/0/18/964, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Plan urzędzenia gospodarstwa leśnego lasu majątności Łomnica w powiecie nowotomyskim, 1929-1939. Akta nr: 53/296/0/5.56/3646, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego lasu majątności Zbąszyń-Perzyny w powiecie nowotomyskim, 1929-1939. Akta nr: 53/296/0/5.56/3680, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego lasu majątności Nowy Dwór w powiecie nowotomyskim, 1930-1940. Akta nr: 53/296/0/5.56/3654, Archiwum Państwowe w Poznaniu.

Raszka B., Kasprzak K.: Zagospodarowanie i użytkowanie obszarów Natura 2000 w granicach miast (na przykładzie Wrocławia i Poznania). Problemy Ekologii Krajobrazu, T. XXII. 315–322, 2008.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa z dnia 24.VI.1927 r. Dz. U. Nr 57, poz. 504 z dnia 30. VI. 1927 r.

Skolud P.: Zalesianie gruntów rolnych i nieużytków, CILP, Warszawa 2006.

Stieber K.: Urządzenie gospodarstwa leśnego. Nakład Gubrynowicza i syna, Lwów–Warszawa, 1921.

Stępień E.: Leśnictwo a gospodarka przestrzenna, opublikowano w: Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, Poznań 2005.

Trampler T., Kliczkowska A.: Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1990.

Zarzycki K., Mirek Z.: Red list of plants and fungi in Poland. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Kraków: Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, 2006.

Witkowska-Żuk L.: Atlas roślinności lasów, Multico, 2008.

Wodniczko. A., Czubiński Z.: Materiały do inwentarza rezerwatów przyrody na odzyskanych Ziemiach Zachodnich, „Państwowa Rada Ochrony Przyrody”, 1946.

Zawadzka D.: Ochrona przyrody w Lasach Państwowych, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2002 .

Zielony R., Kliczkowska A.: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, 2012.

Żukowski W., Jackowiak B.: Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski, Prace Zakładu Taksonomii Roślin UAM w Poznaniu, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 1995.

Dodatkowo:

- Studium zagospodarowania przestrzennego gmin: Wolsztyn, Zbąszyń, Siedlec, Kargowa, Kolsko,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Programy Ochrony Środowiska dla gmin: Wolsztyn, Zbąszyń, Siedlec, Kargowa, Kolsko,

- Standardowe Formularze Danych dla Obszarów Natura 2000,
- Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim, WIOŚ 2011,
- Raport o stanie środowiska w województwie lubuskim, WIOŚ 2011
- Wyniki badań i oceny elementów środowiska, WIOŚ 2012,
- Instrukcja Ochrony Lasu, ORWLP Bedoń, 2011,
- Instrukcja Urządzenia Lasu, ORWLP Bedoń, 2011.

Strony www:

- www.poznan.rdos.gov.pl
- www.gorzow.rdos.gov.pl
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- www.gajanet.pl
- www.zielonagora.lasy.gov.pl
- www.gios.gov.pl
- www.pl.wikipedia.org

10. SYNTEZA WALORYZACJI PRZYRODNICZEJ NADLEŚNICTWA WOLSZTYN

I. Rezerваты przyrody

1. Rezerwat przyrody "Bagno Chorzemińskie" o powierzchni 3,79 ha.
2. Rezerwat przyrody "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" o powierzchni 26,30 ha.

II. Obszary Chronionego Krajobrazu

1. Obszar Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska" o powierzchni 41700 ha, z czego w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn 4560,23 ha.
2. Obszar Chronionego Krajobrazu "17-Rynny Obrzycko-Obrzańskie" o powierzchni 23375 ha, z czego w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn 643,65 ha.

III. Obszary NATURA 2000

1. Wielki Łęg Obrzański - obszar PLB300004 o powierzchni 23 431,1 ha,
z czego w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn 1429,63 ha.
2. Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005 o powierzchni 14 793,3 ha,
z czego w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn 1104,16 ha.
3. Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLH080002 o powierzchni 15 305,7 ha,
z czego w granicach Nadleśnictwa Wolsztyn 1104,16 ha.

IV. Użytki ekologiczne

1. Diabli Dołek o powierzchni 1,79 ha.
2. Wyspy na Jeziorze Chobienickim o powierzchni 4,43 ha.
3. Żurawie Błota o powierzchni 5,12 ha.

V. Pomniki przyrody

na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn:

- 27 pomników przyrody (54 drzewa): 22 pojedyncze drzew;
5 grup drzew, obejmująca 32 drzewa,
2 pomniki powierzchniowe o łącznej powierzchni 0,95 ha.

VI. Siedliska przyrodnicze

na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn występuje:

- 13 typów siedlisk przyrodniczych na łącznej powierzchni 822,55 ha.
siedliska przyrodnicze nieleśne - 272,62 ha,
siedliska przyrodnicze leśne na powierzchni 549,93 ha.

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabele:

Tabela 1 Użytkowanie ziemi w 1926r. na terenie ówczesnych powiatów Wolsztyn i Nowy Tomysł	57
Tabela 2 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Wolsztyn.....	63
Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu	63
Tabela 4 Wykaz oddziałów zlokalizowanych w zasięgu sieci korytarzy ekologicznych	67
Tabela 5 Zestawienie powierzchni gruntów wg grup i rodzajów użytków gruntowych oraz kat. użytkowania	71
Tabela 6 Struktura użytkowania gruntów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (źródło: BDOT, CODGiK)	73
Tabela 7 Liczba i wielkość kompleksów leśnych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	75
Tabela 8 Zestawienie zbiorcze istniejących form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	76
Tabela 9 Ogólna charakterystyka rezerwatów	77
Tabela 10 Zestawienie powierzchni OChK w zarządzie Nadleśnictwa Wolsztyn	83
Tabela 11 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OChK "Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska".....	85
Tabela 12 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OChK "17-Rynny Obrzycko-Obrzański"	86
Tabela 13 Gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz regularnie występujące gatunki migrujące, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze OSO "Wielki Łęg Obrzański" (na podst. SDF, 2013)	89
Tabela 14 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL).....	89
Tabela 15 Zadania ochronne dla obszaru PLB300004 "Wielki Łęg Obrzański" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn (tab. XXIII, IUL).....	90
Tabela 16 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OSO "Wielki Łęg Obrzański"	90
Tabela 17 Gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz regularnie występujące gatunki migrujące, uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony w OSO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" (na podstawie: SDF, projekt PZO).....	91
Tabela 18 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL).....	92
Tabela 19 Zadania ochronne dla obszaru: PLB080002 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn	93
Tabela 20 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu OSO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"	97
Tabela 21 Siedliska przyrodnicze uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony na terenie SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"(wg SDF, proj. PZO)	98
Tabela 22 Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej uznane za przedmiot ochrony oraz proponowane do uznania za przedmiot ochrony na terenie SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" (wg SDF, proj. PZO)	98
Tabela 23 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 (tab.XXII, IUL).....	99
Tabela 24 Zadania ochronne dla obszaru: PLH080002 "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry" na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn	102
Tabela 25 Wykaz wydziałów położonych w zasięgu SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry"	106
Tabela 26 Zestawienie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, w granicach Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO), wyznaczanych w ramach europejskiej sieci Natura 2000	106
Tabela 27 Zestawienie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn, poza granicami SOO	107
Tabela 28 Propozycje składów gatunkowych dla leśnych siedlisk przyrodniczych	124
Tabela 29 Zestawienie z inwentaryzacji martwego drewna w Nadleśnictwie Wolsztyn.....	126
Tabela 30 Wykaz użytków ekologicznych o aktualnym statusie prawnym	127

Tabela 31 Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn	130
Tabela 32 Wykaz pomników przyrody na gruntach innej własności, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wolsztyn.....	132
Tabela 33 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków porostów, mszaków, grzybów i roślin	136
Tabela 34 Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn ..	143
Tabela 35 Zestawienie gatunków z Zał. II DP/DS, poza granicami Obszarów Natura 2000 (tab.XXII, IUL)	149
Tabela 36 Wykaz projektowanych i proponowanych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn.....	152
Tabela 37 Wykaz projektowanych użytków ekologicznych.....	155
Tabela 38 Szczegółowy wykaz ekosystemów wodno-błotnych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	168
Tabela 39 Wykaz projektowanych obiektów małej retencji.....	172
Tabela 40 Powierzchniowy i procentowy udział poszczególnych typów siedliskowych lasu (w oparciu o dane z aktualnej inwentaryzacji lasu)	180
Tabela 41 Zestawienie powierzchni drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	182
Tabela 42 Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i budowy pionowej	183
Tabela 43 Zestawienie powierzchni według rodzajów i pochodzenia drzewostanów i grup wiekowych ...	183
Tabela 44 Zestawienie powierzchni wg grup typów siedliskowych lasu, stanu lasu i grup wiekowych	184
Tabela 45 Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – borowacenie	185
Tabela 46 Zestawienie powierzchni wg gatunków panujących i rzeczywistych - gatunki obce	186
Tabela 47 Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – neofityzacja	187
Tabela 48 Lasy ochronne - kategorie ochronności wyróżnione na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	187
Tabela 49 Wykaz drzewostanów ponad 100-letnich na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	189
Tabela 50 Wykaz zadrzewień i zakrzewień na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	196
Tabela 51 Wykaz stanowisk archeologicznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, wpisanych do rejestru Archeologicznego Zdjęcia Polski	208
Tabela 52 Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Wolsztyn	209
Tabela 53 Wykaz cmentarzy na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	212
Tabela 54 Pozyskanie posuzu w ubiegłym okresie gospodarczym [grubizna w m ³]	221
Tabela 55 SPO I rzędu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn.....	222
Tabela 56 Wykaz przejść dla zwierząt na autostradzie A2w zasięgu nadleśnictwa	226
Tabela 57 Zestawienie wykonanych powierzchni ekotonowych na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	226
Tabela 58 Zestawienie powierzchni wg wyodrębnionych gospodarstw	234
Tabela 59 Podział drzewostanów do przebudowy	236
Tabela 60 Zestawienie lasów HCVF oraz zasady gospodarowania.....	257
Tabela 61 Wykaz ostoi ksylobiontów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	259
Tabela 62 Wykaz ekosystemów reprezentatywnych	264
Tabela 63 Wykaz drzewostanów bez zabiegów	269

Rysunki:

Rys. 1 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle zasięgu RDLP Zielona Góra (źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl)	49
Rys. 2 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle podziału administracyjnego Polski	50
Rys. 3 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej 2010	52
Rys. 4 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej wg Kondrackiego.....	54
Rys. 5 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle regionalizacji geobotanicznej wg Matuszkiewicza (źródło: IGiPZ PAN).....	56
Rys. 6 Leśnicy przedwojennego majątku Łomnica - Nadleśnictwo Szklana Huta (fot. z zasobów Nadl. Wolsztyn)	58
Rys. 7 Leśnicy Nadleśnictwa Wolsztyn - maj 1947 r. (źródło: zasoby Nadleśnictwa Wolsztyn)	59
Rys. 8 Sieć ECONET-PL w sąsiedztwie Nadleśnictwa Wolsztyn	65
Rys. 9 Sieć korytarzy ekologicznych Polski z podziałem na korytarze główne (międzynarodowe) i krajowe. Źródło: Jędrzejewski i in. (2009).....	66

Rys. 10 Nadleśnictwo Wolsztyn na tle sieci korytarzy ekologicznych Polski (Jędrzejewski i in. 2009)	68
Rys. 11 Formy użytkowania gruntów Nadleśnictwa Wolsztyn	72
Rys. 12 Struktura użytkowania ziemi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Wolsztyn (źródło: CODGiK)	73
Rys. 13 Kompleksy leśne Nadleśnictwa Wolsztyn	74
Rys. 14 Rezerwat "Bagno Chorzemińskie" na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	78
Rys. 15, Rys. 16 Rezerwat "Bagno Chorzemińskie", Leśnictwo Nowe Tłoki, oddz. 105 (fot. K. Szyc)	79
Rys. 17 Rezerwat "Wyspa na Jeziorze Chobienickim" na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	80
Rys. 18, Rys. 19 Rezerwat "Wyspa na Jeziorze Chobienickim", Leśnictwo Kopanica, oddz. 189	81
Rys. 20 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	84
Rys. 21 Obszary Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	88
Rys. 22 Siedliska przyrodnicze zainwentaryzowane na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	123
Rys. 23 UE "Diabli Dółek" (fot. K. Kotlarski)	128
Rys. 24 UE "Żurawie Błota" (fot. K. Szyc)	128
Rys. 25 UE "Wyspy na j. Chobienickim" (fot. K. Szyc)	128
Rys. 26 Użytki ekologiczne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	129
Rys. 27 Pomnik przyrody, oddz. 217n (fot. K. Szyc)	133
Rys. 28 Pomnik przyrody, oddz. 36f	133
Rys. 29 Pomnik przyrody oddz. 96b	133
Rys. 30 Kosaciec syberyjski, oddz. 24a (fot. K. Kotlarski)	134
Rys. 31 Rosiczka okrągłolistna (fot. K. Kotlarski)	135
Rys. 32 Modrzewnica zwyczajna (fot. K. Kotlarski)	135
Rys. 33 Kalina koralowa (fot. K. Kotlarski)	135
Rys. 34 Pierwiosniki (fot. K. Kotlarski)	135
Rys. 35 Gruszyca jednostronna (fot. K. Szyc)	136
Rys. 36 Dzieciol czarny (fot. K. Kotlarski)	143
Rys. 37, Rys. 38 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (fot. K. Kotlarski)	154
Rys. 39 UE "Karasiowy Stawek" (fot. K. Kotlarski)	156
Rys. 40 UE "Grzędawisko Wilcz." (fot. K. Kotlarski)	156
Rys. 43 Projektowane użytki ekologiczne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	157
Rys. 41 UE "Byczy Dół" (fot. K. Szyc)	157
Rys. 42 UE "Kobyle Błoto" (fot. K. Szyc)	157
Rys. 44 Cieki i zbiorniki wodne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	162
Rys. 45 Rzeka Dojca, oddz. 122, L-ctwo Nowe Tłoki (fot. K. Szyc)	164
Rys. 46 Obrzański Kanał Środkowy, (fot. K. Szyc)	164
Rys. 47 Ciek wodny, L-ctwo Stefanowo (fot. K. Szyc)	164
Rys. 48 Jezioro Mączne (fot. K. Szyc)	166
Rys. 49 Jezioro Zbąszyńskie (fot. K. Szyc)	166
Rys. 50 Bagno, oddz. 122 (fot. K. Szyc)	167
Rys. 51 Bagno, oddz. 298, (fot. K. Szyc)	167
Rys. 52 Lokalizacja bagien (literowanych i nieliterowanych) na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	171
Rys. 53 Roślinność potencjalna na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn (w oparciu o: Potencjalna roślinność naturalna Polski, J.M. Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, 2008)	179
Rys. 54 Rozmieszczenie siedliskowych typów lasu na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	181
Rys. 55 Lasy ochronne na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	188
Rys. 56, Rys. 57 Grodzisko, L-ctwo Dąbrowa (fot. K. Kotlarski)	212
Rys. 58 Cmentarz, oddz. 182k (fot. K. Kotlarski)	212
Rys. 59 Cmentarz, oddz. 195h, (fot. K. Kotlarski)	212
Rys. 60 Mapa szlaków pieszych i rowerowych biegnących przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn	216
Rys. 61 Mapa poglądowa przebiegu ścieżki "Nad Jez. Mącznym" (źródło: Folder "Nad J. Mącznym")	218
Rys. 62 Mapa poglądowa ścieżki "Leśnym Tropem" (źródło: Folder ścieżki przyrodniczej)	218
Rys. 63 Parowozownia w Wolsztynie (źródło: www.parowozowniawolsztyn.pl)	219
Rys. 64 Przebieg szlaków komunikacyjnych przez teren Nadleśnictwa Wolsztyn	225

Rys. 65 Mapa pogądowa lokalizacji przejść dla zwierząt na autostradzie A2 na terenie nadleśnictwa	226
Rys. 66 Uszkodzenia drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	232
Rys. 67 Edukacja przyrodnicza (źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl).....	255
Rys. 68 Promocja i edukacja (źródło: www.zielonagora.lasy.gov.pl).....	255
Rys. 69 Lasy HCVF na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	258
Rys. 70 Rozmieszczenie ostoi ksylobiontów na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn	263

Wykresy:

Wykres 1 Typy gleb występujące na terenie Nadleśnictwa Wolsztyn.....	160
--	-----

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

FORMY OCHRONY PRZYRODY - Rezerваты Przyrody

Rezerwat przyrody "Bagno Chorzemińskie", Leśnictwo Nowe Tłoki

Rezerwat przyrody "Wyspa na Jeziorze Chobienickim", Leśnictwo Kopanica

FORMY OCHRONY PRZYRODY - Obszary Natura 2000, OChK

Widok na jez. Chobienickie, obszar koncentracji obszarów chronionych, m.in.: OSO i SOO "Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry", OChK "Pojezierze Sławskie, Dol. Obry i Rynna Zbąszyńska", Leśnictwo Kopanica

Obszar Natura 2000 "Wielki Łęg Obrzański", Leśnictwo Dąbrowa, fot. K. Kotlarski

FORMY OCHRONY PRZYRODY - Użytki ekologiczne (istniejące i projektowane)

Wyspy na Jez. Chobienickim, L-ctwo Kopenica

Rozlewiska przy Dojcy, L-ctwo Nowe Tłoki

Karasiowy Stawek, L-ctwo Zacisze fot. K.Kotlarski

Grzęzawisko Wilczewskie, Zacisze fot.K.Kotlarski

Diabli Dolek, L-ctwo Zacisze fot. K.Kotlarski

Kobyle Błoto, L-ctwo Nowe Tłoki

Żurawie Błota, L-ctwo Kopenica

Byczy Dół, L-ctwo Stefanowo

FORMY OCHRONY PRZYRODY - Pomniki przyrody

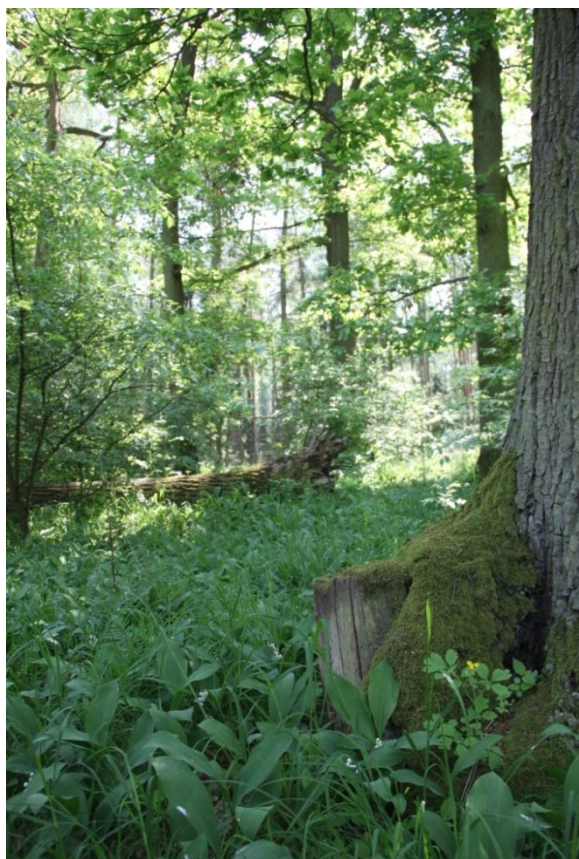
Pomniki przyrody, Leśnictwo Kębłowo

Pomnik przyrody, Leśnictwo Kopianica

Pomnik przyrody (grupa So), L-ctwo Nowe Tłoki

Powierzchniowy pom. przyr., Leśnictwo Dąbrowa

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Modrzewnica, L-ctwo Zacisze, fot. K.Kotlarski

Kosaciec syberyjski, L. Dąbrowa, fot. K.Kotlarski

Rosiczka okrągłolistna, Leśnictwo Zacisze, fot. K.Kotlarski

EKOSYSTEMY WODNO-BŁOTNE

Bagno, Leśnictwo Nowe Tłoki

Bagno, Leśnictwo Nowe Tłoki

Tereny podmokłe, Leśnictwo Stefanowo

INRASTRUKTURA EDUKACYJNO-TURYSTYCZNA

Wiata przy Ścieżce edukacyjno-przyrodniczej, Leśnictwo Nowe Tłoki

Początek Ścieżki edukacyjno-przyrodniczej, Leśnictwo Stefanowo

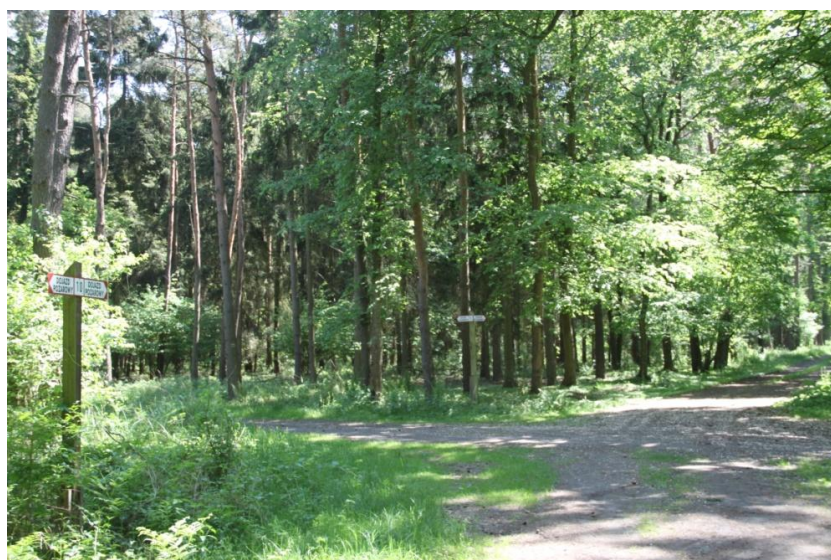

Początek Ścieżki edukacyjno-przyrodniczej, Leśnictwo Nowe Tłoki

INFRASTRUKTURA P-POŻ

Oznaczenie dojazdu P.Poż, Leśnictwo Dąbrowa

Oznaczenia dróg P-Poż, Leśnictwo Dąbrowa

Punkt czerpania wody, Leśnictwo Stefanowo

KRONIKA
